

Prezident İlham Əliyev və Azərbaycan diasporu

- Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşlərdə çıxışları və nitqləri
- Diaspor nümayəndələrinin qəbulları
- Xaricdə yaşayan soydaşlarımıza müraciətləri
- Diaspor təşkilatlarına və soydaşlarımıza məktubları

Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşlərdə çıxışları və nitqləri

- **Dünya şöhrətli görkəmli musiqiçi Mstislav Rostropoviç ilə görüşdə söhbət** (*Prezident sarayı, 27 yanvar 2004-cü il*)
- **Rusiyadakı Azərbaycan Diasporunun nümayəndələri ilə görüş** (*Moskva, 7 fevral 2004-cü il*)
- **Rusiyadakı Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşdə çıxış** (*Moskva, Azərbaycan səfirliyi, 7 fevral 2004-cü il*)
- **Daşkənddə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılış mərasimində çıxış** (*24 mart 2004-cü il*)
- **Ukraynada Azərbaycan Diasporunun nümayəndələri ilə görüş** (*Kiyev, 4 iyun 2004-cü il*)
- **Ukraynada Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüş Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi** (*Kiyev, 4 iyun 2004-cü il*)
- **Amerika–Türk Assosiasiyaları Assambleyasının prezidenti Ərcümənt Qılıncın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşdə söhbət** (*Prezident sarayı, 9 iyun 2004-cü il*)
- **Azərbaycanın görkəmli siyasi və mədəniyyət xadimlərinin məzarlarının ziyarəti** (*Tbilisi, 15 iyun 2004-cü il*)
- **Tbilisidəki Cümə məscidində çıxış** (*15 iyun 2004-cü il*)
- **Dünya şöhrətli musiqiçi və dirijor Mstislav Rostropoviç ilə görüşdə söhbət** (*Prezident sarayı, 18 sentyabr 2004-cü il*)
- **Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan diasporunun nümayəndələri və Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin üzvləri ilə görüşü** (*Buxarest, 12 oktyabr 2004-cü il*)
- **Azərbaycan diasporunun nümayəndələri və Rumıniya-Azərbaycan dostluq cəmiyyətinin üzvləri ilə görüş: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı** (*Buxarest, 12 oktyabr 2004-cü il*)
- **Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin II Qurultayı** (*19 oktyabr 2004-cü il*)
- **Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin II Qurultayında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi** (*Moskva, İttifaqlar Evinin sütunlu salonu, 19 oktyabr 2004-cü il*)
- **Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Təbriz şəhərində** (*26 yanvar 2005-ci il*)
- **Şərqi Azərbaycan valiliyində görüş** (*Təbriz, 26 yanvar 2005-ci il*)
- **Dünya şöhrətli musiqiçi Mstislav Rostropoviç ilə görüş** (*Prezident sarayı, 7 mart 2005-ci il*)
- **Türk dünyasının böyük oğlu İhsan Doğramacının anadan olmasının 90 illiyinə həsr olunmuş təntənəli yubiley gecəsində nitq** (*Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, 29 aprel 2005-ci il*)

- **Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşdə nitq** (*Sankt-Peterburq, «Yevropa» mehmanxanasının konfrans salonu, 14 iyun 2005-ci il*)
- **Görkəmli alim və ictimai xadim, Fransa Beynəlxalq Cərrahlar Akademiyasının üzvü, Bakı Dövlət Universitetinin, Azərbaycan Tibb Universitetinin fəxri doktoru, İranda nəşr olunan «Varlıq» jurnalının baş redaktoru doktor Cavad Heyət ilə görüş** (*Prezident sarayı, 27 iyun 2005-ci il*)
- **Dağıstanlı yazıçı-tədqiqatçı, türkdilli xalqların tarixinin araşdırıcısı Murad Aci ilə görüş** (*Prezident sarayı, 8 avqust 2005-ci il*)
- **«LUKOyl» şirkətinin prezidenti Vahid Ələkbərovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş** (*Prezident sarayı, 14 oktyabr 2005-ci il*)
- **Türkiyənin İğdir bələdiyyəsinin sədri Nurəddin Arasin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş** (*Prezident sarayı, 13 dekabr 2005-ci il*)
- **Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi** (*16 mart 2006-cı il*)
- **Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı iştirakçılarının şərəfinə rəsmi qəbulda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi** (*16 mart 2006-cı il*)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ABS-a səfəri zamanı Azərbaycan icmasının üzvləri ilə görüşü** (*Vaşinqton, 27 aprel 2006-cı il*)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Amerika Birləşmiş Ştatlarına səfəri: Azərbaycan icmasının üzvləri ilə görüşdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi** (*Vaşinqton, 27 aprel 2006-cı il*)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Amerika Türk Assosiasiyaları Assambleyasının prezidenti Vural Cengizi qəbul etmişdir** (*29 iyun 2006-cı il*)
- **Türkiyənin İğdir bələdiyyəsinin sədri Nurettin Arasin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş** (*Prezident sarayı, 24 avqust 2006-cı il*)
- **Baltikyanı ölkələrdəki Azərbaycan icmasının nümayəndələri ilə görüş: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı** (*Riqa, 5 oktyabr 2006-cı il*)
- **Məşhur neftçi-geoloq, tanınmış alim Fərman Salmanovla görüş** (*Prezident sarayı, 9 fevral 2007-ci il*)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Almaniyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan cəmiyyətlərinin sədriləri ilə görüşü: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin giriş nitqi** (*Berlin, 15 fevral 2007-ci il*)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yekun nitqi** (*Berlin, 15 fevral 2007-ci il*)
- **Dünya Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I forumu: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi** (*9 mart 2007-ci il*)
- **Forum iştirakçılarının şərəfinə rəsmi ziyafətdə: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi** (*9 mart 2007-ci il*)
- **Görkəmli alim və ictimai xadim Cavad Heyətilə görüş** (*Prezident sarayı, 6 sentyabr 2007-ci il*)
- **Gəncə xanı Cavad xan nəslinin nümayəndəsi Rza Cavadxani ilə görüş** (*Prezident sarayı, 11 sentyabr 2007-ci il*)

- **Litvada fəaliyyət göstərən Azərbaycan cəmiyyətlərinin nümayəndələri ilə görüş** (13 sentyabr 2007-ci il)
- **Dünya şöhrətli cərrah, görkəmli alim və ictimai xadim Cavad Heyət ilə görüş** (Prezident sarayı, 12 noyabr 2008-ci il)
- **Görkəmli rəssam Tahir Salahova «Heydər Əliyev» ordeninin təqdim edilməsi mərasimi** (Prezident sarayı, 27 noyabr 2008-ci il)
- **Ulyanovskda Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin adını daşıyan meydanın açılışı olmuşdur: Azərbaycanın və Rusiyanın dövlət başçıları mərasimdə iştirak etmişlər** (Ulyanovsk, 24 noyabr 2009-cu il)
- **Daşkənddə ulu öndər Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılışı olmuşdur** (Daşkənd, 27 sentyabr 2010-cu il)
- **Dünya azərbaycanlılarının III qurultayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi** (5 iyul 2011-ci il)
- **Parisdə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılışı mərasimində iştirak** (19 sentyabr 2012-ci il)
- **Vyanada Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılışı mərasimində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin çıxışı** (Vyana, 13 may 2013-cü il)
- **Azərbaycan Prezidenti diaspor təşkilatlarına tövsiyələrini verdi: Dünya Azərbaycanlılarının Onlayn Forumu keçirildi** (2 dekabr 2013-cü il)
- **Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi ilə tanışlıq** (Tbilisi, 6 may 2014-cü il)
- **Marneulidə «Çay evi» Tədris Mərkəzi ilə tanışlıqda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin çıxışı** (6 noyabr 2015-ci il)
- **Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayının rəsmi açılış mərasimi olub: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev açılış mərasimində iştirak edib: Prezident İlham Əliyevin nitqi** (3 iyun 2016-cı il)
- **Dünya şöhrətli azərbaycanlı alim Lütfi Zadə ilə vida mərasimində iştirak** (29 sentyabr 2017-ci il)
- **Moskva akademik satira Teatrının direktoru Məmmədəli Ağayev ilə görüş** (6 mart 2018-ci il)
- **Prezident İlham Əliyev Sankt-Peterburqda fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatlarının rəhbərləri ilə görüşüb** (Sankt-Peterburq, 20 dekabr 2019-cu il)

RUSİYADAKI AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN NÜMAYƏNDƏLƏRİ İLƏ GÖRÜŞ

Moskva,

7 fevral 2004-cü il

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Rusiyaya rəsmi səfərinin sonunda bu ölkədə yaşayan həmvətənlərimizlə görüşmüşdür.

Ölkəmizin Moskvadakı səfəri Ramiz Rizayev bildirdi ki, bu görüşə Rusiyanın müxtəlif regionlarında yaşayan azərbaycanlılar gəlmişlər. Onlar Prezident İlham Əliyevin Rusiyaya ilk rəsmi səfərindən böyük sevinc hissi duyurlar.

Görüşdə çıxış edən Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin prezidenti Məmməd Əliyev, məşhur həmyerlilərimiz Fərman Salmanov və Nikolay Baybakov əsas ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi siyasətini layiqincə davam etdirdiyinə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürlərini bildirdilər.

Sonra Prezident İlham Əliyev həmyerlilərimiz qarşısında çıxış edərək, Moskvaya ilk rəsmi səfərinin yekunları, Azərbaycanda aparılan siyasi, iqtisadi islahatlar barədə ətraflı məlumat verdi. O, azərbaycanlıların Rusiyanın ictimai-siyasi həyatında, iqtisadiyyatın inkişafında fəal iştirakından məmnun olduğunu söylədi və onlara uğurlar dilədi. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Rusiyada yaşayan həmvətənlərimiz hər zaman Azərbaycanın dəstəyini hiss edəcəklər və Prezident kimi o, öz fəaliyyətində həmyerlilərimizə daim diqqət və qayğı göstərəcəkdir.

AZƏRTAC

09.02.2004

RUSİYADAKI AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN NÜMAYƏNDƏLƏRİ İLƏ GÖRÜŞDƏ ÇIXIŞ

*Moskva, Azərbaycan səfirliyi,
7 fevral 2004-cü il*

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram və bu görüşə gəldiyinizə görə öz minnətdarlığımı bildirirəm.

Bu gün mənim Rusiyaya rəsmi səfərim başa çatır. İki gün ərzində aparılmış ikitərəfli danışıqlar zamanı çox mühüm məsələləri müzakirə etdik. Biz Azərbaycanla Rusiya arasında olan münasibətlərə dair bütün məsələləri konstruktiv şəkildə müzakirə etdik və bir daha əmin olduq ki, mövcud olan dostluq və mehribanlıq əlaqələri güclənir və inkişaf edir.

Bu, prezident seçkilərindən sonra mənim Rusiyaya ilk rəsmi səfərimdir. Bildiyiniz kimi, oktyabrın 15-də Azərbaycanda prezident seçkiləri keçirilmişdir və tam əksəriyyət bu seçkilərdə Heydər Əliyevin siyasi xəttinə səs vermişdir. Azərbaycanda son on ildə aparılmış bu siyasət ölkəmizə böyük uğurlar gətirmişdir. Respublikamız siyasi cəhətdən güclənmiş, iqtisadi cəhətdən öz potensialını böyük səmərə ilə işə salmışdır. İqtisadi göstəricilərimiz bir daha sübut edir ki, makroiqtisadi sabitlik mövcud olan yerdə sosial problemlərin həlli də mümkündür. Azərbaycan bütün iqtisadi göstəricilər üzrə MDB ölkələri arasında liderdir. Ümumi daxili məhsulun, inflyasiyanın səviyyəsi, xarici sərmayələrin həcmi və digər göstəricilər üzrə ölkəmiz öncül mövqedədir. Bütün bunlara nail olmaq üçün ilk növbədə, sabitlik, əmin-amanlıq, qayda-qanun tələb olunurdu. Azərbaycanda bu sabitliyi Heydər Əliyevin siyasəti təmin etmişdir. Əgər bu sabitlik olmasaydı, hər hansı bir iqtisadi inkişafdan söhbət gedə bilməzdi.

Bizim hamımızın vəzifəsi bu sabitliyi qorumaqdan ibarətdir. Azərbaycan xalqı rahat və firavan yaşamalıdır. Ölkəmizdə qayda-qanun bərpa olunmuşdur və bu siyasət davam etdirilməlidir.

Əminəm ki, hamımız – bütün Azərbaycan xalqı birlikdə buna nail olacağıq. Biz Azərbaycanın müstəqilliyini qoruyacaq, ölkəmizin iqtisadi potensialını gücləndirəcəyik. Bütün bunlar xalqımızın daha firavan və rahat yaşamasına xidmət edir.

Problemlərimiz çoxdur, sosial problemlər də mövcuddur. İlk növbədə, Azərbaycanda çətin vəziyyətdə yaşayan qaçqın və məcburi köçkünlərin vəziyyəti bizi daha çox düşündürür. Heydər Əliyev bu istiqamətdə mühüm işlər görmüşdür. Bu kateqoriyadan olan insanların vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün müvafiq fərmanlar əsasında mühüm addımlar atılmış, yeni qəsəbələr salınmış, infrastruktur yaradılmışdır.

Mən bu siyasəti davam etdirirəm. Bir neçə gün əvvəl bu sahədə növbəti sərəncam imzalanmışdır və onun əsasında mövcud çadır düşərgələrindən bəziləri ləğv ediləcək, yeni evlər tikiləcək, qəsəbələr salınacaqdır. Düzdür, maliyyə resurslarımız bu məsələni dərhal həll etmək üçün hələ ki, bizə böyük imkanlar vermir. Amma imkanlar yarandıqca, bu məsələ öz həllini tapacaqdır.

Əminəm ki, bizim xaricdə, o cümlədən Rusiyada yaşayan soydaşlarımız da bu məsələdə iştirak edəcəklər və bu işə öz töhfələrini verəcəklər.

Digər sosial məsələlər də mövcuddur, amma bütün bu məsələlərin həlli Azərbaycanın iqtisadi potensialı gücləndikcə mümkün olacaqdır. Həyata keçirdiyimiz irimiqyaslı layihələr nəticəsində ölkəmizə gələcəkdə böyük həcmdə vəsait daxil olacaqdır ki, bu da öz növbəsində qarşımızda duran bütün problemlərin həllinə gözəl zəmin yaradacaqdır.

Bir sözlə, Azərbaycan uğurla inkişaf edir. Biz bu inkişaf yolunu seçmişik. Xalqımız bu siyasəti dəstəkləyir və heç kim bizi bu yoldan döndərə bilməz.

Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyi üçün Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir və hamınızla birlikdə mən bu siyasəti davam etdirəcəyəm.

Əziz dostlar!

Dediyim kimi, bu gün mən Rusiyaya ilk rəsmi səfərimi başa çatdırıram. Odur ki, ikitərəfli münasibətlərə dair məsələlərə də toxunmaq istərdim. Mənim üçün çox dəyərli idi ki, prezident vəzifəsinə seçildikdən dərhal sonra Rusiya prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putindən Rusiyaya rəsmi səfər etmək barədə dəvət aldım. Mən bu dəvəti məmnuniyyətlə qəbul etdim və indi Moskvadayam.

Rusiya prezidenti ilə bizim aramızda çox mehriban, səmimi münasibətlər yaranmışdır. Bu bizim ilk görüşümüz deyildir. Vladimir Vladimiroviçlə biz o, 2001-ci ildə Azərbaycanda rəsmi səfərdə olarkən görüşmüşdük. Deməliyəm ki, Azərbaycanda hamı və əminəm ki, Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar da Rusiya prezidentinin Azərbaycana səfər etməsi faktını böyük razılıqla qarşıladılar.

Bu, Rusiya prezidentinin ölkəmizə ilk səfəri idi. Sonra mən artıq Azərbaycanın Baş naziri vəzifəsini yerinə yetirərkən, MDB-nin zirvə toplantısında bizim görüşlərimiz oldu. Daha sonra Vladimir Vladimiroviç özünün yüksək şəxsi keyfiyyətlərini bir daha göstərərək, prezident Heydər Əliyevin vəfatı ilə əlaqədar Azərbaycanda matəm mərasimində iştirak etdi. Bununla o, Azərbaycan xalqının məhəbbətini daha da çox qazandı.

Dünən və srağagün keçirdiyimiz görüşlər də bizi bir daha inandırdı ki, qarşılıqlı anlaşmanın səviyyəsi elə yüksəkdir ki, qarşıya qoyulan bütün məsələləri həll etmək mümkündür. İndi Rusiya ilə Azərbaycan arasında ən yüksək səviyyədə qarşılıqlı anlaşma, siyasi dialoq və məsləhətləşmələr mövcuddur və biz bunu yüksək qiymətləndiririk. Bu bizə iqtisadi əməkdaşlığı fəal inkişaf etdirməyə imkan verir. Son iki ildə əmtəə dövriyyəsinin həcmi böyükdür və bu, iqtisadi əməkdaşlığın inkişafına parlaq misaldır. 2002-ci ildə əmtəə dövriyyəsi 70 faiz, 2003-cü ildə 40 faiz artmışdır və təxminən yarım milyard dollar təşkil edir. Ümumi məqsədimiz ikitərəfli əlaqələrin bu mühüm göstəricisini daha da yüksəltməkdir.

Biz humanitar sahədə əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirəsinə xeyli vaxt ayırdıq. Siz hamınız bilirsiniz ki, Azərbaycanda rus mədəniyyətinə, rus dilinə, rus millətindən olan vətəndaşlara necə qayğı ilə yanaşılırdı və yanaşılır. Zənnimcə, Azərbaycan məhz bu göstəricidə bütün MDB məkanında nümunədir və şübhəsiz, bu siyasət davam etdiriləcəkdir. Söhbətlərimizdə Rusiyadakı azərbaycanlıların həyatına da böyük diqqət verilmişdir. Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin rəhbəri bir rəqəm gətirdi, bu rəqəmi mən də eşitmişəm, görünür, söhbət burada daimi yaşayan azərbaycanlılardan, yəni Rusiya vətəndaşlarından gedir.

Əgər burada yaşayan, lakin Rusiya vətəndaşları olmayan azərbaycanlıların sayını nəzərə alsaq, görərik ki, onlar daha çoxdur. Bizim aramızda tam anlaşma var, gözəl başa düşürük ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərin səviyyəsi Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların fəaliyyətinə, həyatına, firavanlığına da çox ciddi təsir göstərir.

Bəli, Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların bir qismi Rusiya Federasiyasının vətəndaşlarıdır – başqa dövlətin vətəndaşlarıdır. Amma bu o demək deyil ki, onlar bizim üçün kənar şəxslərə çevrilirlər. Xalqımızın öz ənənələri var, vətəndən nə qədər uzaqlarda olsalar da, vətəndə uzun müddət olmasalar da onların öz evinə, doğma torpağına, doğma şəhərinə, rayonuna məhəbbəti qəlblərində həmişə yaşayır. Ona görə də hesab edirəm ki, Rusiyadakı həmvətənlərimizin daha uğurlu, sakit, normal işi üçün ikitərəfli əlaqələrin səviyyəsi çox vacibdir.

Bu gün böyük məmnunluqla deyə bilərəm ki, Vladimir Vladimiroviç Putinlə mənim aramda çox səmimi, etibarlı və xoş münasibətlər yaranmışdır və mən bunu çox əziz tuturam. Biz bütün istiqamətlərdə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinə çalışacağıq. Bu bizim tərəfimizdən bəyan olundu, imzalanmış sənədlərdə – həm iqtisadi sənədlərdə, həm də humanitar sahəyə aid sənədlərdə, habelə əməkdaşlığımızın əsas istiqamətlərinin əks etdirildiyi mühüm birgə siyasi bəyannamədə öz təsdiqini tapmışdır.

Rusiya ilə Azərbaycan arasında, demək olar, bütün məsələlər həll edilmişdir. Qarşılıqlı razılığa əsasən, Xəzər dənizinin sektorlara bölünməsi məsələsi, hərbi-texniki əməkdaşlıq məsələləri həll olunmuşdur. İndi Azərbaycan Rusiya ərazisi ilə dünya bazarına neft göndərir, Rusiya ərazisindən Azərbaycana təbii qaz gəlir. Beləliklə, bizim daha çox vətəndaşlarımızı qazla təmin etməyə imkanımız var və deyə bilərəm ki, hazırda Azərbaycanın, əslində, bütün rayon mərkəzləri qazla təmin olunur. Düzdür, bu, istədiyimiz həcmdə deyildir. Lakin biz əməkdaşlığı inkişaf etdirəcəyik. Yəni bizim hələ həll edəcəyimiz heç bir məsələ yoxdur. Bizim görməli olduğumuz yeganə iş müsbət təcrübədən istifadə etmək və əməkdaşlığı genişləndirməkdir.

Heç kimə sirr deyil ki, ölkələrimiz arasında kifayət qədər mürəkkəb dövrlər, anlaşılmazlıq, qarşılıqlı iddialar dövrləri olmuşdur. Biz keçmiş qurdalamaq istəmirik, görünür, bunun üçün əsaslar vardı. Lakin Azərbaycan və Rusiya rəhbərliyinin, ilk növbədə, Heydər Əliyevin və Vladimir Putinin siyasi iradəsi bizi narahat edən nə vardısı, hamısına 2000-ci ildən başlayaraq son qoydu. Odur ki, 2000-ci ildən etibarən biz əlaqələrimizin yalnız möhkəmləndiyini görürük.

Əminəm ki, bunu Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar da hiss edirlər. Çünki ölkələr arasında münasibətlər, təbii olaraq, bu və ya digər ölkənin, indiki halda Azərbaycanın ayrı-ayrı nümayəndələrinə münasibətə də təsir göstərir. Ona görə də biz bütün işləri görəcəyik ki, sizin burada həyatınız mümkün qədər daha firavan, sakit olsun, burada özünüzü yaxşı hiss edəsiniz.

Müxtəlif fikirlər var, bu mövzuda mənə də sual verirlər ki, Azərbaycan vətəndaşlarının Rusiyada yaşamasına, oraya işləməyə getməsinə Siz necə baxırsınız? Şəxsən mən buna müsbət yanaşıram. Dəfələrlə bildirmişəm ki, keçmişdə, Sovet İttifaqında bizim bu və ya digər yerlərə getmək imkanlarımız məhdud idi. İndi Azərbaycan və Rusiya demokratik dövlətlərdir, demokratik dövlətlərdə isə buna heç bir məhdudiyət ola bilməz. Əgər Rusiya sizin üçün yaxşıdırsa, burada iş, məişət sarıdan vəziyyət daha yaxşıdırsa, burada artıq öz biznesiniz varsa, mən bunu ancaq alqışlayıram. Çünki siz Rusiya vətəndaşları olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycan vətəndaşlarısınız, öz ölkənizin vətənpərvərlərisiniz və təbii ki, dövlətinizin inkişafına böyük töhfə verəcəksiniz.

Fürsətdən istifadə edərək, iki məqamı – Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyinin və səfir Ramiz müəllimin fəaliyyətini xüsusi vurğulamaq istərdim. O bu funksiyaları çox məsuliyyətlə yerinə yetirir, öz fəaliyyəti ilə Rusiya və Azərbaycan arasında mehriban münasibətlərin inkişafına böyük töhfə verir, burada onun nüfuzu çox yüksəkdir. Mən Moskvada olarkən bunu bir daha yəqin etdim. Ona görə də səfirlik çox mühüm amildir, diasporumuzun fəaliyyətini istiqamətləndirən və birləşdirən strukturdur.

Mən bundan çox razıyam və onlara yeni-yeni uğurlar arzulaya bilərəm. Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin fəaliyyətindən də çox razıyam. Məmməd müəllimin rəhbərliyi ilə Konqres qısa müddətdə çox güclü, qüdrətli struktura – tez bir zamanda nüfuz qazanmış struktura çevrilmişdir. Əlbəttə, burada Konqresin rəhbəri, bu strukturun prezidenti Məmməd Əliyevin, habelə vitse-prezidentlərin böyük xidməti var. Mən bu istiqamətdə fəal işləyən vitse-prezidentlərin işini ayrıca qeyd etmək istərdim.

Mən burada İsgəndər Xəlilovu, Telman İsmayılovu, Elman Bayramovu, Aras Ağalarovu, başqalarını görürəm. Əlbəttə, hamının adını çəkə bilmərəm, lakin ikitərəfli əlaqələrimizə də böyük töhfə vermiş olan Aydın Qurbanovu yada salmaq və eyni zamanda, onun xatirəsini anmaq istərdim. O mənim yaxın dostum idi, onun vəfatı məni çox kədərləndirdi.

Siz bunu bilirsiniz, məhz onun iştirakı və maliyyə yardımı ilə Bakıda rus pravoslav kilsəsi tamamilə bərpa edilmişdir. Bunun özü də əməkdaşlığın əyani sübutudur. Əminəm ki, bizim Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin fəaliyyəti bundan sonra da əlaqələrimizin möhkəmlənməsinə, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığa, Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların həyatının daha rahat, daha firavan olmasına yönələcəkdir. Azərbaycanın dövlət siyasəti baxımından, siz bizim köməyimizə həmişə bel bağlaya bilərsiniz. Prezident kimi mən buna zəmanət verirəm və bizdən asılı olan hər şeyi edəcəyik.

Bir məsələni də qeyd etmək istəyirəm: bu gün mən burada Aida Quliyevanı görürəm. Aida çox nəcib bir işlə məşğul olur. O hələ ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində Moskvada Azərbaycan məktəbinin yaradılmasının təşəbbüskarı olmuşdur. Mən də fəxr edə bilərəm ki, bu işdə müəyyən qədər iştirak etmişəm. Mən bu gün icmamızı bu prosesə fəal surətdə kömək etməyə çağırmaq istəyirəm, istəyirəm ki, bizim məktəb, doğrudan da, mükəmməl təhsil ocağı olsun və azərbaycanlı uşaqlar burada tariximizi, mədəniyyətimizi, dilimizi öyrənsinlər, bu da bizim gənc nəslin formalaşmasına kömək etsin.

Mən isə dövlət tərəfindən məktəbin bazasının möhkəmləndirilməsində də, tədris prosesinin təşkilinə yardım göstərilməsində də iştirak etməyə hazırım. Bu, nəcib işdir. Belə işlər olduqca çoxdur. Mən bunu ondan-bundan eşitməmişəm, çünki Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin rəhbərliyi və onun üzvləri ilə çoxdan əlaqə saxlayıram. Buna görə də onların necə çox kömək etdiklərini bilirəm. Sadəcə olaraq, istəyirəm ki, bunu hamı bilsin, bu barədə mətbuat səhifələrində yazsınlar, televiziya ilə göstərsinlər, o cümlədən Rusiyanın kütləvi informasiya vasitələri ilə xəbər versinlər.

Əziz dostlar!

Mən hələ çox danışa bilərdim və bu gün sizinlə görüşmək mənim üçün olduqca xoşdur. Mən xoş sözlərinə görə Nikolay Konstantinoviçə çox minnətdaram. Mən Sizdən nümunə götürəcəyəm. Mən bilmirəm, prezidentin bir ili neçə il sayılır, lakin dəqiq bilirəm ki, bir il bir ilə bərabər deyildir. Bu kitaba görə də Sizə çox minnətda-

ram. Sizi, öz yurduğunun vətəndaşı, böyük vətənpərvəri, Heydər Əlirza oğlunun dostu kimi çox yüksək qiymətləndirirəm. Allahdan arzu edirəm ki, 200 illiyinizi qeyd edək.

Rusiyada bizim şan-şöhrətli elçimiz, Azərbaycan xalqının haqlı olaraq fəxr etdiyi, Rusiyada və SSRİ-də neft yataqlarının mənimsənilməsinə böyük töhfə vermiş Fərman müəllimi də salamlayıram. Biz, əlbəttə ki, Sizi görməyə çox şadıq. Mən onun yanında dünya miqyaslı görkəmli alim Əhməd müəllim İsgəndərovu görürəm. Biz onunla hələ o vaxt yaranmaqda olan Azərbaycan Vətəndaş Assambleyası çərçivəsində bir yerdə işləmişik. Burada vaxtilə ilk addımlarımızı birlikdə atdığımız çoxlu tanışlarımı, dostlarımı görürəm.

Mən sizin ailələrinizə firavanlıq, uğurlar və səadət arzulamaq istəyirəm. Bilin ki, Azərbaycanda sizi yaddan çıxarmırlar. Azərbaycanlıların burada yaşaması ilə əlaqədar mövzu bütün səviyyələrdə, siyasi rəhbərlik səviyyəsində, müvafiq qurumların, orqanların əməkdaşlığı səviyyəsində ikitərəfli münasibətlərimizin daim gündəliyindədir və bu həmişə diqqət mərkəzindədir. Ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin bugünkü səviyyəsi sizdən ötrü yaxşı, əlverişli imkan yaradır. Odur ki, firavan yaşayın, lakin Vətəni də unutmayın, gəlib-gedin və biz sizi görməyə həmişə şad olacağıq. Sağ olun.

DAŞKƏND DƏ HEYDƏR ƏLİYEV ADINA AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏT MƏRKƏZİNİN AÇILIŞ MƏRASİMİNDƏ ÇIXIŞ

24 mart 2004-cü il

Daşkənddə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılışı mərasimi oldu. Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev, Özbəkistanın Baş naziri Şavkat Mirziyayev mərasimdə iştirak edirdilər.

Mərasimə Özbəkistanda akkreditə olunmuş səfirliklərin rəhbərləri, Azərbaycan diasporunun və Daşkənd ictimaiyyətinin nümayəndələri toplaşmışdı.

Əvvəlcə Mədəniyyət Mərkəzinin yerləşdiyi küçəyə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adının verilməsini bildirən lövhənin açılışı oldu. Prezident İlham Əliyev mərasimə toplaşanların alqış sədaları altında lövhənin üzərindəki örtüyü götürdü.

Sonra xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Mədəniyyət Mərkəzinin qarşısında qoyulmuş abidəsinin açılışı oldu. Dövlətimizin başçısı abidənin üzərindən örtüyü götürdü.

İ l h a m Ə l i y e v: Əziz dostlar!

Dünən də Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin abidəsinin açılışı zamanı Özbəkistanın prezidenti hörmətli İslam Abduqəniyeviç Kərimov çıxış edərkən mən onun dediklərinin, demək olar ki, hamısını başa düşdüm. O, özbək dilində çıxış edirdi. Mən Azərbaycan dilində çıxış edərkən o da mənim dediklərimin hamısını başa düşürdü. Bu bir daha göstərir ki, bizim xalqlarımız nə qədər yaxındır.

Bu imkandan istifadə edərək Azərbaycan dilinin özbəklər üçün ana dili qədər yaxın olduğunu və özbək dilinin azərbaycanlılar üçün doğma olduğunu nəzərə alaraq mən sizin qarşınızda Azərbaycan dilində çıxış etmək istərdim.

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz bacılar və qardaşlar!

Mənim Özbəkistana dövlət səfərimin ikinci günüdür. Bu səfər çox uğurlu keçir. Səfər çərçivəsində aparılmış ikitərəfli danışıqların nəticəsi olaraq iki ölkə bir-birinə daha da yaxın olmuşdur. Özbəkistanın prezidenti hörmətli cənab Kərimovla apardığımız söhbətlər əsnasında bir daha əmin olduq ki, bütün məsələlərdə – ikitərəfli əlaqələr, regional əməkdaşlıq sahəsində mövqelərimiz üst-üstə düşür.

Özbəkistan və Azərbaycan uzun illərdir ki, bir-birinə kömək edir, arxa və dayaq durur. Bu səmimi münasibətlərin əsasını xalqlarımızın ümummilli liderləri İslam Kərimov və Heydər Əliyev qoymuşlar. Azərbaycanın hazırkı prezidenti kimi, mən bu siyasətə sadıqəm, onu davam etdirəcəyəm. Mənə göstərilən hörmət, ehtiram və diqqət bir daha əminlik hissi yaradır ki, xalqlarımız həmişə olduğu kimi, bundan sonra da uğurlara doğru çiyin-çiyinə addımlayacaqlar.

Bu gün Azərbaycanın və Özbəkistanın tarixində çox əlamətdar bir gündür. Özbəkistanın paytaxtı Daşkənd şəhərində Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin yeni binasının açılışıdır.

Mədəniyyət mərkəzi çoxdan fəaliyyət göstərirdi, lakin binası yox idi. Özbəkistanda yaşayan azərbaycanlıların və özbək qardaşlarımızın, digər millətlərin nümayəndələrinin, Özbəkistan prezidenti cənab Kərimovun bilavasitə köməyi və dəstəyi ilə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin yeni binası tikilib istifadəyə verilir. Əminəm ki, mərkəzdə keçiriləcək tədbirlər, o cümlədən ana dilində aparılacaq tədris proqramları burada yaşayan azərbaycanlılara böyük fayda verəcəkdir.

Eyni zamanda, bizim özbək qardaşlarımız da bu mərkəzin əziz qonaqları olacaqlar.

Buradakı küçəyə Heydər Əliyevin adı verilmişdir. Bu qərara görə Azərbaycan Respublikasının prezidenti və Heydər Əliyevin oğlu kimi, mən Özbəkistan prezidenti cənab Kərimova öz minnətdarlığımı bildirirəm.

Eyni zamanda, Mədəniyyət mərkəzinin qarşısında Heydər Əliyevin abidəsi ucaldılmışdır.

Heydər Əliyevin müasir Azərbaycanın tarixində müstəsna xidmətləri vardır. 1993-cü ildə məhz onun hakimiyyətə təkrar qayıdışından sonra Azərbaycanda böhrana və xaosa son qoyuldu. Ölkəmiz o ağır sınaqlardan ləyaqətlə çıxıb bildi. O vaxt ölkəmizdə vəziyyət çox ağır idi. Əgər Heydər Əliyevin qətiyyəti, iradəsi və cəsarəti olmasaydı, ölkəmizi böyük bəlalar gözləyə bilirdi.

Son on il ərzində Azərbaycan öz müstəqilliyini möhkəmləndirmiş, iqtisadi potensialını gücləndirmişdir. Bu gün ölkəmiz dünyada öz layiqli yerini tuta bilmişdir və bütün sahələrdə sürətlə inkişaf edir. Əminəm ki, xalqımız bundan sonra sabitlik şəraitində, sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayacaqdır. Azərbaycan xalqının ən böyük arzusu və istəyi ondan ibarətdir ki, ölkəmizdə sülh və sabitlik olsun, qayda-qanuna riayət edilsin, iqtisadi və sosial məsələlər öz həllini tapsın. Azərbaycan rəhbərliyi buna nail olmaq üçün əlindən gələni əsirgəməyəcəkdir.

Bu iki gün ərzində mən çox böyük hörmət, qonaqpərvərlik, diqqət gördüm. Bütün bunlara görə, ilk növbədə, Özbəkistan Respublikasının prezidenti, Azərbaycan xalqının əziz dostu İslam Abduqəniyeviç Kərimova bir daha öz minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm.

Əmin olduğumu bildirmək istəyirəm ki, bu səfərdən sonra ölkələrimiz və xalqlarımız arasında dostluq, qardaşlıq münasibətləri daha da güclənəcəkdir. Biz hamımız birlikdə yeni qələbələrə doğru addımlayacağıq.

Bir daha sizi təbrik edirəm. Cansaxlılığı, səadət və xoşbəxtlik arzulayıram.

UKRAYNADA AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN NÜMAYƏNDƏLƏRİ İLƏ GÖRÜŞ

Kiyev,

4 iyun 2004-cü il

İyunun 4-də Prezident İlham Əliyev Kiyevdə, onun üçün ayrılmış iqamətgahda Ukrayna, Belarus və Moldovada yaşayan azərbaycanlıların nümayəndələri - görkəmli ziyalılar, iş adamları ilə görüşmüşdür.

Görüşü ölkəmizin Ukraynadakı səfiri TƏLƏT ƏLİYEV açaraq dedi:

- Möhtərəm cənab Prezident!

Çox rəməzidir ki, 1997-ci ildə möhtərəm Prezidentimiz Heydər Əliyev elə bu salonda Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşmüşdü. O gündən Ukraynada Azərbaycan diasporunun formalaşması geniş vüsət almışdır.

Bu gün də Ukraynada, Moldovada və Belarustakı Azərbaycan diasporunun fəalları Sizinlə görüşə gəlmişdir. İcazə verin, onların adından Sizi səmimi salamlayım və Ukraynaya dövlət səfərinizin uğurlu keçməsi münasibətilə ürəkdən təbrik edim. Xalqımızın gələcəyi üçün təkə ölkəmizin daxilində göstərdiyiniz səylərə görə deyil, həm də uğurlu xarici səfərləriniz, apardığınız danışıqlar və onların nəticələri münasibətilə Sizi ürəkdən təbrik edirik.

Azərbaycan Prezident İlham Əliyev diasporun nümayəndələri qarşısında nitq söylədi.

Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri Tələt Əliyev ötən ilin mayında ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 80 illiyi münasibətilə Kiyevin "Dinamo" və Bakının "Neftçi" futbol klublarının veteranları arasında Kiyevdə keçirilmiş görüşün təşkil olunmasına köməyinə və ümumiyyətlə, futbolun inkişafına göstərdiyi qayğıya görə Ukrayna İdman Jurnalistləri Assosiasiyasının ilin ən yaxşı nominasiyası üzrə fəxri fərmanını və üzərində Heydər Əliyevin şəkli olan kuboku Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Sonra Prezident İlham Əliyev Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə xatirə şəkli çəkirdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İrpen şəhərinə səfərdən sonra, iyunun 4-də Kiyevdə ölkəmizin Ukraynadakı səfirliyində oldu. Səfir Tələt Əliyev dövlətimizin başçısına diplomatik nümayəndəliyimizin binasının tikintisi və yenidən qurulması üçün görülmüş işlər barədə məlumat verdi. O, həmçinin bildirdi ki, binanın foyesində ümummilli liderimiz Heydər Əliyevə həsr olunmuş guşə yaradılacaqdır.

Prezident İlham Əliyev səfirliyin fəaliyyətini gücləndirmək üçün müvafiq tapşırıqlar verdi.

Prezident İlham Əliyev səfirliyin binası ilə tanışlıqdan sonra respublikamızın gənc istedadları - Ukraynada keçirilən festivalda iştirak etmiş "Bülbüllər" uşaq musiqi ansamblının üzvləri ilə səmimiyyətlə görüşdü, onlara yeni yaradıcılıq uğurları arzuladı. Ukrayna Prezidenti Leonid Kuçma da azərbaycanlı uşaqlara müvəffəqiyyətlər dilədi.

AZƏRTAC

04.06.2004

UKRAYNADA AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN NÜMAYƏNDƏLƏRİ İLƏ GÖRÜŞ

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN NİTQİ

Kiyev,

4 iyun 2004-cü il

- Əziz dostlar!

Mən sizi görməyimdən çox şadam. Məmnunam ki, azərbaycanlılar yaşadıkları ölkələrdə öz layiqli yerlərini tutublar, bu ölkələrin ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında çox mühüm rol oynayırlar.

Mən dünəndən Ukraynadayam və dövlət səfərini həyata keçirirəm. Böyük məmnuniyyətlə deyə bilərəm ki, bu səfər çox uğurlu keçir. Dünən apardığımız ikitərəfli danışıqlar bir daha göstərdi ki, Ukrayna və Azərbaycan strateji tərəfdaşlardır. Müzakirə etdiyimiz bütün məsələlər üzrə bizim mövqeyimiz üst-üstə düşür, həm ikitərəfli münasibətlərdə, həm regionda gedən proseslərə baxışlarımız, eyni zamanda, beynəlxalq siyasət məsələlərində mövqelərimiz üst-üstə düşür. Ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlıq güclənir, mal dövriyyəsi artır. Bu, bir tərəfdən onu göstərir ki, Azərbaycanın və Ukraynanın iqtisadiyyatı hərtərəfli inkişaf edir. Digər tərəfdən, ölkələrimiz arasında mövcud olan iqtisadi əlaqələr daha da güclənir. Əlbəttə, Ukraynada yaşayan və bizneslə məşğul olan azərbaycanlıların bu işdə böyük rolu ola bilər və onlar bu sahədə öz töhfəsini verə bilərlər.

Eyni zamanda, siyasi məsələlər də müzakirə olundu. Çox sevindirici haldır ki, Ukrayna ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlər təkcə ikitərəfli formatda deyil, habelə regional təşkilatlar çərçivəsində də uğurla həyata keçirilir və bu əməkdaşlıq getdikcə güclənir.

Humanitar sahədə böyük nailiyyətlərimiz vardır. Mən qeyd etdim ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən Slavyan Universitetində Ukrayna dili fakültəsi vardır, burada ukraynaşünaslıq öyrənilir və Ukrayna dili tədris olunur. Ölkəmizdə ukraynalılara münasibət çox müsbətdir. Çox şadam ki, ölkəmiz müstəqilliyə qovuşduqdan sonra bu münasibətlər daha da güclənmişdir. Eyni zamanda, burada yaşayan azərbaycanlılara olan diqqətə görə Ukrayna rəhbərliyinə, şəxsən Prezidentə öz minnətdarlığımı bildirdim.

Mən bilirəm ki, burada azərbaycanlılar çox rahat yaşayırlar. Dövlət orqanları tərəfindən onlara münasibət çox yüksəkdir və bu da məni çox sevindirir.

Çox mühüm məsələ kimi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ məsələsi də müzakirə olunmuşdur. İkitərəfli formatda, geniş tərkibdə görüşdə, eyni zamanda, keçirilmiş mətbuat konfransında Ukrayna Prezidenti cənab Leonid Kuçma birmənalı şəkildə qeyd etmişdir ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yalnız və yalnız beynəlxalq hüquq normaları əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapa bilər. Bu, çox mühüm bir bəyanatdır. Mən qeyd etdim ki, bəzi hallarda müəyyən dairələr bu məsələnin üstündən keçmək, bunu danmaq, bu məsələ ilə əlaqədar müxtəlif manipulyasiyalar etmək istəyirlər. Əfsuslar

olsun ki, dünyanın bəzi yerlərində hələ də ikili standartlar siyasəti hökm sürür. Ancaq Ukrayna kimi böyük dövlətin başçısının belə birmənalı bəyanatı çox böyük siyasi addımdır və iki ölkə arasında olan münasibətləri əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirən bir amildir. Mən buna görə Ukrayna Prezidenti cənab Kuçmaya öz minnətdarlığımı bildirdim və sizi də məlumatlandırırım ki, gündəlik həyatınızda ünsiyyətdə olduğunuz insanlarla bu məsələ ətrafında söhbət apararsınız, Azərbaycan dövlətinin və xalqının Ukrayna xalqına olan dərin məhəbbətini, o cümlədən bu mövqeyə görə təşəkkürünü bildirəsiniz. Hesab edirəm ki, bu, çox vacib məsələdir.

Ölkələrimiz arasında doqquz sənəd imzalanmışdır. Bu sənədlər ikitərəfli münasibətlərimizin, demək olar ki, bütün sahələrini əhatə edir. Prezidentlər tərəfindən siyasi sənəd, eyni zamanda, iqtisadi inkişafa və ikitərəfli münasibətlərin möhkəmlənməsinə dair sazişlər imzalanmışdır. Ümid edirəm ki, bu sənədlər qüvvəyə mindikdən sonra ikitərəfli əlaqələrimiz daha da güclənəcəkdir.

Çox şadam ki, Ukrayna ilə yanaşı, Belarus və Moldovada da diasporlarımız formalaşmış və fəaliyyət göstərir. Bu, çox müsbət haldır. Yəqin ki, sizə məlumdur, biz bu istiqamətdə öz fəaliyyətimizi gücləndiririk. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması barədə qəbul olunmuş qərar bu istiqamətdə atılmış ən mühüm addımlardan biridir. Çox sevindirici haldır ki, demək olar, bütün keçmiş sovet respublikalarında Azərbaycan diasporları yaradılmışdır. Biz bu siyasəti davam etdiririk və eyni zamanda, müxtəlif ölkələrdə Azərbaycanın yeni səfirliklərinin açılması haqqında qərar qəbul etmişik. Bu yaxınlarda mən Belarusa səfirliyin açılması barədə qərar qəbul etmişəm. Artıq müəyyən müddətdən sonra bu ölkəyə səfir də təyin olunacaqdır. Bu, bizim üçün daha geniş imkan yaradacaqdır.

Azərbaycanın işi haqq işidir. Xüsusilə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində bütün dünya ölkəmizin təcavüzə məruz qaldığını, torpaqlarımızın işğal altında olduğunu və bu işğalın nəticəsində 1 milyona yaxın soydaşımızın öz doğma torpaqlarından didərgin düşdüyünü bilməlidir. Diasporların, səfirliklərin bu istiqamətdə apardıqları işlərin çox böyük əhəmiyyəti vardır.

Bizim diplomatiyamız bütün ölkələrlə ikitərəfli, faydalı, mehriban münasibətlərin qurulmasına yönəlmişdir. Biz bütün ölkələrlə çox gözəl münasibətlər yaratmışıq və deyə bilərəm ki, Azərbaycanın digər ölkələrlə heç bir problemi yoxdur. Ümidvaram ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsi beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində öz həllini tapacaqdır. Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi həll olunduqdan sonra ölkəmizdə daha böyük iqtisadi inkişaf baş verəcəkdir.

Bu gün ölkəmiz çox dinamik inkişaf edir, bütün iqtisadi göstəricilər Azərbaycanın ildən-ilə gücləndiyini göstərir. Hazırda qəbul etdiyimiz sosial-iqtisadi və regional proqramlar çərçivəsində qeyri-neft sektoruna böyük sərmayələr qoyulacaqdır. Yeni iş yerləri, xüsusilə regionlarda iş yerlərinin açılması ən mühüm məsələdir. Prezident seçkilərindən ötən yeddi ay ərzində 30 minə yaxın iş yeri açılmışdır ki, bu da çox yüksək göstəricidir. Bu, bir tərəfdən işsizliyi aradan qaldıracaq, digər tərəfdən Azərbaycanda yerli istehsal inkişaf edəcək, idxal azalacaqdır. Beləliklə, daha çox vergilər ödəniləcəkdir. İqtisadiyyatla məşğul olanlar çox gözəl bilirlər ki, iş yerinin açılmasının əhəmiyyəti təkə hansısa bir insanı işlə təmin etməklə bitmir. Bunun arxasında böyük və dərin məsələlər durur və onun bütövlükdə iqtisadi inkişafa təsiri olur.

Ölkəmiz dünya birliyində özünəlayiq yerini tutmuşdur. Seçkilərdən sonra mənim etdiyim bütün səfərlər çox uğurlu olmuşdur. Xarici ölkələrə, beynəlxalq təşkilatlara - Avropa Şurasına, Avropa Birliyinə, NATO-ya etdiyim səfərlər çox yüksək səviyyədə keçmişdir və bir daha Azərbaycanın dünya birliyinin dəyərli üzvü olmasını təsdiq etmişdir. Ölkəmizdə dünyanın ən böyük layihəsi olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri layihəsi, habelə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri layihəsi uğurla həyata keçirilir, "Azəri-Çınaq-Günəşli" və "Şahdəniz" yataqlarının işlənilməsi çox sürətlə gedir. Şübhə etmirəm ki, yaxın zamanlarda bu kəmərlər istifadəyə veriləcək və ölkəmizə böyük həcmdə maliyyə resursları daxil olacaqdır. Bu, bizə imkan verəcəkdir ki, ölkəmizi hərtərəfli inkişaf etdirək, iqtisadiyyatımızı şaxələndirək. Elə etməliyik ki, Azərbaycanın hər bir yerində, bölgəsində yeni infrastruktur yaradılsın, binalar, xəstəxanalar, məktəblər, sənaye müəssisələri istifadəyə verilsin. Əminəm ki, biz buna nail olacağıq. Bunu etmək üçün hər cür imkan vardır. Heydər Əliyevin siyasəti yaşayır, mən bu siyasəti davam etdirirəm, xalq bu siyasəti dəstəkləyir və bəyənir. Ötən ilin oktyabrında keçirilmiş prezident seçkiləri bunu bir daha təsdiq etdi. Həm Azərbaycanın daxilində, həm də xaricdə yaşayan soydaşlarımız birmənalı şəkildə Heydər Əliyev siyasətinə səs vermişlər. Bu amillə yanaşı, iqtisadi inkişaf da sürətlə gedir. Son yeddi il ərzində iqtisadiyyatımız hər il təxminən 10 faiz artmışdır ki, bu da dünyada çox nadir hallardan biridir. Xarici sərmayələrin həcmi artır, sosial məsələlər öz həllini tapır. Ən çətin vəziyyətdə yaşayan qaçqın və köçkünlərimizin problemləri də həll olunur, onlar üçün yeni şəhərciklər və qəsəbələr salınır. Bir neçə gündən sonra daha bir yeni və müasir şəhərcik öz qapılarını onların üzünə açacaqdır.

Mən gələcəkdə Azərbaycanın qarşısında heç bir problem görmürəm. Qonşularla münasibətlər çox yüksək səviyyədədir. Bu da Heydər Əliyev diplomatiyasının tənənəsidir. Yadınıza salın, on il əvvəl qonşularımızla problemlərimiz çox idi və onlar Azərbaycana çox mənfi təsir edirdi. Amma indi heç bir problem yoxdur, bütün qonşularla çox mehriban, səmərəli, ikitərəfli münasibətlər qurulmuşdur. Ən ağır problem olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi də, əminəm ki, öz həllini tapacaqdır. Azərbaycan bu məsələdə öz mövqeyindən geri çəkilmir. Ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa olunmalı və işğalçı qüvvələr torpaqlarımızdan çıxmalıdır. Beynəlxalq ictimaiyyətin və beynəlxalq təşkilatların bu məsələyə baxışlarında da müəyyən dəyişikliklər baş vermişdir. Mən əvvəlcədən bir şey demək istəmirəm, amma inanıram ki, biz bu məsələni həll edəcəyik. Bu hansı yolla olacaq - onu gələcək göstərəcəkdir. Amma Azərbaycan xalqı heç vaxt öz torpaqlarının itirilməsi ilə barışmayacaqdır. Biz çalışacağıq ki, bunu sülh yolu ilə həll edək.

Mən çox sevinirəm və məmnunam ki, Ukraynada, Belarusda və Moldovada fəaliyyət göstərən diasporlarımız çox güclənmiş və fəallaşmışlar. Onlar demək olar ki, tam formalaşmışlar. Azərbaycanlıların ali qanunvericilik və hökumət strukturlarında təmsil olunması da çox mühüm bir haldır. Biz buna çox çalışmalıyıq. Ümid edirəm ki, Ukraynada 2006-cı ildə keçiriləcək parlament seçkilərində bizim diasporumuz, səfirliyimiz və əlbəttə, Azərbaycan hökuməti bu parlamentdə azərbaycanlıların təmsil olunması üçün və onların sayının çox olması üçün əlindən gələni edəcəkdir. Bu, bizə böyük imkanlar verəcəkdir. Sırr deyil ki, ölkəmizin mövqeləri də, burada yaşayan azərbaycanlıların gündəlik həyatı da bundan fayda görəcəkdir. Əmin ola bilərsiniz ki, Sizin arxanızda Azərbaycan dövləti, bu dövlətin başçısı dayanıbdır. Xaricdə yaşayan bütün soydaşlarımız hansı ölkənin vətəndaşı olmağından asılı olmayaraq, bizim qardaşlarımızdır və hər an doğma vətən sizi qarşılamağa hazırdır. Amma biz istəyirik ki, siz yaşadığınız ölkələrdə güclənəsiniz, daha möhkəm mövqeyə sahib olasınız. Siyasi aləmdə, biznesdə, bu ölkələrin

mədəni həyatında sizin möhkəm mövqeyiniz Azərbaycanın adının daha da yüksəlməsi deməkdir. Ölkəmiz haqqında həqiqətlər daha dolğun şəkildə dünya ictimaiyyətinə çatdırılmalıdır. Əlbəttə, hər bir ölkənin səfirliyi vardır və bu səfirlik ölkənin maraqlarını təmsil edir. Amma diaspor üzvləri də Azərbaycanın elçiləridir. Sizin fəaliyyətinizdən çox şey asılıdır. Siz Azərbaycana dəstəksiniz, Azərbaycanın da hökuməti və dövləti sizə dəstəkdir. Əlbəttə, ikitərəfli münasibətlər güclü olanda, - Ukrayna ilə Azərbaycan arasında münasibətlər strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə gəlib çatmışdır, - burada yaşayan azərbaycanlılara da öz müsbət təsirini göstərəcəkdir. Mən bir daha sizin hamınızı salamlayıram, bu görüşə gəldiyinizə görə sizə öz təşəkkürümü bildirirəm. Sizə uğurlar arzu edir və əmin olduğumu bildirirəm ki, Azərbaycanın adını daim yüksək tutacaq, ölkəmizi ləyaqətlə təmsil edəcək və onun gələcəyi naminə bütün azərbaycanlılarla birlikdə fəal iş aparacaqsınız.

AZƏRTAC

04.06.2004

**AMERİKA–TÜRK ASSOSİASİYALARI ASSAMBLEYASININ
PREZİDENTİ ƏRCÜMƏNT QILINCIN BAŞÇILIQ ETDİYİ
NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİ İLƏ GÖRÜŞDƏ
SÖHBƏT**

*Prezident sarayı,
9 iyun 2004-cü il*

İ l h a m Ə l i y e v: Əziz dostlar, hörmətli qonaqlar, Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Siz artıq bir neçə gündür ki, Azərbaycadasınız, ölkəmizlə tanış olursunuz. Amerika Türk Assosiasiyaları Assambleyası dünyada böyük nüfuza malik, Türkiyə–Amerika əlaqələrinin inkişafında böyük rolu olan bir təşkilatdır. Biz sizin fəaliyyətinizi maraqla izləyirik və əldə olunan uğurlara da sevinirik.

Bu ilin yanvar ayında keçirilən qurultayda Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak edirdi. Eşitdiyimə görə, çox fəal iştirak edirdi. Biz çox istəyirik ki, Azərbaycanla sizin təşkilat arasında əməkdaşlıq inkişaf etsin, genişlənsin.

Bilirsiniz ki, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin qərarı ilə ölkəmizdə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş Üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmışdır. Bu komitə çox fəal işləyir və böyük işlər görür.

Bildiyiniz kimi, Türkiyə ilə Azərbaycan arasında münasibətlər bütün dövrlərdə çox mehriban olubdur. Biz qardaş ölkəyik. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini əldə etdikdən sonra onu ilk tanıyan Türkiyə dövləti olubdur. Son 10 il ərzində Türkiyə ilə Azərbaycan arasında münasibətlər çox yüksək səviyyəyə qalxmışdır. Bu münasibətlərin xalqlarımıza çox böyük faydası olmuşdur. Türkiyə ilə Azərbaycan birlikdə bölgədə böyük iqtisadi nəqliyyat layihələri həyata keçirir. Biz daim beynəlxalq təşkilatlarda bir-birimizə kömək edirik, dəstək veririk. Bu yaxınlarda Türkiyəyə etdiyim rəsmi səfərim bizim nə qədər yaxın olmağımızı bir daha təsdiqlədi. İndi biz çalışmalıyıq ki, Türkiyə ilə Azərbaycan arasında olan münasibətləri, qardaşlıq əlaqələrini daha da genişləndirək.

Azərbaycanın Amerika ilə də münasibətləri çox yüksək səviyyədədir. Həm iqtisadi, həm siyasi, həm də digər sahələrdə əməkdaşlığımız çox uğurludur. Azərbaycan Amerika üçün çox etibarlı bir tərəfdaşdır. Keçən on il ərzində biz təkcə bəyanatlarla deyil, əməli-praktiki addımlarla bu siyasətə sadıq olduğumuzu sübut etdik. Biz bu münasibətlərin genişlənməsində maraqlıyıq və ikitərəfli münasibətlər son illər ərzində çox yüksək səviyyəyə gəlib çatmışdır.

Bu yaxınlarda ABŞ Konqresində Amerika–Azərbaycan işçi qrupunun yaradılmasından danışan prezident İlham Əliyev dedi ki, bu, çox böyük nailiyyətdir, uğurdur. Konqresdə bir neçə ölkə belə bir nailiyyətə gəlib çatıbdir. O cümlədən Azərbaycan. Bu da müsbət bir haldır.

İstəyirik ki, bizim nailiyyətlərimiz, Azərbaycan haqqında həqiqətlər, eyni zamanda, Konqresdə də səslənsin. Çünki 1992-ci ildə Azərbaycana tətbiq edilən ədalətsiz 907-ci düzəliş hələlik qüvvədədir. Baxmayaraq ki, Amerika prezidenti tərəfindən bu düzəliş dayandırılıb, amma eyni zamanda, bu, tamamilə ləğv edilməyibdir. Bunun nəticəsində Azərbaycan uzun illər Amerika hökumətinin birbaşa yardımından məhrum olmuşdur. Bu düzəliş Amerikada, xüsusilə Konqresdə fəaliyyət göstərən erməni lobbisi tərəfindən o vaxt tətbiq edilmişdir.

Bilirsiniz ki, erməni lobbisi Azərbaycana qarşı Amerikada çox böyük işlər aparır. Bu düzəliş də həmin işlərin biri idi.

Biz çalışırıq ki, Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini sülh yolu ilə həll edək. Amma əfsuslar olsun ki, hələlik nəticə yoxdur. Hamı bilməlidir, o cümlədən Amerika ictimaiyyəti də bilməlidir ki, bu münaqişədə zərər çəkən tərəf Azərbaycandır. Bizim torpaqlarımız işğal altına düşmüşdür. Bu işğalın nəticəsində bir milyondan artıq soydaşımız qaçqın, köçkün vəziyyətinə düşübdür.

Mən dünən Mingəçevir şəhərində qaçqınlar və məcburi köçkünlər üçün yeni salınmış qəsəbənin açılışında iştirak edirdim. Biz çalışırıq ki, onların yaşayış səviyyəsini qaldıraaq, müvəqqəti olaraq məskunlaşdıraraq, normal şəraitlə təmin edək. Onlar üçün yeni evlər tikilir, qəsəbələr salınır. Əlbəttə, bunlar müvəqqəti xarakter daşıyır. Bizim istəyimiz ondan ibarətdir ki, beynəlxalq hüquq normaları öz əksini tapsın, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunsun, Ermənistanın işğalçı qüvvələri torpaqlarımızdan çəkilsinlər. Bu istiqamətdə böyük işlər aparılır.

Əlbəttə, bizim bütün dostlarımızın bu istiqamətdə fəaliyyəti bizə böyük kömək, dəstək olacaqdır.

Ə r c ü m ə n t Q ı l ı n c: Səmimi qəbula görə dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Azərbaycan prezidenti ilə görüşmək bizim üçün bir neçə səbəbdən çox önəmlidir. Birincisi, hamımız çox həyəcanlıyıq. Sizin bizi qəbul etməyiniz hamımız üçün çox böyük şərəfdir. İkincisi, biz Atatürkü sevənləri görəndə deyirik ki, onların hüzurunda olmaq Atatürkü yad etmək kimidir. O cümlədən eyni şəkildə burada Sizi görməklə bərabər, rəhmətlik atanızı, türk dünyasının böyük lideri Atatürklə bərabər tutduğumuz Heydər Əliyevi qarşınızda bir daha anır, ona Allahdan rəhmət diləyirik.

Rəhbərlik etdiyim Assambleyanın fəaliyyəti türkdilli ölkələrə səfərlər etmək, bu ölkələrin xalqları, onların həyat və məişətləri, qarşılıqlı əlaqələri öyrənmək məqsədini güdür. Elə buna görə də biz Azərbaycana ikinci dəfə səfər etdik.

Son illər Azərbaycanda baş vermiş çox müsbət dəyişiklikləri görməkdən məmnun qaldığımı söyləmək istəyirəm. Azərbaycandakı dəyişikliyi biz hələ təyyarədə olarkən gördük. Yanan işıqlardan, hava limanından, otellərdən gördük. Dörd gündür ki, bunların şahidiyik. Bunlar bizi son dərəcə məmnun edir.

Mən Azərbaycanın demokratiya sahəsindəki inkişafı, bazar iqtisadiyyatına keçmək yolunda qazandığı uğurları, dünya siyasətində göstərdiyi cəsarəti, sülhyaratma əməliyyatlarında iştirakı, ölkənizin dünyada öz layiqli yerini tutmasının son dərəcə sevindirici olduğunu vurğulayıram, bütün bunları Amerikada təbliğ etdiklərimizi bildirirəm.

Biz son zamanlar amerikalı deputatlarla yaxşı əlaqələr qurur, bütün deputatlara Azərbaycanı, Qarabağı anladırıq. Qarabağ Sizin yaranız olduğu qədər bizim də yaramızdır. Amerikada yaşayan 300 minlik türk adından və 20 minlik üzvümüz adından Sizi əmin edirik ki, bu yolda əlimizdən gələni edirik və bundan sonra da edəcəyik. Sizə fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayır, inşallah, Azərbaycanı dünyada daha yüksəkdə görmək istəyirik və bir çox mühüm işlərin görülcəyinə əminik.

**AZƏRBAYCANIN GÖRKƏMLİ SİYASİ VƏ
MƏDƏNİYYƏT XADİMLƏRİNİN
MƏZARLARININ ZİYARƏTİ**

Tbilisi,

15 iyun 2004-cü il

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Tbilisinin qədim Meydan məhəlləsində yerləşən Botanika bağına gələrək Azərbaycanın görkəmli siyasi və mədəniyyət xadimlərinin məzarlarını ziyarət etmişlər.

Azərbaycan prezidenti və onun xanımı Azərbaycan poeziyasının klassiklərindən Mirzə Şəfi Vazehin, dramaturq və mütəfəkkir Mirzə Fətəli Axundovun, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin banilərindən Həsən bəy Ağayevin və Fətəli Xan Xoyskinin məzarları üzərinə gül-çiçək qoydular.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Şərqdə ilk müstəqil demokratik dövlətin – Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin şərəfinə qoyulmuş xatirə daşının önünə də gül qoydular.

Jurnalistlərin suallarına verdiyi cavab:

S u a l: Cənab Prezident, Siz bu gün gedirsiniz. Nə kimi təəssüratınız var?

C a v a b: Təəssürat yaxşıdır. Görüşlər keçirildi, danışıqlar aparıldı. Biz bütün məsələləri konstruktiv şəkildə müzakirə etdik. Mən səfərdən çox razıyam. Bu səfər bir daha göstərdi ki, əməkdaşlığımızın, dostluğumuzun səviyyəsi çox yüksəkdir.

S u a l: Siz burada dəfn edilmiş azərbaycanlıların fəaliyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

C a v a b: Onlar Azərbaycan xalqının böyük nümayəndələri idi. Bütün azərbaycanlılar onları xatırlayırlar. Biz onların xatirəsinə göstərilən belə münasibətə görə Gürcüstana və gürcü xalqına çox minnətdarıq. Bu insanların Azərbaycan tarixində izi çox böyükdür, tarixi, mədəni, siyasi proseslərə onların çox böyük təsirləri olmuşdur.

S u a l: Sizin atanızın adını daşıyan park barədə nə deyə bilərsiniz?

C a v a b: Əlbəttə, parka Azərbaycan xalqının lideri Heydər Əliyevin adının verilməsi barədə qərarına görə Gürcüstan rəhbərliyinə və şəxsən prezidentə çox minnətdaram. Bu, bir daha sübut edir ki, müstəqil Azərbaycanın təşəkkülündə də, Gürcüstan ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərin inkişafında da onun xidmətləri çox böyükdür. Bu, bir daha sübut edir ki, əlaqələrimiz davam etdiriləcək, möhkəmləndiriləcəkdir, çünki biz strateji tərəfdaşlarıq. Heydər Əliyevin xatirəsinə göstərilən belə ehtiram bir prezident kimi və bir oğul kimi məni olduqca mütəəssir edir.

S u a l: Cənab Prezident, Sizin burada baxdığımız büstlər o qədər də yüksək səviyyədə deyildir. Bunların yüksək səviyyədə hazırlanması üçün hər hansı addım atıla bilərmi? Çünki bunlar bizim tariximizdir.

C a v a b: Bu məsələyə baxıla bilər. Hər halda, dediyim kimi, mən Gürcüstan hökumətinə minnətdarlığımı bildirirəm ki, burada uyuyan bizim görkəmli elm, mədəniyyət xadimlərinin, siyasi xadimlərin xatirəsi belə qorunur. Büstlərin səviyyəsinə gəldikdə, əlbəttə, hər dövrün öz tələbi var. O dövr üçün bunlar çox yüksək səviyyədə qoyulmuşdu. Əgər belə bir ehtiyac olarsa, mən ümid edirəm, biz buna birlikdə baxa bilərik. Gürcüstan və Azərbaycan hökumətləri buna birlikdə baxa bilər. Amma hər halda, mövcud olan abidələr dövrün səviyyəsinə uyğundur.

TBİLİSİDƏKİ CÜMƏ MƏSCİDİNDƏ ÇIXIŞ

15 iyun 2004-cü il

Əziz qardaşlar!

Mən Gürcüstana dövlət səfəri edirəm, səfərim çox uğurlu keçir. Azərbaycanın prezidenti kimi bu, mənim Gürcüstana ilk səfərimdir. Dünən keçirdiyim bütün görüşlərdə, danışıqlarda bir daha əmin oldum ki, Gürcüstan–Azərbaycan dostluğu, birliyi əbədidir, sarsılmazdır. Gürcü və Azərbaycan xalqları həmişə dostluq şəraitində yaşamışlar, həmişə bir–birlərinə kömək etmişlər. Hesab edirəm ki, dünən keçirdiyim görüşlər bu istiqamətdə atılan böyük bir addımdır.

Bilirsiniz ki, bir müddət bundan əvvəl Gürcüstan prezidenti Azərbaycanda rəsmi səfərdə olmuşdur və bu səfər də çox uğurlu keçmişdir. Müxtəlif sənədlər imzalanmışdır. Bu dəfə də mən böyük heyətlə Gürcüstana gəldim. Burada bizim nümayəndə heyətinin tərkibində nazirlər, komitə rəhbərləri, Milli Məclisin üzvləri təmsil olunurlar. Bu da çox əlamətdar bir haldır. Mən istəyirəm ki, bütün səviyyələrdə bizim insanlarımız, vəzifəli şəxslər bir–biriləri ilə ünsiyyətdə olsunlar.

Əlbəttə ki, burada yaşayan azərbaycanlıların taleyi bizi çox maraqlandırır, biz bu məsələyə biganə qala bilmərik. Biz çox istəyirik ki, burada yaşayan azərbaycanlılar Gürcüstan cəmiyyətində daha da yüksək yerləri tuta bilsinlər.

Mən bu gün Borçalıya gedirəm və Gürcüstan prezidenti ilə birlikdə orada olacaq, vəziyyətlə tanış olacağam. Eyni zamanda, orada yaşayan soydaşlarımızla da görüşlər olacaqdır. Bizim xoşbəxt gələcəyimiz, Gürcüstanın, Azərbaycanın gələcəyi bizim birliyimizdədir. Bilirsiniz ki, bizi birləşdirən böyük, nəhəng layihələr vardır. Böyük işlər var, bu işlər də uğurla davam edir. Azərbaycanın da, Gürcüstanın da öz dövlət müstəqilliyini daha da möhkəmləndirməsi istiqamətində bizim birliyimiz çox böyük amildir, böyük şərtidir. Ona görə də artıq deyə bilərim ki, mənim səfərim çox uğurlu olubdur. Bütün müzakirə etdiyimiz məsələlərdə bizdə fikir ayrılığı yoxdur, bir mövqedəyik. Əlbəttə ki, burada yaşayan azərbaycanlıların gələcəyi, onların taleyi müzakirə mövzusu olmuşdur. Təhsillə bağlı, mədəniyyətlə bağlı, ümumiyyətlə, azərbaycanlıların ictimai həyatda iştirakı ilə bağlı məsələlər müzakirə edilmişdir. Ümid edirəm ki, bu səfərdən sonra bizim ənənəvi dostluq, qardaşlıq münasibətlərimiz daha da inkişaf edəcəkdir. Sağ olun, çox təşəkkür edirəm.

DÜNYA ŞÖHRƏTLİ MUSİQİÇİ VƏ DİRİJOR MSTISLAV ROSTROPOVIÇ İLƏ GÖRÜŞDƏ SÖHBƏT

Prezident sarayı,

18 sentyabr 2004-cü il

Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev Prezident sarayında görkəmli musiqiçi və dirijor Mstislav Rostropoviçi qəbul etmişdir.

Hörmətli qonağı səmimiyyətlə, mehribanlıqla salamlayan və onunla görüşdən çox məmnun olduğunu bildirən prezident İlham Əliyev Azərbaycanda bütün sahələrdə islahatların müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsi nəticəsində əldə olunmuş uğurlardan, sürətli inkişafdan ətraflı söhbət açdı.

Dövlətimizin başçısı ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin yaxın dostu, xalqımızın böyük hörmət bəslədiyi Rostropoviçin vaxtaşırı olaraq vətənə gəlməsinin çox böyük əhəmiyyət daşıdığını xüsusi qeyd etdi.

Səmimi qəbula və xoş sözlərə görə dərin minnətdarlığını bildirən Mstislav Rostropoviç doğma vətəmində olmasından çox böyük məmnunluq duyduğunu vurğuladı, Azərbaycanın sürətli inkişafına və respublikamızda görülən əzəmətli işlərə heyran qaldığını söylədi. O dedi ki, iftixar hissi keçirirəm ki, mənim üçün çox əziz olan Azərbaycanda bütün sahələr və onun regionları sürətlə inkişaf edir.

Cənab Rostropoviç ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycanın sürətli inkişafı naminə gördüyü işlərin uğurla davam etdirildiyini bildirərək dedi ki, mən prezident İlham Əliyevin Azərbaycan xalqı tərəfindən sevildiyinin və ölkədə böyük nüfuz qazandığının şahidi oldum.

Vişnevskaya-Rostropoviç Fondunun Azərbaycanda uşaqlara peyvənd edilməsi sahəsində gördüyü işləri xatırladan Rostropoviç bildirdi ki, bundan sonra da yüz minlərlə uşağın vaksinasiyası davam etdiriləcəkdir.

Azərbaycandakı sürətli inkişafın onu qəlbən sevindiriyini nəzərə çatdıran maestro özünün xoş arzularını bildirdi və əmin olduğunu söylədi ki, ölkəmiz bundan sonra da böyük nailiyyətlər əldə edəcəkdir.

* * *

Sentyabrın 18-də Bakıdakı 6 nömrəli uşaq kliniki xəstəxanasında Vişnevskaya-Rostropoviç Fondu tərəfindən həyata keçirilən uşaqları peyvənd mərasimi olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev və dünya şöhrətli musiqiçi Mstislav Rostropoviç mərasimdə iştirak etmişlər.

Xəstəxananın qarşısına toplaşan paytaxt sakinləri, ictimaiyyətin nümayəndələri, səhiyyə işçiləri dövlətimizin başçısını və maestronu böyük hörmət və ehtiramla qarşıladılar. Prezident İlham Əliyevə və Mstislav Rostropoviçə gül dəstələri təqdim olundu.

Prezident İlham Əliyev xəstəxanada yaradılmış Heydər Əliyev guşəsinə baxdı. Burada ümummilli liderimizin səhiyyəyə göstərdiyi diqqət və qayğını, ölkəmizdə istifadəyə verilən yeni səhiyyə obyektlərinin açılış mə-

rasimlərində iştirakını, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusunun gənc nəslin sağlam böyüməsi üçün gördüyü mühüm işləri əks etdirən fotosəkillər nümayiş etdirilir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev, maestro Mstislav Rostropoviç və ABŞ-ın ölkəmizdəki səfiri Rino Harniş peyvənd otağına gələrək, 1 yaşlı Adil Quluzadənin və 6 yaşlı Ayan Əliyevanın peyvənd olunması prosesini müşahidə etdilər.

Prezidentə məlumat verildi ki, Vişnevskaya-Rostropoviç Fondu tərəfindən 2003-cü ildə başlanmış Milli Peyvənd Proqramı uşaqların üç ciddi infeksiyon xəstəlikdən — qızılca, parotit və məxmərəkdən qorunması üçün həyata keçirilir. Bu, eyni zamanda, yeni doğulmuş uşaqları anadangəlmə məxmərək sindromundan xilas edəcəkdir. Bütövlükdə, ABŞ-ın Kənd Təsərrüfatı Departamenti tərəfindən maliyyələşdirilən proqram üç il ərzində Azərbaycanda bir və altı yaşlı 750 min uşağın QPM vaksini ilə təmin olunmasını nəzərdə tutur. Bakı şəhərində aparılan QPM peyvənd proqramı müvəffəqiyyətlə həyata keçirilmişdir. Belə ki, 2003-cü ildə uşaqların 96 faizinə, bir yaşlı 24 minə yaxın uşağa qızılca, parotit və məxmərəyə qarşı peyvənd edilmişdir.

Azərbaycan, Rusiya Federasiyası və Gürcüstanda tətbiq olunan proqram mövcud səhiyyə infrastrukturunu tərəfindən həyata keçirilir. Azərbaycanda vaksinlərin təhlükəsiz daşınması və saxlanması məqsədi ilə ölkənin bütün rayonlarına 191 ədəd soyuducu, bir o qədər generator və 336 ədəd termoçanta paylanmışdır. Proqramın həyata keçirilməsi müddətində fond Dünya Səhiyyə Təşkilatının beynəlxalq standartlara cavab verən 316 min 668 ədəd QPM vaksini və 240 min ədəd birdəfəlik şprisrlə təmin edilmişdir.

Sonra Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə Vişnevskaya-Rostropoviç Fondu tərəfindən həyata keçirilən vaksinasiya proqramının tətbiqinin genişləndirilməsi üçün ianə haqqında müqavilə imzalandı. Sənədi Azərbaycanın Səhiyyə naziri Əli İnsanov və Vişnevskaya-Rostropoviç Fondunun prezidenti Mstislav Rostropoviç imzaladılar.

**PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN
NÜMAYƏNDƏLƏRİ VƏ RUMİNYA-AZƏRBAYCAN
DOSTLUQ CƏMIYYƏTİNİN ÜZVLƏRİ İLƏ
GÖRÜŞÜ**

Buxarest,

12 oktyabr 2004-cü il

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 12-də Rumıniyadakı Azərbaycan diasporunun nümayəndələri və Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin, digər qurumların üzvləri ilə görüşmüşdür.

Görüşdə çıxış edənlər Prezident İlham Əliyevin Rumıniyaya səfərini və bu görüşə gəlməsini yüksək qiymətləndirdilər və təmsil etdikləri qurumların mükafatını dövlətimizin başçısına təqdim etdilər.

Mərasimdə çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu görüşün onda xoş təəssürat yaratdığını, Rumıniya ilə Azərbaycan arasında dostluq və əməkdaşlığın inkişafında Cəmiyyətin rolunu xüsusi vurğuladı.

Sonra Prezident İlham Əliyev müxtəlif cəmiyyətlərin rəhbərləri və üzvlərinin hər biri ilə görüşərək, səmimi söhbət etdi və onlarla xatirə şəkli çəkirdi.

AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN NÜMAYƏNDƏLƏRİ VƏ RUMİNİYA-AZƏRBAYCAN DOSTLUQ CƏMİYYƏTİNİN ÜZVLƏRİ İLƏ GÖRÜŞ

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN ÇIXIŞI

Buxarest,

12 oktyabr 2004-cü il

- Əziz dostlar!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram və mənə göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə, deyilən xoş sözlərə görə Sizə minnətdarlığımı bildirirəm.

Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin fəaliyyəti iki ölkə arasında əməkdaşlıq üçün çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Çox şadam ki, Rumıniya ilə Azərbaycan bütün sahələrdə əməkdaşlıq edirlər və bunun nəticəsində ölkələrimiz siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə əlaqələrini gücləndirirlər. Mənim bu rəsmi səfərim də gələcək əməkdaşlığımız üçün yeni bir addımdır, yeni bir mərhələdir və şübhə etmirəm ki, bu səfərdən sonra əlaqələrimiz bütün sahələrdə daha da genişlənəcəkdir.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini əldə etdikdən sonra daim Rumıniyanın dəstəyini görmüşdür və bunu bu gün də hiss edirik. Buna görə bir daha sizə və bütün rumın xalqına öz dərin minnətdarlığımı bildirirəm.

Müstəqilliyimizin ilk illəri Azərbaycan üçün çox ağır keçmişdir. Ölkədə kaos, anarxiya, hərc-mərclik hökm sürürdü, vətəndaş müharibəsi başlanmışdı, iqtisadi böhran yaşanırdı. Bir sözlə, Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi yaşaması təhlükə altında idi. Yalnız Azərbaycanın ümummillə lideri Heydər Əliyevin xalqın tələbi ilə ölkəyə rəhbərliyə gəlməsindən sonra vəziyyət dəyişdi, sabitlik yarandı, böhrana son qoyuldu və bu gün Azərbaycan sürətlə inkişaf edən ölkədir. Ölkəmiz çox sürətlə beynəlxalq təşkilatlara inteqrasiya edir.

Ölkəmizdə həm siyasi, həm də iqtisadi sahələrdə çox ciddi islahatlar aparıldı. Bu islahatların nəticəsində dünyada və regionda Azərbaycanın mövqeyi möhkəmləndi və indi iqtisadi inkişaf baxımından ölkəmiz bütün postsovet məkanında qabaqcıl yerlərdədir.

Ötən il keçirilmiş prezident seçkilərində də xalqımız son illər ərzində ölkədə aparılmış siyasətə öz dəstəyini bir daha bildirərək, yenidən Heydər Əliyev siyasətinə, Heydər Əliyev siyasi xəttinə səs verdi. Bu dövr ərzində ölkəmizin iqtisadiyyatı daha da güclənmişdir. Ümumi daxili məhsulun orta illik artımı on faizə bərabərdir. Azərbaycanda həyata keçirilən regional sosial-iqtisadi inkişaf proqramı nəticəsində ölkədə 70 mindən çox iş yeri açılmışdır. Dünyanın ən böyük enerji layihəsi uğurla həyata keçirilir - region və bütün dünya üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri uğurla inşa edilir və yaxın zamanlarda biz onun açılışını qeyd edəcəyik. Bu, Heydər Əliyevin neft strategiyasının həyata keçirilməsinin bariz nümunəsidir. Çox

əlamətdar hadisədir ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinə və Türkiyənin Ceyhan şəhərində tikilən böyük terminala ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı verilmişdir.

Azərbaycan beynəlxalq aləmdə də öz mövqelərini möhkəmləndirir. Bizim NATO və Avropa Birliyi ilə əlaqələrimiz yeni pilləyə qalxıb. Azərbaycan NATO-ya fərdi tərəfdaşlıq planını təqdim edən ilk ölkələrdəndir. Avropa Birliyinin ölkəmizi yeni qonşuluq siyasətinə daxil etməsi də çox mühüm hadisədir və Azərbaycanın Avropaya inteqrasiyası istiqamətində gələcəkdə atılacaq addımlar üçün böyük bir zəmindir.

Əlbəttə, bizim müxtəlif ölkələrlə ikitərəfli əlaqələrimiz də sürətlə inkişaf edir və genişlənir. Bu baxımdan Rumıniya ilə Azərbaycan arasında olan əlaqələrə xüsusi əhəmiyyət veririk və deyə bilərəm ki, Azərbaycanın bu regionda ilk səfirliyi məhz Rumıniyada açılmışdır. Mən çox şadam ki, bu səfirlik uğurla işləyir, bütün aidiyyəti orqanlarla əlaqədədir. Bu da bizə imkan verir ki, Azərbaycan haqqında həqiqətlər, reallıqlar geniş rümn ictimaiyyətinə dolğun şəkildə çatdırılsın.

Mən bu səfərdən çox razıyam. Əminəm ki, bu səfərdən sonra bizim əlaqələrimiz daha da güclənəcəkdir. İmzalanmış sənədlər bunu deməyə əsas verir.

Bilirsiniz ki, ölkəmiz və region üçün ən təhlükəli, ən ağırlı problem Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etməsidir.

Biz tələb edirik ki, bu münaqişə beynəlxalq hüquq normaları əsasında öz həllini tapsın, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilsin. Bizim üçün çox vacibdir ki, Rumıniya dövlətinin mövqeyi də məhz bundan ibarətdir və hörmətli cənab Prezident İon İliyesku dünən mətbuat konfransında və digər çıxışlarda bu mövqeyi açıq şəkildə bəyan etmişdir. O demişdir ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi beynəlxalq hüquq normaları əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Sizin ölkənizin bu açıq bəyanatı və bizə açıq dəstəyi bizim üçün çox vacibdir və mən əminəm ki, münaqişənin nizama salınması istiqamətində öz rolunu oynayacaqdır.

Biz bütün dövlətlərin ərazi bütövlüyünü tanıyırıq. Əlbəttə, tələbimiz ondan ibarətdir ki, bizim də ərazi bütövlüyümüz bərpa edilsin, Ermənistan öz işğalçı siyasətindən əl çəksin, işğal olunmuş torpaqlardan çıxsın və bir milyondan artıq qaçqın və köçkün öz doğma torpaqlarına qayıda bilsin. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair dörd qətnamə qəbul edibdir və bu qətnamələrdə deyilir ki, Ermənistanın silahlı qüvvələri Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarından qeyd-şərtsiz çıxmalıdır. Biz istəyirik ki, dünyada ikili standartlar siyasətinə son qoyulsun və Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən qəbul edilmiş qərarlar icra olunsun. Bu məsələ ilə əlaqədar Rumıniyanın birmənalı mövqeyi və digər Avropa ölkələrinin bizə verdiyi dəstək münaqişənin həllində böyük rol oynaya bilər. Bu münaqişə öz həllini taparsa, regionda sülh bərqərar olunar, təhlükəsizlik möhkəmləndirilər və bütün maneələr aradan qaldırılar. Biz istəyirik ki, regiondakı bütün xalqlar əmin-amanlıq şəraitində yaşasınlar.

Əziz dostlar, bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, mənim Rumıniyaya rəsmi səfərim çox mühümdür. Mən bu səfərə böyük əhəmiyyət verirəm və şadam ki, o, çox uğurlu keçir. Qeyd etdiyimiz kimi, ölkələrimiz arasında əlaqələr çox yüksək səviyyədədir. Çox şadam ki, insanlarımız arasında da mehriban münasibət vardır. Mən Rumıniyaya böyük nümayəndə heyəti ilə gəldim. Burada aparılan danışıqlar, söhbətlər və imzalanmış sənədlər gələcək əməkdaşlığımız üçün çox gözəl şərait yaradır. Biz istəyirik ki, əlaqələrimiz bütün sahələrdə və bütün

səviyələrdə inkişaf etsin. Hökumətlərarası birgə komissiya daha fəal işləməlidir, parlamentlərarası əlaqələr güclənməlidir, humanitar sahədə əməkdaşlıq da yeni mərhələyə çıxmalıdır. Mən ümid etmək istəyirəm ki, bu səfər bütün sadaladığım məsələlərə təkan verəcəkdir.

Əlbəttə, mənim üçün çox önəmli və əzizdir ki, burada, Rumıniya torpağında xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin abidəsi ucaldılmışdır. Bu, iki ölkə arasında olan əlaqələrə çox müsbət təsir göstərəcəkdir. Bunun Azərbaycan və Rumın xalqları arasında mehriban və səmimi münasibətlərə də güclü təsiri olacaqdır. Buna görə mən Rumıniya dövlətinə və hökumətinə, şəxsən cənab İon İliyeskuya öz minnətdarlığımı bildirirəm. Çox istərdim ki, Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin üzvləri də tez-tez Azərbaycana gəlsinlər, biz daha da sıx əlaqədə, təmasda olaq və Cəmiyyətin fəaliyyəti bundan sonra da xalqlarımızın yaxınlaşmasına xidmət etsin.

Verilən ödüllərə və dediyiniz xoş sözlərə görə sizin hamımıza bir daha öz dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Əminəm ki, Rumıniya ilə Azərbaycan arasında olan əlaqələr yüksələn xətt üzrə davam edəcəkdir.

X X X

Sonra Prezident İlham Əliyev müxtəlif cəmiyyətlərin və qurumların rəhbərləri və üzvlərinin hər biri ilə görüşərək, səmimi söhbət etdi və onlarla xatirə şəkli çəkirdi.

ÜMUMRUSİYA AZƏRBAYCAN KONQRESİNİN II QURULTAYI

19 oktyabr 2004-cü il

Oktyabrın 19-da Moskvada, İttifaqlar Evinin sütunlu salonunda Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin II qurultayı keçirilmişdir.

Qurultay nümayəndələri və qonaqlar əvvəlcə foyedəki stendlərlə tanış oldular. Azərbaycanla Rusiya arasında tarixi dostluq münasibətlərini əks etdirən fotosəkillər buraya gələnlərdə böyük maraq doğururdu. Soydaşlarımızın, Rusiya ictimaiyyəti nümayəndələrinin səmimi, işgüzar söhbətləri, yaxşı əhval-ruhiyyə xoş münasibətlərin heç də ötəri xarakter daşmadığını, xalqlarımız arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin hər iki ölkə üçün vacibliyini bir daha nümayiş etdirirdi.

Bu münasibətlərin inkişaf etdirilməsi və möhkəmləndirilməsində Rusiyada yaşayan, bu ölkənin ictimai-siyasi və iqtisadi həyatında öz yeri olan soydaşlarımızın, xüsusilə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin bilavasitə təşəbbüsü və qayğısı sayəsində yaradılmış Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin də mühüm rolu vardır. ÜAK yarandığı vaxtdan bəri böyük inkişaf yolu keçmiş və hazırda Rusiyanın nüfuzlu ictimai təşkilatlarından birinə çevrilmişdir.

ÜAK-ın II qurultayında Rusiya Federasiyasının bütün regionlarından soydaşlarımız, digər MDB ölkələrindəki Azərbaycan diasporlarının təmsilçiləri, Moskva şəhərinin meri Yuri Lujkov və başqa rəsmi şəxslər iştirak edirdilər.

Salona toplaşanlar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putini hərərətli alqışlarla qarşıladılar.

AZƏRTAC
2004, 19 oktyabr

ÜMUMRUSİYA AZƏRBAYCAN KONQRESİNİN II QURULTAYINDA AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN NİTQİ

Moskva, İttifaqlar Evinin sütunlu salonu

19 oktyabr 2004-cü il

- Hörmətli Vladimir Vladimiroviç!

Əziz dostlar!

Bu gün Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin ikinci qurultayının işində iştirak etməyimə çox şadam. Mən həmçinin çox şadam ki, Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putin bu qurultayın işində iştirak edir. Əminəm ki, qurultayın keçirilməsi, habelə Rusiya və Azərbaycan rəhbərliyinin ikitərəfli əlaqələrə, Rusiyadakı azərbaycanlıların və Azərbaycandakı rusların həyat və fəaliyyətinə diqqət yetirməsi dövlətlərimiz arasında dostluq, mehriban qonşuluq əlaqələrinin bundan sonra da möhkəmlənməsinə təkan verəcəkdir.

Konqresin yaradılmasının özü əlamətdar hadisə olmuşdur. Hamımızın bildiyi kimi, azərbaycanlılar Rusiyanın müxtəlif regionlarında çoxdan yaşayırlar. Əlbəttə ki, təşkilatın strukturca formalaşması, regional qurumların əksəriyyətini öz ətrafında sıx birləşdirən güclü təşkilat yaradılması azərbaycanlıların birləşməsi işində, onların Rusiyada gedən ictimai proseslərə daha fəal cəlb edilməsi işində çox mühüm amil olmuşdur.

Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin yaradılması ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin xaricdə yaşayan azərbaycanlıların müvafiq qurumlarının formalaşdırılması sahəsində məqsədyönlü siyasətinin bir mərhələsi idi. Bildiyiniz kimi, Heydər Əliyevin qərarı ilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmış, habelə dünya azərbaycanlılarının birinci qurultayı keçirilmişdir. Mən çox şadam ki, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi qısa müddətdə çox güclü, nüfuzlu struktura - bütün regional təşkilatları öz ətrafında birləşdirə bilmiş və istər Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının qorunması məcrasında, istərsə də ikitərəfli əlaqələrimizin genişlənməsi və möhkəmlənməsi məcrasında fəal işləyən struktura çevrilmişdir. Konqres bu istiqamətdə çox mühüm rol oynayır.

Böyük məmnunluqla demək istəyirəm ki, son illər məhz Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putinin və Azərbaycan Prezidenti Heydər Əlirza oğlu Əliyevin söyləri sayəsində dövlətlərimiz arasında münasibətlər tamamilə yeni səviyyəyə qalxmışdır. İnamla demək olar ki, ölkələrimiz arasındakı müasir mehriban qonşuluq münasibətlərinin bünövrəsini məhz onlar qoymuşlar.

Bizim hamımız Rusiya Prezidentinin Azərbaycana ilk rəsmi səfərini yaxşı xatırlayırıq. Bu səfər böyük uğurla keçdi və ondan sonra qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlığın tamamilə yeni perspektivləri açıldı. Biz bir daha əmin olduq ki, Rusiya və Azərbaycan əməkdaşlığının bütün sahələrində çox böyük potensiala malikdirlər. Məhz Vladimir Vladimiroviçin Azərbaycana səfərindən sonra bizim iqtisadi münasibətlərimizdə yeni mərhələ başlandı. Əmtəə dövriyyəsinin inkişafı buna çox yaxşı əyani sübutdur. Rusiyanın da, Azərbaycanın da iqtisadi potensiallarının çox böyük sürətlə inkişaf etdiyini nəzərə alsaq, deyə bilərik ki, ölkələrimiz iqtisadi dirçəliş və

iqtisadi qüdrətin möhkəmlənməsi mərhələsini yaşayırlar və əlbəttə, dövlətlərimizin qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlığı üçün yeni perspektivlər açılır.

Ölkələrimizin iqtisadiyyatı həmişə bir-biri ilə sıx bağlı olmuşdur. Bu gün də Rusiya bazarı Azərbaycan malları üçün və Azərbaycan bazarı Rusiya malları üçün, əlbəttə ki, öncül istiqamətlərdir. Mən çox şadam ki, iqtisadi əlaqələrimiz elə bir səviyyəyə gəlib çatmışdır ki, bu, bizə əmtəə dövriyyəimizi ikiqat artırmağa imkan verəcəkdir. Bu ilin ilk aylarının nəticələri sübut edir ki, biz bu istiqamətdə çox sürətlə irəliləyirik.

Siyasi əlaqələrin səviyyəsi bu gün ölkələrimizin qarşılıqlı mənafeələrinə tam cavab verir. Rusiya ilə Azərbaycan arasında həll olunmamış heç bir problem yoxdur. Vaxtilə mövcud olan problemlərin hamısı artıq arxada qalmışdır və mən bu məsələdə Prezident Vladimir Putinin böyük rolunu xüsusi qeyd etməliyəm. Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlər hər iki dövlət müstəqillik qazandıqdan sonra da var idi, lakin məhz Vladimir Vladimiroviç hakimiyyətə gəldikdən sonra bu münasibətlər daha fəal surətdə inkişaf etməyə başlamışdır.

Siyasi planda lap çoxdankı, yığılıb qalmış siyasi dialoqun normal inkişafına mane olan problemlər həll olunmuşdur. Bu gün bir daha böyük sevinclə təkrar etmək istəyirəm ki, ölkələrimiz arasında həll olunmamış heç bir problem yoxdur. Siyasi dialoqun, ünsiyyətin çox yüksək səviyyəsi mövcuddur. Siz bilirsiniz ki, bütün səviyyələrdə, o cümlədən prezidentlər səviyyəsində çox fəal ünsiyyətlər vardır, Azərbaycanda prezident seçkilərindən sonra bu, mənim Rusiyaya üçüncü səfərimdir. Qanunvericilik hakimiyyəti, icra hakimiyyəti səviyyəsində, mədəni, elmi səviyyələrdə də çox fəal əlaqələr yaranmaqdadır. Bütün bunların hamısı Azərbaycanın da, Rusiyanın da xeyrinədir.

Biz regional məsələlərdə, dünya siyasəti məsələlərində də çox aktiv qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk. Əksər məsələdə baxışlarımız uyğun gəlir. Bu, bizə beynəlxalq aləmdə də vahid mövqelərdən çıxış etməyə imkan verir. Mənə çox xoşdur ki, bütün bu nailiyyətlər adamlarımıza bir-biri ilə daha fəal qarşılıqlı əlaqə saxlamağa, bir-birini daha yaxşı tanımağa imkan yaradır.

Bildiyiniz kimi, Azərbaycanda ruslara münasibət həmişə son dərəcə xeyirxah olmuşdur. Bu gün də belədir. Azərbaycanda heç bir rus məktəbi bağlanmayıbdır. Azərbaycanda yaşayan hər hansı xalqlar barəsində heç vaxt ayrı-seçkilik siyasəti aparılmayıbdır. Deməliyəm ki, Azərbaycanın bütün dövlət ali məktəblərində rus dilində tədris şöbəsi var. Əgər sovet dövrünün statistikasına baxsaq, görərik ki, Azərbaycanda rus dilində çıxan qəzetlərin sayı bir neçə dəfə artmışdır. Zənnimcə, Azərbaycan Rusiya televiziya kanalları verilişlərinin sərbəst qəbul edildiyi bir neçə ölkədən biridir.

Bütün bunlar keçmişimizə necə qayğı ilə yanaşdığımızı sübutdur, artıq tamamilə başqa mühitdə, müstəqillik mühitində böyüyüb formalaşan vətəndaşlarımızın yeni nəsillərinin, rusiyalıların və azərbaycanlıların yeni nəsillərinin əsası əvvəlki nəsillər tərəfindən qoyulmuş yaxşı və xeyirxah ənənələri davam etdirməsi üçün bu əlaqələri necə qoruyub saxlamağımıza və möhkəmləndirməyimizə sübutdur.

Bununla əlaqədar, mən bu gün qürur duyduğumuz əməkdaşlığımızın yüksək səviyyədə olmasında çox mühüm rol oynamış daha bir məqamı qeyd etmək istərdim. Bu, ümummilli liderimiz mərhum Prezident Heydər Əliyev ilə Vladimir Putin arasındakı şəxsi hörmət, dostluq hissləridir. Onların arasında ən məhrəmanə, ən səmimi dostluq münasibətləri mövcud idi. Mən bunu, necə deyərlər, kimdənsə eşitməmişəm. Əlbəttə ki, indi

Rusiyanın və Azərbaycanın tərəfdaşlar, mən deyərdim, strateji tərəfdaşlar olmasına bu münasibətlər də çox kömək etmişdir. Bu istiqamətdə, eləcə də ölkəmizin fəaliyyətinin bütün digər sahələrində Heydər Əliyevin siyasəti davam edir.

Əsaslı son 3-4 ildə qoyulmuş ənənələrin inkişaf və davam etməsi üçün öz tərəfimdən mən səy göstərirəm və bundan sonra da var qüvvə ilə çalışacağam. Bu ənənələr regionumuza, sülhün hələ tamamilə gəlmədiyi regiona, çox həssas, olduqca özünəməxsus regiona, xüsusi tarixə, xüsusi ənənələrə malik regiona, müxtəlif millətlərin yaşadığı və əlbəttə ki, özünə çox qayğıkeş münasibət göstərilməsini tələb edən regiona firavanlıq, əmin-amanlıq, dinclik gətirəcəkdir. Əminəm ki, Rusiya və Azərbaycanın regionda riskin azaldılmasına, təhlükəsiz mühit yaranmasına yönəldilmiş fəaliyyəti Qafqaza sülhün, firavanlığın və təhlükəsizliyin gəlməsinə kömək edəcəkdir.

Əziz dostlar, Rusiya Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putinə bu gün qurultayın işində iştirakına görə bir daha öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Konqresə uğurlar arzulamaq istəyirəm, Rusiyada yaşayan bütün azərbaycanlılara firavanlıq, xoşbəxtlik, müvəffəqiyyətlər arzulamaq istəyirəm. Rusiya sizin vətəninizdir, amma bilin ki, Azərbaycan da vətəninizdir. Biz istəyirik ki, Rusiyada azərbaycanlıların həyatı firavan, zəngin, rəngarəng olsun. Bunu demək bəlkə də artıqdır, əlbəttə, istərdik ki, öz tarixi vətəninizlə saxladığınız əlaqələr də möhkəmlənsin. Mən Rusiyada yaşayan bütün azərbaycanlılara, Azərbaycanda yaşayan bütün ruslara əmin-amanlıq, xoşbəxtlik, firavanlıq arzulayıram.

Sağ olun.

* * *

Oktyabrın 19-da Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin II qurultayı öz işini başa çatdırdı. Tibb elmləri doktoru, professor, Rusiya dövlət mükafatı laureatı, Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının müxbir üzvü Məmməd Əliyev yenidən Konqresin prezidenti seçildi.

Qurultay ÜAK-ın rəhbər orqanlarını da seçdi.

DÜNYA ŞÖHRƏTLİ GÖRKƏMLİ MUSİQİÇİ MSTİSLAV ROSTROPOVIÇ İLƏ GÖRÜŞDƏ SÖHBƏT

Prezident sarayı,

27 yanvar 2004-cü il

İ l h a m Ə l i y e v: Xoş gəlmisiniz!

Sizi Vətəndə, Azərbaycanda yenidən görməyə çox şadam!

Biz bu yaxınlarda, təxminən bir neçə gün əvvəl Parisdə görüşmüşdük. Həmyerliləri görmək çox xoş idi. Vaxt tapıb gəldiyinizə görə sizə çox minnətdaram. Biz bu günü səbirsizliklə gözləyirdik, hərçənd, təmirdən sonra Filarmoniyamızın açılış gününü başqa cür təsəvvür edirdik. Təəssüf ki, istədiyimiz kimi olmadı. Buna baxmayaraq, bu, hər halda, fərəhli gündür, bayramdır. Hesab edirəm ki, bu gün Filarmoniya yenidən Azərbaycan tamaşaçısına, dinləyicisinə, ölkənin vətəndaşlarına qayıdır.

Sizin hər bir gəlişiniz bizim üçün bayramdır. Sizi hamı sevir, hamı çox qiymətləndirir, sizinlə fəxr edir. Sizi Heydər Əliyevlə böyük dostluq, səmimi, mehriban münasibətlər bağlayırdı. Bu münasibətlər necə dostluq etmək, bir-birinə necə qayğı ilə yanaşmaq baxımından bizim nəsil üçün örnekdir. Əlbəttə ki, biz – sizin arxanızca gedən insanlar – bu münasibətləri elə həmin istiqamətdə bundan sonra da inkişaf etdirəcəyik. Mən sizi görməyimə çox şadam. İş cədvəlinizin sıx olduğu, geniş proqramlarınız olduğu halda, buraya gəlməyə vaxt tapmaq üçün böyük ürək, qəlb sahibi olmaq gərəkdir.

Mən çox şad, xoşbəxtəm və axşamı, bu böyük hadisədə sizinlə birlikdə iştirak edəcəyimiz vaxtı səbirsizliklə gözləyirəm.

M s t i s l a v R o s t r o p o v i ç: İcazə verin, mətbuatın burada olmasından istifadə edərək, bir neçə söz deyim. Mən Sizi Fransanın Müdafiə nazirinin şərəfinizə təşkil etdiyi qəbulda gördükdə şəxsən Sizə deyə bilmədim ki, necə xoşbəxtəm ki, atanızın xəttini davam etdirirsiniz. Zənnimcə, bunda, haradasa Tanrı hökmü var. Əlbəttə, Heydər Əliyeviç kimi insan olmaq mümkün deyildir. Lakin Siz onun oğlusunuz, Azərbaycan üçün çox işlər görmüş və şəxsən mənim üçün çox işlər görmüş insanın həyatını sanki davam etdirirsiniz. O məni Azərbaycana qaytardı, Azərbaycanı isə vətənim kimi mənim qəlbimə qaytardı. Odur ki, mən bütün ömrüm boyu onun barəsində məhəbbətlə, minnətdarlıqla düşünəcəyəm.

İndi mən öz proqramımı necə qurmaq barədə düşünürəm. Bilirsinizmi, konsert salonunun onun iştirakı ilə nəzərdə tutulduğu kimi açılışı mənim üçün, əlbəttə, bir tərəfdən, bayramdır, digər tərəfdən isə, bütün fikirlərim, xatirələrim büsbütün dostumla bağlıdır. Ona görə də bu gün belə etməyi qərara almışam. Əvvəlcə, giriş sözləri deyildikdən sonra mən – buraya violonçel gətirmişəm – Baxın «Sarabanda»sını, solo violonçel üçün süütaşının hissələrindən birini ifa edəcəyəm. Bu sarabanda bir dua kimi səslənir. Orkestr ifa etməyə başlamazdan əvvəl mən musiqi vasitəsilə, tərcüməsiz dua etmək istəyirəm. Musiqinin dili ilə dua etmək istəyirəm... Mən bununla başlayacağam, sonra da Azərbaycanın gözəl qadın bəstəkarının əsərini səsləndirəcəyəm. Siz onu yaxşı tanıyırsınız. İlk dəfə səslənəcək əsəri o, xüsusi olaraq bu salonun açılışı üçün bəstələmişdir.

Xoşbəxtəm ki, buraya gəlmişəm, Bakıya öz evimə gəldiyim kimi gəlmişəm. Heyf ki, burada ancaq bu gün qala biləcəyəm. Mən dünən gəlmişəm, sabah səhər tezdən getməliyəm. İndi mənimlə görüşməyə vaxt tapdığınıza görə Sizə çox minnətdaram. Dahi atanızın müəyyənləşdirdiyi və davam etdirəcəyiniz yolda Sizə bol-bol səadət arzulayıram.

İ l h a m Ə l i y e v: Xoş, səmimi sözlərə görə çox sağ olun. Doğrudan da, hamımızı qarışıq hisslər bürümüşdür. Ölkəmizin həyatında hər bir bayram günü, hər bir yeni məqam, hər bir fərəhli hadisə həm də kədərlə müşayiət olunur. Kədər onunla bağlıdır ki, bütün bunları yaradan, Azərbaycan dövlətini, əslində, yenidən quran insan indi bizimlə deyildir. Filarmoniya da bu qəbildəndir. Hər dəfə onun yanından keçəndə ziddiyyətli hisslər – həm fərəhli, həm də kədərli hisslər keçirirsən, qüssələnirsən. Bu sizin üçün də çox ağırdır, ilk dəfədir dostunuzun həyatda olmadığı bir vaxtda Azərbaycana gəlirsiniz. Yəqin ki, bu hisslər bizi həm yaxınlaşdırır, həm də bu itkinin acısını birlikdə yaşamağa kömək edir. Lakin həyat davam edir, ölkə inkişafdadır. Odur ki, bizim – burada yaşayanların hamısının, habelə ölkəmizin hüdudlarından kənardə yaşayan Azərbaycanın dostlarının vəzifəsi Heydər Əliyevin işini davam etdirməkdən ibarətdir. Xalqımızın yeganə nicatı və rifahı məhz bundadır. Ona görə də buraya gəldiyiniz üçün sizə bir daha təşəkkürümü bildirmək və ümidvar olduğumu söyləmək istəyirəm ki, səfərləriniz, əvvəllər olduğu kimi, müntəzəm davam edəcəkdir. Biz sizinlə hər il, bəlkə də daha tez-tez görüşəcək, sadəcə, ünsiyyətdə olacaq, ötüb-keçənləri xatırlayacaq və gələcək barədə düşünəcəyik.

M s t i s l a v R o s t r o p o v i ç: Demək istəyirəm ki, Sizi Parisdə necə də gözəl qarşıladılar.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV TƏBRİZ ŞƏHƏRİNDƏ

26 yanvar 2005-ci il

Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasına rəsmi səfərinin Tehran proqramı başa çatdı.

İran İslam Respublikası Prezidentinin sarayı qarşısında dövlətimizin başçısını rəsmi yolasalma mərasimi keçirildi

Sarayın qarşısındakı meydanda Azərbaycan prezidentinin şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Azərbaycan Respublikasının və İran İslam Respublikasının dövlət himnləri səsləndi.

Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə raport verdi.

Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev və İran İslam Respublikasının prezidenti Seyid Məhəmməd Xatəmi fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdilər.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və İran prezidenti Seyid Məhəmməd Xatəmi səmimiyyətlə sağollaşdılar. Prezident Xatəmi dövlətimizin başçısına müraciətlə dedi ki, inanıram, Sizin İrana bu ilk rəsmi səfəriniz ölkələrimiz, xalqlarımız üçün uğurlu olacaqdır. Səmimi sözlərə görə təşəkkür edən prezident İlham Əliyev rəsmi səfərə dəvət üçün bir daha dərin minnətdarlığını bildirdi.

Azərbaycan prezidentinə Tehrana rəsmi səfərini, keçirdiyi görüşləri əsk etdirən fotoalbom təqdim olundu.

Prezident İlham Əliyev maşın karvanının müşayiəti ilə İran paytaxtının Mehrabad hava limanına gəldi.

Hava limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyev buradan təyyarə ilə Təbriz şəhərinə yola düşdü.

* * *

Təbrizin hava limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyevi Şərqi Azərbaycan əyalətinin valisi Məhəmmədəli Sübhanullahi və digər rəsmi şəxslər böyük hörmət və ehtiramla qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyevə və onun xanımı Mehriban Əliyevaya gül dəstəsi təqdim olundu. Milli geyimli azərbaycanlı uşaqlar dövlətimizin başçısını şeirlə salamladılar.

Təbriz şəhərinin küçələrində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin pişvazına çıxmış sakinlər dövlətimizin başçısını hərərlə salamlayırdılar.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevi Təbrizə səfərində İranın Kooperasiya naziri Əli Sufi, Xarici İşlər nazirinin müavini Möhsüm Əminzadə, İran prezidentinin Xəzər məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi Mehdi Səfəri, Azərbaycanın Tehrandakı səfiri Abbəsəli Həsənov və İranın Bakıdakı səfiri Əfşar Süleymani müşayiət edirdilər.

ŞƏRQİ AZƏRBAYCAN VALİLİYİNDƏ GÖRÜŞ

Təbriz,

26 yanvar 2005-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi burada böyük hörmətlə, gül-çiçəklə qarşıladılar.

Görüşdə çıxış edən Şərqi Azərbaycan əyalətinin valisi Məhəmmədali Sübhanullahi prezident İlham Əliyevi Təbrizə gəlməsi müasibətilə təbrik edərək, tarixi hadisə kimi qiymətləndirdiyi bu səfərin iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafında çox mühüm rol oynayacağını bildirdi. O, son illər Azərbaycan–İran münasibətlərinin möhkəmləndiyini, prezident Məhəmməd Xatəminin Bakıya səfərindən sonra əlaqələrin daha da canlandığını söyləyərək dedi ki, prezident İlham Əliyevin indiki səfəri ikitərəfli münasibətlərin inkişafına yeni təkan verəcəkdir. Dövlətimizin başçısına Təbriz haqqında məlumat verən vali bildirdi ki, bu, İranın ən böyük şəhərlərindən biridir. Şəhərdə xalçaçılıq xüsusilə inkişaf etmişdir, hazırda xalçanın toxunması, satışı və s. daxil olmaqla, təxminən 700–800 min adam bu işlə məşğuldur. Şəhər iri istehsalat müəssisələri ilə də ölkədə məşhurdur və 5 mindən çox müəssisə vardır.

Cənab Sübhanullahi dedi ki, biz iqtisadiyyat, ticarət, elm və digər sahələrdə Azərbaycanla əlaqə yaratmaqda maraqlıyıq. Təbriz Universiteti nüfuzlu təhsil ocaqlarından biridir. Cənab Xatəmiyə də təşəkkür edirik ki, Təbrizdə Azərbaycanın Baş konsulluğunun açılmasına razılıq vermişdir. Hesab edirəm, ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın genişlənməsi Təbrizin də inkişafına müsbət təsir göstərəcəkdir.

İ l h a m Ə l i y e v: Biz üç gündür ki, İrandayıq, İranda rəsmi səfərdəyik. Səfər də çox uğurlu olubdur. Geniş fikir mübadiləsi aparmışıq və bir neçə böyük sənəd imzalamışıq. Mən şübhə etmirəm ki, bu sənədlər həyatda öz əksini tapacaq, sürətlə icra olunacaqdır. Beləliklə də İranla Azərbaycan arasında olan dostluq münasibətləri daha da yüksələcəkdir.

Bilirsiniz ki, bir neçə ay bundan əvvəl İran İslam Respublikasının prezidenti hörmətli cənab Xatəmi Azərbaycanda rəsmi səfərdə idi. Həmin səfər də çox uğurlu idi. Əminəm ki, mənim də səfərim gələcək münasibətlərə yeni təkan verəcəkdir.

Ölkələrimiz arasında ikitərəfli əməkdaşlığın dərinləşməsi sahəsində artıq gözəl nəticələr vardır. Bu sahədə imzalanmış sənədlər, əldə edilmiş razılıqlar bizə imkan verəcək ki, qısa müddət ərzində hər iki tərəf bundan böyük fayda götürsün. Xüsusilə, qaz mübadiləsi sazişi imkan verəcək ki, uzun illər qazsız qalmış Naxçıvana İrandan qaz verilsin. Biz ikitərəfli əlaqələrimizin inkişafında maraqlıyıq və istəyirik ki, bu əməkdaşlıq çox sahələri əhatə etsin.

Çox şadam ki, bu gün Təbrizdəyəm. Çoxdan Təbrizə gəlmək arzusunda idim. Bu gün bu arzum gerçəkləşdi. Təbriz bizim hamımız üçün doğma, əziz şəhərdir. Burada Azərbaycanın Baş Konsulluğunun açılması çox mühüm addımdır və çox gözəl hadisədir. Bütün bu son müddət ərzində ikitərəfli müstəvidə qazanılmış uğurlar onu göstərir ki, bir az iradə, xoş niyyət olan yerdə bütün məsələlər öz həllini tapa bilər. Əminəm ki, bizim aramızda olan münasibətlər gələcək illərdə daha da inkişaf edəcəkdir.

Mən İrana böyük heyətlə gəlmişəm və bu gün iqtisadi sahədə, humanitar sahədə və digər sahələrdə çox mühüm sənədlər imzalandı. Əminəm ki, bütün bu sənədlər uğurla icra ediləcəkdir. Hansısa məsələlər, hansısa problemlər, çətinliklər meydana çıxanda bizim hökumətlərarası komissiyamız bu məsələləri operativ qaydada həll edir və əminəm ki, sizin qaldırdığınız məsələlərə də komissiya baxacaq və həll edəcəkdir.

DÜNYA ŞÖHRƏTLİ MUSİQİÇİ MSTİSLAV ROSTROPOVIÇ İLƏ GÖRÜŞ

Prezident sarayı,

7 mart 2005-ci il

Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev maestro Mstislav Rostropoviçin Azərbaycana növbəti səfərindən məmnunluq duyduğunu bildirdi və onun rəhbərliyi altında konsertin Azərbaycanda həmişə olduğu kimi, indi də böyük maraqla gözlənildiyini vurğuladı.

Mstislav Rostropoviç öz vətəninə olmağından qürur hissi keçirdiyini bildirdi. O, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin sayəsində Azərbaycanla əlaqələrinin daim yüksək səviyyədə saxlanıldığını və bu əlaqələrin prezident İlham Əliyevin fəaliyyəti dövründə də uğurla davam etdirildiyini vurğuladı.

Fransada YUNESKO-nun xoşməramlı səfirlərinin illik iclasında iştirakına toxunan dünya şöhrətli musiqiçi Azərbaycan prezidentinin xanımı, Xoşməramlı səfir Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin fəaliyyətinin orada çox böyük diqqət və maraqla izlənildiyini bildirdi. O, xanım Mehriban Əliyeva tərəfindən təqdim edilmiş Azərbaycan musiqi albomunun tədbirdə xüsusi rəğbətlə qarşılandığını vurğuladı.

Mstislav Rostropoviç Azərbaycan xalqının firavanlığı naminə fəaliyyətində dövlətimizin başçısına yeni-yeni uğurlar arzuladı.

Martın 7-də Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında maestro Mstislav Rostropoviçin dirijorluğu ilə Üzeyir Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin konserti olmuşdur.

Konsertdə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva olmuşlar.

**TÜRK DÜNYASININ BÖYÜK OĞLU
İHSAN DOĞRAMACININ ANADAN OLMASININ
90 İLLİYİNƏ HƏSR OLUNMUŞ TƏNTƏNƏLİ
YUBİLEY GECƏSİNDƏ
NİTQ**

*Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası,
29 aprel 2005-ci il*

Əziz İhsan bəy!

Mən Sizi Azərbaycanda bir daha ürəkdən salamlayıram və bu gözəl yubiley münasibətilə təbrik edirəm. Sizə cansağlığı, uzun ömür, bütün işlərinizdə uğurlar arzulayıram.

Siz dəfələrlə qeyd etmişiniz ki, Sizin iki vətəniniz var, onlardan biri də Azərbaycandır. Doğma vətəninizə xoş gəlmisiniz!

Siz Azərbaycanı çox sevirsiniz. Azərbaycan haqqında bütün məlumatları, Azərbaycan həqiqətlərini bütün dünyada təbliğ edirsiniz. Biz bunu çox gözəl bilirik. Xüsusilə müstəqilliyinin ilk illərində Azərbaycan informasiya blokadasında qaldığı halda Sizin səsiniz, Dünya Birliyinə etdiyiniz müraciətlər, əlbəttə, Azərbaycanın çətin vəziyyətdən çıxarılması üçün çox mühüm rol oynayırdı. Bu gün də Siz bütün fəaliyyətinizdə daim Azərbaycan haqqında düşünürsünüz, Azərbaycanın uğurlarına sevinirsiniz və bütün tədbirlərdə bizim ölkəmiz haqqında dolğun, ədalətli məlumatları bütün səviyyələrə çatdırırsınız. Azərbaycan da Sizi çox sevir, Azərbaycan xalqı da Sizi ürəkdən sevir. Bu münasibət, bu duyğular qarşılıqlıdır.

Bu gün İhsan Doğramacının təhsil, səhiyyə, başqa sahələrdəki fəaliyyətindən söhbət açıldı. Biz bunların hamısını bilirik. İhsan bəyin həyat və fəaliyyəti ilə yaxşı tanışıq. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, İhsan bəy böyük ictimai xadimdir. Bütün türk dünyasının ağsaqqalıdır. Bütün türk dünyası Sizi sevir və Siz bütün türk dünyasının fəxrisiniz.

Türkiyə ilə Azərbaycan arasında dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin inkişafı işində də Sizin böyük xidmətləriniz olubdur. Biz çox məmnunuq ki, Türkiyə ilə Azərbaycan arasında ənənəvi dostluq, qardaşlıq münasibətləri günü-gündən güclənir. Bu bizi çox sevindirir. Bizim dostluğumuz, qardaşlığımız sarsılmazdır, əbədidir.

Əziz İhsan bəy, Siz 90 yaşınızda da gəncsiniz, bizə də enerji verirsiniz. Öz fəaliyyətinizlə, öz işlərinizlə bizi də ruhlandırırırsınız. Mən bilirəm ki, Siz bu gün də axtarırdasınız, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət sahələrində müxtəlif layihələr üzərində işləyirsiniz. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycan gənclərinə Sizin həmişə böyük diqqətiniz olubdur, qayğınız olubdur. Rəhbərlik etdiyiniz Bilkənd Universitetində, Türkiyənin başqa təhsil ocaqlarında həmişə Azərbaycan gənclərinə, Azərbaycandan gəlmiş tələbələrə böyük diqqətlə, böyük qayğı ilə yanaşmışınız.

Eyni zamanda, biz hamımız yaxşı bilirik ki, Siz insan kimi çox gözəl insansınız. İnsan siyasətdə, hansısa sahədə istedadlı olur, böyük uğurlar qazanır. Amma bu heç də o demək deyil ki, bu və ya digər adamda insani

keyfiyyətlər də o səviyyədədir. Siz isə insana xas olan bütün ən müsbət xüsusiyyətləri özünüzdə təcəssüm etdirirsiniz. Sizin dostluğa münasibətiniz bizə çox yaxşı məlumdur. Uzun illər atam Heydər Əliyevlə Sizi çox mehriban, səmimi dostluq telləri bağlayırdı və bizim üçün, Sizdən sonra gələn nəsillər üçün bu dostluq bir nümunə idi, bir örnək idi. Əsl mənada dostluq rəmzi idi. Mən bu dostluğun canlı şahidi idim və görürdüm ki, Sizinlə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev arasında nə dərəcədə səmimi münasibətlər var idi. Siz bütün məsələləri müzakirə edirdiniz. Bu bizim üçün çox böyük məktəb olmuşdur. Mən də çox şadam ki, o görüşlərin bəzilərində iştirak etmişəm.

Onu da xatırlayıram ki, Heydər Əliyev üçün çətin dövrdə Siz daim onun yanında olmusunuz. 1999-cu ildə Klivlend şəhərində Heydər Əliyevin üzərində cərrahiyyə əməliyyatı aparılanda Siz bundan xəbər tutub dərhal öz dostunuzun yanına gəldiniz. Türkiyədən Amerikaya uçdunuz və Heydər Əliyevin ad günündə – 1999-cu ilin may ayının 10-da onunla bərabər idiniz. Biz o günləri heç vaxt unutmayacağıq. Bu, əsl dostluq rəmzi idi, əsl qardaşlığın təzahürü idi.

Bizim hamımız üçün ən çətin anlarda – 2003-cü ilin dekabrında da Siz bizimlə bərabər idiniz. Bakıya dostunuzla vidalaşmağa gəlmişdiniz. O faciə Sizin də faciəniz idi, o itki Sizin də itkiniz idi. Bütün bunlar onu bir daha göstərir ki, Siz fenomenal insansınız. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı Sizi ürəkdən sevir və təsadüfi deyil ki, Sizin 90 illik yubileyiniz Azərbaycanda qeyd edilir.

Siz dünyada çox məşhur adamsınız və müxtəlif ölkələrin ən yüksək mükafatlarını, ordenlərini almısınız. O cümlədən 2000-ci ildə Azərbaycan dövlətinin o vaxtkı ən ali mükafatı olan «İstiqlal» ordeni ilə təltif olunmusunuz. Bu günlərdə qəbul edilmiş qanuna əsasən Azərbaycanın ən yüksək mükafatı, ən ali ordeni – «Heydər Əliyev» ordeni təsis edilmişdir. Həmin orden hazırda Azərbaycan dövlətinin ən ali mükafatıdır və xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin adını, Sizin dostunuzun adını daşıyır.

Mən bu gün imzaladığım Sərəncamla Sizi «Heydər Əliyev» ordeni ilə təltif etmişəm. Sizi bir daha ürəkdən təbrik edirəm, cansağlığı, uğurlar arzulayıram.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının fəxri üzvü, Azərbaycan Tibb Universitetinin fəxri doktoru, türk dünyasının böyük oğlu İhsan Doğramacıya ölkəmizin ən ali mükafatını – «Heydər Əliyev» ordenini və onun iki nömrəli vəsiqəsini təqdim etdi.

AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN NÜMAYƏNDƏLƏRİ İLƏ GÖRÜŞDƏ NİTQ

*Sankt-Peterburq, «Yevropa» mehmanxanasının konfrans salonu,
14 iyun 2005-ci il*

Əziz dostlar!

Əziz bacılar və qardaşlar!

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram və bu görüşdən çox məmnunam. Çox şadam ki, bu gün sizinlə görüşürəm.

Mən bu gün səhərdən burada müxtəlif tədbirlərdə iştirak edirəm. Burada keçirilən Beynəlxalq iqtisadi forumda iştirak etmişəm, ondan sonra Rusiyanın prezidenti cənab Putinlə görüşüm olubdur. Hələ bundan sonra da görüşlərim nəzərdə tutulubdur. Çox şadam ki, bu gün bir yerdəyik, bir-birimizi görürük, bir-birimizi eşidirik.

Qeyd olundu ki, üç il bundan əvvəl ümummilli lider Heydər Əliyev burada olarkən Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşmüş, öz ürək sözlərini, tövsiyələrini söyləmişdir. O, bütün xarici səfərləri zamanı haradakı azərbaycanlılar yaşayır, mütləq onlarla görüşürdü, onların problemləri ilə marqlanırdı, bunları həll etməyə çalışırdı. Bu ənənə Azərbaycanda indi də yaşayır. Bütün başqa sahələrdə olduğu kimi, Heydər Əliyev siyasəti bu sahədə də davam və inkişaf edir. Mən də xarici səfərlərimdə azərbaycanlılarla daim görüşürəm, onlara öz sözlərimi deyirəm, öz dəstəyimi bildirirəm. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın başqa ölkələrlə ikitərəfli münasibətlərində bu amil çox mühüm yer tutur. Çünki bu gün azərbaycanlılar dünyanın müxtəlif yerlərində yaşayırlar və artıq diaspor kimi də formalaşıblar.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılmış Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş Üzrə Dövlət Komitəsi fəaliyyət göstərir. Bakıda bir neçə il bundan əvvəl Dünya azərbaycanlılarının qurultayı keçirilmişdir. Diasporların, o cümlədən Rusiyada təşkilatlanma prosesi sürətlə gedir. Rusiyada artıq bir neçə ildir ki, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi fəaliyyət göstərir. Rusiya prezidenti cənab Putin və mən konqresin ikinci qurultayında iştirak etmişik. Bu çox mühüm məsələdir.

Azərbaycanla Rusiya arasında əlaqələr sürətlə inkişaf edir. Bizim aramızda çox gözəl münasibətlər mövcuddur. Həm iqtisadi, həm siyasi, həm humanitar və bütün başqa sahələrdə bizim əlaqələrimiz inkişafdadır. Əlbəttə ki, Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların taleyi də bizi daim maraqlandırır və daim danışıqlarımızın, görüşlərimizin mövzusunə çevrilir. Bu gün prezident Putinlə mənim görüşümdə də bu məsələyə toxunuldu və çox şadam, prezident Putin qeyd etdi ki, Sankt-Peterburqda çox güclü Azərbaycan diasporu var. Bu, artıq bir həqiqətdir, reallıqdır, bu, güclü amildir.

Bu, müstəqil Azərbaycanın potensialını gücləndirir. Çünki başqa ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar doğma vətən üçün çalışırlar, əllərindən gələni edirlər. Öz əməkləri ilə, öz bacarıqları ilə ümumi işimizə böyük töhfələr verirlər. Eyni zamanda müstəqil Azərbaycan dövlətinin güclənməsi xaricdə yaşayan azər-

baycanlılara da müsbət təsir göstərir. Yəni bu, qarşılıqlı bir prosesdir və mən çox şadam ki, hər iki istiqamətdə gedən işlər çox yüksək səviyyədədir.

Rusiya ilə olan münasibətlərimiz bundan sonra daha da inkişaf edəcəkdir. Bizim iqtisadi əlaqələrimiz güclənir, ticarətimiz artır. Demək olar ki, ticarətimiz son il yarım ərzində təxminən 70 faiz artmışdır. Əminəm ki, burada yaşayan azərbaycanlılar da öz işlərini elə quracaqlar ki, bütün bu yeni yaranmış imkanlardan səmərəli istifadə etsinlər.

Bizim ölkəmiz – sizin vətəniniz, bizim hamımızın doğma vətəni Azərbaycan inkişaf edir. Qarşımızda duran bütün məsələlər öz həllini tapır. Prezident seçkiləri ərəfəsində verilmiş bütün vədlər həyatda öz əksini tapır. Son il yarım ərzində Azərbaycanda 217 min yeni iş yeri açılmışdır. Onların da böyük əksəriyyəti Azərbaycanın regionlarında açılmışdır. Regional inkişaf proqramı da sürətlə həyata keçirilir və mən rayonlara etdiyim bütün səfərlərdə görürəm ki, inkişaf var, abadlıq, quruculuq işləri gedir. Azərbaycanın iqtisadiyyatı dünyada misli görünməmiş sürətlə artır. Bu gün mən iqtisadi forumda bu rəqəmləri diqqətə çatdırdım. Bu il Azərbaycanın iqtisadiyyatı ən azı 18 faiz artacaqdır. Bu, dünyada ən böyük göstəricidir. Azərbaycan bu göstəriciyə görə lider dövlətdir. Çox sevindirici hal ondan ibarətdir ki, 2005-ci ilin ilk beş ayında iqtisadiyyat 16 faiz artıb, onun da 9 faizi qeyri-neft sektorunda müşahidə olunubdur. Bu onu göstərir ki, biz hərtərəfli inkişaf edirik, Azərbaycan iqtisadiyyatı çoxşaxəlidir. Yəqin bilirsiniz, mənim seçkiqabağı platformamın əsas elementlərindən biri də o idi ki, Azərbaycanın regionlarında yeni infrastruktur, yeni iş yerləri yaranmalıdır və paytaxtla rayonlar arasında fərq azalmalıdır.

Yoxsulluqla mübarizə aparırıq. İl yarım ərzində Azərbaycanda yoxsulluq şəraitində yaşayan insanların sayı 9 faiz azalıbdır. Maaşlar qaldırılır, minimum əməkhaqqı 2 dəfədən çox qaldırılıbdır, o cümlədən pensiyalar qaldırılıbdır. Bu yaxınlarda tələbələrin təqaüdləri qaldırılacaqdır. Yəni bütün sahələrdə inkişaf gözlənilir. Bizim nəhəng enerji layihələrimiz ilk bəhrəsini verməkdədir və mən əminəm ki, qısa müddət ərzində Azərbaycan çox zəngin, qüdrətli dövlətə çevriləcəkdir. Azərbaycanda yeni imkanlar yaranır, çoxlu xarici firmalar, sərmayəçilər Azərbaycana işləməyə gəlirlər. Biz iqtisadiyyatımızı bazar münasibətləri əsasında qururuq və bu liberallaşma prosesi daha da sürətlə gedir. Bakıda, Azərbaycanın başqa şəhərlərində çox güclü tikinti işləri gedir. Bütün özəl sektora sərbəstlik veriləlidir. Sahibkarların iş şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün əməli addımlar atılır. Büdcədən güzəştli kreditlər ayrılır. Bu il büdcədən birbaşa özəl sektora 40 milyon dollar həcmində güzəştli kreditlər veriləlidir. Gələnlə biz bunu yəqin ki, iki dəfə qaldıracağıq.

Bir sözlə, bu gün Azərbaycanda iş görmək üçün, yeni müəssisələr yaratmaq üçün çox gözəl şərait var və bundan bizim iş adamlarımız səmərəli istifadə edir, xaricdən gələn sərmayəçilər də maraqlanırlar. Artıq Azərbaycanda orta təbəqə, sahibkarlar sinfi yaranmaqdadır. O da sirr deyil ki, Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların əksəriyyəti kommərsiya işləri ilə, bizneslə məşğuldur və çox da yaxşı işləyir, çox böyük uğurlar qazanırlar və Azərbaycanda yaşayan qohumlarına kömək edirlər. Bu bizim milli adət-ənənəmizdir. Bilirəm ki, Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar artıq Azərbaycan iqtisadiyyatına da sərmayə qoyurlar. Müxtəlif rayonlara etdiyim səfərlər çərçivəsində bunun şahidi olmuşam ki, yeni müəssisə yaranır, yeni iş yeri açılır, soruşuram ki, bu sahibkar kimdir, deyirlər Rusiyada işləyir, yaxud qardaşı Rusiyada işləyir. Çox şadam ki,

Rusiyada işləyən azərbaycanlılar, burada kapital əldə edən bizim qardaşlarımız doğma vətənə də sərmayə qoyurlar. Biz hamımız çalışmalıyıq ki, Azərbaycanı daha da gücləndirək, Azərbaycanın regiondakı lider mövqelərini möhkəmləndirək.

Bizim qarşımızda duran ən böyük, ən ağırlı problem Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Bunu da biz həll etməliyik və edəcəyik. Çalışırıq ki, bunu sülh yolu ilə həll edək. Çünki biz müharibə istəmirik. Amma onu da bilməliyik ki, sülh yolu ilə bunu həll etmək üçün gərək bizim gücümüz olsun. Bu gücü biz bu gün yaradıırıq. 2005-ci ildə Azərbaycanın büdcəsi 2004-cü ilə nisbətən 30 faiz artıbdır. Səhiyyəyə ayrılan xərclər əvvəlkindən 44 faiz, təhsil xərcləri 25 faiz, ordu quruculuğuna xərclər təxminən 40 faizdən çox nəzərdə tutulubdur və bu meyillər davam etdiriləcəkdir. Əgər biz Dağlıq Qarabağ məsələsini sülh yolu ilə həll etmək istəyiriksə, gərək Ermənistandan onqat güclü olaq və biz buna nail ola bilərik. İndi Azərbaycanın büdcəsi Ermənistanın büdcəsindən 4 dəfə böyükdür. Gələn il 6 dəfə çox olmalıdır. Məqsəd də qoyulub ki, 10 dəfə çox olmalıdır. Azərbaycan öz hərbi potensialını da gücləndirir və ordu quruculuğu istiqamətində böyük işlər görülməcəkdir. Bizim ordumuz bu gün də istənilən vəzifəni həll etməyə qadirdir. Ancaq gərək onu daha da gücləndirək.

Ölkəmizi hərtərəfli inkişaf etdirmək üçün, əlbəttə ki, həm də dövlət siyasəti lazımdır. Bu da var və biz onu həyata keçiririk. Xüsusilə iqtisadi sahədə potensialımız artır. Təbii ki, özəl sektor tərəfindən hərəkət olmalıdır. Mən hesab edirəm ki, sizin burada güclü olmağınız Azərbaycanı gücləndirir, Azərbaycanın güclü olması sizi gücləndirir. Gələcəkdə Azərbaycanın haqq sözünü yüksək kürsülərdən deyəcək insanların sayı daha çox olmalıdır. Yerli icra orqanlarında bizim soydaşlarımızın təmsilçiliyi təmin olunmalıdır, daha da gücləndirilməlidir. Çalışmalıyıq ki, ali qanunvericilik orqanlarında bizim mövqeyimizi müdafiə edən insanlar fəaliyyət göstərsinlər. Biz öz üzərimizə düşən vəzifələri yerinə yetirəcəyik və əminəm ki, siz də bunu edəcəksiniz.

Mən çox şadam ki, Sankt-Peterburqda diaspor çox fəaldır, çox gözəl işlər görür və onun fəaliyyəti Peterburqun rəhbərliyi tərəfindən də bəyənilir. Dünən biz Vaqif müəllimlə, qubernator Valentina Matviyenko ilə birlikdəydik, söhbət edirdik. Mən çox şadam ki, qubernatorun da, yerli orqanların da bizim diasporun nümayəndələrinə böyük hörməti var. Mən bunu Bakıda da onlarla söhbət edərkən hiss etmişdim. Bu gün də bunu görürəm.

Bizim aramızda, Rusiya ilə Azərbaycan və Sankt-Peterburqla Bakı arasında olan əlaqələr bizə lazımdır və biz bunu daha da sürətlə inkişaf etdirməliyik.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevə də Rusiyada böyük hörmət var. Prezident Putin tərəfindən böyük şəxsi hörmət var. Mən çox şadam ki, ümummilli liderimizin xatirəsi burada əbədiləşdirilir. Bu gün xatirə lövhəsi açılacaqdır. Bu da çox böyük hadisədir. Vladimir Putinlə söhbətimizdə bu mövzuya da toxunduq. Bilirsiniz ki, o özü buralıdır və mənə dedi ki, 1703-cü ildə əsası qoyulandan bu günə qədər Sankt-Peterburqda müxtəlif xatirə lövhələri vurulmuşdur. Artıq 300 ildən çoxdur ki, bütün bu lövhələr durur, yerindədir. Ona görə bu gün burada xatirə lövhəsinin açılması da bir tarixdir. Bu, gözəl bir dostluq rəmzi olacaqdır və bu mənim üçün çox əzizdir. Ona görə ki, Heydər Əliyev həm mənim atamdır və həm də ona görə ki, xalqımızın ümummilli liderinin xidməti burada yüksək səviyyədə qiymətləndirilir.

Mən əminəm ki, siz bundan sonra da yaxşı yaşayacaqsınız. Sankt-Peterburqda yaxşı işlər görəcəksiniz. Bütün burada səslənən fikirlərə mən də qoşuluram. Burada məktəblər fəaliyyət göstərməlidir ki, bizim uşaqlarımız ana dilini unutmasınlar, öyrənsinlər, mükəmməl bilsinlər. Eyni zamanda Azərbaycanı təmsil edən mədəniyyət mərkəzləri, ölkəmizi təcəssüm etdirən digər infrastruktur yaradılır. Bu gün «Bakı» restoran-muzeyində tikinti işləri ilə tanış oldum. Sonra bizim Beynəlxalq bankın bu yaxınlarda burada açılan filialının bunasına baş çəkdim. Yəni bu, Azərbaycanın təmsilçiliyidir. Bu bankın filialının qarşısında dalğalanan bayrağımız onu göstərir ki, bura müstəqil Azərbaycanın yeridir.

Bir sözlə, əziz dostlar, mən şübhə etmirəm ki, bizim doğma vətənimiz Azərbaycan hamımızın köməyi ilə, əməyi ilə daha da inkişaf edəcəkdir. Biz öz sözumüzü daha yüksək kürsülərdən deyəcəyik, öz istəyimizə nail olacağıq. Biz elə etməliyik ki, Azərbaycanda kasıb adam olmasın, yoxsulluq aradan götürülsün, işsizlik tamamilə aradan götürülsün və Azərbaycan xalqı, Azərbaycan vətəndaşları daha təhlükəsiz şəraitdə yaşasınlar. Mənim prezident kimi, vəzifə borcum bundan ibarətdir. Mən Azərbaycan xalqının rahat yaşamasının təminatçısıyam. Azərbaycanda hökm sürən sabitliyin, əmin-amanlığın, asayişin də təminatçısıyam və heç kimə imkan verə bilmərəm ki, bu sabitliyi, bu əmin-amanlığı pozsun. Azərbaycanın çətin anları da olub, 1990-cı illərin əvvəllərində ölkəmiz, demək olar ki, artıq parçalanma ərəfəsində idi. Siz o günləri çox yaxşı xatırlayırsınız. Azərbaycan xalqı da yaxşı xatırlayır. Heç cür imkan verə bilmərik ki, o qara günlər təkrarlansın. Mən prezident kimi, bütün məsuliyyəti öz üzərimə götürmüşəm. Mən bu yoldan dönməyəcəyəm. Elə edəcəyəm ki, Azərbaycan xalqı daha da yaxşı yaşasın, biz hamımız buna çalışmalıyıq. Mən bu görüşdən məmnun olduğumu bir daha ifadə etmək istəyirəm, sizə uğurlar arzulayıram, cansağlığı, ailələrinizə xoşbəxtlik arzulayıram. Sağ olun.

**GÖRKƏMLİ ALİM VƏ İCTİMAİ XADİM, FRANSA BEYNƏLXALQ
CƏRRAHLAR AKADEMİYASININ ÜZVÜ,
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİNİN, AZƏRBAYCAN
TİBB UNİVERSİTETİNİN FƏXRİ DOKTORU,
İRANDA NƏŞR OLUNAN «VARLIQ» JURNALININ BAŞ REDAKTORU
DOKTOR CAVAD HEYƏT İLƏ
GÖRÜŞ**

*Prezident sarayı,
27 iyun 2005-ci il*

Səmimi qəbul üçün təşəkkür edən doktor Cavad Heyət Azərbaycan prezidentinin uğurlu xarici səfərlərini yüksək qiymətləndirdi. O dedi ki, mənim səksən illik yubileyimlə əlaqədar Azərbaycanda müxtəlif tədbirlər keçirilir. Azərbaycanda yubileyimin keçirilməsinin təməli on il əvvəl ümummillə lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və o zaman yubileyim qeyd edilmişdi. Bu yaxınlarda Ankarada da yubiley mərasimləri təşkil olunmuşdur.

Sonra doktor Cavad Heyət öz kitablarını dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev doktor Cavad Heyəti anadan olmasının səksən illiyi münasibətilə təbrik etdi, ona uzun ömür, elmi yaradıcılığında və ictimai fəaliyyətində yeni-yeni uğurlar arzuladı.

**DAĞISTANLI YAZIÇI-TƏDQIQATÇI,
TÜRKDİLLİ XALQLARIN TARİXİNİN ARAŞDIRICISI
MURAD ACI İLƏ GÖRÜŞ**

*Prezident sarayı,
8 avqust 2005-ci il*

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev dedi ki, Siz tarixi həqiqətlərin üzə çıxarılması üçün fəal yaradıcılıq işləri aparırsınız. Türk dünyasının qədim tarixi vardır, türkdilli ölkələrin əməkdaşlığının möhkəmlənməsi böyük əhəmiyyətə, potensiala malikdir. Müasir dövrdə bu ölkələrin siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələrinin genişlənməsi və möhkəmlənməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Türkdilli xalqların müştərək tarixinin dərinədən öyrənilməsi çox vacibdir.

Cənab Murad Aci bildirdi ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasında Gəmiqayada aparılan axtarışların nəticələri bizim gözlədiyimizdən də ciddi oldu. Naxçıvan tədqiqatları üçün çox mühüm və nadir bir yerdir. Bütün bunlar Azərbaycanın, Naxçıvanın türk dünyası tarixində önəmli yer tutduğunu göstərir.

O dedi ki, türk dünyası qədim tarixə malikdir. Geniş tədqiqatlar apardıqca türkdilli xalqların çox zəngin və qədim tarixə malik olduğu, dünyanın hər yerində türk tarixinin və mədəniyyətinin böyük izlər qoyduğu və bu günədək yaşadığı sübut olunur.

**«LUKOYL» ŞİRKƏTİNİN PREZİDENTİ
VAHİD ƏLƏKBƏROVUN RƏHBƏRLİK ETDİYİ
NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİ İLƏ
GÖRÜŞ**

Prezident sarayı,

14 oktyabr 2005-ci il

Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev «LUKOYL» şirkətinin prezidenti Vahid Ələkbərovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Vahid Ələkbərov dövlətimizin başçısına müraciətlə dedi ki, cənab Prezident, icazə verin, «Azərbaycan – səxavətli diyarım» kitabını Sizə təqdim edirəm. Ölkənin, Azərbaycan cəmiyyətinin inkişafından, dəyərlərindən bəhs edən bu kitab «LUKOYL» şirkəti tərəfindən hazırlanmışdır və əminəm ki, bu nəşr digər belə kitabların işıq üzü görməsinə də təkan verəcəkdir.

Prezident İlham Əliyev belə qiymətli kitabın hazırlanmasına görə minnətdarlığını bildirərək dedi ki, sizin şirkət Azərbaycanda neft sənayesi ilə yanaşı, müxtəlif sahələrdə, o cümlədən xeyriyyəçilik işlərində, sosial sahədə də fəal iştirak edir. Şirkətiniz tərəfindən hazırlanmış dərin məzmunlu bu kitab Azərbaycan haqqında tam təəssüratın yaranmasına xidmət edir.

Vahid Ələkbərov dedi ki, bu gün biz Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında olduq. Tələbələrdə biliyə, təhsilə böyük maraq, çiçəklənən Azərbaycanda yaşamağa böyük həvəs hiss etdim. Sizin söyləriniz, fəaliyyətiniz, ölkədə hər sahədə varisliyin olması Azərbaycan xalqının gələcək inkişafı və firavanlığının təminatıdır.

Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, mühüm məqam ondan ibarətdir ki, gənclər yaxşı təhsil almadan uğur qazanmağın mümkün olmadığını dərk edirlər. Müasir şəraitdə, bazar iqtisadiyyatının mövcud olduğu bir dövrdə, geniş dünyagörüşü, bacarıq, bilik olmadan cəmiyyətdə layiqli yer tutmaq çətinidir. Biz ölkədə təhsil sisteminin, xüsusilə orta məktəblərin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması istiqamətində böyük işlər görürük. Növbəti iki ildə bütün orta məktəblərdə kompüter sinifləri yaradılacaq və bunlar şagirdlərin müasir informasiyaya yiyələnməsi üçün internet sistemə qoşulacaqdır.

Azərbaycanda şagirdlərin neft və qaz sənayesi ilə əlaqədar ali təhsil müəssisələrinə maraqlarının artmasının çox mühüm olduğunu vurğulayan Vahid Ələkbərov dedi ki, şirkətimiz zəngin təcrübəsi olan Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında təhsil almaq üçün 20 nəfər iraqi tələbəni Bakıya gətirmişdir.

**TÜRKİYƏNİN İĞDIR BƏLƏDİYYƏSİNİN SƏDRİ
NURƏDDİN ARASIN BAŞÇILIQ ETDİYİ
NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİ İLƏ
GÖRÜŞ**

Prezident sarayı

13 dekabr 2005-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Cümhuriyyətinin İğdir bələdiyyəsinin sədri Nurəddin Arasin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin dövlətimizin başçısı ilə görüşdən böyük məmnunluq duyduğunu bildirən qonaq iğdirli azərbaycanlıların salamlarını prezident İlham Əliyevə çatdırdı, iğdirliyə dövlətimizin başçısına olan böyük sevgisini, ehtiramını ifadə etdi.

Nurəddin Aras dedi: Hörmətli cənab Prezident, biz Sizi təkcə Azərbaycanda yaşayan azərbaycanlıların deyil, həmçinin bütün dünyada olan azərbaycanlıların prezidenti kimi qəbul edirik və bunu ürəkdən təsdiq edirik. Bizim, Türkiyənin İğdir şəhərində yaşayan azərbaycanlıların Bakıya gəlişimizin məqsədi ümummilli lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsi önündə baş əymək, onu yad etməkdir. İğdir azərbaycanlıları Sizi çox sevirlər. Biz orada Sizin rəhmətlik atanız, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adına park salmışıq və həmin yerdə onun büstünü qoymuşuq. Eyni zamanda, Naxçıvandan İğdirə gedən yolun kənarında bulvar salmışıq və ona Sizin adınızı vermişik. İstərdik ki, Sizi İğdirə görə, dəvətimizi qəbul edib gələsiniz, özünüzü evinizdəki kimi hiss edəcəksiniz. Buna əmin ola bilərsiniz. Gələsiniz, bizi çox xoşbəxt edərsiniz.

Səmimi sözlərə görə təşəkkürünü bildirən prezident İlham Əliyev Türkiyə ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin çox sürətlə inkişaf etdiyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı Türkiyənin müxtəlif vilayətlərindən xeyli sayda insanın Bakıya gəlməsindən məmnunluğunu bildirdi.

Prezident İlham Əliyev dedi: İğdirə Naxçıvan arasında həmişə sıx bağlılıq olmuşdur və bu indi də davam edir. Bu gün bizim aramızda dostluq və qardaşlıq münasibətləri mövcuddur və bu həmişə belə olacaqdır. Sizi Azərbaycanda ürəkdən salamlayıram. Azərbaycan, Naxçıvan üçün ən çətin illərdə həmişə Türkiyədən, o cümlədən İğdirdən kömək gəlmişdir. Həmin vaxt «Ümid körpüsü»nün tikilməsi nəticəsində Naxçıvan blokadanı yara bilmişdir. Mənim salamlarımı, sevgimi bütün iğdirliyə çatdırmağı xahiş edirəm.

**DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ II QURULTAYINDA
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
İLHAM ƏLİYEVİN
NİTQİ**

16 mart 2006-cı il

- Hörmətli xanımlar və cənablar!

Hörmətli qonaqlar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının açılışı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, hər birinizə cəsağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Dünya azərbaycanlılarının qurultayı çox böyük tarixi hadisədir. Bu gün burada gözəl film nümayiş etdirildi. Biz o gözəl anları yenidən yada saldıq. Məhz xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə beş il bundan əvvəl Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı keçirilmişdir. Qurultayın Azərbaycanın müasir tarixində müstəsna rolu olmuşdur. Aparılmış müzakirələr, fikir mübadiləsi, qurultayın qərarları bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıları bir-biri ilə daha da sıx birləşdirdi. Məhz o qurultaydan sonra Heydər Əliyevin qərarı ilə Azərbaycanda Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı. Komitə Azərbaycan diasporlarının təşkilatlanmasında çox uğurlu fəaliyyət göstərir. 2002-ci ildə xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında Qanun qəbul edilmişdir və bu da öz növbəsində, bu işin hüquqi bazasını təşkil etdi. Bütün bu tədbirlər, bütün bu addımlar öz bəhrəsini verməkdədir. Dünyada yaşayan soydaşlarımız təşkilatlanır, yaşadıkları ölkələrin həyatında daha da fəal rol oynayırlar. Əlbəttə ki, bu, həm onların mövqelərini möhkəmləndirir, eyni zamanda, müstəqil Azərbaycan Respublikasının mövqeyini gücləndirir, əhəmiyyətini artırır.

Biz çox şadıq ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar o ölkələrin həyatında, iqtisadiyyatında çox mühüm rol oynayırlar və demək olar ki, artıq çox möhkəm mövqələrə malikdirlər. Eyni zamanda, hesab edirəm ki, yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında da çox mühüm rol oynamalıdırlar. Çünki buna bütün imkanlar var. Müstəqil Azərbaycan Respublikası bütün ölkələrlə çox işgüzar, səmərəli münasibətlər qurmaqdadır. Belə olan halda, əlbəttə ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da bunu öz gündəlik həyatında hiss edirlər.

Mənim müxtəlif ölkələrə çoxsaylı səfərlərim çərçivəsində, demək olar ki, həmişə Azərbaycan diasporu ilə görüşlərim, açıq söhbətlərim olubdur. Mən həmişə qeyd etmişəm, bu gün də demək istəyirəm ki, Azərbaycan dövlətinin möhkəm olması dünyada yaşayan azərbaycanlıların da mövqeyini möhkəmləndirir.

Eyni zamanda, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar bizim üçün də dayaqdır. Çünki Azərbaycan gənc müstəqil dövlətdir. Biz yalnız 15 ildir müstəqillik şəraitində yaşayırıq və təəssüflər olsun ki, bu günədək bir çox ölkələrdə Azərbaycan haqqında kifayət qədər dolğun məlumat yoxdur. Bu məlumatı, Azərbaycan həqiqətlərini, Azərbaycanın problemlərini, eyni zamanda ölkəmizin artan nüfuzunu, önəmini dünya ictimaiyyətinə, çatdırmaq, əlbəttə ki, bizim ümumi işimizə çox böyük töhfə olacaqdır.

Mən əminəm ki, artıq mövcud olan gözəl meyillər bu qurultaydan sonra daha da güclənəcəkdir. Azərbaycanlılar daha da möhkəm təşkilatlanacaq, yaşadıqları ölkələrdə daha da möhkəm mövqelərə sahib olacaqlar və beləliklə, dünyadakı 50 milyonluq Azərbaycan xalqı daha da yaxşı yaşayacaq, öz məqsədlərinə nail olacaqlar.

Mən qeyd etdim ki, bu təşkilatlanma prosesi dünya azərbaycanlılarını bir araya dəvət etmək təklifi və təşəbbüsü ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən irəli sürülmüşdür. Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyəti Azərbaycan xalqına xidmət etməkdən ibarət olmuşdur. Xalqımızın lideri ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, bütün dövrlərdə Azərbaycanın inkişafına xidmət edirdi. 1970-ci illərdə Azərbaycan Sovet İttifaqı çərçivəsində bir respublika kimi yaşayırdı. O illərdə də Azərbaycanın inkişafına böyük töhfələr verilmişdir.

1969-cu ildə Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbər seçilmişdi. Azərbaycan o vaxt bütün müttəfiq respublikalar arasında ən geridə qalmış yerdə idi. 1982-ci ildə o, bu vəzifəsini başa çatdıranda Azərbaycan artıq ən qabaqcıl yerlərdə idi. Məhz o illərdə Azərbaycanın güclü sənaye, iqtisadi potensialı yaranmışdır və bu, indi müstəqil Azərbaycana xidmət edir. Baxmayaraq ki, Azərbaycan müstəqil dövlət deyildi, ancaq o illərdə bir çox sahələrdə məhz Azərbaycanda müstəqillik əlamətləri tətbiq olundu. Müxtəlif istiqamətlərdə atılan addımlar elə bil ki, gələcəyə yönəldilmişdir. Elə bil ki, Heydər Əliyev görürdü, bir gün Azərbaycan müstəqil olacaq və bu müstəqil ölkəyə güclü iqtisadi potensial, ordu lazım olacaqdır. Ona görə o, kadrların hazırlanmasında, Azərbaycanda iqtisadi və sənaye potensialının yaranmasında müstəsna xidmətlər göstərmişdir.

Ancaq Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini bərpa edəndə ölkəmiz yenə çox böyük problemlərlə üzləşmişdi. 1991-ci ildə Sovet İttifaqı dağılanda Azərbaycan, demək olar ki, ən çətin vəziyyətdə olan ölkə idi: iqtisadi böhran, siyasi böhran, hərbi böhran, vətəndaş müharibəsi, Ermənistanın Azərbaycana qarşı etdiyi təcavüz və bunun nəticəsində torpaqların işğal olunması, vətəndaş qarşdurması. Bütövlükdə, Azərbaycanın dövlətçiliyi sual altında idi.

1993-cü ildə Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə Azərbaycana rəhbərliyə qayıdıandan, Prezident vəzifəsinə seçildəndən sonra ölkədə ictimai-siyasi vəziyyət normallaşdı, sabitləşdi. Ölkəni narahat edən, təhlükə törədən problemlər aradan qaldırıldı və dinamik inkişafa qədəm qoyuldu. Məhz o illərdən sonra Azərbaycan dünya birliyində möhkəm yerini tuta bilmişdir.

Azərbaycanda başlanmış iqtisadi islahatlar çox sürətlə aparılır və indi Azərbaycan iqtisadi inkişaf sürətinə görə nəinki, keçmiş sovet respublikaları arasında, həm də dünyada birinci ölkədir. Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, Heydər Əliyev bütün zamanlarda, bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqına ləyaqətlə xidmət etmişdir. Azərbaycanın müstəqilliyinin əbədi, dönməz olmasında, iqtisadi potensialının möhkəmlənməsində, bölgədə və dünyada nüfuzunun artmasında onun müstəsna xidmətləri var. Hazırda bu siyasət davam etdirilir. Bu gün Heydər Əliyev bizimlə deyil, ancaq onun siyasəti yaşayır, onun qurduğu müstəqil Azərbaycan yaşayır və möhkəmlənir.

Müstəqillik böyük sərvətdir. Bəzən deyirlər ki, Azərbaycanın sərvətləri onun təbii ehtiyatları, coğrafi vəziyyətidir, yaxud da bölgədə mövcud olan mövqeləridir. Azərbaycanın ən böyük sərvəti onun müstəqilliyidir. Biz uzun illər, əsrlər boyu bu müstəqillikdən məhrum olmuşduq. Azərbaycan uzun illər ərzində çar Rusiyasının

müstəmləkəsi idi. Ondan sonra Sovet İttifaqının respublikası idi. Bu gün isə biz müstəqil dövlətlik, Azərbaycan dünyaya birliyinin üzvüdür. Biz gərək bu müstəqilliyi möhkəmləndirək.

Mən dəfələrlə demişəm, bu gün də qeyd etmək istəyirəm ki, müstəqillik yalnız dövlət atributları ilə ölçülür. Müstəqillik rəmzləri ilə ölçülür. Müstəqillik o deməkdir ki, dövlət və ölkənin rəhbərliyi öz xalqının maraqlarına tam cavab verən müstəqil siyasət aparmaq iqtidarında olsun. Bu gün bu var və bunun təməli məhz 1990-cı illərin ortalarında qoyulmuş, Azərbaycan bütün potensialını işə sala bilmişdir. Bu gün bizim artan nüfuzumuz, gücümüz imkan verir ki, Azərbaycan tam şəkildə müstəqil siyasət aparsın. Bu siyasət Azərbaycan xalqının milli maraqlarının qorunmasına, dünya azərbaycanlılarının birliyinin möhkəmlənməsinə yönəldilibdir.

Heydər Əliyev siyasəti Azərbaycanda hər bir sahədə davam etdirilir. Xarici siyasətimiz çox uğurludur, çox fəaldır. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlarda çox önəmli yer tutur, bizim mövqelərimiz möhkəmlənir. Son illər ərzində müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda, xüsusilə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı bizim xeyrimizə, yəni ədalətli qərarlar qəbul edilibdir. Biz qonşu ölkələrlə çox gözəl münasibətlərimizi saxlaya bilmişik, onları möhkəmləndiririk və bu, bizim inkişafımız üçün çox vacibdir. Çünki biz bu bölgədə yaşayırıq və bölgədə sülhün, təhlükəsizliyin bərqərar olması, regional əməkdaşlığın inkişafı bizim maraqlarımıza xidmət edir.

Azərbaycanın addımları bütün sahələrdə, o cümlədən xarici siyasətdə müsbət nəticələrini verməkdədir. Sizə bildirmək istəyirəm ki, son iki il ərzində Azərbaycanın 21 səfirliyinin açılması haqqında qərarlar verilibdir. İndi Azərbaycanın müxtəlif ölkələrdə 46 səfirliyi olacaq ki, onların da 21-nin açılması haqqında son iki ildə qərar verilibdir. Onların bəziləri açılıb fəaliyyət göstərir, bəziləri isə bu yaxınlarda açılacaqdır. Bu, nə deməkdir?! O deməkdir ki, Azərbaycan öz xarici siyasətini daha da dolğun, hərtərəfli şəkildə aparacaqdır. Çünki, - yəqin siz də bunu hiss edirsiniz, biz də bunu bilirik, - əfsuslar olsun ki, Azərbaycan həqiqətləri dünya ictimaiyyəti tərəfindən o qədər də yaxşı dərk edilmir. Məlumat qıtlığı var, bəzi hallarda informasiya blokadası ilə də üzləşirik. Çünki bizim əleyhimizə dünyanın erməni lobbisi fəaliyyət göstərir və hər vəchlə çalışır ki, Azərbaycanı ləkələsin, Azərbaycanda gedən proseslərə mənfi don geyindirsin və beləliklə, Azərbaycanı təcrid edilmiş vəziyyətə salsın. Yəni bu da var.

Ancaq, eyni zamanda, ümumiyyətlə, məlumatsızlıq da var. Ona görə səfirliklərin açılması, Azərbaycanın çox fəal xarici siyasəti, diasporların möhkəmlənməsi və artan nüfuzu Azərbaycanı dünya birliyinə olduğu kimi təqdim edir. Bizə məhz bu lazımdır. Bizə o lazımdır ki, Azərbaycanda gedən proseslər dünya üçün açıq olsun. Son iki il yarım ərzində mən çoxsaylı xarici səfərlər etmişəm. Mənim müxtəlif qonaqlarla çox görüşlərim olubdur. Görürəm ki, Azərbaycana ilk dəfə gələn qonaqlar tam başqa fikirlə gəlirlər. Amma burada reallıqları, ab-havanı görəndə, Azərbaycanın ümumi inkişafını, cəmiyyətdə hökm sürən dözümlülüyü, tolerantlığı, qonaqpərvərliyi, vətəndaş həmrəyliyi görəndə Azərbaycandan tamamilə başqa fikirlə ayrılırlar. Ona görə, diasporun fəaliyyəti məhz bu istiqamətdə də öz töhfəsini verməlidir və bunu etmək üçün diaspor daha da möhkəm təşkilatlanmalıdır.

Bir sözlə, xarici siyasət sahəsində biz öz xəttimizi aparırıq. Amma bu işdə, əlbəttə ki, sizin də fəaliyyətinizə, fəal olmağınıza böyük ehtiyac var. Son illər ərzində mən hiss edirəm ki, bu iş artıq əlaqələndirilmiş şəkildə aparılır. Xarici İşlər Nazirliyinin, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə

Dövlət Komitəsinin, Azərbaycan diasporlarının fəaliyyəti, müxtəlif ölkələrdə Azərbaycanla bağlı keçirilən tədbirlər, konfranslar, simpoziumlar, aksiyalar - bütün bunlar bizim mövqələrimizi möhkəmləndirir, digər tərəfdən, Azərbaycan haqqında real məlumatı da dünya birliyinə çatdırır.

Azərbaycanda son illər ərzində iqtisadi inkişaf sahəsində də böyük irəliləyiş var. Ölkəmiz bu istiqamətdə böyük uğurlar əldə edibdir. Bizim iqtisadiyyatımız dünyada ən yüksək sürətlə artır. Keçən il iqtisadi artım 26 faizdən çox olub və bu, dünyada ən yüksək göstəricidir. 2005-ci ildə Azərbaycanda sənaye istehsalı 33 faizdən çox artıbdir. Bu da dünyada ən yüksək göstəricidir. Keçən il əhalinin pul gəlirləri 27 faiz artmışdır. Son iki il yarım ərzində Azərbaycanda 340 min yeni iş yeri açılmışdır. Bu, işsizliyin aradan qaldırılmasına böyük kömək göstərir. Azərbaycanda iki il bundan əvvəl yoxsulluğun səviyyəsi 49 faiz idi, yəni keçən ilin sonuna 29 faizə düşübdir. Yenə də bu, böyük rəqəmdir. Mən demişəm, nə üçün Azərbaycan vətəndaşları yoxsulluq şəraitində yaşamalıdırlar? Prezident seçildəndən sonra vəzifə qoymuşam ki, Azərbaycanda bir nəfər də yoxsul insan olmamalıdır. Biz buna nail olacağıq. Mən əminəm ki, 2006-cı ildə görülən işlər imkan verəcək ki, yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı kəskin şəkildə aşağı düşsün.

Azərbaycanda regional inkişaf proqramı çox sürətlə həyata keçirilir. Bakı, bizim doğma paytaxtımız çox sürətlə inkişaf edir. Eyni zamanda, regionlarda inkişaf çox sürətlidir. Yeni elektrik stansiyaları, qaz xətləri, yollar, su kəmərləri tikilir, bütün təsərrüfat və sənaye infrastrukturu yeniləşir. Eyni zamanda, humanitar sahədə də böyük işlər görülübdir. İndi bütün bölgələrdə ən müasir xəstəxanalar tikilir. Təkcə 2005-ci ildə Azərbaycanda 300-dən çox yeni məktəb tikilmişdir. Ən müasir, ən yüksək səviyyədə idman kompleksləri, üzgüçülük hovuzları, poliklinikalar inşa olunmuşdur. Bütün bunlar Azərbaycanın ümumi inkişafını müəyyən edir.

Biz güclü olmalıyıq, zəngin dövlət yaratmalıyıq. Bunu etmək üçün, ilk növbədə, iqtisadi potensial möhkəmlənməlidir. Bu istiqamətdə biz öz işimizi düşünülmüş konsepsiya şəklində qururuq. Proqram tərtib edirik və sonra o, icra olunmağa başlayır. İndi Bakı şəhərinin inkişafına dair iki mühüm proqram qəbul ediləlidir. Onlar artıq icra olunmağa başlayır.

Bir sözlə, iqtisadi sahədə Azərbaycanın davamlı və dayanıqlı inkişafı təmin olunacaq və ölkəmiz ildən-ilə möhkəmlənəcək, büdcəmiz artacaqdır. Mən sizə bildirmək istəyirəm ki, 2005-ci ildə büdcəmiz 2004-cü ilə nisbətən 70 faiz artmışdır. 2006-cı ildə 2005-ci ilə nisbətən yenə 70-80 faiz artmışdır. Büdcə xərcləri artır, deməli, Azərbaycanda investisiya layihələri icra olunur, insanların rifah halı yaxşılaşır, maaşlar, pensiyalar mütəmadi qaydada qaldırılır və qaldırılacaqdır. Minimum əmək haqqı insanın minimum tələbatını ödəməlidir. Biz buna nail olacağıq və o gün uzaqda deyildir.

Bir sözlə, iqtisadi potensialın güclənməsi bizim bütün planlarımızı gerçəyə çevirəcəkdir. Planlarımız da çoxdur. Biz ölkəmizi hərtərəfli inkişaf etdirməliyik. Həm bölgələr, həm şəhərlər, kəndlər inkişaf etməli, həm də bütün infrastruktur ən müasir tələblərə cavab verməlidir. Bizim bu istiqamətdə çoxlu fikirlərimiz, planlarımız var.

Bildiyiniz kimi, 10 ildən artıqdır ki, Azərbaycanda Heydər Əliyevin neft strategiyası həyata keçirilir. Neft böyük sərvətdir, təbii ehtiyatdır. Ancaq bu, o zaman xalqa xidmət edir ki, dənizin dibindən çıxarılsın və ondan sonra dünya bazarlarına çatdırılsın. Azərbaycanın neft strategiyasının məğzi məhz bunda idi: xarici sərmayəni

cəlb etmək, Azərbaycanda əlverişli sərmayə mühiti yaratmaq və böyük enerji şirkətlərini Azərbaycana cəlb etmək. Bu gün bu var. Azərbaycanda neft hasilatı ildən-ilə artır. Neft Fondu yaradılıbdır və o, şəffaf, ictimaiyyət üçün açıq bir qurumdur. Neft Fonduna nə qədər vəsait yığıldığını Azərbaycanın hər bir vətəndaşı bilir. Çünki bu barədə mütəmadi qaydada məlumat dərc olunur. Bu şəffaflyq, aşkarlyq, əlbəttə ki, bizə çox lazımdır. Hamı bilməlidir ki, ölkənin nəyi var, haraya və necə xərclənir. İctimai nəzarət çox güclü olmalıdır. Xüsusilə Azərbaycana daha böyük həcmdə vəsaitin daxil olacağı indiki mərhələdə.

Azərbaycanın neft strategiyası uğurla icra edilir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri bu il istismara veriləcəkdir. Bizim enerji daşıyıcılarımız dünya bazarına, Avropa bazarına çatdırılacaqdır. İlk növbədə, biz bundan çox böyük iqtisadi mənfəət götürəcəyik. Bu, bizə imkan verəcək ki, ölkəmizi ən yüksək səviyyədə inkişaf etdirək və müasirləşdirək. Digər tərəfdən, o da heç bir şübhə doğurmur ki, Azərbaycanın bölgədəki, qitədəki, dünyadakı mövqeləri möhkəmlənəcəkdir. Çünki Azərbaycan Avropa və dünya istehlakçıları üçün çox önəmli ölkəyə çevrilir. Bu, bizim gücümüzü, önəmimizi artırır, sözümlərin çəkisini artırır və milli maraqlarımıza xidmət edir. Bu il başa çatacaq o nəhəng layihələr eyni zamanda regionda gedən proseslərə çox müsbət təsir göstərəcəkdir. Çünki regional inkişaf meyilləri artıq çox aydındır. Azərbaycan regional inkişaf kontekstində çox fəal rol oynayır, bütün regional layihələrin iştirakçısı və bir çoxunun təşəbbüskarıdır. Bizim iştirakımız olmadan regionda heç bir - nə siyasi, nə enerji, nə iqtisadi layihə, nə də nəqliyyat layihəsi həyata keçirilə bilər.

Azərbaycan Asiyanı Avropa ilə birləşdirən körpüdür. Biz indi öz nəqliyyat infrastrukturumuzu möhkəmləndiririk. Müxtəlif şəhərlərdə yeni hava limanları tikilir, magistral yollar salınır. Bizim dəniz nəqliyyatına, dəmir yoluna böyük investisiyalar qoyulur. Bir sözlə, nəqliyyat sektoru gələcəkdə çox mühüm rol oynayacaqdır. Regionda digər mühüm layihə də məhz bununla bağlıdır. Türkiyəni Azərbaycanla dəmir yolu ilə birləşdirmək - Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunu işə salmaq indi bizim əsas vəzifəmizdən biridir və buna nail olacağıq. Belə olan halda, həm Azərbaycanla Türkiyə dəmir yolu ilə birləşir, bütün yükdaşımalara bu marşrutla aparılacaqdır. Eyni zamanda, bu da aydındır ki, bizim torpaqlarımızı zəbt edən, bizə qarşı təcavüz edən işğalçı dövlət - Ermənistan bütün bu layihələrdən kənar qalacaqdır.

Biz heç vaxt imkan verə bilmərik ki, torpaqlarımızı zəbt edən ölkə bizimlə regional əməkdaşlıq etsin. Biz Ermənistanı bütün regional layihələrdən təcrid etmişik. Çünki bizim iştirakımız olmadan heç bir beynəlxalq layihə işləyə bilməz.

Yenə də buna qayıtmaq istəyirəm, bu beynəlxalq, regional layihələr indi təkcə Azərbaycanın, yaxud da onun qonşularının maraqlarını təmin etmir, geniş mənada, dünya üçün əhəmiyyətli layihələrə çevrilir. Azərbaycanın rolu getdikcə artacaqdır. Bizim də məqsədimiz budur. Biz istəyirik ki, Azərbaycan güdrətli dövlət olsun, Azərbaycan xalqı yaxşı, sülh şəraitində yaşasın, rifah içində yaşasın. Biz istəyirik ki, bütün qonşularımızla münasibətlərimiz yüksək səviyyədə olsun ki, bölgədə sabitlik pozulmasın, əməkdaşlıq olsun. Bizim siyasətimiz məhz buna istiqamətləndirilibdir. Bütün sahələrdə də biz uğurları, nailiyyətləri görürük və əminəm ki, gələcəkdə bunlar daha da artacaqdır.

Bizim büdcəmiz ildən-ilə artır. İndi Azərbaycan öz iqtisadiyyatını tam şəkildə bazar prinsipləri əsasında qurubdur və ümumi daxili məhsulun çəkisində özəl sektorun payı təxminən 75 faizdir. Nəzərə alsaq ki, bizim

ümumi daxili məhsulun böyük hissəsini təmin edən neft-qaz sənayesi dövlət inhisarındadır, bu, çox yüksək göstəricidir. Onu göstərir ki, Azərbaycanda iqtisadiyyat liberallaşmış, sahibkarlıq çox sürətlə inkişaf edir, özəl sektor inkişaf edir. Beləliklə, Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatı prinsipləri artıq çox dərin köklər salır.

Amma bununla yanaşı, sosial məsələlərə də böyük diqqət göstərilir. Əgər büdcəmizin strukturuna nəzər salsaq görərik ki, Azərbaycan büdcəsi sosialyönümlüdür. Yəni, bu nə deməkdir? O deməkdir ki, büdcənin əsas hissəsi sosial məsələlərə istiqamətləndirilibdir. Maaşlar, pensiyalar, sosial müavinətlər, humanitar sahəyə - təhsilə, səhiyyəyə və s. ayrılan xərclər artır. Bu, sintezdir. Bazar iqtisadiyyatının önəmini heç kim inkar edə bilməz. Uzun illər sosializm və kapitalizm sistemlərinin toqquşması da nə ilə nəticələndi, biz hamımız onu yaxşı bilirik. Yəni hər bir ölkənin uğurlu, uzunmüddətli inkişafını ancaq bazar iqtisadiyyatı prinsipləri təmin edə bilər. Ancaq əgər biz öz fəaliyyətimizi yalnız bu sahə ilə məhdudlaşdırsaq, onda Azərbaycanda ədalətli inkişaf gedə bilməz. Biz sosial sektora, sosial sahəyə daim çox böyük diqqət göstərməliyik. Çünki biz insanlar üçün yaşayırıq. Bizim məqsədimiz insanlara xidmət etməkdir. Mən şəxsən öz vəzifəmi məhz bunda görürəm. Bu, böyük vəzifədir, böyük məsuliyyətdir, xalq qarşısında məsuliyyətdir. Mən xalq qarşısında məsuliyyət daşıyıram. Ona görə çalışmalıyam ki, Azərbaycan xalqı, onun hər bir vətəndaşı gündəlik həyatında korluq, çətinlik çəkməsin, problemlə üzləşməsin.

Yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayının kəskin şəkildə aşağı salınması, işsizliyin aradan qaldırılması bu məqsədləri güdür. Ona görə sosial sahə bizim işimizdə çox böyük yer tutur və gələcəkdə bu sahəyə daha da böyük investisiyalar qoyulacaqdır.

İndi o dövr keçir ki, Azərbaycanın yalnız və yalnız xarici sərmayədən asılı olduğu, yaxud da ölkənin inkişafını xaricdən gələn sərmayənin müəyyən etdiyi dövr indi arxada qalır. Biz artıq o dövrü yavaş-yavaş bitiririk. Ancaq yenə də çox maraqlılıq və çalışmalılıq ki, Azərbaycana daha da böyük həcmdə xarici sərmayə gətirək. Sizə bir rəqəm də gətirə bilərəm, xarici sərmayələrin adambaşına düşən həcminə görə Azərbaycan bütün bölgədə ən birinci yerdədir. Yəni bizim liberal siyasətimiz, sərmayə mühitinin əlverişli olması, sərmayələrin qorunması bu nəticələrə gətirib çıxarıbdır. Ancaq indi öz imkanlarımız da var, biz daha çox öz gücümüzdə güvənməliyik. Çünki buna imkan var. Bir də ki, 15 illik müstəqillik tarixi bizə hər şeyi açıq-aydın göstərdi. Biz özümüz möhkəmlənməliyik, güclənməliyik. Yalnız o təqdirdə Azərbaycan zəngin, qüdrətli dövlətə çevriləcəkdir.

Əlbəttə ki, sosial sahədə də işlər davam etdiriləcəkdir. Diqqətimizin böyük hissəsi Azərbaycanda ən çətin vəziyyətdə yaşayan insanların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilibdir. Ermənistanın işğalından əziyyət çəkən qaçqınlar, köçkünlər ən çətin vəziyyətdə yaşayanlardır. Onlar üçün yeni şəhərciklər salınır, yeni binalar tikilir. Bu yaxınlarda Ağdam rayonunda yeni qəsəbənin açılışında iştirak edirdim. Mən iki il yarım bundan əvvəl demişəm ki, Azərbaycanda bir dənə də çadır şəhərciyi qalmayacaqdır. Bu istiqamətdə işlər görülür. Yəqin ki, gələn il bütün çadır şəhərcikləri ləğv ediləcək və onların əvəzinə ən müasir tələblərə cavab verən evləri, xəstəxanaları, uşaq bağçaları, məktəbləri, yolları, su, enerji təchizatı, bir sözlə bütün infrastrukturunu olan gözəl şəhərciklər salınacaqdır. Bu, bizim vəzifəmizdir və onu yerinə yetirəcəyik.

Ancaq bunlar müvəqqəti tədbirlərdir. Bizim torpaqlarımız işğaldan azad olunandan sonra yeni şəhərlər tikəcəyik. Çünki işğal olunmuş torpaqlarda bütün binalar dağıdılıbdır. Erməni vandalları bütün binaları, orada

olan bütün qəbiristanlıqları, məscidləri, məktəbləri, tarixi abidələri - hamısını dağıdıblar. Bu, vəhşilikdir. Biz torpaqlarımızı azad edəndən sonra o bölgələri yenidən bərpa edəcəyik. Bizim iqtisadiyyatımız buna imkan verəcəkdir.

Bildiyiniz kimi, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi uzun illərdir ki, öz həllini tapmır. Düzdür, danışıqlar gedir, atəşkəs əldə ediləndən sonra danışıqların mərhələləri olubdur. Bir neçə dəfə sanki tərəflərin mövqeləri də yaxınlaşmışdır. Ancaq nəticə etibarilə münaqişə öz həllini tapmır. Biz 12 ildir ki, sülh danışıqlarına sadıq. 12 ildir Ermənistanla Azərbaycan arasında atəşkəs rejimi var. Biz bu danışıqların bir nəticə verəcəyini ümid edərək, onlarda iştirak edirik. Ancaq nə vaxta qədər?! Bu proses əbədi ola bilməz. Çünki Azərbaycan xalqının və iqtidarının səbri tükənir. Biz sülh prosesinə sadıq, danışıqlarda iştirakımız bunu bir daha göstərir. Biz istəyirik ki, bu məsələni müharibə yolu ilə yox, sülh yolu ilə həll edək. Bizim bütün söylərimiz, addımlarımız buna yönəldilibdir.

Amma biz görəndə ki, Ermənistan tərəfi konstruktiv mövqe tutmur, danışıqlarda özünü səmimi aparmır, dünya ictimaiyyətini aldatmaq istəyir, çaşdırmaq istəyir, onda bizim ayrı yolumuz qalmır. Bizim başqa yolumuz yoxdur. Biz nə vaxta qədər sülh prosesində iştirak edəcəyik?! Mən demişəm, necə deyərlər, əgər son ana qədər, son sınağa qədər biz hiss etsək ki, imkan var, sülh prosesində iştirak edəcəyik. Əgər görsək ki, bu proses, sadəcə, imitasiya xarakteri daşıyır, Azərbaycan bu prosesdə iştirak etməyəcəkdir. Bu münaqişə yalnız və yalnız beynəlxalq hüquq normaları əsasında öz həllini tapa bilər.

Tarixi baxımdan Dağlıq Qarabağ Azərbaycan torpağıdır və həmişə Azərbaycan torpağı olubdur. Ermənilər oraya XIX əsrin ortalarına qədər köçürülmüşlər. Hətta Dağlıq Qarabağın özündə bunu təsdiq edən, 1978-ci ildə qoyulmuş və ermənilərin Qarabağa köçürülməsinin ildönümünü əks etdirən abidə də var idi. Sonra ermənilər onu vurub dağıtdılar. Ermənilər bizim torpaqlarımıza qonaq kimi gəlmişdilər. Ondan sonra orada əhali baxımından üstünlük əldə edərək, separatizm meyillərinə təkan verdilər. Davakar separatizm və Ermənistanın təcavüzkar, işğalçı siyasəti indi Azərbaycan torpaqlarının işğal olunmasına gətirib çıxarıbdır.

Beynəlxalq hüquq normaları hamı üçün eyni olmalıdır. Heç kim heç bir müstəsna yanaşmaya, yaxud da hüquqa malik ola bilməz. Beynəlxalq hüquq normaları tələb edir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmalıdır. Bizim ərazi bütövlüyümüz bütün dünya tərəfindən qəbul edilir, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən, bütün təşkilatlar tərəfindən tanınmışdır. Ona görə Ermənistanın işğalçı qüvvələri işğal olunmuş torpaqlardan çıxmalıdır, Azərbaycan vətəndaşları öz dədə-baba torpaqlarına, o cümlədən Dağlıq Qarabağa qayıtmalıdır. Ondan sonra Ermənistanla Azərbaycan arasında normal münasibətlər bərpa oluna bilər. Biz ancaq bu yolla sülh sazişinə imkan verə bilərik. Biz Dağlıq Qarabağın heç vaxt - nə bu gün, nə sabah, nə 10 ildən sonra, nə də 100 ildən sonra Azərbaycandan ayrılmasına razılıq verməyəcəyik.

Biz zərərçəkən tərəfik. Ermənistan bizə qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparıbdır və vaxt gələcək, onlar buna görə beynəlxalq ictimaiyyət qarşısında cavab verəcəklər. Biz onlara imkan veririk ki, əgər onlar konstruktiv təkliflərə razılıq versələr, Minsk qrupunun həmsədrləri tərəfindən irəli sürülmüş yeni çərçivəyə razılıq versələr, Praqa prosesində səmimi şəkildə iştirak etsələr, onda, Dağlıq Qarabağdakı ermənilərin təhlükəsizliyi, rahat yaşaması təmin olunacaqdır.

Dünyada mövcud olan çox müsbət təcrübə - milli azlıqlar üçün muxtariyyət təcrübəsi. Avropanın özündə də muxtariyyətlər var. Bir sıra başqa ölkələrdə də var. Muxtariyyət o demək deyil ki, sən separatizmlə məşğul olasan və yaşadığın torpağı o ölkədən ayırasan. Müxtəlif ölkələrdə muxtariyyət var, onun öz qayda-qanunları, tənzimləyici mexanizmləri var. Ancaq muxtariyyət bir, separatizm isə tamamilə başqa şeydir. Muxtariyyət mümkündür və dünyada mövcud olan müsbət təcrübə, əlbəttə, münaqişə ilə əlaqədar da tətbiq olunmalıdır.

Yenə də deyirəm, bu, bizim prinsipial mövqeyimizdir və bu mövqedən heç vaxt dönməyəcəyik. Ancaq o da həqiqətdir ki, 12 ildir atəşkəs rejimi var və münaqişə öz həllini tapmır. Belə olan halda biz nə etməliyik? Bu barədə artıq Azərbaycanda, iqtidarda məsləhətləşmələr gedir. Əgər biz görsək ki, Ermənistan sülh prosesini pozmaq niyyətindədir və buna gətirib çıxaracaq, onda, əlbəttə ki, Azərbaycan öz siyasətində sülh prosesində iştirak məsələsinə yenidən baxmalı olacaqdır.

Ancaq bununla yanaşı, iqtisadiyyatı inkişaf etdirməklə yanaşı, biz ordu quruculuğunu da möhkəmləndiririk. Son illər ərzində bu sahəyə böyük diqqət göstərilir. Sizə deyə bilərəm ki, Azərbaycanın hərbi büdcəsi ildən-ilə artır. 2005-ci ildə 2004-cü ilə nisbətən 70 faiz artmışdır. 2006-cı ildə 2005-ci illə müqayisədə 100 faiz, yəni 2 dəfə artmışdır. 2007-ci ildə daha da çox artacaqdır. İndi bizim hərbi büdcəmiz 600 milyon dollara bərabərdir. Mən vəzifə qoymuşam ki, yaxın zamanlarda bizim hərbi büdcəmiz Ermənistanın bütün büdcəsinə bərabər olsun. Ermənistan bizimlə heç vaxt rəqabət apara bilməyəcəkdir. Ermənistan rəhbərliyi bunu nə qədər tez başa düşsə, onlar üçün də bir qədər sərfəli olacaqdır. Çünki Azərbaycan inkişafdadır. Azərbaycanda siyasi proseslər sürətlə gedir və demokratikləşmə prosesləri gedir. Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığımız möhkəmlənir. Avratlantik strukturlarına inteqrasiya siyasətimiz uğurla gedir. Avropa İttifaqı ilə “Yeni qonşuluq siyasəti” çərçivəsində tədbirlər planı hazırlanır. NATO ilə “Fərdi tərəfdaşlığın fəaliyyət planı” hazırdır və yaxın vaxtlarda icra ediləcəkdir.

Digər beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan mövqelərini möhkəmləndirir. Avropa Şurası keçən ilin yanvarında Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair çox mühüm qətnamə qəbul etmişdir və orada ilk dəfə qeyd olunmuşdur ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını zəbt edibdir. Bu vaxta qədər müxtəlif təşkilatlarda deyilirdi ki, hansısa erməni qüvvələri və bu, çox mücərrəd bir termin idi. Avropa Şurasının qətnaməsində açıq göstərilmişdir ki, Avropa Şurasının üzvü olan bir ölkə, Avropa Şurasının üzvü olan digər ölkəyə qarşı təcavüz edib və bu təcavüz nəticəsində etnik təmizləmə halları olub, torpaqların 20 faizi işğal edilib və bir milyon qaçqın-köçkün yaranıbdir. Yəni, bu, çox mühüm bir qətnamədir.

Azərbaycan İslam Konfransı Təşkilatında çox fəaldır və İslam dünyası ilə əlaqələrimiz daha da möhkəmlənir. Bu sahəyə böyük önəm veririk. Müsəlman ölkələrinə mənim səfərlərim və o ölkələrdən qonaqların Azərbaycana səfərləri bizim həmrəyliyimizi daha da möhkəmləndirir. Biz digər təşkilatlarda regional müstəvidə GUAM təşkilatında, MDB-də də fəaliq. Yəni siyasi proseslər, Azərbaycanın artan mövqeləri, artan önəmi və ölkədə gedən demokratikləşmə, xalqla iqtidar arasında olan birlik, vəhdət bizim mövqələrimizi möhkəmləndirir.

Digər tərəfdən, iqtisadi potensial baxımından Ermənistanla Azərbaycan arasında olan uçurum ildən-ilə daha da dərinləşəcəkdir. Bizim proqramlarımızın əsas məqsədi ondan ibarətdir ki, çox qısa müddət ərzində iqtisadi potensialımızı gücləndirək ki, Qarabağ məsələsində mövqələrimiz daha da möhkəm olsun. Əgər bu

olmasa, əgər iqtisadi artım olmasa, maliyyə intizamı möhkəmlənməsə, Azərbaycanda çox cəsarətli iqtisadi islahatlar aparılmasa, biz büdcəni haradan dolduracağıq, orduya bu qədər pulu haradan ayıra biləcəyik? İqtisadi potensial da bizim tərəfimizdədir və ildən-ilə bizim büdcəmiz artacaq və bütün hərbi xərclər də artacaqdır.

Məsələnin ikinci tərəfi. Azərbaycanın dünyada artan mövqeləri. Xüsusilə enerji daşıyıcıları ilə bağlı bəzi bölgələrdəki ixtilaf, ziddiyyətlər və problemlər artıq Azərbaycanı dünyada alternativ enerji daşıyıcıları nəql edən ölkə kimi təqdim edir. Biz bunu hiss edirik. Əgər iki il bundan əvvəl biz Avropa ölkələri ilə danışıqlarda, sadəcə olaraq, müəyyən istiqamətləri müəyyən edirdiksə və danışıqlar daha çox nəzəri xarakter daşıyırdısa, indi praktik xarakter daşıyır. İndi Azərbaycanın nefti və qazı Avropaya nəql ediləcək və hər iki tərəf bunda çox maraqlıdır. Yəni Azərbaycan dövlət kimi, əlbəttə ki, Ermənistanla heç cür müqayisə edilə bilməz. Ermənistan bütün regional layihələrdən təcrid olunmuş vəziyyətdədir. Ona görə ki, biz onları təcrid etmişik. Ermənistanın inkişaf potensialı çox məhduddur, faktiki olaraq yoxdur. İnvestisiya qoyulmur, əhali oradan gedir, yoxsulluq ölkəni bürüyür. Ermənistanın işğalçı siyasəti, əsassız iddiaları öz xalqına nə vaxta qədər mənfi təsir göstərəcəkdir?! Ona görə Dağlıq Qarabağ məsələsinin həlli, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası Ermənistan xalqına da xidmət göstərəcəkdir. Onlar da bu çətin vəziyyətdən çıxsa, regionda gedən proseslərdə iştirak edə və ölkələrə normal qonşu ola bilərlər.

İndi baxın, onların hansı qonşu ilə normal münasibətləri var? Heç biri ilə. Azərbaycanın isə bütün qonşuları ilə çox açıq, səmimi münasibətləri var. Çünki biz əməkdaşlığa açıyıq. Altdan-altdan heç kimə qarşı heç bir təxribat törətmirik, separatizmlə məşğul olmuruq. Əksinə, Azərbaycan ölkədə yaşayan bütün xalqların doğma vətənidir. Azərbaycan çoxmillətli ölkədir. Burada müxtəlif dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayırlar. Azərbaycanda nə milli, nə dini zəmində heç vaxt problem olmamışdır və olmayacaqdır. Bu, bizim strateji xəttimizdir. Azərbaycanda bütün xalqlar, bütün dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayırlar.

Amma Ermənistana baxın - monodövlətdir, orada heç bir başqa millət yaşaya bilmir. Orada sovet vaxtında deyəsən 90 faiz idi, indi doxsan doqquz onda neçə faiz erməni yaşayır. Başqa insanlar, başqa millətə mənsub olanlar orada yaşaya bilmirlər. Onlar bu siyasətdən əl çəkməlidirlər. Bu siyasət onları uçuruma aparır.

Biz öz tədbirlərimizi görməliyik, biz möhkəmlənməliyik. Azərbaycan öz iqtisadi potensialını, hərbi potensialını, siyasi imkanlarını tam şəkildə işə salır. Biz hər istiqamətdə çox sürətlə, düşünülmüş proqram və konsepsiya əsasında irəliləyirik. Yenə də qeyd etmək istəyirəm ki, bu istiqamətdə Azərbaycan diasporunun çox böyük rolu var. Mən istəyirəm ki, həm Azərbaycanın dünyada təbliğ edilməsində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya birliyinə çatdırılmasında, azərbaycanlıların yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakında bu rol daha da güclü olsun.

Məsələn, mən çox istəyirəm ki, azərbaycanlılar yaşadıkları bütün ölkələrin siyasi həyatında daha fəal rol oynasınlar. Siyasi partiyalara üzv olsunlar. Çalışsınlar ki, o ölkələrin qanunvericilik orqanlarına seçilsinlər. Bu, bizim mövqələrimizi möhkəmləndirir.

İqtisadi sahədə bizim mövqələrimiz çox möhkəmdir. Bu da çox önəmlidir və bizim imkanlarımızı daha da artırır. İndi gərək biz siyasi müstəvidə möhkəmlənək. Buna da gözəl zəmin var. Çünki iqtisadi baza olandan sonra siyasi proseslərdə iştirak etmək daha da asan olacaq və mən sizi bu işə də dəvət edirəm. Bizim diasporumuz həm siyasi, həm də iqtisadi proseslərdə fəal iştirak etməklə, Azərbaycanın mövqələrini daha da

möhkəmləndirəcək ki, gücümüz daha da artsın. Bizim gücümüz sizin fəaliyyətinizdir. Sizin isə gücünüz Azərbaycan dövlətinin güclü olmasıdır. Azərbaycan dövləti nə qədər güclü olsa, sizin mövqələriniz də bir o qədər güclü olacaqdır. Azərbaycanlıların yığcam yaşadıkları, yaxud da çox böyük sayda yaşadıkları ölkələrin dövlət, hökumət başçıları ilə mənim bu barədə çox geniş söhbətlərim olubdur. Elə bir görüş olmayıb ki, biz bu məsələyə toxunmayaq. Elə bir tədbir olmayıb ki, mən bu mövzunu dilə gətirməyim. Hər dəfə bunu edirəm və edəcəyəm. Çünki bu, bizim xalqımızın nüfuzunu möhkəmləndirir.

Azərbaycan xalqı böyük xalqdır. Biz 50 milyonuq. Bu, dünya miqyasında böyük xalqdır. Bizim hamımızın bir Vətəni var - Azərbaycan. Çalışmalıyıq ki, doğma Vətənimizi möhkəmləndirək, zənginləşdirək, qüdrətli dövlətə çevirək. Bu işdə hamımıza uğurlar diləyirəm.

Sağ olun.

**DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ II QURULTAYI İŞTİRAKÇILARININ
ŞƏRƏFİNƏ RƏSMİ QƏBULDA
AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
NİTQİ**

16 mart 2006-cı il

Xəbər verdiyimiz kimi, martın 16-da “Fidan” sarayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı iştirakçılarının şərəfinə rəsmi qəbul təşkil edilmişdir.

Salona toplaşanlar dövlətimizin başçısı İlham Əliyevi hərarətlə qarşıladılar. Azərbaycanın dövlət himni əzəmətlə səsləndi.

Prezident İlham Əliyev qəbulda nitq söylədi.

— Əziz dostlar!

Hörmətli qonaqlar!

Xanımlar və cənablar! Bizim qurultayımız başa çatdı, öz işini yekunlaşdırdı və bütün günü biz bərabər idik. Qurultayın çox böyük əhəmiyyəti var, tarixi əhəmiyyəti var. İkinci dəfədir ki, dünya azərbaycanlıları bir araya gəlirlər, öz problemlərini bölüşürlər, öz fikirlərini ifadə edirlər.

Qurultayda həm nailiyyətlər haqqında çıxışlar oldu, eyni zamanda, bizim qarşımızda duran problemlər də müzakirə edildi. Bu da çox vacibdir. Çünki qurultayın əsas məqsədi son 5 il ərzində görülən işlərə qiymət vermək, onları təhlil etmək, əldə olunmuş nailiyyətləri ifadə etmək və eyni zamanda, mövcud olan problemləri də üzə çıxarmaq, müzakirə etmək, onların həlli yollarını aramaq və müəyyənləşdirmək idi. Mən hesab edirəm ki, bu iki məqsəd həm çıxışlarda, həm də qurultayın sənədlərində öz əksini tapdı. Qurultaydan sonra bizim xaricdəki diasporlarımız daha mütəşəkkil şəkildə fəaliyyət göstərəcək, azərbaycanlılar bir-birilə daha sıx bağlı olacaqlar.

Xalqımız uzun illər idi ki, öz dövlət müstəqilliyindən məhrum olmuşdu. Azərbaycan müstəqil dövlət kimi cəmi 15 ildir yaşayır. Fikirləşəndə ki, hansı amillər bizi millət kimi qoruyub saxladı və möhkəmləndirdi, əlbəttə ki, ilk növbədə, bir neçə amil haqqında söz demək mümkündür. İlk növbədə, bizim dilimiz, doğma Azərbaycan dili, bizim mədəniyyətimiz, ədəbiyyatımız, incəsənətimiz, tariximiz – bu amillər azərbaycanlıları qorudu, saxladı, möhkəmləndirdi. Bu gün müstəqil dövlət kimi Azərbaycan öz siyasətini xalqımızın iradəsinə əsaslanaraq uğurla aparır.

Mən sizin hamınızı bir daha ürəkdən salamlayıram. Çox məmnunam ki, bu gözəl gündə biz birlikdəyik. Siz qurultaydan sonra öz yaşadığınız ölkələrə qayıdacaqsınız. Əlbəttə ki, öz fikirlərinizi, öz ideyalarınızı orada yaşayan soydaşlarımıza çatdıracaqsınız. Ümidvaram ki, bu qurultay və onun qərarları, qəbul edilmiş sənədlər bizi daha da sıx birləşdirəcəkdir.

Sizdən xahiş edirəm ki, xaricdə yaşayan bütün azərbaycanlılara Azərbaycandan salam çatdırasınız, mənim salamlarımı çatdırasınız. Bu, bizim hamımızın Vətənidir. Arzu edirəm ki, heç kimin heç bir problemi olmasın. Arzu edirəm ki, yaşadığımız ölkələrdə işiniz daha da avand olsun, daha da yüksək nailiyyətlərə çatasınız. Amma, Allah eləməsin, hansısa bir problemlə üzləşsəniz, bilin ki, doğma Azərbaycan var, sizin doğma torpağınız var, dövlət var. Sizi burada qarşılamağa hər zaman hazırıq.

Mən bu bədələri dünya azərbaycanlılarının şərəfinə qaldırmaq istəyirəm. Dünya azərbaycanlılarının birliyinin şərəfinə qaldırmaq istəyirəm. Bizimlə bərabər qurultayda iştirak etmiş bütün nümayəndələrə, bütün qonaqlara, ölkəmizi sevən bütün insanlara, Azərbaycana müxtəlif ölkələrdə dayaq olan insanlara, təşkilatlara öz minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Əmin olduğumuzu bildirmək istəyirəm ki, Azərbaycan bundan sonra da inamla inkişaf edəcəkdir. Azərbaycan dövləti möhkəmlənəcək, zənginləşəcək və Azərbaycan xalqı sülh, rifah şəraitində yaşayacaqdır. Sağ olun.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
ABS-A SƏFƏRİ ZAMANI AZƏRBAYCAN
İCMASININ ÜZVLƏRİ İLƏ
GÖRÜŞÜ**

Vaşinqton,

27 aprel 2006-cı il

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev aprelin 27-də Vaşinqtonda, onun üçün ayrılmış iqamətgahda ABŞ-dakı Azərbaycan icmasının üzvləri ilə görüşmüşdür.

Ölkəmizin ABŞ-dakı səfiri Hafız Paşayev görüşü açaraq, ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan diasporuna daim diqqət və qayğı göstərdiyini, xarici səfərləri zamanı onun təmsilçiləri ilə müntəzəm görüşlərin əsasını qoyduğunu xatırladı. Hazırda Azərbaycan dövlətinin diasporla əlaqələrə xüsusi önəm verdiyini bildirən səfir, görüşdə iştirakına görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkür edərək dedi ki, soydaşları-mızda Sizinlə görüşə maraq çox böyükdür. H.Paşayev Amerikadakı Azərbaycan icmasının son iki ildə xeyli fəallaşdığını, onun təmsilçilərinin Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak etdiklərini, ABŞ-da gözəçarpan tədbirlər, o cümlədən Xocalı soyqırımını ilə bağlı etiraz aksiyaları keçirdiklərini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev görüşdə nitq söylədi. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Azərbaycan sürətlə inkişaf edən ölkədir və müxtəlif dövlətlərlə əlaqələrini günbəgün genişləndirir. Amerika Birləşmiş Ştatları ilə səmərəli əməkdaşlığımız var və bu münasibətlər sürətlə inkişaf edir.

Prezident bir çox mühüm məsələlərlə bağlı diplomatik söylərin artırılması ilə yanaşı, güclü diaspora da ehtiyac olduğunu söyləyərək, onun imkanlarından səmərəli istifadə etməyin zəruriliyini vurğuladı və dedi ki, Azərbaycanın dünyadakı mövqeyinin artması hamımız üçün fəxrdir. Dövlətimizin başçısı əsas diqqətin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə yönəldiyini, bu istiqamətdə birgə fəaliyyətin gücləndirilməsinin zəruriliyini vurğuladı. Xatırladı ki, diasporla işin daha da təkmilləşdirilməsi üçün Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmışdır, dövlətimiz diasporun formalaşdırılması və möhkəmləndirilməsinə kömək edir. Kaliforniya ştatında Azərbaycan Respublikasının baş konsulluğu fəaliyyətə başlamışdır. O vurğuladı ki, ermənilərin uydurma soyqırımını, habelə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı yaydıqları yalan məlumatların qarşısını almaq üçün informasiya mübarizəsini gücləndirməliyik. Bu baxımdan Azərbaycan haqqında əsl həqiqətlərin dünyaya çatdırılması sahəsində işlərin mütəmadi davam etdirilməsi və səfirlərin fəaliyyəti xüsusi önəm daşıyır. Xarici ölkələrdə etiraz aksiyalarının, müvafiq tədbirlərin keçirilməsi müsbət haldır. Dövlətimizin başçısı ermənilərin Qarabağ torpağına gəlmə olduqlarını təsdiqləyən, tariximizin düzgün təbliği ilə bağlı müfəssəl nəşrlərin, eləcə də yeni ensiklopediyanın çap olunacağını bildirdi və dedi ki, ideoloji iş indiki şəraitin tələblərinə uyğun qurulmalıdır. Erməni təbliğatı kimi yalana, böhtana deyil, həqiqətə, reallığa əsaslanmalıdır.

Prezident İlham Əliyev xaricdəki Azərbaycan icmaları, dərəcələri arasında əlaqələndirmə işlərinin gücləndirilməsini və onların düşünülmüş konkret plan əsasında fəaliyyət göstərməsinin zəruriliyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı dedi ki, biz Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll etmək, yurduvunasından didərgin düşmüş insanları geri qaytarmaq, bölgədə sülhü tam bərpa etmək, ölkədə demokratikləşmə prosesini və islahatları həyata keçirmək üçün vahid mövqedən çıxış etməliyik. Belə olan halda, nailiyyətlərimiz daha da artacaqdır. Amerika Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri Tomris Azəri, Amerika - Azərbaycan Şurasının prezidenti Ceyhun Mollazadə, Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin Amerika təmsilçisi Rza Seleşur, ABŞ-da fəaliyyət göstərən "GünAz" TV-nin rəhbəri Əhməd Obalı, Amerika Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin üzvü Leyla Rza-quliyeva görüşdə çıxış edərək fikir və mülahizələrini bölüşdülər. Onlar Azərbaycan Prezidentinin Vaşinqtona səfəri çərçivəsində keçirilən bu görüşü yüksək qiymətləndirdilər, diasporun problemlərindən və gələcək planlarından danışdılar. ABŞ-dakı azərbaycanlıların vahid mərkəzdə birləşməsi barədə təklif dövlətimizin başçısı tərəfindən də dəstəkləndi.

Prezident İlham Əliyev əsas məqsəd və amal uğrunda səylərin birləşdirilməsinin əhəmiyyətini bir daha vurğuladı, bəzi siyasi qüvvələrin ölkəmiz haqqında mənfi imic yaratmasına təəssüfləndiyini bildirdi, diasporun fəaliyyətinin daha da gücləndirilməsi və digər təkliflərlə bağlı məsləhət və tövsiyələrini verdi.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
AMERİKA BİRLƏŞMİŞ ŞTATLARINA
SƏFƏRİ**

**AZƏRBAYCAN İCMASININ ÜZVLƏRİ İLƏ GÖRÜŞDƏ
AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
NİTQİ**

Vaşinqton

27 aprel 2006-cı il

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev aprelin 27-də Vaşinqtonda onun üçün ayrılmış iqamətgahda ABŞ-dakı Azərbaycan icmasının üzvləri ilə görüşmüşdür.

Ölkəmizin ABŞ-dakı səfiri Hafiz Paşayev görüşü açaraq ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan diasporuna daim diqqət və qayğı göstərdiyini, xarici səfərləri zamanı onun təmsilçiləri ilə müntəzəm görüşlərin əsasını qoyduğunu xatırladı. Hazırda Azərbaycan dövlətinin diasporla əlaqə-ərə xüsusi önəm verdiyini bildirən səfir görüşdə iştirakına görə prezident İlham Əliyevə təşəkkür edərək dedi ki, soydaşlarımızda Sizinlə görüşə maraq çox böyükdür. H.Paşayev Amerikadakı Azərbaycan icmasının son iki ildə xeyli fəal-laşdığını, onun təmsilçilərinin Bakıda Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında iştirak etdiklərini, ABŞ-da gözəçarpan tədbirlər, o cümlədən Xocalı soyqırımı ilə bağlı etiraz aksiyaları keçirdiklərini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev görüşdə nitq söylədi.

- Mən sizinlə görüşməyimə çox şadam. Mən demək olar ki, səfər etdiyim bütün ölkələrdə olarkən orada yaşayan Azərbaycan icmasının nümayəndələri ilə görüşürəm. Azərbaycanlılar dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayırlar və onların taleyi, əlbəttə, bizi həmişə maraqlandırır. O cümlədən Amerikada yaşayan azərbaycanlılar da bizim üçün çox əzizdir. Bu yaxınlarda Bakıda keçirilmiş Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında da Amerikadan gəlmiş qonaqlar bizim tərəfimizdən xüsusi diqqətlə qarşılanmışlar.

Bizim ölkəmiz, Azərbaycan sürətlə inkişaf edir. Əlbəttə, müxtəlif ölkələrlə olan münasibətlərimiz də inkişaf edir. Bu münasibətlərin inkişafında müvafiq ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar da, əlbəttə ki, mühüm rol oynayırlar və oynamalıdırlar.

Bildiyiniz kimi, Amerika ilə bizim çox səmərəli, işgüzar əməkdaşlığımız var. Biz uzun illərdir ki, tərəfdaş kimi fəaliyyət göstəririk. Bizim əməkdaşlığımız çoxşaxəlidir, həm iqtisadi, həm enerji, eyni zamanda siyasi, təhlükəsizlik sahəsində Amerika-Azərbaycan münasibətləri çox yüksək sürətlə inkişaf edir. Şübhəsiz ki, mənim buraya rəsmi səfərim də bu istiqamətdə atılan mühüm addımdır. Əminəm ki, səfərdən sonra əlaqələrimiz daha da möhkəmlənəcəkdir.

Ancaq ölkənin maraqlarını təmin etmək üçün onun daxilində gedən proseslər kifayət etmir. Biz nə qədər çalışsaq, öz diplomatik səylərimizi nə qədər artırısaq da, yenə də diasporun köməyinə, dəstəyinə böyük ehtiyac vardır. Çünki siz burada yaşayırsınız, Amerika vətəndaşlarısınız. Siz öz səsini ucaldanda yəqin ki, bu, daha da yaxşı eşidilir, nəinki biz hansısa məsələni qaldıranda. Ona görə gərək biz hamımız bu imkanlardan səmərəli istifadə edək. Azərbaycan nə qədər güclü olsa, yəqin ki, sizin üçün də bir o qədər yaxşı olar. Azərbaycanın dünyadakı mövqeyi, hörməti artdıqca, əlbəttə, hər bir azərbaycanlı bundan qürur hissi duyur, vətənpərvər insanlar kimi siz bununla fəxr edirsiniz. Eyni zamanda, sizin buradakı mövqeyiniz nə qədər möhkəm olsa, Azərbaycanın maraqları da bir o qədər təmin ediləcəkdir.

Əlbəttə, mən müqayisə aparmaq istəmirəm. Amma, şübhəsiz ki, əgər ermənilərin güclü lobbisi olmasaydı, bu gün Ermənistanın vəziyyəti tamamilə başqa ola bilərdi. Yəni Ermənistanı bir dövlət kimi saxlayan ən vacib amil və vasitə onların dünyadakı mövqeləridir. Əgər fərz eləsək ki, bunu ümumi kontekstdən çıxaraq, onda görürük ki, Ermənistan bir dövlət kimi formalaşmır, yəni uğur əldə etmir. Ancaq onların güclü imkanları, maliyyə imkanları, siyasi dayaqları, müvafiq qurumlarla əlaqələri, əlbəttə ki, Ermənistanın da mövqelərini möhkəmləndirir. Baxmayaraq, bütün dünya bilir ki, Ermənistan Azərbaycana təcavüz edibdir, bu təcavüz nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizi işğal altındadır. Etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində 1 milyondan artıq azərbaycanlı öz doğma torpaqlarından didərgin düşübdür. Bunlar açıq bəlli olduğuna baxmayaraq, Ermənistana, onun işğalçı siyasətinə hələ ki, lazımı qiymət verilmir.

Ona görə biz də bu istiqamətdə öz fəaliyyətimizi gücləndirməliyik. Bir neçə il ərzində fəaliyyət göstərən Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi də artıq daha səmərəli işləyir. Azərbaycanın müvafiq icmaları daha da fəallaşıblar. Azərbaycanın ümumi inkişafı, əlbəttə ki, sizi də ruhlandırır. Siz görəndə ki, ölkəmiz həm iqtisadi, həm siyasi cəhətdən, həm də beynəlxalq qurumlara inteqrasiya baxımından liderlik mövqelərinə sahib olur, əlbəttə, bu, sizə də qol-qanad verir, sizi də möhkəmləndirir. Ona görə, gərək biz bu məsələlərə geniş kontekstdə baxaq.

Azərbaycan dövləti və hökuməti öz tərəfindən əlindən gələni edəcək ki, diasporun təşkilatlanması və möhkəmlənməsində səylərini göstərsin. Sizi də maraqlandıran, narahat edən məsələlər, problemlər də vaxtılı-vaxtında bizə bəlli olmalıdır. İndi həm maliyyə baxımından, həm də təsir baxımından Azərbaycanın imkanları artır. Ona görə siz Azərbaycanın bu imkanlarından da səmərəli istifadə etməlisiniz. Yəni burada çox səmərəli, davamlı və mütəmadi xarakter daşıyan əlaqə mexanizmi qurulmalıdır. Yəqin ki, bu var, amma istərdim, daha da səmərəli olsun.

Biz fəal olmalıyıq, qabaqlayıcı addımlar atmalıyıq. İnformasiya müharibəsində hücum etməliyik. Mən təxminən ilyarım bundan əvvəl Xarici İşlər Nazirliyində xaricdə fəaliyyət göstərən səfirlərlə görüş keçirmişdim. Orada da qarşıya qoyduğum məsələlərdən biri də o idi ki, biz gərək Azərbaycan mövzusunun dünya ictimaiyyətinə çatdıraq.

Dünən Konqresdə olarkən yenə o “məşhur” 907-ci düzəliş haqqında söhbət aparırdım. O düzəlişin qəbul edilməsində də obyektiv səbəblər olub, Azərbaycan haqqında məlumat olmayıb, yaxud da ancaq mənfi məlumat olubdur. Haradasa, 1990-cı illərin ortalarına qədər tək-cə burada deyil, eyni zamanda, Avropa ölkələrində də Azərbaycan haqqında ya mənfi məlumat yayılırdı, yaxud da ümumiyyətlə, məlumat yayılmırdı. Bizim

haqqımızda mənfi rəy yaradan əsas qüvvə erməni lobbisidir. Çünki onların əsasən məqsədi Azərbaycanı ləkələmək, antidemokratik dövlət kimi təqdim etmək və beləliklə, sübut etməyə çalışmaqdır ki, demokratiya inkişaf etməmiş belə bir ölkədə ermənilər azlıq kimi yaşaya bilməzlər. Guya onların rahat yaşaması təhlükə altındadır. Ona görə Azərbaycana qarşı çox ciddi kampaniya gedir.

Biz öz səsimizi ucaldırıq. Azərbaycan çalışır ki, özü haqqında həqiqətləri dünya birliyinə çatdırsın. Məhz bu sahədə diasporun fəaliyyəti müstəsna xarakter daşıyır.

Mən keçmişdə də Amerikada tez-tez olurdu. 1994-cü ildən başlamış 2003-cü ilə qədər, demək olar, ildə iki dəfə gəlirdim, müxtəlif tədbirlərdə iştirak edirdim. Görürdüm ki, əgər biz öz həqiqətlərimizi düzgün, dolğun şəkildə çatdırıb biliriksə, o zaman münasibət də dəyişir, rəy də dəyişir. Gərək bu iş mütəmadi qaydada aparılsın. Əlbəttə ki, bunda səfirliyin çox böyük rolu var. Çünki səfirlik burada Azərbaycanın rəsmi nümayəndəliyidir və müvafiq qurumlarla əlaqə saxlamaq, əməkdaşlıq etmək imkanları genişdir. Ancaq Azərbaycan diasporunun da öz imkanları var. Məsələn, mən eşidəndə çox şad oldum ki, burada artıq fəaliyyətin yeni formaları da tətbiq olunur, etiraz aksiyaları keçirilir. Azərbaycan haqqında həqiqətləri çatdırmaq üçün müvafiq tədbirlər, görüşlər keçirilir. Bütün bunlar Amerika cəmiyyətinin adət etdiyi formalardır. Sadəcə olaraq, gərək biz bunlardan daha da səmərəli istifadə edək.

Azərbaycan haqqında məlumat gərək operativ qaydada sizə çatdırılsın. İndi Azərbaycanda çoxlu yeni kitablar çapdan çıxır. Mən də elmi ictimaiyyət qarşısında müvafiq vəzifələr qoymuşam ki, biz Azərbaycan həqiqətləri barədə kitabları müxtəlif dillərə tərcümə edib yaymalıyıq. Bizim alimlərimiz tarixə aid məsələlərlə bağlı çox gözəl tədqiqatlar aparır, kitablar yazırlar, onlar Azərbaycan dilində çıxır və özümüz oxuyuruq. Amma başqa ölkələrdə heç kim onları oxumur. Biz bütün bu həqiqətləri internet vasitəsilə, tərcümə vasitəsilə dünyaya çatdırmalıyıq.

Erməni təbliğatı nəticəsində indiyə qədər tək-cə burada deyil, başqa ölkələrdə də hələ də belə bir yanlış rəy qalır ki, guya Dağlıq Qarabağ tarixi baxımdan erməni torpağıdır. Amma bu, tamamilə yanlış bir məlumatdır. Bu, Azərbaycanın əzəli torpağıdır. Onun bütün toponimləri, tarixi Azərbaycanla bağlıdır. Ermənilərin oraya gəlməsi ancaq XIX-cu əsrin əvvəlində başlamışdır. Onlar başqa ölkələrdən oraya köçürülmüşlər. Bunu əks etdirən, ermənilər tərəfindən 1978-ci ildə ucaldılmış abidə də var idi ki, onu vurdular dağıtdılar. Yəni bu, həqiqətdir. Bunu dünya birliyinə çatdırmaq üçün gərək məlumat olsun, gərək bunu deyən olsun, yazan olsun, tərcümə edən olsun. İndi biz bu işləri görürük. Azərbaycanda yeni ensiklopediyanın nəşri ilə bağlı qərar verilibdir. O ensiklopediya sonra internetə salınacaq, müxtəlif dillərə tərcümə olunacaqdır. Orada Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, ənənələri, keçmişi haqqında tam, müfəssəl məlumat veriləcəkdir. Yəni bu sizin fəaliyyətinizə də bir dəstək olacaqdır. Çünki bu məsələləri dünyaya çatdırmaq üçün gərək tarixi əsaslar, sənədlər olsun.

Bir sözlə, bir halda ki, ölkəmiz siyasi cəhətdən bölgədəki mövqelərini möhkəmləndirir, iqtisadi baxımdan Azərbaycan dünyada ən sürətlə inkişaf edən ölkədir, biz ideoloji işlərimizi də gərək mütləq indiki zamanəyə uyğun şəkildə quraq. Ermənistandan fərqli olaraq, bizim təbliğatımız yalan, böhtan üzərində yox, həqiqətlər üzərində qurulubdur. Bizim təbliğatımız reallığı, tariximizi, bu günümüzü əks etdirir və təbii ki, bu həqiqətlər gərək dünya birliyinə tam geniş şəkildə çatsın. Bu işdə kifayət qədər nailiyyətlər olsa da hələ ki, vəziyyət məni

tam şəkildə qane etmir. Biz Azərbaycanda bu sahəyə daha da böyük diqqət göstərməliyik, və şübhəsiz ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar da bu işlərdə fəal olmalıdırlar.

Hesab edirəm ki, bu, çox vacib görüşdür. Siz həmişə hiss etməlisiniz ki, müstəqil Azərbaycan dövləti sizinlədir, sizin Vətəninizdir, doğulduğumuz yerdən asılı olmayaraq, bizim hamımızın Vətənidir. Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı bir daha onu göstərdi ki, biz böyük xalqıq. 50 milyonluq Azərbaycan xalqı dünya miqyasında böyük xalqdır, istedadlı xalqdır. Alimlərimiz, yazıçılarımız, şairlərimiz, sərkərdələrimiz bizim tarixi sərvətimizdir. Gərək bunu hamı bilsin. Bütün dünya bunu bilməlidir və biz də gərək bir olaq.

Mən bilmirəm, Amerikada necədir, amma başqa ölkələrdə bizim diasporlarımızın müxtəlif dərəcələri, yaxud təşkilatları var, ancaq onların arasında əlaqələndirmə işləri o qədər də güclü deyildir. Amma o da əsas amildir ki, biz bir olmalıyıq. Xüsusilə xaricdə yaşayan azərbaycanlılar təşkilatlanma prosesində ən qabaqcıl formaları tətbiq etməlidirlər. Müxtəlif təşkilatlar, cəmiyyətlər, dərəcələr ola bilər, amma onların arasında mütləq əlaqələndirmə olmalıdır. Əlbəttə ki, bunda səfirliklərin çox mühüm rolu var. Çünki səfirliklərdə olan informasiya, imkanlar çox genişdir və fəaliyyət də düşünülmüş proqram çərçivəsində aparılmalıdır.

Yenə də deyirəm, bəzi hallarda diasporların fəaliyyəti epizodik xarakter daşıyır. Yəni hansısa tədbir oldu, keçirildi, orada nəşə deyildi, yaxud da çıxışlar oldu, hansısa başqa aksiyalar keçirildi və ondan sonra bir müddət elə bil ki, ara verilir. Gərək işlər düşünülmüş proqram çərçivəsində aparılsın. Necə ki, dövlət, hökumət birillik, beşillik, onillik çərçivədə, öz konsepsiyasını, fəaliyyət proqramını tərtib edir, eyni şəkildə də bizim ictimai təşkilatlar etməlidir. Hamı bilməlidir ki, nə vaxt, hansı tədbir keçiriləcək, bu tədbirin keçirilməsi üçün nə kimi addımlar atılmalıdır. Bu addımların atılmasına diasporun imkanları çatırmı, ya yox. Əgər çatmırsa, deməli, səfirlik iştirak etməlidir. Səfirliyin də tutacağı ki, imkanları məhdud ola bilər. Onda Azərbaycan hökuməti işlərə qoşulmalıdır. Yəni bunlar, çox böyük təşkilati qabiliyyət tələb edən məsələlərdir. Azərbaycan dövləti və hökuməti bu işlərdə fəal iştirak etməyə hazırdır. Sadəcə olaraq, gərək Komitə ilə və hökumət üzvləri ilə, Xarici İşlər Nazirliyi ilə daim güclü əlaqələr olsun, təmaslar möhkəmlənsin ki, biz istəyimizə nail olaq.

Çünki bizim - Azərbaycan dövlətinin, dünyada yaşayan azərbaycanlıların məqsədimiz birdir: dövlətimiz inkişaf etsin, müstəqilliyimiz möhkəmlənsin, əbədi, dönməz olsun, biz heç kimdən asılı olmayaq. Bu gün Azərbaycanın siyasəti məhz bu amillər üzərində qurulubdur. Biz bütün ölkələrlə gözəl münasibətlər yaratmağa çalışırıq. Ancaq o şərtlə ki, bu münasibətlər qarşılıqlı hörmət, ehtiram əsasında qurulsun və Azərbaycanın milli maraqları təmin olunsun. Ona görə, müstəqil siyasət aparmaq iqtidarında olmaq, əlbəttə, həm böyük cəsarət tələb edir, həm də biz gərək arxayın olaq ki, işlərimiz lazımi səviyyədə dəstəklənir.

Ona görə, məqsədlərimiz birdir: Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll etmək, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etmək, ermənilərin etnik təmizləmə siyasətindən əziyyət çəkmiş insanları geri, öz doğma torpaqlarına qaytarmaq; Azərbaycanda sülh, inkişaf olsun, bütün müsbət meyillər daha da möhkəmlənsin, demokratik inkişaf, siyasi, iqtisadi islahatlar daha da sürətlə getsin. Biz bunu istəyirik, siz də bunu istəyirsiniz. Hər bir vətənpərvər azərbaycanlı bunu istəyir. Biz bu istiqamətdə söylərimizi birləşdirməli və vahid mövqedən çıxış etməliyik.

O ölkələrdə ki, təşkilatlar vahid bir konfederasiyada, yaxud federasiyada, ya da konqresdə birləşir, o zaman işlər daha da səmərəli qurulur. Bir təşkilatda birləşmək o demək deyil ki, mövcud olan digər təşkilatlar

öz müstəqilliyini itirir, yaxud da kiminsə təsiri altına düşür. Xeyr, bu, sadəcə olaraq, əlaqələndirmə məqsədi daşıyır. Əgər biz bu işləri daha da səmərəli görmək istəyiriksə, onda əlbəttə, əlaqələndirmə işləri də daha sürətlə aparılmalıdır.

Məsələn, burada yaxşı nümunələr var: Azərbaycan Təşkilatları Federasiyası, yaxud Konqresi, yaxud da Əlaqələndirmə Mərkəzi. Əgər bu şəkildə formalaşarsa, bunun təsiri daha da güclü olacaqdır. Əlbəttə ki, bu böyük təşkilat müvafiq ictimai təşkilatlara, dövlət qurumlarına daha da asanlıqla yol tapacaqdır, onunla daha da çox hesablaşacaqlar. Amma görəndə ki, ayrı-ayrı təşkilatlar var, hərəsi haradasa fəaliyyət göstərir, öz aralarında əlaqələr o qədər də yoxdur, təbii ki, münasibət də buna uyğun şəkildə olacaqdır.

Bilirsiniz, müstəqilliyimiz bərpa ediləndən sonra, ondan əvvəlki dövrlərdə Azərbaycanda müxtəlif siyasi proseslər gedirdi. Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar 1940-50-ci illərdə müəyyən formada təşkilatlanmışdılar, müxtəlif ölkələrdə diasporlar, təşkilatlar fəaliyyət göstərirdi. Əlbəttə, bu fəaliyyətin əsas məqsədi o idi ki, Azərbaycan müstəqil olsun, müstəqil ölkə kimi yaşasın və xalqımız öz müqəddəratını özü müəyyən etsin.

1991-ci ildə Azərbaycan müstəqil ölkə oldu və o vaxtdan indiyə qədər bizim müstəqilliyimiz möhkəmlənir və güclənir. Yəni o illərdə gündəlikdə olan əsas məsələlər, proqramlar 15-16 il bundan əvvəl həyatda öz əksini tapdı. Ona görə, təbii ki, indi fəaliyyətin yeni formaları olmalıdır. Bizim gündəliyimizdə duran məsələlər nədir? Yəni deyirəm, həm Azərbaycan dövlətinin, həm də xaricdə yaşayan azərbaycanlıların məqsədi birdir: ölkəmiz daha da müstəqil olsun, öz siyasətini inamla aparsın və əsas azadlıqlar tam şəkildə təmin edilsin, qanunun aliliyi bərqərar olunsun və müasir, mütərəqqi, hüquqi dövlət formalaşsın. Əminəm ki, bu, bizim hamımızın məqsədidir.

Şübhəsiz ki, fəaliyyət göstərən təşkilatların da müxtəlif istiqamətləri, müxtəlif maraq dairələri ola bilər. Ancaq bununla yanaşı, biz gərək ümumi bir məqsəd, amal əsasında öz səylərimizi birləşdirək. Bəzi təşkilatlar siyasi prinsip əsasında fəaliyyət göstərir. Bəlkə də bu, hansısa mərhələdə labüd idi. Ancaq indiki mərhələdə xüsusilə xaricdə yaşayan azərbaycanlılar siyasi prinsiplərə görə bölünməməlidirlər. Azərbaycanın siyasəti Azərbaycanda həll olunur. Azərbaycanda gedən siyasi proseslər müsbət məcrada inkişaf edir və bu baxımdan Azərbaycan artıq möhkəmlənmiş bir ölkədir. Şübhəsiz ki, hər bir insanın öz siyasi baxışları, əqidəsi, idealları ola bilər. Bu da təbiidir və azad cəmiyyət üçün xas olan məsələlərdir. Ancaq bununla yanaşı, siyasi baxışlara baxmayaraq, ümumi məsələlərdə biz hamımız birləşməliyik. Çünki ölkənin, millətin maraqları, dəyərləri bütün siyasi proseslərdən üstün olmalıdır, xüsusilə xaricdə.

Məsələn, mən təəssüf edirəm ki, bəzi siyasi dairələrin nümayəndələri xaricdə olarkən Azərbaycan haqqında həqiqətdən çox uzaq olan mənfi informasiyalar yaymaqla ölkəmizin imicinə xələl vururlar. Biz öz daxili məsələlərimizi Azərbaycanda həll etməliyik. Azərbaycanda siyasi mübarizə də aparılmalıdır və aparılır, bəzi hallarda çox kobud formada olur. Yəqin ki, zaman keçdikcə bu, həll olunacaq və Azərbaycanda siyasi proseslər mədəni müstəviyə keçəcəkdir. Ancaq biz xaricdə buna heç cür imkan verə bilmərik ki, siyasi, yaxud ictimai əsaslara görə ölkənin maraqlarına xeyir gətirməyən fikir ayrılığı, məqamlar olsun.

Mən şübhə etmirəm, hamımız bu fikirlə şərikik ki, xaricdə Azərbaycanın məsələsi, Azərbaycan mövzusu daim çox qabarıq şəkildə özünü göstərməlidir. Biz bu təbliğatda, bu işlərdə çox fəal olmalıyıq. Gözləməməliyik ki, kimsə bizə hücum edəcək, biz də onun cavabını verəcəyik. Biz özümüz hücum etməliyik. Bizim silahımız

sözümüzdür. Biz heç kimin torpağını zəbt etməmişik, heç kimə qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparmamışıq. Heç kimin torpağında gözümüz yoxdur. Biz bu münaqişədə zərər çəkən tərəfik. Bizim silahımız hələlik sözdür, istəyirik ki, bu silahdan maksimum dərəcədə istifadə edək. Görsək ki, artıq bu, işləmir, sülh, barışıq yolu, danışıqlar yolu səmərə vermir, o zaman təbii ki, siyasətə yenidən baxılacaqdır.

Ancaq bilirsiniz, bu məsələlər bir-biri ilə çox bağlıdır. Azərbaycanın sabitliyi, ölkədə gedən iqtisadi islahatlar, bizim bölgədəki nüfuzumuz, rolumuz, Azərbaycanla bağlı olan nəhəng enerji layihələri, Amerika ilə strateji tərəfdaşlıq münasibətlərimiz, Azərbaycanın Avratlantik məkanına inteqrasiya meyilləri və səyləri - bütün bunlar Azərbaycanın gələcəyini müəyyən edən amillərdir. Azərbaycan diasporunun bütün bu işlərdə çox fəal rolu olmalıdır. Yəni buna böyük ehtiyac var. Çünki bir də deyirəm ki, siz bu ölkənin vətəndaşlarısınız, vətəndaş kimi bütün hüquqlara maliksiniz. Sizin dediyiniz söz, hansısa məsələyə sizin baxışınız bu ölkənin rəsmiləri üçün bəlkə də daha çox önəm daşıyır, nəinki Azərbaycandan gələn hansısa rəsmi bəyanat və yaxud da başqa məlumat.

X X X

Amerika Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri Tomris Azəri, Amerika-Azərbaycan Şurasının prezidenti Ceyhun Mollazadə, Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin Amerika təmsilçisi Rza Seleşur, ABŞ-da fəaliyyət göstərən “GünAz” TV-nin rəhbəri Əhməd Obalı, Amerika Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin üzvü Leyla Rzaquliyeva görüşdə çıxış edərək fikir və mülahizələrini bölüşdülər. Onlar Azərbaycan Prezidentinin Vaşinqtona səfəri çərçivəsində keçirilən bu görüşü yüksək qiymətləndirdilər, diasporun problemlərindən və gələcək planlarından danışdılar, Prezidentin dediyi fikirlərin onlar üçün əsas fəaliyyət proqramı olacağını bildirdilər.

TOMRİS AZƏRİ: Amerika Azərbaycanlıları Cəmiyyəti kimi Sizə dəyər olacağımıza, Azərbaycanın adını burada yüksəltmək üçün əlimizdən gələn işləri görəcəyimizə söz veririk.

CEYHUN MOLLAZADƏ: Cənab Prezident, biz əminik ki, bu səfəriniz Amerika-Azərbaycan münasibətlərinə yeni bir təkan verəcək, bu əlaqələr yeni, önəmli bir mərhələyə çıxacaqdır. Biz, burada yaşayan azərbaycanlılar Sizi salamlayırıq. Bakıda keçirilmiş qurultayda da iştirak etmişik. O qurultay bizi çox ruhlandırır və hesab edirik ki, həm bu görüş, həm də qurultay bizim burada apardığımız fəaliyyəti daha da artırmağa sövq edəcəkdir.

X X X

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev soydaşlarımızın arzu və istəklərini dinlədi, müstəqil Azərbaycan naminə fəaliyyətlərində onlara uğurlar arzuladı və müvafiq tövsiyələrini verdi.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
AMERİKA TÜRK ASSOSİASİYALARI ASSAMBLEYASININ
PREZİDENTİ VURAL CENGİZİ QƏBUL ETMİŞDİR

29 iyun 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 28-də Prezident sarayında Amerika Türk Assosiasiyaları Assambleyasının prezidenti Vural Cengizi qəbul etmişdir.

Vural Cengiz Azərbaycanda keçirdiyi bir sıra görüşlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi, ABŞ-dakı Azərbaycan ilə türk diasporları arasında çox gözəl münasibətlərin olduğunu bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Amerikadakı Azərbaycan və türk diasporları arasında sıx əməkdaşlığın həyata keçirilməsindən məmnunluğunu vurğulayaraq, bu əlaqələrin Azərbaycan haqqında həqiqətlərin dünyaya daha geniş yayılması işinə xidmət etdiyini bildirdi.

**TÜRKİYƏNİN İĞDIR BƏLƏDİYYƏSİNİN SƏDRİ
NURETTİN ARASIN RƏHBƏRLİK ETDİYİ
NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİ İLƏ
GÖRÜŞ**

Prezident sarayı,

24 avqust 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 24-də Prezident sarayında Türkiyənin İğdir bələdiyyəsinin sədri Nurettin Arasın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu bildirdi. Bu yaxınlarda Bakı–Tbilisi–Ceyhan əsas ixrac neft boru kəmərinin açılışında iştirak etmək üçün Türkiyədə səfərdə olduğunu qeyd edən prezident İlham Əliyev bu layihənin iki ölkə arasındakı əlaqələri daha da möhkəmləndirəcəyini vurğuladı. Sonra dövlətimizin başçısı dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi sahəsində fəaliyyətinə görə «Tərəqqi» medalını Nurettin Arasa təqdim etdi.

Nurettin Aras «Tərəqqi» medalı ilə təltif olunması ilə bağlı Azərbaycan prezidentinə dərin minnətdarlığını bildirdi. Azərbaycanın sürətlə inkişaf etdiyini qeyd edən qonaq ölkəmizin gələcəkdə daha böyük nailiyyətlər qazanacağına inandıqlarını vurğuladı. O, Türkiyə iş adamlarının Azərbaycana böyük sərmayə qoyduqlarını qeyd etdi və onların fəaliyyəti üçün yaradılmış gözəl şəraitə görə prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirdi.

BALTİKİYANİ ÖLKƏLƏRDƏKİ AZƏRBAYCAN İCMASININ NÜMAYƏNDƏLƏRİ İLƏ GÖRÜŞ

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN ÇIXIŞI

Riqa,

5 oktyabr 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 5-də Riqada onun üçün ayrılmış iqamətgahda - “Radisson SAS” mehmanxanasında Baltikyanı ölkələrdəki Azərbaycan icmasının nümayəndələri ilə görüşmüşdür.

Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı

- Mənim Latviyaya səfərim bu gün başa çatır. Dünən və bu gün çox əhəmiyyətli görüşlər keçirildi, geniş müzakirələr və fikir mübadiləsi aparıldı. Bu səfərdən sonra bizim ölkələrimiz arasında münasibətlər, şübhəsiz ki, yeni pilləyə qalxacaqdır. Eyni zamanda, nəzərə alsaq ki, burada Azərbaycan diasporu da mövcuddur, əlbəttə, Latviyada səfirliyin olması azərbaycanlılar üçün əlavə bir dəstəkdir. Diasporun da fəaliyyəti səfirliyə kömək göstərir. Bu, ikitərəfli yoldur. Azərbaycanın müxtəlif ölkələrdə artıq formalaşmış diaspor təşkilatları vardır.

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayına bütün ölkələrdən nümayəndələr gəlmişdi. Mən o vaxt öz çıxışında da demişdim və bu gün bunu bir daha vurğulamaq istəyirəm: Azərbaycanın artan imkanları, potensialı xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılara dəstəkdir, onların mövqelərini möhkəmləndirir. Eyni zamanda, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da öz vətənlərinin elçiləri kimi, fəaliyyətləri ilə ölkəmizi daha da yaxşı tanıdırlar. Buna böyük ehtiyac vardır.

Azərbaycan haqqında hələlik dünyada kifayət qədər məlumat yoxdur. Müxtəlif ölkələrdə səfirliklərin açılması bu boşluğu doldurur. Bununla bərabər, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar da öz fəaliyyətləri ilə bu işdə çox fəal iştirak etməlidirlər. Sizin güclü mövqələriniz, əlbəttə ki, Azərbaycanın mövqelərini ikitərəfli formatda möhkəmləndirir. Çox istərdim ki, xarici ölkələrdəki azərbaycanlılar yaşadıkları ölkələrin iqtisadi və ictimai-siyasi həyatında daha da fəal rol oynaya bilsinlər. İqtisadi sahədə bütövlükdə biz bunu görürük, ictimai-siyasi sahəyə gəldikdə isə, hələ çox işlər görülməlidir. Bizim nümayəndələr müxtəlif orqanlarda təmsil olunmalı, seçkilərdə iştirak etməlidirlər. Diasporlar daha da təşkilatlanmalıdır, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar üçün doğma bir təşkilat, doğma bir ev kimi olmalıdır. Ölkəmizin maraqlarının təmin olunmasında xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların çox böyük rolu vardır.

Bildiyiniz kimi, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar Azərbaycanda yaşayan azərbaycanlılardan bir neçə dəfə çoxdur və mən şəxsən hesab edirəm ki, başqa ölkələrdə işləyən, yaşayan insanlar Azərbaycan üçün çox böyük işlər görürlər. Bütövlükdə bu, müsbət haldır ki, bizim soydaşlarımız başqa ölkələrdə işləyirlər, maddi imkanlar əldə edirlər, öz mövqələrini möhkəmləndirirlər və artıq bu, bir amilə çevrilir.

Yenə də deyirəm, Azərbaycan indi çox dinamik şəkildə inkişaf edir. Həm iqtisadi cəhətdən, həm də siyasi cəhətdən ölkə çox böyük beynəlxalq hörmətə malikdir. Bizim ikitərəfli əlaqələrimiz bütün ölkələrlə xüsusilə, Avropa ölkələri ilə indi tam yeni görkəm alır. Məsələn, Latviya-Azərbaycan münasibətləri burada bir örnək kimi göstərilə bilər. Latviya həm Avropa İttifaqının, həm də NATO-nun üzvüdür. Bölgədə çox böyük mövqələrə malikdir və bu gün Azərbaycanla çox gözəl münasibətləri var. Biz buraya böyük heyətlə gəlmişik - nazirlər, iş adamları, parlament nümayəndələri. Yəni bizim əlaqələrimiz hərtərəflidir və sizin burada güclü mövqələrə malik olmağımız bizim ikitərəfli əlaqələrimizə böyük dəstək olacaqdır. Bütövlükdə Baltıqyanı ölkələrdə bizim siyasətimiz daha da fəal, çevik olmalıdır. Biz indi bu siyasəti bütün ölkələrlə - Latviya, Litva, Estoniya ilə aparırıq ki, münasibətlərimiz yaxşı qurulsun. Bu ölkələr bizi beynəlxalq müstəvidə daim dəstəkləyir və bilirsiniz ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatında GUAM ölkələrinin təşəbbüsü ilə qaldırılmış dondurulmuş münaqişələrin həlli məsələsi bütün Baltıqyanı ölkələr tərəfindən dəstəklənir və onlar bizə səs verirlər. Biz də beynəlxalq təşkilatlarda daim bu ölkələrin maraqlarını müdafiə edəcəyik.

Prezident kimi mən ilk dəfə Latviyadayam, burada gördüklərim mənə çox sevindirir. Həm ölkənin inkişafı, həm də xüsusilə Latviya-Azərbaycan əlaqələri və onların gələcək perspektivləri. Əlbəttə ki, Azərbaycan Prezidenti kimi mənə Latviyada yaşayan azərbaycanlıların taleyi də yaxından maraqlandırır. Mən çox istərdim ki, burada yaşayan azərbaycanlılar çalışdıqları sahələrdə ən möhkəm mövqələrə malik olsunlar. Ölkənin ictimai-siyasi həyatında çox fəal iştirak etsinlər, biznes sahəsində öz imkanlarını daha da genişləndirə bilsinlər. Güclənən Azərbaycanda yaranan yeni imkanlar, artan potensial, Avropa üçün bizim ölkəmizin önəminin artması dolayı yolla sizin də buradaki fəaliyyətinizə, işlərinizə müsbət təsir göstərməlidir. Sadəcə olaraq, bu əlaqələr daha da sıx olmalıdır, sistemli şəkildə aparılmalıdır. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin xətti ilə, Xarici İşlər Nazirliyinin, səfirliyin xətti ilə, bütün başqa xətlərlə bu əlaqələr olmalıdır. Əgər sizin hansısa problemləriniz, sizi narahat edən məsələlər varsa, biz bunu bilməliyik və öz tərəfimizdən məsələnin həlli üçün səylər göstərməliyik. İndi Azərbaycanın kifayət qədər imkanları var.

Bir daha deyirəm, bizim Latviya ilə çox sıx siyasi dialoqumuz, iqtisadi əlaqələrimiz, ortaq maraqlarımız, gələcəkdə başlanacaq birgə layihələrimiz, əlbəttə ki, burada yaşayan azərbaycanlılar üçün də yeni imkanlar yaradacaqdır. Bilirsiniz ki, Latviya Prezidentinin Azərbaycana səfərindən sonra Riqa ilə Bakı arasında birbaşa aviareyslər açıldı. Bu da, ilk növbədə, burada yaşayan azərbaycanlılar üçün böyük hadisədir və artıq rahat, heç bir tranzitsiz, heç bir çətinliksiz, birbaşa Riqa ilə Bakı arasında reyslər var. Şübhə etmirəm ki, gələcəkdə bu uçuşların sayı da artacaqdır. Çünki, bizim 20-dən çox tanınmış biznes nümayəndəmiz buradadır, əlaqələr yaranacaq, digər işlər görülməkdir. Mən istəyirəm ki, burada yaşayan azərbaycanlılar, xüsusilə biznes sahəsində çalışanlar da bundan bəhrələnsinlər. Çünki, yenə deyirəm, Azərbaycanın iqtisadi potensialı, maliyyə imkanları artır. Ölkənin büdcəsi son üç il ərzində dörd dəfə artmışdır – 1,5 milyard dollardan artıq 6 milyard dollara

çatmışdır. Mənim yadımdadır, bir neçə il bundan əvvəl bəziləri Azərbaycanda belə bir fikir söyləyirdilər ki, Azərbaycan Baltıqyanı ölkələrdən bir neçə dəfə böyükdür, niyə onların büdcəsi bizimkindən bir neçə dəfə çoxdur? Hətta Latviyanı və başqa qonşu ölkələri nümunə kimi göstərərək deyirdilər ki, onların büdcəsi 5 milyard dollardır, Azərbaycanın büdcəsi bir milyard. Azərbaycanın büdcəsi 6 milyard dollar olubdur. Amma icmal büdcə isə 7,5 milyard dollar olacaqdır.

Biz artıq bir ölkə kimi çox güclü iqtisadi imkanlara malikik. Siyasi mövqələrimizi möhkəmləndiririk. Siz Avropada yaşayırsınız, Latviya Avropa İttifaqının üzvüdür. Artıq Azərbaycan Avropa İttifaqı ilə Yeni qonşuluq siyasətinə başlayır. İki gün bundan əvvəl, Avropa İttifaqı “Üçlüyü”nün (Troyka) nümayəndə heyəti Bakıya gəlmişdi. Biz bütün məsələləri razılaşdırdıq ki, noyabr ayında Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında Yeni qonşuluq siyasətinə dair razılaşma imzalanacaqdır. Biz Avropa İttifaqı ilə enerji sahəsində yeni bir əməkdaşlıq çərçivəsində məsələləri müzakirə edirik.

Azərbaycanın da imkanları artır və Azərbaycan sizin vətəninizdir. Mən əminəm ki, siz öz vətəninizi sevirsiniz, ona sadıqsınız və vaxtaşırı Azərbaycana gəlersiniz. Əlbəttə ki, Azərbaycanın artan mövqələri sizdən ötrü də həm böyük mənəvi amildir, həm də praktik əhəmiyyət kəsb edir. Mən səfər etdiyim bütün ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla görüşürəm. Bu bizim siyasətimizin mühüm hissəsidir. Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar, - baxmayaraq ki, onlar Azərbaycan vətəndaşlarıdır, yaxud da yaşadıkları ölkələrin vətəndaşlarıdır, - bizim qardaşlarımızdır. Ona görə də biz onların həyatına biganə qala bilmərik. Mən əminəm ki, artıq səfirlik işə başlayandan sonra bütün problemləriniz, yaxud da sizi narahat edən məsələlər operativ şəkildə öz həllini tapa bilər. Bilin ki, Azərbaycan dövləti sizin arxanızdadır.

Bu gün mən bir daha sizin hamınızı salamlayıram və çox şadam ki, Latviyada Azərbaycan diasporu təşkilatlanmış formada fəaliyyət göstərir. Əminəm ki, iki ölkə arasında artan, möhkəmlənən əlaqələr diasporun fəaliyyətinə də müsbət təsir göstərəcəkdir.

X X X

Azərbaycan-Latviya Dostluq Cəmiyyətinin sədri FAİQ SƏFƏROV dövlətimizin başçısına müraciətlə dedi:

- Cənab Prezident, mən 30 ildən artıqdır Azərbaycandan kənardə yaşamağıma baxmayaraq, həmişə Azərbaycanla maraqlanmışam. Ölkəmizin tarixinə fikir versək, Azərbaycan heç vaxt belə yüksək səviyyədə olmamışdır. Bu, ancaq və ancaq müstəqil Azərbaycanın memarı, xilaskarı, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu gün azərbaycanlılar nəinki regionda, hətta bütün dünyada ümummilli liderimizin zəngin fəlsəfəsi ilə yaşamaladırlar.

Azərbaycan xalqının böyük xoşbəxtliyidir ki, Siz bu yolu layiqincə davam etdirirsiniz. Siz bütün dünya azərbaycanlılarının, Azərbaycan xalqının dəstəyinə arxayın ola bilərsiniz. Mən ulu öndər Heydər Əliyevi öz valideynlərim qədər sevirəm və o, həmişə mənim qəlbimdə yaşayacaqdır. Onun ideyalarına həmişə sadıq olacağam.

İstərdim, icazənizlə, bütün dünya azərbaycanlılarının, diasporumuzun adından onun büstünü Sizə hədiyyə edim.

X X X

Ulu öndərin qızıldan hazırlanmış büstü Prezident İlham Əliyevə təqdim olundu.

Dövlətimizin başçısı qiymətli hədiyyəyə görə təşəkkürünü bildirdi.

Sonra Baltikyanı ölkələrdə yaşayan bir neçə soydaşımız, Azərbaycan icmasının üzvləri Prezidentə yaxınlaşaraq, səmimi söhbət etdilər, ona rəhbərlik və təmsil etdikləri diaspor təşkilatları tərəfindən nəşr olunmuş Azərbaycanla, ümummillî liderimizlə bağlı kitablar bağışladılar. Rıqada salınacaq Latviya-Azərbaycan dostluq parkı layihəsinin azərbaycanlı müəllifləri dövlətimizin başçısına xüsusi xatirə hədiyyələri verdilər.

Prezident İlham Əliyev təşəkkür edərək dedi ki, bu gün şəhər Dumasında olarkən orada mənə parkın layihəsini göstərdilər. Sizin işlədiyiniz bu layihə çox gözəldir. Məncə, gərək elə yer seçilsin ki, oraya sakinlər çox gəlib-getsinlər, yəni o yer gur olsun. Bu, şəhər üçün də çox vacibdir. Şəhərin meri mənə bu layihəni göstərdi və xoşuma gəldi.

Estoniya-Azərbaycan icmasının üzvləri Prezidentə xatirə hədiyyəsi təqdim etdilər. Onlar dedilər ki, cənab Prezident, Sizin Baltikyanı bölgəyə, konkret olaraq, Azərbaycana dost olan Latviyaya səfəriniz bizi də çox sevindirir, fəaliyyətimizin daha da səmərəli olmasına xidmət edir. Baltikyanı ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar ictimai-siyasi həyatda çox fəaldırlar. Eyni zamanda, Sizi Latviyanın qonşusu olan Estoniya və Litvada da görmək çox xoş olardı.

Litva-Azərbaycan icmaları adından danışan Sadıq Nurullayev dövlətimizin başçısına Litvanın keçmiş paytaxtı olmuş Trakay şəhəri barədə buklet təqdim edərək dedi ki, burada əsasən, karaimlər yaşayır və onların dili Azərbaycan dilinə yaxındır.

İLHAM ƏLİYEV: Onların bir nümayəndəsi Türkiyədə səfir olubdur, ondan sonra başqa vəzifə almışdı.

O, Bakıya gəlmişdi.

SADIQ NURULLAYEV: İndi o, Prezidentin köməkçisidir.

İLHAM ƏLİYEV: Özü də karaimdir.

SADIQ NURULLAYEV: Bəli, o Türkiyəyə yenidən səfir gedəcəkdir.

İLHAM ƏLİYEV: Axı, o, Türkiyədə səfir olubdur.

SADIQ NURULLAYEV: Amma yenə gedəcəkdir.

Cənab Prezident, Azərbaycanın artan potensial imkanları ilə fəxr edirik. 1996-cı ildə məqalələrimizdə yazmışdıq ki, Azərbaycan regionun incisi olacaq, onda hamı bizə şübhə ilə yanaşırdı. Artıq 2006-cı ildir, biz görürük ki, Azərbaycan, həqiqətən də, regionun incisidir. Sizin dediyiniz kimi, indi regionda Azərbaycansız heç bir iş görülmür, layihə həyata keçirilmir. Biz bundan çox seviniirik. Mən iqtisadi elmlər doktoruyam, hesablamalarımıza görə, 2014-cü ildə Azərbaycanda kiçik və orta biznes büdcə gəlirlərinin 60-75 faizini verəcəkdir. Bu, bizim arzumuzdur. Belə olan halda, biz inkişaf etmiş ölkələr səviyyəsinə gəlib çatacağıq.

İLHAM ƏLİYEV: Məncə, biz ondan tez gəlib çatmalıyıq. Çünki biz qarşıya elə məqsəd qoymuşuq ki, hər şey qısa müddət ərzində olsun.

SADIQ NURULLAYEV: Biz Latviyadakı səfirimizə də təşəkkür edirik ki, Litvadakı azərbaycanlıları da yaddan çıxarmır. İstərdik ki, Latviyadakı səfirliyimiz Estoniyanı da əhatə etsin.

İLHAM ƏLİYEV: Əlbəttə, gərək biz bunu həll edək.

Görüşdən sonra soydaşlarımız Azərbaycan Prezidenti ilə xatirə şəkli çəkdirdilər.

**MƏŞHUR NEFTÇİ-GEOLOQ, TANINMIŞ ALİM
FƏRMAN SALMANOVLA
GÖRÜŞ**

*Prezident sarayı,
9 fevral 2007-ci il*

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 9-da Prezident sarayında məşhur neftçi-geoloq, tanınmış alim Fərman Salmanovu qəbul etmişdir.

Fərman Salmanov Bakıya gəlişindən və Azərbaycan prezidenti ilə görüşməyindən böyük qürur hissi keçirdiyini bildirdi, Azərbaycanda onun məişət şəraitinin yüksək səviyyədə təmin olunmasına görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını yetirdi.

Prezident İlham Əliyev görkəmli alimin geologiya elmində böyük xidmətlərini qeyd edərək onun elmi nailiyyətlərinin vətənimiz üçün daim iftixar hissi doğurduğunu vurğuladı. Dövlətimizin başçısı Fərman Salmanova vətəninə bundan sonra da həmişə diqqət göstəriləcəyini bildirdi.

Fərman Salmanov Azərbaycan prezidentinə geoloji süxurlardan hazırlanmış xatirə saatını hədiyyə etdi.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
ALMANİYADA FƏALİYYƏT GÖSTƏRƏN
AZƏRBAYCAN CƏMİYYƏTLƏRİNİN SƏDRLƏRİ İLƏ
GÖRÜŞÜ**

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
GİRİŞ NİTQİ**

Berlin,

15 fevral 2007-ci il

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 15-də “Adlon Kempinski” mehmanxanasında Almaniya fəaliyyət göstərən Azərbaycan cəmiyyətlərinin sədrləri ilə görüşmüşdür. Salona toplaşanlar dövlətimizin başçısını hərarətlə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev görüşü giriş nitqi ilə açdı.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin giriş nitqi

-Əziz dostlar!

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram. Artıq iki gündür ki, Berlindəyəm və mənim bütün görüşlərim çox yaxşı, çox uğurlu keçir. Bu səfər bir daha onu göstərir ki, Almaniya-Azərbaycan münasibətləri çox sürətlə inkişaf edir. Bu, son iki il yarım ərzində mənim Almaniya ikinci rəsmi səfərimdir və özlüyümdə göstərir ki, bizim əlaqələrimiz nə qədər zəngindir. Həm siyasi, həm iqtisadi, həm də mədəni sahələrdə əməkdaşlığımız çox gözəl nəticələrini verməkdədir. Almaniya bizim üçün çox önəmli ölkədir, çox vacib tərəfdaşdır. Həm ikitərəfli müstəvidə, həm də Avropa İttifaqı-Azərbaycan münasibətləri çərçivələrində bizim əməkdaşlığımızın böyük əhəmiyyəti var.

Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Avropa İttifaqına inteqrasiya siyasətini uğurla davam etdirir. Biz artıq Avropa İttifaqı üçün qonşu ölkə olmuşuq və əminəm ki, beş il müddətinə nəzərdə tutulan birgə fəaliyyət planı çərçivəsində biz Avropaya daha da yaxın olacağıq. Bununla bərabər, Azərbaycanın zəngin neft-qaz ehtiyatları da Avropa və dünya bazarlarına çatdırılacaqdır. Bu məsələləri tənzimləmək üçün keçən ilin noyabr ayında Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair memorandum imzalanmışdır. Bütün bunlar həm ölkənin əhəmiyyətini artırır, həm də bizim siyasətimizi əks etdirir və bütünlükdə bizim bölgədə yeni vəziyyətin yaradılmasına gətirib çıxarır.

Artıq heç kim üçün sır deyil ki, Azərbaycan bölgənin lider dövlətidir. Biz bu liderliyi qazanmışıq. Bizim uğurlu siyasətimiz ölkəni möhkəmləndirir, eyni zamanda, regionda gedən proseslərə də müsbət təsir göstərir. Biz regional layihələrin icrası ilə böyük uğurlar əldə etmişik. Həm energetika, həm də nəqliyyat sahəsində, bütün başqa sahələrdə regional müstəvidə biz çox önəmli təşəbbüslərin həyata keçirilməsində uğurlu

siyasət aparmışıq. Bütün bunlar Azərbaycanı Avropa ilə daha da birləşdirəcəkdir. Bu, bizim seçimimizdir, bizim siyasətimizdir və Avropaya inteqrasiya siyasətimizdir. Hərtərəfli əməkdaşlıq Azərbaycanın milli maraqlarına uyğundur.

Bizim ölkəmiz müstəqil siyasət aparır. Azərbaycan xalqının iradəsi bizim üçün əsasdır. Əlbəttə ki, Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı, müasirləşməsi hər bir vətəndaşın həyatında öz müsbət təsirini göstərəcəkdir. Biz zəngin ölkəyə çevrilirik. Azərbaycanın iqtisadi inkişafı dünyada heç bir analoqu olmayan sürətlə gedir. Keçən il 34,5 faiz iqtisadi artım olubdur. Son üç il ərzində yoxsulluğun səviyyəsi kəskin şəkildə azalmış, 49 faizdən 20 faizə düşübür. Əminəm ki, 2007-ci ilin yekunlarına görə yoxsulluq daha da aşağı düşəcəkdir. Məqsəd də ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda nə yoxsul, nə də işsiz olsun və ölkə əhalisi yaxşı yaşasın. Bunu etmək üçün cəsarətli və ölkəmiz üçün lazım olan iqtisadi islahatlar aparılmalıdır və aparılır. Eyni zamanda, siyasi islahatlar da aparılmalıdır. Avropa İttifaqı ilə bizim birgə fəaliyyət proqramımızda məhz siyasi islahatlar da nəzərdə tutulur. Azərbaycanda demokratikləşmə proseslərinin sürətləndirilməsi, insan haqlarının qorunması işində də böyük addımlar atılıb və bundan sonra da atılacaqdır.

Bir sözlə, müasir, iqtisadi cəhətdən özünü təmin edən, regional proseslərə təsir göstərən ölkə və açıq cəmiyyət - budur, Azərbaycanın gələcəyi. Artıq siyasətimizin nəticələri də göstərir ki, biz bu istiqamətdə böyük irəliləyişə nail ola bildişik. Bütün bu işlərdə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların da əməyi çox əhəmiyyətlidir və dəyərlidir, onların bu işlərdə böyük rolu var. Biz çox istəyirik ki, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar birləşsinlər. Həm yaşadıkları ölkələrdə onların vəziyyəti yaxşı olsun, həm də onlar öz fəaliyyəti ilə müstəqil Azərbaycanın möhkəmlənməsində fəal rol oynasınlar. Bu baxımdan dünya azərbaycanlılarının qurultayları böyük əhəmiyyət kəsb edir. Son dəfə biz Bakıda qurultaya yığışanda və çox geniş fikir mübadiləsi aparılanda gördük ki, fəaliyyət üçün nə qədər böyük imkanlar var, Azərbaycanın imkanları nə qədər artır. Artıq Azərbaycan o ölkədir ki, öz soydaşlarını, istənilən yerdə yaşayan soydaşlarını müdafiə etmək, onlara kömək göstərmək və arxa durmaq iqtidarındadır.

Sovet İttifaqı dağılanda biz həm iqtisadi, həm də siyasi cəhətdən çox ağır vəziyyətdə idik. Biz hamımız bunu yaxşı xatırlayırıq. Faktik olaraq, ölkənin gələcəyi şübhə altında idi. İqtisadi və siyasi böhran Azərbaycanı çox ağır vəziyyətə salmışdı. Ancaq cəmi 15 il keçibdir. Baxın, bu 15 il ərzində cəmiyyəti narahat edən bütün problemlər aradan qaldırıldı. Azərbaycanda siyasi sistem yarandı. Azərbaycanın tarixində heç vaxt siyasi sistem olmamışdır. Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatı prinsipləri tətbiq olundu. 1991-ci ildə Azərbaycanda özəl sektor sıfır idi. Bu gün ölkə iqtisadiyyatında özəl sektorun çəkisi 81 faizdir. Böyük neft-qaz kəmərləri, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi - bütün bunlar ölkəmizi möhkəmləndirir. Belə olan halda, əlbəttə, Azərbaycan dövləti, güclü dövlət öz soydaşlarına daha da böyük diqqət göstərməlidir və göstərir. Siz də bunu bilməlisiniz.

Mən istəyirəm ki, xaricdəki hər bir azərbaycanlı yaşadığı ölkədə özünü rahat hiss etsin, yaxşı yaşasın. Eyni zamanda, bilsin ki, onun tarixi vətəni, onun dövləti qüdrətli dövlətdir. Bax, biz bütün səyləri bu istiqamətə yönəldirik. Sırr deyil ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da bizim vətənimiz üçün dayaq, arxadır. Yəqin, siz də bilirsiniz ki, biz xaricdə öz diplomatik nümayəndəliklərimizi də yaradıırıq, onların sayını artırırıq. Artıq 50 ölkədə Azərbaycanın səfirliyi fəaliyyətə başlayıb, yaxud başlayacaqdır. Avropanın, demək olar ki, bütün ölkələrində Azərbaycanın səfirlikləri yaradılır. Bunlar həmin ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar üçün də doğma

evdir. Biz ondan sonra mədəniyyət evlərinin yaradılmasına başlamalıyıq. Bu işdə xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da iştirak etməlidirlər. Azərbaycan dövləti bu işi öz üzərinə götürməlidir, indi bizim maddi imkanlarımız var.

Bizim çevik xarici siyasətimiz ölkəmizin möhkəmlənməsinə gətirib çıxarıbdır. Baxın, biz əhali, ərazi baxımından böyük ölkə deyilik. Amma biz dünyanın aparıcı ölkələri ilə bərabər şəraitdə, bərabər səviyyədə əməkdaşlıq edirik. Avropanın bütün ölkələri ilə, digər dövlətlərlə çox yaxın münasibətlərimiz var. Yəni Azərbaycan etibarlı bir tərəfdaş kimi artıq çox gözəl nüfuzla malikdir. Biz çox istəyirik ki, beynəlxalq mövqələrimiz daha da möhkəmlənsin. Çünki bizi ən çox narahat edən problem hələ öz həllini tapmayıbdır. Ermənistanın işğalçı qüvvələri Azərbaycanın torpaqlarından hələ çıxarılmayıbdır. Baxmayaraq ki, biz bütün səyləri bu məsələnin həllinə yönəldirik və beynəlxalq təşkilatlar da bu məsələ ilə çox ciddi məşğul olur. Ona görə bu məsələni həll etmək üçün biz güclü olmalıyıq.

Bizim gücümüz hər bir azərbaycanlının gücüdür və Azərbaycan dövlətinin gücüdür. Bu, həm iqtisadi ölçülərlə müəyyən olunur və əlbəttə ki, burada siyasi məqamlar da az deyildir. Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar bizim dayağımızdır. Xüsusilə müstəqilliyimizin ilk illərində buna daha çox ehtiyac duyulurdu, çünki gənc Azərbaycan Respublikasının ehtiyacları çox idi. İndi, bəlkə, o qədər də böyük ehtiyac yoxdur. Ona görə ki, artıq səfirliklər var. Ancaq səfirlik öz xətti ilə işləri görür. Diaspor, Azərbaycan təşkilatları isə bu işləri öz xətti ilə görür. Mən çox istəyirəm ki, bu fəaliyyət əlaqələndirilmiş şəkildə aparılsın. Azərbaycan cəmiyyətləri səfirliklə daim əlaqədə olsunlar və birgə fəaliyyət göstərsinlər. Çünki bizim məqsədimiz də, istəyimiz də birdir ki, ölkəmiz möhkəmlənsin. Hər bir vətənpərvər vətəndaş, insan bunu arzulayır. Biz öz tərəfimizdən bunu edirik. Ölkəmizin iqtisadi gücünü qaldırırıq, siyasi çəkisini artırırıq və deyə bilərəm ki, gənc, müstəqil dövlət olduğumuza baxmayaraq, biz özümüzü dünyaya artıq kifayət qədər təqdim edə bilmişik. Yəni, artıq bilirlər ki, Azərbaycan müstəqil ölkədir və öz siyasətini Azərbaycan xalqının maraqlarının ətrafında qurur. Əlbəttə, bu, bizim qarşımızda yeni imkanlar yaradır.

Xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlı bunu hiss edir, bilir. Əminəm ki, Azərbaycanın hansısa uğurlara nail olduğunu görəndə haqlı olaraq qürur hissi keçiririk.

Biz Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum transmilli layihələrini həyata keçirdik. Çox ağır şəraitdə, çətin geosiyasi durumda, təzyiqlərlə, müxtəlif başqa maneələrlə üzləşərək bunu edə, öz gücümüzü nümayiş etdirə bilmişik. İndi biz yeni layihə üzərində işləyirik. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Azərbaycan vasitəsilə Avropanı Asiya ilə birləşdirəcəkdir. Bu nə deməkdir? Yəni, Azərbaycan artıq elə ölkəyə çevrilir ki, bizim iştirakımız olmadan heç bir regional layihə həyata keçirilə bilməz. Bu, nəyə gətirib çıxaracaq? Əlbəttə ki, iqtisadi məsələlərin həllinə. Büdcəmizə daha da çox pul gələcək və bizim siyasi çəkimiz artacaqdır. Belə olan halda, istənilən məsələ öz həllini tapa bilər.

Yəqin bilirsiniz, mən çalışıram ki, bütün xarici səfərlərdə Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşüm, onlara öz münasibətimi, dəstəyimi bildirim. Həmişə səfirliklərə də göstəriş verirəm ki, - bütün ölkələrdə Azərbaycan diasporları var, - daim əlaqədə olsunlar, kömək etsinlər, çətin anlarda həmişə əl uzatsınlar. İndi bizim buna imkanlarımız çatır, bunu etməliyik. Biz xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlı

qorunmalıyıq. Onun problemi olanda, ilk növbədə, səfirliyə müraciət etməlidir və bilməlidir ki, Azərbaycan dövləti onu darda qoymamalıdır.

Mənim sizə deyəcəyim əsas sözlər bunlardır. Bir daha deyə bilərəm ki, siz də Azərbaycanda olursunuz, vəziyyətlə də tanışsınız. Yəni, siz də ölkəmizdə gedən prosesləri izləyirsiniz, görürsünüz, Azərbaycanda olursunuz. Bizim ölkəmiz iqtisadi, siyasi cəhətdən və biznes mühitinə görə regionun mərkəzinə çevrilibdir. Mən çox istəyirəm ki, indi Azərbaycanda ən qabaqcıl texnologiyalar, xüsusilə təhsil, informasiya-kommunikasiya sahəsində texnologiyalar tətbiq olunsun. Biz artıq bu barədə dünyanın aparıcı şirkətləri ilə danışıqlar aparırıq.

Yəqin bilirsiniz ki, biz indi yeni program qəbul etmişik. Gənclərimizi xaricə göndərəcəyik ki, onlar Avropanın, dünyanın aparıcı təhsil ocaqlarında yaxşı təhsil alsınlar. Biz məktəblərdə internet sistemini yaradıırıq. Nə üçün? Çünki bizim uşaqlarımız savadlı, bilikli olsunlar. Dünyanı bilik idarə edəcək və bu gün də belədir, gələcəkdə də belə olacaqdır. Biz buna hazır olmalıyıq. Bizim iqtisadi gücümüz var, təbii sərvətlərimiz var. Bu təbii sərvətləri Avropaya, dünyaya çatdırmaqla öz siyasi gücümüzü artırırıq. İndi bölgədə möhkəm mövqeyimiz var. Elə etməliyik ki, bizim insanlarımız savadlı, bilikli olsunlar, dünyaya açıq olsunlar, bilsinlər ki, nələr baş verir və inteqrasiya olunsunlar. Biz Avropa ilə daha çox inteqrasiya etməliyik. Mən inteqrasiya deyəndə, təkə dövlət xətti ilə olan hansısa məsələləri nəzərdə tutmuram. Bu, öz yerində, bu, ümumi çərçivədir. Azərbaycan yeni qonşuluq siyasətinə dair sənəd imzalayıbdır. Orada kifayət qədər müxtəlif məqamlar var ki, beş il ərzində bizi Avropa ilə daha da sıx birləşdirəcəkdir. Amma inteqrasiya, eyni zamanda, fərdi qaydada da olmalıdır. Bunu etmək üçün Avropada, misal üçün, Almaniyada yaşayan azərbaycanlılar da çox fəal olmalıdırlar.

Vətənlə əlaqə daim olmalıdır. Bu, təbii bir prosesdir. Xüsusilə nəqliyyat problemləri də həll olunduğu indiki şəraitdə. İndi çoxlu yeni təyyarələr alınır. Azərbaycanın hava yolları şirkəti bölgənin aparıcı şirkətinə çevriləcək və müxtəlif istiqamətlərdə uçuşlar olacaqdır. Biznes marağı artır. Bu gün mənim Almaniyanın aparıcı şirkətlərinin rəhbərləri ilə də görüşüm olubdur. Sabah da biznes forumunda olacağam. Mən onları da Azərbaycana işləməyə sövq edirəm. Bütün bunlar iqtisadi əsaslarla idarə olunan məsələlərdir.

Əlbəttə, bütün bunlarla yanaşı, mənəvi əlaqələr də olmalıdır. Biz, azərbaycanlılar elə millətlik ki, harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq, istənilən yerdə öz milli ənənələrimizi qoruyuruq, saxlayırıq. Uşaqlarımızı milli ruhda böyüdüürük. Əgər tarixə baxsaq görürük ki, əsrlər boyu müstəqillikdən məhrum olmuşuq, müxtəlif ölkələrin tərkibində yaşamışıq. Amma öz milli ənənələrimizi saxlamışıq. Nəyə görə, nəyin hesabına? İlk növbədə, ana dili. Bu, bizi millət kimi saxlayıbdır. İkinci tərəfdən, bizim ədəbiyyatımız, musiqimiz, mədəniyyətimiz. Bunlar olmasaydı, indi müstəqil ölkə kimi yaşamaq bizə çox çətin olardı. Bu, bizi bir millət kimi saxladı, qorudu. İndi isə biz müstəqillik. Hər bir xalq üçün bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz. Vətənlə əlaqələr, xüsusilə mənəvi əlaqələr olmalıdır. Bəlkə də bu, sizə daha çox lazımdır, nəinki hansısa başqa bir məsələ. Bunu təmin etmək üçün kifayət qədər imkanlar var və daha da çox olacaqdır. Biz indi bu sahəyə böyük diqqət göstəririk.

Müxtəlif ölkələrdə Azərbaycan günləri keçirəcəyik. Azərbaycanın mədəniyyət və incəsənət nümayəndələrinin səfərləri, rəssamların sərgiləri təşkil olunur və bunları genişləndirmək üçün əlavə tədbirlər görülür. Bu, həm xaricdə yaşayan azərbaycanlılar üçün lazımdır ki, mənəvi bağlılıq itməsin. Həm də ölkəmizi

təqdim etməliyik. Bəzi hallarda Avropada bilmirlər ki, Azərbaycanda hansı proseslər gedir. Yaxud da buraya yanlış məlumat ötürülür. Amma Azərbaycana gələndə, vəziyyətlə tanış olanda görürlər ki, bu, tamamilə başqa bir mənzərədir. Güclü iqtisadiyyat, açıq cəmiyyət, dözümlü insanlar, ən yüksək səviyyədə tolerantlıq var, bütün xalqlar, bütün dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayırlar. Ölkəmizi daha çox təqdim etməliyik, onu təbliğ etməliyik ki, bizi olduğu kimi tanısinlər.

Mən çox danışa bilərəm. Çünki bu görüş mənim üçün çox əhəmiyyətlidir. Bakıda və Azərbaycanın müxtəlif rayonlarında görüşlərim çox olur və onlar çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Amma sizinlə görüş tamamilə başqadır. Çünki siz vətəndən kənarında yaşayırsınız. Sizin üçün, yəqin ki, vətəndən gələn hər bir insanla görüşmək vacibdir. Mənim üçün də. Siz gözəl ölkədə yaşayırsınız, inkişaf etmiş ölkədə yaşayırsınız. Amma əminəm ki, sizin ürəyiniz Azərbaycandadır. Əminəm ki, siz bu fikirlərlə, duyğularla yaşayırsınız və çox istəyirsiniz ki, bizim ölkəmiz tərəqqi etsin, inkişaf etmiş ölkələrin sırasına daxil olsun. Biz də bunu edəcəyik. Çünki bizim intellektual potensialımız güclüdür.

Ölkənin çox düşünülmüş və məqsədyönlü inkişaf strategiyası var. Aparıcı dövlətlərlə işbirliyimiz də möhkəmlənir. Azərbaycanda neftdən əldə olunan gəlirlər ədalətli şəkildə bölünür. Əgər belə olmasaydı, üç ildə yoxsulların sayı 49 faizdən 20 faizə düşməzdi. Mənim üçün ən böyük göstərici budur. Ümumi daxili məhsulun artımı 34,5 faizdir. Mən bunu çox böyük qürur hissi ilə qeyd edirəm. Çünki bu baxımdan biz dünyada birinci yerdəyik. Özü də bir il yox, iki il dalbadal. Amma mənim üçün bundan daha önəmlisi yoxsulların sayının azalmasıdır. Yəni bizim neft strategiyamız insanların həyat səviyyəsinin yaxşılaşmasına gətirib çıxarır. Yenə deyirəm, üç il əvvəl Azərbaycanda əhalinin 49 faizi yoxsul idi, indi 20 faizdir. Əminəm ki, ölkə inkişaf etdikcə, daha da aşağı düşəcəkdir.

Bir daha demək istəyirəm ki, mənim sizə sözlərim çoxdur. Amma iş qrafikim bir az gərgindir. Ona görə vaxtınızı çox almaq istəmirəm. Burada çıxış etmək istəyənlər də var. İstəyirəm onlara da imkan yaradım ki, öz sözlərini desinlər.

Buyurun.

X X X

Görüşdə Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Bahəddin Kaya çıxış etdi.

Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Bahəddin Kayanın çıxışı

— Cənab Prezident, xoş gəlmisiniz. Sizi Avropada yaşayan azərbaycanlılar adından ürəkdən salamlayırıq. Avropa ölkələri ilə münasibətlərdə apardığınız siyasət və işbirliyi Avropada yaşayan biz azərbaycanlılara çox böyük qürur verir və bunun davamını gözləyirik. On beş ildən çoxdur ki, gənc Azərbaycan Respublikasının torpaqlarının 20 faizi Ermənistanın təcavüzü nəticəsində işğal olunmuşdur. 15 ildən artıqdır ki, bir milyondan çox qaçqın və məcburi köçkünün ehtiyaclarının dövlət büdcəsi hesabına ödənilməsinə baxmayaraq, gənc dövlətin iqtisadi cəhətdən inkişaf etməsi, ictimai-siyasi sabitliyin qorunması, sabit ölkə kimi inkişaf etməsi bizlər üçün çox sevindiricidir.

Xüsusilə, gənc dövlət olmasına baxmayaraq, böyük dövlətlərin də görə bilmədiyi işləri - dünyanın enerji siyasətini müəyyən edən Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəmərinin gerçəkləşdirilməsi Azərbaycanın qısa müddət ərzində dünya dövlətləri içərisində nüfuzunun artması istiqamətində mühüm bir addımdır. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar apardığımız sülhpərvər danışıqlar siyasətini, bununla bağlı verəcəyiniz qərarları, zənn edirik ki, dünyanın hər yerində yaşayan azərbaycanlılar və hətta bütün türklər dəstəkləyəcək, Sizin yanınızda olacaqlar. Ümid edirik ki, ən qısa zamanda ölkəmizin işğalına son qoyulacaqdır. Bütün bu problemlərin olmasına baxmayaraq, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrə verilən önəm, bizimlə aparılan dialoq, xüsusilə ümummilli lider, böyük dövlət adamı, mərhum atanız Heydər Əliyevin 2001-ci ildə Bakıda Dünya azərbaycanlılarının I qurultayını gerçəkləşdirməsi, 2002-ci ildə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması və bu komitəyə çox böyük imkanlar açmaqla xaricdəki azərbaycanlıların təşkilatlanmasına böyük dəstək verməyiniz bizləri sevindirir və buraya toplaşan Azərbaycan cəmiyyətlərinin fəaliyyətlərinə çox böyük kömək göstərir.

2006-cı ilin mart ayında mənim də iştirak etdiyim Dünya azərbaycanlıları konqresinin keçirilməsi də bütün dünyadakı soydaşlarımıza böyük qürur vermişdir. 2007-ci ilin mart ayında Türk-Azərbaycan cəmiyyətlərinin forumunun keçirilməsi diasporlarının formalaşması, birgə çalışması baxımından “Bir millət, iki dövlət” siyasətinin ən parlaq nümunələrindən biri olacaqdır. Bunların hamısını fərəh hissi ilə təqdir edirik. Xüsusilə, Avropada yaşayan azərbaycanlılar adından Azərbaycanın buradakı səfirliyinə son illərdəki fəaliyyətinə görə minnətdarlığımı bildirirəm. Almaniyadakı bütün təşkilatların işbirliyinin qurulması, yaxın əməkdaşlığın yaradılması məqsədi ilə dəyərli işlər görülür. Bu işdə səfirliyin bizimlə də yaxından əməkdaşlıq etməsi hamımızı sevindirir. Cənab Prezident, vaxtınızın məhdud olduğunu bilirəm. Amma yenə də Avropa istiqamətində apardığınız siyasətin doğru olduğunu, bizim bu siyasəti dəstəklədiyimizi bəyan edirəm. Almaniyaya bu rəsmi səfəriniz həm iqtisadi, həm də dostluq baxımından Almaniya – Azərbaycan münasibətlərinə çox böyük töhfələr verəcəkdir. Səfərinizin iki ölkənin əməkdaşlığı, işbirliyi baxımından daha faydalı olmasını arzulayır və Sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Sağ olun.

Avropa – Azərbaycan Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin sədri Başar Kömürün çıxışı

— Zati-aliləri hörmətli cənab Prezident, Ali baş komandan!

Mən demək istəyirəm ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların ürəyində Siz varsınız və Azərbaycan vardır. Biz bununla yaşayırıq, fəxr edirik və sizlərin sayəsində çətinliklərimiz ortadan qalxır. Ona görə deyirəm ki, hamımızın ürəyində Azərbaycan eşqi vardır. Siz buraya xoş gəlmisiniz.

Rəhmətlik atanız deyirdi ki, dünyanın harasında yaşayırsınız yaşayın, yaşadığımız ölkənin dilini danışın, yaşadığımız ölkənin vətəndaşı olun, amma siz öz vətəninizi, dilinizi, ənənələrinizi yadınızdan çıxarmayın, Azərbaycanımızı tanıyın. Burada olanların hamısı atanızın söylədiyi fikirlərin daşıyıcılarıdır, o sözləri yadda saxlayırlar. Atanızın dediyi kimi, biz yaşadığımız ölkələrdə siyasətçilərə, dövlət adamlarına, ziyalılara — hamısına Azərbaycanın məsələlərini çatdırırıq. Biz bu amalla yaşayırıq. Sizin bu yolda göstərdiyiniz fəaliyyəti yüksək qiymətləndiririk. Atasının yolu ilə gedən bir insan kimi Sizinlə fəxr edirəm.

Cənab Prezident, yəqin ki, yadınızdadır, 2002-ci ildə Frankfurt aeroportuna gəlməli idiniz. Siz onda Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti idiniz. Biz Sizi yola salmaq üçün oraya getdik. Çantanızı Siz özünüz götürdünüz, hər şeyi özünüz etdiniz. Düzdür, biz lazım olan hər şeyi həll etmişdik. Lakin Siz dediniz ki, burada Azərbaycan vətəndaşları var, mən də onlar kimi növbəyə dayanacağam. Siz çantanız, biletiniz əlinizdə onlarla bərabər növbəyə dayandırdınız. Mən yanımdakı dostlarıma dedim ki, Azərbaycanın dövlət başçısının, Prezidentimizin oğlunu yola salmağa gəlmişik, amma biz bu sadəlikdə gələcəyin liderini gördük. Bunu Sizə söyləməyi özümə borc bildim.

Hörmətli xanımlar və cənablar, üzümü sizə tutub deyirəm, eşq olsun ki, sizin Azərbaycan kimi dövlətiniz, bu dövlətin də İlham Əliyev kimi başçısı var. Ona eşq olsun!

Cənab Prezident, Sizin 1982-ci ildə bitirdiyiniz ali məktəbdə bir sərgi təşkil olunmuşdu. O sərgidə Sizin xoşunuza gələn bir rəsm əsəri vardı. İcazə verin, həmin onu Azərbaycan və türk diasporları adından, — Avropadakı, o cümlədən Almaniyadakı türk diasporunun nümayəndələri də buradadır, - Sizə hədiyyə edək. Əsərin müəllifi xalq rəssamı, YUNESKO-nun mükafatı laureatı Əşrəf Heybətovdur. Arzu edirik ki, Siz həmişə cavan, dövlətimiz kimi sarsılmaz, xoşbəxt və sağlam olasınız. Siz bizim ürəyimizdəsiniz. Həmişə Sizi gözləyirik.

Hörmətli dövlət başçımız, Sizə arxayın olan, Avropada yaşayan azərbaycanlılar elmləri, savadları ilə Azərbaycana dəstək verirlər. Avropada nəşr olunmuş bu kitabı da azərbaycanlı ziyalılar adından Sizə təqdim etmək istəyirəm və özümü xoşbəxt sanıram ki, Sizinlə tanış olmuşam. Allah atanıza qəni-qəni rəhmət etsin, sağ olun, var olun.

* * *

Başar Kömür və xalq rəssamı Əşrəf Heybətov rəsm əsərini və kitabı dövlətimizin başçısına təqdim etdilər.

* * *

Almaniyada yaşayan bəstəkar, Bax mükafatı laureatı **ARİF MİRZƏYEV** dövlətimizin başçısına müraciətlə dedi ki, cənab Prezident, mərhum əbədiyaşar Prezidentimizin xatirəsinə böyük əsər yazmışam. “Skripka, kamança və orqan üçün dahi Prezidentə xatirə duaları” adlı beş hissədən ibarət əsərdir. İnşallah, bu ilin aprel ayında Bakıda Bəstəkarlar İttifaqının qurultayı keçiriləcək və orada bu əsəri Almaniyada yaşayan kamança ifaçısı Anar İbrahimovla birlikdə ifa edəcəyik. Bu əsəri ABŞ, Böyük Britaniya, İtaliya və Vatikan, dünyanın digər ölkələrində məşhur kilsələrdə də səsləndirəcəyik.

Arif Mirzəyev əsərin kompakt diskini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Alman – Azərbaycan Forumunun üzvü Samirə İsmayılovanın çıxışı

— Möhtərəm cənab Prezident!

Almaniyada yaşayan azərbaycanlı və Alman-Azərbaycan Forumunun üzvü kimi Sizi bu torpaqda salamlayır, bizimlə görüşə vaxt ayırdığınıza görə təşəkkür edirəm. Harada yaşamasından asılı olmayaraq, hər bir

azərbaycanlı öz ölkəsindəki inkişafdan qürur duymalıdır. Biz Azərbaycanda baş verən dəyişiklikləri həmişə izləyirik. Bu inkişafı uzaqdan seyr edir, ölkəmizin ictimai həyatındakı müsbət prosesləri görürük. Əlbəttə, bu əhəmiyyətli dönüşün təməli xalqımızın ulu öndəri, mərhum Prezidentimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuşdur. Məhz 2001-ci ildə onun təşəbbüsü ilə Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı keçirilmişdir. Sonra isə bu ənənəni Siz davam etdirərək, 2006-cı ildə Dünya azərbaycanlılarının II qurultayını təşkil etdiniz. Bu, xaricdə yaşayan azərbaycanlılara olan böyük diqqətinizi göstərir. Hesab edirəm ki, bugünkü görüş də bu yolun davamında yeni bir mərhələdir.

Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında iqtisadiyyatı sürətlə inkişaf edən ölkə, neft səltənəti kimi tanınır. Eyni zamanda, Azərbaycan təkrarolunmaz xalq yaradıcılığı, Şərqlə Qərblə mədəniyyətinin vəhdətinə malik, həm də müasirliyi, yeniliyi ilə seçilən bir ölkədir. Biz Azərbaycan və Almaniya əlaqələrinin mədəniyyət sahəsində və digər istiqamətlərdə daha da möhkəmləndirilməsinə çalışırıq. Bundan başqa, Azərbaycanın gələcəyi üçün çox vacib olan turizm sahəsində planlar nəzərdə tutulubdur. Çünki Avropada yaşayanlar, o cümlədən almanlar Azərbaycana çox məmnuniyyətlə səyahət etmək istəyirlər. Bu, Avropa ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin inkişafında ən vacib amillərdən olacaqdır.

Alman-Azərbaycan Forumu xalqımız üçün ən yararlı məsələ olan Qarabağ problemində ölkəmizin ədalətli mövqeyinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına mədəni, bədii sənət yolu vasitəsilə yardımçı olur. Belə ki, Qarabağın nəinki Azərbaycanın tarixi-coğrafi baxımdan, eyni zamanda, mədəni və mənəvi cəhətdən ayrılmaz bir hissəsi olmasının dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında forumumuz fəal rol oynayır. Bundan əlavə, informasiya vasitələri, jurnalistlərlə görüşlərin keçirilməsi, xarici ölkələrin televiziya və radiolarında ölkəmiz haqqında mütəmadi məlumatların getməsi də çox vacibdir.

2008-ci ildə Almaniyada Azərbaycan günlərinin keçirilməsinə dair geniş mədəni tədbirlər planı hazırlanır. Bu tədbirdə Şərqlə Qərblə mədəniyyətinin vəhdətinə malik, həm də müasirliyi, yeniliyi ilə seçilən bir ölkədir. Bundan əlavə, informasiya vasitələri, jurnalistlərlə görüşlərin keçirilməsi, xarici ölkələrin televiziya və radiolarında ölkəmiz haqqında mütəmadi məlumatların getməsi də çox vacibdir.

Çıxışımın sonunda demək istərdim ki, əgər əvvəllər xaricdəki azərbaycanlılar həsrət hissi ilə yaşayırdılarsa, bu gün qüvvətlənmiş, ölkəmizin müjdəçisinə çevrilmişlər. İnanıram ki, Almaniyada yaşayan digər həmvətənlərimizlə birlikdə həm siyasi, iqtisadi, mədəni və həm də Siz dediyiniz kimi, fərdi inteqrasiya yolu ilə Azərbaycanı təmsil etməliyik. Göstərilən diqqət və qayğıya görə Sizə, dövlətimizə təşəkkür edirəm. Hamınıza sıx əlaqə və səmərəli əməkdaşlıq arzulayıram.

Alman – Azərbaycan Forumu sədrinin müavini, Köln Universitetinin professoru Rza Talibi Dəryaninin çıxışı

— Hörmətli cənab Prezident!

Mən Almaniya da yaşayan azərbaycanlılar adından Sizə xoşbəxtlik arzulayıram. Sizin nitqinizi çox diqqətlə dinlədim. Almaniya da ki diaspor və alman həmkarlarım ilə birgə Azərbaycanın inkişafı üçün hansı xidmətləri göstərdiyimiz barədə Sizə məlumat vermək istəyirəm. Köln Universitetinin professoru, 1992-ci ildən Köln və Azərbaycan universitetləri arasında əməkdaşlıq üzrə əlaqələndirici kimi mən azərbaycanlı tələbələrə Almaniya da ki tələbələr arasında əlaqə yaradırıq.

Köln Universitetinin Avropa İttifaqından aldığı qrant layihəsi çərçivəsində 2001-ci ildən 2003-cü ilədək Azərbaycandan 38 dosent Almaniya ya gələrək, Avropa standartlarını, tədris planlarını öyrənmişdir və hazırda onlar Azərbaycanda müxtəlif ali təhsil ocaqlarında çalışırlar. 2003-cü ildən 2005-ci ilədək isə Bakı, Sumqayıt və Mingəçevirdə yerləşən 4 universitetdən 117 dosent buraya gəlmiş, təcrübə keçmişdir, 17 alman alimi isə Bakıya göndərilmiş və onlar iki-üç həftəlik seminarlar təşkil etmiş, mühazirələr oxumuşlar. Məqsəd təhsilin Avropa standartlarına uyğunlaşdırılmasına kömək etməkdir. Hazırda Bakı, Sumqayıt və Mingəçevirdə 245 tələbə Avropa standartları səviyyəsində tədris planlarını öyrənmişdir. Biz Bakıda Avropa standartlarına uyğun 9, Mingəçevirdə 2, Sumqayıtda 4 laboratoriya yaratmış, onlarda müasir cihazlar quraşdırmışıq.

Amma vacib olan pul deyil, Azərbaycan zəngin ölkədir. Almaniya hökuməti sağ olsun, bizə yaxşı imkanlar yaradıb ki, elmi əməkdaşlığımızı davam etdirək və almanlar Azərbaycan mədəniyyətini yaxından tanınsınlar. Həqiqətən də, ölkəmizin böyük elmi potensialı var və bu, Azərbaycanın müasir ölkə olmasına əsas verir. Avropa İttifaqı Azərbaycanda gedən müsbət prosesləri qiymətləndirir və bunu çox yaxşı bilir. Sizi əmin edirəm ki, biz bu imkanlardan yararlanaraq, Azərbaycanın inkişafına kömək etməyə çalışırıq.

Azərbaycan zəngin dövlətdir, universitetlərə kömək göstərilir. İstərdim, dövlət daha da çox kömək göstərsin. Sizin dediyiniz kimi, ötən il Azərbaycanda iqtisadi artım təxminən 35 faiz olubdur. İnanırıq ki, bu inkişaf daha da çox olacaqdır. Bunun üçün hər cür, o cümlədən elmi potensial vardır. Biz fikrən kömək edəcəyik, amma Sizin yardımınız daha faydalı ola bilər. Əminəm ki, bir gün gələcək, alman tələbələri Azərbaycanda təhsil alacaqlar. Sağ olun.

* * *

Prezident İlham Əliyev görüşə yekun vurdu.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN YEKUN NİTQİ

Berlin,

15 fevral 2007-ci il

- Sağ olun. Biz də bütün bu işləri bundan sonra daha da sistemli şəkildə quracağıq. İndi bu məqsədlərə vəsait də ayırırıq. Dövlət büdcəsində də bu məqsədlər üçün vəsait nəzərdə tutulur ki, Azərbaycanın müstəqil ölkə kimi yaşaması və uğurları geniş mənada dünya ictimaiyyətinə bəlli olsun. Hələ ki, bu belə deyildir. Siz də qeyd edirsiniz, mən də bunu görürəm. Bakıya xaricdən ilk dəfə gələn qonaq bilmir ki, Azərbaycan nədir. Təsəvvür tamamilə başqadır və yaxud da kifayət qədər deyildir. Ancaq Avropanın hər bir vətəndaşı Azərbaycana gələ bilməz. Ona görə biz burada, Avropada özümüzü daha da çox tanıtmalıyıq. Ona görə bu məsələnin maliyyə tərəfinə əlbəttə ki, biz baxacağıq. Ancaq, eyni zamanda, çox vacibdir ki, burada da fəaliyyət güclü olsun. Yəni, siz də fəal olasınız və dediyiniz bütün bu məsələləri biz birlikdə həll edək.

Biz haqlıyıq və Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli məsələsi ilə məşğul olanlar da artıq bilir ki, günahkar kimdir və münaqişənin qurbanı kimdir. Artıq bu məsələ gündəlikdədir. Sadəcə olaraq, daha da fəal olmalıyıq, təbliğatımızı daha da güclü aparmalıyıq. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, bizim təbliğatımız həqiqət əsasında qurulur, Ermənistan təbliğatı isə yalan üzərində qurulur. Əlbəttə ki, Azərbaycan dövləti də bu işlərdə fəal iştirak edəcəkdir.

İndi bizim proqramlarımızda yeni kitabların nəşri, onların xarici dillərə tərcüməsi də vardır. Bəzi hallarda tarixi əks etdirən kitablar Azərbaycan dilində yazılır. Biz onsuz da Azərbaycanda bunları bilirik. Bizə lazımdır ki, bunu dünyada bilsinlər. Kitablarda ingilis, alman, fransız dillərində və başqa dillərə tərcümə olunmalıdır. İnternet vasitəsilə bu məlumatlar ötürülməlidir. Ona görə mən çıxışımın əvvəlində dedim ki, biz hamımız - Azərbaycan dövləti, Xarici İşlər Nazirliyi və onun xaricdəki nümayəndələri, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və diaspor təşkilatları bu məsələdə vahid siyasət aparmalıyıq. Qurultayın da məqsədi məhz ondan ibarət idi ki, hamımız yığılsaq, bu məsələləri birlikdə həll edək. İndi bütün bu işlər məqsədyönlü şəkildə aparılmalıdır. Mən çox şadam ki, burada, Almaniyada da belə güclü fəallıq var. Əminəm ki, bu fəallıq davam etsə, biz çox işlərə nail olacağıq.

İndi isə gərək mən başqa görüşlərə gedim. Mən sizə bir daha öz hörmətimi ifadə etmək istəyirəm, uğurlar arzulayıram. Arzu edirəm ki, sizin həyatınızda hər şey yaxşı olsun və həmişə doğma Vətəninizlə əlaqədə olasınız. Sağ olun.

(Dövlətimizin başçısının nitqləri böyük diqqətlə dinlənildi və alqışlarla qarşılandı).

X X X

Görüşün sonunda Berlin Universitetinin magistri Maisə Əliyeva və digər soydaşlarımız dövlətimizin başçısına yaxınlaşaraq, onlara göstərdiyi diqqət və qayğıya görə təşəkkür etdilər, azərbaycanlı tələbələrin xaricdə təhsil alması barədə Prezidentin imzaladığı Sərəncamı yüksək qiymətləndirdilər.

**DÜNYA AZƏRBAYCAN VƏ TÜRK DİASPOR
TƏŞKİLATLARI RƏHBƏRLƏRİNİN
I FORUMU**

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
NİTQİ**

9 mart 2007-ci il

AzərTAc xəbər verir ki, martın 9-da Bakıda Dünya Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I forumu başlanmışdır. Əvvəlcə iştirakçılar Fəxri xiyabana gedərək, türk dünyasının böyük oğlu, ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etmiş, abidəsi önünə əklil qoymuşlar.

Onlar görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın məzarı önünə də əklil qoymuşlar.

X X X

Sonra forum iştirakçıları Şəhidlər xiyabanına gələrək, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş Vətən övladlarının məzarları üstünə tər qərənfillər düzmüş, “Əbədi məşəl” abidəsinin önünə əklil qoymuşlar.

Onlar şəhid türk əsgərlərinin şərəfinə ucaldılmış abidəni də ziyarət edərək, əklil qoymuşlar.

Əklilqoyma mərasimlərində qonaqları Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov və digər rəsmi şəxslər müşayiət etmişlər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

- Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz qonaqlar!

Mən sizin hamınızı Azərbaycanda ürəkdən salamlayıram,

ölkəmizə, öz doğma vətəninizə xoş gəlmisiniz!

İndi nümayiş etdirilən bu kiçik filmdə bir daha gördük ki, Türkiyə-Azərbaycan birliyi nə qədər güclüdür, xalqlarımızın həyatında onun nə qədər böyük əhəmiyyəti var. Biz əsrlər boyu bir yerdə olmuşuq. Amma müxtəlif tarixi hadisələr bizim xalqlarımızı bir-birindən ayrı salmışdır. Yalnız Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra bizim birliyimiz də bərpa olundu və bu gün Türkiyə və Azərbaycan - iki qardaş ölkə bərabər addımlayır. Biz bütün tədbirlərdə bərabər iştirak edirik, aramızda ən yüksək fikir birliyi var. Bəlkə də, dünyada ikinci belə ölkələr yoxdur ki, bir-birinə bu qədər bağlı olsun. Həm xalqların etnik mənsubiyyəti baxımından, həm siyasi baxışlar, həm də ortaq maraqlar baxımından. Biz elə etməliyik ki,

birliyimiz daha da güclənsin, hərtərəfli olsun. Təbii ki, bu işlərdə xaricdə yaşayan soydaşlarımızın da fəaliyyəti çox əhəmiyyətlidir.

Azərbaycan müstəqilliyinin 15 ilini yaşamışdır. Artıq bu kiçik tarix göstərdi ki, ölkəmiz müstəqil dövlət kimi yaşaya, inkişaf edə bilər. Əgər biz müstəqilliyimizin ilk illərinə nəzər salsaq görürük ki, o vaxt ölkəmizin durumu çox acınacaqlı idi. İqtisadi tənəzzül, siyasi böhran, Azərbaycanda gedən xoşagəlməz proseslər ölkəmizin bütövlükdə müqəddəratını sual altında qoymuşdu. İlk illərdə qardaş Türkiyənin dəstəyi bizim üçün həlledici oldu. Türkiyə Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan birinci ölkə olmuşdur və ilk illərdən Azərbaycana öz qardaş əlini uzatdı. Buna görə mən Türkiyəyə, bütün türk xalqına Azərbaycan xalqı adından dərin minnətdarlığımı bildirirəm.

Xatırlayıram ki, müstəqilliyimizin ilk illərində Azərbaycan səfirlikləri Türkiyə səfirliklərinin binalarında yerləşmişdi. Bizim binalarımız yox idi, imkanlarımız yox idi. Ancaq bu gün Azərbaycanın müxtəlif ölkələrdə 51 səfirliyi vardır. Bu onu göstərir ki, ölkəmiz çox dinamik şəkildə inkişaf edir. Əgər 1991-ci ildə Sovetlər Birliyində, keçmiş respublikalar arasında Azərbaycan axırıncı yerdə idisə, bu gün ən qabaqcıl yerlərdədir. 15 il ərzində siyasi proseslər normal məcraya düşdü. Azərbaycanda siyasi sabitlik tam şəkildə bərqərar olundu, iqtisadi inkişafa qədəm qoyduq və bu gün Azərbaycan iqtisadi artım baxımından dünyada birinci ölkədir. Artıq üçüncü ildir ki, Azərbaycanın iqtisadiyyatı dünyada ən sürətlə artan iqtisadiyyatdır. 2005-ci ildə iqtisadiyyatımız 26 faiz, 2006-cı ildə 34 faiz artmışdır. Bu il də təxminən buna oxşar rəqəmlər olacaqdır. Bu artım, bu inkişaf Azərbaycanın hər bir bölgəsində özünü göstərir. Ölkəmiz möhkəmlənir, öz iqtisadi potensialını gücləndirir, siyasi imkanlarımız artır, bölgədə gedən proseslərdə biz daha da fəal iştirak edirik və onlara təsir edirik. Beləliklə, ölkəmizin güclənməsi artıq reallıqdır. Əminəm ki, bizim güclənməyimiz bütün türk dünyasının güclənməsinə böyük dəstək, böyük töhfədir.

Türkiyəni Azərbaycanla birləşdirən tarixi əlaqələr çox güclüdür. Ancaq indiki zamanədə siyasi proseslər, siyasi əlaqələr onu daha da gücləndirir. Həm siyasi, həm də iqtisadi, mədəni, hərbi - bütün sahələrdə bizim aramızda ən yüksək işbirliyi, anlaşma var. Belə forumların keçirilməsi bizim birliyimizi daha da gücləndirir. Bütün türk dünyasının birliyini gücləndirir. Biz böyük qüvvəyik. Gərək elə edək ki, maraqlarımız tam şəkildə təmin olunsun, bizi narahat edən problemlər aradan qaldırılsın, ədalət zəfər çalsın və xalqlarımız rahat yaşasınlar. Biz buna layiqlik və birgə səylərlə, birgə işlərlə buna nail olacağıq. Bu gün Azərbaycana bütün türk dünyasının nümayəndələrinin və qonaqların gəlməsi bu gözəl birliyin əyani sübutudur. Öz maraqlarımızı təmin etmək üçün biz güclü olmalıyıq.

Bizim gücümüz iqtisadi potensialımızdır. Son illər ərzində Türkiyədə aparılan çox ciddi iqtisadi islahatlar ölkədə bir neçə il bundan əvvəl yaşanan iqtisadi böhrana son qoydu. Bu gün Türkiyə ən sürətlə, dinamik inkişaf edən ölkələrdəndir. Bizim birgə enerji layihələrimiz var. Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft və qaz kəmərlərinin uğurla inşa edilməsi bizim bölgədə də, dünyada da önəmimizi artırır. Biz də bundan istifadə etməliyik və edirik. Azərbaycanın zəngin təbii sərvətləri Türkiyə ərazisi ilə dünya bazarlarına çıxarılır. Azərbaycan qazı - "Şahdəniz" yatağından çıxarılan qaz bu yaxınlarda Türkiyəyə və oradan da Avropa ölkələrinə nəql ediləcəkdir. Bu, bizim önəmimizi artırır, siyasi və iqtisadi potensialımızı gücləndirir,

xalqlarımızı daha da birləşdirir. Biz iqtisadi imkanlardan istifadə edərək, öz maraqlarımızı daha da dolğun şəkildə təmin etməliyik.

Artıq Türkiyə və Azərbaycanın təşəbbüsü ilə ölkələrimiz və bütövlükdə bölgə üçün önəmli bir sıra layihələr həyata keçirilir. Onlardan biri də Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikilməsidir. Uzun illər ərzində bu məsələ bizim ölkələrimizdə, beynəlxalq maliyyə qurumlarında, sadəcə, müzakirə olunurdu. Bu önəmli layihə faktik olaraq, icra edilmirdi. Bizim birgə söylərimiz, Türkiyə, Gürcüstan və Azərbaycan rəhbərliklərinin iradəsi nəticəsində biz bu məsələnin həllinə də nail olmuşuq. Bu yaxınlarda imzalanan önəmli sənədlər imkan verəcək ki, yaxın zamanlarda tikinti başlansın və beləliklə, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi uğurla həyata keçirilsin. Bu bizi Türkiyə ilə dəmir yolu vasitəsilə birləşdirəcəkdir. Türkiyəni Orta Asiya ilə, bizim dəhlizdən keçməklə Asiyayı Avropa ilə birləşdirəcəkdir. Şübhəsiz ki, bunun çox böyük, həm iqtisadi, həm də siyasi önəmi var. Biz bunları edirik.

Bu, bizim gücümüzü göstərir. Onu göstərir ki, bölgədə elə məsələ yoxdur ki, biz onu həll edə bilməyək. Onu göstərir ki, bizim qəbul etdiyimiz qərarlar icra olunur. Baxmayaraq ki, bəzi hallarda müqavimətlə, ədalətsiz təzyiqlərlə rastlaşırıq, biz özümüzü çox inamlı hiss edirik. Bizim gücümüz ondadır ki, bir-birimizə arxalanırıq. Müstəqilliyimizin ilk illərində Azərbaycanın dəstəyə çox böyük ehtiyacı vardı və biz onu yalnız Türkiyədən aldığımız. Bu gün isə Azərbaycanın artan imkanları, potensialı, siyasi çəkisi, bölgədə oynadığı rolu və iqtisadi imkanları, öz növbəsində, Türkiyənin mövqelərinə də dəstəkdir. Bu qarşılıqlı qardaşlıq münasibətləri, qarşılıqlı maraq əsasında, dərin tarixi köklər əsasında qurulmuş münasibətlər artıq beynəlxalq siyasətin amilinə çevrilibdir. Biz nə qədər güclü olsaq, aramızda nə qədər möhkəm birlik olsa, maraqlarımızı da bir o qədər təmin edəcəyik. Maraqlarımız da üst-üstə düşür və biz istəyirik ki, xalqlarımız rifah içində yaşasın. İstəyirik ki, ölkələrimizdə və bölgədə sülh, əmin-amanlıq bərqərar edilsin. Biz istəyirik ki, qonşularla mehribanlıq şəraitində yaşayaq və buna nail oluruq, qonşu dövlətlərlə münasibətlərimiz çox uğurlu şəkildə qurulur. Beləliklə, Azərbaycan-Türkiyə birliyinin güclənməsinin həm ölkələrimiz, xalqlarımız, bütün türk dünyası üçün və həm də bütövlükdə, dünyada gedən proseslər üçün çox böyük əhəmiyyəti var.

Bizim ölkələrimizi fərqləndirən cəhət ondadır ki, ölkələrimizdə çox güclü tolerantlıq, dözümlülük var. Ölkələrimizdə bütün xalqlar bir ailə kimi yaşayırlar, nə dini, nə də etnik baxımdan heç bir ayrı-seçkilik yoxdur. Onu da bilir ki, heç də hər bir ölkədə belə deyildir. Hətta dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələri kimi tanınan dövlətlərdə də dini, yaxud da ki, etnik zəmində qarşıdurmalar var, gərginlik artır. Bir tərəfdən, sivilizasiya olaraq, dialoq məsələsi gündəmə salınıb və geniş müzakirə olunur, digər tərəfdən, qarşıdurma da artır. Bizim örnəyimiz tədqiq edilməli və əsas götürülməlidir. Bu, bizim gücümüzdür və ölkələrimizdə yaşayan bütün xalqlar bizim qardaşlarımızdır. Biz elə etməliyik ki, ölkələrimizin həm siyasi, həm iqtisadi durumu daha da yaxşı olsun ki, burada yaşayan bütün xalqlar özlərini daha da rahat hiss etsinlər.

Avropa ilə, böyük dövlətlərlə münasibətlərdə də bizim baxışlarımız üst-üstə düşür və bu, bizim birləşməyimiz üçün, birgə fəaliyyət planının olması üçün də çox böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Xaricdə yaşayan soydaşlarımızın fəallığı bizi çox sevindirir. Biz də buna çalışırıq və əlimizdən gələni edirik ki, bu proseslər daha da sürətlə getsin. Azərbaycanda iki dəfə - 2001-ci ildə və 2006-cı ildə dünya azərbaycanlılarının qurultayları keçirilmiş və bunların nəticəsi çox müsbət olmuşdur. Təşkilatlanma prosesi

sürətlə gedir. Bildiyiniz kimi, azərbaycanlılar başqa ölkələrdə əvvəllər də yaşayıblar. Amma Sovet İttifaqı zamanı xaricdə yaşayan azərbaycanlılar mədəni dərnəklər çərçivəsində fəaliyyət göstərirdilər. Azərbaycan müstəqil ölkə olandan sonra təşkilatlanma prosesi başlanmışdır və indi sürətlə gedir. Azərbaycanlılar yaşayan bütün xarici ölkələrdə təşkilatlanma prosesi gedir və bu gün Azərbaycan diaspor təşkilatları artıq böyük bir gücdür, Azərbaycanla onların çox sıx əlaqələri var. Bütün fəaliyyət planı müzakirə olunur, əlaqələndirilir və biz vahid mövqedən çıxış edirik. Ona görə xaricdə yaşayan soydaşlarımızın fəallığı çox önəmli bir faktdır.

İlk növbədə, biz, dövlətlər onların rahat yaşaması üçün əlimizdən gələni etməliyik. Biz nə qədər güclü olsaq, onların da orada yaşaması daha da rahat olacaqdır. Ölkəmizin çəkisi artdıqca, onlara da münasibət daha yaxşı olacaqdır. Digər tərəfdən, onlar Azərbaycanın və Türkiyənin həqiqətlərini çatdırmalıdırlar və bunu edirlər. Çünki əfsuslar olsun ki, bu günə qədər geniş mənada dünya ictimaiyyətində bizim haqqımızda tam həqiqəti əks etdirən rəy yoxdur. Bunun da səbəbləri var. Bizim əleyhimizə çox güclü erməni lobbisi fəaliyyət göstərir. O, Türkiyə və Azərbaycana düşmənçilik mövqeyindədir və bizi ləkələmək, ölkəmizdə gedən prosesləri təhrif etmək, yalan, böhtan kampaniyasını aparmaq onların əsas peşəsidir. Biz bunun qarşısına öz siyasətimizi, öz təbliğat mexanizminizi qoymalıyıq və qoyuruq. Ona görə xaricdə yaşayan soydaşlarımız daha da güclənməlidir, təşkilatlanma prosesi daha da sürətlə aparılmalıdır. Onlar yaşadıkları ölkələrin siyasi dairələrinə, siyasi təsisatlarına daha da fəal inteqrasiya etməlidirlər. Biz bunu türk diasporunun təmsilində görürük, onların çox böyük uğurları var. Türk qardaşlarımız artıq müxtəlif ölkələrin qanunvericilik orqanlarında təmsil olunurlar, onlardan hökumət nümayəndələri var, ictimai təşkilatlarda fəaldırlar.

Biz də buna çalışırıq. Biz indi ilkin mərhələdəyik, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanma prosesi hələ davam edir. Bildiyiniz kimi, bu məqsədlə 2002-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılıb və bu komitə bütün diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi ilə məşğuldur.

Bir sözlə, fəallıq göstərmək, siyasi proseslərdə iştirak etmək, biznes aləmində yüksək yer tutmaq və buna nail olmaq üçün bizim imkanlarımızdan faydalanmaq lazımdır. Türkiyənin çox böyük siyasi və iqtisadi potensialı var, Azərbaycanda iqtisadiyyat çox sürətlə inkişaf edir və qardaşlarımız bizim imkanlarımızdan faydalanmalıdırlar. Onsuz da, bizim ölkəmizdə xaricdən çoxlu iş adamları fəaliyyət göstərirlər, çoxlu şirkətlər var. Biznes mühiti Azərbaycanda da, Türkiyədə də çox münasibdir. Bilirsiniz ki, biz bizneslə məşğul olmaq istəyənləri alqışlayırıq və onların fəaliyyətini dəstəkləyirik. Çox istərdim ki, onların arasında, xarici vətəndaşların arasında bizim soydaşlarımızın sayı çoxalsın.

Biz bu yolla onlara dəstək verməliyik, yaşadıkları ölkələrdə onların siyasətini gücləndirməliyik. Müxtəlif tədbirlər keçirilir və keçirilməlidir. Konfranslar, kitabların nəşri, bizim tariximizi, keçmişi və bu günü əks etdirən həqiqətlərin yayılması - bu, daimi proses olmalıdır. Xaricdə fəaliyyət göstərən bütün qeyri-hökumət təşkilatları ilə çox ciddi işbirliyi qurulmalıdır. Bir daha demək istəyirəm, hökumət üzvləri, parlament üzvləri ilə daim bu iş aparılmalıdır. Əgər biz istəyiriksə ki, səsimiz daha da ucadan gəlsin, bizi narahat edən problemlər daha da asanlıqla öz həllini tapsın, haqq-ədalət bərpa olunsun, mütləq bunu etməliyik. Xaricdəki türk, Azərbaycan diasporu artıq çox böyük gücə çevrilibdir. Bugünkü forumun ən böyük önəmi və dəyə bilərəm ki, tarixi nailiyyəti ondadır ki, artıq biz öz fəaliyyətimizi birləşdiririk. Əminəm ki, bu gündən sonra türk və

Azərbaycan diaspor təşkilatları vahid orqanizm kimi çalışacaqlar. Bütün işlərdə öz fəaliyyətini əlaqələndirəcək, bizimlə, dövlətlərlə məsləhətləşmələr aparacaqlar. Xarici siyasət baxımından, ictimai proseslərin inkişafı baxımından daim bu əlaqələr olmalıdır. Düzdür, xaricdə yaşayan insanların böyük əksəriyyəti yaşadıkları ölkələrin vətəndaşlarıdır və bu da təbiidir. Amma onlar türkdürlər, azərbaycanlıdırlar və bizim millətə xas olan vətənpərvərlik, öz vətəninə bağlılıq, öz milli mənəvi dəyərlərinə olan hörmət, ənənələrin qorunması, əlbəttə ki, onların milli mənsubiyyətini qoruyub saxlayacaqdır. Bilirik ki, bəzi hallarda assimilyasiya prosesləri də gedir. Buna imkan vermək olmaz. Biz bunun qarşısını necə ala bilərik? Ancaq vətənlə güclü əlaqələrin saxlanması ilə, Türkiyədən, Azərbaycandan Avropaya və başqa ölkələrə mütəmadi qaydada heyətlərin - iş adamlarının, siyasətçilərin, parlament üzvlərinin, incəsənət xadimlərinin göndərilməsi ilə. Bu əlaqələr çox güclü olmalıdır ki, xaricdə yaşayan soydaşlarımız öz vətənləri ilə əlaqələrini kəsməsinlər. Onların başqa ölkələrdə dünyaya gələn, yaşayan övladları, uşaqları, nəvələri də bizə bağlı olsunlar. Bu, çox ciddi məsələdir və bunun üzərində biz birgə çalışmalıyıq. Əminəm ki, birgə söylər nəticəsində biz bütün bu məsələlərə nail olacağıq.

Bizi narahat edən problemlər də var. İlk növbədə, bir daha demək istəyirəm ki, bizə - Türkiyəyə, Azərbaycana qarşı çox mütəşəkkil, böyük maliyyə imkanlarına malik olan dünya erməni diasporu, erməni lobbisi işləyir.

Bəlkə də, yeganə ölkəlik ki, bizim əleyhimizə dünyanın istənilən yerində güclü təbliğat maşını, yenə də deyirəm, böhtan, yalan və tarixi təhrif edərək, bizi ləkələmək istəyən qüvvə işləyir.

Bir tərəfdən bu problem, digər tərəfdən, Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqları. Türkiyəyə qarşı əsassız ittihamlar, qondarma “soyqırımının” tanıdılması cəhdləri - bütün bunlar bizim xalqlarımıza qarşı yönəldilən əməllərdir. Xocalı soyqırımını törədən vəhşilər bizi soyqırımda ittiham edirlər və bəzi hallarda onların yalan təbliğatı uğurlar gətirir. Bir çox hallarda xarici ölkələrin onlar tərəfindən pulla, rüşvətlə ələ alınmış riyakar siyasətçiləri onların səsinə səs verirlər. Bu, ədalətsizliyin zirvəsidir. Bu, mənəviyyətsizliyin zirvəsidir. Biz buna qarşı mübarizə aparmalıyıq, aparmalıyıq və aparmalıyıq! Türk diplomatlarını qətlə yetirən, onlara qarşı terror aktları törədən erməni terrorist təşkilatları, nədənsə, qınaq obyektinə çevrilmiş. Onların məkrli hərəkətləri, nədənsə, qınaq obyektinə çevrilmiş. Avropa ölkələrində həbs olunmuş erməni terroristləri, nədənsə, bir müddətdən sonra azadlığa buraxılırlar. Bəs, orada qətlə yetirilən bizim soydaşlarımız insan deyilmi? Biz bu ikili standartlara nə qədər göz yummalıyıq? Biz bununla nə qədər barışmalıyıq? Biz görürük ki, bəzi hallarda ədalət prinsipi tamamilə aradan qaldırılır. Biz bunun qarşısına nəyi çıxarmalıyıq? Ancaq öz gücümüzü, başqa amil yoxdur! Biz güclənməliyik, hərtərəfli - hərbi, iqtisadi, siyasi cəhətdən, bütün cəhətlərdən və birgə fəaliyyət göstərməliyik!

Ermənistan on ildən artıqdır ki, Azərbaycan torpaqlarını işğal edib, indi Azərbaycanı işğal siyasətində ittiham edir. Bizim ata-baba torpağımız olan İrəvan xanlığı, Zəngəzur mahalı, digər torpaqlar indi Ermənistan dövləti üçün torpaq olubdur. Bunlar bizim tarixi torpaqlarımızdır, ancaq biz Ermənistana qarşı torpaq iddiası irəli sürmürük. Halbuki, sürə bilirik. Çünki indiki Ermənistanın yerləşdiyi ərazi qədim türk, Azərbaycan torpaqlarıdır. Əgər onlar öz xalqının gələcəyi haqqında düşünürlərsə, öz siyasətində dəyişiklik etməlidirlər. Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarından qeyd-şərtsiz çıxmalıdırlar və Türkiyəyə qarşı əsassız ittihamlardan əl çəkməlidirlər. Əks təqdirdə, Ermənistanın özünün müqəddəratı sual altına düşə bilər. Azərbaycan heç vaxt

Dağlıq Qarabağın itirilməsinə razılıq verməyəcək, nəyin bahasına olursa-olsun, doğma torpaqlarını azad edəcək, ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək.

Dağlıq Qarabağ əzəli Azərbaycan torpağıdır. Ermənilər oraya XIX əsrin əvvəllərində köçürülmüşlər. Bir dəfə Azərbaycan, türk torpağında erməni dövləti yaradılıb, burada ikinci erməni dövlətinin yaranmasına biz heç vaxt imkan vermərik. Hüquqi cəhətdən haqq-ədalət bizim tərəfimizdədir, çünki Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bütün dünya tərəfindən tanınır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi qəbul edilib və orada göstərilir ki, Ermənistanın işğalçı qüvvələri Azərbaycanın zəbt olunmuş torpaqlarından qeyd-şərtsiz çıxmalıdır. Ermənistan buna əməl etmir. Yəni hüquqi əsaslar tam imkan verir ki, Azərbaycan öz dövlət suverenliyini, ərazi bütövlüyünü bərpa etsin.

Biz uzun illər ərzində danışıqlar yolu ilə çalışırıq ki, məsələni həll edək. Amma hələ ki, buna müvəffəq olmamışıq. Biz öz siyasətimizi aparacağıq. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danışıqlar predmeti deyil, olmayıb və heç vaxt olmayacaqdır. Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü bərpa ediləcəkdir.

Əziz dostlar, əziz qardaşlar, mən bu gün çox xoşbəxtəm, çox şadam ki, Azərbaycanda, Bakıda belə mötəbər tədbir keçirilir. Bu Forumun çox böyük əhəmiyyəti var. Çünki ilk dəfədir ki, türk və Azərbaycan diaspor təşkilatları artıq belə geniş formatda bir araya gəlir. Əminəm ki, burada, Bakıda qəbul edilmiş sənədlər, qərarlar qısa müddət ərzində öz bəhrəsini verəcəkdir. Forum dünən öz işinə başlamışdır və bildiyimə görə, çox səmərəli çıxışlar olmuş, müzakirələr aparılmışdır. Bu gün isə Forum öz işini davam etdirəcəkdir. Forumun nəticəsi olaraq, bizim birliyimiz daha da möhkəmlənəcək, daha da güclənəcək, xaricdə yaşayan soydaşlarımız özlərini daha da rahat hiss edəcəklər. Hər zaman əmin olmalıdırlar ki, onların Türkiyə kimi, Azərbaycan kimi dayağı var. Biz sizin dayağınızıq, sizsə, xaricdə bizim dayağımızsınız.

Forumun bütün iştirakçılara və qonaqlara bir daha öz səmimi salamlarımı yetirmək istəyirəm. Türk və Azərbaycan xalqlarının inkişafı naminə, çiçəklənməsi naminə biz birlikdə işləməliyik və işləyəcəyik.

Yaşasın, Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı!

(Azərbaycan Prezidentinin nitqi böyük diqqətlə dinlənildi və dəfələrlə sürəkli alqışlarla qarşılandı).

FORUM İŞTİRAKÇILARININ ŞƏRƏFİNƏ RƏSMİ ZİYAFƏTDƏ

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN NİTQİ

9 mart 2007-ci il

Xəbər verdiyimiz kimi, martın 9-da “Gülüstən” sarayında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin adından Dünya Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I forumu iştirakçılarının şərəfinə rəsmi ziyafət verilmişdir.

Prezident İlham Əliyev, Türkiyənin Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Şimali Kiprin lideri Mehmet Əli Tələt və onların xanımları ziyafətdə iştirak etmişlər.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev ziyafətdə nitq söyləmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

-Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz dostlar!

Hörmətli qonaqlar!

Sizin hamınızı Azərbaycanda bir daha ürəkdən salamlayıram.

Türkiyə, Azərbaycan diaspor təşkilatlarının birinci forumu başa çatdı, nəticələr çox uğurludur. Əminəm ki, forumun nəticəsi olan bizim birgə fəaliyyətimiz daha da güclənəcəkdir. Deyə bilərəm ki, bu gün Azərbaycanda çox böyük beynəlxalq tədbir keçirildi. Biz bunu Türkiyə, Azərbaycan diaspor forumu kimi nəzərdə tutmuşduq. Fəqət, bu gün 48 ölkənin nümayəndəsi Azərbaycandadır və geniş mənada, bu gün beynəlxalq birlik Azərbaycandadır, bizim ətrafımızdadır. Bu, bizi daha da zənginləşdirir. Forumda səslənən fikirlər, aparılan fikir mübadiləsi və ən önəmlisi, qəbul edilmiş qərarlar bizim işimizi daha da yüngülləşdirəcəkdir.

Mən əminəm ki, forumda iştirak etmiş bütün insanlar Azərbaycanla bir daha tanış olmaq imkanı əldə ediblər. Əminəm ki, ölkəmizdən ən gözəl təəssüratlarla ayrılacaqlar.

Forumun önəmi ondadır ki, bundan sonra Türkiyə və Azərbaycan diaspor təşkilatları vahid mexanizm kimi çalışacaq, öz fəaliyyətlərini əlaqələndirəcəklər. Forum çərçivəsində yaranan Əlaqələndirmə Şurasının əsas vəzifəsi məhz bundan ibarət olacaqdır. Eyni zamanda, müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları da bir-biri ilə əlaqə saxlayacaqlar. Əlbəttə, hansısa bir ölkədə Azərbaycan və türk diasporları bir-biri ilə əlaqədədir və birgə fəaliyyət göstərirlər. Amma bu forum gözəl imkan yaradır ki, bütün ölkələrdə fəaliyyət göstərən təşkilatlarımız bir-birini tanısinlar, bir-biri ilə əlaqə saxlasınlar və öz fəaliyyətlərini əlaqələndirsinlər.

Ona görə forumun həm praktik nəticələri olacaqdır, eyni zamanda, bizim aramızda olan birliyi daha da möhkəmləndirir.

Türkiyə-Azərbaycan birliyi, qardaşlığı bu forumdan sonra daha yeni, daha yüksək pilləyə qalxıbdir. Biz çalışırıq və çalışacağıq ki, bütün imkanlardan istifadə edib birliyimizi daha da gücləndirək.

Bu gün eyni zamanda, Türkiyə Cümhuriyyəti səfirliyinin yeni binası da açıldı. Bu da çox gözəl tədbir idi. Görün, bir gün ərzində nə qədər gözəl tədbirlər keçirdik, bir-birimizə nə qədər yaxın olduq.

Mən bütün qonaqları bir daha ürəkdən salamlayıram. Ölkəmizə xoş gəlmisiniz. Azərbaycana tez-tez gəlin və belə gözəl işlər, belə gözəl tədbirlər tez-tez keçirilsin və biz daim birlikdə olaq.

Bu badəni Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı şərəfinə, bütün türk dünyasının şərəfinə və bütün qonaqların şərəfinə qaldırıram.

Sağ olun.

X X X

Azərbaycanın incəsənət ustaları konsert proqramı ilə çıxış etdilər.

Sonra Dünya Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I forumu münasibətilə Milli parkda möhtəşəm atəşfəşanlıq oldu.

Prezident İlham Əliyev, Türkiyənin Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Şimali Kiprin lideri Mehmet Əli Tələt və onların xanımları, habelə forumun iştirakçıları və qonaqları atəşfəşanlığa tamaşa etdilər.

Ziyafətdə iştirak edən diaspor təşkilatlarının nümayəndələri, Almaniyadan, ABŞ-dan, Rusiyadan, Ukraynadan, Niderlanddan, İsveçdən, Norveçdən, Şərqi Avropadan və Baltikyanı ölkələrdən gəlmiş qonaqlar, ölkəmizin ziyalıları, incəsənət, mədəniyyət xadimləri Azərbaycan Prezidentinə və Türkiyənin Baş nazirinə yaxınlaşaraq səmimi söhbət etdilər, forumun təşkilinə və yüksək səviyyədə keçirilməsinə görə dövlətimizin başçısına təşəkkürlərini bildirdilər. Forumun Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının sıx qarşılıqlı fəaliyyətinin güclənməsinə yeni təkan verəcəyini söylədilər.

Xatirə şəkli çəkdirildi.

Prezident İlham Əliyev və Mehriban xanım Əliyeva Baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğanı və ailə üzvlərini böyük hörmət və ehtiramla yola saldılar.

**GÖRKƏMLİ ALİM VƏ İCTİMAİ XADİM
CAVAD HEYƏTİLƏ
GÖRÜŞ**

*Prezident sarayı,
6 sentyabr 2007-ci il*

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 6-da Prezident sarayında məşhur soydaşımız, görkəmli alim və ictimai xadim, İranda nəşr olunan «Varlıq» jurnalının Başredaktoru, Fransa Beynəlxalq Cərrahlar Akademiyasının üzvü, Bakı Dövlət Universitetinin və Azərbaycan Tibb Universitetinin Fəxri doktoru Cavad Heyəti qəbul etmişdir.

Doktor Cavad Heyət Bakıya növbəti səfərindən, Azərbaycan prezidenti ilə yenidən görüşməsindən böyük məmnunluq duyduğunu bildirdi və ölkəmizin sürətli inkişafının, tərəqqisinin şahidi olduğunu söylədi.

Ümummilli lider Heydər Əliyev ilə görüşlərini həmişə məhəbbətlə xatırladığını deyən doktor Cavad Heyət onun siyasətinin bu gün də uğurla davam etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev doktor Cavad Heyətin çoxşaxəli fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi və ona möhkəm cansağlığı, gələcək işlərində uğurlar dilədi.

**GƏNCƏ XANI CAVAD XAN NƏSLİNİN NÜMAYƏNDƏSİ
RZA CAVADXANI İLƏ
GÖRÜŞ**

Prezident sarayı,

11sentyabr 2007-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 11-də Prezident sarayında Gəncə xanı Cavad xan nəslinin nümayəndəsi Rza Cavadxanini qəbul etmişdir.

Cavad xanın Azərbaycan tarixindəki xidmətlərindən danışan dövlətimizin başçısı onun nəslinin nümayəndəsinin Bakıya gəlməsindən məmnun olduğunu bildirdi.

Prezident İlham Əliyev dünyada yaşayan azərbaycanlıların öz vətənləri ilə daim əlaqə saxlamalarının əhəmiyyətini vurğuladı.

Rza Cavadxaniöz ata-baba yurduna gəlməsindən şərəf duyduğunu, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə görüşündən böyük qürur hissi keçirdiyini məmnunluqla qeyd etdi. Rza Cavadxani uzun illər ölkəmizdə olmadığını bildirərək dedi ki, hazırda prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycanın əldə etdiyi böyük uğurlar, onun beynəlxalq aləmdə mövqeyinin günü-gündən artması dünya azərbaycanlılarında böyük fərəh hissi doğurur. O, Azərbaycana səfəri zamanı bütün sahələrdəçox böyük inkişafın şahidi olduğunu bildirdi.

Rza Cavadxani xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdiyini vurğulayaraq, dünya Azərbaycan diasporunun yaranması və təşəkkülündə ulu öndərin müstəsna rolunu qeyd etdi.

LİTVADA FƏALİYYƏT GÖSTƏRƏN AZƏRBAYCAN CƏMIYYƏTLƏRİNİN NÜMAYƏNDƏLƏRİ İLƏ GÖRÜŞ

13 sentyabr 2007-ci il

Sentyabrın 13-də Prezident İlham Əliyev Litvada fəaliyyət göstərən Azərbaycan cəmiyyətlərinin nümayəndələri ilə görüşmüşdür.

Diaspor nümayəndələri fəaliyyətləri və apardığı təşkilatlanma işləri barədə Prezidentə məlumat verdilər. Dövlətimizin başçısı diaspor quruculuğu istiqamətində görülən işlərdən danışdı və bildirdi ki, Azərbaycan dövləti xaricdə yaşayan soydaşlarımızla əlaqələrin güclənməsinə xüsusi diqqət göstərir və bu sahədə işlər bundan sonra da davam etdiriləcəkdir.

Prezident İlham Əliyev dedi:

- Yəqin ki, bilirsiniz, bu gün burada Litva-Azərbaycan Biznes Forumu öz işinə başlayıbdır. Burada yerli həmkarları ilə iş qurmaq üçün Bakıdan çoxlu iş adamları gəliblər. Əlbəttə ki, mən çox istərdim ki, burada yaşayan azərbaycanlılar bu işlərdə çox fəal iştirak etsinlər. İndi Azərbaycanda iqtisadi vəziyyət yaxşılaşır, çoxlu özəl şirkətlər yaranır, onların imkanları artır. Ümumiyyətlə, ölkənin maddi imkanları artır. Biz hesab edirik ki, Azərbaycan şirkətləri buraya investisiya qoymalıdır. Buna böyük maraq var. Siz də, burada yaşayan azərbaycanlılar da bu işlərdə iştirak etməlisiniz. Artıq səfirlik də var, Azərbaycanın rəsmi nümayəndəliyi var. Bu da ikitərəfli münasibətlər üçün çox vacib amildir. Yəni ki, hərtərəfli münasibətlərin inkişafı bizə lazımdır. Bizim aramızda çoxlu sənədlər imzalanıbdir. Siz bu gün turizm haqqında söhbət açırsınız. O cümlədən, turizm sahəsində əməkdaşlıq haqqında bu gün sənəd imzalanıbdir. Yəqin ki, gələn il həm burada, həm də Bakıda mədəniyyət günləri keçiriləcəkdir. Çox əhatəli Birgə Bəyannamə imzalanmışdır. Litva Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyini tam dəstəkləyir və bu, Bəyannamədə öz əksini tapmışdır. Yəni, biz müttəfiq və Prezident Adamkusla mənim aramda imzalanmış Bəyannamədə göstərilir ki, bizim münasibətlərimiz Strateji tərəfdaşlıq münasibətləridir. Burada yaşayan azərbaycanlılar bu münasibətlərə öz töhfəsini verməlidirlər. Siz həm buranın vətəndaşlarısınız, həm də azərbaycanlısınız, yəni bu işlərdə siz də çox fəal iştirak etməlisiniz. Demək olar ki, biz müstəqillik əldə edəndən bəri son bir neçə il ərzində münasibətlər belə sürətlə inkişaf edir və yeni imkanlar yaranır.

Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar bizim səfirlərimizdir, ictimai əsaslarla işləyirlər. Həm Azərbaycanı möhkəmləndirirlər, həm də ki, qüdrətlənən Azərbaycana arxalanırlar, söykənirlər. Azərbaycan dövləti nə qədər güclü olsa, sizin buradakı imkanlarınız da bir o qədər genişlənəcəkdir. Xüsusilə, indiki şəraitdə ki, Azərbaycan biznesi Litvaya gəlir və burada böyük işlər görmək niyyətindədir. Mən sizi bu işlərə fəal qoşulmağa dəvət edirəm. Bilirəm ki, siz çox fəalsınız. Burada çoxdan Azərbaycan qurumları, cəmiyyətləri fəaliyyət göstərir. Demək olar ki, hər bir ölkədə Azərbaycan təşkilatları fəaliyyət göstərir. Bu, bizim gücümüzü artırır. Siz burada nə qədər zəngin olsanız, siyasi sahədə, iqtisadi sahədə cəmiyyətə nə qədər sıx inteqrasiya etsəniz, o qədər də Azərbaycanın da maraqları təmin olunacaqdır.

Bu işlərdə sizə uğurlar arzulayıram. Həmişə Azərbaycan dövlətinə arxalana bilərsiniz.

Mahir Həməzəyev (Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri): Damarında azərbaycanlı qam olan hər bir insanın ürəyi vətənlə döyünür. Siz bu gəlişinizlə Litva dövləti ilə Qarabağ haqqında da danışıqlar apardınız. Litva dövləti bu problemə necə baxır? Bizi bu işdə dəstəkləyirlərini?

İlham Əliyev: Bəli, tam şəkildə dəstəkləyirlər. Bunu biz həm bugünkü görüşdə eşitdik və ən əsası, - indi mən deyəcəyəm və mətbuatda dərc olunacaq, mənimlə Prezident Adamkus arasında imzalanmış siyasi Bəyannamədə bu məsələ birmənalı şəkildə öz ifadəsini tapmışdır. Litva Azərbaycanın suverenliyini, ərazi bütövlüyünü tanıyır və məsələnin, münaqişənin ancaq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini mümkün sayır. Bu, təkcə Litva dövlətinin mövqeyi deyildir. Bilirsiniz ki, Litva Avropa İttifaqının üzvüdür və Avropa İttifaqının vahid xarici siyasət konturları artıq müəyyən olunubdur. Avropa İttifaqının mövqeyi bundan ibarətdir. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının mövqeyi bundan ibarətdir. Bütün mütərəqqi dünyanın mövqeyi bundan ibarətdir ki, bu məsələ ədalətli, ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunsun. Biz nə qədər çox dəstək alsaq, gücümüz o qədər də artır. Ancaq o da həqiqətdir ki, bu məsələni gərək biz özümüz həll edək. Özümüz. İqtisadi qüdrəti artırmaqla, hərbi gücü artırmaqla, qüvvələrimizi səfərbər etməklə və bütün azərbaycanlıları bir araya yığmaqla. Əgər bütün azərbaycanlılar bir araya gəlsələr, vahid bir qüvvə kimi çıxış etsələr, məsələ daha da asanlıqla öz həllini tapar. Amma ilk növbədə, bu, bizim işimizdir. Biz də bunu həll edəcəyik. Mən buna şübhə etmirəm. Əlbəttə ki, Litva-Azərbaycan münasibətlərində bu amil həmişə mövcuddur. Biz Litvanın mövqeyini bəyənik.

Bir halda ki, birlikdən söhbət gedir, artıq burada səfirlik də var. Səfirlik dövlətin rəsmi nümayəndəliyidir, Prezidentin birbaşa elçisidir, nümayəndəsidir. Səfirlik də gərək bütün diaspor təşkilatlarında olan münasibətləri tənzimləsin və xahiş edirəm, siz də öz fəaliyyətinizi səfirliklə razılaşdırın. Səfirliyə Xarici İşlər Nazirliyindən göstərişlər verilib ki, biz burada siyasəti belə dolğun şəkildə, birlik əsasında aparaq. Heç bir ayrı-seçkilik olmamalıdır. Nairə xanım da təcrübəli siyasətçidir. Uzun illər ərzində Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Milli Məclisin nümayəndəsi olubdur. Xahiş edirəm ki, burada bu işləri razılaşdırın. Mən gələn ay buraya, energetika sammitinə gələcəyəm.

* * *

Prezident İlham Əliyev görüşün sonunda diasporun üzvləri ilə xatirə şəkli çəkirdi.

**DÜNYA ŞÖHRƏTLİ CƏRRAH, GÖRKƏMLİ ALİM VƏ İCTİMAİ
XADİM CAVAD HEYƏT İLƏ
GÖRÜŞ**

Prezident sarayı,

12 noyabr 2008-ci il

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev noyabrın 12-də dünya şöhrətli cərrah, görkəmli alim və ictimai xadim Cavad Heyəti qəbul etmişdir.

Cavad Heyət Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə yenidən görüşündən məmnunluğunu bildirdi. O, ölkəmizdə bütün sahələrdə böyük inkişaf proseslərinin uğurla davam etdirilməsindən fərəh duyduğunu söylədi.

Prezident İlham Əliyev doktor Cavad Heyətin müxtəlif sahələrdəki xidmətlərini yüksək qiymətləndirdi və ona gələcək ictimai fəaliyyətində müvəffəqiyyətlər arzuladı.

GÖRKƏMLİ RƏSSAM TAHİR SALAHOVA
«HEYDƏR ƏLİYEV» ORDENİNİN TƏQDİM EDİLMƏSİ
MƏRASİMİ

*Prezident sarayı,
27 noyabr 2008-ci il*

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev noyabrın 27-də görkəmli rəssam, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, SSRİ və Azərbaycan Dövlət mükafatları laureatı, SSRİ Xalq rəssamı Tahir Salahova «Heydər Əliyev» ordenini təqdim etmişdir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev görkəmli fırça ustasına müraciətlə dedi:

– Hörmətli Tahir müəllim, Sizi yubileyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Sizə cəsağlığı, uzun ömür arzu edirəm. Sizin fəaliyyətiniz, yaradıcılığınız bütün dünyanı sevindirir. Siz dünyamiqyaslı rəssamsınız, əsərləriniz dünyanın ən məşhur muzeylərində nümayiş etdirilir. Ən sevindirici hal odur ki, Sizin əsərlərinizin böyük əksəriyyəti Azərbaycana həsr olunubdur. Sizin əsərlərinizdə Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri və adi insanlar təsvir edilmişdir.

Siz həm də çox geniş ictimai fəaliyyət göstərirsiniz. Azərbaycan qarşısında çox böyük xidmətləriniz var. Mən bu xidmətləri nəzərə alaraq, Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında müstəsna xidmətlərinizə görə Sizi Azərbaycanın ən yüksək, ən ali mükafatı olan «Heydər Əliyev» ordeni ilə təltif etmək istəyirəm. Mən bu gün bu barədə sərəncam imzaladım və bu ordeni Sizə təqdim etmək istəyirəm,

Prezident İlham Əliyev «Heydər Əliyev» ordenini Tahir Salahova təqdim etdi.

Xalq rəssamı Tahir Salahov onu Azərbaycanın ən ali mükafatına – «Heydər Əliyev» ordeninə layiq görməsi münasibətilə prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlığını bildirdi. O, dövlətimizin başçısının sərəncamı ilə 80 illik yubileyinin Azərbaycanda geniş qeyd olunmasına görə də təşəkkür etdi. Tahir Salahov ulu öndər Heydər Əliyevin XX əsrin ən böyük şəxsiyyətlərindən biri olduğunu vurğulayaraq dedi ki, məhz ümummilli liderin müdrik siyasəti nəticəsində respublikamız dünya birliyində layiqli yerini tutmuşdur.

Heydər Əliyevlə şəxsi dostluğunu böyük məmnunluqla xatırladan yubilyar ulu öndərin gərgin fəaliyyəti sayəsində əsaslı inkişaf yoluna qədəm qoyan Azərbaycanın son illərdə daha da inkişaf etdiyini və dünya birliyində mövqeyini daha da möhkəmləndirdiyini bildirdi. Tahir Salahov prezident İlham Əliyevin mədəniyyət və incəsənətə, bu sahədə xüsusi xidmətləri olan sənət adamlarına hərtərəfli qayğı göstərdiyini vurğuladı, özünün «Heydər Əliyev» ordeninə layiq görülməsini bu qayğı və diqqətin daha bir nümunəsi kimi dəyərləndirdi.

Prezident İlham Əliyev yubilyarın Azərbaycan rəssamlıq məktəbinin görkəmli nümayəndəsi olduğunu bir daha vurğulayaraq qeyd etdi ki, Tahir Salahov sənəti daim mövzu və janr zənginliyi, bədii formanın əlvanlığı və estetik kamilliyi ilə seçilib, onun əsərləri milli incəsənət xəzinəmizin qızıl fonduna daxil olmuşdur.

Dövlətimizin başçısı görkəmli fırça ustasının ulu öndər Heydər Əliyevlə çox səmimi münasibətlərinin canlı şahidi olduğunu bildirdi, bunu əsl dostluq nümunəsi kimi dəyərləndirdi. Prezident İlham Əliyev Tahir

Salahovun yüksək mənəvi keyfiyyətlərini, Vətən və xalq qarşısında xidmətlərini bir daha xüsusi vurğuladı, dövlətimizin ali mükafatına layiq görülməsi münasibətilə təkrar təbrik etdi və ona ən xoş arzularını çatdırdı.

ULYANOVSKDA AZƏRBAYCAN XALQININ ÜMUMMİLLİ LİDERİ HEYDƏR ƏLİYEVİN ADINI DAŞIYAN MEYDANIN AÇILIŞI OLMUŞDUR

AZƏRBAYCANIN VƏ RUSİYANIN DÖVLƏT BAŞÇILARI MƏRASİMDƏ İŞTİRAK ETMİŞLƏR

Ulyanovsk,

24 noyabr 2009-cu il

Xəbər verdiyimiz kimi, noyabrın 24-də Ulyanovsk şəhərinin mərkəzində Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin adını daşıyan meydanın açılış mərasimi olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Dmitri Medvedev mərasimdə iştirak etmişlər.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev vaxtilə bir neçə dəfə Ulyanovsk şəhərində olmuşdur. Sovetlər Birliyində ali rəhbər vəzifədə işləyərkən ulu öndər bu şəhərin inkişafı ilə bağlı mühüm qərarların qəbul edilməsində bilavasitə iştirak etmişdir. Şəhər sakinləri dünya şöhrətli siyasi xadimin xatirəsini daim əziz tuturlar. Məhz buna görə də Ulyanovskın mərkəzi meydanlarından birinə Heydər Əliyevin adı verilmişdir. Bu meydanda ulu öndərin əzəmətli heykəli ucaldılmışdır.

Mərasimə toplaşanlar dövlət başçılarını hərarətlə qarşıladılar.

Prezidentlər ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül dəstələri qoydular, xatirəsinə ehtiramlarını bildirdilər.

Daha sonra prezidentlər İlham Əliyev və Dmitri Medvedev Ulyanovskda yaşayan Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşüb söhbət etdilər.

Diasporun nümayəndəsi: Cənab Prezident, Sizi Ulyanovsk torpağında salamlamağa şadıq! Xoş gəlmisiniz!

Biz bu abidəni keçən il ucaltmışıq. Bu, xalqlarımız arasında, Rusiya ilə Azərbaycan arasında dostluğun rəmzidir. Əlbəttə, bu, ulu öndərə, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevə, habelə həyata keçirilən milli siyasətə böyük ehtiramın əlamətidir. Biz Ulyanovsk vilayətinin qubernatoru Sergey İvanoviç Morozovun köməyi sayəsində belə bir gözəl abidə yarada bilmişik, həmçinin Azərbaycan Tarixi və Mədəniyyəti Muzeyi açmışıq. Həmin muzeyin ayrıca bir stendi Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinə həsr edilmişdir.

Dmitri MEDVEDEV: Bəs muzey haradadır?

Diasporun nümayəndəsi: 78 nömrəli məktəbdə, bura yaxındır, 200 metr aralıda yerləşir. Orada bazar günü məktəbi, yaradıcılıq dərnekleri də vardır, folklor qrupları məşğələ keçirlər. Uşaqlar milli mədəniyyəti, bədii tikmə sənətinin, metal üzərində nəqqaşlığın sirlərini öyrənirlər. Bizim hələ futbol komandamız da vardır – “Neftçi” adlanır.

Dmitri MEDVEDEV: Burada neft var?

Diasporun nümayəndəsi: Taparlar.

Dmitri MEDVEDEV: Afərin, yaxşı abidədir!

Diasporun nümayəndəsi: Heydər Əliyevin şərəfinə onun adını daşıyan bu meydan Ulyanovsk vilayət hökumətinin, şəhər merinin köməyi ilə yaradılmışdır. Bu torpağın hər qarışında həmvətənlərimizin əməyi vardır. Hətta buradakı ağacları da həmyerlilərimiz və yerli fəhlələr əkiblər. Burada Heydər Əliyevə abidə ucaldılmasına görə bütün azərbaycanlılar fəxr edirlər. Bu, azərbaycanlılara bəslənilən dostluq, mehriban qonşuluq münasibətlərinin parlaq nümunəsidir. Fəxr edirik ki, bizdə belə bir abidə vardır. Biz fəxr edirik ki, Siz bizə qonaq gəlmisiniz. Bu, bizim üçün bayramdır.

İlham ƏLİYEV: Sağ olun. Mən çox şadam ki, siz burada yaxşı, mehriban yaşayırsınız, şəhərin, vilayətin həyatında fəal iştirak edirsiniz. Şadam ki, siz Rusiyanın yaxşı vətəndaşlarısınız. İnsanın öz xalqını, mədəniyyətini, tarixi xadimlərini xatırlaması və eyni zamanda, yaşadığı ölkənin yaxşı, vicdanlı vətəndaşı olması çox vacibdir. Mən çox şadam ki, azərbaycanlılar burada yaxşı yaşayırlar. Şadam ki, siz burada çox əhəmiyyətli dəyərlər yaradırsınız. Mən həm də Heydər Əliyevin xatirəsinə bu cür münasibətə görə vilayətin, şəhərin rəhbərlərinə təşəkkür etmək istəyirəm. Məni hər bir azərbaycanlı üçün çox əhəmiyyətli olan bu mərasimə dəvət etdiyinə və özü də həmin mərasimdə iştirak etdiyinə görə Rusiya Prezidentinə təşəkkür etmək istəyirəm. Mən burada özümü evimdə olduğu kimi hiss edirəm. Mən sizi gördüm, bax, bu şəraiti gördüm. Bu, həqiqətən Rusiya-Azərbaycan dostluğu günüdür. Sağ olun və gələcək işlərinizdə sizə uğurlar arzulayıram.

Diasporun nümayəndəsi: Biz bunlarla kifayətlənməyəcəyik. Biz hələ inkişaf edəcək, münasibətlərimizi qoruyub saxlayacağıq.

İlham ƏLİYEV: Düzdür.

Dmitri MEDVEDEV: Həqiqətən, bununla kifayətlənmək lazım deyildir. Ona görə ki, bu, bizim dostluğumuzun rəmzidir, bizim birlikdə yaşamağımızın rəmzidir, Rusiyanın inkişafına azərbaycanlıların verdiyi töhfənin rəmzidir. Mənə belə gəlir ki, bu, çox vacibdir və bizim birlikdə yeni dövlət qurmağımızın əlamətdar göstəricisidir, eyni zamanda Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların öz tarixi köklərini yadda saxlamalarının, liderlərini yadda saxlamalarının rəmzidir. Bu, həqiqətən vacibdir, xüsusən ona görə ki, Heydər Əliyev bizim birlikdə yaşadığımız dövlətdə işləmiş və o vaxtkı ortaq dövlətimizin inkişafı üçün olduqca çox iş görmüşdür. Bu gün biz 20 il müddətində yaradılmış, o vaxt SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini olmuş Heydər Əlirza oğlu Əliyevin fəal iştirakı ilə yaradılmış körpünü açdıq. Ona görə də bunlar keçmişin şanlı səhifələri və bu günün əlamətdar səhifələridir.

İlham ƏLİYEV: Onu da demək istəyirəm ki, Azərbaycanda da rus icması mehriban yaşayır. Onlar Azərbaycanın layiqli vətəndaşlarıdır, ölkəmizin inkişafına çox böyük töhfə verirlər. Onlar əsrlər boyu Azərbaycanda yaşayırlar. Bu yaxınlarda mən rus vətəndaşlarımızın yaşadığı böyük bir kənddə - İvanovka kəndində olmuşam.

Dmitri MEDVEDEV: Kəndin adı da müvafiqdir.

İlham ƏLİYEV: Həmin kənddə Heydər Əliyev də olmuşdur, mən də dəfələrlə orada olmuşam, adamlarla ünsiyyət saxlamışam. Orada məhsul bayramı idi. Bu da bizim xalqlar arasında dostluq bayramı idi.

Buna görə də insanlar arasında münasibətlər və başqa millətdən olan insanlara münasibət dövlətlərimizi birləşdirən amildir. Bizim dövlətlərin gücü bundadır.

Dmitri MEDVEDEV: Mən Sizə təşəkkür edirəm ki, Ulyanovska gəlmisiniz. Ona görə ki, biz həmişə Moskvada, Peterburqda, Soçidə, yaxud Bakıda görüşməyəcəyik ki. Başqa şəhərlərə də getmək lazımdır. Rusiya böyük ölkədir, üstəlik, burada Azərbaycanla və Azərbaycanın liderinin xatirəsi ilə bağlı yerlər çoxdur. Ona görə də sizə uğurlar arzulayıram!

Ulyanovsk sakini: Sağ olun, cənab İlham Heydər oğlu. Rusiya ilə münasibətləri atanızın sağlığında olduğu kimi saxlayın. Allah köməyiniz olsun!

İlham ƏLİYEV: Çalışırıq.

Ulyanovsk sakini: Əlbəttə, istərdik ki, bütün respublikalarla münasibətlər bu cür olsun.

Dmitri MEDVEDEV: Bizim münasibətlər məhz bu cür münasibətlərə nümunədir. Qoy başqa respublikalar görsünlər.

İlham ƏLİYEV: Biz Dmitri Anatolyeviçlə həmişə deyirik ki, bütün qonşularla münasibətlər Rusiya ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlər kimi olsaydı, dünyada problem olmazdı.

Dmitri MEDVEDEV: Düzdür. Sizə uğurlar arzulayıram!

Mərasim iştirakçıları: Sağ olun, xoşbəxt olun.

**DAŞKƏND DƏ ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEV ADINA
AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏT MƏRKƏZİNİN
AÇILIŞI OLMUŞDUR**

Daşkənd,

27 sentyabr 2010-cu il

Bakı, 27 sentyabr (AzərTAc). Xəbər verdiyimiz kimi, sentyabrın 27-də Daşkənddə Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyinin nəzdində Heydər Əliyev adına mədəniyyət mərkəzinin binasının əsaslı təmir və bərpadan sonra açılışı olmuşdur.

Açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Özbəkistanın Baş naziri Şavkat Mirziyayev iştirak etmişlər.

Prezident İlham Əliyev mərkəzin qarşısında ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi önünə əklil qoydu.

Bina ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, azərbaycanlıların yığcam yaşadıkları Daşkəndin Mirabad rayonunun mərkəzindəki Heydər Əliyev küçəsində yerləşən mərkəzdə Heydər Əliyev, Azərbaycanın dövlətçilik tarixi, Azərbaycan və Özbəkistanın müştərək tarixi muzeyləri fəaliyyət göstərir.

Prezident İlham Əliyev əvvəlcə Heydər Əliyev muzeyi ilə tanış oldu. Burada ümummillə liderimizin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərini əks etdirən materiallar, dövlət rəhbərləri ilə görüşlərini əbədiləşdirən fotosənədlər, görkəmli şəxslərin Heydər Əliyev haqqında fikirləri toplanmışdır.

Azərbaycanın dövlətçilik tarixi muzeyi ilə tanışlıq zamanı Prezident İlham Əliyevə vaxtilə 400 min kvadratkilometr ərazisi olan respublikamızın xəritələri, tarixi sənədlər, görkəmli şəxsiyyətlər barədə ətraflı məlumat verildi.

Azərbaycanın və Özbəkistanın müştərək tarixi muzeyində toplanmış eksponatlar isə ölkələrimiz arasında qədim tarixi və mədəni əlaqələrdən, habelə bu gün inkişaf edən münasibətlərimizdən söhbət açır. Prezident İlham Əliyev mərkəzin konfrans salonuna baxdı.

Məlumat verildi ki, mədəniyyət mərkəzində Azərbaycanın musiqi, rəqs və folklor ansamblları da fəaliyyət göstərəcəkdir. Bundan əlavə, burada Azərbaycan məktəbi və kitabxana da yaradılmışdır.

Mərkəzlə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev Azərbaycan diasporunun üzvləri ilə görüşdü.

Mərkəzin açılışı münasibətilə soydaşlarımızı təbrik edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Mən sizi ürəkdən salamlayıram. Bu gözəl mədəniyyət mərkəzinin əsaslı təmirdən sonra açılışı münasibətilə sizi təbrik edirəm. Altı il bundan əvvəl hörmətli Şavkat müəllimlə bərabər biz burada Azərbaycan mədəniyyət mərkəzinin açılışını qeyd edirdik. O vaxtkı bina o dövr üçün bəlkə də məqbul idisə, bugünkü dövr üçün əlbəttə ki, bu bina daha uyğundur. Ona görə bu mədəniyyət mərkəzinin əsaslı təmiri haqqında qərar qəbul edildi və səfirliyin bilavasitə iştirakı, Özbək hökumətinin böyük dəstəyi ilə çox gözəl, əzəmətli, yaraşqlı mərkəz yaradılıb. Yəni, onu demək istəyirəm ki, artıq bu mədəniyyət mərkəzinin altı illik tarixi vardır, ancaq bu gün onun yeni dövrü başlayır. Çünki əsaslı təmir çox yüksək keyfiyyətlə, zövqlə aparılıb.

Bu mərkəz əslində Özbəkistan-Azərbaycan dostluğunun təcəssümüdür. Bu mərkəzdə, eyni zamanda, Özbəkistan-Azərbaycan dostluğu muzeyi də fəaliyyət göstərir. Bu mərkəz ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyır. Bu da çox əlamətdar haldır. Çünki ulu öndər Heydər Əliyev bütün dövrlərdə Azərbaycan ilə Özbəkistan arasındakı əlaqələrin inkişafı üçün böyük səylər göstərmişdir. Həm sovet dövründə xalqlarımız arasındakı münasibətlər çox yaxın idi, qardaşlıq zəminində qurulmuşdu. Həm də xüsusilə müstəqillik dövründə Heydər Əliyev və İslam Kərimov - iki ölkənin liderləri ikitərəfli münasibətlərin bax, bugünkü səviyyəyə gəlib çatmasında çox mühüm rol oynamışlar.

Yəni, bizim dostluğumuzun böyük tarixi və tarixi kökləri vardır. Ancaq müstəqil ölkələr kimi Özbəkistan və Azərbaycan son illər bu əməkdaşlığı yüksək səviyyəyə qaldırmışlar.

Heydər Əliyev özbək xalqına həmişə böyük rəğbətlə, məhəbbətlə yanaşırdı. Mən çox şadam ki, Heydər Əliyevin xatirəsi ilə bağlı bu gözəl duyğular Özbəkistanda və özbək xalqının ürəyində yaşayır. Bu gün hörmətli İslam Əbdüqəniyeviçlə görüşdə bu tarix də qeyd edildi. Özbəkistan Prezidenti öz çıxışlarında ulu öndər Heydər Əliyev haqqında ürək sözlərini, səmimi sözlərini demişdir. Ölkələrimiz dost, qardaş ölkələrdir. Xalqlarımız da dost, qardaş xalqlardır. Bu gün görüşlərdə qeyd olunan kimi, bizə tərçüməçi lazım deyildir. Biz bir-birimizin dilini başa düşür, anlayırıq və bütün beynəlxalq təşkilatlarda məsələlərə vahid mövqedən yanaşırıq. Mən bu gün xüsusilə qeyd etdim ki, Özbəkistan Azərbaycanın haqq işini daim dəstəkləyir, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasını nəinki rəsmi bəyanatlarla dəstəkləyir, eyni zamanda, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Məclisinin iclaslarında birmənalı şəkildə Azərbaycanın mövqeyinə səs verir. Bu gün Özbəkistanın Prezidenti bir daha bu prinsipial mövqeyini bildirmişdir.

Bizim aramızda çoxşaxəli münasibətlər vardır - həm iqtisadi, siyasi və həm də başqa sahələrdə. Ən əsası odur ki, biz səmimi dostuq, qardaşıq. Bu gün yəqin ki, münasibətlərimizin tarixində öz yerini tutacaqdır. Çünki bu gün gördüyümüz işlər münasibətlərimizin inkişaf etdirilməsində çox mühüm rol oynayacaqdır. Bu, mənim Özbəkistana ikinci rəsmi səfərimdir. Birinci səfərdə biz Azərbaycanın böyük oğlu Nizami Gəncəvinin abidəsini hörmətli Prezident Kərimov ilə bərabər açdıq. İki il bundan əvvəl İslam Kərimovun rəsmi səfəri zamanı Özbəkistan xalqının böyük oğlu Əlişir Nəvainin abidəsi Bakıda ucaldılmışdır. Bu gün Heydər Əliyevin adını daşıyan mədəniyyət mərkəzinin yeni dövrü başlayır. Bütün bu hadisələr onu göstərir ki, aramızda olan münasibətlərin çox dərin kökləri və çox mənalı məzmunu vardır.

Bu gözəl hadisə münasibətilə sizi ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Buraya Özbəkistanda yaşayan Azərbaycan diasporunun, özbək ictimaiyyətinin nümayəndələri toplaşmışlar. Siz Özbəkistanın dəyərli vətəndaşları kimi onun inkişafına töhfənizi verirsiniz. Ancaq eyni zamanda, siz Azərbaycanı da təmsil edirsiniz. Mən bilirəm ki, burada azərbaycanlılar üçün bütün şərait yaradılıbdır. Yəni, burada heç bir ayrı-seçkilik yoxdur. Yəni, siz də burada dəyərli vətəndaşlar kimi bütün hüquqlara maliksiniz. Siz bir növ Özbəkistan ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlərdə çox vacib funksiyanı daşıyırsınız. Çünki sizin burada işiniz, fəaliyyətiniz, yaşamağınız münasibətlərimizi gücləndirir. Əlbəttə, bilərsiniz ki, Azərbaycanda həmişə sizinlə maraqlanırlar, işlərinizə diqqət göstərilir. Biz bundan sonra da çalışacağıq ki, bütün başqa ölkələrdə, dünyada yaşayan

azərbaycanlılarla işlərimiz, əlaqələrimiz daha da yüksək səviyyədə qurulsun. Bir daha sizi ürəkdən təbrik edirəm. Sizə uğurlar arzulayıram.

X X X

Özbəkistan Milli Elmlər Akademiyasının Mikrobiologiya İnstitutunun elmi işçisi Südabə MƏMMƏDOVA xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıları hər zaman diqqətdə saxladığı üçün dövlətimizin başçısına təşəkkürünü bildirdi:

- Cənab Prezident, Sizi Azərbaycanın diasporu adından salamlayıram. Özbəkistana xoş gəlmisiniz. Bu gün doğrudan da tarixi bir gündür ki, biz onu burada qeyd edirik. Cənab Prezident, məhz Sizin şəxsi təşəbbüsünüz ilə bu bina əsaslı təmir edildi, yenidən quruldu. İndi də bizə təqdim olunur. Biz hamımız Sizə təşəkkürümüzü bildiririk, minnətdarıq, çox sağ olun. Sizin Özbəkistana hər gəlişiniz bizi çox sevindirir. Sizə öz minnətdarlığımızı bildiririk. Biz də həmişə Vətənləyik. Harada olsaq da biz hamımız azərbaycanlı adımızı başqa dövlətlər, millətlər içində yüksək tutmağa çalışırıq və çalışacağıq. Çox sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun, təbrik edirəm.

Tədbir iştirakçıları xalqlarımız arasındakı dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin inkişafına verdiyi töhfələrə görə Azərbaycan Prezidentinə bir daha təşəkkür etdilər.

Sonra xatirə şəkli çəkdirildi.

X X X

Daha sonra Prezident İlham Əliyev mədəniyyət mərkəzinin sərgi salonunda Səmərqənddə yaşamış mərhum azərbaycanlı heykəltəraş Eynulla Əliyevin əsərlərindən ibarət sərgiyə baxdı.

**DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ III QURULTAYINDA
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
İLHAM ƏLİYEVİN
NİTQİ**

5 iyul 2011-ci il

-Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz qonaqlar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı Dünya azərbaycanlılarının III qurultayının açılışı münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Hər birinizə cənağı, uğurlar arzulayıram.

Bu qurultay çox əlamətdar bir hadisədir. Azərbaycanda Dünya azərbaycanlılarının qurultaylarının keçirilməsi artıq gözəl ənənəyə çevrilmişdir. Bu ənənənin təməlini 2001-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyev qoymuşdur. Onun təşəbbüsü ilə Bakıda ilk dəfə olaraq dünya azərbaycanlıları bir araya gəldilər, çox gözəl qurultay keçirildi. Ondan sonra dünyada yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması üçün yeni şərait yaradılmışdır.

2002-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmışdır. İndi onun adı Diasporla İş üzrə Komitədir. Bütün qitələrdə yaşayan soydaşlarımız komitənin fəaliyyəti nəticəsində öz təşkilatlarını yaratmışlar. Bu təşkilatlar bu gün artıq bütün qitələrdə, bütün ölkələrdə uğurla fəaliyyət göstərirlər.

Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi və birliyi üçün ulu öndər çox böyük səylər göstərmişdir. Hələ 1991-ci ildə Naxçıvanda onun təşəbbüsü ilə 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günü kimi elan edilmişdir. Bu gün 31 dekabr bizim milli bayramımızdır.

Bu gün nümayiş olunan filmdə ölkəmizin inkişafının müxtəlif istiqamətləri göstərilmişdir. Azərbaycan bu il müstəqilliyinin 20 illik yubileyini qeyd edir. Bu 20 il ərzində biz böyük və şərəfli yol keçmişik. İyirmiillik yubileyi qeyd edərkən ölkəmiz, xalqımız üçün ulu öndər Heydər Əliyevin verdiyi töhfələri bir daha yada salırıq. Müstəqil Azərbaycan üçün ən həlledici anlarda Azərbaycan xalqının tələbi ilə rəhbərliyə gəlmiş Heydər Əliyev ölkəmizi bəladan, faciədən, vətəndaş müharibəsindən qurtara bilmişdir.

1991-ci ildə Sovet İttifaqının dağılması nəticəsində Azərbaycan müstəqilliyə qovuşmuşdur. Ancaq o vaxt ölkədə gedən proseslər və mövcud olan ağır vəziyyət müstəqilliyimizi sual altına qoymuşdu. Ölkədə xaos, anarxiya, kütləvi itaətsizlik hökm sürürdü. İqtisadi və siyasi tənəzzül faktiki olaraq ölkəmizi uçuruma aparırdı. Bundan əlavə, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü və təcavüz nəticəsində torpaqlarımızın işğal altına düşməsi, daxili çəkişmələr, qarşıdurmalar və vətəndaş müharibəsinin başlanması – bütün bunlar müstəqilliyimizin ilk illərinin hadisələri idi.

1993-cü ildə Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində bütün xoşagəlməz hallara son qoyuldu. Ölkəmizdə sabitlik yarandı və Azərbaycanda inkişaf dövrü başlandı. Ona görə biz tam əminliklə və qətiyyətlə

deyirik: Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın banisidir, müstəqil Azərbaycanın qurucusudur. Bu gün Azərbaycan onun qoyduğu yolla gedərək inkişaf edir.

Azərbaycanın inkişaf istiqamətləri 1993-cü ildə və dövlətçiliyimizin formalaşmasının ilk illərində müəyyən edilmişdir. O dövr üçün bu təşəbbüslər həlledici məna daşıyırdı. Çünki bu gün Azərbaycanın reallıqları məhz o dövrdə müəyyən edilmiş və seçilmiş istiqamətlər üzərində qurulmuşdur. Düzgün istiqamət seçilmişdir: Azərbaycan dünya birliyinə inteqrasiya etməli, açıq qapılar siyasəti aparmalı, xarici investisiyaları cəlb etməli idi. Biz bütün bunlara nail ola bilmişik. Azərbaycanda demokratik, dünyəvi dövlətin qurulması da məhz Heydər Əliyevin siyasətinin nəticəsidir. Bu gün Azərbaycan sürətlə və uğurla inkişaf edən ölkədir. Ölkəmizdə siyasi proseslər çox müsbət istiqamətdə gedir. Siyasi sistem təkmilləşir. Ölkəmiz demokratik əsaslarla idarə olunur. Söz, vicdan, mətbuat azadlığı, insan hüquqlarının qorunması məsələləri bizim üçün prioritetdir. Azərbaycanda hüquqi dövlət quruculuğu prosesi uğurla gedir. Biz bütün beynəlxalq qurumlarla, beynəlxalq təşkilatlarla uğurlu əməkdaşlıq aparırıq.

Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1995-ci ildə müstəqil Azərbaycanın Konstitusiyası qəbul edilmişdir. Bizim Əsas Qanunumuz imkan verir ki, ölkəmiz uğurla və sürətlə inkişaf etsin.

Ölkə qarşısında duran vəzifələr icra edilir. Bir daha demək istəyirəm ki, 1990-cı illərdə düzgün müəyyən edilmiş istiqamət bugünkü reallıqlara gətirib çıxarmışdır. Bu gün Heydər Əliyev siyasəti yaşayır, davam etdirilir və yeni formalarla zənginləşdirilir.

Azərbaycanda müasir dövlət quruculuğu prosesi uğurla gedir. Eyni zamanda, biz milli mənəvi dəyərlərimizə də çox sadıq, onları qoruyuruq. Azərbaycan dəyərləri bizim üçün müstəsna əhəmiyyət daşıyır. Əsrlər boyu Azərbaycan xalqı milli mənəvi dəyərlərini, ana dilini – Azərbaycan dilini qoruya bilmişdir. Bu gün müasir Azərbaycan dövləti bu möhkəm təməl üzərində yaranır, güclənir və bölgədə, regionda artıq çox mühüm amilə çevrilibdir.

Bizim milli dəyərlərə bağlılığımız Azərbaycan xalqının iradəsinin əlamətidir. Bununla bərabər, dünyada mövcud olan və bizim üçün məqbul sayılan ən mütərəqqi təcrübə Azərbaycanda tətbiq olunur. Azərbaycanda geniş modernləşmə siyasəti aparılır. Həyatımızın bütün istiqamətlərində modernləşmə əlamətlərini görə bilirik. Biz bundan sonrakı dövrdə də bu siyasətə sadıq qalacağıq.

Azərbaycanda, eyni zamanda, güclü iqtisadi potensial yaradılmışdır. Son illər ərzində aparılan iqtisadi islahatlar nəticəsində ölkə tam şəkildə özünü təmin edə bilir və hətta dünya üçün çox böyük problemlər yaratmış maliyyə və iqtisadi böhran Azərbaycana çox az təsir etmişdir. Ən böhranlı illərdə - 2008-ci, 2009-cu, 2010-cu illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf etmişdir, iqtisadiyyatımız artmışdır.

Azərbaycanda siyasi və iqtisadi islahatlar bir-birini tamamlayır. Məqsədimiz ondan ibarətdir ki, bu islahatların dərinləşməsi nəticəsində güclü, müasir dövlət yaradılsın. Biz artıq bu istiqamətdə çox böyük nailiyyətlərə çata bilmişik.

Son 7 il ərzində ölkə iqtisadiyyatı üç dəfə artmışdır. Yəni, ümumi daxili məhsul 300 faiz artmışdır. Bu da dünya praktikasında analoqu olmayan bir təcrübədir. Sənaye istehsalı da təxminən üç dəfə artmışdır. Yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı beş dəfə azalmışdır. Bu, onu göstərir ki, bizim tərəfimizdən aparılan islahatlar sosialyönümlü islahatlardır. Siyasətimizin təməlinə insan amili dayanıb və bir neçə il əvvəl elan edilmiş

“Biz neft kapitalını insan kapitalına çevirməliyik” şüarı bu gün reallaşır. Bunun nəticəsində iqtisadiyyatımızın bütün istiqamətlərində bir canlanma və inkişaf görürük. Maliyyə imkanlarımız genişlənir. Azərbaycanda çox böyük quruculuq işləri aparılır. Azərbaycana xarici və daxili investisiyalar qoyulur. Təkcə keçən il ölkəmizə 16 milyard dollar sərmayə qoyulmuşdur. Ümid edirəm ki, bu il bu rəqəm daha da böyük olacaqdır. Yenə də deyirəm, aparılan islahatlar nəticəsində ən ağır, ən böhranlı aylarda, illərdə biz iqtisadi və makroiqtisadi sabitliyi qoruya bilmişik. Ondan əlavə, atılan addımlar və irəli sürülən təşəbbüslər nəticəsində insanların maddi rifahı artıb, sosial proqramlar icra edilib, sosial ödəmələr, maaşlar, pensiyalar artırılır.

İqtisadi müstəqillik, əlbəttə, imkan verir ki, biz beynəlxalq məsələlərlə də bağlı fikrimizi açıq-aydın ifadə edək. Bölgədə gedən proseslərə Azərbaycanın təsir imkanları artır. Bu da təbiidir. Çünki Azərbaycan iqtisadiyyatı Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatının 75 faizini təşkil edir. Onu da qeyd etməliyəm ki, ümumi daxili məhsulun 80 faizi özəl sektorda formalaşır. O da öz növbəsində göstərir ki, Azərbaycanda liberal islahatlar uğurla aparılır.

Regional əməkdaşlıq təşəbbüslərinin irəli sürülməsi nəticəsində regionda çox gözəl əməkdaşlıq iqlimi yaranmışdır. Ulu öndər Heydər Əliyevin neft strategiyası çərçivəsində irəli sürdüyümüz təşəbbüslər gözəl nəticələrini verməkdədir. Azərbaycan çox uğurlu enerji siyasəti aparır. Enerji təhlükəsizliyi məsələlərinə gəldikdə, son aylar daha çox Azərbaycanın adı çəkilir və bu da təbiidir. Çünki Azərbaycanda görülən işlər və infraquruculuq qoyulan vəsait bu gün yeni vəziyyətin yaranmasına gətirib çıxarmışdır. Biz bundan sonra da bu siyasətə sadıq qalacağıq. Azərbaycanın inkişafı təkcə iqtisadi addımlarla məhdudlaşmamalıdır. Yenə də deyirəm, biz istəyirik ki, bütün istiqamətlərdə ən qabaqcıl texnologiyalar, ən qabaqcıl təcrübə Azərbaycanda tətbiq olunsun və insanların yaşayış səviyyəsi ildən-ilə artsın. Buna nail olmaq üçün bütün imkanlar vardır. Bizim düşünülmüş strategiyamız vardır və taktiki addımlarımız da çox uğurludur. Azərbaycan nə xarici, nə daxili siyasətdə, nə də icra etdiyi proqramlarda bir dəfə də olsun səhv etməmişdir. Hesab edirəm ki, bunun nəticəsində bu gün ölkəmizin dünyadakı hörməti böyük dərəcədə artmışdır.

Azərbaycan etibarlı tərəfdaş kimi tanınır, bizim sözüümüzə inanırlar. Bizimlə əməkdaşlıq və dostluq etmək istəyən ölkələrin sayı artmaqdadır. Müstəqillik ən böyük sərvətdir, ən böyük uğurumuzdur. Azərbaycan 20 ildir ki, müstəqil yaşayır, Azərbaycan xalqı azad yaşayır. Azərbaycan xalqı öz taleyinin sahibidir, Azərbaycan xalqının iradəsi bizim üçün ən vacib amildir. Ölkə qarşısında duran sosial – iqtisadi məsələlərin həlli əminəm ki, bundan sonra da uğurla icra ediləcəkdir. Çünki bunu deməyə əsas verən bizim təcrübəmiz, artıq əldə edilmiş maliyyə potensialımız və iqtisadi imkanlarımızdır.

Ölkə qarşısında duran ən ağırlı problem Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Əfsuslar olsun ki, uzun illər danışıqların aparılmasına baxmayaraq, bu məsələ həllini tapmır. Torpaqlarımız işğal altındadır, bütün beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü müdafiə edir, dəstəkləyir. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, ATƏT, Avropa Parlamenti, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Şurası, digər təşkilatlar müvafiq qərar və qətnamələr qəbul etmişdir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü orada müdafiə edilir və işğalçı qüvvələrin işğal edilmiş torpaqlardan çıxarılması da orada nəzərdə tutulur. Ancaq əfsuslar olsun ki, məsələ həllini tapmır. Bunun yeganə səbəbi Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi və sülhə hazır olmamasıdır. Ancaq biz yaxşı bilirik ki, gec-tez Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəkdir.

Biz istəyirik ki, bunu sülh yolu ilə və tezliklə həll edək. Ermənistan tərəfi də anlamalıdır ki, artıq Azərbaycanda yaradılmış potensial Ermənistanın potensialı ilə müqayisə edilə bilməz. Bizim iqtisadi imkanlarımız və iqtisadi potensialımız Ermənistandakından 10 dəfə artıqdır. Vaxt keçdikcə bu fərq daha da çoxalacaq, iki ölkə arasındakı uçurum daha da genişlənəcəkdir. Ona görə Ermənistanın marağında olmalıdır ki, bu məsələ tezliklə öz həllini tapsın. Çünki Azərbaycanla rəqabət aparmaq indi onların gücündə deyildir. Bizim təkə hərbi xərclərimiz Ermənistanın bütün dövlət büdcəsindən 50 faiz artıqdır. Bu, hələ bizim gördüyümüz işlərin birinci nəticəsidir. Biz çox yaxşı başa düşürük və görürük ki, bizi nələr gözləyir. Azərbaycan dünya miqyasında zəngin ölkələrin arasında olacaqdır. Artıq beynəlxalq təşkilatların reytinglərində Azərbaycanın mövqeləri istənilən istiqamətdə çox yüksəkdir. İqtisadiyyatımızın rəqabət qabiliyyətliliyinə görə biz MDB məkanında birinci yerdəyik. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi və hazırlığına görə biz MDB məkanında birinci yerdəyik. İnsan inkişafı indeksinə görə də ən böyük sıçrayışı Birləşmiş Millətlər Təşkilatının hesablamalarına görə Azərbaycan etmişdir.

Yəni biz çox yaxşı bilirik ki, 5 il, 10 il sonra Azərbaycanın potensialı nədən ibarət olacaqdır. Çünki bir daha demək istəyirəm ki, bunu proqnozlaşdırmaq üçün əsas verən gördüyümüz işlərdir və icra edilən layihələrdir. Ona görə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münahişəsinin tezliklə həll olunması həm Azərbaycanın, həm də Ermənistanın maraqlarına cavab verir. Beynəlxalq birlik də bunu istəyir, Beynəlxalq birlik də istəyir ki, bu münahişəyə son qoyulsun. Son aylar ərzində bizi ruhlandırın vacib amillərdən biri də odur ki, bu məsələ ilə bağlı vasitəçilər və onların dövlət başçıları birmənalı şəkildə bildirirlər ki, status–kvo qəbul edilməzdir. Status-kvo dəyişdirilməlidir. Status-kvonun dəyişdirilməsi təbii ki, torpaqlarımızın işğal altından çıxmasını tələb edir.

Biz ümid edirik ki, danışıqların nəticəsi olacaqdır. Hər halda Azərbaycan danışıqlarda bütün dövr ərzində konstruktivlik nümayiş etdirmişdir. Çalışacağıq ki, bütün imkanlardan istifadə edib tezliklə öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa edək.

Siz, dünyada yaşayan azərbaycanlılar yaxşı bilirsiniz ki, Dağlıq Qarabağ əzəli və tarixi Azərbaycan torpağıdır. Əsrlər boyu xalqımız o ərazilərdə yaşamışdır, yaratmışdır. Ermənilər o əraziyə qonaq kimi gəlmişlər. Biz onların Dağlıq Qarabağa gəlməyinin tarixçəsini də yaxşı bilirik. Vaxtilə 1978-ci ildə ermənilər tərəfindən Dağlıq Qarabağda onların Dağlıq Qarabağa köçürülməsini əks etdirən abidə ucaldılmışdır. Müharibənin ilk illərində ermənilər o abidəni dağıtmışlar. Ancaq tarixi dəyişdirmək mümkün deyildir.

Tarix tarixdir. 1978-ci ildə Qarabağda məskunlaşmalarının 150 illiyini qeyd edən ermənilər yaxşı bilirlər ki, onlar bu torpaqlara qonaq kimi gəlmişlər. Nəinki Dağlıq Qarabağ, bugünkü Ermənistan tarixi Azərbaycan torpaqlarında formalaşmışdır. İrəvan xanlığı, Zəngəzur mahalı bizim tarixi ərazimizdir. Xəritəyə baxsaq görürük ki, vaxtilə Zəngəzuru Azərbaycandan ayıraraq Ermənistanla vermək nəticəsində böyük türk dünyası coğrafi cəhətdən parçalandı. Yəni, Zəngəzurun Ermənistanla verilməsinin çox böyük mənfi mənası var idi. Biz indi iddia etmirik ki, bu torpaqlar Azərbaycana birləşsin. Halbuki hər bir azərbaycanlı, hər bir vətəndaş, hər bir uşaq öz tarixini bilməlidir. Bilməlidir ki, bu bölgələr tarixi Azərbaycan torpaqlarıdır. Məsələnin həlli üçün, əlbəttə, bütün amillər nəzərdən keçirilməlidir. Tarix bəllidir. Bu bizim torpağımızdır, nəinki Dağlıq Qarabağ və digər bölgələr. Beynəlxalq hüquq normaları tam şəkildə bizim mövqeyimizi müdafiə edir. Minsk qrupunun həmsədr

ölkələrinin dövlət başçılarının verdiyi bəyanatda da Helsinki Yekun Aktına istinad edilir. Helsinki Yekun Aktında açıq-aydın göstərilir ki, ərazi bütövlüyü prinsipləri xalqların öz müqəddəratını müəyyən etmək prinsipləri ilə ziddiyyət təşkil etməməlidir. Beləliklə, hüquqi cəhətdən də mövqeyimiz güclüdür. İqtisadi cəhətdən indi Ermənistan ilə Azərbaycan müqayisə edilə bilməz. Bu tam başqa, necə deyərlər, çəki dərəcələridir. Siyasi proseslərə təsir imkanları baxımından da Azərbaycan daha əlverişli mövqedədir. Çünki həm coğrafi baxımdan, həm gördüyümüz işlər, infrastruktur, enerji siyasəti, bölgədə təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirilməsi və Azərbaycanın rolu əlbəttə ki, siyasi cəhətdən də çəkimizi daha da artırır. Mən şübhə etmirəm ki, bütün bu amillər, üstəgəl Azərbaycan Ordusunun güclənməsi nəticəsində biz Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll edə biləcəyik. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir və bərpa ediləcəkdir.

Əziz dostlar, əziz həmvətənlər, bir daha sizi Azərbaycanda səmimiyyətlə salamlayıram. Mən əminəm ki, Vətənə gəlməyiniz sizin üçün çox xoşdur. Bakının müasir görkəmi də əminəm ki, sizə çox xoş təəssürat bağışlayır. Bakı dünyanın ən gözəl şəhərlərindən biridir. Bakı bizim paytaxtımızdır, sevimli şəhərimizdir. Şəhərimizin gələcək inkişaf planları da vardır. Əminəm ki, hər dəfə Bakıya gələndə siz şəhərimizin yeni, gözəl guşələri ilə tanış olacaqsınız. Bu fürsətdən istifadə edərək istərdim ki, Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti ilə bağlı fikirlərimi sizinlə bölüşüm.

Birinci növbədə qeyd etməliyəm və çox şadam ki, dünyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları artıq tam formalaşmışdır. Birinci qurultaydan keçən dövrdə, yəni 10 il ərzində böyük işlər görülmüşdür, təşkilatların sayı artmışdır. Beş il əvvəl 336 diaspor təşkilatımız var idisə, hazırda onların sayı 416-ya çatmışdır. Bu, çox vacibdir. Ancaq eyni zamanda, kəmiyyət bu məsələ ilə əlaqədar bəlkə də həlledici rol oynamır. Mən çox şadam ki, diaspor təşkilatlarımız keyfiyyət baxımından da güclənir, onların fəaliyyəti daha da məqsədyönlüdür, daha da təsirlidir. Müxtəlif ölkələrdə bizim diaspor təşkilatları tərəfindən keçirilmiş aksiyalar onu göstərir ki, istənilən yerdə təşkilatlarımız öz fikrini, öz etirazını, yaxud da ki, öz dəstəyini göstərə bilirlər. Bu, çox mühüm amildir. Mən çox şadam ki, bu gün dünyada fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları yeni səviyyəyə qalxmışdır. Bu təşkilatlar arasında koordinasiya işlərinin aparılması əlbəttə ki, onların fəaliyyətini daha da gücləndirir. Mən hesab edirəm ki, diaspor təşkilatlarımız fəaliyyət göstərdikləri ölkələrdə bütün Azərbaycan icmasını birləşdirməlidir. İdeal variant ondan ibarət ola bilər ki, hər bir azərbaycanlı diaspor təşkilatlarına üzv olsun, onların tədbirlərində iştirak etsin, öz dəstəyini versin, öz köməyini göstərsin və eyni zamanda, diaspor təşkilatları tərəfindən də lazım olanda kömək görsün. Bunu etmək üçün bu təşkilatlar daha da güclü olmalıdır. Mən hesab edirəm ki, ən vacib amillərdən biri diaspor təşkilatlarının birliyi və bəzi hallarda bir ölkədə bir neçə diaspor təşkilatı fəaliyyət göstərir, böyük ölkələrdə əlbəttə ki, onların sayı onlardır. Əksər hallarda cəmiyyətlər arasında əlaqələr sağlamdır. Ancaq elə hallar var ki, orada müəyyən ziddiyyətlər, müəyyən problemlər, anlaşılmazlıq ortaya çıxır. Mən çox xahiş edirəm ki, əgər belə bir hal varsa, buna son qoyulsun. Çünki biz ölkə daxilində də, xaricdə də bir yerdə olmalıyıq. Birlik bizi gücləndirir. Birlik olmasa, biz güclü ola bilmərik. Bu aksiomadır. Ona görə hesab edirəm ki, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin inkişafı üçün biz birliyi tam şəkildə təmin etməliyik. Eyni zamanda, hazırda Azərbaycanın dünyadakı daimi və diplomatik nümayəndəliklərinin sayı da artmaqdadır. Keçən qurultay zamanı bizim 46 səfirliyimiz və konsulluğumuz var idi. Hazırda onların sayı 65-ə çatmışdır. Yaxın zamanlarda 8 ölkədə yeni səfirlik və konsulluğun açılışı nəzərdə tutulur. Bu, əlbəttə ki, ilk

növbədə Azərbaycan dövlətinin qüdrətini göstərir. Yəni, onu göstərir ki, biz bütün dünya ilə əməkdaşlıq edirik və hazırda 65-dir və 73-ə çatanda əlbəttə ki, dünya miqyasında elə vacib ölkə qalmayacaq ki, orada səfirliyimiz olmasın.

Səfirliklərlə diaspor təşkilatları arasındakı əməkdaşlıq daha da güclü, daha da məqsədyönlü olmalıdır. Mən bu alqışları eşidirəm və görürəm ki, nə demək istədiyimi siz də yaxşı başa düşürsünüz. Mən çox dərinə getmək istəməzdim, amma bəzi hallarda səfirliklərlə diaspor təşkilatları arasında olan ziddiyyətlər mənə çox incidir. Biz buna yol verməməliyik. Səfirlik Azərbaycan dövlətinin bir parçasıdır, Azərbaycan dövlətinin rəsmi nümayəndəliyidir, Azərbaycan dövlətinin xarici ölkələrdə simvoludur. Biz elə etməliyik ki, səfirliklərlə diaspor təşkilatları arasında daim mehriban münasibətlər olsun. Əgər hər hansı bir problem, anlaşılmaqlıq, yaxud da ki, narazılıq varsa, o, dərhal öz həllini tapmalıdır. Yəni, hərə bir tərəfə, öz küncünə çəkilməməlidir ki, biz sonra müdaxilə edək və vəziyyəti normallaşdırmağa çalışaq. Onlar özləri bir-birinə hörmətlə yanaşmalıdırlar, bir-birinin fəaliyyətini dəstəkləməlidirlər, çünki bizim bir Vətənimiz var - Azərbaycan dövləti. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı çalışmalıdır ki, onun dövləti haqqında müsbət imic formalaşsın, xalqı haqqında reallığı əks etdirən bir təəssürat yaransın. Əgər xarici ölkə vətəndaşları görsə ki, azərbaycanlılar xaricdə bir-biri ilə yola getmirlər, yaxud da ki, bir-birinin əleyhinə iş aparırlar, istər-istəməz onlarda ölkə haqqında, xalqımız haqqında düzgün olmayan təəssürat yarana bilər. Ona görə də mən sizdən xahiş edirəm ki, əgər bu vaxta qədər, indi kimin səhvindən nə olub olub, onu gərək qoyaq kənara, o səhifəni bağlayaq. Bundan sonra diaspor təşkilatları və səfirliklər bir komanda şəklində, bir yumruq kimi işləməlidirlər və Azərbaycanın nə qədər gözəl ölkə olduğunu yaşadıkları ölkənin vətəndaşlarına birgə çatdırmalıdırlar.

Yenə də demək istəyirəm ki, əksər hallarda biz səfirliklərlə diaspor təşkilatları arasında çox gözəl əməkdaşlıq edirik. Ancaq dediyim kimi, elə hallar da var və əminəm ki, bu qurultaydan sonra bu məsələlər də yoluna qoyulacaqdır.

Diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti, eyni zamanda, erməni lobbisinin Azərbaycan əleyhinə apardığı çirkin kampaniyaya qarşı tutarlı bir cavabdır. Sırr deyil ki, müstəqilliyimizin ilk illərində bizim nə böyük maliyyə imkanlarımız var idi, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da o vaxt hələ təşkilatlanmamışdılar. Ancaq hazırda bütün ölkələrdə diaspor təşkilatlarımız erməni təbliğatına qarşı Azərbaycan reallıqlarını ortaya qoyurlar. Mən bu hərəkətləri, bu siyasəti alqışlayıram və bizim diaspor təşkilatlarının üzvlərinə bu fədakar və çox gözəl missiyaya görə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Biz çalışmalıyıq ki, Azərbaycan haqqında reallıqları bütün dünyaya bildirək. Bizə qarşı dünyada erməni lobbisi fəaliyyət göstərir. Bizə qarşı mübarizə aparır. Onların təsir dairəsində olan bəzi siyasətçilər, bəzi mətbu orqanlar, bəzi ictimai qurumlar Azərbaycana qarşı kampaniya aparırlar - ləkələmə kampaniyası, Azərbaycan reallıqlarını təhrif etmək üçün uydurmalar, düzgün olmayan faktlar yayırlar, yalanlar, böhtanlar yağdırırlar.

Azərbaycan dövləti özünü qoruyur və qoruyacaqdır. Ancaq mən çox şadam ki, diaspor təşkilatlarımız da nəinki erməni lobbisi təşkilatlarına tutarlı cavab verir, eyni zamanda, onlar özləri orada Ermənistanı qarşı çox ciddi və real faktlar əsasında qurulmuş təbliğat işləri aparırlar. Mən xaricdə çalışan səfirlərimizlə görüşlərdə həmişə demişəm və bu gün də demək istəyirəm ki, bizim diplomatiyamız hücum diplomatiyası olmalıdır. Bizim diplomatiyamız müdafiə, özünümüdafiə xarakteri daşmamalıdır. Hücum diplomatiyamız nəticə verir. Xüsusilə

nəzərə alsaq ki, Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsində haqlı tərəf və zərər çəkən tərəf bizik, əlbəttə, arqumentlərimiz daha da ciddidir və daha da tutarlıdır. Hesab edirəm ki, növbəti dövrdə də erməni lobbisinə qarşı bütün dünyada mübarizəmizi davam etdirməliyik, onların yalanlarını ifşa etməliyik, Azərbaycan həqiqətlərini təbliğ etməliyik və Azərbaycan reallıqlarını olduğu kimi təqdim etməliyik. Müxtəlif konfranslar, simpoziumlar, “dəyirmi masa”lar keçirilir. Mən bunu alqışlayıram. Qəzetlər buraxılır. Hesab edirəm ki, qəzetlərin sayı daha da çox olmalıdır və mütəmadi qaydada xaricdə Azərbaycan dilində qəzetlər buraxılmalıdır. O ölkələrin dillərində qəzetlər, jurnallar buraxılmalı, təbliğat xarakterli materiallar nümayiş etdirilməlidir. Biz indi internet dövründə yaşayırıq və Azərbaycanda internet azaddır. Bu da çox vacib bir məsələdir. Heç bir məhdudiyyət yoxdur. Azərbaycanda internet istifadəçilərinin sayı 50 faizə çatmışdır. Bəzi hallarda yenə də erməni təbliğatı nəticəsində, yaxud da ki, erməni lobbisinin təsiri altında olan bəzi riyakar siyasətçilər tərəfindən Azərbaycanda guya mətbuat azadlığının olmaması haqqında fikirlər eşidirik. Necə ola bilər ki, azad internet olan ölkədə, internet istifadəçilərinin sayı 50 faiz olduğu təqdirdə, bütün azad mətbuat mövcud olduğu təqdirdə bizə desinlər ki, burada mətbuat azad deyil. Yəni, internet dövründə biz bu imkanlardan da istifadə etməliyik. İnternet saytları açılmalıdır. Azərbaycan xalqının tarixini, mədəniyyətini, Azərbaycanın bugünkü reallıqlarını, siyasətini əks etdirən çoxsaylı saytlar yaradılmalıdır və Azərbaycanın dövlət qurumları bu işlərdə də öz köməyini göstərməlidirlər. Mən artıq müvafiq göstərişlər vermişəm. Yəni, bir sözlə, biz çalışmalıyıq ki, xaricdə özümüzü olduğu kimi təqdim edək. Bu işdə daha da böyük uğurlar əldə etmək mümkündür. Bununla bərabər, mən hesab edirəm, - bəzi hallarda biz artıq bunu görürük, - xaricdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarımız o ölkələrin daxili siyasətinin amilinə çevrilməlidir. Artıq bunun vaxtı gəlib çatıb. Həm ölkəmizin inkişafı, həm diaspor təşkilatlarımızın güclənməsi qarşımızda indi belə imkanlar açır. Soydaşlarımız - azərbaycanlılar yaşadıkları ölkələrdə dövlət, hökumət qurumlarında təmsil olunmalıdırlar. Onların sayı da bəzi hallarda buna imkan verir. Qanunvericilik orqanlarında təmsil olunmalıdırlar. Bunu etmək üçün azərbaycanlılar arasında qarşılıqlı dəstək və birlik daha da güclü olmalıdır. Mən hesab edirəm ki, bu, realdır. Ümid edirəm ki, biz növbəti qurultaya qədər artıq bu barədə də yaxşı xəbərlər eşidəcəyik. Bu həm orada yaşayan azərbaycanlılar üçün bir dəstək olacaq, dayaq olacaq, həm ölkəmiz üçün. Çünki xaricdə azərbaycanlılar nə qədər güclü olsa, dövlətimizin maraqları da o qədər müdafiə olunacaqdır. Nə qədər Azərbaycan güclü olsa, soydaşlarımız özlərini o qədər də əmin, rahat hiss edəcəklər. Ona görə də hesab edirəm ki, diaspor təşkilatlarının bütövlükdə və onların üzvlərinin fərdi qaydada real siyasətə, real işlərə daha da fəal cəlb edilməsi çox arzuolunan bir məsələdir. Əlbəttə, siz daim Azərbaycan dövlətinin dəstəyinə arxalana bilərsiniz.

Bizim xaricdə yaşayan soydaşlarımızın müəyyən hissəsi kommersiya strukturlarında işləyir. Daha çox bizneslə məşğul olurlar. Onların kifayət qədər möhkəm iqtisadi dayaqları vardır. Biz bunu alqışlayırıq. Biz istəyirik ki, hər bir azərbaycanlı yaşadığı yerdən asılı olmayaraq, yaxşı yaşasın, zəngin olsun, imkanları geniş olsun. Mən çox şadam ki, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın mütləq əksəriyyəti yaxşı yaşayır. Azərbaycandan xarici ölkələrə işləmək üçün gedən, yaxud da ki, uzun illər orada yaşayan soydaşlarımız aşağı səviyyəli işlərdə işləmirlər. Onlar ya biznes strukturlarında, ya da ali məktəblərdə elmlə məşğul olurlar. Biznes strukturları da kifayət qədər möhkəmdir. Bizim onlardan yeganə arzumuz ondan ibarətdir ki, ətrafda olan soydaşlara da kömək göstərsinlər.

Bununla bərabər, bu gün Azərbaycanın da, bayaq qeyd etdiyim kimi, iqtisadi imkanları genişlənir. Bizim investisiyalarımız indi nəinki Azərbaycanda, eyni zamanda, xarici ölkələrə də qoyulmağa başlamışdır. Bu da bizim strateji iqtisadi və siyasi addımlarımızdan biridir. İndi Azərbaycanın həm dövlət, həm də ki, özəl şirkətləri xarici ölkələrdə işləyirlər, kontraktları icra edirlər, investisiya qoyurlar. Bu investisiyalar bəzi hallarda yüz milyon, bəzi hallarda milyard dollarla ölçülür.

Azərbaycanın müvafiq dövlət strukturlarına, dövlət şirkətlərinə göstəriş verilmişdir və özəl şirkətlərə tövsiyə edilmişdir ki, çalışdığı ölkələrdə azərbaycanlıları daha da çox işlərə cəlb etsinlər. Bu proses başlanmışdır. Hesab edirəm ki, şirkətlərimiz xaricdə güclənən zaman orada yaşayan azərbaycanlılar bu işlərə daha da çox cəlb ediləcəklər. Burada söhbət təkcə azərbaycanlıları işə götürüb hansısa vəzifə verməkdən getmir. Xaricdə fəaliyyət göstərən şirkətlər Azərbaycan şirkətləri, dövlət şirkətləri tərəfindən icra edilən layihələrdə iştirak etməlidirlər. Podratçı, müqaviləçi kimi iştirak etməlidirlər. Onlar daha da çox pul qazanmalıdırlar.

İstəyirəm, siz biləsiniz ki, dövlət və özəl şirkətlərə bu məsələnin diqqətdən kənar qalmaması barədə göstəriş və tövsiyələr verilmişdir. Hesab edirəm ki, bu gün və sabah sizin hələ çoxlu görüşləriniz olacaqdır. Dövlət nümayəndələri ilə görüşləriniz olacaqdır. Bu məsələ daha da geniş müzakirə edilə bilər və müzakirə edilməlidir.

Eyni zamanda, biz indi xaricdə Azərbaycan mədəniyyət evlərinin yaradılmasına başlamışıq. Bu yeni təşəbbüsdür. Aparıcı ölkələrin mərkəzi şəhərlərində Azərbaycan dövləti mülkiyyət almaq niyyətindədir. Orada həm Azərbaycan mədəniyyət evlərinin fəaliyyəti təşkil edilməlidir, eyni zamanda, Azərbaycan ticarət evləri də yaradılmalıdır. Göstəriş verilmişdir ki, paytaxt şəhərlərinin mərkəzi yerlərində, mərkəzi küçələrində Azərbaycan mərkəzləri yaradılmalıdır. Orada Azərbaycan məhsulları təqdim edilməlidir, satılmalıdır, digər təbliğat xarakterli materiallar yayılmalıdır. Yəni, bu, bizim planlarımızda var və bu ildən başlayaraq artıq bu proses icra edilməyə başlanmışdır.

Hesab edirəm ki, mütləq Azərbaycan diaspor təşkilatlarının imkanları da bu işlərdə öz rolunu oynamalıdır. Bu məsələ ilə bağlı Xarici İşlər Nazirliyinə, İqtisadi İnkişaf Nazirliyinə göstərişlər verilmişdir. Hesab edirəm ki, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi də bu işlərə qoşulmalıdır ki, biz bu işi maksimum səmərə və xaricdə yaşayan azərbaycanlıların maraqlarını təmin etmək şərti ilə həll edək. Bunun da həm orada yaşayan azərbaycanlılar, həm də bizim üçün böyük faydası olacaqdır.

Əziz dostlar, mənim sizə deyiləsi sözlərim çoxdur. Ancaq vaxt keçir. Mən istəmirəm ki, qurultayın cədvəlinə düzəlişlər edək. İstəyirəm öz çıxışımı yekunlaşdırım. Mən bir daha demək istəyirəm ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların üçüncü qurultayı çox əlamətdar hadisədir. İlk növbədə, ona görə ki, yenə də biz bir yerə yığırdıq. Yenə də həm Azərbaycan xalqına, həm bütün dünyaya göstərdik ki, biz bir yerdəyik. Biz bir xalqıq, biz böyük xalqıq. Bu gün güclənən Azərbaycan bizim qürur mənbəyimizdir.

Mən əminəm ki, siz də Azərbaycanda gedən proseslərə yaxından bələd olan adamlar kimi, haqlı olaraq qürur hissi keçirirsiniz. Azərbaycan müstəqil ölkə kimi iyirmi il ərzində böyük yol keçmişdir - tam şəkildə azad, müstəqil, gözəl iqtisadi imkanlarla. Azərbaycanda insanlar təhlükəsiz şəraitdə yaşayırlar. Əmniyyət, təhlükəsizlik, ictimai-siyasi asayiş qorunur, bütün azadlıqlar vardır. Siyasi və iqtisadi aləmdə heç bir məhdudiyət yoxdur. Regionda mövqelərimiz kifayət qədər möhkəmdir və tam əminəm ki, getdikcə bizim təsir

imkanlarımız daha da artacaqdır. Bizim xaricdə yaşayan böyük ailəmiz vardır, bu, azərbaycanlılardır. Onlar öz doğma Vətəninə bağlı olan adamlardır. Bizi fərqləndirən əlamət ondan ibarətdir ki, harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq, öz Vətənimizə bağlıyıq. Bura bizim vətənimizdir, hamımızın vətənidir. Müstəqil Azərbaycan bütün azərbaycanlıların vətənidir. Bizim bir vətənimiz var - Azərbaycan! Bizim bir dilimiz var – Azərbaycan dili! Bizim ümumxalq ideologiyamız var – azərbaycançılıq məfkurəsi! Mən arzu edirəm ki, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar həmişə bir yerdə olsunlar. Həmişə bilsinlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanır və onlar hər zaman Azərbaycan dövlətinə arxalana bilirlər.

Çıxışımı ulu öndər Heydər Əliyevin unudulmaz sözləri ilə yekunlaşdırmaq istəyirəm: “Biz hamımız fəxr edirik ki, biz azərbaycanlıyıq”.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ DİASPOR TƏŞKİLATLARINA TÖVSIYƏLƏRİNİ VERDİ

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ ONLAYN FORUMU KEÇİRİLDİ

2 dekabr 2013-cü il

Dekabrın 2-də Bakı Sərgi Mərkəzində “BakuTel-2013” XIX Azərbaycan Beynəlxalq telekommunikasiya və informasiya texnologiyaları sərgisi açılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sərgi ilə tanış olmuşdur. Bu barədə AzərTAc-ın yaydığı məlumatda bildirilir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə sərgidə təqdim olunan “Dünya Azərbaycanlılarının onlayn Forumu” haqqında da məlumat verilmişdir.

Prezident İlham Əliyev onlayn videokonfrans sistemi vasitəsilə Azərbaycan diaspor nümayəndələri qarşısında çıxış etmişdir:

- Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti genişlənir. İndi demək olar ki, Avropanın əksər ölkələrində diaspor təşkilatları vardır. Onlar təşkilatlıblar, gözəl fəaliyyət göstərirlər. Eyni zamanda, bu gün Amerika Birləşmiş Ştatlarında, MDB məkanında - Ukraynada, Rusiyada, ümumiyyətlə, müxtəlif ölkələrdə azərbaycanlılar təşkilatlıblar. Bu gün xaricdə yaşayan azərbaycanlılar üçün yeni imkanlar yaradılır. Eyni zamanda, Azərbaycanın dövlət maraqlarının daha da dolğun şəkildə təmin edilməsi üçün diaspor təşkilatlarının rolu çox böyükdür.

Müxtəlif ölkələrə səfərlərimdə xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla çoxsaylı görüşlər zamanı bütün bu məsələlər geniş müzakirə edilmişdir. Bakıda keçirilmiş diaspor forumlarında mən öz ürək sözlərimi demişəm. Bir daha demək istəyirəm ki, bu gün güclü diaspor güclü Azərbaycanın imkanlarını genişləndirir. Eyni zamanda, xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlı hesab edirəm, haqlı olaraq qürur hiss keçirir ki, bu gün dünyada güclü Azərbaycan dövləti vardır.

Siz həmişə bilirsiniz və bilməlisiniz ki, sizin arxanızda güclü, güclənən, inkişafda olan, bu gün dünya miqyasında böyük hörmətə malik Azərbaycan dövləti dayanır. Eyni zamanda, sizin fəaliyyətiniz Azərbaycanın dövlət maraqlarının qorunması baxımından bizim üçün çox vacibdir. Bax, bu birlik bizi daha da gücləndirir.

Bu gözəl elektron xidmət vasitəsilə sizinlə bu gün təmasda olmağımdan çox məmnunam. Sizə fəaliyyətinizdə yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun!

Videokonfrans iştirakçıları dövlətimizin başçısına təşəkkürlərini bildirmişlər.

Qeyd edək ki, onlayn konfrans “BakuTel-2013” sərgisi müddətində davam edəcəkdir. Bunun üçün Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən ABŞ, Almaniya, Fransa, Hollandiya, Rusiya, Ukrayna və Türkiyədə fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatlarının ofislərində xüsusi avadanlıq quraşdırılmışdır.

BAKIDA DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ IV QURULTAYININ RƏSMİ AÇILIŞ MƏRASİMİ OLUB

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV AÇILIŞ MƏRASİMİNDƏ İŞTİRAK EDİB

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN NİTQİ

3 iyun 2016-cı il

İyunun 3-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayının rəsmi açılış mərasimi olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qurultayın açılış mərasimində iştirak edib. Dövlətimizin başçısı qurultayda nitq söyləyib.

Prezident İlham Əliyevin nitqi

-Hörmətli xanımlar və cənablar, əziz həmvətənlər.

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram. Bu gün ölkəmizin həyatında çox əlamətdar bir gündür. Dünya azərbaycanlılarını təmsil edən əsas diaspor təşkilatlarının nümayəndələri, rəhbərləri Azərbaycandadırlar, doğma Vətəndədirlər. Bu gün IV Qurultayın açılışı münasibətilə bütün dünya azərbaycanlılarını təbrik etmək istəyirəm. Əminəm ki, qurultay dünya azərbaycanlılarının birləşmələri, daha da fəal olmaları üçün çox önəmli tədbir olacaq.

Bildiyiniz kimi, birinci Qurultay ulu öndər, müstəqil Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2001-ci ildə keçirilmişdir. O vaxtdan bu günə qədər Azərbaycanda böyük işlər görülmüşdür, Azərbaycan daha da güclənmişdir, bizim imkanlarımız artmışdır.

Əlbəttə, biz həmişə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların həyatı, taleyi, işləri ilə maraqlanıyıq. Çalışırıq ki, onlara öz dəstəyimizi verək. İstəyirik ki, onlar olduqları ölkələrdə rahat yaşasınlar, yaxşı mövqə tutsunlar, onların yaxşı imkanları olsun və eyni zamanda, öz doğma Vətəninə də xidmət etsinlər.

2001-ci il Azərbaycan diaspor təşkilatlarının formalaşdırılması işində çox önəmli il olmuşdur. Çünki birinci Qurultaydan sonra 2002-ci ildə Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmışdır. Hazırda onun adı Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsidir. Diaspor təşkilatlarının təşkilatlanma, formalaşma prosesi daha da geniş vüsət almışdır. Əgər o vaxt dünyada 200-dən bir qədər çox diaspor təşkilatımız var idisə, hazırda onların sayı 462-dir. Azərbaycan diaspor təşkilatları həm kəmiyyət, həm keyfiyyət baxımından böyük yol keçmiş, güclənmiş, bu gün dünya miqyasında azərbaycanlılar və onların təmsil etdikləri təşkilatlar önəmli rol oynayırlar.

Bilirsiniz ki, ulu öndər Heydər Əliyev bütün dövrlərdə, o vaxt Sovet İttifaqı çərçivəsində başqa respublikalarda yaşayan azərbaycanlılara həmişə diqqət göstərirdi. Məhz onun təşəbbüsü ilə Sovet İttifaqında istisna hal kimi Azərbaycan gəncləri imtahan vermədən Rusiyanın, digər müttəfiq respublikaların ali məktəblərində təhsil alırdılar. Hər il 800-dən çox Azərbaycan gənci ən qabaqcıl təhsil ocaqlarında təhsil alırdılar. Ondan sonrakı dövrdə - müstəqillik dövründə Ulu Öndər bu məsələni daim diqqət mərkəzində saxlayırdı. Məhz onun təşəbbüsü ilə 1991-ci ildə 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik və Birlik Günü təsis edilmişdir. Bu gün bu bayramı bütün dünya azərbaycanlıları qeyd edirlər.

Beləliklə, Azərbaycanda 15 il ərzində diaspor təşkilatları ilə qurulan iş, əlaqələr tam yeni bir vəziyyətə gətirib çıxardı. Bu gün biz dünyanın müxtəlif yerlərində istənilən tədbiri keçirə, dünya ictimaiyyətini Azərbaycan reallıqları ilə daha da geniş şəkildə tanış edə bilərik və bunu edirik. Əlbəttə, əminəm ki, qurultayda səslənəcək fikirlər, aparılacaq müzakirələr bizim imkanlarımızı daha da genişləndirəcək.

Diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti daim diqqət mərkəzindədir. Bu gün mən diaspor təşkilatlarının gələcək fəaliyyəti ilə bağlı bəzi fikirlərimi bildirmək istəyirəm. İlk növbədə əlbəttə, biz istəyirik ki, dünyada yaşayan azərbaycanlılar öz tarixi Vətənləri ilə əlaqələri heç vaxt kəsməsinlər. Daim əlaqədə olsunlar, Azərbaycan ilə bağlı olsunlar. Beləliklə, onlar özlərini daha da rahat hiss edəcəklər. Belə olan halda Azərbaycan dövləti onlara daha da böyük dəstək verə biləcək.

Hazırda xaricdə yaşayan azərbaycanlıların sayı milyonlarla ölçülür. Əlbəttə ki, onlar yaşadıkları ölkələrin vətəndaşlarıdır. Mən çox istəyirəm ki, onlar yaşadıkları ölkələrdə daha da böyük mövqelərə nail ola bilsinlər. Yaşadıkları ölkələrin ictimai, siyasi, iqtisadi həyatında daha da fəal rol oynasınlar.

Yetişən gənc nəsil də Azərbaycan ilə bağlı olmalıdır. İlk növbədə, Azərbaycan dilini bilməlidirlər. Mən şadam ki, hazırda müxtəlif ölkələrdə 160-dan çox həftəsonu məktəbi fəaliyyət göstərir. Yəqin ki, biz bu məktəblərin sayını artırmalıyıq və Azərbaycan dövləti bu istiqamətdə öz səylərini davam etdirəcək.

Qeyd etdiyim kimi, xaricdə bizim 462 diaspor təşkilatımız var. Bu, özlüyündə onu göstərir ki, azərbaycanlıların yaşadıkları hər bir ölkədə bir neçə diaspor təşkilatı var. Əlbəttə, bu təşkilatlar arasında koordinasiya işi aparılmalıdır, birlik, həmrəylik olmalıdır. Bəzi hallarda bizim diaspor təşkilatlarımız bir-biri ilə rəqabət aparırlar. Əgər bu, sağlam rəqabətdirsə, mən bunu ancaq alqışlaya bilərəm. Bu rəqabət ümumi işimizə xidmət etməlidir. Biz ölkə daxilində də, xaricdə də birlik nümayiş etdirməliyik və bizim gücümüz birliyimizdədir. Bu gün Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti birlik nümayiş etdirir. Biz vahid amal uğrunda çalışırıq. Ölkəmizin gələcəyi ilə, strateji istiqamətlə bağlı cəmiyyətimizdə fikir ayrılığı yoxdur. Dövlət müstəqilliyi, iqtisadi müstəqillik, sosial məsələlərin həlli, ərazi bütövlüyümüzün bərpası, digər məsələlər ətrafında cəmiyyətdə vahid fikir var, konsensus var.

Əlbəttə, mən çox istəyirəm ki, xaricdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları da bir nöqtəyə vursunlar, birləşsinlər. Belə olan halda onların gücü də, ictimaiyyət tərəfindən onlara qarşı hörmət də artacaq. Əgər xarici ölkələrin ictimaiyyəti görsə ki, Azərbaycan diaspor təşkilatları bir-biri ilə yola getmirlər, bir-birinin əleyhinə fəaliyyət göstərirlər, əlbəttə, bu, yaxşı hal olmayacaq. Belə hallar var, onlar çox deyil. Ancaq mən istərdim ki, bu gün bu kürsüdən bu mövzuya toxunum və qeyd edim ki, birlik əsas məsələdir. Xüsusilə nəzərə alsaq ki,

bütün azərbaycanlılar, onların böyük əksəriyyəti vətənpərvərdirlər, Vətənə bağlıdırlar. Onlar istəyirlər ki, Azərbaycan dövləti daha da güclənsin, daha da qüdrətli dövlətə çevrilsin.

Əlbəttə, dövlət orqanları ilə Azərbaycan diaspor təşkilatlarının əlaqələri daimi olmalıdır, güclənməlidir. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi burada koordinasiya funksiyalarını icra edir. Eyni zamanda, bizim xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən səfirliklərimiz də bu işdə çox fəal olmalıdırlar. Mən onlara da dəfələrlə tövsiyə etmişəm, göstəriş vermişəm ki, diaspor təşkilatları ilə daim əlaqədə olsunlar. Mən xaricdə fəaliyyət göstərən səfirlərlə iki ildən bir görüş keçirirəm və hər bir çıxışda xüsusilə bu mövzuya toxunuram ki, onlar diaspor təşkilatlarına kömək göstərməlidirlər. Diaspor təşkilatları ilə səfirliklər arasında möhkəm əlaqələr olmalıdır və bu əlaqələr güclənməlidir. Çünki bir daha demək istəyirəm, biz bir məqsədə qulluq edirik, biz hamımız istəyirik ki, Azərbaycan daha da güclənsin. Hamımız istəyirik ki, xaricdəki azərbaycanlılar rahat yaşasınlar, yaşadıkları ölkələrdə yüksək mövqelərə malik olsunlar və Azərbaycanı ləyaqətlə təmsil etsinlər.

Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, dövlət, hökumət, qanunvericilik orqanlarında Azərbaycan diaspor nümayəndələrinin sayı daha da çox olmalıdır. Hesab edirəm ki, bu sahədə hələ görüləsi işlər çoxdur. Əfsuslar olsun ki, azərbaycanlılar müxtəlif dövlət və qanunvericilik orqanlarında lazımi səviyyədə təmsil olunmurlar. Bu təmsilçilik onların sayına uyğun deyil. Ona görə bu istiqamətdə də iş aparılmalıdır. Əlbəttə ki, Azərbaycan dövləti bu işə heç cür müdaxilə edə bilməz və etməməlidir. Bu vəzifəni ancaq diaspor təşkilatları özləri həll etməlidirlər. Necə? Yenə də birlik hesabına. Əgər misal üçün, bir ölkədə bütün diaspor təşkilatları arasında vahid koordinasiya və qarşılıqlı dəstək, anlaşma varsa, deməli, bu məqsədə çatmaq üçün daha da asan yollar müəyyən ediləcək.

Azərbaycanlılar müxtəlif ölkələrdə böyük biznes imkanlarına malikdirlər. Mən bunu alqışlayıram, bu, çox müsbət haldır. Bu, xalqımızın iqtisadi imkanlarını genişləndirir. Eyni zamanda, xaricdə yaşayan iş adamları Azərbaycandakı qohumlarına da kömək göstərilər. Bu da burada yaşayanlar üçün çox önəmlidir. Əlbəttə, mən çox istərdim ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlı iş adamları Azərbaycana sərmayə qoysunlar.

Bu gün Azərbaycanda sərmayə iqlimi çox müsbətdir. Bunu bütün mötəbər beynəlxalq maliyyə qurumları qeyd edir. Son 20 il ərzində - 1995-ci ildən bu günə qədər ölkə iqtisadiyyatına 200 milyard dollardan çox sərmayə qoyulmuşdur. Bu sərmayənin təxminən yarısı xarici investisiyalardır.

Azərbaycanda sərmayə iqlimi yaxşıdır, biznes mühiti gündən-günə yaxşılaşır. Xüsusilə bu ilin əvvəlindən imzaladığım sərəncamlar, fərmanlar nəticəsində bu istiqamətdə çox ciddi dönüş yaranmışdır. Bütün bürokratik əngəllər aradan götürülür, şəffaflıq tam təmin edilir. Bütün bunların nəticələrini biz gündəlik həyatda görürük. Biz bunu mötəbər beynəlxalq maliyyə qurumlarının hesabatlarında və bəyanatlarında görürük. Ona görə sərmayə qoyuluşu üçün Azərbaycan dünya miqyasında ən cəlbedici ölkələrdən biridir.

Bu gün sərmayə qoyuluşu problemləri, həmçinin bazarlarla bağlıdır. Çünki dünyada, yaşadığımız bölgədə, Yaxın Şərqdə, Avropada vəziyyət gərginləşir. Yeni qarşdurma, münaqişə ocaqları yaranır, sabitlik pozulur. Sabitlik olmayan yerdə investisiya da olmayacaqdır. Azərbaycanda sabitlik var. Bu sabitliyin təminatçısı, qarantı Azərbaycan xalqıdır. Bu, gözəl biznes imkanları üçün də gözəl şərait yaradır. Ona görə bir daha demək istəyirəm və xüsusilə böyük maliyyə imkanlarına malik olan azərbaycanlı iş adamlarına müraciət etmək istəyirəm: Azərbaycana sərmayə qoyun. Müxtəlif sahələrə, xüsusilə iqtisadiyyatın real sektoruna, kənd

təsərrüfatı, sənaye, turizm, yüksək texnologiyalar sektorlarına. Bütün bu sektorlar sürətlə inkişaf edir və bu sektorlara qoyulan sərmayə batmır. Biz bunu iqtisadi göstəricilərdə görürük. Sərmayələr Azərbaycan dövləti, o cümlədən qəbul edilmiş qanunlar tərəfindən layiqincə qorunur.

Bir məsələyə də toxunmaq istəyirəm. Azərbaycanlılar dünyada özlərini həmişə öz Vətəninə bağlı insanlar kimi göstəriblər. Bu gün də bu, belədir. Əlbəttə, biz çox istəyirik ki, xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlı heç olmasa, ildə bir dəfə Azərbaycana gəlsin. Birincisi, ona görə ki, Vətənlə əlaqələr qırılmasın. İkincisi, ona görə ki, Azərbaycanın müxtəlif yerlərində çox gözəl şərait yaradılıb. Bakı şəhərində, bölgələrimizdə istirahət üçün gözəl, müasir otellər, istirahət zonaları var. Hesab edirəm ki, Azərbaycan indi dünya miqyasında öz imkanlarını ortaya qoyur. Bunun əlbəttə ki, ölkə iqtisadiyyatına da xeyri olacaq. Çünki hazırda biz turizm sektorunu sürətlə inkişaf etdiririk. Bu sektoru daha da sürətlə inkişaf etdirmək üçün vizalarla bağlı çox ciddi islahatlar aparılır və görürük ki, hazırda Azərbaycana gələn turistlərin sayı getdikcə artır. Əlbəttə ki, biz onların arasında dünya azərbaycanlılarını da görmək istəyirik. Əgər xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlı ailəsi, hesab edirəm ki, ildə ən azı bir dəfə Azərbaycana gəlsə, bu, çox yaxşı olar.

Bizim xarici ölkələrlə əlaqələrimizdə heç bir problem yoxdur. Hazırda bizim 92 diplomatik nümayəndəliyimiz, 60 səfirliyimiz var. Qeyd etdiyim kimi, bu səfirliklər, nümayəndəliklər diaspor təşkilatları ilə daim əlaqə saxlamalıdırlar. Ümumiyyətlə, Azərbaycan dünya miqyasında çox etibarlı tərəfdaş, ləyaqətli ölkə kimi tanınır. Bizim heç bir ölkə ilə, - Ermənistandan başqa, - heç bir problemimiz yoxdur.

Azərbaycan reallıqları dünya ictimaiyyətinə daha da geniş şəkildə çatdırılır. Hesab edirəm ki, bizim zəif yerlərimizdən biri, qeyd etdiyim kimi, xarici ölkələrin dövlət, hökumət, qanunvericilik orqanlarında təmsilçiliyimizin aşağı səviyyədə olmasıdır. İkincisi, xarici media qurumları ilə bizim işimiz o qədər də yaxşı qurulmayıb. Burada da əsas rol əlbəttə ki, diaspor təşkilatları oynamalıdır. Çünki Azərbaycan dövləti bu işlərə müdaxilə edə bilməz. Biz heç bir xarici ölkənin daxili işinə qarışmırıq. Bu, qəbul edilməzdir. Ancaq hesab edirəm ki, Azərbaycan diaspor təşkilatları bu istiqamətdə öz işini lazımi səviyyədə qura bilməyiblər. Bizim xarici mediaya çıxışımız çox məhduddur.

Aydın məsələdir ki, Ermənistanın, ermənilərin diaspor təşkilatları artıq onilliklər ərzində formalaşmış. Onlar dünyanın aparıcı media qurumlarına müxtəlif yollarla müdaxilə ediblər və orada təmsil olunurlar. Azərbaycanı ləkələyən, Azərbaycan reallıqlarını təhrif edən, bizə böhtan atan yazıların böyük əksəriyyətinin arxasında erməni qulaqları görünür.

Biz bu istiqamətdə işimizi daha da təkmilləşdirməliyik. İlk növbədə media ilə iş aparılmalıdır. Biz çalışmalıyıq ki, azərbaycanlı jurnalistlər təbəqəsi yetişsin və onlar müxtəlif media orqanlarında təmsil olunsunlar. Onlar öz Vətəninə müdafiə edəcəklər. Onlar həqiqətləri çatdıracaqlar. Çünki XXI əsr informasiya əsridir. Bu gün informasiya müharibələri bir alət, bir silah kimi artıq mövcuddur. İndi dünyanın müxtəlif yerlərində qanlı toqquşmalar baş verir. Biz burada, Bakıda, yaxud da başqa bir şəhərdə oturub haradan necə bilirik ki, orada nələr baş verir, kim haqlıdır, kim haqsızdır, kim hücum edir, kim özünü müdafiə edir? Biz onu ancaq media vasitəsilə bilə bilirik. Əgər hər hansı bir ölkəyə qarşı əlaqələndirilmiş çirkin kampaniya aparılarsa, istər-istəməz ictimai fikir də o istiqamətdə gedəcək.

Ona görə bax, bu, zəif yerimizdir. Bu, prioritet istiqamətdir və hesab edirəm ki, qurultay zamanı bu məsələ çox ciddi müzakirə edilməlidir. Azərbaycan həqiqətlərini müxtəlif ölkələrə çatdırmaq üçün burada lazımi tədbirlərin görülməsi haqqında müzakirələr aparılmalıdır, proqram tərtib edilməlidir. Əgər Azərbaycan dövləti bu işdə hər hansı bir formada öz dəstəyini verə bilsə, biz buna hazırıq. Əsas odur ki, biz bunu planlı şəkildə icra edək. Bu, Azərbaycanın diaspor təşkilatları olan bütün ölkələrdə bəlkə də birinci məsələ olmalıdır.

Azərbaycan həqiqətləri haqqında əlbəttə ki, dünya ictimaiyyətinə geniş informasiya verilməlidir. Biz dövlət olaraq bunu etməyə çalışırıq. Ancaq diaspor təşkilatlarından da çox şey asılıdır. Xüsusilə biz bunu Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı informasiya təminatında görürük. Müstəqilliyimizin ilk illərində zəif olmağımızdan istifadə edən erməni diasporu uzun illərdir ki, dünyada bizə qarşı çox çirkin kampaniya aparır. Bu kampaniyanın tərkib hissəsi o idi ki, Azərbaycanı qaralasinlar, Azərbaycanı antidemokratik, Ermənistanı isə yazıq, “blokada” şəraitində olan ölkə kimi təqdim etsinlər, Dağlıq Qarabağın tarixi ilə bağlı yalan, uydurma məlumatları sızdırsınlar və onlar buna müəyyən dərəcədə nail ola biliblər.

Əgər belə olmasaydı, 1992-ci ildə ABŞ Konqresi o məlum və mənfur 907-ci düzəlişi qəbul etməzdi. Təsəvvür edin, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını zəbt edir, Xocalı soyqırımını törədir, insanları didərgin salır, etnik təmizləmə aparır, ABŞ Konqresi “Azadlığa dəstək aktı”na düzəliş qəbul edir ki, Azərbaycan Amerika dövlətinin birbaşa yardımından məhrum edilməlidir. Nəyə görə? Ona görə ki, Azərbaycan Ermənistanı blokadada saxlayır. Bundan cəfəng və riyakar qətnaməni bəlkə heç bir parlament görməyib.

Bu, nəyə görə baş verdi? Ona görə ki, erməni lobbisinə aid olan satqın, rüşvətxor konqresmenlər, - bəziləri bu çirkin missiyanı hələ də davam etdirir, - belə bir yalanı ortaya atıblar. Azərbaycan isə sadəcə olaraq susub. O vaxt bizim diasporumuz da yox idi. Azərbaycanı idarə edənlər də, ümumiyyətlə, heç bilmirdilər ki, idarəçilik nədir. Ona görə ölkəni belə uçurum kənarına qoydular və vətəndaş müharibəsinə başladılar. İndi bu düzəliş qüvvədədir. İndi bu düzəlişi aradan götürmək üçün böyük səylər göstərilməlidir. Birinci mərhələdə biz doğrudan da böyük səylər göstərirdik. Sonra isə qərara gəldik ki, buna ehtiyac yoxdur. Onsuz da bu düzəlişin heç bir mənası yoxdur. Biz heç kimin yardımından asılı deyilik, ayaqda möhkəm dayanmışıq. Özümüz kimə lazımdırsa yardım göstərə bilirik.

Ancaq nəyi demək istəyirəm, bax, bu, erməni təxribatı idi. Bu gün onlar müxtəlif ölkələrdə Azərbaycana qarşı eyni üsulla çirkin kampaniya aparırlar. Biz isə həqiqətləri çatdırmalıyıq. Çatdırmalıyıq ki, birincisi, Dağlıq Qarabağ tarixi, əzəli Azərbaycan torpağıdır. Əsrlər boyu Azərbaycan xalqı bu torpaqlarda yaşayıb. Ermənilər Dağlıq Qarabağa Şərqi Anadoludan və İrandan XIX əsrin əvvəllərində köçürülmüşdür. Nəyə görə köçürülmüşdür? Biz hamımız bunu yaxşı bilirik. Hətta 1978-ci ildə Dağlıq Qarabağda ermənilərin Dağlıq Qarabağa köçürülməsinin 150 illik yubileyini təsvir edən abidə də ucaldılmışdır. Müharibə zamanı ermənilər özləri o abidəni dağıtdılar ki, bu, tarixdən silinsin.

Yəni, budur reallıq. Bu, bizim tarixi torpağımızdır. Bütün toponimlər, bütün şəhərlərin, kəndlərin adları Azərbaycan mənşəlidir. Nəinki Dağlıq Qarabağda, Ermənistanın özündə də. İrəvan xanlığı, Zəngəzur, Göyçə - bütün bunlar bizim tarixi torpaqlarımızdır. Götürün, XX əsrin əvvəllərində çar Rusiyasında çap edilmiş

xəritələrə baxın, bütün toponimlərin 80 faizi Azərbaycan mənşəlidir. Sonra ermənilər bunları yavaş-yavaş dəyişməyə başladılar, bizim tarixi abidələrimizi, məscidlərimizi dağıtdılar ki, o tarix silinsin. Bu, birinci məsələ.

İkinci məsələ, biz işğala məruz qalmışıq və bu, dünyanın gözü qarşısında baş verib. Torpaqlarımızın 20 faizi - Dağlıq Qarabağ və ətraf yeddi rayon işğal altındadır. Bizə qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparılıb. Bir milyondan artıq qaçqın və köçkünümüz var. Azərbaycanlılara qarşı Xocalı soyqırımını törədilib. BMT Təhlükəsizlik Şurası dörd qətnamə qəbul edib, tələb edib ki, erməni silahlı qüvvələri işğal edilmiş torpaqlardan çıxarılsın. Bunlara əməl edilmir. Yəni, budur bu işin tarixi və hüquqi tərəfi. Əlbəttə ki, bunu heç kim inkar edə bilməz. Hətta ermənipərəst qüvvələr də inkar edə bilməzlər, halbuki buna çalışırlar.

Ona görə bu həqiqətlər çatdırılmalıdır. Azərbaycanda bu mövzu ilə bağlı kifayət qədər materiallar, xəritələr, kitablar, tarixi sənədlər var. Bizim alimlərimiz çox böyük işlər görürlər. "İrəvan xanlığı" adlı böyük bir elmi əsər yaradılıb. Çünki dünyada bir çoxları bilmir ki, bu, bizim tarixi torpağımızdır. Ancaq biz bunu sənədlər əsasında sübut edirik, xarici dillərə tərcümə edirik.

Ona görə bu istiqamət diaspor təşkilatları üçün əsas olmalıdır. Diaspor təşkilatları yaşadıkları ölkələrdə internet saytları açmalıdırlar. Biz bunu hələ ki, görmürük. O internet saytları yaşadıkları ölkələrin ictimaiyyəti üçün maraqlı olmalıdır, eyni zamanda, Azərbaycan həqiqətləri orada göstərməlidir. Bu proses daim aparılmalıdır. Azərbaycan dilində və xarici dillərdə qəzetlər dərc edilməlidir ki, azərbaycanlılar, onların övladları oxusunlar, Ana dilini bilsinlər, həm də o ölkələrin ictimaiyyəti oxusun.

Yenə də deyirəm, biz informasiya dövründə yaşayırıq və informasiyanın əhəmiyyəti getdikcə artacaq. Biz buna hazır olmalıyıq. Bilirsiniz ki, erməni diasporu bunu öz hesabına edir. Ermənistan səfil bir ölkədir, orada heç büdcəni doldurmaq üçün pul tapa bilmirlər, nəinki indi harasa, xaricə nəsə yardım edə bilsinlər. Ancaq Azərbaycan dövləti bir çox məsələləri həll edir və həll edə bilər, dəstək verir və verə bilər. Sadəcə olaraq, bu işlər məqsədyönlü şəkildə aparılmalıdır və səmərəli şəkildə qurulmalıdır. Beləliklə, Azərbaycan realıqları haqqında həqiqətə uyğun informasiya verilməlidir.

Bax, ən yeni misal aprel döyüşləri ilə bağlı olubdur. Ermənistan nə qədər çalışıb ki, bu döyüşlər haqqında yenə də yalan məlumatlar, informasiyalar ötürsün, buna nail ola bilməyib. Ancaq erməni diasporu ilə sıx biznes əlaqəsində olan çox məhdud sayda bəzi satılmış jurnalistlər, - onların adlarını biz hamımız yaxşı bilirik, bu auditoriyada onları çəkmək yerinə düşməz, - çalışdılar ki, Azərbaycanı günahlandırın və o aprel döyüşlərini Ermənistanın böyük qələbəsi kimi qələmə versinlər.

Amma alınmadı. Nəyə görə? Çünki birincisi, artıq bizim də imkanlarımız var. İkincisi, biz də öz sözüümüzü deyirik. Hamı bilir ki, nələr baş verib. Hamı bilir ki, aprel döyüşlərinin nəticəsi nədir.

Çox təəccüblüdür, Ermənistan rəhbərliyi bu situasiyada da çalışır ki, öz xalqını, dünya ictimaiyyətini aldatsın. Bu gün bu, mümkün deyil. İndi isə nəticə etibarilə özünü belə gülünc vəziyyətə qoyub. Gah deyirdilər ki, onlar heç bir torpaq itirməyiblər. Gah deyirdilər ki, əksinə onlar Azərbaycan torpaqlarını zəbt ediblər. Gah deyirdilər ki, onlar qələbə qazanıblar. Sonra deyirdilər ki, torpaqları itiriblər. Sonra deyirdilər ki, bu torpaqların əhəmiyyəti yoxdur. Daha sonra deyirlər ki, əhəmiyyəti var, Azərbaycan o torpaqları qaytarsın. Əgər əhəmiyyəti yoxdursa, Azərbaycan bunu nəyə görə qaytarmalıdır?! Yəni, özlərini tamamilə itiriblər, özlərini belə gülünc ifadələrlə ifşa ediblər.

Bunun son nümunəsini Ermənistan prezidenti bu yaxınlarda Avrasiya İqtisadi İttifaqının zirvə görüşündə ifadə edib. Onun sözləri təxminən bundan ibarət idi ki, Azərbaycan apreldə bu əməlləri edib, “Dağlıq Qarabağ ordusu” vəziyyəti nəzarətə alıb və Azərbaycan Rusiyadan xahiş edib ki, döyüşlər dayandırılınsın. Bax, bu cümlədə bu adam dörd dəfə yalan danışmış. Birincisi, aprel döyüşlərini törədən Ermənistandır. Nəyə görə? Mən artıq bunu demişəm və qısaca olaraq, bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, çünki Ermənistan sülh istəmir. Görəndə, onlara təzyiq artır ki, məsələ sülh yolu ilə həll olunsun, bəyanatlar səslənir ki, status-kvo dəyişməlidir, - status-kvonun dəyişməsi isə işğalçı qoşunların torpaqlardan çıxarılması deməkdir, - təxribatlara əl atır.

Onlar aprel döyüşləri ərafəsində də bizim mövqələrimizə hücumlar ediblər. Hətta təmas xəttində deyil, başqa istiqamətdə, Qazax bölgəsində bizim iki hərbcimiz həlak olub. Onlar daim bizim kəndləri atəşə tutur, mövqələrimizə hücum edirdilər. 2014-cü ildə növbəti təxribat törədib bizim mövqələrimizə hərbi helikopterlə hücum çəkmişdilər. Bizim Ordumuz onu vurdu. Ermənistan bundan bəhanə kimi istifadə etdi və danışıqlar bir il donduruldu. Yəni, görəndə ki, onlara təzyiq güclənir, daim təxribatlara əl atırlar. Bu aprel döyüşləri də bu sıradan olan təxribat idi. Azərbaycan Ordusu onlara layiqli cavab verdi və düşməni yerinə oturtdu. Yəni, bu, birinci yalan.

İkinci yalan odur ki, “Dağlıq Qarabağ ordusu” vəziyyəti nəzarətə alıb. Birincisi, bu, necə nəzarətdir ki, özləri etiraf edirlər, onlar 800 hektar torpağı itiriblər. Bu, çox qərribə bir nəzarətdir. Birincisi, onu qeyd etməliyəm ki, Azərbaycan Ordusu 800 hektar deyil, 2000 hektardan çox torpağı işğalçılardan azad edib. Ağdərə - keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin inzibati ərazisi, Füzuli və Cəbrayıl rayonlarında 2 min hektardan çox ərazi işğalçılardan azad edilib. Ondan bir neçə dəfə böyük əraziyə hazırda Azərbaycan Ordusu nəzarət edir. O ərazidə erməni ordusu heç tərpnə də bilmir.

Üçüncü yalan odur ki, “Dağlıq Qarabağ ordusu” yoxdur. Bu, beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaq üçün bir mifdir. Dağlıq Qarabağda erməni silahlı birləşmələrinin tərkibində xidmət edən hərbcilər Ermənistan vətəndaşlarıdır. Onların 80 faizi Ermənistan vətəndaşlarıdır, Ermənistanda doğulublar. “Dağlıq Qarabağ ordusu” mifdir. Bu, üçüncü yalan.

Dördüncü yalan isə ondan ibarətdir ki, guya Azərbaycan Rusiyadan xahiş edib ki, bu döyüşlər dayandırılınsın. Bu, yalandır. Azərbaycan belə bir xahiş etməyib. Bu təxribat törədildəndən sonra Azərbaycan əks-hücum əməliyyatı keçirib və dərhal lazımi mövqələrə sahib çıxıb. Ondan sonra hələ bir iki-üç gün Ermənistan ordusu çalışdı ki, o mövqələri geri götürsün. Görəndə ki, buna nail ola bilmir, görəndə ki, böyük itkilər verir, görəndə ki, əgər dayanmasa, daha da böyük torpaqlar itirəcək, Rusiyaya müraciət etdilər. Rusiyanın Baş Qərargah rəisi bizim Baş Qərargah rəisinə zəng etdi, dedi ki, Ermənistan xahiş edir ki, atəşkəs bərpa edilsin və bizim qərargah rəisini Moskvaya danışıqlara dəvət etdi. Ondan sonra Rusiya Prezidenti mənə eyni təkliflə zəng etdi ki, atəş dayandırılınsın və qərara gəldik ki, aprelin 5-də atəş dayandırılınsın.

Yəni, budur reallıq. Mən bir cümlədə dörd dəfə yalan danışan ikinci prezident tanıyıram. Bu, mütləq “Ginnesin rekordlar kitabı”na salınmalıdır, amma antirekord kimi. Heç olmasa, Ermənistan dünyada hansısa bir sahədə birinciliyi əldə edər.

Aprel döyüşləri bir daha Azərbaycanın qüdrətini, Ordumuzun gücünü göstərdi. Xahiş edirəm ki, bütün dünya azərbaycanlıları adından bizim qəhrəman hərbcilərimizi salamlayaq.

Eşq olsun, Azərbaycan Ordusuna! Yaşasın, Azərbaycan!

PARİSDƏ AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏT MƏRKƏZİNİN AÇILIŞI MƏRASİMİNDƏ İŞTİRAK

19 sentyabr 2012-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva sentyabrın 19-da Parisdə Heydər Əliyev Fondunun və Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinin dəstəyi ilə yaradılan Mədəniyyət Mərkəzinin açılış mərasimində iştirak etmişlər.

Dövlətimizin başçısı və xanımı Mərkəzdə yaradılan şəraitlə tanış oldular.

Məlumat verildi ki, Parisin mərkəzində – Eyfel qülləsinin yaxınlığında yaradılan Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi ölkəmizin dünya mədəniyyətinin paytaxtında təbliğ olunması istiqamətində atılan ən mühüm addımlardan biridir. Xüsusi əhəmiyyəti ilə seçilən bu mədəniyyət hadisəsi dünya gündəminə mədəniyyətlərarası və sivilizasiyalararası dialoq platformasının aparıcı qüvvəsi kimi daxil olan Azərbaycanın ən yüksək səviyyədə tanınmasına xidmət edir. Ölkəmizin qədim və zəngin tarixinə, mədəniyyətinə dair eksponatların bir məkanda təqdim edildiyi Mərkəz Parisin mədəni həyatında fəallığı ilə seçilən Azərbaycanın bu sahədə həyata keçirdiyi fəaliyyətin rəsmiləşdirilməsinə də böyük imkanlar açır. Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi həm də ölkəmizə sonsuz marağı təcəssüm etdirir.

Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın ölkəmizin xaricdə tanınması istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlərin mühüm hissəsi Parisin mədəni həyatı ilə bağlıdır. Yeni mədəniyyət ocağı isə bu sahədə işlərin daha da gücləndirilməsinə, vahid mərkəzdən idarə olunmasına və daha səmərəli fəaliyyətin qurulmasına geniş imkanlar açacaqdır.

Diqqətə çatdırıldı ki, Mərkəzin binası 1904-cü ildə inşa olunmuş tarixi tikilidir. 3000 kvadratmetr sahəsi olan Mərkəz Parisdə bir növ Azərbaycanın mədəniyyət ocağı funksiyasını yerinə yetirəcək və ölkəmizlə bağlı müxtəlif humanitar tədbirlərin təşkil olunmasına geniş imkanlar açacaqdır.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin həyatında Dövlət bayrağımızı qaldırdı.

Bildirildi ki, Mərkəzdə müxtəlif görüşlərin, tədbirlərin keçirilməsi üçün hər cür imkan yaradılmış, otaqlar lazımı avadanlıqla təmin olunmuşdur. Mərkəzin əsas özəlliyi burada Azərbaycan mədəniyyətinə dair nümunələrin sərgilənməsidir. Müxtəlif ekspozisiya zallarının yaradıldığı Mərkəzdə Azərbaycan tarixini əks etdirən eksponatlar təqdim olunur. Arxeoloji tapıntılardan tutmuş qədim pullara, silahlara, misgərlik məmulatlarına qədər hər şey burada Azərbaycanın qədim və zəngin tarixindən xəbər verir.

Qeyd edildi ki, Azərbaycan xalçaları Mərkəzdəki ekspozisiyanın ən qiymətli inciləri sırasındadır. Milli xalçaçılığımızın bütün istiqamətlərinin nümunələrinin təqdim edildiyi Mərkəzdə yaş yüzlərlə ölçülən xalça və xalça məmulatlarının geniş çeşidi təcəssüm tapmışdır. Burada Azərbaycan xalçaçılıq məktəblərinin tarixi və keçdiyi inkişaf yolları barədə məlumat verilir. Bundan başqa, Azərbaycan miniatürləri də Şərqi bir parçası olan ölkəmizdə qədimlərdən yaranıb formalaşan rəssamlıq sənəti – miniatür məktəbi barədə ətraflı məlumat verir. Zinət və müxtəlif bəzək əşyalarının, xalq incəsənətinin bütün istiqamətlərinə dair nümunələrin, taxta üzərində

oyma sənətinin təqdim olunduğu Mərkəzin ekspozisiyasında Azərbaycan milli geyimləri də diqqəti cəlb edir. Milli ruhu özündə təcəssüm etdirən kukllar, bürüncdən hazırlanan heykəllər də maraq doğurur.

Bildirildi ki, Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində kitabxana da yaradılıb. Zənginliyi ilə diqqət çəkən bu kitabxanada fransız dilinə tərcümə edilən Azərbaycan ədəbiyyatı külliyyatı təqdim olunur. Bundan başqa, mədəniyyətimizin müxtəlif qollarına dair geniş ədəbiyyat toplusunun cəmləndiyi kitabxana Mərkəzə gələnlərdə ədəbiyyatımız, rəssamlıq sənətimiz və musiqimiz haqqında, ümumiyyətlə, incəsənətin digər növləri barədə məlumatların əldə edilməsinə imkan verir.

Məlumat verildi ki, Mərkəzdə gənc rəssamların işləri də təqdim olunur. Odur ki, bu Mərkəzin yaradılması ölkəmizdə inkişaf edən müasir incəsənət nümunələrinin Fransa ictimaiyyətinə təqdim edilməsi baxımından olduqca əhəmiyyətli hadisədir. Bu həm də Azərbaycanda müasir incəsənətə verilən dəyərin təzahürüdür.

Mərkəzlə tanışlıq zamanı prezident İlham Əliyevin və xanımı Mehriban Əliyevanın diqqətinə çatdırıldı ki, burada Azərbaycan musiqisinin təbliğinə də geniş yer ayrılıb. Ayrıca muğam zalı yaradılmış, qədim musiqi alətlərimizin sərgisi təşkil olunmuşdur. Bundan başqa, Mərkəzdə keçiriləcək təlimlərdə Azərbaycan mətbəxinin nümunələrinin hazırlanması qaydaları öyrədiləcəkdir.

Prezident İlham Əliyev Mərkəzin yuxarı mərtəbəsindən Parisin mənzərəsini seyr etdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin Fəxri qonaqlar kitabına ürək sözlərini yazdı.

**VYANADA AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏT MƏRKƏZİNİN
AÇILIŞI MƏRASİMİNDƏ
AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
ÇIXIŞI**

Vyana,

13 may 2013-cü il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva mayın 13-də Vyanada Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılış mərasimində iştirak etmişlər.

Dövlətimizin başçısı mərkəzin açılışını etdi.

Sonra Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Avstriya parlamentinin vitse-spikeri Frids Noyqebauer çıxış etdilər.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin çıxışı

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz dostlar!

Bu gün əlamətdar gündür. Azərbaycan prezidentinin Avstriyaya rəsmi səfəridir. Səfər zamanı biz birlikdə Vyanada Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzini açırıq. Bu bizim münasibətlər tarixində əlamətdar bir hadisədir. Çünki dünya mədəniyyətinin paytaxtında belə Mədəniyyət Mərkəzinin açılışı həqiqətən də bizim üçün çox əhəmiyyətlidir. Səhər tezdən həmkarımla, cənab Prezidentlə birlikdə fəal danışıqlar, fikir mübadiləsi aparmışıq. Biz iqtisadi, siyasi, təhsil, turizm və mədəniyyət sahələrində müzakirələr apardıq və Avstriya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin necə inkişaf etməsi ilə bağlı tam qarşılıqlı anlaşma əldə etdik. Biz real tərəfdaşlarıq, dostlarıq.

Bu gün biz dostluq və tərəfdaşlıqla bağlı siyasi Bəyannamə imzalamışıq. Bəyannamənin adı bizim ikitərəfli münasibətlərə necə yanaşdığımızı göstərir. Bizim hər iki ölkədə olduqca səmərəli əməkdaşlıq edən çox fəal işgüzar dairələrimiz vardır.

Bu gün mən, həmçinin prezident Fişerlə birlikdə biznes- forumda da iştirak etdim. Biz bir daha işgüzar qrupları yaxın olmağa, səmərəli şəkildə fəaliyyət göstərməyə, daha çox layihələr həyata keçirməyə ruhlandırdıq. Siyasi əlaqələr, güclü iqtisadi əməkdaşlıq və gələcəkdə görülməli bir çox işlərin olması ilə yanaşı, biz ölkələrimiz arasında çox mühüm mədəni aspektləri görməkdən şadıq.

Dünən axşam nümayəndə heyətimiz Vyanaya çatan kimi biz böyük bəstəkarımız Üzeyir Hacıbəylinin 2006-cı ildə ucaldılmış abidəsini ziyarət etdik.

Mən həmçinin 2 il əvvəl prezident Fişerlə birlikdə iştirak etdiyimiz Bakının mərkəzi parklarından birində böyük Avstriya bəstəkarı Motsartın abidəsinin açılış mərasimini xatırladım. İndi biz Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılışını edirik. Bugünkü müzakirələrdə, həmçinin məmnunluqla bildirdik ki, bizi təkcə infrastruktur, enerji və tikinti layihələri birləşdirmir. Bu gün mən bir neçə dəfə qeyd etdim ki, Azərbaycanın,

Bakının rəmzi olan Qız qalası avstriyalı mütəxəssislər tərəfindən bərpa olunur. Bu, qarşılıqlı etimadın, qarşılıqlı hörmətin və fəal əməkdaşlığın səviyyəsidir.

Mən əminəm ki, bizim müstəqilliyimiz dövründə açılan Azərbaycanın Mədəniyyət Mərkəzi olan bu mərkəz ikincidir. İlk növbədə Azərbaycan mədəniyyətini avstriyalılara təqdim edəcək, eyni zamanda, bu, ziyalılar, siyasətçilər, ictimai xadimlər arasında görüşlərin keçirildiyi yer olacaqdır. Bu bir növ Vyananın mərkəzində, özlüyündə dünya irsi olan bu gözəl şəhərdə Azərbaycan evi olacaqdır.

Azərbaycan nisbətən yeni müstəqil ölkədir. Biz 21 ildir müstəqil dövlət kimi yaşayırıq. Lakin bizim böyük tariximiz, mədəniyyətimiz, ənənələrimiz, ədəbiyyatımız, musiqimiz, xalçalarımız vardır. Yeri gəlmişkən, Bakıdakı Müasir Xalça Muzeyi də Avstriya şirkətləri tərəfindən tikilir. Mən hamını burada görməyə çox şadam. Mən burada çoxlu dostlar, həmçinin Avstriyadakı Azərbaycan icmasının nümayəndələrini görürəm və ümid edirəm ki, bu Mədəniyyət Mərkəzi həmişə insanlarla, dostlarla dolu olacaq və bizim əlaqələrin mədəni aspekti – ölkələrimiz və xalqlarımız arasında güclü dostluq və tərəfdaşlıq əlaqələrini möhkəmləndirəcəkdir.

Əlaqələrimizin tarixindəki bu əlamətdar hadisə ilə əlaqədar hamınızı təbrik edirəm və mərkəzə gələcəkdə uğurlar arzulayıram. Təşəkkür edirəm.

* * *

Mərasimdə Avstriya ictimaiyyətinin nümayəndələri, diaspor təşkilatlarımızın üzvləri, azərbaycanlı tələbələr dövlətimizin başçısı ilə görüşlərində bu Mədəniyyət Mərkəzinin yaradılmasının ölkəmiz üçün çox əhəmiyyətli hadisə olduğunu bildirdilər. Onlar Azərbaycanın diaspor siyasətinin həyata keçirilməsində bu cür mədəniyyət ocaqlarının açılmasının əhəmiyyətini vurğuladılar.

Vyanada Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi prezident İlham Əliyevin 2012-ci il 16 noyabr tarixli Sərəncamı əsasında Avstriyada ölkəmizin mədəniyyətini təbliğ etmək məqsədilə yaradılıb. Burada Avstriya ictimaiyyətinin Azərbaycanı yaxından tanıması üçün respublikamızın zəngin mədəniyyəti, incəsənəti və turizm imkanları barədə müxtəlif tədbirlərin təşkil olunması nəzərdə tutulub. Mərkəzin fəaliyyət istiqamətlərinə Azərbaycan dili kurslarının təşkili, müraciət edənlərə Azərbaycan müəlliflərinin əsərlərinin toplandığı zəngin kitabxana və mediateka ilə xidmət göstərmək də daxildir. Bu mədəniyyət ocağının kitabxanasında qonaqlar Nizami Gəncəvinin, Nəsiminin, Məhəmməd Füzulinin və Azərbaycan ədəbiyyatının digər klassiklərinin, həmçinin müasir ədəbiyyatımızın görkəmli yazıçı və şairlərinin əsərləri ilə tanış ola biləcəklər. Mərkəzdə mütəmadi şəkildə təşkil olunacaq musiqi axşamlarının iştirakçıları Azərbaycan xalq musiqisi ilə yanaşı, Üzeyir Hacıbəyli, Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Arif Məlikov və digər tanınmış bəstəkarların əsərlərinin səslənəcəyi konsert proqramlarını dinləmək imkanı əldə edəcək, Azərbaycan muğamlarından zövq ala biləcəklər. Mədəniyyət Mərkəzində təşkil olunacaq sərgilərdə Azərbaycanın rəngkarlıq, heykəltəraşlıq və tətbiqi xalq sənətinin ən maraqlı nümunələri sənətsevərlərin sərəncamına veriləcəkdir. Mərkəzin yaradılmasında başlıca məqsədlərdən biri də Avstriyanın mədəniyyət və turizm qurumları, kütləvi informasiya vasitələri ilə əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, eləcə də bu ölkədə fəaliyyət göstərən digər dövlətlərin mədəniyyət mərkəzləri ilə sıx əlaqələr quraraq mədəniyyətlərarası dialoqa töhfə verməkdir.

Vyanada yaradılan Mədəniyyət Mərkəzi Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın ölkəmizin xaricdə tanınması istiqamətində həyata keçirdiyi növbəti mühüm tədbirlərdən biridir. Yeni mədəniyyət ocağı da bu sahədə aparılan işlərin gücləndirilməsinə, vahid mərkəzdən idarə olunmasına və daha səmərəli fəaliyyətin qurulmasına geniş imkanlar açır.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl xaricdə ilk Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi ötən ilin sentyabrında prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Parisdə açılmışdı.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin Fəxri qonaqlar kitabına ürək sözlərini yazdılar.

**MİRZƏ FƏTƏLİ AXUNDZADƏ ADINA
AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏTİ MUZEYİ İLƏ
TANIŞLIQ**

Tbilisi,

6 may 2014-cü il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 6-da Gürcüstana işgüzar səfəri çərçivəsində Tbilisidə Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi ilə tanış olmuşdur.

Dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, bina vaxtilə Tbilisidə yaşayıb işləyən M.F.Axundzadənin öz vəsaiti ilə inşa edilib. Gürcüstanın azərbaycanlı ziyalılarının müraciətinə əsasən 1982-ci ildə binada M.F.Axundzadənin ev-muzeyi yaradılıb. 1996-cı ildə ulu öndər Heydər Əliyevin Gürcüstana rəsmi səfərindən sonra bu mədəniyyət ocağı əsaslı təmir olunub və həmin vaxtdan Azərbaycan Mədəniyyəti Mərkəzi kimi fəaliyyət göstərir.

2007-ci ildə Gürcüstan Prezidentinin sərəncamına əsasən mərkəzə Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi statusu verilib.

Bildirildi ki, 2013-cü ildə Azərbaycan Respublikasının maliyyə dəstəyi ilə muzeydə əsaslı təmir və yenidənqurma işləri həyata keçirilib. Həmin il mayın 8-də muzeyin açılışı olub.

Hazırda muzeyin nəzdində Mədəniyyət Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Mərkəzdə xalçaçılıq, musiqi, muğam, rəsm və dil kursları vardır. Muzeyin əsas fəaliyyət istiqamətləri Azərbaycan mədəniyyətini, xalqımızın mədəni irsini Gürcüstanda qoruyub saxlamaq, təmsil və təbliğ etməkdir.

Muzey Gürcüstanda fəaliyyət göstərən müxtəlif muzeylərin fondlarından Azərbaycanın mədəni irsinə aid milli dəyərlərimizi aşkarlayaraq tədqiq edir, onların sərgilərini keçirir. Muzeydə mədəni tədbirlər, konfranslar da təşkil olunur. Burada Mirzə Şəfi Vazehin 1820–1830-cu illərdə Gəncədə qurduğu «Divani-Hikmət» ədəbi məclisinin fəaliyyətini davam etdirən «Müdrilər Məclisi» yaradılıb.

Muzeyin 6 ekspozisiya zalı var. Bu zallarda Azərbaycanın milli musiqi alətləri, geyimlər, xalq sənətinin müxtəlif sahələrinə aid nümunələr, M.F.Axundzadənin həyat və fəaliyyətini əks etdirən eksponatlar, onun şəxsi əşyaları, görkəmli Azərbaycan dramaturqu ilə sıx təmasda olmuş şair və yazıçıların fotosəkilləri, ədibin müxtəlif dillərdə nəşr olunmuş əsərlərinin üz qabıqlarının və o dövrdəki konsert afişalarının surətləri nümayiş etdirilir.

Zallardan biri Azərbaycan–Gürcüstan dostluğuna həsr olunub. Burada Azərbaycan və Gürcüstan heykəltəraşlarının xalqlarımızın dostluq münasibətlərini əks etdirən əsərləri, Tbilisi şəhərində ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan Mədəniyyət və istirahət parkının, M.F.Axundzadə adına məktəbin və kitabxananın, Bakı şəhərindəki Tbilisi prospektinin və «Dostluq abidəsi»nin fotosəkilləri yer alıb.

Muzeydə Tbilisi şəhərində yeganə olan azərbaycandilli kitabxana fəaliyyət göstərir. Həmçinin binada incəsənət qalereyası və «Müsyö Jordan» kafe-kitabxanası yerləşir.

MARNEULİDƏ «ÇAY EVİ» TƏDRİS MƏRKƏZİ İLƏ TANIŞLIQDA AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN ÇIXIŞI

6 noyabr 2015-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Gürcüstan Respublikasının Prezidenti Giorgi Marqvelaşvili noyabrın 6-da Marneuli rayonunda «Çay evi» Tədris Mərkəzi ilə tanış olmuşlar.

Burada müxtəlif yaradıcılıq kollektivlərinin və dərnəklərin fəaliyyəti ilə tanış olan dövlət başçalarına məlumat verildi ki, 2012-ci ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin Gürcüstan nümayəndəliyinin dəstəyi ilə Marneuli rayonunda istifadəyə verilən «Çay evi» Tədris Mərkəzinin binası müasir memarlıq üslubunda inşa olunub. Tədris mərkəzində il ərzində Marneuli, Bolnisi, Dmanisi və Qardabani rayonlarından olan gənclərə gürcü, ingilis və fransız dilləri pulsuz tədris edilir. Burada, həmçinin şahmat kursları, rəqs dərnəyi və xalçaçılıq kimi qədim milli sənətimizin sirləri öyrədilir.

Qeyd edildi ki, layihə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin Gürcüstan nümayəndəliyi və Marneuli Gənclər Mərkəzi arasında bağlanmış Memoranduma əsasən həyata keçirilib. 3 mərtəbədən ibarət olan mərkəzin ümumi sahəsi 1300 kvadratmetrə yaxındır. Burada Azərbaycan mətbəxinin təbliğinə də mühüm önəm verilir. Mərkəzdəki «Muğam» restoranında milli mətbəximizin təamları təqdim edilir.

Bildirildi ki, «Çay evi» memarlıq layihəsi 2013-cü ildə Londonda keçirilən və Avropanın nüfuzlu beynəlxalq qurumu olan «European Property Awards»ın təsis etdiyi «Sosial memarlıq» nominasiyasında qalib gələrək, birinci yeri layiq görülüb.

«Çay evi» Tədris Mərkəzi ilə tanışlıqdan sonra prezident İlham Əliyev və prezident Giorgi Marqvelaşvili Gürcüstanda yaşayan Azərbaycan icmasının nümayəndələri ilə görüşdülər.

Dövlət başçıları görüşdə çıxış etdilər.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin çıxışı

Əziz dostlar, mən dünən Gürcüstana rəsmi səfərə gəlmişəm. Deyə bilərəm ki, səfər çox uğurlu keçir. Dünən apardığım danışıqlar bir daha göstərir ki, Gürcüstan–Azərbaycan əlaqələri yüksək sürətlə inkişaf edir.

Dünən biz Birgə Bəyannamə imzaladıq. Bəyannamədə əməkdaşlığımızın bütün aspektləri öz əksini tapıb. Bizim əməkdaşlığımızın böyük tarixi və gözəl gələcəyi var. Bu gün Gürcüstan və Azərbaycan – iki dost, qardaş ölkə birgə fəaliyyət göstərir, regionda mühüm layihələr icra edir. Bizim əlaqələrimiz strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə qalxmışdır və biz bundan sonra da əlaqələrin inkişafı üçün əlimizdən gələni edəcəyik.

Bu gün səfər çərçivəsində mən Mameuliyə sizinlə görüşə gəlmişəm. Mən əminəm ki, sizin Gürcüstanda fəaliyyətiniz də Gürcüstan–Azərbaycan əlaqələrinin inkişafı üçün mühüm rol oynayacaqdır. Çünki Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar və Azərbaycanda yaşayan gürcülər bizim əməkdaşlığımızı daha da möhkəmləndirirlər. Həm Gürcüstan, həm Azərbaycan çoxmillətli, çoxkonfessiyalı ölkədir. Bizim ölkələrimizdə bütün xalqlar sülh, əmin-amanlıq,

mehribanlıq şəraitində yaşayır və bu bizim böyük uğurumuzdur, böyük nailiyyətimizdir. Biz çox istəyirik ki, həm Azərbaycanda yaşayan gürcülər, həm Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar bundan sonra da ölkələrin ictimai, siyasi, iqtisadi həyatında öz rolunu oynasınlar, həm öz ölkələrinin dəyərli vətəndaşları kimi töhfə versinlər, eyni zamanda, əlbəttə, öz tarixi köklərini də unutmasınlar. Mən istəyirəm ki, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar rahat yaşasınlar. Onların iş yerləri ilə təmin edilməsi istiqamətində daha da ciddi addımlar atılsın, onlar öz dəyərlərini yaxşı hiss etsinlər və Gürcüstanın dəyərli vətəndaşları kimi, bu ölkənin ümumi inkişafına öz töhfələrini versinlər.

Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar Gürcüstanın dövlətçiliyinə həmişə dəstək olmuş və Gürcüstanın yaxşı vətəndaşları olmuşlar. Belə də olmalıdır, çünki siz bu torpaqlarda əsrlərboyu yaşamısınız. Bu gün xalqlarımızı birləşdirən həm tarixi əlaqələr, həm çoxəsrlik dostluq, qardaşlıq münasibətləri, eyni zamanda, bugünkü Gürcüstan–Azərbaycan əlaqələri, əlbəttə ki, sizin də həyatınızda müsbət təsirini göstərir.

Mən çox şadam ki, bu gözəl mərkəzdə uşaqlar müxtəlif dərəcələrdə təhsil alırlar. Biz burada həm azərbaycanlı, həm də gürcü uşaqlarını görürük. Onlar birlikdə bu işlərlə məşğul olurlar. Bu da birliyi, dostluğu möhkəmləndirir. Əlbəttə, bu «Çay evi» Mərkəzinin çox böyük funksional tərəfi var. Xüsusilə mənə sevindirən odur ki, burada gürcü dili kursları təşkil edilibdir. Mən bunu dəfələrlə demişəm və bir daha deyirəm – biz istəyirik ki, Gürcüstanda yaşayan bütün azərbaycanlılar gürcü dilini mükəmməl bilsinlər, öz ana dili kimi bilsinlər. Ancaq o təqdirdə siz Gürcüstanda layiqli yer tuta bilərsiniz. Yəni azərbaycanlılar Gürcüstanda təcrid edilmiş vəziyyətdə yaşamamalıdırlar, yaşaya bilməzlər. Siz bu dövlətin dəyərli vətəndaşları, öz əməyinizlə Gürcüstanın inkişafına töhfə verirsiniz. Gürcü dilini bilmək birinci şərtidir və çox yaxşı ki, bu kurslar təşkil edilib. Burada həm uşaqlar və bildiyimə görə, digər kateqoriyadan olan insanlar da dərs alırlar. Bu çox vacibdir və əlbəttə ki, siz Azərbaycan dilini, öz tarixi köklərinizi heç vaxt unutmamalısınız. Hər bir millət öz tarixi-mədəni kökləri əsasında inkişaf edir. Azərbaycan dövləti bundan sonra da əlindən gələni edəcək ki, sizin həm rahat yaşamanız təmin edilsin, eyni zamanda, siz tarixi kökləri daim uca tutasınız.

Bu gün Azərbaycan sürətlə inkişaf edir, Azərbaycanın imkanları genişlənir və mən həm dövlət şirkətlərinə, həm özəl sektorun nümayəndələrinə daim tövsiyə edirəm ki, burada yaşayan azərbaycanlılar üçün daha da yaxşı şərait yaratsınlar, Gürcüstana investisiya qoysunlar, iş yerləri, logistika mərkəzləri, ictimai yerlər yaradılsın və şadam ki, bu gün biz bunu görürük.

Mən axırıncı dəfə Marneulidə 2004-cü ildə olmuşam, vətəndaşlarla görüşmüşəm və indi də gəlmişəm. Mən, bax, bu yerləri xatırlamıram, çünki o vaxt yox idi və burada – girişdə, foyedəki şəkillər göstərir ki, əvvəlki «Çay evi»nin vəziyyəti necə idi, indi necədir. Bu, böyük inkişafdır. Eyni zamanda, bu gün biz Soyuducu Anbar Kompleksinin də işi ilə tanış olacağıq. Bu da kənd təsərrüfatı ilə məşğul olanlar üçün əvəzolunmaz bir infrastruktur obyektidir, iqtisadi inkişaf üçün çox lazımdır. Yəni əminəm ki, bundan sonra həm SOCAR, həm Azərbaycanın digər şirkətləri, özəl qurumların nümayəndələri Gürcüstana investisiya qoyacaqlar və burada yaşayan azərbaycanlılar, gürcülər üçün yeni imkanlar yaradacaqlar.

Mən öz həmkarıma minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm ki, o sizə daim diqqət göstərir. Bilirəm ki, cənab Prezident sizinlə ən azı ildə bir dəfə görüşür, sizə dəstək olur. Bu çox önəmlidir, siz Gürcüstan dövlətinin, Gürcüstan Prezidentinin dəstəyini, diqqətini hiss edirsiniz və buna görə mən öz həmkarıma minnətdaram. Bir daha demək istəyirəm ki, dünən keçirdiyimiz görüşlər, apardığımız danışıqlar və fikir mübadiləsi Gürcüstan–Azərbaycan qardaşlığını daha da möhkəmləndirir. Əminəm, bu sizin üçün də çox önəmlidir və biz gələcəkdə də çalışacağıq ki, siz daim özünüzü rahat hiss

edəsiniz, yaxşı yaşayasınız, dolanışıq da yaxşı olsun, iş yerləri də olsun, həm Azərbaycanı sevəsiniz, həm də Gürcüstanı. Sizi bir daha salamlayıram.

***

Mahir Dərziyev (*Gürcüstan parlamentinin deputatı*): Cənab Prezident, Sizin Gürcüstana səfəriniz bütün gürcü ictimaiyyətinin diqqət mərkəzindədir. Gürcüstanda yaşayan minlərlə soydaşımız neçə gündür Sizin bu səfərinizi bir bayram kimi gözləyir. Mən tam məsuliyyətlə deyirəm ki, bu gün hər bir evdə bayramdır. Mən bütün soydaşlarımızın sevgilərini, salamlarını Sizə çatdırmaq istəyirəm.

Təbii ki, mən bir deputat kimi, həm də Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında olan mövcud əlaqələrin yüksək səviyyəsinə dərin məmnunluq hissi ilə ifadə etmək istəyirəm. Əsas ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan bu münasibətlər Sizin prezidentliyəiniz dövründə bütün istiqamətlərdə – həm iqtisadi, həm siyasi, həm də humanitar sahələrdə yüksələn xətlə inkişaf edir. Mən əminəm ki, Sizin Gürcüstana bu səfəriniz də münasibətlərin inkişafına yeni töhfə verəcək.

Azərbaycanın haqq işi Gürcüstanda həmişə müdafiə olunub. Biz çox məmnunuq ki, beynəlxalq aləmdə, bütün beynəlxalq qurumlarda Gürcüstan və Azərbaycan bir-birinin haqq işini dəstəkləyir. Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında olan bu əlaqələr bu gün nəinki region çərçivəsindən çıxır, hətta mən deyərdim ki, artıq dünya əhəmiyyəti kəsb edir. Bu əlaqələrin möhkəmlənməsi, daha da inkişaf etməsi bütün gürcü cəmiyyətinin arzusudur.

Gürcüstandakı Azərbaycan icmasının həmişə Azərbaycan dövlətinin qayğısını öz gündəlik həyatında hiss etdiyini deyən Mahir Dərziyev əslərboyu bu torpaqda yaşayan soydaşlarımızın Azərbaycana sıx bağlı olmaqla yanaşı, Gürcüstan dövlətinə və dövlətçiliyinə sadiqlik nümayiş etdirdiklərini bildirdi. Gürcüstan parlamentinin üzvü prezident İlham Əliyevin bu bölgəyə əvvəlki səfəri zamanı qaldırılan məsələlərin həlli üçün göstərdiyi səylərin müsbət nəticələrindən danışdı:

– Fürsətdən istifadə edərək, cənab Prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının seçkilərdə qazandığı qələbəyə görə bütün soydaşlarımız adından Sizi təbrik etmək istəyirəm. Bu qələbə Azərbaycan xalqının iradəsinin ifadəsi, Sizin uğurlu daxili və xarici siyasətinizə göstərdiyi etimadın nəticəsidir.

Bizim Azərbaycan sevgimiz, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların Azərbaycan sevgisi, istəyi təbiidir, başadüşüləndir. Biz də Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar olaraq, Azərbaycan dövlətinə çiçəklənmə, tərəqqi arzu edirik. Arzu edirik ki, iki dost, qardaş ölkələrimiz arasındakı münasibətlər daha geniş, daha yüksək səviyyəyə qalxsın. Çox sağ olun. Bir daha xoş gəlmisiniz!

Fazil Həsənov (*Marneulidə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin sədri*): Cənab Prezident, Gürcüstana xoş gəlmisiniz! Gürcüstan Prezidentinə də «Xoş gəlmisiniz!» – deyirik. Bizim icma ilə görüşə vaxt ayırdığınıza görə Sizə minnətdarıq.

2004-cü ildə Marneuliyə səfəriniz zamanı biz müəyyən təkliflərlə çıxış etdik. Həmin dövrə nəzər yetirsək görərik ki, Gürcüstan–Azərbaycan münasibətlərində yeni mərhələnin təməli qoyulub. Azərbaycan investisiyası daha inamla Gürcüstana gəlib çıxıb. Gürcüstanın hər bir yerində iş yerləri açılmağa başlayıb. Bundan bizim soydaşlarımız da yararlanırlar. Bu gün bizim iştirak etdiyimiz bu görüş də, bu «Çay evi»nin açılması da gənclərimizin inkişafı istiqamətində atılan bir addımdır. Bütün gənclərimiz bundan bəhrələnilər. İdman Kompleksinin açılışı Sizin gəlişinizdən sonra

oldu. Eyni zamanda, bu gün Siz özünüz də dediyiniz kimi, Soyuducu Anbar Kompleksinin açılması bizim bölgəyə böyük hədiyyədir.

Burada bizim məktəb direktorları da əyləşiblər. Ötən müddət ərzində SOCAR-ın, xüsusilə Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə bir çox məktəblərimiz təmir edilib. Bəzi məktəblərimiz isə yenidən qurulub. Əminik ki, gələcəkdə bu münasibətlərin fonunda belə sosial layihələrimiz davam etdiriləcək.

Cənab Prezident, bir daha bizim bu gözəl ölkəmizə xoş gəlmisiniz! Yeni Azərbaycan Partiyasının parlament seçkilərindəki qələbəsi münasibətilə Sizi və bütün Azərbaycan xalqını təbrik edirik. Xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, Gürcüstan azərbaycanlıları həm öz Vətəni Gürcüstan, həm də Azərbaycan ilə nəfəs alırlar. Üstəlik arzumuz ondan ibarətdir ki, Gürcüstanda və Azərbaycanda əmin-amanlıq olsun, insanlarımız xoşbəxt, sülh içində yaşasınlar. İki qardaş ölkə arasında dünyada örnək ola biləcək bu münasibət Cənubi Qafqazın gələcək inkişafına böyük təkan versin.

İş adamı İspəndiyar Məmmədov çıxış edərək, Gürcüstan səfəri çərçivəsində azərbaycanlıların kompakt yaşadığı Borçalı bölgəsinə gəldiyinə görə Azərbaycan Prezidentinə sakinlərin dərin minnətdarlığını çatdırdı.

İspəndiyar Məmmədov: Ulu öndər Heydər Əliyev hər dəfə Gürcüstan rəsmi səfərə gələndə bizlərin həmişə onun diqqət mərkəzində olduğunu vurğulayırdı və bunu əməli işində də təsdiq edirdi. Heydər Əliyev məktəbinin davamçısı kimi, bu missiyanı layiqincə həyata keçirdiyinizə görə Sizə bir daha minnətdarıq.

Bu günlərdə Azərbaycanda növbəti parlament seçkiləri keçirildi. Seçkilərin demokratik prinsiplərə uyğun keçirilməsi Azərbaycanın dünyəvi dövlət olduğunu bir daha təsdiq etdi. Şübhəsiz ki, bu hadisə bizi – Gürcüstan azərbaycanlılarını ikiqat sevindirir. O ki qaldı Gürcüstanla bağlı məsələlərə, bütün kəndlərə təbii qazın verilməsi, SOCAR-ın göstərdiyi fəaliyyət və kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanılması üçün tikilmiş böyük bir Soyuducu Anbar Kompleksi xalqın maddi və sosial vəziyyətinin inkişafına xidmət edir. Ona görə də Sizə və Azərbaycan dövlətinə minnətdarıq. Diqqətinizə görə çox sağ olun.

Heydər Musayev (sahibkar): Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevi Marneuli torpağında və Gürcüstanda salamlayıram. Mən bizim prezidentimiz Giorgi Marqvelaşvilini də salamlayıram. Hər ikiniz Marneuliyə xoş gəlmisiniz! Sizin buraya gəlişiniz bizə həmişə böyük sevinc bəxş edir.

Mən yaşadığım kənddə və bizim bölgədə bütün sosial layihələr yüksək səviyyədə həyata keçirilib. Hər bir evə içməli su xətti çəkilib, kəndimizin yolları asfaltlanıb, küçələr işıqlandırılıb. Mən Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinə dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm ki, demək olar, bütün kəndlərimiz yüksəkkeyfiyyətli qazla təmin olunub. Heç bir problemimiz yoxdur. Biz yalnız gələcək inkişafımız üçün çalışmalıyıq. Gürcüstanın və Azərbaycanın strateji tərəfdaş olması biz sadə insanları çox sevindirir. Ona görə bir daha Sizə minnətdarlığımızı bildirmək istəyirəm. Bir daha Gürcüstan torpağına «Xoş gəlmisiniz!» – deyirəm.

İlham Əliyev: Çox sağ olun, əziz dostlar! Burada qeyd edildiyi kimi, keçən dəfə mən Marneulidə olanda yerli sakinlər bir neçə məsələ qaldırdılar və mən də Bakıya qayıdandan sonra müvafiq göstərişlər, tapşırıqlar verdim ki, bu məsələlər tezliklə öz həllini tapsın. Şadam ki, son illər ərzində bir neçə mühüm məsələ öz həllini tapıb.

Əlbəttə, 2004-cü ildə Azərbaycanın imkanları bugünkü kimi deyildi. Bizim o qədər böyük maliyyə imkanlarımız da yox idi. Ancaq imkan daxilində çalışırıdık ki, burada – Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar da Azərbaycanın inkişafından bəhrələnsinlər.

Qaldırılan məsələlərin bir çoxu artıq bu gün öz həllini tapıb. Əlbəttə, gələcəkdə daha da böyük işlər görülməlidir. Amma ilk növbədə, göstəriş verilmişdir ki, infrastruktur layihələri – qaz, içməli su təminatı öz həllini tapsın, kənd yolları abadlaşdırılsın. Bildiyiniz kimi, son illər ərzində SOCAR nəinki azərbaycanlıların yaşadıkları bölgələrdə, ümumiyyətlə, Gürcüstanın müxtəlif yerlərində böyük qazlaşdırma proqramlarını icra edir və böyük vəsait, investisiya qoyur ki, Gürcüstanda qazlaşdırma maksimum dərəcədə sürətlə getsin. Keçən dəfə mən burada olanda Dövlət Neft Şirkətinin bir dənə də olsun yanacaq doldurma məntəqəsi yox idi. Mənə verilən məlumata görə, bu gün 100-dən çox yanacaq doldurma məntəqəsi vardır. SOCAR Gürcüstanın Qara dəniz limanında böyük terminal əldə edibdir, energetika layihələrinə investisiya qoyubdur. Dünən müzakirə etdiyimiz layihələr arasında elektroenergetika layihələri də var. Elektrik xətlərinin birləşməsi, «Cənub Qaz Dəhlizi»nin inşası – bütün bunlar yeni iş yerlərinin açılmasına gətirib çıxaracaq.

Təhsillə bağlı məsələlər xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Məmnundam ki, siz bu məsələləri qaldırırsınız. Mən şəxsən istəyirəm ki, Gürcüstanda bir dənə də təmirsiz Azərbaycan məktəbi olmasın. Düzdür, hələ ki, Azərbaycanda da təmirsiz, qəzalılıq vəziyyətdə olan məktəblər var. Son 10 ildə Azərbaycanda 3000-dən çox məktəb tikilib və təmir edilib. Azərbaycanda təxminən 5000 məktəbin olduğunu nəzərə alsaq, görürsünüz ki, nə qədər böyük işlər görülüb. Amma yenə də mən bu gün Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində olarkən vətəndaşlar məsələ qaldırırlar ki, o məktəb qəzalılıq vəziyyətdədir, bu məktəb təmirsizdir. Yəni bu problem bizdə də, sizdə də var. Amma biz çalışacağıq ki, bu məsələ öz həllini tapsın. Hesab edirəm ki, Dövlət Neft Şirkəti burada əsas investor kimi, öz rolunu oynayacaqdır.

Ümumiyyətlə, Dövlət Neft Şirkətinin həm Azərbaycanda, həm işlədiyi bütün ölkələrdə çox böyük sosial məsuliyyəti vardır. İndi SOCAR müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərir və o ölkələrdə, o cümlədən Gürcüstanda da məktəb, uşaq bağçalarının tikintisi, infrastruktur layihələrinin icrası ilə məşğuldur. İlk növbədə bunu Gürcüstanda etməlidir, çünki burada böyük sayda azərbaycanlı əhali yaşayır.

Təhsil Nazirliyinə də göstəriş verilmişdir ki, kitablarla, dərsliklərlə bağlı məsələlər öz həllini tapsın. Bilirəm ki, bəzi hallarda məktəblərdə müəllim qıtlığı vardır. Yəni bu məsələ də öz həllini tapmalıdır ki, uşaqlar normal şəraitdə oxusunlar, qeyd etdiyim kimi, həm Azərbaycan dilini, həm gürcü dilini mükəmməl bilsinlər.

Gələcəkdə iş yerlərinin yaradılması, kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər də görülməlidir. Əlbəttə, biz bu məsələləri Gürcüstan dövləti və hökuməti ilə məsləhətləşmələr əsasında görəcəyik. Bax, Soyuducu Anbar Kompleksinin tikintisi birinci addımdır. Şadam ki, Gürcüstan dövləti də güzəştli kreditlər ayırır və siz burada istixanalar yaradırsınız. Hesab edirəm, Azərbaycan investisiyaları hesabına bu bölgədə emal müəssisəsi də yaradıla bilər ki, siz kənd təsərrüfatı məhsullarını emal edib hazır məhsul kimi, dünya bazarlarına sata bilərsiniz. Digər məsələlər, yeni iş yerlərinin yaradılması həm Gürcüstanda, həm Azərbaycanda lazımdır. Yeni iş yerləri həm bizdə yaradılır, həm sizdə. Ona görə burada mütləq birgə söyləmək vacibdir.

Ümumiyyətlə, dünən apardığımız danışıqlar əsnasında biz bir çox məsələləri bir daha müzakirə etdik. Amma əsas məsələ odur ki, Gürcüstan ilə Azərbaycan arasında daha sıx koordinasiya aparılmalıdır. Çünki həm təhlükəsizlik, həm inkişaf baxımından bizim ölkələrimiz bir-birinə sıx bağlıdır. Bizim uğurlu inkişafımız Gürcüstansız mümkün deyil. Çünki Gürcüstan bizim üçün Avropaya çıxış yoludur. Əlbəttə ki, Azərbaycan nə qədər güclü olsa, Gürcüstanın da inkişafı o qədər sürətlə gedəcək. Çünki biz çox yaxın dostuq, tərəfdaş, birgə layihələr icra edilir. Dünən razılığa gəldik ki, nəqliyyat sahəsində həm bölgədə, həm dünyada birgə siyasət aparaq. Belə olan halda, ölkələrimizin ərazisindən yük-

daşımaların həcmi bir neçə dəfə artacaq. Bu dəhliz buradan, bu bölgədən keçir. Əlbəttə ki, burada yaşayan hər bir insan bundan da faydalanacaq. Çünki yeni iş yerləri yaradılır, yeni sənaye müəssisələri yaradılacaqdır.

Əlbəttə, sosial sahəyə daha da ciddi, böyük diqqət yetirilməlidir. O ki qaldı gömrükdə, sərhəddə gediş-gəlişin asanlaşdırılması ilə bağlı məsələlərə, bu da müvafiq qaydada öz həllini tapacaq. Nazir buradadır. Siz bu məsələni dərinləndirib araşdırın. Azərbaycan tərəfindən nə lazımdırsa ediləcək ki, burada heç bir problem olmasın. İnsanlar rahat, maneəsiz gedib-gələ bilsinlər. Onsuz da bizim ölkələrimiz arasında viza rejimi yoxdur, ola da bilməz. Ona görə bu məsələlər də öz həllini tapacaq. Ümumiyyətlə, əgər bundan başqa hansısa məsələ varsa, xahiş edirəm onu da mənə çatdırın. Biz bütün məsələləri imkan daxilində həll edəcəyik.

Bir xahişim də var. Bu gün burada bu bölgənin seçilmiş, tanınmış, böyük hörmətə malik insanları əyləşib. Ancaq Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların sayı on minlərlə, yüz minlərlə ölçülür. Xahiş edirəm, Gürcüstanda yaşayan bütün soydaşlarımıza mənim səmimi salamlarımı çatdırın. Bilin ki, mən onlar haqqında daim düşünürəm, onlar mənim üçün çox əzizdir, doğmadır. Ən böyük arzum ondan ibarətdir ki, onlar bu torpaqda rahat, firavan və rifah içində yaşasınlar. Sağ olun.

Sonra çıxış edən Gürcüstan prezidenti Giorgi Marqvelaşvili bölgədə gürcü dilinin öyrənilməsi layihəsinin həyata keçirilməsi prosesindən danışdı və bildirdi ki, bu amil azərbaycanlı əhalinin ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında fəal mövqe tutmaları üçün əsas şərtidir. «Gürcüstan öz mədəniyyətini, adət-ənənələrini qoruyan azərbaycanlı vətəndaşları ilə güclüdür» – deyən Prezident daha sonra burada həyata keçirilən layihələrdən danışdı.

Giorgi Marqvelaşvili: Mən burada uğurla həyata keçirilən infrastruktur layihələrini görürəm. Əsasən kənd təsərrüfatı sahəsində olan layihələri. Gürcüstan böyük potensiala malik aqrar ölkədir. Təəssüf ki, bəzi səbəblərə görə bizim ərzağa olan tələbatımızın 9 faizi daxili istehsal hesabına təmin edilir. Bu çox kiçik göstəricidir. Lakin elə bu 9 faizdə də bizim azərbaycanlı vətəndaşlarımızın rolu böyükdür. Biz bu sahədə layihələri elə reallaşdırmalıyıq ki, Avropa bazarına çıxıb bilək. Biz keçən il Avropa İttifaqı ilə «Azad ticarət haqqında» Müqaviləyə imza atdıq. Bu bizə böyük imkanlar yaratdı. Ancaq təbii, Avropa standartlarına cavab verən məhsul istehsal etməliyik və dünyaya məhsul çıxaran ölkələrlə rəqabətə girməliyik. Burada bu potensial var və biz bunu həyata keçirməliyik. Bunun üçün bizə müasir texnologiya və avadanlıq lazımdır.

Mən çox sevindirəm ki, bu sahədə də cənab İlham Əliyev bizə dəstək verir. Ən müasir istixanaları misal gətirmək istəyirəm. Daha bir sahəni də qeyd etmək istəyirəm. Bu, turizm və onunla bağlı xidmətlərin göstərilməsidir. Bununla əlaqədar rayonun icra hakimiyyəti və digər qurumlar birləşib bu sahədə potensialı araşdırıb öyrənməli, təkliflərini təqdim etməlidirlər. Turizm çox gəlirli sahədir. Bundan başqa, çox mühüm geosiyasi və geostrateji layihələr reallaşdırılacaq. Dünən biz bu məsələ ilə bağlı cənab Əliyevlə müzakirə apardıq. Bu layihələr bizə yüklərin, enerji daşıyıcılarının tranzitini artırmağa, logistik mərkəzlərin yaradılmasına imkan verə bilər.

Burada gördüyüm canlanmaya görə təşəkkür edirəm. Buradakı əhval-ruhiyyə bizim gələcək əməkdaşlığımızın daha uğurlu olacağı ümidini verir. Mən bir daha cənab İlham Əliyevə «Çox sağ olun!» – demək istəyirəm. Onu bir daha gözəl Marneulidə salamlayıram.

DÜNYA ŞÖHRƏTLİ AZƏRBAYCANLI ALİM LÜTFİ ZADƏ İLƏ VİDA MƏRASİMİNDƏ İŞTİRAK

29 sentyabr 2017-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 29-da Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının binasında dünya şöhrətli azərbaycanlı alim Lütfi Zadə ilə vida mərasimində iştirak etmişdir.

Vida mərasimində görkəmli alimin həyatı və elmi fəaliyyətinə həsr edilmiş videoçarx nümayiş olundu.

ABŞ-ın Kaliforniya Universitetinin professoru, Yumşaq Hesablamalar üzrə Berkli Təşəbbüsünün rəhbəri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının fəxri üzvü, Amerikadakı Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəxri sədri Lütfi Zadənin vəfatı ümumilikdə dünyanın elmi ictimaiyyəti üçün ağır itkidir.

Dövlət başçımız mərhumun ailə üzvləri ilə söhbət etdi, dərin hüznə başsağlığı verdi.

Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, professor Cənnət Səlimova Lütfi Zadənin xatirəsinə göstərilən ehtirama görə görkəmli alimin ailəsi adından prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi.

Lütfi Zadə həmişə azərbaycanlı olması ilə qürur duyub, onun ürəyi daim doğma yurdu ilə döyünüb. Dünya şöhrətli azərbaycanlı alim və böyük şəxsiyyət Lütfi Zadənin əziz xatirəsi onu tanıyanların qəlbində hər zaman yaşayacaqdır.

Sonra vida mərasimi çıxışlarla davam etdi.

MOSKVA AKADEMİK SATİRA TEATRİNİN DİREKTORU MƏMMƏDƏLİ AĞAYEV İLƏ GÖRÜŞ

6 mart 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 6-da Moskva Akademik Satira Teatrının direktoru Məmmədəli Ağayevi qəbul etmişdir.

Dövlət başçısı Moskva Akademik Satira Teatrının direktoru Məmmədəli Ağayevin keçən il qeyd olunan yubileyi münasibətilə təbriklərini çatdırdı və onun Azərbaycan Respublikasının yüksək ordeni olan – «Dostluq» ordeni ilə təltif edildiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev Məmmədəli Ağayevin 25 ildən artıqdır ki, Moskva Akademik Satira Teatrının direktoru vəzifəsində işlədiyini qeyd edərək, onun Rusiyada teatr sənətinin inkişafına böyük töhfə verdiyini nəzərə çatdırdı. Moskva Akademik Satira Teatrının Rusiyanın aparıcı teatrlarından biri olduğunu deyən dövlət başçısı xalqımızın nümayəndəsinin uzun illər belə yüksək vəzifədə fəaliyyət göstərərək, böyük hörmət qazandığını vurğuladı. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Məmmədəli Ağayev bu günə qədər həmişə Azərbaycanla yaxından əlaqə saxlayıb və vətənidən ayrılmayıb. Məmmədəli Ağayevin Rusiya–Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında rolunu yüksək qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, ikitərəfli münasibətlərimizin genişlənməsində mədəniyyət əlaqələri xüsusi rol oynayır. Ölkələrimizin humanitar sahədə çox uğurlu əməkdaşlıq etdiyini vurğulayan dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, Məmmədəli Ağayev bütün bu işlərə fəal töhfə verir. Prezident İlham Əliyev keçən il imzaladığı sərəncamla Məmmədəli Ağayevin Rusiya Federasiyası ilə Azərbaycan Respublikası arasında mədəni əlaqələrin möhkəmləndirilməsində xidmətlərinə görə «Dostluq» ordeni ilə təltif edildiyini bir daha bildirdi və ordeni ona təqdim etdi.

Bir çox dövlət mükafatlarına layiq görüldüyünü qeyd edən Məmmədəli Ağayev Azərbaycan Respublikasının «Dostluq» ordeninin onun üçün xüsusi dəyər daşdığını bildirdi. 38 ildir Moskvada yaşadığını vurğulayan Məmmədəli Ağayev bildirdi ki, bütün ömrünü teatr sahəsində Azərbaycan–Rusiya əməkdaşlığının möhkəmlənməsi işinə həsr edib və bundan sonra da Rusiya–Azərbaycan mədəni əlaqələrinin yüksək səviyyədə olması üçün səylərini əsirgəməyəcəkdir.

Məmmədəli Ağayev dövlət başçısına qarşıdan gələn Prezident seçkilərində uğurlar arzuladı.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV SANKT-PETERBURQDA FƏALİYYƏT GÖSTƏRƏN AZƏRBAYCAN DİASPOR TƏŞKİLATLARININ RƏHBƏRLƏRİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Sankt-Peterburq, 20 dekabr 2019-cu il

Dekabrın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Sankt-Peterburq şəhərində fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarımızın rəhbərləri ilə görüşüb.

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, görüşdə çıxış edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

-Mən bu gün Sankt-Peterburqa cənab Prezident Vladimir Putinin dəvəti ilə gəlmişəm. Prezident Putinin dəvəti ilə MDB dövlət başçılarının ötən ilin sonunda da qeyri-rəsmi zirvə görüşü keçirilib, bu ilin sonunda da keçirilir. Bu, artıq ənənəyə çevrilibdir və çox gözəl ənənədir. Çünki yaxşı fürsətdir ki, bir daha dövlət başçıları görüşsünlər və gələn il görülməli işlər haqqında fikir mübadiləsi aparsınlar.

Mən də bu dəfə Azərbaycan diasporunun rəhbərləri və nümayəndələri ilə görüşürəm. Övvəllər də bizim görüşlərimiz olubdur, həm Bakıda, həm Sankt-Peterburqda. Amma bu gün bir daha görüşürük və bu, çox əlamətdar hadisədir. Mən bilirəm ki, Sankt-Peterburqda və Leninqrad vilayətində çox böyük Azərbaycan diasporu yaşayır və fəaliyyət göstərir. Uzun illərdir ki, bu təşkilata Vaqif Məmişov sədrlik edir. Bilirəm ki, burada yaşayan azərbaycanlılar Rusiyanın çox dəyərli vətəndaşları kimi həm Rusiyanın ümumi inkişafına töhfə verirlər, həm də ki, tarixi Vətənlə də əlaqələri saxlayırlar, gedib-gəlirlər. Mənim bundan xəbərim var, bu, çox müsbət haldır.

Deyə bilərəm ki, bütövlükdə 2019-cu il Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin tarixində xüsusi yer tutur. Prezident Vladimir Putinlə mənim çoxsaylı görüşlərim olub. Hər bir görüş çox məhsuldar olub. Bu görüşlərdə müzakirə olunmuş məsələlər və qəbul edilmiş qərarlar sonra həyatda öz əksini tapır. Nazirlər səviyyəsində bir çox qarşılıqlı səfərlər olubdur, Rusiyanın Federasiya Şurasının sədri xanım Valentina İvanovna Matviyenko aprel ayında Azərbaycana rəsmi səfərə gəlmişdi. Digər vəzifəli şəxslərin də səfərləri olub. İlin sonunda növbəti görüş gözlənilir. Rusiyanın İqtisadi İnkişaf naziri Bakıya gələcək və sonra öz həmkarları ilə sərhədə gedib Samur çayı üzərində tikilmiş yeni körpünün açılışını edəcəklər.

Bu il Mehriban xanımın Rusiyaya çox uğurlu rəsmi səfəri baş tutdu. Səfər çox yüksək səviyyədə təşkil edildi. Prezident Vladimir Vladimiroviç Putin ilə görüşü, Prezident tərəfindən Mehriban Əliyevaya “Dostluq” ordeninin təqdim edilməsi, əlbəttə ki, böyük hadisədir. Biz bilirik ki, Rusiyanın Prezidenti prezident olmayan şəxsləri çox nadir hallarda qəbul edir. Bu istisna hal Rusiya Prezidentinin Azərbaycana münasibətinin təzahürüdür. Azərbaycanda da Rusiya Prezidentinə böyük hörmət var. İkitərəfli əlaqələrin inkişafında prezidentlərin, əlbəttə ki, xüsusi rolu vardır. Mehriban xanımın səfər çərçivəsində həm Baş Nazirlə, həm də Federasiya Şurasının sədri ilə görüşləri olubdur. Əlbəttə ki, Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisində “Azərbaycan” pavilyonunun yenidən açılması tarixi hadisədir.

Yəni, bu və digər hadisələr 2019-cu ildə Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafını şərtləndirdi. Bu işlərin iştirakçısı və bir çox məsələlərin təşəbbüskarı kimi mən tam qətiyyətlə deyə bilərəm ki, bu gün Rusiya-Azərbaycan əlaqələri tarixdə ən yüksək səviyyədədir.

Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar, əminəm ki, bunu gündəlik həyatda hiss edirlər. Çünki Rusiyada azərbaycanlılara münasibət çox müsbətdir, onlar rahat yaşayırlar. Onların bir çoxu, demək olar ki, mütləq əksəriyyəti çox fəaldır, həm elmdə, təhsildə, biznesdə böyük imkanları var. Rusiyanın vilayətlərində və böyük şəhərlərində qanunvericilik orqanlarında artıq azərbaycanlılar təmsil olunurlar. Azərbaycan əsilli vətəndaşların Rusiyada sayı təqribən 700 minə yaxındır. Burada işləməyə, yaxud da ki, ezamiyyətə gələn Azərbaycan vətəndaşlarının sayı da çoxdur. Ona görə Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin bu səviyyədə olması Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar üçün də, bizim üçün də çox böyük dəyərdir.

Bildiyiniz kimi, Azərbaycanda da böyük rus icması yaşayır və fəaliyyət göstərir. Cənubi Qafqazda ən böyük rus icması Azərbaycandadır. Onlar bizim qardaşlarımız kimi Azərbaycanın ümumi inkişafına öz töhfələrini verirlər.

Ona görə hesab edirəm ki, ilin sonunda bizim görüşümüzün xüsusi mənası var. Fərsətdən istifadə edərək sizi qarşıdan gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə təbrik edirəm. Xahiş edirəm, mənim salamlarımı Sankt-Peterburqda və Leninqrad vilayətində yaşayan bütün soydaşlarımıza çatdırasınız.

X X X

Azərbaycanlıların Sankt-Peterburqdakı diaspor təşkilatının rəhbəri Vaqif MƏMİŞOV diasporun nümayəndələri adından Prezident İlham Əliyevə onlara göstərilən dəstəyə görə minnətdarlığını bildirdi. Qeyd olundu ki, Azərbaycan diasporu Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə aparılan dərin islahatlar prosesini, əldə olunan inkişafı, qazanılan uğurları böyük maraqla izləyir və dəstəkləyir.

Bildirildi ki, diasporumuz dövlətimizin başçısının qayğısını daim öz üzərində hiss edir. Vurğulandı ki, Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin dostluq münasibətləri ölkələrimiz arasındakı əlaqələrin möhkəmlənməsində mühüm rol oynayır, diasporumuz da bu münasibətlərdən bəhrələnir, onun dərinləşməsinə töhfəsini verir və bundan sonra da verəcək.

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

AZƏRTAC
2019, 20 dekabr

Diaspor nümayəndələrinin qəbulları

- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə nümayəndə heyətini qəbul etmişdir** (15 mart 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qırğızistanın Dövlət katibi Dastan Sarıqulovu qəbul etmişdir** (15 mart 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Litva Prezidentinin müşaviri xanım Halina Kobeskayteni qəbul etmişdir** (15 mart 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bir qrup ictimai xadimə «Şöhrət» ordeni təqdim etmişdir** (16 mart 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Latviyanın cəmiyyətin inteqrasiyası məsələlərində xüsusi tapşırıqlar üzrə naziri Aynars Latkovskisin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir** (17 mart 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyənin Mərmərə Qrupu Vəqfinin sədri Akkan Suverin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir** (17 mart 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Amerika Türk Assosiasiyaları Assambleyasının prezidenti Vural Cengiz qəbul etmişdir** (28 iyul 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev məşhur neftçi-geoloq Fərman Salmanovu qəbul etmişdir** (26 sentyabr 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyənin Mərmərə Qrupunun nümayəndə heyətini qəbul etmişdir** (12 oktyabr 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Dağıstan nümayəndə heyətini qəbul etmişdir** (12 dekabr 2006-cı il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Mstislav Rostropoviçin 80 illiyi şərəfinə rəsmi qəbulda çıxışı** (27 mart 2007-ci il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Cənubi Qafqaz ölkələrinin rusiyalı həmvətənlər təşkilatlarının Bakıda keçirilən regional konfransının iştirakçılarını qəbul etmişdir** (12 aprel 2007-ci il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Almaniyanın Mayns şəhər bələdiyyəsinin başçısı Yens Beutelin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir** (31 may 2007-ci il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Beynəlxalq Bakı Caz Festivalında iştirak edən məşhur azərbaycanlı pianoçu, bəstəkar və caz ifaçısı Əzizə Mustafazadəni və anası, tanınmış musiqiçi Elza Mustafazadəni qəbul etmişdir** (14 iyun 2007-ci il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Gürcüstanın Kvemo-Kartli regionunun qubernatoru Zurab Melikişvilinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir** (21 iyun 2007-ci il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev görkəmli alim və ictimai xadim Cavad Heyəti qəbul etmişdir** (6 sentyabr 2007-ci il)

- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Gəncə xanı Cavad xan nəslinin nümayəndəsi Rza Cavadxanini qəbul etmişdir** (11 sentyabr 2007-ci il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Amerika Yəhudi Komitəsinin icraçı direktoru Deyvid Harrisi qəbul etmişdir** (15 avqust 2008-ci il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dünya şöhrətli alim, həmyerlimiz Lütfi Zadəni qəbul etmişdir** (10 noyabr 2008-ci il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev görkəmli rəssam Tahir Salahova «Heydər Əliyev» ordenini təqdim etmişdir** (27 noyabr 2008-ci il)
- **Parisdə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılışına həsr olunmuş qəbulda iştirak** (19 sentyabr 2012-ci il)

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV TÜRKİYƏ NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİNİ QƏBUL ETMİŞDİR

15 mart 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 15-də Prezident sarayında Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak etmək üçün ölkəmizə gələn Türkiyə nümayəndə heyətinin üzvlərindən bir qrupunu qəbul etmişdir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev qonaqlara müraciətlə dedi:

- Əziz dostlar, xoş gəlmisiniz! Mən sizin hamınızı Azərbaycanda ürəkdən salamlayıram. Bizim dəvətimizi qəbul edib sabahkı qurultayda iştirak etmək üçün Azərbaycana gəlmisiniz. Bu da məni çox sevindirir. Hər dəfə biz görüşəndə çox gözəl söhbətlər edirik, səmimi fikir mübadiləsi aparılır. Belə görüşlər nə qədər çox olsa, bizim əlaqələrimiz də bir o qədər möhkəm olacaqdır. Bizim aramızda olan dostluq, qardaşlıq münasibətləri çox yüksək səviyyədədir və dinamik şəkildə davam edir. Türkiyə və Azərbaycanın birliyi həm ölkələrimiz, həm xalqlarımız, həm də bütün bölgə üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Sabah Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı keçiriləcəkdir. Bu, çox böyük hadisədir, bizi birləşdirən hadisədir. Türkiyədən belə böyük heyətin buraya gəlməsi, qurultayda iştirak etməsi bizim aramızda olan dostluq, qardaşlıq münasibətlərini bir daha göstərir, bunu açıq şəkildə ifadə edir. Ona görə mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram və bir daha demək istəyirəm ki, sizi görməyimə çox şadam. Sizinlə çoxlu görüşlərimiz olubdur və görüşlər nə qədər çox olsa, bizim birliyimiz də bir o qədər möhkəm olacaqdır. Bir daha xoş gəlmisiniz!

Türkiyə-Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun ədri Haluk İpək görüşdə çıxış edərək dedi:

- Hörmətli Prezident, Sizi xoş gördük. Əvvəlcə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvləri adından hörmət və sevgimizi bildiririk. Sizin üçün çox önəmli olan qurultaya biz dəvət olunanda buna çox böyük heyətlə qatılmaq qərarına gəldik. Burada olmaqdan hamımız çox məmnunuq.

Milli Məclisinizin sədri Türkiyə Böyük Millət Məclisimizi ziyarət etdi, dostluq qrupunun yeni sədri ilə həmkarlarımız tanış oldular və parlamentlərimiz arasında əməkdaşlığı daha yaxşı səviyyədə əlaqələndirmək üçün razılığa gəldik. Hətta hər altı aydan bir hər iki ölkənin parlament nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərləri barədə də anlaşıdıq. Dostluq qrupu Azərbaycan diasporuna dövlət qayğısı olaraq Xocalı qırğını ilə bağlı son bir il ərzində Türkiyə Böyük Millət Məclisində xeyli işlər gördük, orada fotosərgi açdıq. Biz Azərbaycanın sürətli inkişafını, dünya azərbaycanlılarının qurultayda bir araya gəlmələrini çox yüksək qiymətləndirir və Azərbaycana gələcəkdə uğurlar diləyirik.

Sonra çıxış edən Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı Yücel Ar-tantaş dedi:

- Hörmətli Cümhurbaşqanım, azəri millət vəkili olaraq söyləyirəm ki, Azərbaycan üçün çox önəmli olan Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayında həmkarlarımın da iştirak etməsi mənim üçün qürurverici bir hadisədir.

Həqiqətən, Türkiyədə Azərbaycanla bağlı hər bir məsələ qəlbən duyulur, hamı Azərbaycan dövlətini ürəkdən dəstəkləyir və bundan sonra da dəstəkləyəcəkdir. Bu, türk xalqının ürəyində var və yaşayır. Türk xalqı öz dəstəyini Azərbaycandan heç vaxt əsirgəmədi və bundan sonra da əsirgəməyəcəkdir. Xüsusilə, sizin bu qurultayınız dünyadakı azərbaycanlılar üçün, həqiqətən, böyük bir mənəvi dəstək olur, onlara böyük bir mənəvi, psixoloji güc verir. Bu, Azərbaycan diasporunun ikinci qurultayıdır və dünyadakı Azərbaycan qurumlarının fəaliyyətinə yeni güc verir. Ona görə cənab Prezident, Sizi və dostlarımızı təbrik edirəm. Ciddi fəaliyyət göstərirlər. Qarşıda daha yaxşı işlər olacaqdır. Təşəkkür edirəm.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı, Ədalət və İnkişaf Partiyası sədrinin müavini Şaban Dışlı dövlətimizin başçısına müraciətlə dedi:

- Hörmətli Cümhurbaşqanım, mən də səmimi dəvətiniz üçün Sizə və Komitə sədriniz Nazim İbrahimova çox təşəkkür edirəm. Mən buraya Ədalət və İnkişaf Partiyası sədrinin əvəzinə gəlmişəm. Sizə hörmətli Baş nazirimizin salamını gətirmişəm. Türkiyədə martın 18-i Çanaqqala döyüşünün ildönümü olduğu üçün hörmətli Baş nazirimiz tədbirlərdə iştirak edəcəyindən özü gələ bilmədi. Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının uğurlu keçməsinə arzulayırıq və belə olacağını da bilirik. Ümid edirəm ki, gələcəkdə Türkiyədə və daha sonra Azərbaycanda, Bakıda Dünya Türk Qurultayı da keçirə bilərik. Hörmətli Komitə sədri və Yeni Azərbaycan Partiyası ilə belə bir düşüncəmiz var. Buna Sizin də dəstək verməyinizi istərdik.

Hörmətli Cümhurbaşqanım, icazənizlə, Sizə bir hədiyyəmiz var, onu təqdim etmək istərdik.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə xatirə hədiyyəsi təqdim olundu.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin İqırdan olan deputatı Dursun Akdəmir dedi:

- Cənab Prezident, mən Ana Vətən Partiyasını təmsil edirəm. İğdır Naxçıvanla qonşudur və Türkiyənin Azərbaycana açılan bir qapısıdır. Bizim əlaqələrimiz çox möhkəmdir. Türkiyə Azərbaycanın bölgədə ən önəmli bir qardaş dövlət olmasından fəxr edir. "Bir millət, iki dövlət" fəlsəfəsini hamımız yaxşı dərk edirik. Azərbaycanın dərdi hər zaman bizim də dərdimiz olmuşdur.

Eyni zamanda, Ermənistanın əsassız soyqırımı iddiası, Ermənistanın Qarabağı işğal etməsindən irəli gələn narahatlıq hamımızı düşündürür. Azərbaycan-Türkiyə dostluq qrupunun üzvü olaraq, keçən il və bu il Türkiyə Böyük Millət Məclisində Xocalı soyqırımının ildönümü ilə əlaqədar tədbirlər keçirmişik. Sizin bu soyqırımla bağlı çıxışlarınız məsələnin bütün dünyaya çatdırılması üçün çox faydalıdır. Biz hər zaman Sizin yanınızdayıq. Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığının bütün Türk dünyasına böyük güc verəcəyinə ümid edir və Sizə təşəkkürümü bildirirəm.

İLHAM ƏLİYEV: Sağ olun. Mən də sizə təşəkkür edirəm. İlk növbədə, sizdən rica edirəm ki, mənim səmimi salamlarımı hörmətli Baş nazirə çatdırasınız. Bizim aramızda çox gözəl münasibətlər var. Türkiyə və Azərbaycan arasında, o cümlədən də rəhbərlik səviyyəsində münasibətlər çox yüksəkdir. Bu yaxınlarda Türkiyə Prezidenti bizim ölkəmizə səfər edəcəkdir. Səfər daha öncə nəzərdə tutulmuşdu, ancaq hava şəraitinin yaxşı olmaması buna imkan vermədi. Amma onu bu yaxınlarda gözləyirik.

Çox şadam ki, Türkiyənin bütün bölgələrini təmsil edən millət vəkilləri bizimlə bərabərdirlər. Bu, bir daha onu göstərir ki, bizim aramızda olan münasibətlər hərtərəflidir. Türkiyənin hər bir bölgəsi ilə də bizim tarixi, mədəni köklərimiz var. Bu gün demək olar ki, burada bütün Türkiyə təmsil olunur. Çünki hər bir

bölgədən xalq tərəfindən seçilmiş millət vəkilləri bu gün buradadırlar. Bu, çox böyük əhəmiyyətə malik hadisədir.

Siz qeyd etdiniz və mən də bunu tam dəstəkləyirəm ki, gələcəkdə dünya türklərinin qurultayı da keçirilməlidir. Bütün türkdilli dövlətlərin nümayəndələri də iştirak etməlidirlər. Biz çox istəyirik ki, türkdilli dövlətlər arasında olan əlaqələr daha da möhkəmlənsin, əlaqələr daha da mütəmadi, sıx olsun. Türkiyə ilə Azərbaycan arasında əlaqələr ən yüksək səviyyədədir. Lazımdır ki, bütün türkdilli dövlətlər daha da səmərəli işləsinlər. Çünki bizim məqsədlərimiz birdir, niyyətimiz birdir, problemlərimiz də bənzər problemlərdir.

Hörmətli millət vəkili qeyd etdi ki, ərazi bütövlüyümüzün pozulması, torpaqlarımızın işğal altında qalması bizim üçün ən böyük problemdir. Azərbaycan indi çox sürətlə inkişaf edir. Siyasi proseslər müsbət istiqamətdə inkişaf edir, iqtisadiyyat yüksəlir, ölkədə mövcud olan sosial problemlər öz həllini tapır.

Ümid edirəm ki, bizim gələcəkdə o qədər də böyük, ciddi problemimiz olmayacaqdır. Ancaq torpaqlarımızın işğal altında olması ən böyük problemdir. Bunun da səbəbi ondadır ki, Ermənistanın təcavüzkar siyasəti buna gətirib çıxarıbdır. Azərbaycanın torpaqları işğal altındadır, bir milyondan artıq insan qaçqın-köçkün vəziyyətində yaşayır və əlbəttə, bu, bütün bölgədə gedən proseslərə mənfi təsir göstərir.

Biz heç bir fəvqəladə iddiada deyilik. Sadəcə, onu tələb edirik ki, bizim torpaqlarımız işğaldan azad olunsun. Ermənistanın işğalçı qüvvələri bu torpaqlardan çıxsın. Ondan sonra biz qonşu kimi yaşayaq. Bizim problemimiz bundan ibarətdir. Əgər Ermənistanın rəhbərliyi Türkiyəyə qarşı torpaq iddiasını kənara qoysa, qondarma “soyqırımın” tanınmasına çalışmağa son qoysa, əlbəttə, Türkiyə-Ermənistan münasibətləri normallaşa bilər. Əgər onlar bizim torpaqlarımızdan çıxarlarsa, onda Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri də normallaşa bilər. Biz bu bölgədə yaşayırıq, qonşuyuq və qonşuluqda yaşamağa məhkumuq. Ancaq o şərtlə ki, separatizm son qoyulsun, etnik təmizləmə siyasətinin nəticələri aradan qaldırılsın, Azərbaycan vətəndaşları öz dədə-baba torpaqlarına qayıda bilsinlər və əlbəttə ki, Türkiyə və Azərbaycana olan əsassız torpaq iddialarına son qoyulsun. Bunlar təbii tələblərdir və biz də bu tələblərdə çox israrlıyıq.

Əlbəttə, bölgədə gedən proseslər, Türkiyənin, Azərbaycanın möhkəmlənməsi bizim mövqələrimizi daha da gücləndirir. Mən bilirəm ki, son illər ərzində Türkiyədə iqtisadiyyat çox sürətlə artır. Bir neçə il bundan əvvəl yaşanan iqtisadi böhran aradan qaldırılıbdır. İndi iqtisadiyyat sürətlə irəliləyir. O cümlədən Azərbaycanda da indi iqtisadiyyatda müsbət proseslər gedir, yeni iş yerləri açılır, iqtisadi artım var. Bu yaxınlarda açılışında iştirak edəcəyimiz Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin tikintisi başa çatır. Eyni zamanda, “Şahdəniz” yatağından çıxarılan qaz artıq bu il Türkiyəyə nəql ediləcəkdir. Bütün bunlar həm iqtisadi, həm də siyasi hadisələrdir və bizim mövqeyimizi daha da möhkəmləndirəcəkdir. Azərbaycan Türkiyə vasitəsilə öz enerji daşıyıcılarını Avropaya nəql edəcəkdir. Bildiyiniz kimi, Avropada qaz məsələsi çox qabarıq şəkildə ortaya çıxıbdır. Yəni, bölgədə gedən proseslər, bizim regional əməkdaşlığımız bizim mövqələrimizi möhkəmləndirir. Əlbəttə, bizi bağlayan çox dərin tarixi köklərdir, bizim milli mənsubiyyətimizdir, mədəniyyətimiz, tariximiz, qardaşlığımızdır. Bütün bunlar çox möhkəm təməldir. Ancaq bunlarla yanaşı, bölgədə gedən proseslər indi daha çox bizim birliyimizdən asılıdır. Biz nə qədər bir yerdə olsaq, siyasətimizi nə qədər əlaqələndirilmiş şəkildə aparsaq, o qədər də bölgədə istədiyimizə nail olacağıq.

Bu gün Türkiyədən, yaxud da Azərbaycandan yan keçməklə bölgədə heç bir - istər siyasi, istər iqtisadi layihə, istər nəqliyyat layihəsi, istərsə də hər hansı başqa layihə baş tuta bilməz. Bu, bizim önəmimizi artırır və biz birlikdə, əlbəttə, həm bölgədə gedən proseslərə, həm də geniş mənada qitədə gedən proseslərə təsir mexanizmlərimizi daha da gücləndiririk. O cümlədən, buna görə çox sıx əməkdaşlıq olmalıdır.

Siz qeyd etdiniz ki, bizim Milli Məclisin nümayəndə heyəti Türkiyəyə səfər etmişdir. Onlar da çox razı qayıtmışlar, onlara çox böyük hörmət göstərmişlər. Bu əlaqələr hər bir səviyyədə - dövlətlərarası, hökumətlərarası, millət vəkili, iş adamları, sənət adamları arasında əlaqələr - möhkəmlənməlidir. Biz bunu görürük və bu, bizim siyasətimizdir. Prezident kimi mən çox çalışıram ki, bu birlik daha da möhkəm olsun və biz bu məqsədlərə nail olaq.

Sizi bir daha ürəkdən salamlayıram. Siz doğma ölkənizdəsiniz, qardaşlar arasındasınız. Əminəm ki, burada keçirdiyiniz günlər xatirənizdə uzun illər qalacaqdır.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
QIRĞIZISTANIN DÖVLƏT KATİBİ DASTAN SARIQULOVU
QƏBUL ETMİŞDİR

15 mart 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 15- də Prezident sarayında Qırğızıstanın dövlət katibi Dastan Sarıqulovu qəbul etmişdir.

Görüş zamanı Azərbaycan-Qırğızıstan ikitərəfli münasibətlərinin müxtəlif sahələri ilə bağlı məsələlər müzakirə edilmişdir.

Qırğızıstanın dövlət katibi ölkəsinin Prezidenti Kurmanbek Bakıyevin ehtiramını və salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırmış, Qırğızıstan Prezidentinin məktubunu Prezident İlham Əliyevə təqdim etmişdir.

Qırğızıstan Prezidenti Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi münasibətilə dövlətimizin başçısını təbrik etmişdir.

Məktubda Azərbaycan Respublikasının milli maraqlarının müdafiə olunması ilə bağlı həyata keçirilən tarazlaşdırılmış dövlət siyasətinin əsasının xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulduğu vurğulanmış, müasir tariximizdə Azərbaycanın üzvləşdiyi çətin anlarda, o cümlədən 20 Yanvar hadisələri zamanı məhz Heydər Əliyevin xalqımızın tarixi məsuliyyətinin müstəsna daşıyıcısı kimi siyasi iradəsini irəli sürmüş milli lider olduğu qeyd edilmişdir.

Daha sonra məktubda qardaş Azərbaycanın qırğız xalqı üçün müasir inkişaf istiqamətinin mühüm mənbələrindən biri olduğu vurğulanmışdır.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi və onun da salamını Qırğızıstan Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
LİTVA PREZİDENTİNİN MÜŞAVİRİ XANIM
HALİNA KOBESKAYTENİ
QƏBUL ETMİŞDİR

15 mart 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 15- də Prezident sarayında Litva Prezidentinin müşaviri xanım Halina Kobeskayteni qəbul etmişdir.

Görüş zamanı Azərbaycan ilə Litva arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı, Azərbaycan diasporunun Litvanın iqtisadi, ictimai həyatında fəal iştirakı bildirildi.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
BİR QRUP İCTİMAİ XADİMƏ «ŞÖHRƏT» ORDENİ
TƏQDİM ETMİŞDİR

16 mart 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi sahəsində fəaliyyətinə görə təltif olunmuş bir qrup ictimai xadimə martın 16-da Heydər Əliyev adına Sarayda, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında fasilə zamanı “Şöhrət” Ordenini təqdim etmişdir.

Əvvəlcə Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin təltif barədə 2006-cı il 13 mart tarixli Sərəncamı oxundu.

Dövlətimizin başçısı Natiq Bağirova, Oqtay Əfəndiyevə, Məmməd-bağır Əliyevə, Tomris Azəriyə və Yücel Artantaşa ölkəmizin yüksək mükafatını - “Şöhrət” Ordenini təqdim etdi.

Belarus Azərbaycan İcmaları Konqresinin sədri Natiq Bağirov təşəkkür edərək dedi ki, ömrümdə çox mükafatlar almışam, lakin bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən verilən bu mükafat mənim üçün daha əzizdir. Çünki bu mükafat hər birimizin daim fərəhlə danışdığımız Azərbaycan dövlətinin mükafatıdır. Mən Sizi inandırmaq istərdim ki, bundan sonra da daha böyük qüvvə, sevgi ilə var gücümlə Azərbaycana xidmət edəcəm və bu mükafatı avans kimi qəbul edirəm.

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Oqtay Əfəndiyev vurğuladı ki, cənab Prezident, mən bu yüksək dövlət mükafatını Ukraynada yaşayan azərbaycanlılara, diasporumuza göstərilən dövlət, atalıq qayğısı kimi qiymətləndirirəm. Sizə öz dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Ukraynada 500 mindən ibarət böyük, güclü bir diaspor vardır və Sizi əmin etmək istəyirəm ki, hər birimiz Azərbaycan dövlətçiliyinin, xalqımızın gələcəyi naminə hər gün çalışmağa hazırıq.

Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin Prezidenti Məmmədbağır Əliyev dövlətimizin başçısına müraciətlə dedi ki, cənab Prezident, Rusiyada fəaliyyət göstərən mütəşəkkil Azərbaycan diasporu ümummillə lider Heydər Əliyevin vaxtilə qarşımıza qoyduğu tapşırıqları dönmədən yerinə yetirəcəkdir.

Amerika Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin Prezidenti Tomris Azəri təşəkkürünü ifadə edərək dedi ki, cənab Prezident, çox sağ olun, mənə böyük şərəf verdiniz. Allah Sizə cansağlığı versin, Allah atanıza rəhmət eləsin.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı Yücel Artantaş minnətdarlığını bildirərək dedi ki, mən 1978-ci ildə Sovet İttifaqına gəlmişdim. Onda Azərbaycanı da ziyarət etmək istəyirdim. İcazə vermək istəmirdilər, ancaq zorla da olsa, heyətlə ziyarətə gəldim. Hörmətli ulu öndər Heydər Əliyevlə ilk dəfə o zaman görüşmüşdüm. Azərbaycanlı olmağımdan əlavə, bir könül bağlılığımız da yarandı. Dedim ki, bizim Azərbaycana gəlməyimizə icazə vermirlər. Heydər Əliyev dedi ki, inşallah, bir gün gələcək, çox görüşəcəyik. O, Naxçıvana gələndə mən oraya getmişdim. Onunla görüşəndə dedi ki, gördünmü, demişdim, biz daha çox görüşəcəyik.

Sizə bir daha təşəkkür edirəm. Bundan sonra da qarşımızda böyük vəzifələr vardır. Azərbaycan dövlətinin daha da güclənməsi üçün həm dünyada, həm də Türkiyədə üzərimizə düşən hər bir vəzifəni uğurla yerinə yetirəcəyik. Bundan hər kəs əmin ola bilər. Türk xalqı Sizi sevir. Həqiqəti deyirəm, Türkiyədə parlament, iqtidar, müxalifət - hamısı Sizə qəlbən hörmətlə yanaşır. Buna tam inana bilərsiniz.

Prezident İlham Əliyev təşəkkür edərək dedi:

- Sizi yüksək mükafata görə bir daha təbrik edirəm. Bu, sizin fəaliyyətinizə Azərbaycan dövləti tərəfindən verilən böyük qiymətdir. Siz öz fəaliyyətinizlə dünya azərbaycanlılarının birliyini təmin etməyə çalışırsınız. Rəhbərlik etdiyiniz diasporlar çox fəaldır. Onlar bütövlükdə bir neçə milyon insanı birləşdirir. Azərbaycan diasporunun təşkilatlanmasında sizin böyük xidmətiniz olmuşdur. Nəzərə alsaq ki, bu proses son beş il ərzində, birinci qurultaydan sonra daha sürətlə gedir, biz deyə bilərik ki, qısa müddətdə sizin fəaliyyətiniz sayəsində böyük işlər görülmüdü. Bu gün rəhbərlik etdiyiniz təşkilatlar yaşadığınız ölkələrdə artıq böyük gücə malikdir. Əminəm ki, bu qurultaydan sonra görülməli işlər bizə imkan verəcək ki, daha da möhkəm mövqelərə malik olaq. Sizə də bu işdə yeni uğurlar arzulayıram. Sizi bir daha təbrik edirəm.

Prezident İlham Əliyev təltif olunanlarla xatirə şəkli çəkirdi və çay süfrəsi arxasında söhbət etdi.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
LATVİYANIN CƏMIYYƏTİN İNTEQRASIYASI MƏSƏLƏLƏRİNDƏ
XÜSUSİ TAPŞIRIQLAR ÜZRƏ NAZİRİ AYNARS LATKOVSKISİN
BAŞÇILIQ ETDİYİ NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİNİ
QƏBUL ETMİŞDİR**

17 mart 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 17- də Prezident sarayında Latviyanın cəmiyyətin inteqrasiyası məsələlərində xüsusi tapşırıqlar üzrə naziri Aynars Latkovskisin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Dövlətimizin başçısı Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında Latviya nümayəndə heyətinin geniş tərkibdə iştirakından məmnunluğunu ifadə etdi. Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyini vurğuladı. O, Latviya Prezidentinin Azərbaycana səfərini və bu səfər çərçivəsində biznes forumun təşkil edildiyini məmnunluqla xatırladı. Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi.

Aynars Latkovskis Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayına dəvət olunduqları üçün dövlətimizin başçısına təşəkkürünü bildirdi. Qonaq Latviyada yaşayan azərbaycanlıların ölkənin ictimai, iqtisadi həyatında və digər sahələrdə fəal iştirak etdiyini söylədi. O, ölkələrimiz arasındakı əlaqələrin bundan sonra da genişlənəcəyinə əminliyini vurğuladı.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
TÜRKİYƏNİN MƏRMƏRƏ QRUPU VƏQFİNİN SƏDRİ
AKKAN SUVERİN RƏHBƏRLİK ETDİYİ NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİNİ
QƏBUL ETMİŞDİR**

17 mart 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 17- də Prezident sarayında Türkiyənin Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin sədri Akkan Suverin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Dövlətimizin başçısı Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsinə təkcə ölkəmiz üçün deyil, bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların həyatında çox əlamətdar bir hadisə olduğunu vurğuladı. O, bu tədbirdə dost və qardaş ölkə olan Türkiyədən böyük tərkibdə nümayəndə heyətinin iştirakından məmnunluğunu ifadə etdi.

Nümayəndə heyətinin rəhbəri Akkan Stiver Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsinin böyük önəm daşdığını vurğulayaraq, tədbirdə dövlətimizin başçısının nitqinin qurultay iştirakçılarında çox dərin təəssürat yaratdığını bildirdi.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
AMERİKA TÜRK ASSOSİASİYALARI ASSAMBLEYASININ
PREZİDENTİ VURAL CENGİZİ
QƏBUL ETMİŞDİR

28 iyul 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 28-də Prezident sarayında Amerika Türk Assosiasiyaları Assambleyasının Prezidenti Vural Cengizi qəbul etmişdir.

Vural Cengiz Azərbaycanda keçirdiyi bir sıra görüşlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi, ABŞ-dakı Azərbaycan ilə türk diasporları arasında çox gözəl münasibətlərin olduğunu bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Amerikadakı Azərbaycan və türk diasporları arasında sıx əməkdaşlığın həyata keçirilməsindən məmnunluğunu vurğulayaraq, bu əlaqələrin Azərbaycan haqqında həqiqətlərin dünyaya daha geniş yayılması işinə xidmət etdiyini bildirdi.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
MƏŞHUR NEFTÇİ-GEOLOQ FƏRMAN SALMANOVU
QƏBUL ETMİŞDİR

26 sentyabr 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 26-da Prezident sarayında Moskvada yaşayan görkəmli həmyerlimiz, məşhur neftçi-geoloq, tanınmış alim Fərman Salmanovu qəbul etmişdir.

Yenidən doğma vətənə gəlməsindən. Prezident İlham Əliyev ilə görüşməsindən böyük sevinc və şərəf duyduğunu söyləyən Fərman Salmanov ulu öndər Heydər Əliyev ilə görüşlərini daim məmnunluqla xatırladığını bildirdi. O, müstəqil Azərbaycanın hərtərəfli inkişafından qürur hissi keçirdiyini vurğuladı.

Fərman Salmanov 75 illiyi münasibətilə təbrikə görə Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlığını bildirdi. Prezident İlham Əliyev keçmiş SSRİ-də neft sənayesinin inkişafında misilsiz xidmətlər göstərmiş Fərman Salmanovun bu gün də Rusiyada Azərbaycanı və xalqımızı layiqincə təmsil etdiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev görkəmli həmyerlimizə möhkəm cansağlığı, uğurlar arzuladı.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
TÜRKİYƏNİN MƏRMƏRƏ QRUPUNUN NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİNİ
QƏBUL ETMİŞDİR

12 oktyabr 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 12-də Prezident sarayında Türkiyənin Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Prezident İlham Əliyev qonaqlara müraciətlə dedi:

- Xoş gəlmisiniz, çox şadam ki, böyük heyətlə Azərbaycana gəldiniz. Azərbaycanla daha geniş tanış olmağınız üçün çox gözəl imkanlar var. Çox şadıq ki, əlaqələrimiz bütün səviyyələrdə - həm dövlət başçıları səviyyəsində, həm də millət vəkili, nazirlər səviyyəsində çox sürətlə inkişaf edir. Əlbəttə, təmaslar nə qədər çox olarsa, biz biri-birimizə o qədər də yaxın olacağıq. Bu yaxınlarda Türkiyədə Türkdilli Dövlətlərin və Topluluqların X Dostluq, Qardaşlıq və Əməkdaşlıq Qurultayı keçirilmişdir. Artıq qurultayın çox önəmli nəticələri var və əminəm ki, gələcək fəaliyyətimiz üçün qarşımızda çox gözəl imkanlar açır.

Türk iyə-Azərbaycan münasibətləri bu işlərdə əsas amillərdən biridir. Türkiyə-Azərbaycan münasibətlərindən bütün Türk dünyasında gedən proseslər müəyyən dərəcədə asılı olacaqdır. Eyni zamanda, bizim regionda baş verən hadisələr də bu münasibətlərin təsiri altındadır. Biz böyük iqtisadi, enerji layihələri həyata keçiririk, bizim iştirakımızla siyasi layihələr həyata keçirilir. Ona görə, Türkiyə-Azərbaycan birliyi həm bizim ürəyimizdən gələn duyğulardır, eyni zamanda, zəmanənin tələbidir. Biz biri-birimizlə nə qədər sıx bağlı olsaq, gücümüz o qədər də artacaqdır. Bu, artıq rezüallıqdır, gerçəklikdir.

Azərbaycanın indiki inkişaf sürəti onu çox güclü ölkəyə çevirir. Həm iqtisadi cəhətdən, həm siyasi cəhətdən bölgədə gedən proseslərdə iştirakımız Azərbaycanın önəmini artırır.

Şübhəsiz ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurumz neft-qaz kəmərləri, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi - bütün bunlar həm Türkiyənin, həm də Azərbaycanın bölgədə və Avropada siyasi çəkisini artıran amillərdir. Biz bunu istəyirik. İstəyirik ki, daha da möhkəm mövqelərə, daha da güclü təsir imkanlarına malik olaq və birlikdə gələcəyə doğru irəliləyək. Bütün dövrlərdə Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri qardaşlıq, dostluq əsasında davam etmişdir. İndiki dövrdə də bu münasibətlər, deyə bilərəm ki, ən yüksək zirvədədir. Sizin gəlişiniz və Mərmərə Qrupunun bu işlərdə fəal iştirakı çox təqdirəlayiqdir. Siz ikitərəfli münasibətlərin inkişafına çox dəyərli töhfə verirsiniz.

Bir də demək istəyirəm ki, dövlətlərarası, hökumətlərarası münasibətlər, millət vəkili arasında olan əlaqələr, müxtəlif dövlət qurumlarının və özəl qurumların birgə fəaliyyəti ilə yanaşı, bu işlərdə ictimai əlaqələr də xüsusi yer tutur. Mən deyə bilərəm ki, ictimai əlaqələrin inkişafında Mərmərə Qrupu müstəsna rol oynayır. Ona görə mən sizə çox minnətdaram. Sizin fəaliyyətiniz bizim ölkəmizi daha da sıx birləşdirir. Beləliklə də, bölgədə Türkiyə-Azərbaycan müttəfiqliyi böyük proseslərin inkişafına təsirini gücləndirir.

Mən çox şadam ki, böyük heyətlə gəlmisiniz. Çoxlarınızı yaxından tanıyıram. Məncə, bəziləri Azərbaycanda ilk dəfə, yaxud da ki, daha az olmuşlar. Amma istərdim ki, daha da tez-tez gəliş-gediş olsun və sizin Qrupunuz, həmişə olduğu kimi, münasibətlərimizin inkişafında fəal rol oynasın. Sizi bir daha salamlayıram, Vətəninizə xoş gəlmişsiniz!

Mərmərə Qrupu Vəqfinin sədri Akkan Suver qurumun fəaliyyətindən danışaraq dedi ki, biz beynəlxalq tədbirlərdə Türkiyə ilə yanaşı, Azərbaycan gerçəkliklərini, xüsusilə, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində ermənilərin işğalçılıq siyasətinin əsil mahiyyətini dünya ictimaiyyətinə çatdırmağa çalışırıq. Vəqfin rəhbəri, eyni zamanda, prinsipial məsələlərdə Azərbaycanın Türkiyəni dəstəkləməsinin qardaş ölkədə minnətdarlıq hissləri doğurduğunu vurğulayaraq dövlətimizin başçısına nümayəndə heyəti adından təşəkkür etdi. O dedi ki, burada olan millət vəkllərimiz də mütləq Sizə təşəkkürlərini bildirəcəklər. "Erməni soyqırımını" mövzusunda Azərbaycan Milli Məclisinin Fransa parlamentinə müraciətini razılıqla qarşılayır, minnətdarlığımızı bildiririk.

Prezident İlham Əliyev bir daha vurğuladı ki, bizim gücümüz xalqlarımızın birliyindədir. Türkiyə bizə arxadır. Müasir dövrdə ölkəmizin sürətli inkişafı Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə mövqelərini möhkəmləndirir və bu amil bizim də qardaş ölkəyə dəstək vermək imkanımızı artırır.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı Güldal Akşit iki qardaş ölkə arasındakı əməkdaşlığa verdiyi töhfəyə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi, Baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarını çatdırdı.

Daha sonra nümayəndə heyətinin üzvləri Naxçıvanda olduqlarını və orada görülən geniş quruculuq işlərindən məmnunluqlarını ifadə etdilər. Akkan Suver Naxçıvanda Hüseyn Cavidin məqbərəsini ziyarətdən aldıqları təəssüratdan danışaraq dedi ki, Atatürkə və atanıza təsir edən ən böyük amil, bəlkə də, mədəniyyət amilidir. Mənə elə gəlir ki, Atatürk Tofiq Fikrətdən, atanız Hüseyn Caviddən mədəniyyətin tərəqqisi fikrini, hər halda, mənimsədilər.

İLHAM ƏLİYEV: Doğrudur. Cavid o vaxt, sovetlər dövründə, Stalinin dövründə həbs olunmuşdu. Onu Sibirə sürgün etmişdilər. Onu əsərlərinə görə, türkçü olduğuna görə həbs etmişdilər və orada da vəfat etmişdi. Heydər Əliyev hələ kommunist dövründə burada rəhbər olduğu zaman onun cənazəsini Sibirdən Azərbaycana gətirdi. Bu, çox fəvqəladə bir hadisə idi. Çünki Cavid rəsmi sovet təbliğatında antisovet, pəntürkist yazıçı kimi tanınırdı. O, Sibirdə rəhmətə getmiş, orada da dəfn olunmuşdu. Onun qəbrini orada tapmaq, cənazəsini buraya gətirmək, özü də böyük təntənə ilə gətirmək, çox fəvqəladə bir hadisə idi. O, Naxçıvanda dəfn olundu. Ancaq ondan sonra Heydər Əliyev Bakıdan Moskvaya Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsinə getdi. Ondən sonra gələn rəhbərlər buna önəm vermədilər. Heydər Əliyev yenidən Azərbaycana qayıdandan sonra Cavidin siz gördüyünüz məqbərəsini yaratdı. Çox möhtəşəm bir məqbərədir.

Çox şadam ki, siz də gördünüz ki, Naxçıvan çox sürətlə inkişaf edir. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə orada yeni hava limanının təməli qoyuldu, 2004-cü ildə biz onun açılışını etdik. Yenə də Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə böyük su anbarı - Vayxır su anbarı tikilməyə başlandı. Biz onu keçən il açdıq. Naxçıvanda Heydər Əliyev adına ən müasir, böyük məktəb tikildi. İndi biz böyük xəstəxana tikirik. Azərbaycanın ən müasir xəstəxanası

olacaq və orada dünyanın ən yüksək avadanlıqları da quraşdırılacaqdır. Naxçıvanın büdcəsinə çox böyük vəsait ayırdıq. Qısa müddət ərzində Naxçıvanın büdcəsi təxminən 200 milyon dollara çatdı.

Prezident İlham Əliyev Mərmərə Qrupunun üzvlərinə uğurlar arzuladı. Görüşdən xatirə olaraq Prezident İlham Əliyevə hədiyyə təqdim olundu. Qonaqlar Prezident İlham Əliyevlə xatirə şəkli çəkirdilər.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
DAĞISTAN NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİNİ
QƏBUL ETMİŞDİR**

12 dekabr 2006-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 12- də Prezident sarayında Dağıstan Respublikası Prezidentinin müşaviri Səid Qurbanovu, Dərbənd rayon Administrasiyasının başçısı Qurban Qurbanovu və Dağıstanın Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Məhəmməd Qurbanovu qəbul etmişdir.

Xalqımızın ümummilli liderinin vəfatının ildönümü ilə əlaqədar dərin hüznə başsağlığı verən Səid Qurbanov ulu öndər Heydər Əliyev ilə uzun illər şəxsi dostluq münasibətlərini xatırladaraq, onunla keçirdiyi çoxsaylı görüşləri heç vaxt unutmadığını bildirdi. Ulu öndərin Azərbaycan xalqı qarşısında misilsiz xidmətlər göstərdiyini vurğulayan qonaq müasir müstəqil Azərbaycan Respublikasının qurucusu və memarı Heydər Əliyevin ideyalarının Prezident İlham Əliyev tərəfindən layiqincə həyata keçirildiyini söylədi.

Dərin hüznə başsağlığına görə Səid Qurbanova minnətdarlıq edən dövlətimizin başçısı onun ümummilli liderimiz Heydər Əliyev ilə uzun illər davam etmiş dostluq münasibətlərini yaxşı xatırladığını bildirdi və bu dostluğa görə bir daha təşəkkür etdi.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
MSTİSLAV ROSTROPOVIÇİN 80 İLLİYİ ŞƏRƏFİNƏ
RƏSMİ QƏBULDA ÇIXIŞI**

27 mart 2007-ci il

Əziz Slava!

Əziz Qalina Pavlovna!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Bu gün, bu gözəl gündə şanlı yubiley münasibətilə bütün Azərbaycan xalqının hərarətli salamını və ən xoş arzularını əziz həmyerlimizə çatdırmaq istəyirəm. Azərbaycanda biz belə böyük həmyerlimizlə fəxr edirik. Bakıda Rostropoviçlərin adını daşıyan küçə var. Slava hər il öz vətəninə gəlir, ustad dərsləri keçir, gənc istedadlara, xəstə uşaqların müalicəsinə kömək edir, öz vətəni üçün çox böyük humanitar iş görür.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan uzunömürlülər diyarıdır. Dünyanın ən məşhur uzunömürlü insanı Azərbaycanda yaşamış və o, 160 yaşınadək ömür sürmüşdür. Lakin bu, heç də yeganə hal deyildi. 120-130 il yaşayan çoxlu adam var. Odur ki, Azərbaycan meyarlarına görə Slava hələ çox cavandır. Ruhən də gəncdir. O, həmişə ətrafdakılarda nikbinlik doğurur, həmişə öz enerjisi, təşəbbüsü və fəallığı ilə ilham verir. Biz həyatı sevməyi, həyatdan kam almağı və xeyirxah işlər görməyi ondan öyrənirik.

Hamı bilir ki, Slava Rostropoviç böyük musiqiçi, böyük vətənpərvər, böyük humanistdir. O, ən ağır anlarda belə öz prinsiplərinə sadıq qalmış, həmişə haqq-ədalət uğrunda mübarizə aparmış insandır. Lakin necə gözəl insan olduğunu yalnız onu tanıyan adamlar bilirlər. Onun özünə dost bildiyi adamlar bununla, haqlı olaraq, fəxr edirlər.

Bu gözəl gündə elan etmək istəyirəm ki, Azərbaycan dövləti özünün görkəmli həmyerlisini Azərbaycanın ən ali ordeni ilə - Slavanın dostunun adını daşıyan ordenlə, “Heydər Əliyev” Ordeni ilə təbrik etmişdir. İndi mən bu ordeni təqdim etmək istəyirəm.

* * *

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Heydər Əliyev” Ordenini Mstislav Rostropoviçə təqdim etdi.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
CƏNUBİ QAFQAZ ÖLKƏLƏRİNİN RUSİYALI
HƏMVƏTƏNLƏR TƏŞKİLATLARININ
BAKIDA KEÇİRİLƏN REGIONAL KONFRANSININ
İŞTİRAKÇILARINI QƏBUL ETMİŞDİR**

12 aprel 2007-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 12-də Prezident sarayında Cənubi Qafqaz ölkələrinin rusiyalı həmvətənlər təşkilatlarının Bakıda keçirilən regional konfransının iştirakçılarını qəbul etmişdir.

Dövlətimizin başçısı İLHAM ƏLİYEV qonaqlara müraciətlə dedi:

-Sizin hamınızı Azərbaycanda salamlamağıma şadam və ümidvaram ki, ölkəmizə səfəriniz yadda qalan olacaqdır. Mən bu konfransın məhz ölkəmizdə keçirilməsini çox mühüm hadisə hesab edirəm. Biz bu hadisəyə hazırlaşırıdığımız və ümid edirik ki, konfrans, fikir mübadiləsi Cənubi Qafqaz ölkələrinin rus icmalarının nümayəndələri arasında daha böyük qarşılıqlı anlaşmaya gətirib çıxaracaqdır.

Bilirəm ki, əlaqələr var və icmaların nümayəndələri müxtəlif beynəlxalq tədbirlərdə, o cümlədən də Moskvada həmvətənlərin hər il keçirilən tədbirində görüşürlər. Lakin Bakıda görüşün öz formatı var.

Azərbaycanda biz millətlərarası münasibətlərə çox böyük diqqət yetiririk. Azərbaycan çoxmillətli ölkədir. Bir çox onilliklər və əsrlər ərzində müxtəlif millətlərin və dinlərin nümayəndələri Azərbaycanda mehriban ailə kimi yaşamış və yaşayırlar. Bu, bizim ölkəmizin sərvətidir. Çox vacibdir ki, ölkəmizdə müstəqillik əldə olunduqdan sonrakı dövr də millətlərarası həmrəylik və sülhlə səciyyələnir, belə halı biz digər ölkələrdə heç də həmişə müşahidə etmirik. Tolerantlığın yüksək səviyyəsi, digər millətin nümayəndələrinə hörmətçil münasibət müstəqil Azərbaycan üçün səciyyəvi haldır. Ona görə də, belə formatda görüş bizim üçün həm də təcrübə mübadiləsi baxımından vacibdir. Təbii ki, siz konfrans, ünsiyyət zamanı təəssüratınızı bölüşəcəksiniz, mövcud problemlər barədə fikir mübadiləsi aparacaqsınız. Ümidvaram ki, ölkəmizdə keçirəcəyiniz bu günlər sizə Azərbaycanla daha yaxından tanış olmağa kömək edəcəkdir.

Azərbaycana qarşı təcavüz problemi, ölkəmizin ərazisinin bir hissəsinin işğal edilməsi Cənubi Qafqazda ümumi vəziyyətə mənfi təsir göstərir. Düşünürəm ki, bir müddətdən sonra bu problem də həllini tapacaqdır.

Bir daha demək istəyirəm ki, millətlərarası həmrəylik və sülh Azərbaycanın uğurlu inkişafının əsasıdır. İndi, iqtisadi baxımdan, sosial problemlərin həlli baxımından çox böyük uğurlara nail olduğumuz bir vaxtda məhz açıq, demokratik ölkə kimi, bütün xalqların özlərini yaxşı hiss etdikləri ölkə kimi inkişaf etmək çox vacibdir. Prezident kimi mən də bu istiqamətə çox böyük əhəmiyyət verirəm. Gələcək uğurlarımızın rəhni məhz bundadır. Milli azlıqların nümayəndələrinə hörmətçil münasibət həm də xalqın mədəniyyətinin təzahürü deməkdir.

Onu da demək istərdim ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlər də həmin istiqamətdə Azərbaycanda gedən müsbət proseslərin mühüm amilidir. Bu, təbii olaraq, həm Azərbaycanda yaşayan rusların

ovqatına, həm də Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların ovqatına təsir göstərən mühüm amildir. Son illər ikitərəfli münasibətlərimizin uğurlu inkişafı, təbii ki, ümumən Cənubi Qafqazda vəziyyətin sabitləşməsi amilidir və təbii olaraq, millətlərarası əlaqələr baxımından çox mühüm rol oynayır. Çünki münasibətlər gərgin və ya gərilməmiş olsaydı, istəsək də, istəməsək də, bunu Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar da, Azərbaycanda yaşayan ruslar da öz üzərlərində hiss edəcəkdilər. Ölkələrimiz arasında dostluq, mehriban qonşuluq münasibətlərinin - Rusiya Prezidentinin də, mənim də Strateji tərəfdaşlıq kimi səciyyələndirdiyimiz münasibətlərin dinamik inkişafı isə cəmiyyətdə ümumi əhval-ruhiyyəyə, - o cümlədən, millətlərarası münasibətlər baxımından, - çox müsbət təsir göstərir.

Ona görə də bu istiqamətin vacibliyini xüsusi vurğulamaq və sizə bir daha demək istərdim ki, Azərbaycanda mövcud olan millətlərarası həmrəylik və sülh bizim uğurlu inkişafımızın əsasıdır. Düşünürəm ki, burada keçirəcəyiniz günlərdə siz bunu özünüz yəqin edəcəksiniz. Azərbaycanlıların rus xalqına, rus dilinə, ədəbiyyatına, rus dilində təhsilə necə münasibət bəslədiklərini də yəqin edəcəksiniz.

Sizi bir daha salamlayaraq demək istərdim ki, öz müşahidələriniz hər cür sözlərdən daha yaxşı olacaqdır. Sizin kifayət qədər geniş programınız var. Ümidvaram ki, bu günlərdən sizdə yaxşı təəssürat qalacaqdır.

Azərbaycanın rus icmasının sədri Mixail Zabelin forumun keçirilməsinə dəstəyə görə Azərbaycan Prezidentinə konfransın iştirakçıları adından təşəkkür edərək dedi:

-Söz yox ki, konfrans iştirakçılarının burada keçirəcəkləri günlərdən biz tam səmərəli istifadə etməyə, Bakının, Azərbaycanın nə ilə zəngin olduğunu, Azərbaycan xalqının yüksək tolerantlığını, respublika rəhbərliyinin bizim bütün qaygılarımıza və problemlərimizə diqqətlə yanaşdığını onlara göstərməyə çalışacağıq. Çox sağ olun.

Xaricdəki Rusiyalı Həmvətənlərin Əlaqələndirmə Şurasının üzvü. Gürcüstandakı "Vətən" Rusiyalı Həmvətənlər İttifaqının Prezidenti Valeri Svarçuk Azərbaycanda milli azlıqların nümayəndələrinə göstərilən qayğı və diqqəti digər ölkələr üçün nümunə kimi qiymətləndirdi. O dedi:

-Mən həmkarımın minnətdarlıq sözlərinə qoşulmaq və burada.

Azərbaycanda çox gözəl qarşılandığımıza görə, bizə göstərilən və hiss etdiyimiz səmimiyyətə və mehribanlığa görə təşəkkürümü bildirmək istərdim. Bizim bir çoxumuz Azərbaycanda tez-tez olurmuş, nümayəndə heyətimizin üzvləri artıq ikinci gündür buradadırlar. Biz Bakıda baş vermiş müsbət dəyişikliklərə heyranıq. Nə qədər yeni tikililər, nə qədər yaxşı işlər var! Azərbaycan rəhbərliyinin rus icmasına, rus dili və mədəniyyətinə münasibətdə apardığı müdrək siyasəti xüsusi vurğulamaq istərdim. Yaxşı olardı ki, bunu bütün ölkələrdə nəzərə alsınlar.

Rusiya XİN-in departament direktoru Aleksandr Çepurin Azərbaycan paytaxtı haqqında təəssüratını bölüşdü və belə tədbirlərin xaricdə yaşayan rusiyalı həmvətənlər üçün müstəsna rolunu vurğuladı. O dedi:

- Mən uzun müddət Qərbi Avropada işləmişəm və bu gün Bakının dənizkənarı parkından keçərkən o, mənə Neapolu çox xatırlatdı. Azərbaycanda əvvəllər də olmuşam və təsdiq etmək istəyirəm ki, Bakıya il-yarım əvvəl olan axırıncı gəlişimdən sonra şəhərin simasında böyük dəyişikliklər baş vermişdir. Dünən mən Rusiyanın xarici işlər naziri ilə ətraflı danışdım və o, konfransın iştirakçılarına təbrik məktubu göndərdi.

Bakıda toplaşmaq imkanı yaradılmasına görə çox sağ olun. Biz görürük ki, tolerantlıq və millətlərarası həmrəylik barədə deyilən sözlər, həqiqətən, ölkə üçün də, burada yaşayan insanlar, o cümlədən ruslar üçün də çox vacibdir. Ona görə, mən də həmkarlarıma qoşulmaq və ruslara, rus dilinə belə xoş münasibətə görə çox sağ olun demək istəyirəm. Belə münasibət xeyli dərəcədə dövlətlər arasındakı münasibətlərlə də bağlıdır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev görüşə yekun vuraraq dedi:

- Ölkəmiz haqqında, şəhərimiz haqqında deyilən səmimi sözlərə görə sizə çox təşəkkür edirəm. Doğrudan da, ölkəmizdə çox sürətli inkişaf gedir. Hazırda biz şəhərin bütün tarixi binalarını bərpa edirik. Onlar təmizlənir, işıqlandırılır. Çoxlu yeni binalar tikilmişdir. İqtisadi baxımdan son üç ildə dünyada ən yaxşı göstəricilər Azərbaycandır. Birinci rübdə iqtisadi artım 40 faiz olmuşdur. Bu, keçən il 35 faizə, 2005-ci ildə 26 faizə bərabər idi. Bu, çox ciddi artımdır və əlbəttə ki, təkcə Bakının deyil, bütün ölkənin simasında da özünü göstərir. Siz dəyişiklikləri Azərbaycanın rayonlarında da görürsünüz və insanlar gündəlik həyatlarında da bunu hiss edirlər. Başlıca islahat insanların həyatını daha yaxşı etmək, onların rifahını yüksəltməkdir. Biz bu istiqamətdə olduqca çox tədbirlər görürük. O cümlədən də, əmək haqqının qaldırılması sahəsində. Bu yaxınlarda biz büdcə təşkilatlarında əmək haqqını, pensiyaları 25 faiz artırdıq. Bizdə minimum əmək haqqı artıq, demək olar, 60 dollar, orta əmək haqqı təxminən 200 dollardır, ilin yekunlarına görə, təxminən 250 dollar təşkil edəcəkdir. Orta pensiya 70 dollar olacaqdır. Yəni, bunlar hamısı insanlara lazım olan məsələlərdir.

Hazırda biz məktəb tikintisinə çox böyük diqqət yetiririk. Son üç ildə təxminən 800 yeni məktəb tikilmişdir, o cümlədən də, İvanovkada məktəbin inşası başa çatmaqdadır. Bütün dövlət universitetlərində rus dilində bölmələr var.

Prezident İlham Əliyev Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə bir daha toxunaraq dedi:

-Ermənistanla münaqişə həll edilmədiyinə və davam etdiyinə görə - münaqişənin aradan qaldırılması ilə məşğul olanların, yəni, prezidentlərin, xarici işlər nazirlərinin əlaqələrindən başqa, - əlbəttə, bizim əlaqələrimiz məhdudlaşmışdır. Bu da təbiidir. Lakin bu, belə bir konfransın keçirilməsinə maneə olmadı. Bizim üçün konfransın keçirilməsi faktının özü vacibdir. O, haqlı olaraq Bakıda keçirilir, çünki Cənubi Qafqazda ən böyük rus icması bizim ölkəmizdədir.

* * *

Görüşdən sonra qonaqlar Azərbaycan Prezidenti ilə xatirə şəkli çəkdirdilər.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
ALMANİYANIN MAYNS ŞƏHƏR BƏLƏDİYYƏSİNİN BAŞÇISI
YENS BEUTELİN RƏHBƏRLİK ETDİYİ NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİNİ
QƏBUL ETMİŞDİR

31 may 2007-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 31-də Prezident sarayında Almaniya Federativ Respublikası Reyn-land-Pfalts əyalətinin paytaxtı Mayns şəhər bələdiyyəsinin başçısı Jens Beutelin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Dövlətimizin başçısı nümayəndə heyətinin səfər zamanı Azərbaycanın müxtəlif regionlarına baş çəkməsinin ölkəmizlə daha yaxından tanış olmaq üçün yaxşı imkan yaratdığını bildirdi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan-Almaniya münasibətlərinin uğurla inkişaf etdiyini vurğuladı və iki ölkənin şəhər və regionları arasında əməkdaşlığın dərin-ləşdirilməsinin ikitərəfli əlaqələrin daha da gücləndirilməsi işinə mühüm töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Jens Beutel Mayns şəhəri ilə Bakı şəhəri arasında uzun illər ərzində əməkdaşlığın mövcud olduğunu qeyd edərək, bu səfəri zamanı ölkəmizin digər regionları ilə də tanış olmaqdan məmnun qaldığını bildirdi. Qonaq səfərinin Azərbaycan ilə Almaniya arasında bir çox sahələrdə, o cümlədən mədəniyyət sahəsində əlaqələrin daha da genişləndirilməsinə kömək edəcəyinə ümidvar olduğunu söylədi.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
BEYNƏLXALQ BAKI CAZ FESTİVALINDA İŞTİRAK EDƏN
MƏŞHUR AZƏRBAYCANLI PİANOÇU, BƏSTƏKAR VƏ CAZ İFAÇISI
ƏZİZƏ MUSTAFAZADƏNİ VƏ ANASI, TANINMIŞ MUSİQİÇİ
ELZA MUSTAFAZADƏNİ
QƏBUL ETMİŞDİR**

14 iyun 2007-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 14-də Prezident sarayında Beynəlxalq Bakı Caz Festivalında iştirak edən məşhur azərbaycanlı pianoçu, bəstəkar və caz ifaçısı Əzizə Mustafazadəni və anası, tanınmış musiqiçi Elza Mustafazadəni qəbul etmişdir.

Dövlətimizin başçısı Beynəlxalq Bakı Caz Festivalının Azərbaycanın mədəni həyatında əhəmiyyətini vurğuladı. Respublikamızın hüdudlarından kənarında Azərbaycan mədəniyyətini layiqincə təmsil edən Əzizə Mustafazadənin ölkəmizlə bundan sonra da mütəmadi əlaqə saxlayacağına əminliyini ifadə etdi.

Sənətinə verilən yüksək qiymətə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlıq edən Əzizə Mustafazadə əldə etdiyi nailiyyətlərdə dövlətimizin başçısının qayğısını daim hiss etdiyini bildirdi.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
GÜRCÜSTANIN KVEMO-KARTLI REGIONUNUN QUBERNATORU
ZURAB MELİKİİVİLİNİN RƏHBƏRLİK ETDİYİ NÜMAYƏNDƏ HEYƏTİNİ
QƏBUL ETMİŞDİR

21 iyun 2007-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 21-də Prezident sarayında Gürcüstanın Kvemo-Kartli regionunun qubernatoru Zurab Melikişvilinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Görüşdə Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında münasibətlərin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı, iki ölkənin müxtəlif regionlarının əməkdaşlığının əlaqələrimizin daha da genişləndirilməsinə öz töhfəsini verdiyi bildirildi və bu səfərin münasibətlərimizin bundan sonra da inkişafına xidmət göstərəcəyinə əminlik ifadə olundu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Almaniyanın keçmiş dövlət katibi, Almaniya-Azərbaycan Forumunun sədri Otto Hauzerin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 20-də Prezident sarayında Almaniya Federativ Respublikasının keçmiş dövlət katibi, Almaniya-Azərbaycan Forumunun sədri Otto Hauzerin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Prezident İlham Əliyev Otto Hauzer ilə Almaniya səfəri çərçivəsində görüşünü və onunla apardığı fikir mübadiləsini məmnuniyyətlə xatırladı. Prezident İlham Əliyev, ümumiyyətlə, Almaniya rəsmi səfərindən və bu səfər zamanı keçirdiyi danışıqlardan razı qaldığını bildirdi. Azərbaycan ilə Almaniya arasında münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyini qeyd edən Azərbaycan dövlətinin başçısı Almaniya nümayəndə heyətinin ölkəmizə bu səfərinin əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsinə öz töhfəsini verəcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi.

Otto Hauzer Azərbaycan dövlət başçısının Almaniya rəsmi səfərinin uğurla keçdiyini və səfər zamanı Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın regionda oynadığı liderlik rolu barədə verdiyi məlumatların onlarda böyük maraq yaratdığını vurğuladı. O, Almaniyanın Azərbaycan ilə müxtəlif sahələrdə, o cümlədən iqtisadiyyat və energetika sahəsində əlaqələrin daha da genişləndirilməsində maraqlı olduğunu qeyd etdi. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunan qonaq bu münaqişənin sülh yolu ilə ədalətli və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunacağına ümidvar olduğunu bildirdi.

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
GÖRKƏMLİ ALİM VƏ İCTİMAİ XADİM CAVAD HEYƏTİ
QƏBUL ETMİŞDİR**

6 sentyabr 2007-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 6-da Prezident sarayında məşhur soydaşımız, görkəmli alim və ictimai xadim, İranda nəşr olunan “Varlıq” jurnalının baş redaktoru, Fransa Beynəlxalq Cərrahlar Akademiyasının üzvü, Bakı Dövlət Universitetinin və Azərbaycan Tibb Universitetinin fəxri doktoru Cavad Heyəti qəbul etmişdir.

Doktor Cavad Heyət Bakıya növbəti səfərindən, Azərbaycan Prezidenti ilə yenidən görüşməsindən böyük məmnunluq duyduğunu bildirdi və ölkəmizin sürətli inkişafının, tərəqqisinin şahidi olduğunu söylədi.

Ümummilli lider Heydər Əliyev ilə görüşlərini həmişə məhəbbətlə xatırladığını deyən doktor Cavad Heyət onun siyasətinin bu gün də uğurla davam etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev doktor Cavad Heyətin çoxşaxəli fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi və ona möhkəm cansağlığı, gələcək işlərində uğurlar dilədi.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
GƏNCƏ XANI CAVAD XAN NƏSLİNİN NÜMAYƏNDƏSİ
RZA CAVADXANINI
QƏBUL ETMİŞDİR

11 sentyabr 2007-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 11-də Prezident sarayında Gəncə xanı Cavad xan nəslinin nümayəndəsi Rza Cavadxanini qəbul etmişdir.

Cavad xanın Azərbaycan tarixindəki xidmətlərindən danışan Prezident İlham Əliyev onun nəslinin nümayəndəsinin Bakıya gəlməsindən məmnun olduğunu bildirdi.

Prezident İlham Əliyev dünyada yaşayan azərbaycanlıların öz vətənləri ilə daim əlaqə saxlamalarının əhəmiyyətini vurğuladı.

Rza Cavadxani öz ata-baba yurduna gəlməsindən şərəf duyduğunu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşündən böyük qürur hissi keçirdiyim məmnunluqla qeyd etdi. Rza Cavadxani uzun illər ölkəmizdə olmadığını bildirərək dedi ki, hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycanın əldə etdiyi böyük uğurlar, onun beynəlxalq aləmdə mövqeyinin günü-gündən artması dünya azərbaycanlılarında böyük fərəh hissi doğurur. O, Azərbaycana səfəri zamanı bütün sahələrdə çox böyük inkişafın şahidi olduğunu bildirdi.

Rza Cavadxani xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdiyini vurğulayaraq, dünya Azərbaycan diasporunun yaranması və təşəkkülündə ulu öndərin müstəsna rolunu qeyd etdi.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
AMERİKA YƏHUDİ KOMİTƏSİNİN İCRAÇI DİREKTÖRÜ
DEYVID HARRİSİ QƏBUL ETMİŞDİR

15 avqust 2008-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 15-də Amerika Yəhudi Komitəsinin İcraçı direktoru Deyvid Harrisi qəbul etmişdir.

Görüşdə Azərbaycan-Amerika Birləşmiş Ştatları münasibətlərinin uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı və bu əlaqələrin daha da genişləndirilməsi işində ABŞ-da yaşayan yəhudi icmasının rolu qeyd olundu, həmçinin bildirildi ki, Azərbaycanda yaşayan yəhudi icmasının azad fəaliyyəti üçün ölkəmizdə bütün imkanlar var.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
DÜNYA ŞÖHRƏTLİ ALİM, HƏMYERLİMİZ LÜTFİ ZADƏNİ
QƏBUL ETMİŞDİR

10 noyabr 2008-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 10- da Bakutel-2008 XIV Azərbaycan beynəlxalq telekommunikasiya və informasiya texnologiyaları sərgisində iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan dünyaşöhrətli alim, həmyerlimiz Lütfi Zadəni qəbul etmişdir.

Cənab Lütfi Zadə Bakıya səfərindən və Prezident İlham Əliyevlə görüşündən məmnunluğunu bildirdi. İlk dəfə 1965-ci ildə Bakıda birgünlük səfərdə olduğunu xatırladan alim budəfəki səfərin onda böyük təəssürat yaratdığını söylədi. O, ötən dövr ərzində ölkəmizin xeyli dəyişdiyini. Bakıda böyük abadlıq və quruculuq işləri ilə yanaşı, elmin və mədəniyyətin inkişafının da yüksək səviyyədə olduğunu vurğuladı. Lütfi Zadə əldə olunan bütün bu nailiyyətləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin elmə və mədəniyyətə göstərdiyi qayğı və diqqətin nəticəsi kimi dəyərləndirdi.

Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Azərbaycan hazırkı imkanlarından istifadə etməklə elmin, təhsilin və mədəniyyətin müxtəlif sahələrini inkişaf etdirməyi, ən müasir texnologiyaların tətbiqini qarşıya məqsəd qoymuşdur. Prezident İlham Əliyev dedi ki, indi ölkə üçün başlıca prioritet məsələ qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsidir. Bakutel-2008 XIV Azərbaycan beynəlxalq telekommunikasiya və informasiya texnologiyaları sərgisinin əhəmiyyətindən danışan dövlətimizin başçısı informasiya texnologiyaları sahəsində ölkəmizin dünyanın qabaqcıl şirkətləri ilə sıx əməkdaşlıq etdiyini və Azərbaycanın yaxın gələcəkdə bu sahədə regionun mərkəzinə çevrilməsi üçün yaxşı imkanlarının olduğunu vurğuladı.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV
GÖRKƏMLİ RƏSSAM TAHİR SALAHOVA
«HEYDƏR ƏLİYEV» ORDENİNİ
TƏQDİM ETMİŞDİR

27 noyabr 2008-ci il

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 27-də görkəmli rəssam. Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, SSRİ və Azərbaycan Dövlət mükafatları laureatı, SSRİ xalq rəssamı Tahir Salahova "Heydər Əliyev" Ordenini təqdim etmişdir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev görkəmli fırça ustasına müraciətlə dedi:

-Hörmətli Tahir müəllim, sizi yubileyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Sizə cansağlığı, uzun ömür arzu edirəm. Sizin fəaliyyətiniz, yaradıcılığınız bütün dünyanı sevindirir. Siz dünyamiqyaslı rəssamsınız, əsərləriniz dünyanın ən məşhur muzeylərində nümayiş etdirilir. Ən sevindirici hal odur ki, sizin əsərlərinizin böyük əksəriyyəti Azərbaycana həsr olunubdur. Sizin əsərlərinizdə Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri və adi insanlar təsvir edilmişdir.

Siz həm də çox geniş ictimai fəaliyyət göstərirsiniz. Azərbaycan qarşısında çox böyük xidmətləriniz var. Mən bütün bu xidmətləri nəzərə alaraq, Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında müstəsna xidmətlərinizə görə sizi Azərbaycanın ən yüksək, ən ali mükafatı olan "Heydər Əliyev" Ordeni ilə təltif etmək istəyirəm. Mən bu gün bu barədə Sərəncam imzaladım və istəyirəm, bu ordeni sizə təqdim edim.

Prezident İlham Əliyev "Heydər Əliyev" Ordenini Tahir Salahova təqdim etdi.

Xalq rəssamı Tahir Salahov onu Azərbaycanın ən ali mükafatına - "Heydər Əliyev" Ordeninə layiq görməsi münasibətilə Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlığını bildirdi. O, dövlətimizin başçısının Sərəncamı ilə 80 illik yubileyinin Azərbaycanda geniş qeyd olunmasına görə də təşəkkür etdi. Tahir Salahov ulu öndər Heydər Əliyevin XX əsrin ən böyük şəxsiyyətlərindən biri olduğunu vurğulayaraq dedi ki, məhz ümummilli liderin müdrik siyasəti nəticəsində respublikamız dünya birliyində layiqli yerini tutmuşdur.

Heydər Əliyevlə şəxsi dostluğunu böyük məmnunluqla xatırlayan yubilyar ulu öndərin gərgin fəaliyyəti sayəsində əsaslı inkişaf yoluna qədəm qoyan Azərbaycanın son illərdə daha da inkişaf etdiyini və dünya birliyində mövqeyini daha da möhkəmləndirdiyini bildirdi. Tahir Salahov Prezident İlham Əliyevin mədəniyyət və incəsənətə, bu sahədə xüsusi xidmətləri olan sənət adamlarına hərtərəfli qayğı göstərdiyini vurğuladı, özünün "Heydər Əliyev" Ordeninə layiq görülməsini bu qayğı və diqqətin daha bir nümunəsi kimi dəyərləndirdi.

Prezident İlham Əliyev yubilyarı Azərbaycan rəssamlıq məktəbinin görkəmli nümayəndəsi olduğunu bir daha vurğulayaraq qeyd etdi ki, Tahir Salahov sənəti daim mövzu və janr zənginliyi, bədii formanın əlvanlığı və estetik kamilliyi ilə seçilib, onun əsərləri milli incəsənət xəzinəmizin qızıl fonduna daxil olmuşdur.

Dövlətimizin başçısı görkəmli fırça ustasının ulu öndər Heydər Əliyevlə çox səmimi münasibətlərinin canlı şahidi olduğunu bildirdi, bunu əsl dostluq nümunəsi kimi dəyərləndirdi. Prezident İlham Əliyev Tahir

Salahovun yüksək mənəvi keyfiyyətlərini, Vətən və xalq qarşısında xidmətlərini bir daha xüsusi vurğuladı, dövlətimizin ali mükafatına layiq görülməsi münasibətilə təkrar təbrik etdi və ona ən xoş arzularını çatdırdı.

Sonra yadigar olaraq xatirə şəkli çəkdirildi.

PARİSDƏ AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏT MƏRKƏZİNİN AÇILIŞINA HƏSR OLUNMUŞ QƏBULDA İŞTİRAK

19 sentyabr 2012-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva sentyabrın 19-da Parisdə Heydər Əliyev Fondunun və Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinin dəstəyi ilə yaradılmış Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin açılışı mərasiminə həsr edilmiş qəbulda iştirak etmişlər.

Tədbir iştirakçıları dövlətimizin başçısını və xanımını hərərətlə qarşıladılar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qəbulda çıxış etdi:

– Hörmətli xanımlar və cənablar! Bu gün Fransa–Azərbaycan əlaqələrinin tarixində çox əlamətdar gündür. Parisin mərkəzində Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi öz işinə başlayır. Təsadüfi deyildir ki, ölkəmizin xaricdə birinci Mədəniyyət Mərkəzi məhz Fransanın paytaxtında açılır. Fransa–Azərbaycan əlaqələri çox uğurla, sürətlə inkişaf edir.

Bu gün səhər bu binanın həyətində Azərbaycan bayrağı qaldırıldı. Bu gün biz dostlarımızı qəbul edirik. Bu Mədəniyyət Mərkəzinin fəaliyyəti bizə imkan verəcəkdir ki, Azərbaycan öz zəngin mədəniyyətini, tarixini, incəsənətini fransalılara geniş şəkildə təqdim etsin. Əminəm ki, bu bina qısa bir müddətdə Fransa–Azərbaycan dostluq evinə çevriləcəkdir.

Fransa–Azərbaycan əlaqələrinin gözəl tarixi vardır və əminəm ki, bundan da gözəl gələcəyi olacaqdır. Dünən Fransa prezidenti cənab Fransua Ollandla keçirdiyim görüş bir daha münasibətlərimizin strateji xarakterini təsdiq etdi. Bu gün səhər MEDEF-də Fransanın aparıcı şirkətlərinin rəhbərləri ilə görüşdə iqtisadi sahədə qarşılıqlı marağın nə qədər böyük olmasının bir daha şahidi olduq.

Fransa Azərbaycanın ikinci ticarət tərəfdaşdır və ticarətin həcmi ildən-ilə artmaqdadır. Bu gün biz Azərbaycanın bu mədəniyyət ocağında görüşürük və dostlarımızla təmasda oluruq. Bu fürsətdən istifadə edərək Fransa–Azərbaycan əlaqələrinin mədəniyyət sahəsindəki fəaliyyətinə görə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Fransa–Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Mehriban Əliyevanın fəaliyyətini xüsusilə qeyd etmək istəyirəm. Onun təşəbbüsü ilə Fransanın mədəni irsinin qorunması üçün Strasburqda, Versalda, Normandiya bölgəsində müxtəlif layihələr icra edilib. Azərbaycan mədəniyyət xadimlərinin Fransada konsertləri, sərgiləri təşkil edilib. Keçən il Bakıda Fransız liseyinin təməl daşı qoyulmuşdur. Bakıda möhtəşəm «Plaisir de France» sərgisi keçirilib. Bu mədəniyyət ocağının fəaliyyətə başlaması məhz Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə mümkün olmuşdur. Fransa dövləti onun fəaliyyətini çox yüksək qiymətləndirib və onu «Fəxri Legion» ordeni ilə təltif etmişdir.

Bu axşam doğrudan da Fransa–Azərbaycan dostluğu axşamıdır. Bizim Fransada dostlarımız çoxdur. Bu binanın qapıları həmişə dostlarımızın üzünə açıq olacaqdır.

Bu gün bizimlə bərabər bu sevincli günü qeyd etmək üçün bu ziyafətə gəlmiş bütün dostları bir daha salamlayıram. Bütün fransalı dostlarımıza yeni uğurlar və cansağlığı arzulayıram. Sağ olun.

* * *

Azərbaycanın və Fransanın dövlət və hökumət rəsmilərinin, tanınmış ictimai-siyasi, mədəniyyət xadimlərinin və digər nüfuzlu qonaqların iştirak etdikləri qəbulda milli mətbəximizin ləziz təamları təqdim olundu.

Tədbir konsert proqramı ilə davam etdi.

Xaricdə yaşayan soydaşlarımıza müraciətləri

- **Dünya Azərbaycanlılarına** (26 dekabr 2003-cü il)
- **“Avropa Azərbaycanlıları Konqresi”nin təsis toplantısı iştirakçılarının Prezident İlham Əliyevin müraciəti** (26 aprel 2004-cü il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (27 dekabr 2004-cü il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (29 dekabr 2005-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (27 dekabr 2006-cı il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (25 dekabr 2007-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (25 dekabr 2008-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (22 dekabr 2009-cu il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (24 dekabr 2010-cu il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (22 dekabr 2011-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (25 dekabr 2012-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (25 dekabr 2013-cü il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (24 dekabr 2014-cü il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (24 dekabr 2015-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (24 dekabr 2016-cı il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (25 dekabr 2017-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (25 dekabr 2018-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarına** (25 dekabr 2019-cu il)
- **Dünya azərbaycanlılarına** (29 dekabr 2020-ci il)
- **Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müraciəti** (01 yanvar 2021-ci il)
- **Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti** (01 yanvar 2022-ci il)
- **Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti** (01 yanvar 2023-cü il)
- **Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti** (01 yanvar 2024-cü il)

- **Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti** *(01 yanvar 2025-ci il)*

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlarımız!

Sizə Azərbaycan xalqının ən mühüm bayramlarından biri olan Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günü münasibətilə müraciət edirəm. Azərbaycan xalqının müstəqillik əldə etdiyi vaxtdan 31 dekabr bütün dünyada yaşayan soydaşlarımız tərəfindən hər il qeyd edilən ümummilli bir bayramdır. Onun əsas qayəsini Azərbaycan dövlətçiliyi, xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə hörmət, Azərbaycan xalqına mənsubluq, Vətənə bağlılıq hissi və ideyaları təşkil edir.

Dünya azərbaycanlılarının milli birlik və həmrəyliyinə güclənməsi müstəqil dövlət quruculuğu dövründə mümkün olmuşdur. 31 dekabr ilk dəfə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən, o, hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri olarkən dünya azərbaycanlılarının həmrəylik və milli birlik bayramı elan edilmiş, sonra isə bütün Azərbaycan xalqının, dünya azərbaycanlılarının milli bayramına çevrilmişdir. Keçən dövrdə Heydər Əliyev bütün dünyada azərbaycanlıların milli birlik və həmrəylik hisslərinin güclənməsi, onların ümummilli ideyalar, Azərbaycan dövlətçiliyi ətrafında sıx birləşməsi üçün ardıcıl və məqsədyönlü fəaliyyət göstərmişdir. Xarici ölkələrə səfərləri zamanı Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşləri, 2001-ci ilin noyabrında Bakıda yüksək səviyyədə Dünya azərbaycanlılarının I qurultayını keçirməsi və sonrakı məqsədyönlü siyasəti dünya azərbaycanlılarının milli mənlək şüurunun güclənməsinə, müxtəlif ölkələrdə azərbaycanlı icmalarının mütəşəkkilliyinin artmasına, onların tarixi Vətənlə əlaqələrinin möhkəmlənməsinə güclü təkan vermişdir.

Azərbaycançılıq ideyasının birləşdirici dəyər kimi bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar arasında yayılması, dilimizin, mədəniyyətimizin, mütərəqqi adət-ənənələrimizin, tariximizin yaşadılması və inkişaf etdirilməsi Prezident Heydər Əliyevin ideyası idi. Düşünürəm ki, bütün dünyada yaşayan soydaşlarımızın mədəni-mənəvi birliyinin mühüm şərti olaraq bu ideya bu gün də, gələcəkdə də bizim siyasətimizin əsasını təşkil edəcəkdir.

Dünya azərbaycanlılarının Azərbaycan Respublikası ilə, xalqımızın yeganə milli dövləti ilə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, bu əlaqələrin hüquqi və mədəni-mənəvi əsaslarının gücləndirilməsi qarşımızda duran mühüm vəzifələrdən biridir. Hər bir azərbaycanlı dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, Azərbaycan dövlətinin, xalqının problemləri ilə yaşamalrı, onların həlli üçün əlindən gələni etməlidir. Eyni zamanda, Azərbaycan hökuməti də dövlətin maddi və mənəvi imkanlarından bütün dünya azərbaycanlılarının bəhrələnməsinə şərait yaratmalı, onların milli və vətəndaş hüquqlarının qorunması üçün istifadə etməlidir.

Tarixi təcrübə sübut edir ki, dünyanın müxtəlif ölkələrində sıx icmalar şəklində yaşayan, öz milli-etnik mənsubiyyətini və xüsusiyyətlərini, mədəni-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlayan soydaşlar həm məskun olduqları ölkələrin və dövlətlərin iqtisadi, siyasi və sosial-mədəni həyatında fəal iştirak edir, həm də tarixi Vətəninin, ölkəmizin qayğısına qala bilir. Bu baxımdan Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələrində, Avropada, Amerikada, Asiyada yaşayan çoxsaylı Azərbaycan icmalarının və cəmiyyətlərinin geniş imkanları, istifadə olunmamış potensialı mövcuddur və bu potensial ümummilli maraqlara xidmətə yönəldilməlidir.

Bu gün dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinin və mütəşəkkilliyinin güclənməsi, onların ümummilli ideyalar ətrafında sıx birləşməsi üçün daha geniş imkanlar yaratmışdır. Son on ildə aparılan düzgün daxili və xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan dövləti güclənmiş, qlobal iqtisadi-enerji və nəqliyyat-kommunikasiya layihələrinin mərkəzinə, regional proseslərin həlledici faktoruna çevrilmişdir. Hazırda Azərbaycan dövləti dünya azərbaycanlılarının ümumbəşəri və milli-mədəni hüquqlarının, beynəlxalq konvensiyalarla təsbit edilmiş insan haqlarının qorunmasını təmin etmək üçün daha təsirli vasitələrə malikdir. Əmin ola bilərsiniz ki, Azərbaycan dövləti və onun siyasi rəhbərliyi dünya azərbaycanlılarının Vətənə və xalqa mənsubluq hissini gücləndirmək, onların respublikamızın iqtisadi, mədəni həyatında, dövlət quruculuğunda hərtərəfli iştirakı üçün bütün zəruri tədbirləri görəcəkdir.

Dünya azərbaycanlılarının mütəşəkkilliyinin möhkəmlənməsi, soydaşlarımızın milli birlik və həmrəyliyinin, sözün həqiqi mənasında, təmin edilməsi ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ən böyük arzularından biri idi. Xalqımız, bütün dünya azərbaycanlıları mərhum Prezidentimizin dünyasını dəyişməsindən sonra daha sıx birləşdi, onun müəyyən etdiyi strateji kursa, ideyalara sədaqət nümayiş etdirdi, onları həyata keçirib başa çatdırmaq əzmini bir daha təsdiq etdi.

Bu əziz bayram günündə Sizi bir daha səmimi qəlbdən təbrik edir, hər birinizə sağlamlıq, firavanlıq, əmin-amanlıq və Vətənimizin tərəqqisi yolunda davamlı uğurlar arzulayıram.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 26 dekabr 2003-cü il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlarımız!

Sizə Azərbaycan xalqının ən mühüm bayramlarından biri olan Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günü münasibətilə müraciət edirəm. 31 dekabr Azərbaycan xalqının müstəqillik əldə etdiyi vaxtdan bütün dünyada yaşayan soydaşlarımıza bəxş etdiyi və ümummilliyət əhəmiyyət kəsb edən bir gündür. Bu bayramın əsas qayəsini dünya azərbaycanlılarının birliyi və həmrəyliyi, Azərbaycan dövlətçiliyi, xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə hörmət, Azərbaycan xalqına mənsubluq, tarixi Vətənə bağlılıq hissi və ideyaları təşkil edir.

Xalqımız bütün tarixi boyu milli birlik və həmrəylik arzuları, ideyaları ilə yaşamışdır. Lakin 31 dekabrın bütün dünya azərbaycanlılarının ümummilliyət bayramı kimi qeyd olunması və dövlət bayramları sırasında şərəfli yer tutması müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə bağlıdır. Ümummilliyət liderimiz Heydər Əliyev hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri olarkən ilk dəfə, 16 dekabr 1991-ci il tarixli sərəncamla 31 dekabrı dünya azərbaycanlılarının həmrəylik və milli birlik bayramı elan etmiş, sonra isə bu tarix bütün Azərbaycan xalqının, dünya azərbaycanlılarının milli bayramına çevrilmişdir.

Dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması, onların milli birlik və həmrəyliyinə güclənməsi də məhz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. O, dünyada yaşayan azərbaycanlıların milli birlik və həmrəylik hisslərinin yüksəlməsi, onların Azərbaycan dövlətçiliyi ətrafında sıx birləşməsi üçün özünün bütün imkanlarından, bilik və bacarığından istifadə etmişdir. Onun təşəbbüsü ilə 2001-ci ilin noyabrında Bakıda Dünya azərbaycanlılarının I qurultayının yüksək səviyyədə keçirilməsi və Azərbaycan rəhbərliyinin sonrakı məqsədyönlü siyasəti dünya azərbaycanlılarının milli-mənəvi şüurunun güclənməsinə, müxtəlif ölkələrdə azərbaycanlı icmalarının mütəşəkkilliyinin və fəallığının artmasına, azərbaycanlıların tarixi Vətənlə əlaqələrinin möhkəmlənməsinə ciddi təsir göstərmişdir.

Bir toplum kimi dünya azərbaycanlıları qarşısında duran vəzifələr Heydər Əliyev tərəfindən aydın və dəqiq müəyyənləşdirilmişdir. Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar, ilk növbədə, öz milli kimliklərini hifz etməli, xalqımızın dilini, mədəniyyətini, mütərəqqi adət-ənənələrini, tarixini yaşatmalı, inkişaf etdirməlidir. Bu, bütün dünyada yaşayan soydaşlarımızın mədəni-mənəvi birliyinin mühüm şərtidir.

Digər mühüm vəzifə dünya azərbaycanlılarının Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, bu əlaqələrin hüquqi, mədəni və mənəvi əsaslarının gücləndirilməsidir. Hər bir azərbaycanlı dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, Azərbaycan dövlətinin, cəmiyyətinin problemləri ilə yaşamalı, onların həlli üçün mənəvi məsuliyyət hiss etməlidir. Eyni zamanda, Azərbaycan hökuməti də Vətənimizin getdikcə artan maddi və mənəvi potensialından, siyasi nüfuzundan bütün dünya azərbaycanlılarının bəhrələnməsinə şərait yaratmalı, onların milli və vətəndaş hüquqlarının qorunması üçün istifadə etməlidir.

Bu gün Azərbaycan diasporu böyük iqtisadi, mədəni, intellektual qüvvəyə malikdir. Yaşadıqları ölkələrin ictimai-siyasi həyatına onların təsiri getdikcə daha artıq hiss olunur. Məmnunluq hissi ilə qeyd edirəm ki, Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələrində, Avropada, Amerikada Azərbaycan icmaları və cəmiyyətləri əvvəlki

dövlərlə müqayisədə xeyli səmərəli fəaliyyət göstərirlər. Lakin o da xüsusi vurğulanmalıdır ki, onların geniş imkanları, istifadə olunmamış potensialı vardır və bu potensialdan milli maraqlar naminə maksimum yararlanmaq lazımdır.

Hazırda azərbaycanlıların həmrəyliyinin və mütəşəkkilliyinin güclənməsi, ümummilli ideyalar ətrafında birləşməsi üçün daha geniş imkanlar yaranmışdır. Azərbaycan dövləti nüfuzlu iqtisadi və siyasi gücə çevrilmiş, bütün dünyada yaşayan soydaşlarımız qarşısında parlaq perspektivlər açılmışdır. İndi biz dünya azərbaycanlılarının ümumbəşəri və milli-mədəni hüquqlarının, beynəlxalq konvensiyalarda təsbit edilmiş insan haqlarının qorunmasını təmin etmək üçün daha təsirli vasitələrə malikik. Azərbaycanın siyasi rəhbərliyi dünya azərbaycanlılarının Vətənimizə və xalqımıza mənsubluq hissini gücləndirmək, onların ölkəmizin iqtisadi, mədəni həyatında hərtərəfli iştirakını təmin etmək üçün bütün zəruri tədbirləri görəcəkdir. 2005-ci ildə bizim qarşımızda yeni-yeni işlər, həlli vacib olan çoxlu mühüm vəzifələr durur. Əmin ola bilərsiniz ki, Azərbaycan iqtidarı bütün bu işlərin öhdəsindən layiqincə gələcəkdir.

Əziz azərbaycanlılar, hörmətli soydaşlar!

Bu əziz bayram günündə sizi ürəkdən təbrik edir, hər birinizə cansağlığı, firavanlıq, əmin-amanlıq və Vətənimizin tərəqqisi yolunda uğurlar arzulayıram.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2004-cü il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA!

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Sizə Azərbaycan xalqının ən mühüm bayramlarından biri olan Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə müraciət edirəm. 31 dekabr Azərbaycanın müstəqillik əldə etdiyi vaxtdan bütün dünyada yaşayan soydaşlarımız tərəfindən hər il milli birlik və həmrəylik günü kimi qeyd edilir. Ümummillî liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş bu bayramın başlıca qayəsini Azərbaycan dövlətçiliyi, xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə hörmət, Azərbaycan xalqına mənsubluq, vətənə bağlılıq hissləri və ideyaları təşkil edir.

Ötən dövr ərzində dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsi, məzmunca zənginləşdirilməsi üçün xeyli iş görülmüşdür. Azərbaycanlıların həmrəyliyi ideyası ictimai təşəbbüslərdən və arzulardan əməli işə çevrilmiş, dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən biri səviyyəsinə qaldırılmışdır. Azərbaycanlıların yığcam yaşadığı ölkələrdə onların təşkilatlanması, birlik və mütəşəkkilliyinin gücləndirilməsi üçün məqsədyönlü fəaliyyət göstərilmişdir. 2001-ci ilin noyabr ayında Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə keçirilmiş Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı qarşıda duran vəzifələri müəyyənləşdirdi, azərbaycanlıların öz milli dövləti – Azərbaycan Respublikası ətrafında sıx birləşməsi prosesinə güclü təkan verdi, milli birlik ideyasının inkişafında mühüm rol oynadı. Qurultaydan sonra Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı, soydaşlarımızla bağlı dövlət siyasəti haqqında qanun qəbul edildi. Soydaşlarımızın təşkilatlanması daha da gücləndi, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərləri üzvi şəkildə birləşdirən, Azərbaycan xalqına və millətinə mənsubluq hissəsinə əsaslanan azərbaycançılıq ideyası bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar arasında geniş yayıldı.

Bu gün xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində, soydaşlarımızın birlik və həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsində yeni mərhələnin yaşandığını deyə bilərik. Bu, bir tərəfdən, Azərbaycanın iqtisadi və siyasi cəhətdən güclənməsi, onun regionda lider dövlətə çevrilməsi, beynəlxalq nüfuzunun artması ilə, digər tərəfdən isə, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla işin keyfiyyətə yeni məzmun kəsb etməsi, qarşıya yeni vəzifələr qoyulması ilə əlaqədardır. Hazırda Azərbaycan dövləti öz qarşısına soydaşlarımızın beynəlxalq konvensiyalarda təsbit olunmuş insan və vətəndaş hüquqlarının müdafiəsi, yaşadıkları ölkələrdə mütəşəkkil təsirli qüvvəyə çevrilməsi, dünya azərbaycanlılarının taleyi üçün məsuliyyətin artırılması kimi vəzifələr qoyur. Bütün dövlət orqanları bu işdə yaxından iştirak etməli, öz konkret vəzifələrini bilməli, əlaqəli şəkildə fəaliyyət göstərməlidirlər. Azərbaycanlı icmalarının yaşadıkları ölkələrin siyasi və iqtisadi həyatına təsirinin gücləndirilməsi, soydaşlarımızın bu ölkələrdə vahid təşkilatlarının yaradılması, aparıcı ölkələrdə nüfuzlu Azərbaycan lobbisinin formalaşdırılması, dost icmalar və lobbilərlə səmərəli əməkdaşlıq qurulması Azərbaycan Respublikasının və xaricdə yaşayan soydaşlarımızın qarşısında duran mühüm vəzifələrdəndir. Azərbaycanlıların milli-mənəvi dəyərlərinin, mütərəqqi ənənələrinin qorunub saxlanması və təbliğ edilməsi, mədəniyyət mərkəzlərinin yaradılması və səmərəli fəaliyyəti üçün məqsədyönlü və müntəzəm tədbirlər həyata keçirilməlidir. Soydaşlarımızın Azərbaycanın iqtisadi və ictimai-mədəni həyatında real iştirakı təmin edilməli, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında, yaşadıkları ölkələrlə tarixi Vətən arasında əlaqə və münasibətlərin möhkəmləndirilməsində rolu artırılmalıdır. Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar həmçinin məkrli erməni təbliğatının planlarını və fitnə-fəsadlarını vaxtında ifşa etməli, tariximizi və mədəni irsimizi

saxtalaşdırmaq, dünya ictimaiyyətini və beynəlxalq təşkilatları çaşdırmaq cəhdlərinin qarşısını daha qətiyyətlə almalı, bu sahədə öz fəaliyyətlərini Azərbaycanın müvafiq dövlət orqanları ilə əlaqələndirməlidirlər.

Hazırda Azərbaycan Respublikası öz tarixinin çox mühüm və məsul bir dövrünü yaşayır. Azərbaycan beynəlxalq birliyə qəti şəkildə inteqrasiya olunur, həyatın bütün sahələrini qabaqcıl dünya meyarlarına uyğunlaşdırır. Bu ilin noyabrında ölkəmizdə keçirilmiş parlament seçkiləri siyasi həyatın demokratikləşdirilməsi, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi istiqamətində mühüm mərhələ oldu. 2005-ci ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı ən yüksək inkişaf templərinə malik olmuş, onun həcmi 26 faiz artmışdır və bu göstəricilərə görə Azərbaycan dünyada birinci yerdədir. Ölkəmizdə iqtisadi, hüquqi və struktur islahatları inamla həyata keçirilir və bu işlər qətiyyətlə davam etdiriləcəkdir. Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normalarına uyğun ədalətli həlli istiqamətində səylər gücləndirilmişdir. Dövrümüzün nəhəng enerji layihələri olan Bakı–Tbilisi–Ceyhan əsas ixrac neft kəmərinin və Bakı–Tbilisi–Ərzurum qaz kəmərinin 2006-cı ildə tam istismara verilməsi bütün regionun simasını dəyişəcək və ölkəmizin qarşısında tamamilə yeni imkanlar açacaqdır. Heydər Əliyevin banisi olduğu neft strategiyasının reallaşdırılması Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu daha da artıracaqdır. Bütün bu nailiyyətlər onu göstərir ki, Azərbaycan düz yoldadır. Bizim siyasətimiz düşünülmüş siyasətdir. İstər daxili, istərsə də xarici siyasətimiz, ictimai-siyasi sabitliyin qorunması ölkəmizin davamlı və dayanıqlı inkişafı üçün başlıca şərtidir. Beləliklə, Azərbaycanın sürətlə artan potensialı bütün problemlərimizin həllində, o cümlədən dünya azərbaycanlıları ilə bağlı vəzifələrin həyata keçirilməsində güclü amil olacaqdır.

Əziz həmvətənlər, hörmətli soydaşlar!

Bu əziz bayram münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edir, hamınıza cansağlığı, firavanlıq, milli birlik və həmrəylik, Vətənimizin tərəqqisi yolunda yeni uğurlar arzulayıram.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 dekabr 2005-ci il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər! Hörmətli soydaşlar!

Sizə hər bir azərbaycanlı üçün əziz bayram olan Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə müraciət edirəm. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə, on beş ildir dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar tərəfindən milli birlik və həmrəylik günü kimi qeyd edilən bu bayram Azərbaycan xalqına mənsubluq, milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği, tarixi Vətənə bağlılıq, soydaşlarımızın yekdillik və mütəşəkkilliyinin gücləndirilməsi ideyalarını təcəssüm etdirir.

Məmnunluqla qeyd etmək olar ki, azərbaycanlıların birliyi və həmrəyliyi ideyası bu gün artıq həm bütün dünyada yaşayan soydaşlarımızın düşüncəsinə hakim kəsilmiş, həm də dövlət siyasətimizin prioritet istiqamətləri səviyyəsinə yüksəlmişdir. Yaşadıqları ölkələrdə soydaşlarımızın təşkilatlanması, azərbaycanlı icmalarının fəaliyyətinin genişlənməsi, Vətənlə əlaqələrinin güclənməsi istiqamətində son illərdə həqiqətən çox işlər görülmüşdür. Dünya azərbaycanlılarının I və II qurultayları soydaşlarımızın öz müstəqil dövləti - Azərbaycan Respublikası ətrafında sıx birləşməsi, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərləri üzvi şəkildə ehtiva edən azərbaycançılıq ideyasının yayılması prosesinə güclü təkan verdi, qarşıda duran vəzifələri müəyyənləşdirdi.

Hazırda Azərbaycan Respublikası və diasporumuz keyfiyyətə yeni fəaliyyət mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Azərbaycan dövləti xaricdə yaşayan soydaşlarımızın sosial-iqtisadi maraqlarının müdafiəsi, beynəlxalq konvensiyalarda təsbit olunmuş hüquqlarının qorunması üçün ardıcıl fəaliyyət göstərir, məqsədyönlü və təsirli tədbirlər görür. Gündən-günə dünya azərbaycanlılarının doğma Vətənlə əlaqələri daha da güclənir, ölkəmizin iqtisadi və sosial-mədəni həyatında iştirakı genişlənir. Ayrı-ayrı ölkələrdə azərbaycanlıların icma və cəmiyyətləri vahid mərkəzlər ətrafında birləşir, ictimai-siyasi həyata onların təsiri artır. Soydaşlarımız Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında, zəngin milli mədəniyyətimizin təbliğində, təcavüzkar erməni millətçilərinin ideoloji təxribatlarının ifşa olunmasında getdikcə daha fəal rol oynayırlar.

Lakin o da qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan diasporunun potensial imkanları onun fəaliyyətinin real nəticələri ilə müqayisədə xeyli yüksəkdir. Qarşımızda hələ də bir çox ciddi, həlli vacib olan problemlər durur. Azərbaycanlılar yaşadıqları ölkələrin iqtisadi, siyasi və sosial-mədəni həyatına sıx inteqrasiya olunmalı, bu ölkələrlə Azərbaycan Respublikası arasında əlaqələndirici vəsülə rolunda çıxış etməlidirlər. Müxtəlif ölkələrdə mövcud olan Azərbaycan cəmiyyətlərinin qarşılıqlı fəaliyyəti gücləndirilməli, mühüm məsələlər üzrə onların tədbirləri əlaqələndirilməlidir. Məkrli erməni təbliğatına qarşı müntəzəm surətdə önləyici hücum tədbirləri təşkil edilməlidir. Ümumazərbaycan məsələləri ilə bağlı təsirli addımlar atılmalı, aparıcı ölkələrdə güclü Azərbaycan lobbisi formalaşdırılmalıdır. Dost icmalar və lobbi təşkilatları ilə səmərəli əməkdaşlıq qurulmalı, diaspor quruculuğu sahəsində onların müsbət təcrübəsindən istifadə olunmalıdır.

Yola saldıığımız 2006-cı il Azərbaycan Respublikası üçün kifayət qədər uğurlu və nailiyyətlərlə zəngin bir il olmuşdur. Heydər Əliyevin ideya müəllifi və memarı olduğu Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəməri istifadəyə verilmişdir və hazırda ölkəmizin, bütün regionun rifahına xidmət edir. Artıq “Şahdəniz” yatağında qaz hasilatı başlanmışdır və Azərbaycan qazını dünya bazarına nəql edəcək Bakı-Tbilisi-Ərzurum boru kəməri

də tezliklə istismara veriləcək. 2006-cı ildə Azərbaycan iqtisadi inkişaf sürətinə görə bütün dünyada lider mövqə tutmuşdur. Ölkədə əzəmətli sosial-iqtisadi inkişaf proqramları və infrastruktur layihələri həyata keçirilir, ən müasir texnologiyalar tətbiq olunur. Sahibkarlığın inkişafı, işsizliyin və yoxsulluğun aradan qaldırılması üçün proqramlar reallaşdırılır. Gözümüzün qarşısında ölkəmizin siması dəyişir, insanlarımızın ovqatı yaxşılaşır, sabaha inamı güclənir. Dövlətimizin bölgədə və dünyada nüfuzu yüksəlir. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normalarına uyğun ədalətli həlli istiqamətində getdikcə ölkəmizin gücü artır, xarici siyasi fəallığımız genişlənir, yeni imkanlar yaranır. Həyat özü bizim yeritdiyimiz siyasətin düzgünlüyünü, Heydər Əliyev strateji xəttinin alternativsizliyini sübut edir. Əmin ola bilərsiniz ki, bundan sonra da dövlətimizin və xalqımızın qarşısında duran bütün vəzifələr yüksək səviyyədə yerinə yetiriləcək, qloballaşan dünyada Azərbaycan Respublikası və azərbaycanlılar özünün maddi-mənəvi və intellektual potensialına uyğun layiqli yer tutacaqlar.

Əziz həmvətənlər! Hörmətli soydaşlar!

Sizin hamınızı Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni, 2007-ci il münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hər birinizə cansağlığı, firavanlıq, xoşbəxtlik, ümumi işimizdə uğurlar arzulayıram!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2006-cı il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlarımız!

Sizə xalqımızın ən əziz bayramlarından biri olan Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günü münasibətilə müraciət edirəm. 31 dekabr bütün dünyada yaşayan soydaşlarımız tərəfindən hər il ümummilli bayram kimi təntənə ilə qeyd edilir. Onun əsas məzmununu xalqımızın milli mənəvi dəyərlərinə hörmət, Azərbaycan xalqına mənsubluq, Vətənə bağlılıq, azərbaycançılıq duyğuları və ideyaları təşkil edir.

Bu yüksək ideyaların birləşdirici dəyərlər kimi bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar arasında yayılması, dilimizin, mədəniyyətimizin, mütərəqqi adət-ənənələrimizin yaşadılması və inkişaf etdirilməsi ümummilli lider Heydər Əliyevin müqəddəs amalı idi. Müstəqillik illərində dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi ideyası ictimai təşəbbüslərdən və fərdi duyğulardan əməli işə, çoxşaxəli fəaliyyət planına və dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir. Azərbaycanlıların yığcam yaşadıkları ölkələrdə təşkilatlanması, birlik və mütəşəkkilliyinin gücləndirilməsi, tarixi Vətənlə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində davamlı və məqsədyönlü tədbirlər görülmüşdür.

Bu gün dünya azərbaycanlıları yaşadıkları ölkələrdə nüfuzlu və fəal toplum kimi çıxış edir, cəmiyyətin iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni həyatına daha çox inteqrasiya olunur, həmin ölkələrlə Azərbaycan Respublikası arasında dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayırlar. Digər tərəfdən, Azərbaycan Respublikası insan hüquqlarına dair beynəlxalq sənədlərdə əksini tapmış prinsiplial müddəalardan çıxış edərək, bütün dünyada soydaşlarımızın vətəndaş hüquqlarının qorunması üçün əməli tədbirlər görür.

Lakin dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən azərbaycanlı icmaları arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, soydaşlarımızın ayrı-ayrı ölkələrin ictimai siyasi və mədəni həyatına, eləcə də qloballaşan dünyanın aktual problemlərinə təsirinin gücləndirilməsi tələb olunan səviyyədə deyil. Odur ki, diaspor təşkilatları və müvafiq dövlət qurumları gələcəkdə bu istiqamətlərdə bütün resursların hərəkatə gətirilməsi üçün davamlı çalışmalıdırlar. Eyni zamanda, dost ölkələrin və xalqların lobbi və diaspor təşkilatları ilə səmərəli əməkdaşlığın gücləndirilməsi üzərində ciddi işləməlidirlər.

Hazırda Azərbaycan Respublikası öz tarixinin mühüm inkişaf və tərəqqi dövrünü yaşayır. Qarşıya qoyduğumuz bütün vəzifələr uğurla həll olunur. Artıq neçə ildir ki, Azərbaycan iqtisadi inkişaf sürətinə və infrastruktur layihələrinin reallaşma templərinə görə dünyada öncül mövqelərə malikdir. Dünyanın iqtisadi və enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfə olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz xətlərinin istifadəyə verilməsi, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun çəkilməsinə başlanması və bu kimi digər transmilli layihələrin reallaşması nəticəsində Azərbaycan regionun lider dövlətinə çevrilmişdir. Vətəndaşlarımızın və soydaşlarımızın birlik və həmrəylik duyğuları, milli mənlük şüuru güclənmişdir. Bu mərhələdə qarşımızda duran ən mühüm vəzifə, bir tərəfdən, Azərbaycan həqiqətlərini bütün dünyada fəal təbliğ etmək, dövlətimizin müsbət imicini gücləndirmək, digər tərəfdən, məkrli erməni təbliğatını ifşa etmək, ona qarşı aktiv hücum mövqeyi tutmaqdır.

Bu əziz bayram münasibətilə dünyada yaşayan həmvətənlərimizi və bütün soydaşlarımızı səmimi qəlbdən təbrik edir, hər birinə cansağlığı, firavanlıq və əmin-amanlıq arzulayıram.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 dekabr 2007-ci il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarında yaşayan azərbaycanlıların hər il dekabrın 31-də təntənə ilə qeyd etdiyi Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günü milli birlik, Azərbaycana məhəbbət, milli-mənəvi dəyərlərimizə hörmət, Vətənə bağlılıq hissələrini özündə təcəssüm etdirir. Uzun illərdən bəri bütün dünyada yaşayan həmvətənlərimizi və soydaşlarımızı düşündürən dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi ideyası ümummilli lider Heydər Əliyevin tarixi xidmətləri sayəsində dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldırılmışdır.

Son illər ərzində dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlıların milli özünüdərkinin güclənməsi, birlik və mütəşəkkilliyinin artması, tarixi vətənlə əlaqələrinin möhkəmlənməsi diaspor potensialının mühüm amilə çevrildiyini göstərir. 2006-cı ilin martında Bakıda keçirilən Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qəbul edilmiş qərarların, qarşıya qoyulmuş vəzifələrin uğurla yerinə yetirilməsi diaspor quruculuğuna, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlərə söykənən azərbaycançılıq ideologiyasının yayılmasına güclü təkan vermişdir.

Bu gün dövlətimizin diaspor siyasəti, həmvətənlərimizin birlik və həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsi, onların daha mütəşəkkil formada təşkilatlanması prosesi özünün yeni mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Artıq dünya azərbaycanlıları yaşadıkları ölkələrin sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni həyatında daha fəal rol oynayır, respublikamızla qarşılıqlı əlaqələrin genişlənməsinə böyük töhfə verirlər. Soydaşlarımız Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında, zəngin mədəni irsimizin təbliğində, təcavüzkar erməni dairələrinin ideoloji təxribatlarının qarşısının alınmasında qətiyyət nümayiş etdirirlər. Azərbaycan dövlətinin dəstəyi sayəsində qardaş və dost xalqların lobbi və diasporları ilə səmərəli əməkdaşlığın qurulması sahəsində təsirli tədbirlər həyata keçirilir.

Sosial-iqtisadi və siyasi yüksəliş dövrünü yaşayan Azərbaycan dövləti bütün resurslarını xalqımızın rifahının yüksəlməsinə və ölkəmizin beynəlxalq mövqelərinin güclənməsinə yönəltmişdir. Dünyanın global enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında Azərbaycanın rolu getdikcə artır. Respublikamızda həyata keçirilən səmərəli sosial-iqtisadi siyasət müasir infrastrukturların yaradılmasına, sosial problemlərin həllinə, elm və mədəniyyətin inkişafına yeni imkanlar açır.

İndiki dövrdə xalqımızın qarşısında duran başlıca problem Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tezliklə ədalətli həllinə nail olmaq və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etməkdir. Hesab edirəm ki, Azərbaycan dövləti ilə yanaşı, bütün həmvətənlərimiz bu sahədə səylərini gücləndirməkdə davam edəcək və ölkəmizin müsbət imicinin möhkəmlənməsi qayğısına qalacaqlar. Diasporumuz mütəşəkkilliyini və çevikliyini bir qədər də artırmalı, digər xalqların diaspor mərkəzləri ilə əlaqələrini genişləndirməli, ölkəmizə qarşı yönəlmiş informasiya təxribatlarını vaxtında ifşa etməlidir. Həmvətənlərimizi daha sıx birliyə, dövlətimizin mənafeələrinin və beynəlxalq nüfuzunun artırılması işinə bundan sonra da öz töhfələrini verməyə çağırıram.

Bu əziz bayram münasibətilə sizin hər birinizi ürəkdən təbrik edir, cansağlığı və fəravanlıq, işlərinizdə uğurlar arzulayıram!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 25 dekabr 2008-ci il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Milli birliyimizin rəmzinə çevrilmiş 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününü hər il bütün soydaşlarımız ən əziz bayramlarından biri kimi qeyd edirlər. 1991-ci ilin dekabrında ümummillə lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi tərəfindən təsis edilmiş və az sonra bütün ölkə miqyasında qəbul olunmuş bu bayram hər bir azərbaycanlıda öz ana Vətəninə məhəbbət, xalqına sədaqət, tarixi və mədəniyyətinə hörmət kimi nəcib hissləri gücləndirir, bizi birləşdirən mənəvi-əxlaqi dəyərlərin sonrakı nəsillərə ötürülməsinə xidmət edir.

Azərbaycan dövləti dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar arasında birlik və həmrəyliyin möhkəmləndirilməsini, onların mütəşəkkil, çevik və təsirli qüvvəyə çevrilməsini vacib vəzifə olaraq daim diqqətdə saxlayır, bu mühüm prosesə hərtərəfli dəstək verir. Diaspor quruculuğu sahəsində aparılan işlər artıq öz müsbət nəticələrini verməkdədir. Bu gün soydaşlarımız yaşadıkları dövlətlərin sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni həyatına hərtərəfli inteqrasiya olunur, ölkəmizin beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsinə fəal yardım göstərirlər. Azərbaycan reallıqlarının dünyaya təqdim olunmasında, zəngin və çoxşaxəli mədəni irsimizin təbliğində, erməni millətçilərinin qərəzli ideoloji fəaliyyətinin qarşısının alınmasında diaspor təşkilatlarımızın rolu danılmazdır. Biz xaricdəki həmvətənlərimizin dost ölkələrin lobbi və diasporları ilə sıx əməkdaşlığının qurulmasına da ciddi önəm verir, bu sahədə irəlilən təşəbbüsləri, atılan addımları həmişə birmənalı şəkildə müdafiə edirik.

Müstəqil Azərbaycan Respublikası bütün dünya azərbaycanlılarının doğma yurdu və etibarlı dayağıdır. Onu göz bəbəyi kimi qorumaq və gücləndirmək hər birimizin ümdə vəzifəsidir. Hazırda ölkəmiz öz inkişafının keyfiyyətə yeni mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Ötən illər ərzində həyata keçirilən islahatlar sabit və dayanıqlı hüquqi-siyasi sistemin, güclü iqtisadi potensialın yaranmasına gətirib çıxarmışdır. Bu il Azərbaycan iqtisadiyyatı dövrün çətin sınağından uğurla çıxmış, bütün dünyanı bürüyən ağır böhrana baxmayaraq yüksələn xətlə irəliləməkdə davam etmişdir. İndi biz cəsarətlə bəyan edirik ki, ölkəmizdə sosialist iqtisadiyyatından bazar münasibətləri sisteminə keçid dövrü başa çatmış, həmin mərhələyə xas olan problemlər həll olunmuşdur. Bütün bunlar xalqımızın rifah halının yüksəldilməsinə, sosial tələbatlarının ödənilməsinə, elm və mədəniyyətimizin tərəqqisinə, vətəndaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının davamlı təmin olunmasına münbit şərait yaradır.

Azərbaycan dövləti qarşısına çıxan bütün çətinlikləri uğurla dəf edə bilir. Bu gün bizi narahat edən yeganə problem Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin aradan qaldırılmaması, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpa olunmamasıdır. Biz bu mürəkkəb, ağırlı məsələnin sülh yolu ilə ədalətli həllinə nail olmaq üçün bütün zəruri tədbirləri görürük. Düşünürəm ki, gənc respublikamızın inkişafı yolunda əsas maneə olan bu problemin tezliklə həlli Azərbaycan dövləti ilə yanaşı bütün həmvətənlərimizin də qarşısında mühüm vəzifə kimi durur. Buna görə də ürəyi Vətən sevgisi ilə döyünən dünya azərbaycanlıları bu istiqamətdə öz səylərini gücləndirməli, problemin mahiyyətini xarici ölkələrin hökumət və ictimaiyyətinə, beynəlxalq təşkilatlara çatdırmaq üçün daha məqsədyönlü fəaliyyət göstərməlidirlər. Diaspor təşkilatlarımız dünyadakı proseslərin

nəbzini tutaraq öz çevikliyini artırmalı, digər xalqların diaspor mərkəzləri ilə səmərəli əməkdaşlığın yeni formalarını tapmalı, ölkəmiz əleyhinə yönəlmiş təxribatlara qarşı operativ və adekvat addımlar atmalıdırlar.

Əziz soydaşlar!

Hörmətli həmvətənlər!

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü ərəfəsində Sizi milli mənafeələrimizin qorunması, müstəqil dövlətimizin tərəqqisi və beynəlxalq nüfuzunun artırılması naminə sıx birləşərək daha səmərəli fəaliyyət göstərməyə dəvət edirəm.

Bu əziz bayram münasibətilə hamınızı səmimi qəlbdən təbrik edir, hər birinizə xoşbəxtlik, firavanlıq və bütün işlərinizdə uğurlar arzulayıram!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 dekabr 2009-cu il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Hər birimizdə böyük sevinc və səmimi duyğular oyadan 31 dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ərəfəsində sizi ürəkdən salamlayır və ən xoş arzularımı yetirirəm.

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin mövcudluğu dünya azərbaycanlıları arasında milli birliyin daha da güclənməsi və həmvətənlərimizin təşkilatlanması üçün geniş imkanlar yaradır. Eyni zamanda, xaricdə yaşayan soydaşlarımız da ölkəmizin inkişafına, qarşıya çıxan problemlərin həllinə yaxından kömək göstərməyə çalışırlar. Bu köməyin səmərəli olması məhz həmvətənlərimizin möhkəm birliyi, mütəşəkkilliyi və yaxşı təşkilatlanması sayəsində mümkündür. Ona görə də Azərbaycan dövləti diaspor quruculuğu işinə böyük əhəmiyyət verir və bu prosesə hərtərəfli yardım göstərir. Sevindirici haldır ki, xaricdəki həmvətənlərimiz arasında azərbaycançılıq ideyaları, milli mənəvi dəyərlərimiz getdikcə daha dərin kök salır. Onlar məskunlaşdıqları ölkələrin ictimai-siyasi, mədəni və işgüzar həyatında mühüm mövqelərə sahib olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycanın dünyaya təqdim olunmasına, maddi və mənəvi irsimizin təbliğinə, ölkəmiz əleyhinə yönəlmiş ideoloji təxribatların qarşısının alınmasına öz töhfələrini verirlər. Düşünürəm ki, diaspor qurumlarımız bu sahədəki səylərini bundan sonra da artırmalı, intellektual potensialı ilə maddi resurslarını birləşdirməli, xarici ölkələrdəki diplomatik korpuslarımızla əlaqələrini genişləndirməlidirlər. Gələn il Bakı şəhərində Dünya Azərbaycanlılarının III Qurultayı keçiriləcəkdir. Əminəm ki, qurultayda diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti dərinlən təhlil olunacaq, qəbul edilən qərarlar soydaşlarımızın mütəşəkkilliyinin və təşkilati çevikliyinin gücləndirilməsinə təkan verəcəkdir.

Azərbaycan dövlətinin iqtisadi-siyasi, sosial-mədəni qüdrətinin artması və dinamik inkişafı bütün dünya azərbaycanlılarının arzusudur. Yola salmağa hazırlaşdığımız 2010-cu ildə bütün sahələrdə nəzərdə tutulmuş proqramlar uğurla icra edilmişdir. Ölkəmizdə yaradılmış güclü inkişaf potensialı, səmərəli idarəetmə sistemi dövlətimizin çətin sınaqlardan alnıaçıq çıxmasına imkan verir.

Hazırda respublikamızda sabit və sağlam ictimai-siyasi mühit hökm sürür. Cari ilin noyabrında keçirilmiş parlament seçkiləri ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin siyasi kursunun təntənəsini və xalqımızın bu kursa inamını, cəmiyyətimizin siyasi yetkinliyini və mütəşəkkilliyini bir daha nümayiş etdirdi.

Qazandığımız uğurlara baxmayaraq, hələ də müharibə şəraitində yaşadığımızı unutmamalıyıq. Hazırda qarşımızda ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etməkdən vacib vəzifə yoxdur. Bu, bizim ümummilli işimizdir. Məhz bu amil bizi dövlətimizin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasına, silahlı qüvvələrin gücləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirməyə sövq edir. Biz yenidən qan tökülməsinin, dağıntıların və humanitar faciələrin qarşısının alınması üçün hələ də Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinə çalışırıq. Lakin Azərbaycanın bu məsələ ilə bağlı prinsipial mövqeyi dəyişməz qalır: Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və münaqişə ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır.

Fəxrlə deyə bilərəm ki, bu gün Azərbaycan həmişəkindən daha güclüdür. Bizim gücümüz tək iqtisadi və hərbi qüdrətimizlə deyil, həm də sıx birliyimizlə ölçülür. Ona görə də harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq

milli birlik və həmrəylik ideyaları, bizi birləşdirən əsas dəyərlər kimi, hər birimizin düşüncəsinə hakim kəsilməlidir.

Əziz bacı və qardaşlar!

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü soydaşlarımızın Vətən sevgisini, xalqımızın tarix və mədəniyyətinə hörmətini, dövlətimizə və azərbaycançılıq ideyalarına sədaqətini əks etdirir. Bu bayram münasibətilə hamınızı səmimi qəlbdən təbrik edir, hər birinizə xoşbəxtlik, firavanlıq və bütün işlərinizdə uğurlar arzulayıram!

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 dekabr 2010-cu il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Xalqımızın birlik və mütəşəkkilliyinin, milli təəssübkeşlik və Vətənə sədaqətinin rəmzi olan 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə sizi səmimi qəlbdən salamlayıram.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 20 il əvvəl irəli sürdüyü təşəbbüs nəticəsində təsis edilən bu əziz bayram dünyadakı bütün soydaşlarımızın qəlbini Vətən hərarəti ilə isidir və müstəqil Azərbaycan dövlətinə məhəbbət hissi aşılayır.

Həmvətənlərimizin milli birliyinə xüsusi əhəmiyyət verən Azərbaycan hökuməti diaspor quruculuğu işini daim diqqət mərkəzində saxlayır. Bu ilin yayında Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının III Qurultayının keçirilməsi xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması və Vətənlə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi yolunda yeni mərhələnin başlanğıcını qoydu. Qurultayda diaspor qurumlarının fəaliyyəti qiymətləndirildi, soydaşlarımızın mütəşəkkilliyinin və təşkilati çevikliyin artırılmasına təkan verən mühüm qərarlar qəbul olundu.

Vətənimizin hüdudlarından kənarında yaşayan soydaşlarımız arasında azərbaycançılıq ideyalarının və milli təəssübkeşlik duyğularının günü-gündən güclənməsi olduqca fərəhləndirici haldır. İndi xaricdəki həmvətənlərimiz məskunlaşdıqları ölkələrin ictimai-siyasi, mədəni və işgüzar həyatında getdikcə öz mövqelərini genişləndirir, Azərbaycanın dünyada tanınılmasına, mədəniyyətimizin təbliğinə sanballı töhfələr verirlər. Bu ilin yazında keçirilmiş nüfuzlu beynəlxalq mədəniyyət yarışmasında - "Eurovision - 2011" mahnı müsabiqəsində təmsilçilərimizin qazandığı qələbədə Avropa ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın da payı olmuşdur. Ümidvaram ki, diaspor təşkilatlarımız bundan sonra da əldə edilən nailiyyətlərlə kifayətlənməyəcək, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi və xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəliklərimizlə əməkdaşlığı gücləndirəcək, yeni çağırışlara daha mütəşəkkil və təsirli cavab verəcəklər.

Əziz həmvətənlər!

Biz bu il dövlət müstəqilliyimizin 20 illiyini geniş qeyd etdik. Azərbaycanın 20 il ərzində nail olduğu uğurlar vətəndaşlarımızın əməksevərliyini, yüksək intellektual qabiliyyətini və qurub-yaratmaq əzmini bütün dünyaya əyani şəkildə nümayiş etdirir. Müstəqilliyin ilk illərində ölkəni bürümüş böhranlı vəziyyət, xalqımızın dıçar olduğu çətinlik və məhrumiyətlər indi arxada qalmış, yoxsulluq və işsizliyin səviyyəsi minimuma enmişdir. Düşünülmüş və planlı şəkildə aparılan islahatlar, müxtəlif sahələri əhatə edən dövlət proqramları və genişmiqyaslı infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi Azərbaycanı dinamik inkişaf edən güclü və demokratik bir dövlətə çevirmiş, nüfuzlu və etibarlı tərəfdaş kimi dünyada tanıtmışdır. Bu il Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasına keçirilən seçkilərdə qələbə qazanmış Azərbaycanı 155 dövlətin dəstəkləməsi dünya birliyinin ölkəmizə olan hörmət və inamının parlaq təzahürüdür.

Müasir dövrdə dünyada gedən proseslərin axarı sürətlə dəyişir. Qlobal, regional və lokal səviyyələrdə meydana çıxan problemlər, təhlükəli meyillər ağır iqtisadi böhranlara və sosial təlatümlərə yol açır, beynəlxalq əlaqələrə güclü təsir göstərir. Belə şəraitdə qazandığımız nailiyyətlərin möhkəmləndirilməsi və ölkəmizin

davamlı inkişafının təmin olunması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu yaxınlarda imzalanmış "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasının hazırlanması haqqında Prezident Sərəncamı məhz həmin sahədə perspektiv vəzifələrin və onların həlli yollarının aydın müəyyən olunmasına yönəlib.

Azərbaycan dövlətinin gücü, xalqımızın yaradıcı potensialı müəyyənləşdiriyimiz yeni məqsədlərə çatacağımıza əminlik yaradır. Lakin hələ də qarşımızda həllini tapmayan vəzifə - Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində ölkəmizin pozulmuş ərazi bütövlüyünün bərpaı, qaçqın və məcburi köçkünlərin öz doğma ocağına dönməsinin təmin edilməsi dayanır. Şübhə etmirəm ki, biz tezliklə bu çətin problemin də öhdəsindən gələcək, dünyanın gözü qarşısında törədilən işğala və haqsızlığa son qoyacağıq.

Əziz bacı və qardaşlar!

Qələbəyə, ədalətin təntənəsinə gedən yolu qısaltmağın vacib şərtlərindən biri də bizim birliyimiz və həmrəyliyimizdir. Ona görə də bütün azərbaycanlıları daha sıx birliyə, dünyada yaşayan soydaşlarımızın milli və vətəndaş haqlarının müdafiəsi, müstəqil dövlətimizin mənafelərinin ardıcıl qorunması və beynəlxalq nüfuzunun artırılması işinə bundan sonra da öz töhfələrini verməyə çağırıram.

Bu sevimli bayram münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edir, hər birinizə cansağlığı və səadət, işlərinizdə uğurlar arzulayıram!

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 dekabr 2011-ci il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə təsis edilmiş və artıq ənənəvi bayramlarımızdan birinə çevrilmiş Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü ərəfəsində Sizi səmimi qəlbədən salamlayır, hər birinizə səadət və firavanlıq arzulayıram.

Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması və birliyinin möhkəmlənməsi, tarixi Vətənlə əlaqələrinin güclənməsi diaspor quruculuğunun mühüm tərkib hissəsini təşkil edir. Hazırda dünyanın müxtəlif ölkələrindəki həmvətənlərimizin yaratdıqları qurumlar Azərbaycan hökumətinin də ardıcıl dəstəyi sayəsində daha mütəşəkkil və çevik fəaliyyət göstərirlər. Sevindirici haldır ki, yeni ideyaları və vətənpərvərliyi ilə seçilən gənclərimiz bu prosesə yaxından cəlb olunur, diasporun möhkəmlənməsinə öz töhfələrini verirlər. Cari ilin martında təsis edilmiş Dünya Azərbaycanlı Gənclər Birliyi buna bariz nümunədir.

Soydaşlarımızın yaşadıkları dövlətlərin cəmiyyətinə dərinlən inteqrasiya olunması, həmin ölkələrin ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında getdikcə daha fəal rol oynaması təqdirəlayiqdir. Bunlar respublikamızın beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsinə, Azərbaycan reallıqlarının dünyaya təqdim olunmasına, zəngin və çoxşaxəli mədəni irsimizin təbliğinə əlverişli şərait yaradır. Eyni zamanda, Moskva, Hyuston, Paris və Türkiyənin Kocaeli şəhərində artıq fəaliyyətə başlamış, gələcəkdə digər ölkələrdə də açılması nəzərdə tutulan Azərbaycan mədəniyyət mərkəzləri diasporumuzun imkanlarını xeyli artıracaq. Ümidvaram ki, diaspor təşkilatlarımız bundan sonra da öz səylərini davam etdirəcək, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi, xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəliklərimiz və Azərbaycan mədəniyyət mərkəzləri ilə sıx əməkdaşlıq edərək daha mütəşəkkil fəaliyyət göstərəcəklər.

Tarixi şərait dünya azərbaycanlılarının həmrəylik və birlik arzularının məhz müstəqil dövlətimiz yarandıqdan sonra reallığa çevrilməsini mümkün etmişdir. Buna görə də biz milli varlığımızın əsası olan Azərbaycan Respublikasının hərtərəfli inkişafının təmin edilməsi, onun qüdrətinin artırılması istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü iş aparırıq. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində, əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi, yola salmağa hazırladığımız 2012-ci ildə də ölkəmizdə sosial-iqtisadi inkişaf prosesləri uğurla davam etmişdir. İqtisadi potensialın güclənməsi sosial, mədəni, hüquqi və digər sahələrə daha çox diqqət yetirilməsinə imkan yaratmış, dövlətimizin beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsinə və xaricdəki dostlarımızın sıralarının genişlənməsinə səbəb olmuşdur. 2015-ci ildə ilk Avropa Olimpiya Oyunlarının Bakıda keçirilməsi barədə qərarın qəbul edilməsi Azərbaycanın istər qitə, istərsə də dünya miqyasındakı rolunun və təsir imkanlarının artmasının parlaq göstəricisidir.

Hazırda BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvü kimi fəaliyyət göstərən Azərbaycan Respublikası dünyada sülhün və təhlükəsizliyin qorunması sahəsində öz məsuliyyətini dərinlən dərk edir. Bu gün ölkəmiz multikulturalizmin və tolerantlığın məkanı kimi islam dünyası ilə Qərbi sivilizasiyası, eləcə də digər mədəniyyətlərə mənsub olan xalqlar arasında əməkdaşlıq üçün qlobal platformanın yaradılmasında mühüm rol oynayır.

Əziz soydaşlar!

Müstəqil Azərbaycan Respublikası dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıların doğma yurdu və güvənc yeridir. Hər bir azərbaycanlı Vətənimizin tərəqqisi, milli mənafelərimizin layiqincə qorunması üçün əlindən gələni əsirgəməməlidir. Ölkəmizin suverenliyinin möhkəmləndirilməsi, sosial-iqtisadi inkişafının davam etdirilməsi, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli, soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının etibarlı müdafiəsinin təmin olunması kimi mühüm vəzifələrin öhdəsindən uğurla gəlmək üçün əl-ələ verməli, səylərimizi birləşdirməliyik. Buna görə də bu gün bir daha bütün dünya azərbaycanlılarını sıx birliyə və həmrəyliyə dəvət edir, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, Vətənimizin çiçəklənməsi və beynəlxalq mövqelərinin möhkəmləndirilməsi yolunda əzmkar fəaliyyətə səsləyirəm.

Sizi əlamətdar bayram münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hər birinizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və işlərinizdə uğurlar arzulayıram!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 dekabr 2012-ci il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ərəfəsində Sizi ürəkdən salamlayıram, hər birinizə ən xoş arzularımı çatdırıram.

Mənəvi birliyimizin rəmzinə çevrilmiş bu bayram soydaşlarımızın qəlbindəki Vətən sevgisi və milli təəssübkeşlik duyğularını təcəssüm etdirir. Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi hazırda özünü tək-cə emosional hiss və duyğularda deyil, həm də daha çox real məzmunla malik milli-siyasi birlikdə, əməli addımlarda və konkret nəticələrdə göstərir. Azərbaycanlılar arasında həmrəyliyin daha da möhkəmlənməsi və diaspor qurumlarının təsirli qüvvəyə çevrilməsi prosesi uğurla davam edir. Son illərdə xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın hüquqlarının təminatı, Azərbaycan haqqında obyektiv məlumatların yayılması və dövlət maraqlarının qorunması sahəsində diaspor təşkilatlarının rolu xeyli artmışdır. Dövlətimiz diaspor təşkilatlarına bu istiqamətdə indiyə qədər verdiyi dəstəyi bundan sonra da davam etdirəcəkdir.

Azərbaycan Respublikasında ümummillət lider Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasi kurs əsasında həyata keçirdiyimiz ardıcıl islahatlar hazırda bütün sahələrdə mütərəqqi dəyişikliklərə gətirib çıxarmış, ölkəmiz sürətli inkişaf yoluna qədəm qoymuşdur. Fərəhləndirici haldır ki, bu ilin əvvəlində biz “Azerspace-1” milli peykini orbitə çıxararaq dünyanın kosmik dövlətləri sırasına qoşulduq. Bu günlərdə isə Bakıda Avropanın aparıcı neft-qaz şirkətləri ilə imzalanmış “Şahdəniz -2” enerji sazişi Azərbaycanın uzunmüddətli və dayanıqlı tərəqqisi yolunda aydın üfüqlər açır. Haqlı olaraq XXI əsrin müqaviləsi adlandırılan bu möhtəşəm layihə 1994-cü ildə imzalanmış “Əsrin kontraktı” kimi Avropanın enerji təminatı xəritəsində əsaslı dəyişiklik edəcək və dövlətimizin beynəlxalq rolunu daha da gücləndirəcəkdir.

Azərbaycanda son on ildə sosial-iqtisadi sahədə baş vermiş güclü sıçrayış cəmiyyət həyatının bütün sahələrinə müsbət təsir göstərmiş, ictimai-siyasi proseslərin sağlam məcraya yönəlməsini şərtləndirmişdir. Respublikamız demokratiya yolu ilə inamla addımlayır, ölkədə siyasi plüralizm, insan hüquq və azadlıqları təmin edilir, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına geniş şərait yaradılır. Bu il keçirilmiş Prezident seçkiləri göstərdi ki, Azərbaycanda siyasi mədəniyyətin səviyyəsi yüksəkdir və davam etdirilən strateji kurs xalqın iradəsinə söykənir.

Hazırda Azərbaycan bölgədə həm də beynəlxalq iqtisadi, siyasi, humanitar tədbirlərin və idman yarışlarının keçirildiyi əsas mərkəzə çevrilmişdir. Ölkəmiz dünyada tolerantlıq və multikulturalizm məkanı kimi tanınır. Azərbaycanın iki il ərzində BMT Təhlükəsizlik Şurasında təmsil olunması isə dövlətimizin nüfuzuna və yürütdüyü siyasətə dünya birliyinin verdiyi yüksək qiymətin əyani təzahürüdür.

Uğurlarımızla bərabər qeyd etməliyəm ki, qarşımızda Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində ölkəmizin pozulmuş ərazi bütövlüyünün bərpası kimi taleyüklü vəzifə dayanır. Biz Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normalarına uyğun ədalətli həllinə nail olmaq üçün qarşı tərəflə danışıqları davam etdiririk. Hesab edirəm ki, harada yaşamalarından asılı olmayaraq dünya azərbaycanlıları da bu işə öz dəstəklərini verməlidirlər.

Bir reallığı da qeyd etməliyəm ki, müasir dünyada yaşanan qlobal proseslər müsbət meyillərlə yanaşı, ölkələrin milli inkişafına, xalqların milli-mənəvi dəyərlərinin qorunmasına bir çox problemlər də yaradır. Belə şəraitdə dünya ölkələrində yaşayan həmvətənlərimizin həmrəyliyi güclənməli, diaspor qurumlarının fəaliyyəti daha mütəşəkkil və çevik olmalıdır. Birliyimizin və həmrəyliyimizin əsasında dayanan müstəqil Azərbaycan Respublikasının qorunması və inkişaf etdirilməsi, dünya birliyində mövqelərinin möhkəmləndirilməsi hər birimizdən xüsusi səy tələb edir. Biz hamılıqla milli mənafelərimizin müdafiəsi, soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının təmin olunması, dövlətimizin tərəqqisi və beynəlxalq nüfuzunun artırılması naminə azərbaycançılıq ideyası ətrafında daha sıx birləşməliyik.

Bu bayram münasibətilə bütün həmvətənlərimizi və soydaşlarımızı səmimi qəlbdən təbrik edir, hər birinə xoşbəxtlik, firavanlıq və işlərində uğurlar arzulayıram!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 dekabr 2013-cü il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Hər il böyük sevinclə qeyd etdiyimiz 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ərəfəsində Sizi ürəkdən salamlayır, hamınıza xoşbəxtlik, sülh və əmin-amanlıq arzulayıram!

Dünyada yaşayan soydaşlarımızın Vətənə və azərbaycançılıq məfkurəsinə sədaqətini, xalqımızın öz keçmişinə və milli mənəvi dəyərlərinə ehtiramını əks etdirən bu bayram tarixi yaddaşımızın mühüm tərkib hissəsinə çevrilmişdir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin misilsiz xidmətləri sayəsində milli birlik və həmrəylik ideyaları daha dolğun məzmun kəsb edərək, real fəaliyyət sahəsi kimi dövlət siyasəti səviyyəsinə yüksəlmişdir. “Güclü dövlət – güclü diaspor” prinsipini rəhbər tutan həmin siyasətin əsas qayəsi xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın tarixi Vətənlə bağlılığını möhkəmləndirmək, mütəşəkkilliyini artırmaq, diaspor qurumlarının imkanlarından həmvətənlərimizin hüquqlarının və milli dövlət maraqlarının qorunmasında daha səmərəli istifadə etməkdən ibarətdir.

Sevindirici haldır ki, diaspor quruculuğu sahəsində aparılan işlər öz bəhrəsini verir. Xaricdəki həmvətənlərimiz məskunlaşdıqları ölkələrin cəmiyyətlərində mövqelərini genişləndirir, Azərbaycanın dünyada tanınmasına, zəngin mədəniyyətimizin təbliğinə çalışır, bəzi qüvvələrin dövlətimiz və xalqımızın əleyhinə yönəlmiş məkrli planlarına qarşı təsirli tədbirlər görürlər. Diaspor təşkilatlarımız bundan sonra da səylərini artırmalı, Azərbaycanın müvafiq dövlət qurumları və xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri ilə əməkdaşlıq şəraitində daha məqsədyönlü və çevik fəaliyyət göstərməlidirlər.

Bu gün hər bir həmvətənimiz Azərbaycan Respublikası ilə fəxr etməkdə haqlıdır. Biz keçən illər ərzində iqtisadiyyatımızı sürətlə inkişaf etdirməyə, əhalinin rifah halını yüksəltməyə, yoxsulluq və işsizlik kimi sosial bəlaların səviyyəsini minimuma endirməyə nail olmuşuq. Enerji resurslarından əldə edilən gəlirlər iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə, insan kapitalının və demokratik institutların inkişafına yönəldilmişdir. Ölkədə nəhəng nəqliyyat və sosial infrastruktur layihələri icra edilmiş, elm, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və idmanın inkişafı üçün müasir və güclü maddi-texniki baza yaradılmışdır.

Sivilizasiyalararası dialoq və humanitar əməkdaşlıq istiqamətində irəli sürülən təşəbbüslər, yüksək səviyyədə keçirilən beynəlxalq forumlar ölkəmizi multikulturalizm və tolerantlığın mərkəzi kimi tanıtmışdır.

Azərbaycan müstəqil dövlət kimi dünyanın siyasi, iqtisadi və humanitar həyatında fəal rol oynayır. 2014-cü ildə Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinə sədrliyi dövründə ölkəmiz üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirmişdir.

Cari ildə “XXI əsrin müqaviləsi” adlandırılan layihənin icrası istiqamətində mühüm addım atılmışdır. “Cənub qaz dəhlizi”nin təməlinin qoyulması ilə Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyi sistemində öz mövqelərini daha da möhkəmləndirmək və beynəlxalq aləmə inteqrasiyanı dərinləşdirmək üçün yeni imkanlar qazanmışdır.

Gələcək ilin yayında paytaxtımız birinci Avropa Oyunlarına ev sahibliyi edəcəkdir. Biz bu böyük idman bayramına ciddi hazırlaşır, ölkəmizə bəslənilən inam və etimadı doğrultmaq üçün əzmlə çalışırıq.

Müstəqillik dövrünün qısa tarixi dövlətimizin strateji xəttinə alternativin olmadığını, azərbaycançılıq ideologiyasına söykənən siyasətin düzgünlüyünü sübut edir. Əminəm ki, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi bundan sonra da xalqımızın qarşısında dayanan bütün vəzifələrin öhdəsindən uğurla gəlməyə, torpaqlarımızı tezliklə Ermənistanın işğalından azad etməyə, sürətlə dəyişən, ziddiyyətli dünyanın çağırışlarına adekvat cavab verməyə kömək edəcəkdir. Bunun üçün biz sıralarımızı daha da möhkəmləndirməli, əcdadlarımızdan miras qalmış çoxəsrlik mədəniyyətimizi inkişaf etdirməli və hamımızın pənah yeri olan müstəqil Azərbaycanımızın güclənməsinə birgə əməli fəaliyyətimizlə yeni töhfələr verməliyik.

Bu bayram münasibətilə Sizi səmimi qəlbdən təbrik edir, hər bir soydaşımıza və həmvətənimizə səadət, firavanlıq, işlərində uğurlar diləyirəm!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 dekabr 2014-cü il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Vətən təəssübkeşliyi, doğma yurda və milli-mənəvi dəyərlərə bağlılıq kimi nəcib hisslər aşılaman 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ərəfəsində sizi salamlayır, hər birinizə xoş arzu və diləklərimi çatdırıram.

Bütün soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşərək mütəşəkkil qüvvəyə çevrilməsi məsələsinə xüsusi diqqət yetirən ümummilli lider Heydər Əliyev bu sahədə tarixi qərarlar qəbul etmiş, xaricdə məskunlaşmış həmvətənlərimizin hüquqlarının qorunmasına, diaspor quruculuğunun geniş vüsət almasına yönələn əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirmişdir. Aparılan məqsədyönlü siyasətin nəticəsi olaraq, bu gün diaspor təşkilatlarımız fəaliyyət göstərdikləri ölkələrdə Azərbaycan həqiqətlərinin təbliği, milli maraqlarımızın müdafiəsi və respublikamızın digər dövlətlərlə qarşılıqlı faydalı münasibətlərinin dərinləşməsi işinə öz töhfələrini verirlər.

Hazırda davam edən global maliyyə-iqtisadi böhrana baxmayaraq, hamımızın doğma vətəni olan Azərbaycan Respublikasında 2015-ci ildə də sosial-iqtisadi artım dinamikası qorunub saxlanmış, müxtəlif sahələri əhatə edən dövlət proqramları və infrastruktur layihələri ardıcıl icra edilmişdir. Ölkəmiz Avropa ilə Asiyani, Şimalla Cənubu bir-birinə bağlayan nəhəng transmilli enerji-nəqliyyat layihələrinin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayır. İlin əvvəlində təməli qoyulmuş TANAP layihəsi də daxil olmaqla, zəngin qaz ehtiyatlarımızın dünya bazarlarına nəqli sahəsində nəzərdə tutduğumuz planların gerçəkləşdirilməsi Azərbaycanın etibarlı enerji təchizatçısı kimi beynəlxalq aləmdəki rolunu daha da artıracaq, respublikamızın gələcək inkişafı və xalqımızın rifahının yüksəldilməsi yolunda yeni perspektivlər açacaqdır.

Bu il Azərbaycan böyük idman bayramına - Birinci Avropa Oyunlarına ev sahibliyi etmişdir. Qitənin 50 ölkəsinin idmançılarının iştirakı ilə keçirilən bu tədbir yüksək səviyyədə təşkil olunmuş, beynəlxalq ictimaiyyətdə dövlətimizin potensialı, xalqımızın çoxəsrlik tarixi və zəngin mədəniyyəti, qonaqpərvərliyi və tolerantlıq ənənələri barədə müsbət təəssüratlar yaratmışdır.

Son dövrlər dünyanın müxtəlif guşələrində hərbi-siyasi münaqişələrin və iğtişaşların artmasına baxmayaraq, Azərbaycanda mövcud olan ictimai-siyasi sabitlik, hakimiyyət və xalq arasında etimad mühiti daha da möhkəmlənmişdir. Noyabr ayında demokratik və şəffaf şəraitdə keçirilmiş növbəti parlament seçkiləri də cəmiyyətin nikbin əhval-ruhiyyəsinin, xalqımızın aparılan siyasətə dərin rəğbətini parlaq təzahürü olmuşdur.

Təəssüflə qeyd etməliyəm ki, Ermənistanın təcavüzkar siyasəti və qeyri-konstruktiv mövqeyi ucbatından hələ də həllini tapmamış Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi hamımızı narahat edən taleyüklü problem kimi qalır. Bu gün Azərbaycan Respublikası güclü iqtisadiyyata və torpaqlarımızı hər an işğalçılardan azad etməyə hazır olan qüdrətli orduya malikdir. Lakin biz yenidən qan tökülməsinin qarşısını almaq, regionda gərginliyi artırmamaq məqsədilə münaqişənin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində dinc yolla ədalətli həllinə çalışırıq. Hesab edirəm ki, bundan sonra da səylərimizi birləşdirməli, işğal edilmiş ərazilərimizin azad

edilməsi uğrunda ardıcıl və məqsədyönlü iş aparmalıyıq. Bu sahədə diaspor təşkilatlarımızın da üzərinə mühüm vəzifələr düşür. Azərbaycanın suverenliyinin qorunması və ərazi bütövlüyünün təmin edilməsinə öz həmrəyliyimiz və birgə fəaliyyətimizlə sanballı töhfə vermək bizim başlıca amalıdır.

Sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibəti ilə səmimi-qəlbdən təbrik edir, hər birinizə xoşbəxtlik, firavanlıq və işlərinizdə uğurlar arzulayıram.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 dekabr 2015-ci il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü bütün soydaşlarımızın mənəvi birliyinin rəmzi kimi hər il geniş qeyd olunur. Bu sevimli bayram ərəfəsində sizi ürəkdən salamlayır, hamınıza xoşbəxtlik və əmin-amanlıq arzulayıram.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin nəsihətlərinə əməl edən Azərbaycan dövləti başqa ölkələrdə məskunlaşmış həmvətənlərimizin taleyinə diqqətlə yanaşır, onların hüquqlarının qorunmasına, milli-mənəvi birlik ideyaları ətrafında təşkilatlanması məsələsinə xüsusi əhəmiyyət verir. Təqdirəlayiq haldır ki, xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımız da Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrini gücləndirir, doğma Vətənə məhəbbət və sədaqət nümayiş etdirirlər. 2016-cı ilin iyununda Bakıda keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayı xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz arasında birliyin daha da möhkəmləndirilməsi, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin genişləndirilməsi yolunda mühüm hadisə oldu. Şübhə yoxdur ki, soydaşlarımız qurultayın qarşıya qoyduğu vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində əzmlə çalışacaq, öz qüvvə və bacarıqlarını əsirgəməyəcəklər.

Qürur hissi ilə qeyd edirəm ki, bu ilin oktyabrında Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirmi beş ili tamam olmuşdur. Ötən dövr ərzində yaradılmış iqtisadi potensial, nail olduğumuz sosial tərəqqi və ictimai-siyasi sabitlik dünyada hələ də davam edən qlobal maliyyə-iqtisadi böhranın təsirlərini azaltmağa, ölkəmizi risklərdən qorumağa imkan verir.

Cəmiyyətimizin inkişaf səviyyəsini bu il sentyabrın 26-da keçirilmiş Konstitusiyaya dəyişikliklərlə bağlı referendum bir daha bariz şəkildə göstərdi. Azərbaycan vətəndaşları yüksək siyasi yetkinlik nümayiş etdirərək, dövlətimizin möhkəmlənməsinə, insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına yeni imkanlar açan həmin dəyişikliklərə səs verdilər.

İnanıram ki, bütün soydaşlarımızın əlbir fəaliyyəti, doğma Azərbaycan torpağına sarsılmaz sədaqəti gücümüzü daha da artıracaq, inkişafımıza əngəl törədən yeganə ağırlı problemi – Ermənistanın hərbi təcavüzünü tezliklə aradan qaldırmağa, ölkəmizin ərəzi bütövlüyünü bərpa etməyə imkan yaradacaq. Bu ilin aprel ayında Ermənistanın hərbi təxribatı nəticəsində cəbhədə baş vermiş hadisələr zamanı Azərbaycan Silahlı Qüvvələri düşmənin məkrli niyyətlərinin qarşısını qətiyyətlə aldı və torpaqlarımızı istənilən an işğaldan azad etməyə hazır olduğunu sübut etdi.

Azərbaycanın haqlı mövqeyi getdikcə beynəlxalq ictimaiyyətin daha çox dəstəyini qazanır. Ölkəmizin mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqinə və qlobal humanitar problemlərin həllinə verdiyi töhfələr, multikultural dəyərlərə hörməti və tolerantlıq ənənələri xalqımıza dünyada dərin rəğbət oyatmışdır.

Hazırda Azərbaycan Respublikası öz inkişafının çox məsuliyyətli bir dövrünə qədəm qoymuşdur. Biz Vətənimizin çiçəklənməsi, qüdrətinin artırılması və suverenliyinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə qarşımıza böyük vəzifələr qoymuşuq. Həmin vəzifələrin həlli üçün bütün həmvətənlərimiz, o cümlədən xaricdə yaşayan

soydaşlarımız sıx birləşməli, harada yaşamalarından asılı olmayaraq, milli maraqlarımızı qətiyyətlə qorumalı, anti-Azərbaycan dairələrin təxribatçı əməllərinə qarşı prinsiplial mübarizə aparmalıdırlar.

Sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə səmimi qəlbdən təbrik edir, hər birinizə səadət, firavanlıq və bütün işlərinizdə uğurlar diləyirəm.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 dekabr 2016-cı il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Milli birlik və Vətənə məhəbbət kimi necib duyğuları təcəssüm etdirən 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ərəfəsində hər birinizi ürəkdən salamlayır və ən xoş arzularımı çatdırıram.

Qəlbi həmişə doğma yurda sevgi hissi ilə döyünən bütün soydaşlarımızın milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığı və Azərbaycanla əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi daim dövlətimizin diqqət mərkəzindədir. Ümummillə lider Heydər Əliyevin irəli sürdüyü azərbaycançılıq məfkurəsinə əsaslanan ardıcıl tədbirlər xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin daha sıx birliyinin təşəkkül tapmasına təkan vermiş, ölkəmizin dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı faydalı münasibətlərinin inkişafında diaspor təşkilatlarının rolunu xeyli gücləndirmişdir.

Bu gün Azərbaycan Respublikası böyük iqtisadi, siyasi və mədəni potensiala malikdir. Bu potensial dövrün mürəkkəb çağırışlarına adekvat cavab vermək üçün bizə geniş imkanlar açır. Müstəqil dövlət kimi öz yolunu inamla davam etdirən ölkəmizdə qlobal maliyyə-iqtisadi böhranın təsirləri aradan qaldırılmış, sosial-iqtisadi inkişafın dayanıqlığı və davamlı ictimai-siyasi sabitlik təmin olunmuşdur. Təşəbbüskarı olduğumuz transmilli layihələrin həyata keçirilməsində yüksək nailiyyətlər qazanmışıq. Nəhəng neft şirkətləri ilə “Əsrin müqaviləsi”nin 2050-ci ilə qədər uzadılmasına dair sazişin imzalanması, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsi, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin ölkəmizdən keçən hissəsində işlərin başa çatdırılması respublikamızın tərəqqisi və xalqımızın rifahının yüksəlməsinə xidmət edir, Azərbaycanın dünyadakı geostrateji əhəmiyyətini artırır.

Mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqi və ümumbəşəri problemlərin həlli sahəsində dövlətimizin ardıcıl və qətiyyətli mövqeyi beynəlxalq aləmdə rəğbət hissi ilə qarşılıqlıdır. 2017-ci ilin ölkəmizdə “İslam Həmrəyliyi İli” elan edilməsi, IV Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun və IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının uğurla keçirilməsi Azərbaycanın multikulturalizmə və tolerantlıq ənənələrinə sadıq olduğunu bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi.

Biz Vətənimizin hərtərəfli inkişafı ilə bağlı qarşıya qoyduğumuz məqsədlərə çatmaq üçün əzmlə çalışırıq. Ölkəmizin beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsində, qədim və zəngin mədəniyyətinin təbliğində, Azərbaycana qarşı təxribətçi əməllərin qarşısının alınmasında diaspor təşkilatlarının da üzərinə mühüm vəzifələr düşür. Buna görə də xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz milli maraqlarımızın müdafiəsi naminə azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birləşməlidirlər. İnanıram ki, sizin məqsədyönlü və birgə fəaliyyətiniz gücümüzü daha da artıracaq, hamımızı dərinədən narahat edən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tezliklə nizamlanmasına, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpasına sanballı töhfəsini verəcəkdir.

Sizə bu yolda möhkəm iradə və mütəşəkkillik, şəxsi həyatınızda səadət və firavanlıq arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 dekabr 2017-ci il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Milli birliyimizin rəmzi kimi hər il geniş qeyd etdiyimiz 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə sizi səmimi qəlbdən salamlayır, hamınıza xoşbəxtlik və əmin-amanlıq arzulayıram.

Ümummillə lider Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ideyalarını yaşadan müstəqil dövlətimiz milli həmrəyliyin gücləndirilməsinə xüsusi əhəmiyyət verir, dünya azərbaycanlılarının mədəni-mənəvi birliyinin daha da möhkəmləndirilməsi ilə bağlı ardıcıl tədbirlər həyata keçirir. Biz xarici ölkələrdə məskunlaşmış həmvətənlərimizin doğma Azərbaycanla əlaqələrinin dərinləşdirilməsi və ümummillə məsələlərin həllində yaxından iştirakının təmin edilməsi istiqamətində irəliləyən səmərəli təşəbbüslərə hər zaman dəstək veririk.

2018-ci il xalqımızın tarixində şərəfli yer tutan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinin geniş şəkildə keçirilməsi ilə yaddaşlarda qalacaqdır. Belə əlamətdar yubileyin təntənə ilə qeyd edilməsi həmvətənlərimizin qəlbində azadlıq və istiqlal duyğularını, ölkəmizin zəngin tarixi ilə haqlı iftixar hissini daha da gücləndirir. Bu gün əminliklə demək olar ki, 100 il əvvəl mühacir həyatı yaşamağa məcbur olmuş Cümhuriyyət qurucularının və onların varislərinin Azərbaycanı müstəqil və qüdrətli dövlət kimi görmək arzuları artıq xoş gerçəkliyə çevrilmişdir.

Dünyada gedən mürəkkəb geosiyasi proseslərə, müharibə və silahlı qarşıdurmalara, qaçqın və məcburi köçkün problemlərinə, qlobal iqtisadi çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan Respublikası qarşıya qoyduğu böyük məqsədlərə doğru inamla irəliləyir. Ölkəmizin sosial-iqtisadi sahədə əldə etdiyi uğurların nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilməsi bunu bir daha əyani surətdə sübut edir. Dünya Bankının “Doing Business 2019” hesabatında Azərbaycan ötən illə müqayisədə 32 pillə irəliləyərək 190 ölkə arasında 25-ci yerdə qərarlaşmış, 10 ən islahatçı dövlət siyahısına daxil edilmişdir. Ölkəmizin təşəbbüsü və yaxından iştirakı ilə irimiqyaslı transmilli layihələr uğurla icra olunmuşdur. 2018-ci ildə Avrasiyanın enerji xəritəsinin zənginləşməsində mühüm rol oynayan “Cənub Qaz Dəhlizi”nin və onun tərkib hissəsi olan TANAP boru kəmərinin istifadəyə verilməsi, həmçinin Ələt-Astara magistral avtomobil yolunun açılışı ilə Azərbaycan ərazisində “Şimal-Cənub” beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi layihəsi üzrə bütün işlərin başa çatdırılması dövlətimizin iqtisadi potensialının artması, regionun tranzit və logistika mərkəzinə çevrilməsi, geoiqtisadi mövqeyinin güclənməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Cari ildə həm də növbəti telekommunikasiya peyki “Azerspace-2”nin orbitə buraxılması respublikamızın müasir rabitə və informasiya texnologiyaları sahəsində qazandığı nailiyyətlərin bariz təzahürüdür.

Ölkəmiz inkişaf etdikcə, daha qlobal xarakterli vəzifələri həll etmək imkanları da artır. Qarşımızda Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində işğal edilmiş torpaqlarımızın azad olunması kimi taleyüklü vəzifə dayanır. Azərbaycan pozulmuş ərazi bütövlüyünün bərpası yolunda ardıcıl və məqsədyönlü siyasət həyata keçirir. Soydaşlarımız da, öz növbəsində, yaşadıkları ölkələrin yüksək dairələrinin və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların diqqətinin Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllinə yönəldilməsində,

tarixi həqiqətlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında fəallıq nümayiş etdirməlidirlər. Azərbaycanın inkişafı və dünya birliyində mövqeyini möhkəmləndirməsi üçün hər bir həmvətənimiz ümummilli məqsədlər ətrafında sıx birləşməli, diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti daha çevik əlaqələndirilməlidir. Əminəm ki, dünyanın hansı guşəsində yaşamasından asılı olmayaraq, bütün soydaşlarımız və həmvətənlərimiz bu prinsiplərə əsaslanaraq qarşıdakı illərdə də üzərlərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsində qüvvə və bacarıqlarını əsirgəməyəcəklər.

Sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hər birinizə səadət, firavanlıq və işlərinizdə uğurlar diləyirəm!

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 dekabr 2018-ci il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Azərbaycan xalqının milli-mənəvi bütövlüyünü təcəssüm etdirən 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edir, hər birinizə ən səmimi arzu və diləklərimi yetirirəm.

İlk dəfə ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə qeyd olunmuş bu tarixi gün xarici ölkələrdə məskunlaşmış yaşayan milyonlarla soydaşımızın azərbaycançılıq məfkurəsi ətrafında sarsılmaz birliyinin və Vətənə sədaqətinin rəmzi kimi hər il xalqımız tərəfindən ruh yüksəkliyi ilə bayram edilir.

Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra yaxın keçmişimizin bir çox tarixi sınaq anlarında mütəşəkkil birlik və həmrəylik nümayiş etdirərək, bütün sahələrdə böyük inkişafa və uğurlara nail olmuşdur.

Bu gün Azərbaycan dövləti müstəqil daxili və xarici siyasəti, artan beynəlxalq nüfuzu, iqtisadi, siyasi və hərbi gücü ilə yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Bir çox qlobal transmilli və regional layihələrin təşəbbüskarı və iştirakçısı olan ölkəmiz dünyanın enerji təhlükəsizliyinə sanballı töhfələr verməklə, regionda mühüm tranzit və logistika mərkəzinə çevrilmişdir. Zəngin təbii resurslarımız və iqtisadi potensialımız Azərbaycanın geostrateji mövqelərinin daha da güclənməsinə etibarlı zəmin yaradır və biz bu istiqamətdə ardıcıl siyasətimizi davam etdirəcəyik.

Sosial-iqtisadi, siyasi-hüquqi sahələrdə və dövlət idarəetməsində həyata keçirilən sistemli islahatlar, milli müstəqillik ideallarına sadıq, müasir dünyagörüşlü gənclərimizin bu prosesə daha fəal cəlb edilməsi bizi inamla qarşıya qoyduğumuz inkişaf strategiyasının hədəflərinə yaxınlaşdırmaqdadır. Uğurlu siyasətin nəticəsidir ki, ölkədə möhkəm ictimai-siyasi sabitlik və milli-mənəvi həmrəylik təmin edilmiş, insanlarımızın maddi rifahı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmışdır.

Dünyanın ayrı-ayrı bölgələrində mürəkkəb etno-siyasi proseslərin, din və məzhəb qarşıdurmalarının, humanitar fəlakətlərin baş verdiyi bir vaxtda Azərbaycan sabitliyin, etnik-dini tolerantlığın və multikultural ənənələrin qorunub saxlanıldığı unikal məkandır. Müasir dövrdə insanları narahat edən sülh və təhlükəsizlik məsələlərinin, sivilizasiyalararası dialoq problemlərinin müzakirə edildiyi bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlərə, o cümlədən Dünya dini liderlərinin II Sammitinə, Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının XVIII Zirvə Görüşünə ev sahibliyi etməsi və növbəti üç ildə bu Hərəkata sədrliyin Azərbaycan Respublikasına keçməsi dövlətimizin beynəlxalq nüfuzunun bariz nümunəsidir. Təsədüfi deyil ki, bu gün dünyanın ən gözəl şəhərləri sırasında yer alan paytaxtımız Bakı qlobal miqyasda sülhün və əmin-amanlığın təminatı üçün önəmli çağırışlar mərkəzinə çevrilmişdir.

Dahi Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycanda “Nəsimi İli”nin elan edilməsi ictimai-mədəni həyatımızın builki əlamətdar səhifələrindən biridir. “Nəsimi İli” çərçivəsində ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarında keçirilmiş rəngarəng tədbirlər Azərbaycan mədəniyyətinin ümumbəşəri əhəmiyyətinin daha bir nümayişi olmuşdur.

Ermənistan–Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli və ərazi bütövlüyümüzün bərpası taleyüklü bir vəzifə olaraq qarşıda durur. Dövlətimizin iqtisadi-hərbi qüdrəti, beynəlxalq aləmdə getdikcə güclənən mövqelərimiz və fəal siyasi-diplomatik səylərimiz bu ağırlı problemin Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun həlli üçün səfərbər edilmişdir. Son illər ordumuzun cəbhədə qazandığı uğurlar da göstərir ki, əzəli və əbədi Azərbaycan torpağı Qarabağın düşmən tapdağından azad ediləcəyi və tarixi ədalətin zəfər çalacağı gün uzaqda deyildir.

Azərbaycan Respublikası hazırda özünün parlaq və davamlı inkişaf dövrünü yaşayır. Dünyanın müxtəlif guşələrində məskunlaşan, lakin qəlbi daim Azərbaycan eşqi ilə döyünən soydaşlarımız da bu tarixi prosesdən kənarda deyil və onların xalqımızın tərəqqisində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində təqdirəlayiq xidmətləri yüksək qiymətləndirilməlidir.

Ümidvaram ki, harada yaşamalarından asılı olmayaraq, soydaşlarımız məskunlaşdıqları ölkələrin həyatına inteqrasiya ilə yanaşı, öz milli kimliyini, mənəvi-əxlaqi dəyərlərini, tarixi Vətənlə bağlılığı qoruyacaq, Azərbaycanın bu günü və aydın sabahı naminə əməl və əqiddə birliyi, sarsılmaz həmrəylik nümayiş etdirəcəklər. Xarici ölkələrdəki çoxsaylı diaspor təşkilatlarımızın gələcəkdə də əzmkar iradə və yüksək vətənpərvərliklə bu amallar uğrunda çalışacağına, xalqımızın və dövlətimizin şərəfli adını daim uca tutacağına inanıram.

Bu yolda hamınıza uğurlar, cansağlığı, ailələrinizə xoşbəxtlik və firavanlıq arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 dekabr 2019-cu il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Əsası ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə sizi ürəkdən təbrik edir, hər birinizə səmimi arzu və diləklərimi çatdırıram.

2020-ci ili bütün dünyada koronavirus pandemiyası ilə gərgin mübarizə şəraitində başa vururuq. Yaranmış vəziyyətdən minimum itkilərlə çıxmaq üçün Azərbaycan hökuməti ilk günlərdən ardıcıl tədbirlər həyata keçirmişdir. Bu addımlar, habelə Azərbaycanın köməyə ehtiyacı olan dövlətlərə humanitar yardımları Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir.

Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının və 120 dövlətin təmsil olduğu Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Azərbaycanın təşəbbüsü ilə hər iki təsisatın COVID-19-a qarşı mübarizəyə həsr olunmuş videoformatda Zirvə görüşü baş tutmuşdur.

Cari ilin dekabr ayında Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində Azərbaycanın təşəbbüsü əsasında və 150-dən artıq dövlətin dəstəklədiyi BMT Baş Assambleyasının koronavirusa qarşı dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində Xüsusi Sessiyası keçirilmişdir. Bu, Azərbaycanın global proseslərdə fəal iştirakının, ölkəmizə olan hörmətin, beynəlxalq dəstəyin əyani göstəricisidir.

Ermənistanın danışıqlar prosesini sarsıdan təhrikçi açıqlamaları və əməlləri, iyul ayında dövlət sərhədinin Tovuz istiqamətində törətdiyi hərbi təxribat, qoşunlarını təmas xəttinə cəmləşdirməsi, terror əməllərini törətmək üçün diversiya qruplarını göndərməsi onun növbəti çirkin niyyətlərindən xəbər verirdi. Bu ilin sentyabr ayında BMT Baş Assambleyasının 75-ci sessiyası zamanı beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanın yeni müharibəyə hazırlaşması barədə xəbərdar edilmişdir.

Sentyabrın 27-də Ermənistanın ölkəmizə qarşı törətdiyi hərbi təcavüzə cavab olaraq Azərbaycan xalqı Vətən müharibəsinə qalxmışdır. Müzəffər Azərbaycan Ordusu hər anı qəhrəmanlıqlarla dolu 44 gün ərzində düşməni ağır məğlubiyyətə uğratmış və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etmişdir. Milli dövlətçilik tariximizdə və xalqımızın yaddaşında əbədi yaşayacaq şanlı Zəfər xalq-iqtidar birliyi, ordumuzun yüksək peşəkarlığı və gərgin siyasi-diplomatik fəaliyyət sayəsində əldə edilmişdir.

Ordumuzun ərazi-relyef baxımından son dərəcə mürəkkəb şəraitdə və qısa müddətdə həyata keçirdiyi “Dəmir yumruq” əməliyyatı dünya hərbi tarixinə düşərək aparıcı hərbi mərkəzlər və mütəxəssislər tərəfindən öyrənilir.

Dekabrın 10-da Bakının Azadlıq meydanında keçirilmiş möhtəşəm Zəfər paradı Azərbaycan dövlətinin siyasi, iqtisadi və hərbi qüdrətini, xalqımızın iradəsini, ordumuzun qələbə əzmini, əsgər və zabitlərimizin sarsılmaz döyüş ruhunu nümayiş etdirmişdir.

Xalqımıza milli qürur və şərəf hissini, qələbə sevincini yaşadan, üçrəngli bayrağımızı işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda, Qarabağın tacı olan müqəddəs Şuşada dalğalandıran müzəffər ordumuzun bütün şəxsi heyətinə bir daha dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Şəhidlərimizin ölməz ruhu qarşısında baş əyərək onlara Allahdan rəhmət diləyir, yaralı hərbiçilərimizin tezliklə şəfa tapmasını arzulayıram.

Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan beynəlxalq informasiya məkanında öz sözünü deyərək ölkəmizə qarşı aparılan dezinformasiya kampaniyalarının qarşısını almış, Ermənistanın vandalizmini və mülki insanlara qarşı terror siyasətini beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmışdır.

Ermənistanın işğalı və vəhşiliyi nəticəsində başdan-başa dağıdılmış doğma Qarabağımızı əminəm ki, biz ən qısa zamanda əsl cənnətə çevirəcəyik.

Müqəddəs Vətən müharibəsi zamanı xaricdə yaşayan soydaşlarımızın düşmənin və anti-Azərbaycan dairələrin məkrli təxribatlarına qarşı cəsarətli etirazları, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində fədakar xidmətləri Qələbəmizə layiqli töhfə olmuşdur.

Əziz həmvətənlər!

Doğma Azərbaycanımızın daha da güclənməsi və çiçəklənməsi naminə fəaliyyətinizdə hər birinizə uğurlar arzulayıram.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 dekabr 2020-ci il.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN MÜRACİƏTİ

01 yanvar 2021-ci il

-Əziz həmvətənlər.

2020-ci il tarixdə qalır. 2020-ci il tarixdə bizim şanlı Qələbəmiz ili kimi qalacaqdır. Azərbaycan Ermənistanı 44 gün ərzində məğlub edərək öz doğma torpaqlarını işğaldan azad etmişdir. Bu Qələbə Azərbaycan xalqının yaddaşında əbədi yaşayacaqdır. Bu, tarixi Qələbədir. Biz tarixi ədaləti bərpa etdik.

Bildiyiniz kimi, 30 ilə yaxın müddət ərzində Minsk qrupu çərçivəsində danışıqlar gedirdi. Ancaq danışıqlar heç bir nəticə vermədi. Faktiki olaraq, Ermənistan bu danışıqlarda, sadəcə olaraq, vaxt uzatmaq istəyirdi. Danışıqların imitasiyası prosesi gedirdi. 2003-cü ildə mən birinci dəfə Azərbaycan Prezidenti vəzifəsinə seçiləndə bəyan etmişdim ki, mənim üçün Prezident kimi əsas vəzifə torpaqlarımızı işğaldan azad etməkdir. Prezidentlik dövrümün birinci illərində müəyyən ümidlər var idi ki, bu məsələ sülh yolu ilə həll oluna bilər. Çünki hesab edirdim ki, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri gözəl zəmin yaradır, bilirdim ki, tarixi ədalət bizim tərəfimizdədir. Eyni zamanda, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri məsələnin həlli üçün hüquqi əsas yaradırdı. Ancaq illər keçdikcə görürdüm ki, ümidlərimiz azalır və bunun səbəbi Ermənistanın fəaliyyəti idi, siyasəti idi, addımları idi. İllər keçdikcə daha aydın görünürdü ki, Ermənistan bu məsələni həll etmək istəmir. Ermənistan, sadəcə olaraq, bizim torpaqlarımızı işğal altında əbədi saxlamaq istəyir və danışıqlarda iştirak etməklə, sadəcə olaraq, görüntü yaradır ki, elə bil, danışıqlar prosesi gedir və beynəlxalq vasitəçilər də bu prosesdə iştirak edirlər. İllər keçdikcə ümidlərimiz azalırdı. Mən isə hər zaman deyirdim, son 17 il ərzində demək olar, bütün beynəlxalq tədbirlərdəki çıxışlarımda deyirdim ki, bu məsələnin həlli bizim üçün prioritetdir. Deyirdim ki, Azərbaycan heç vaxt işğalla barışmayacaq. Deyirdim ki, Azərbaycan heç vaxt imkan verməyəcək ki, tarixi, əzəli Azərbaycan torpaqlarında ikinci erməni dövləti yaradılsın. Deyirdim ki, biz heç vaxt qondarma “Dağlıq Qarabağ respublikası”na müstəqillik verməyəcəyik. Heç vaxt orada hər hansı bir səsvermə keçirilməyəcəkdir. Bütün bunları mən deyirdim və bu mövqe getdikcə daha da möhkəmlənirdi. Eyni zamanda, açıq görürdüm ki, əgər biz güclü olmasaq, əgər əlimizdə güc olmasa, bu məsələni həll edə bilmərik. Biz birinci Qarabağ müharibəsində torpaqlarımızı nə üçün itirdik? Ona görə ki, o vaxtkı Azərbaycan rəhbərliyi öz vəzifə borcunu yerinə yetirə bilmirdi. 1992-ci ildə Şuşanın, Laçının, 1993-cü ilin aprelində Kəlbəcərin işğal altına düşməsi faktiki olaraq Dağlıq Qarabağla Ermənistan arasında coğrafi bağlantı yaratdı və ondan sonra digər torpaqların işğalı qaçılmaz idi. Ordumuz demək olar ki, dağılmışdı, nizami ordu yaradılmamışdı, cəsarətli, qəhrəman övladlarımız, sadəcə olaraq, qəhrəman kimi vuruşaraq şəhid olurdular, torpaqlarımız əldən gedirdi. Gücümüz yox idi. Ona görə güc amili ön plana çıxdı. Bu gün artıq dəyişən dünyada güc amili demək olar ki, rəsmi qaydada ön plana çıxıbdır. Mən isə bunu hələ 10 il bundan əvvəl proqnozlaşdırırdım, ona görə güc toplamaq üçün bütün imkanlar səfərbər edildi. Güc isə iqtisadiyyatdır. İqtisadiyyat güclü olmasa hərbi gücdən, siyasi gücdən söhbət gedə bilməz. Biz iqtisadi müstəqillik yaratmalı idik və yaratdıq. Artıq neçə ildir ki,

Azərbaycan iqtisadi cəhətdən tam müstəqil ölkədir, heç kimdən asılı deyil, heç bir ölkədən asılı deyil, heç bir beynəlxalq maliyyə qurumundan asılı deyil.

İqtisadi müstəqillik siyasi müstəqilliyimizi gücləndirdi, daha da cəsarətli siyasət aparıldı, müstəqil siyasət aparıldı. O siyasət ki, yalnız və yalnız Azərbaycan xalqının maraqlarına xidmət edir. Bu gün dünyada, dünya xəritəsində, sözün əsl mənasında, müstəqil siyasət aparən ölkələrin sayı o qədər də çox deyil. Azərbaycan onlardan biridir və Vətən müharibəsi bir daha onu göstərdi. Bütün çağırışlara, bütün təzyiqlərə rəğmən, biz istədiyimizə nail ola bilmişik. Düşməni torpaqlarımızdan qovmuşuq, hərbi yolla bu məsələni həll etmişik və ondan sonra Qələbəmizi siyasi yollarla daha da möhkəmləndirmişik.

Güc toplamaq üçün əlbəttə ki, düzgün siyasət aparılmalıdır. Son 17 il ərzində mənim fəaliyyətimdə ölkəmizin gücləndirilməsi, beynəlxalq müstəvidə mövqelərimizin möhkəmləndirilməsi, ölkə daxilindəki proseslərin müsbət məcrada getməsi əsas vəzifə idi. Heç bir təzyiq, heç bir təhdid məni bu yoldan döndərə bilmədi. Çünki bir amalım var idi – güclü Azərbaycan qurmaq, torpaqlarımızı işğaldan azad etmək

Biz bu illər ərzində böyük, nəhəng layihələri icra etdik. Bu layihələr bizə imkan verdi ki, biz iqtisadi inkişaf baxımından dünyada qabaqcıl yerlərdəyik. İqtisadi inkişafın templərinə görə son 17 il ərzində Azərbaycan dünya miqyasında birinci yerdədir. Eyni zamanda, biz öz siyasətimizlə Ermənistanı zəiflətməli idik və bunu gizlətmirdik. Mən bunu təkcə bu gün demirəm, 10 il bundan əvvəl demişdim, nə qədər ki, torpaqlarımız işğal altındadır, biz Ermənistanı bütün layihələrdən, bütün regional təşəbbüslərdən məhrum edəcəyik, onları təcrid edəcəyik və bunu etdik. Baxın indi Avrasiyanın enerji, nəqliyyat, kommunikasiya xəritələrinə, ölkələri birləşdirən bütün o yollar, ölkələr üçün böyük fayda gətirən layihələr Ermənistandan yan keçib. Kim bunu edib? Biz, təzyiqlərə baxmayaraq. Mən bir dəfə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, hətta Bakı-Ceyhan neft kəmərinin çəkilişi ilə bağlı bizə qarşı əsassız ittihamlar irəli sürülürdü. Sanki biz təbiəti burada çirkləndiririk, ekoloji tarazlığa ziyan vururuq. Nə üçün? Çünki bu layihəni dayandırmaq, yaxud da ki, bu layihəni Ermənistan ərazisindən həyata keçirmək üçün. O təqdirdə bizim əl-qolumuz bağlı olacaqdı, bizim bütün neft və ondan sonra qaz ixracımız Ermənistanın əlində olacaqdı. Mən buna razı ola bilərdim? Əlbəttə ki, yox! Ona görə də təzyiqlərə məruz qalırdım. Bəzi ölkələrin istəklərini yerə vururdum. Çünki bu istəklər bizim milli maraqlarımıza zidd idi və 44 gün davam edən müharibə göstərdi kim kimdir, kim kimin dostudur. Azərbaycan xalqı bunu yaxşı görür və bilir. Mən isə bunu çoxdan bilirdim. Ona görə, bütün şər-böhtana, bütün təzyiqlərə, bütün təhdidlərə hazır idim. Bir amalım var idi - güclü dövlət yaratmaq, torpaqlarımızı işğaldan azad etmək, ədaləti bərpa etmək!

Ermənistanı zəiflətmək üçün müxtəlif yollardan istifadə etdik və bütün bu yollar ictimaiyyətə təqdim edilirdi. Biz heç nəyi hansısa məxfi formatda etməmişdik. Demişdim ki, təcrid edəcəyik, etdik, neft kəmərləri, qaz kəmərləri, nəqliyyat yolları Ermənistandan yan keçdi, telekommunikasiya xətləri Ermənistandan yan keçdi, elektroenergetika layihələri Ermənistandan yan keçdi. Ermənistan mümkün olan gəlirlərdən məhrum edildi

Digər tərəfdən, Ermənistanı beynəlxalq arenada ifşa etmək, onların işğalçılıq siyasətini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq başlıca vəzifələrimizdən biri idi və buna nail olduq. Son 17 il ərzində demək olar ki, bütün aparıcı beynəlxalq təşkilatlar bizim mövqeyimizi dəstəkləyən qərar, qətnamələr qəbul ediblər. BMT Baş Assambleyası, hətta Avropa Şurası və Avropa Parlamenti kimi hər zaman anti-Azərbaycan mövqeyində dayanan təşkilatlar da məcbur olub münaqişə ilə bağlı həqiqəti əks etdirən qətnamələr qəbul etmişlər.

Biz Qoşulmama Hərəkatına üzv olduq. Yadımdadır, o vaxt bəziləri bunu səhv addım kimi qiymətləndirirdi. Ancaq mən bilirəm ki, bu, düzgün addım idi. Üzv olan kimi, dərhal 120 ölkənin dəstəyi ilə münafişəyə dair qətnamə qəbul etdik - bizim maraqlarımıza xidmət edən qətnaməni. Bu gün Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi öz sözümlü dünyə miqyasında deyirik. Onu da bir daha demək istəyirəm ki, müharibə zamanı BMT Təhlükəsizlik Şurasında münafişə ilə bağlı bizə sərf etməyən qərəzli anti-Azərbaycan təşəbbüslərinin qarşısının alınmasında Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələr öz sözünü dedi. Bu təşəbbüs baş tutmadı.

Biz İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə sıx əlaqələr qurduq. Tarixdə bu gün bu əlaqələr ən yüksək zirvədədir. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı bu münafişə ilə bağlı düzgün, həqiqəti əks etdirən, beynəlxalq hüququ əks etdirən qətnamələr qəbul etdi. Biz müsəlman ölkələri ilə təmaslar əsnasında onlara erməni vəhşilikləri haqqında məlumat çatdırırdıq. Dağıdılmış, təhqir edilmiş məscidlərin şəkillərini mən öz həmkarlarıma göstərmişdim və sual verirdim ki, siz bundan sonra bu ölkə ilə necə əlaqələr qurursunuz? Bu şəkilləri görəndən sonra siz onlarla necə görüşürsünüz, onların əlini sıxırırsınız? AXI, bütün bu vəhşiliklər təkcə bizə qarşı yox, bütün müsəlman aləminə qarşı edilən cinayətdir.

Biz regionda qonşu ölkələrlə sıx münasibətlər qurduq. Çünki əvvəllər nədənsə hesab olunurdu ki, regionda Azərbaycanın ənənəvi müttəfiqləri var və Ermənistanın ənənəvi müttəfiqləri var. Biz bu konsepsiyayı darmadağın etdik. Bu gün qonşularımızın hamısı bizim yaxın dostlarımızdır. Bizim bütün qonşularımızla həm ikitərəfli, həm üçtərəfli formatda çox gözəl əməkdaşlığımız var. Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə üçtərəfli formatı var, Azərbaycan-İran-Türkiyə üçtərəfli formatı var, Azərbaycan-İran-Rusiya üçtərəfli formatı var. Ermənistanın hər hansı ölkələrlə bu formatı varmı? Yoxdur. Bu, bizim siyasətimizin düzgün olmasının bariz nümunəsidir. Biz Ermənistanı onların uzun illər saydıqları dayaq nöqtələrindən məhrum etdik. Çünki siyasətimizi düzgün qurmuşuq. Hər zaman öz siyasətimizi açıq aparmışıq. Heç bir ölkəyə qarşı heç bir avantürada yer almamışıq. Demişdim ki, Azərbaycan ərazisindən heç bir ölkəyə qarşı, o cümlədən, ilk növbədə, qonşulara qarşı heç bir təxribat xarakterli addım, təşəbbüs olmayacaq. Beləliklə, dünyada, regionda, qonşular arasında hörmət qazanmışıq və ölkəmizi gücləndirmişik. Bizimlə hesablaşmağa başlamışlar. Bizim sözümlə inandırdılar və inanırlar. Həmişə demişəm, sözüm imzam qədər qüvvətlidir.

Ona görə, bütün bu amillər öz rolunu oynadı. Ermənistanın təqdim etdiyi saxta tarixi darmadağın etmişik, beynəlxalq tədbirlərdə dünya ictimaiyyətinə Kürəkçay sülh müqaviləsi haqqında kifayət qədər dolğun məlumat vermişik. Hər kəs gördü ki, erməni xalqı Qarabağ bölgəsində, sadəcə olaraq, son 200 il ərzində yaşayır, oraya köçürülüblər. Xocalı həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmışıq və çatdırırıq. Xocalı haqqında son 17 ilə qədər kimsə danışdı? Sanki belə bir cinayət olmayıb. Sanki bu soyqırımı olmayıb. Çünki Ermənistan bunu ört-basdır etməyə çalışırdı. Hətta bu hərbi cinayəti Azərbaycanın üstünə atmaq istəyir. Necə ki, Vətən müharibəsi dövründə Gəncəni və digər şəhərləri Ermənistan ərazisindən ballistik raketlərlə atəşə tutandan sonra deyirdi ki, Azərbaycan bunu özü edib. Belə həyasız ölkə ola bilərmi? Belə vicdansız adamlar ola bilərmi? Görünür ki, ola bilər. Bu da Ermənistandır. Ona görə, Xocalı həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün çox böyük səylər göstərdik - həm dövlət, həm Heydər Əliyev Fondu. Bu gün 13 ölkə Xocalı soyqırımını rəsmən soyqırımı kimi tanıyıb. Müharibə haqqında həqiqətləri, dağıdılmış şəhərlər, kəndlər haqqında həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırdıq. Halbuki bizim o kəndlərə, şəhərlərə getmək imkanımız yox idi. Heç bir beynəlxalq

təşkilat oraya getmirdi. UNESCO, hansı ki, bu gün bizə irad tutmağa çalışır, guya biz erməni dini abidələrini burada qoruya bilməyəcəyik. Halbuki bu, yalandır. Azərbaycanda bütün dinlərin abidələri qorunur. Bir dəfə gedib o torpaqlara? Bir dəfə Şuşa məscidində olub? Zəngilanda dağıdılmış məsciddə olub? Ağdam məscidində olub? Orada ermənilər donuz, inək saxlayırdılar. İndi bizə irad tuturlar.

Ermənistan oralara heç kimi buraxmırdı, heç kimi. Hətta Minsk qrupuna sədrlik edən ölkələrin səfirlərini buraxmırdı. Biz güc-bəla ilə iki dəfə nail olduq ki, Minsk qrupu işğal edilmiş torpaqlara faktaraşdırıcı missiya göndərsin. Sonuncu missiya on il bundan əvvəl getmişdi. Hər il mən bunlara deyirdim ki, niyə getmirsiniz? Gedin, oraya baxın, qanunsuz məskunlaşma gedir. Bizim bütün şəhərlərimiz, kəndlərimiz dağıdılır. Kəndlərimizin, şəhərlərimizin adları dəyişdirilir, tarixi abidələrimiz dağıdılır, yaxud da ki, erməniləşdirilir. Getmirdilər ki, Ermənistan buraxmır. Ermənistan kimdir ki, buraxmasın. Ona görə, bax, bütün bu işləri görərkən biz Qələbə günümüzü yaxınlaşdırırdıq. Əgər mənim əvvəlki çoxsaylı çıxışlarıma nəzər yetirsəniz, görürsünüz, demişdim ki, hər gün hər birimiz bu müqəddəs anı öz əməyimizlə yaxınlaşdırmalıyıq və yaxınlaşdırdıq, bu müqəddəs Qələbə anı gəldi.

Müharibənin qaçılmaz olması ilə bağlı artıq neçə ildir ki, regionun işləri ilə məşğul olan müxtəlif ekspertlər öz fikirlərini ifadə edirlər. Eyni zamanda, bütün bu illər ərzində bizə ünvanlanan sifarişlər arasında, necə deyərlər, bir tezis üstünlük təşkil edirdi ki, münaqişənin hərbi həlli yoxdur. Kimsə bunu ortalığa atıb. Mən təxminən bilirəm kim. Bütün başqa təşkilatlar, bu işə aidiyyəti olan - olmayan, bölgə məsələləri ilə məşğul olan - olmayan, hamı elə bir ağızdan deyirdi ki, münaqişənin hərbi həlli yoxdur.

Mən son illər ərzində bir çox ölkələrdə rəsmi səfərlərdə olmuşam - əlbəttə ki, həm bölgə ölkələrində və başqa ölkələrdə. Bütün bu səfərlər işıqlandırılıb. Bir çox hallarda heç bölgə ilə, bizim regionumuzla əlaqəsi olmayan hansısa həmkarım deyirdi ki, münaqişənin hərbi həlli yoxdur. Sən haradan bilirən? Deyiblər ki, bax, bunu deməlisən İlham Əliyevə, müxtəlif dairələr deyiblər. Dünya idarəetməsində fəal rol oynayan ölkələr, dairələr bunu deyirdilər, belə demək lazımdır ki, bizi bu yoldan çəkindirsinlər, heç vaxt bu olmasın. Status-kvo əbədi qalsın, dəyişdirilməsin. Halbuki, bəzən də deyirdilər ki, status-kvo qəbul edilməzdir. Amma sonra bundan da, necə deyərlər, vaz keçdilər. Başladılar deməyə ki, status-kvo dayanıqlı deyil. Deməli, qəbul ediləndir. Amma bizim üçün qəbul edilən deyildi. Biz Ermənistan, onun havadarları, onun himayədarları və ermənipərəst qüvvələr qarşısına təkbaşına çıxmışdıq. Təkbaşına! Heç kimi bizi bizə sərf etməyən sülh müqaviləsi variantına məcbur edə bilmədi. Halbuki bir neçə dəfə belə cəhdlər oldu. Bir neçə dəfə, hətta müəyyən saxtakarlıq edərək sənədlərin tərtibatında guya səhvlər olub deyə bizi hansısa varianta təhrik etməyə, sövq etməyə çalışırdılar. Amma keçmədi, keçməyəcəkdi. Çünki güclü iradə var idi və var. Azərbaycan xalqının maraqları hər şeydən üstündür. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi ən başlıca vəzifə idi və biz bu vəzifəyə, bu hədəfə doğru inamla addımlayırdıq.

Son illərdə vəziyyət gərginləşməyə başlamışdı. Artıq Ermənistan da öz niyyətini gizlədə bilmirdi. Çünki danışıqların mənası artıq faktiki olaraq itmişdi və təkcə bu son iki il ərzində yox, təqribən 5-6 il ərzində. Ermənistan işğal edilmiş torpaqlarda müntəzəm olaraq hərbi təlimlər keçirirdi. O hərbi təlimlər Ağdam rayonu ərazisində keçirilirdi. Ermənistan rəhbərliyinin sözlərinə görə, bu təlimlərdə 10 minlərlə canlı qüvvə iştirak edirdi. Bizim mövqelərimizə qarşı hücum təşkil edilirdi. Hərbi vertolyot hücum etmişdi və o vertolyot vuruldu.

Bu da Ermənistana imkan verdi ki, bunu bəhanə gətirərək desin, bəli, Azərbaycan bizim vertolyotumuzu vurdu, indi danışıqlar dayanmalıdır. Hər dəfə müəyyən irəliləyişə imkan yarandıqca, belə təxribatlara əl atırdılar.

Aprəl döyüşləri Ermənistana dərs olmadı. Bir neçə gün davam edən Aprəl döyüşləri kiçik də olsa, bizim qələbəmizlə nəticələndi. Ermənistan məcbur oldu, yerinə oturduldu, torpaqlarımızın bir hissəsini işğalçılardan azad etdik, göstərdik ki, bizi heç kim və heç nə yolumuzdan döndərə bilməz, çəkindirə bilməz. Amma dərs olmadı onlara. Aprəl döyüşlərindən sonra Ermənistanın o vaxtkı rəhbərliyi demək olar, söz vermişdi ki, işğal edilmiş torpaqlardan çıxacaq. Bu, həqiqətdir. Amma sonra orada ya özləri təşkil etmişdilər, ya doğrudan da belə hadisə baş verdi, polis bölməsi zəbt edildi, terrorçu qrup orada terror aktı törətdi və ondan sonra Ermənistan rəhbərliyi dedi ki, görürsünüz, burada vəziyyət gərgindir, biz bunu edə bilmirik. Bizi aldatdılar. 2018-ci ildə Günnüt əməliyyatı - Naxçıvan əməliyyatı da bizim uğurlu əməliyyatımız idi. Biz böyük ərazini götürdük, işğaldan azad etdik və strateji yüksəklikləri zəbt etdik. Yenə də dərs olmadı. Yəni, biz onlara şans verirdik. 2018-ci ildə Ermənistanda, - indi bəziləri buna inqilab deyir, bəziləri çevriliş deyir, özləri bilirlər, - dəyişiklik baş verdi, ümidlər oyandı və bu ümidlər əsassız deyildi. Mən dərinə getmək istəmirəm. Biz ümid edirdik ki, yeni rəhbərlik keçmiş səhvlərdən təmizlənəcək və bu məsələ öz həllini tapacaq. Amma bu da baş vermədi. Demək olar ki, bir ildən sonra bizə qarşı qəbul edilməz addımlar atıldı, bizi faktiki olaraq aldatdılar, öz daxili problemlərini həll etmək, daxili müxalifəti əzmək, həbs etmək üçün vaxt uddular. Ondən sonra nə oldu, Azərbaycan xalqı yaxşı bilir. Qəbul edilməz bəyanatlar, Azərbaycan xalqının təhqir edilməsi, yersiz hərəkətlər, biabırçı addımlar, bəyanatlar və təxribat xarakterli hərbi əməliyyatlar - iyul ayında, avqust ayında və nəhayət, sentyabrın 27-də. Mən dedim yetər artıq, irəli! 44 gün ərzində düşmənin ordusu məhv edildi. Bu gün Ermənistan ordusu yoxdur.

Müharibə dövründə mən əziz xalqımı müharibə ilə bağlı müntəzəm olaraq məlumatlandırırıdım. Müharibənin gedişatı xalqımızın gözü qabağında keçirdi. Müharibədən sonra bəzi əməliyyatlar haqqında, bəzi qərarlar haqqında müəyyən məlumat da verilir. Bu məsələyə çox vaxt ayırmaq istəmirəm. Amma 44 gün ərzində Azərbaycan Ordusu Ermənistan ordusunu darmadağın etdi. Bizim qəhrəman əsgər və zabitlərimiz Azərbaycanın gücünü göstərdi. Düzgün planlaşdırılmış və həyata keçirilmiş əməliyyatlar sayəsində, texniki imkanlardan istifadə edərək, qəhrəman övladlarımızın qəhrəmanlığına, rəşadətinə söykənərək biz mümkün olmayanı etdik, düşməni məhv etdik, düşmən ağ bayraq qaldırdı, düşmən diz çökdü. Üç yüzdən çox şəhər və kəndlərimizi işğaldan azad edəndən sonra, qədim Azərbaycan şəhəri, hamımız üçün doğma olan Şuşanı və ardınca bir çox kəndləri azad edəndən sonra düşmən tam təslim oldu, kapitulyasiya aktına imza atdı və işğalda olan digər torpaqlardan geri çəkilməyə məcbur oldu.

Müharibə arxada qaldı. Müharibə bizim gücümüzü göstərdi, əyilməz iradəmizi göstərdi, birliyimizi göstərdi, müharibə rəmzinə, qələbə rəmzinə çevrilən dəmir yumruq öz gücünü göstərdi. Bu, həm birlikdir, həm gücdür. Cəmiyyətimizdə birlik də var, ölkəmizin gücü də var və həmişə olacaq. Əgər kimsə Ermənistanda bu gün revanş hissi ilə yaşayırsa, böyük səhv edir. O 44 günlük müharibəni onlar heç vaxt unutmasınlar. Bundan sonra əgər kimsə Azərbaycan xalqını təhqir etməyə çalışsa, elə dərslərini alacaq ki, o 44 günlük müharibə onun yanında yalan olacaq.

Azərbaycan Ermənistanı məğlub etdi. Bunu bütün dünya gördü, bu, dünyanın gözü qarşısında baş verdi. Heç kimi bizi dayandıra bilmədi. Demişdim ki, sona qədər gedəcəyik, tarix versinlər bizə, tarix versinlər ki, işğalçı Ermənistan dövləti bizim torpaqlarımızdan nə vaxt çıxacaq. Tarix verildəndən sonra biz hərbi əməliyyatlarımızı dayandırdıq.

Bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Hər il mən xalqa müraciət edərkən dünya azərbaycanlılarını bu gün münasibətilə və Yeni il münasibətilə təbrik edirəm. Bu dəfə isə bu təbrikin xüsusi önəmi var. Mən bilirəm ki, dünyada yaşayan azərbaycanlılar müharibə dövründə Azərbaycanda gedən prosesləri, müharibəni yaxından izləyiblər. Onlar öz dəstəyini ifadə edirdilər. Mənə göndərilən minlərlə məktub arasında xaricdə yaşayan azərbaycanlılardan da kifayət qədər çox məktublar vardır. Onlar həm mənəvi dəstək göstərdilər, həm də həmrəylik göstərdilər. Bu gün onlara müraciət edərək deyirəm, siz fəxr etməlisiniz və fəxr edə bilərsiniz ki, qəhrəman Azərbaycan xalqının övladlarısınız. Bu gün hər bir azərbaycanlı, hər bir Azərbaycan vətəndaşı və xaricdə yaşayan soydaşlarımız haqlı olaraq fəxr edə bilərlər ki, biz müzəffər xalqın övladlarıyıq, nümayəndələriyə.

Mən bütün soydaşlarımızı bu bayram münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Bütün Azərbaycan xalqını, ilk növbədə, tarixi Zəfər münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Gələcəkdə bizi böyük işlər gözləyir, ölkəmiz üçün yeni dövr başlayır, quruculuq dövrü, inkişaf dövrü, torpaqlarımızın bərpası günləri bizi gözləyir. Bu dövr şərəfli dövr olacaqdır. Baxmayaraq ki, düşmən işğal etdiyi və artıq azad olunmuş torpaqlarda hər şeyi dağıdıb, biz bütün şəhərlərimizi bərpa edəcəyik, kəndlərimizi bərpa edəcəyik, Qarabağ bölgəsində cənnət yaradacağıq. Bizim xalqımız buna layıqdır. Bizim xalqımıza qələbə yaraşır və qələbə həmişə bizimlə olacaq!

Əziz bacı-qardaşlarım, sizi Yeni il münasibətilə, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Bütün Azərbaycan xalqını böyük Zəfər münasibətilə təbrik edirəm. İstərdim ki, Yeni il ərəfəsində hamımız birlikdə bizi Qələbəyə aparən şüarı deyək: Qarabağ Azərbaycandır!

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN DÜNYA
AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ
MÜRACİƏTİ**

01 yanvar 2022-ci il

-Əziz həmvətənlər.

2021-ci il arxada qaldı. 2021-ci il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur. İl ərzində qarşımıza qoyduğumuz bütün məqsədlərə çatdıq. Azərbaycan uğurla inkişaf etdi və bu gün daha güclü Azərbaycan dünyada tanınır.

Biz beynəlxalq arenada öz mövqelərimizi möhkəmləndirdik. Bizim beynəlxalq nüfuzumuz artdı, bir neçə beynəlxalq təşkilat çərçivəsində uğurla fəaliyyət aparmışıq. Bildiyiniz kimi, Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi bütün üzv ölkələrin maraqlarını müdafiə etmişik, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini müdafiə etmişik və təsadüfi deyil ki, Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin hamısı yekdilliklə Azərbaycanın sədrliyini daha bir il uzadaraq bizə böyük etimad göstərdi. BMT-dən sonra ikinci ən böyük təsisat, 120 üzvü olan təsisat Azərbaycana yekdilliklə bir daha öz dəstəyini ifadə etmişdir.

Bu il biz Türk Şurasına sədrliyimizi uğurla başa vurduq. Bildiyiniz kimi, noyabr ayında keçirilmiş Zirvə görüşündə Türk Dövlətləri Təşkilatı yaradılmışdır və bu təşkilat Qoşulmama Hərəkatı kimi Azərbaycanın haqlı işində daim bizə dəstək olmuşdur, Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi dönməndə daim dəstək ifadə etmişdir və son Zirvə görüşündə bütün üzv ölkələrin adından Azərbaycana torpaqlarımızın azad edilməsi ilə əlaqədar təbriklər ifadə olunmuşdur.

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ənənəvi olaraq Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləyən beynəlxalq təşkilatdır. Bu il də bu dəstəyi biz hiss etmişik, müharibədən sonra müharibənin nəticələrinin qəbul etdirilməsi üçün İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının fəaliyyətini mən yüksək qiymətləndirirəm.

Eyni zamanda, dekabr ayında NATO və Avropa İttifaqına mənim uğurlu səfərlərim olub. NATO öz zirvə görüşlərində daim Azərbaycanın suverenliyini, ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən qətnamələr qəbul etmişdir. Doqquz zirvə görüşündə bu qətnamələr qəbul edilmişdir. Bu dəfə də bu dəstək ifadə olundu. Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı Zirvə görüşünün yekununda qəbul edilmiş yekun sənəddə ölkələrin ərazi bütövlüyü, suverenliyi bir daha dəstəklənir.

Yəni, bütün dünya İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrini qəbul etdi. Hesab edirəm ki, müharibədən sonra cərəyan edən proseslər bizim haqlı olduğumuzu bütün dünyaya bir daha sübut etdi. Bunun çox böyük əhəmiyyəti var. Çünki İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə bizə qarşı əsassız ittihamlar səsləndirilirdi. Bu əsassız ittihamların heç birinin real təsdiqi olmadı və müharibədən sonrakı dövr bunu bir daha göstərdi. Ona görə, müharibə reallıqlarını, müharibədən sonrakı reallıqları qəbul etdirmək, hesab edirəm ki, siyasi baxımdan çox önəmli hadisə kimi sayıla bilər.

Beynəlxalq arenadakı fəaliyyətimizə gəldikdə, bildirməliyəm ki, bizim qonşu dövlətlərlə əlaqələrimiz uğurla inkişaf etdi. Bu əlaqələr ənənəvi olaraq dostluq, əməkdaşlıq üzərində qurulubdur. Türkiyə ilə bu il imzalanmış Şuşa bəyannaməsi Türkiyə-Azərbaycan əlaqələrini rəsmən müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırır, halbuki faktiki olaraq bu, müttəfiqlik əlaqələri idi, amma bu, artıq rəsmən təsdiqləndi və əlbəttə ki, bu bəyannamənin Şuşa şəhərində imzalanmasının xüsusi mənası var idi.

Rusiya ilə əlaqələrimiz uğurla inkişaf edir. Əminəm ki, növbəti dövrdə Rusiya ilə də bizim əlaqələrimiz daha yüksək səviyyəyə rəsmən qaldırılacaqdır.

Digər qonşularla, İran və Gürcüstanla daim təmaslar əsnasında, fikir mübadiləsi əsnasında dostluq və tərəfdaşlıq əlaqələri daha da inkişaf etmişdir. Artıq regionda çoxtərəfli əməkdaşlıq platformu formalaşır və əlbəttə ki, bu, bizim maraqlarımıza cavab verir.

Qonşular haqqında danışanda təbii olaraq Ermənistanı mən heç vaxt bu kateqoriyadan olan ölkələrə daxil etmirdim. Bu gün də hələ ki, daxil etmirəm. Amma ümid edirəm ki, nə vaxtsa Ermənistanla da bizim qonşuluq əlaqələrimiz qurulacaq. Hər halda İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrini qəbul edərək Ermənistan da regional çərçivədə öz rolunu artırmağa bilər. Hər halda noyabr və dekabr aylarında Soçi və Brüssel şəhərlərində keçirilmiş görüşlər ümidvericidir və ümid edirəm ki, bu görüşlərdə əldə edilmiş razılaşmalar 2022-ci ildə real həyatda öz əksini tapacaqdır.

Biz İkinci Qarabağ müharibəsini heç vaxt unutmamalıyıq. İşğal dövründə törədilmiş vəhşilikləri unutmamalıyıq və unutmayacağıq. Biz şəhidlərimizin xatirəsini daim öz qəlbimizdə yaşadacağıq. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin, onların qəhrəmanlığı və minlərlə, on minlərlə Azərbaycan əsgər-zabitinin qəhrəmanlığı, peşəkarlığı sayəsində biz işğala son qoyduq, doğma torpaqlarımızı azad etdik, tarixi Zəfər çaldıq və bu Zəfər bizim tariximizdə əbədi qalacaq. Azərbaycan xalqı artıq dünyada müzəffər xalq kimi, Azərbaycan dövləti isə müzəffər ölkə kimin tanınır. Onu da bildirməliyəm ki, bu il Azərbaycana olan ənənəvi dəstək və

hörmət daha da artdı və bunun başlıca səbəbi İkinci Qarabağ müharibəsindəki Zəfərimiz, müharibə dövründə bütün müharibə qaydalarına riayət etməyimiz və müharibədən sonra özümüzü ləyaqətlə aparmağımız idi.

Bununla paralel olaraq, biz hərbi gücümüzü bundan sonra da artıracağıq. 2021-ci ildə də bu istiqamətdə əməli addımlar atılıb, yeni silahlar, texnikalar alınıb və alınacaqdır. Eyni zamanda, hərbi birləşmələrimizin hazırlıq işinə də böyük əhəmiyyət verilir. İkinci Qarabağ müharibəsində bütün dünya Azərbaycanın hərbi gücünü gördü, Müdafiə Nazirliyinin xüsusi təyinatlıları artıq bütün dünya tərəfindən tanındı, onların qəhrəmanlığı, fədakarlığı, peşəkarlığı dastana çevrildi. Onu da bildirməliyəm ki, bu il artıq Azərbaycanda yeni hərbi birləşmə yaradılmışdır - Komando Qüvvələri. Bu Komando Qüvvələri istənilən hərbi vəzifəni icra etməyə hazırdırlar, onların sayı durmadan artır və artacaq. Beləliklə yeni çevik, peşəkar və çox böyük imkanlara malik olan silahlı birləşmənin yaradılması onu deməyə əsas verir ki, biz hər an öz torpaqlarımızı, öz sərhədlərimizi qorumağa hazır olmalıyıq. 2021-ci ildə Ermənistan-Azərbaycan sərhədində baş vermiş bəzi insidentlər onu göstərdi ki, Azərbaycan üstünlüyü tam öz əllərində saxlayır.

Azad edilmiş torpaqlarda bu il geniş quruculuq-bərpa işlərinə start verildi. Deyə bilərəm ki, dünya müharibələrinin tarixində müharibələrdən sonra bu sürətlə heç bir yerdə quruculuq-bərpa işləri aparılmayıb. Bu işlər haqqında Azərbaycan vətəndaşları müntəzəm olaraq məlumatlandırılır. Əgər mən bu haqda danışmağa başlasam, yəqin ki, bir neçə saat vaxt lazım olacaq, hər şey göz qabağındadır. Bizim əsas vəzifəmiz keçmiş köçkünləri tezliklə dədə-baba torpaqlarına qaytarmaqdır və biz buna nail olacağıq.

Eyni zamanda, Azərbaycanın bütün yerlərində inkişaf müşahidə olunur. Regional inkişaf proqramı uğurla icra edilir. Bu il mən bölgələrə çoxsaylı səfərlər sayəsində əlavə imkanların aşkar edilməsi üçün səylər göstərmişəm və mənim səfərlərim müntəzəm xarakter daşıyır. Azərbaycanın bölgələrinə bu il 47 dəfə səfər etmişəm, bu səfərlərin 32-si azad edilmiş torpaqlara olan səfərlərdir. Təkcə Şuşa şəhərinə 7 dəfə getmişəm. Biz Şuşada böyük quruculuq işlərinə start verdik və azad edilmiş torpaqlar arasında təbii olaraq ən genişmiqyaslı bərpa işləri Şuşa şəhərində aparılır. Eyni zamanda, digər şəhər və kəndlərdə çox genişmiqyaslı işlər aparılır və aparılacaq.

Əlbəttə ki, bütün bu işlərə nail olmaq üçün iqtisadiyyatımız uğurla inkişaf etməlidir. Həm Azərbaycanda, həm dünyada hər kəs yaxşı bilir ki, Azərbaycan təkbaşına, heç kimdən bir manat, bir dollar yardım almadan bu işləri görür. Azad edilmiş bütün torpaqlarda görülmüş işlər Azərbaycanın dövlət büdcəsi hesabına aparılır. Heç bir yardım almamışıq, heç bir kredit almamışıq, bu işləri öz gücümüz hesabına görürük. Əlbəttə, əgər iqtisadi

inkişaf sürətlə getməsə, bu işləri bu sürətlə aparmaq mümkün olmayacaq. Görülmüş işlər nəticəsində demək olar ki, biz artıq postböhran dövrünə qədəm qoyduq. Azərbaycan iqtisadiyyatı bu ilin 11 ayında 5,3 faiz, qeyri-neft iqtisadiyyatı isə 6,4 faiz artıb. Sənaye istehsalı 5,5 faiz, qeyri-neft sektorunda sənaye 20,7 faiz artıb. Valyuta ehtiyatlarımız 2,2 milyard dollar artıb. Ticarət əlaqələrimizin müsbət saldosu 9,4 milyard dollardır. Xarici dövlət borcumuz ümumi daxili məhsulumuzun cəmi 17 faizini təşkil edir və bu il ərzində həm mütləq rəqəmlərdə, həm ümumi daxili məhsula nisbətə xarici dövlət borcu azalıb.

Yəni, bu göstəricilərlə hər bir ölkə öyünə bilər. Amma bizim üçün bu, təbiidir. Çünki Azərbaycan xalqı görür ki, uzunmüddətli, düzgün strategiyanın həyata keçirilməsi nəticəsində iqtisadi inkişaf göz önündədir. Eyni zamanda, iqtisadi sahədə aparılan islahatlar, şəffaflıq, korrupsiya və rüşvətxorluqla mübarizə öz nəticələrini verməkdədir. Təkcə vergi orqanları sayəsində xəzinəyə proqnozdan əlavə 1,4 milyard manat pul daxil edilib və bu puldan istifadə edərək biz geniş sosial paket tədbirlərini keçiririk. Yanvarın 1-dən maaşlar, pensiyalar, təqaüdlər əhəmiyyətli dərəcədə artırılacaq. İki milyon yüz min insanı əhatə edən bu sosial paketin ümumi həcmi 1,5 milyard manatdır. Baxın, vergi orqanları xəzinəyə ancaq proqnozdan əlavə 1,4 milyard manat pul cəlb ediblər, onun hamısı və artıqlaması ilə sosial məsələlərin həllinə yönəldilib. Mən əvvəllər də demişəm ki, əlavə vəsait toplandıqca, ilk növbədə, biz bu vəsaiti sosial layihələrə yönəldəcəyik. Eyni zamanda, azad edilmiş torpaqlarda görülən işlər də sosialyönümlü işlərdir. Çünki o işlərin mütləq əksəriyyəti sosial xarakter daşıyır, keçmiş məcburi köçkünlərin tezliklə o ərazilərə qaytarılmasına hesablanıbdır.

Hesab edirəm ki, bu il COVID-lə mübarizədə yaxşı nəticələr əldə edilib, pandemiya tam nəzarət altındadır. Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki, bu sahədə vəziyyət qəbul ediləndir. Eyni zamanda, aparılan genişmiqyaslı peyvəndlənmə siyasəti, peyvəndlənmə işləri bizə kömək göstərir. Əhalinin təxminən 50 faizi artıq 2 doz peyvənd alıb. 18 yaşdan yuxarı olan əhaliyə gəldikdə isə, bu rəqəm 62 faizə çatır. Ümumilikdə 11 milyondan çox doz vaksin vurulubdur və bu bəla ilə biz yeni ildə də ciddi mübarizə aparacağıq.

Biz 2022-ci ildə Şuşa şəhərinin 270 illiyini qeyd edəcəyik. Pənahəli xan 1752-ci ildə Şuşanın təməlini qoyub və biz yeni ildə bu yubileyi böyük təntənə ilə qeyd edəcəyik. Bu şanlı tarixi nəzərə alaraq və Şuşanın bərpasının sürətləndirmək məqsədilə mən yeni ili “Şuşa İli” elan edirəm.

Bildiyiniz kimi, bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Əminəm ki, dünya azərbaycanlıları bu bayramı ruh yüksəkliyi ilə qeyd edirlər. Artıq ikinci ildir ki, ruh yüksəkliyi ilə qeyd edirlər. Çünki mən bilirəm ki, bu işğal dövrü və işğalla bağlı olan məsələlər xaricdə yaşayan azərbaycanlılara da böyük

əzab-əziyyət verirdi. Çünki ermənilərlə müxtəlif ölkələrdə ünsiyyətdə olarkən onların təkəbbürlü baxışları əminəm ki, dünya azərbaycanlılarını incidirdi. İndi isə vəziyyət tam fərqlidir. Biz heç vaxt təkəbbürlü olmamışıq, amma hər zaman öz gücümüzü hiss etmişik. Bu gün əminəm ki, dünya azərbaycanlıları yaşadıkları bütün ölkələrdə başı dik, alnı açıq, üzü ağ gəzirlər və öz tarixi vətəni olan Azərbaycanla haqlı olaraq fəxr edirlər.

Əziz həmvətənlər, qeyd etdiyim kimi, bu il ölkəmiz üçün uğurlu olub. Əminəm ki, 2022-ci il də uğurlu olacaq. Çünki ölkədə mövcud olan birlik, həmrəylik və gözəl ab-hava bu reallığı bizə təmin edəcək. Mən isə Prezident kimi, Ali Baş Komandan kimi hər zaman Azərbaycanın maraqlarının keşiyində duracağam, ölkəmizin hərtərəfli inkişafı, hərbi gücünün artırılması, vətəndaşların daha yaxşı yaşaması üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm.

Mən sizi ürəkdən təbrik edirəm. Bayramınız mübarək olsun!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti

01 yanvar 2023-cü il

- Əziz həmvətənlər.

Bir il əvvəl Yeni il bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına müraciət edərkən demişdim ki, əminəm, 2022-ci il də ölkəmiz üçün uğurlu olacaq. Belə də oldu. Qarşımızda duran bütün vəzifələr icra edildi, Azərbaycan daha da gücləndi.

İki il əvvəl döyüş meydanında qazandığımız tarixi Qələbəmizi siyasi müstəvidə daha da möhkəmləndirdik. Bu ilin oktyabr ayında Praqa və Soçi görüşlərində Ermənistan ölkəmizin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini rəsmən tanıdı. Hesab edirəm ki, bundan sonra Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması üçün bütün şərtlər təmin edildi və Azərbaycan tərəfindən təklif olunmuş məlum beş prinsip əsasında sülh müqaviləsi imzalana bilər.

Bu il biz hərbi gücümüzü daha da artırmışıq, bu sahəyə daim böyük diqqət göstərilir. Azərbaycan həm İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə öz hərbi gücünü göstərmişdir, eyni zamanda, müharibədən keçən iki il ərzində biz aparılan islahatlar nəticəsində, yeni silahlı birləşmələrin yaradılması nəticəsində, silahlar və müasir texnika ilə ordumuzu təchiz etməyimiz nəticəsində daha da böyük hərbi potensiala malik olduq.

Bu il bir neçə hərbi əməliyyat keçirildi və bu əməliyyatlar döyüş qabiliyyətimizin yüksək səviyyədə olmasını bir daha təsdiqlədi. Fərrux əməliyyatı, "Qisas" əməliyyatı, eyni zamanda, sentyabr ayında Azərbaycan və Ermənistan sərhədi istiqamətində gedən toqquşmalar bizim növbəti parlaq qələbəmizlə nəticələndi. Sərhəd toqquşmaları nəticəsində Azərbaycan bir çox əlverişli strateji yüksəkliklərdə öz mövqelərini daha da möhkəmləndirə bilmişdir.

Avqustun 26-da - nəzərdə tutulmuş vaxtdan xeyli əvvəl biz Laçın şəhərini də azad etdik və eyni zamanda, Laçın rayonunun Zabux və Sus kəndlərinə də qayıtdıq. Bu da böyük nailiyyətdir. Artıq Laçın şəhərində çox genişmiqyaslı quruculuq-bərpa işləri aparılır. Əminəm ki, biz 2023-cü ildə laçınlıları Laçına qaytaracağıq, ilk keçmiş köçkünlər öz doğma torpağına qayıdacaqlar.

Eyni zamanda, bu il Ağal kəndində həyat artıq bərpa edilib. Birinci layihə icra edilmişdir və zəngilanlılar öz doğma torpağına qayıtmışlar. Bu, tarixi hadisədir. Çünki müharibədən iki il keçmədən – cəmi il yarım sonra biz artıq birinci keçmiş köçkünləri öz doğma torpaqlarına qaytarmışıq, onlar üçün gözəl şərait yaratmışıq. Bu, bir daha onu göstərir ki, dövlətimiz güclüdür və iradəmiz yerindədir. Eyni zamanda, bu, xalqımızın böyüklüyünü göstərir. Onu göstərir ki, bizim vətəndaşlarımız öz dədə-baba torpaqlarına bağlıdır, necə deyərlər, torpaq çəkir. Hətta heç vaxt o yerləri görməyən gənclər, uşaqlar, məktəblilər böyük həvəslə Ağalıya qayıdıblar və bu, bir daha xalqımızın böyüklüyünü göstərir. Onu göstərir ki, məcburi köçkünlər qayıdış gününü səbirsizliklə gözləyirlər.

Böyük Qayıdış Proqramı uğurla icra edilir. Bir neçə şəhərdə artıq inşaat işləri geniş vüsət almışdır. İlk növbədə Şuşa, eyni zamanda, Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Laçın şəhərlərində geniş quruculuq işləri gedir,

xəstəxanalar, məktəblər, yaşayış binaları inşa edilir. Bununla bərabər, 10-dan çox kəndin Baş planı təsdiqləndi və bir neçə kəndin təməlini mən şəxsən qoymuşam. Bütövlükdə deməliyəm ki, azad edilmiş bütün şəhərlərimizin və qəsəbələrimizin Baş planları hazırlandı, təsdiqləndi. Bütün işlər Baş planlar əsasında gedəcək. Eyni zamanda, Böyük Qayıdış Proqramında bizim bütün planlarımız öz əksini tapıb və əminəm ki, yüz minlərlə keçmiş köçkün yaxın gələcəkdə öz doğma torpağına qayıdacaq.

Əlbəttə ki, bununla paralel olaraq, minatəmizləmə işləri aparılır. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan bizə dəqiq mina xəritələrini verməyib, 300-ə yaxın azərbaycanlı müharibədən sonrakı dövrdə mina faciəsi nəticəsində ya həlak olmuş, ya da ağır yaralanmışdır.

Bu il biz Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanının açılışını etdik. Bu, azad edilmiş torpaqlarda ikinci hava limanıdır. Üçüncü hava limanı isə maksimum iki ildən sonra istifadəyə veriləcək.

Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə əlaqədar genişmiqyaslı işlər aparılır, dəmir yolları, avtomobil yolları çəkilir. Zəngəzur dəhlizinin açılması mütləq olmalıdır, Ermənistan bunu istəsə də, istəməsə də. Biz ortaya güclü iradə qoymuşuq, bütün işlər plan üzrə gedir. Bizim tələbimiz əsaslıdır və ədalətlidir. Azərbaycanın əsas hissəsi ilə onun ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə bizim bağlantımız olmalıdır və olacaqdır.

Azad edilmiş ərazilərdə bizim tarixi binalarımız, o cümlədən məscidlərimiz əsaslı şəkildə bərpa edilir və yenidən inşa olunur. Mən bu rəqəmi səsləndirmişdim, ermənilər işğal dövründə 67 məsciddən 65-ni tamamilə yerlə-yeksan etmişlər. Onların bərpası, yenidən qurulması faktiki olaraq artıq başlamışdır və təmirə ehtiyacı olan məscidlər də təmir edilir. Onu da bildirməliyəm, bizim dini abidələrimizin inşası və təmiri ilə bağlı əsas rolu Heydər Əliyev Fondu oynayır. Faktiki olaraq bütün məscidlər Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə yenidən inşa edilir.

Əlbəttə ki, bütün bu nailiyyətlərə çatmaq üçün bizim güclü iqtisadiyyatımız olmalıdır və iqtisadi müstəqillik çoxdan təmin edilib. Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında nadir ölkələrdəndir ki, heç kimdən iqtisadi və siyasi cəhətdən asılı deyil. Əgər bu ilin iqtisadi göstəricilərinə nəzər salsaq görürük ki, postpandemiya dövrü üçün nəticələr qənaətbəxşdir. İqtisadiyyat təxminən 5 faiz artıb, qeyri-neft sektorunda 9 faizdən çox artıb. Bununla bərabər, bizim ümumi daxili məhsulumuz bu il rekord həddə - 130 milyard manata çatıb. Bu, tarixi nailiyyətdir. Bununla paralel olaraq bizim xarici dövlət borcumuz xeyli azalıb. Bu vəzifəni bir neçə il bundan qabaq mən hökumət qarşısında qoymuşdum ki, bizim xarici borcumuz ümumi daxili məhsulumuzun 10 faizinin altında olmalıdır. Keçən il 17 faiz idi, bu ilin son nəticələrinə görə 9,5 faizdir. Müqayisə üçün deyə bilərəm ki, bəzi inkişaf etmiş ölkələrdə xarici borc ümumi daxili məhsulun 100, 120, hətta 150 faizini təşkil edir. Yəni, biz tamamilə beynəlxalq maliyyə institutlarından asılı deyilik.

Əlbəttə, biz ümid edirik ki, beynəlxalq donor təşkilatları öz diqqətini bizə də istiqamətləndirəcəklər. Çünki bu dərəcədə böyük dağıntılar tarixdə olmayıb. Yəni, Azərbaycan böyük ekoloji fəlakətlə, urbisidlə üzləşib. Ancaq əfsuslar olsun ki, beynəlxalq donor təşkilatları bizə bir manat, ya bir dollar kömək etməyiblər. Nəinki donor təşkilatları, heç kim bizə kömək etmir, bütün bərpa işlərini öz hesabımıza aparırıq və aparacağıq.

Bu il energetika sahəsində çox əlamətdar hadisələr baş verib. İlin ortasında Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair memorandum imzalanmışdır. Artıq bu memorandum icra edilir, Azərbaycan dünya bazarlarına öz təbii qazının ixracatını artırır. Bu ilin sonunda - dekabrın 17-də isə yeni

böyük meqalayihəyə start verildi. Qara dənizin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilişi imkan verəcək ki, Azərbaycan bu sahədə də öz rolunu daha geniş miqyasda oynasın. Çünki bu elektrik enerjisinin əsas təchizatçısı Azərbaycan olacaq və bu, yaşıl enerji olacaqdır. Mən artıq bir neçə dəfə demişdim ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yaşıl enerji zonası olmalıdır. Artıq biz buna nail oluruq və olacağıq. Eyni zamanda, Azərbaycanın çox geniş bərpaolunan enerji mənbələri həm ölkəmiz üçün, həm də dünya üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Mən bu rəqəmləri bu yaxınlarda səsləndirmişdim, təsdiq edilmiş bərpaolunan enerji mənbələrinin potensialı 184 min meqavatdır. Bunun 157 mini Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda mövcuddur. Yəni, bu, ölkəmizi əvəzolunmaz tərəfdaşa, enerji sahəsində əvəzolunmaz tərəfdaşa çevirəcəkdir.

Biz ənənəvi olaraq regional inkişaf proqramı ilə ciddi məşğul olmuşuq. Mənim regionlara bu il 30 səfərim olubdur, o cümlədən 21 səfər azad edilmiş torpaqlardır.

Mən bu ili “Şuşa İli” elan etmişdim. Şuşanın 270 illiyini biz çox geniş və böyük təntənə ilə qeyd etdik. Gələn il isə “Heydər Əliyev İli” elan edilib. Gələn il biz Ulu Öndərin 100 illik yubileyini qeyd edəcəyik. Heydər Əliyevin xatirəsinə ən böyük hörmətimiz onun yoluna sədaqətimizdir. Biz bu yolla gedirik və bu gün Azərbaycan reallıqları, uğurlar, qələbələr, bax, bu yolun təməlinə dayanıb.

Bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Dünyada yaşayan bütün soydaşlarımızı ənənəvi olaraq səmimiyyətlə salamlayır, onlara uğurlar arzulayıram. Onlar bilirlər ki, güclü müstəqil Azərbaycan dövləti var və onların arxasında dayanır. Əminəm, bu gün xaricdə yaşayan azərbaycanlılar haqlı olaraq fəxr edirlər ki, müstəqil Azərbaycanın, müzəffər Azərbaycanın övladlarıdır.

Bu il Şuşada keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayı tarixi hadisə idi. Bu qurultayın məhz Şuşada keçirilməsi çox böyük rəmzi məna daşıyırdı. Necə ki, Azərbaycan cəmiyyəti, Azərbaycan vətəndaşları bir yumruq kimi birləşib, əminəm, dünya azərbaycanlıları, onların mütləq əksəriyyəti də eyni yanaşma göstərəcəklər. Hər halda güclü Azərbaycan dövləti onlar üçün böyük dayaqdır.

Əziz həmvətənlər.

Mən sizi Yeni il bayramı və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edir, cansağlığı, uğurlar arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti

01 yanvar 2024-cü il

- Əziz həmvətənlər.

2023-cü il arxada qalır. 2023-cü ildə ölkəmizin həyatında bir çox önəmli hadisələr baş vermişdir. Ancaq o hadisələrin arasında dövlət suverenliyimizin bərpası Azərbaycan xalqının yaddaşında əbədi qalacaqdır. 2023-cü ildə birgünlük antiterror əməliyyatı nəticəsində Azərbaycan öz dövlət suverenliyini tam bərpa etmişdir, işğalçı qüvvələrin Azərbaycan ərazisindən çıxarılması təmin edilmişdir, düşmən ordusu məhv edilmiş, düşmənin hərbi texnikası məhv edilmiş və ya qənimət kimi götürülmüşdür. Bu tarixi hadisə münasibətilə bir daha bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik etmək istəyirəm.

2020-ci ildə İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatanda bizim Bayrağımız Şuşada və azad edilmiş digər ərazilərdə qaldırılanda biz hamımız yaxşı bilirdik ki, işimiz yarımçıq qalıb. Azərbaycan öz dövlət suverenliyini tam bərpa etməli idi və bunu etdi.

Üç il ərzində biz bunu sülh yolu ilə həll etmək istəyirdik. Hesab edirdik ki, Ermənistan rəhbərliyi İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrini düzgün təhlil edərək özü üçün nəticə çıxaracaq. Əfsuslar olsun ki, bu, belə olmadı. Üç il ərzində Ermənistan öz üzərinə götürdüyü öhdəlikləri nəinki yerinə yetirmədi, hətta əksinə, bizə qarşı yeni hərbi təxribatlar hazırladı və onları həyata keçirdi. Qanunsuz olaraq torpağımızda məskunlaşmış 15 minlik Ermənistan ordusu Qarabağdan çıxarılmadı. Əksinə, yeni silahlar, sursatlar, hərbi texnika, minalar Qarabağa gətirildi və bizə qarşı mina terroru davam etdirildi.

Təbii ki, biz bu vəziyyətlə barışa bilməzdik. Dəfələrlə Ermənistan rəhbərliyinə və onun arxasında dayanmış Qərb ölkələrinə xəbərdarlıq etmişdik ki, bu vəziyyət davam edə bilməz. Ya separatçı rejim özünü buraxmalıdır, Ermənistan ordusu bizim ərazimizdən çıxarılmalıdır, ya da ki, biz güc tətbiq edərək dövlət suverenliyimizi özümüz bərpa edəcəyik. Əfsuslar olsun ki, bizim sözumüzə diqqət yetirilmədi. Sentyabrın 19-da başlamış və cəmi bir gün, ondan da az davam edən antiterror əməliyyatı Azərbaycan Ordusunun tam Zəfəri ilə nəticələnmişdir. Separatçı rejim çökmüş, bizim qarşımızda diz çökmüş, ağ bayraq qaldırmış, təslim olmuş, torpaqlarımızdan əbədi olaraq çıxarılmış və tarixin zibilxanasına atılmışdır. Bununla Azərbaycanda separatizmin kökü kəsildi və separatizm - bu bəla bizim torpağımızda bir daha baş qaldıra bilməz.

Azərbaycan Ordusu bir daha peşəkarlıq, qəhrəmanlıq, əsgər və zabitlərimiz fədakarlıq göstərmişlər. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Onların əziz xatirəsi bizim qəlbimizdə əbədi yaşayacaq. Onu bildirməliyəm ki, şəhidlərimizin qanı yerdə qalmadı. Həm Birinci, həm İkinci Qarabağ müharibəsi, həm antiterror əməliyyatı zamanı şəhid olmuş əsgər, zabitlərimizin, mülki şəxslərin, Xocalı qurbanlarının qisası döyüş meydanında alınmışdır.

2023-cü ilin aprel ayında isə biz ərazi bütövlüyümüzü tam bərpa etmişdik. Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Laçın istiqamətində sərhəd-buraxılış məntəqəsi qurulmuş və o gündən bəri Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa edilmişdir. Azərbaycan xalqı yaxşı xatırlayır ki, dünyada, xüsusilə Qərb ölkələrində

Ermənistanın arxasında dayanan, onlara daim dəstək göstərən ölkələrdə nə qədər hay-küy qaldırılmışdı, bizə qarşı əsassız ittihamlar irəli sürülmüşdü. Heç bir ittiham, heç bir təzyiq bizim iradəmizə təsir edə bilmədi. Mən o vaxt da demişdim ki, heç kim bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Biz haqq yolundayıq, öz sərhədimizi özümüz nəzarətə götürmüşük və heç kimə imkan vermərik ki, bizim torpağımızda at oynatsın. Bu, bizim torpağımızdır, bu torpağın sahibi bizik, nə lazım biliriksə, onu da edəcəyik, beynəlxalq hüquq çərçivəsində, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquq çərçivəsində. O da dərs olmadı işğalçılara, o da dərs olmadı onların arxasında dayanan anti-Azərbaycan qüvvələrə. Ona görə sentyabr ayında keçirilmiş antiterror əməliyyatı labüd idi və biz bunu keçirdik, bununla da fəxr edirik, qürur hissi keçiririk. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı, dünyada yaşayan hər bir azərbaycanlı haqlı olaraq qürur hissi keçirir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bu gün böyük tikinti meydançasına çevrilmişdir. Biz şəhərlərimizi, kəndlərimizi yenidən qururuq və artıq bu il 5 minə yaxın keçmiş köçkün öz doğma torpaqlarına qayıtmışdır. Bu ilin mart ayında - Novruz bayramı ərəfəsində Talış kəndində bayram sevinci yaşandı, köçkünlər öz doğma evlərinə qayıtmışdılar. Avqust ayında Füzuli şəhəri və Zabux kəndi bayram içində idi. Bu il Laçın şəhərinə Müstəqillik Gününü qeyd edərkən köçkünlər qayıtmışdır - 28 May tarixində Laçında böyük bayram günü idi. Ondan əvvəl, bildiyiniz kimi, Ağalı kəndində köçkünlər məskunlaşmış və beləliklə, beş yaşayış məntəqəsində indi həyat bərpa edilib.

Onu da bildirməliyəm ki, 2024-cü ildə bir neçə yaşayış məntəqəsinə keçmiş köçkünlər, qaçqınlar qayıdacaqlar. Bu müjdəni mən bu gün onlara vermək istəyirəm və bildirmək istəyirəm ki, il ərzində Kərkicahan, Malıbəyli, Turşsu kəndləri tam bərpa edilib keçmiş köçkünlərin sərəncamına veriləcək. Eyni zamanda, il ərzində Xocalı və Xankəndi sakinləri də öz evlərinə qayıdacaqlar.

Bundan başqa, bir neçə yaşayış məntəqəsi də keçmiş köçkünləri qəbul etməyə hazır olacaq. Biz - bu torpaqların sahibləri qurub-yaradanıq. Biz qurub-yaradan xalqıq. Ermənilər 30 il ərzində bizim torpaqlarımızı dağıdaraq bütün evləri, tarixi binaları, məscidlərimizi yerlə-yeksan etmiş, bizə qarşı soyqırımı, eyni zamanda, urbisid, ekosid törətmişlər. Bizim çaylarımız zəhərləndi, bizim meşələrimiz qırıldı. Bütün bunları edən Ermənistan dövləti idi. Əfsuslar olsun ki, bu cinayətlərə görə onlar bu günə qədər Qərbdə qınaq obyektinə çevrilmədi.

Bu gün Qərbdə ikili standartlar hökm sürür. Azərbaycan xalqı bunu yaxşı bilir və eyni zamanda, yaxşı bilir ki, biz bütün təzyiqlərə, bütün hədə-qorxulara, əsassız ittihamlara baxmayaraq bildiyimizi edəcəyik. Necə ki, etmişik, bundan sonra da edəcəyik. Ermənistan rəhbərliyi də bu tarixi dərslərdən nəticə çıxarmalıdır və özünü elə aparmalıdır ki, bizim qəzəbimizə tuş gəlməsin.

Biz bu il iqtisadi sahədə öz siyasətimizi uğurla aparmışıq. Müstəqil iqtisadiyyat bizə imkan verir ki, heç kimdən asılı olmayaraq, heç bir beynəlxalq maliyyə institutundan asılı olmayaraq və asılı deyilik.

Biz Ordumuzu böyük dərəcədə gücləndirmişik, həm peşəkarlıq artdı, yeni silahlı birləşmələr yaradıldı və bu silahlı birləşmələr digər silahlı birləşmələrlə birlikdə antiterror əməliyyatında çox böyük peşəkarlıq göstərmişlər. Yeni silahlar, hərbi texnika alındı, gətirildi, bir çox yeni kontraktlar imzalandı. Onu da bildirməliyəm ki, gələcək il hərbi təyinatlı yerli istehsal böyük dərəcədə artacaq. Gələcək il həm dövlət, həm özəl sektor tərəfindən hərbi təyinatlı məhsulların istehsalına ən azı bir milyard manat sərmayə qoyulacaq. Beləliklə,

biz nəinki özümüzü əsas vasitələrlə təmin edəcəyik, Azərbaycan dünya miqyasında çox ciddi ölkəyə çevriləcək, bizim hərbi təyinatlı məhsulların həcmi və sayı böyük dərəcədə artacaq.

Bizim beynəlxalq nüfuzumuz gündən-günə artır. Dekabr ayında dünyanın ən böyük beynəlxalq konfransının Azərbaycanda keçirilməsi haqqında bütün dünya ölkələri yekdil qərar qəbul etmişlər - COP29 gələn il Azərbaycanda keçiriləcək. Bu, bizə dünya ictimaiyyəti tərəfindən göstərilən böyük hörmət və rəğbətdir, eyni zamanda, bizim yaşıl enerjiyə keçidimizə olan böyük qiymətdir. Yaşıl enerji keçidi bizim prioritet məsələmizdir və bu il Azərbaycanda bölgənin ən böyük bərpaolunan elektrik enerjisi stansiyası istifadəyə verilmişdir - 230 meqavat gücündə günəş elektrik stansiyası artıq bizim enerji sistemimizə tam inteqrasiya edilmişdir. İmzalanmış kontraktlar və anlaşma memorandumları əsasında yaxın bir neçə il ərzində Azərbaycanda 10 min meqavat bərpaolunan enerji növləri, enerji mənbələri yaradılacaq və bu sahədə də Azərbaycan dünyada liderlər sırasında olacaqdır. Əlbəttə ki, COP29 - iqlim dəyişikliyinə həsr edilmiş bu beynəlxalq konfransın Azərbaycanda keçirilməsi bir daha bu sahədə bizim uğurlarımızı əyani şəkildə göstərir.

Bu il Azərbaycanda “Heydər Əliyev İli” elan edilmişdir. Ulu Öndərin 100 illiyi ölkə üzrə qeyd edildi. Mən mənim üçün bu əziz günü - atamın doğum gününü Şuşada keçirdim. Şuşanın mərkəzi meydanında Azərbaycan xalqına müraciət edərək öz ürək sözlərimi bildirdim və dedim ki, Ulu Öndərin xatirəsinə ən böyük hörmət əlaməti bizim əməllərimizdir. Mən hesab edirəm ki, oktyabrın 15-də Ağdərədə, Əsgəranda, Xocavənddə, Xocalıda, Xankəndidə qaldırdığım Dövlət Bayrağımız Ulu Öndərin xatirəsinə ən böyük hörmətin əlamətidir. Noyabrın 8-də Xankəndinin mərkəzi meydanında Zəfər paradımız Ulu Öndərin xatirəsinə ən böyük hörmətimizin əlamətidir.

Bu gün bütün dünya azərbaycanlıları haqlı olaraq müstəqil Azərbaycanla fəxr edirlər. Bu gün dünya azərbaycanlıları Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününü tam yeni bir ovqatla qeyd edirlər. Artıq üç ildir ki, dünya azərbaycanlıları bütün Azərbaycan xalqı kimi ruh yüksəkliyi ilə yaşayır, başını dik tutub yaşayır, almaçığıq, üzüağ yaşayırlar.

Tarixi Zəfərimiz - İkinci Qarabağ müharibəsindəki Zəfər, antiterror əməliyyatı, işğalçılardan azad olunmağımız, separatçı rejimin çökməsi bütün azərbaycanlıları haqlı olaraq bir araya, bir yumruq halına gətirir. “Dəmir yumruq” bizim Zəfər salnaməmizin rəmzi idi. Bu gün, eyni zamanda, “Dəmir yumruq” birliyimizin rəmzidir və Azərbaycan xalqını, bütün dünya azərbaycanlılarını əmin etmək istəyirəm ki, “Dəmir yumruq” hər zaman yerində olacaq.

Əziz bacılar və qardaşlar, sizə cansağlığı, uğurlar arzulayıram. Arzu edirəm ki, 2024-cü il də ölkəmiz üçün, xalqımız üçün uğurlu olsun. Bayramınız mübarək olsun!

AZƏRTAC
2024, 1 yanvar

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti

01 yanvar 2025-ci il

Əziz həmvətənlər.

2024-cü ili uğurla başa vururuq. İlin əvvəlində qarşımıza qoyduğumuz bütün məsələlər öz həllini tapmışdır. Ölkəmiz inamla inkişaf etmişdir. Ölkəmizin beynəlxalq nüfuzu böyük dərəcədə artmışdır. Ölkə iqtisadiyyatında müsbət inkişaf var, hərbi gücümüz artıb. Ölkəmizdə sabitlik hökm sürür. Azərbaycan xalqı təhlükəsizlik şəraitində yaşamışdır.

Bu gün dünyada baş verən hadisələr hamımızın gözünün qarşısındadır. Yeni müharibələr, qarşıdurmalar, münaqişələr alovlanır. Dünyanın müxtəlif bölgələrində qanlı toqquşmalar davam edir. Azərbaycan isə sülh, əmin-amanlıq, təhlükəsizlik və sabitlik şəraitində yaşayır. Əminəm ki, bundan sonra sabitlik və əmin-amanlıq əbədi olacaqdır.

2024-cü ildə bir çox önəmli hadisələr baş vermişdir. Onların arasında ən vacib məsələ Qazax rayonunun 1990-cı illərin əvvəllərində işğal altına düşmüş dörd kəndinin işğaldan azad edilməsi idi. Bu kəndlər haqqında biz heç vaxt öz mövqeyimizdən bir addım belə geri atmamışdıq. Bu kəndləri biz heç vaxt unutmamışdıq. Sadəcə olaraq, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpasının öz məntiqi var idi. Hər şeyi, bütün məsələləri biz inamla və ardıcılıqla həll etdik. Birinci mərhələdə Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun böyük hissəsini 2020-ci ildə Vətən müharibəsində işğalçılardan azad etdik. İşğal altında qalan hissə keçən il antiterror əməliyyatı nəticəsində işğalçılardan azad edildi və Azərbaycan öz dövlət suverenliyini bərpa etdi. Biz bu il Qazax rayonunun dörd kəndini geri aldığımızı, bir güllə atılmadan, siyasi yollarla. Amma o da həqiqətdir ki, əgər son dörd ilin Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərində baş vermiş hadisələr baş verməsəydi, əlbəttə, Ermənistan heç vaxt öz xoşu ilə bu kəndləri bizə qaytarmazdı. Onlar məcburiyyət qarşısında bunu etdilər, bizim siyasi, hərbi gücümüzü dərk edərək buna getdilər və mən ümid edirəm ki, bundan sonra da Ermənistan öz siyasətində Cənubi Qafqazda və eyni zamanda, dünyada yaradılmış yeni reallıqları nəzərə alacaq. Cənubi Qafqazda yeni reallıqları biz yaratdıq. Vətən müharibəsi bu reallıqları yaratdı, dövlət suverenliyimizin bərpası bu reallıqları daha da gücləndirdi və biz Cənubi Qafqazda yaratdığımız yeni reallıqları diplomatik, beynəlxalq və siyasi müstəvidə təsdiqlədik. Bütün dünya yeni reallıqları qəbul edib.

Ona görə Ermənistanın genişmiqyaslı silahlanma kampaniyası hesab edirəm ki, bölgə üçün növbəti təhdid mənbəyidir. Əgər bu il bizim üçün ən narahatedici məqamı qeyd etsək, təbii ki, bu, Ermənistanın silahlanmasıdır. Bunun heç bir məntiqi izahatı yoxdur. Ermənistan öz işğalçılıq siyasətində tamamilə iflasla üz-üzə qalmışdır. 2020-ci və ondan sonra 2023-cü illərdəki hərbi məğlubiyyətləri onlara düz yol göstərməli idi. Biz də buna çalışırıq və bu gün də öz söylərimizi davam etdiririk. Mən dəfələrlə həm rəsmi bəyanatlarımda, həm Ermənistan tərəfi ilə apardığımız danışıqlar əsnasında onlara xəbərdarlıq etmişəm ki, bu təhlükəli yoldan çəkəsinlər. Onları təhrik edən və bu gün yenə də Azərbaycan üzərinə hücum etməyə vadar edən xarici dairələr, xarici ölkələr onların arxasında durmayacaq, sadəcə olaraq, dura bilməyəcək. Bizimlə bu bölgədə hərbi

müstəvidə heç bir qüvvə rəqabət apara bilməz. Ona görə bir daha deyirəm, hələ ki, gec deyil, bu təhlükəli yoldan geri qayıtsınlar. Cənubi Qafqaz sülh, əmin-amanlıq, əməkdaşlıq bölgəsi olmalıdır. Ermənistanın genişmiqyaslı və sürətli silahlanması, öldürücü silahların tədarüku bu sülhü, mümkün olan sülhü poza bilər. Bir şeyi də qeyd etməliyəm, Azərbaycan, sadəcə olaraq, bu məsələ ilə bağlı tamaşaçı rolunda olmayacaq. Otuzillik işğal, dağıntılar, Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun viran qoyulması, Xocalı soyqırımını, bir milyon insanımızın Ermənistanın ucbatından qaçqın, köçkün vəziyyətində yaşaması bizim xatirimizdən heç vaxt silinməyəcək. Biz bunu heç vaxt unutmayacağıq. Ermənistanın işğalçılıq siyasəti və mahiyyəti daim nəzərə alınmalıdır. Ona görə bir daha özümə borc bilib Ermənistan rəhbərliyinə növbəti xəbərdarlıq edirəm ki, bu təhlükəli yoldan çəkənsinlər. Bir də ki, bizimlə hərbi və istənilən sahədə rəqabət aparmaq onların iqtidarında deyil.

Ermənistanın kütləvi surətdə silahlanmasını nəzərə alaraq, biz gələnlərin hərbi büdcəmizi əhəmiyyətli dərəcədə artırmışıq. Bu, rekord həddə çatıb – 8,4 milyard manat səviyyəsinə qalxıb. Yenə də deyirəm, biz məcbur qalıb bunu bu səviyyəyə qaldırmışıq. Çünki Cənubi Qafqazda Ermənistanın başladığı silahlanma yarışında biz geridə qala bilmərik. Ancaq əgər bu silahlanma yarışını olmasaydı, həmin bu pulun ən azı, ən azı yarısı digər sahələrə istiqamətləndiriləcəkdi - Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun bərpa edilməsinə, vətəndaşlarımızın sosial problemlərinin həllinə. Sadəcə olaraq, müqayisə üçün deyim. Hərbi xərclərimiz 8,4 milyard manat olacaq. Qarabağa və Şərqi Zəngəzura isə gələnlərin il biz 4 milyard manat ayırırdıq. Bunun tam əksi ola bilərdi. Sadəcə olaraq, Ermənistan və onun arxasında duran və onlara pis məsləhətlər verən ölkələr buna imkan vermir.

Bununla belə, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası uğurla gedir. Artıq 10 minə yaxın keçmiş məcburi köçkün bu torpaqlara qayıdıb, onlar üçün ən gözəl şərait yaradılıb. Bütövlükdə isə azad edilmiş ərazilərdə 30 mindən çox insan yaşayır, çalışır, işləyir - həm yeni açılmış müəssisələrdə, sosial obyektlərdə, inşaat işlərində. Gələnlərin il təbii ki, oraya qayıdacaq vətəndaşların sayı böyük dərəcədə artacaq. Onu da bildirməliyəm ki, 2021-ci ildən bu günə qədər Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpasına Azərbaycan 19 milyard manatdan çox vəsait ayırıb və bundan sonra da Böyük Qayıdış proqramının icra edilməsi bizim üçün prioritet məsələ olacaqdır.

Əlbəttə ki, bütün bu işləri görmək üçün iqtisadiyyatımız inkişaf etməlidir. Burada da yaxşı nəticələr var. Bu il ümumi daxili məhsul 4 faizdən çox, qeyri-neft sektorunda ümumi daxili məhsul 6 faizdən çox, qeyri-neft sənaye sahəsində isə artım 7 faizdən çox olub. Biz öz valyuta ehtiyatlarımızı artırmışıq və hazırda 72 milyard dollardan çox valyuta ehtiyatlarımız var. Eyni zamanda, xarici borcumuzu da azaltmışıq və bu gün Azərbaycanın xarici borcu cəmi 5,2 milyard dollardır. Yəni, başqa sözlə desək, bizim valyuta ehtiyatlarımız xarici borcumuzu 14 dəfə üstələyir. İndi əgər bu rəqəmlərə yaxın olan rəqəm hər hansı bir inkişaf etmiş ölkədə varsa, onu mənə göstərsinlər. Bütün bu işləri görməklə yanaşı, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası, hərbi gücümüzün artırılması, sosial layihələrin icra edilməsi ilə yanaşı, biz bax, bu önəmli makroiqtisadi rəqəmləri əldə etmişik. Həm borcumuzu azaltmışıq, həm ehtiyatlarımızı artırmışıq və bu, imkan verir ki, biz geniş sosial proqramlar icra edək. Deyə bilərəm ki, 2019-cu ildən bu yana dörd sosial paket layihəsi, proqramı icra edilmişdir. Gələnlərin il beşinci paket icra ediləcək. Bu layihələrə ayrılan və ayrılacaq vəsait 7,5 milyard manat olacaq.

Sosial sahəyə gəldikdə, onu da bildirməliyəm ki, 2025-ci ildən başlayaraq minimum əməkhaqqı 345 manatdan 400 manata, minimum pensiya isə 280 manatdan 320 manata qaldırılacaq. Artım təxminən 14-15

faizdir. Yəni, yenə də bütün bu böyük investisiya, sərmayə qoyuluşu layihələrinin icrasına baxmayaraq, sosial sahə, insanların güzəranı, insanların sosial müdafiəsi daim diqqət mərkəzində olacaqdır.

Bu il Azərbaycanda COP29 iqlim konfransı keçirildi. Deyə bilərəm ki, bu, bizim müstəqillik tariximizdə ən böyük beynəlxalq tədbirdir və hesab edirəm ki, dünya müstəvisində ən böyük və mötəbər beynəlxalq konfransdır. Cəmi on bir ay ərzində biz bu böyük tədbiri uğurla keçirdik. Qeydiyyatdan keçmiş 76 min iştirakçı öz gözləri ilə Azərbaycanın potensialını bir daha gördü. 197 ölkə, 80 dövlət və hökumət başçısı və vitse-prezident iştirak edib. Bu, bir daha göstərir ki, COP29-u Azərbaycana qarşı istifadə etmək istəyən bəzi Qərb ölkələrinin, onların nəzarətində olan dırnaqarası qeyri-hökumət təşkilatlarının və saxta media orqanlarının - onların bütün səyləri əbəs oldu on bir ay ərzində. Bu, hələ də davam edir. COP-dan sonra da artıq iki aya yaxındır davam edir, bizə qarşı şər, böhtan, yalan, iftira, uydurma kampaniyası aparılır - Azərbaycanı qaralamaq, Azərbaycanın imicinə zərbə vurmaq. Onun arxasında duran ölkələrin adlarını mən heç çəkmək də istəmirəm. Azərbaycan xalqı o ölkələri yaxşı tanıyır. Qeyri-hökumət təşkilatları hansı mənbədən vəsait alır, hansı paytaxtdan göstəriş alır, onu da Azərbaycan xalqı yaxşı bilir. Ümid edirəm ki, gələn ilin yanvarın sonlarından başlayaraq artıq Azərbaycana qarşı bu diskriminasiya və ayrı-seçkilik, şər, böhtan siyasətinə son qoyulacaq. Hər halda, ümidlər böyükdür.

Bu il Azərbaycan xalqı bir daha mənə böyük etimad göstərmişdir. Prezident seçkilərində mənə göstərilən dəstək məni daha da ruhlandırır, daha da gücləndirir. Daha da çox məni əmin edir ki, biz düzgün yolla irəliyə gedirik və bundan sonra da mən bu yüksək etimadı doğruldacağam. Hesab edirəm ki, Azərbaycan xalqında bu məsələ ilə bağlı hər hansı bir şübhə yoxdur. Azərbaycan 21 ildir inamla, uğurla, ləyaqətlə inkişaf edir. Bu illər ərzində çətinliklər də olub, sınaq məqamları da olub, müharibələr olub, bizə qarşı əsassız ittihamlar olub. Amma heç biri, heç biri bizi yolumuzdan döndərə bilmədi. Biz ərazi bütövlüyümüzü də bərpa etdik, dünya güclərinin istəklərinə rəğmən, dövlət suverenliyimizi də bərpa etdik, yenə də böyük dövlətlərin iradəsinə zidd olaraq. Ölkəmizi də inamla idarə edirik. Bizim ayağımıza dolaşmaq istəyənlər isə növbəti dəfə iflasa uğrayacaq.

Əziz həmvətənlər, bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıları bu bayram münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Əziz xalqıma cansağlığı, firavanlıq, xoşbəxtlik, səadət arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

AZƏRTAC
2025, 1 yanvar

Diaspor təşkilatlarına və soydaşlarımıza məktubları

- **Xalq rəssamı Tahir Salahova** (28 noyabr 2003-cü il)
- **Avropa Azərbaycanlıları Konqresi təsis konfransının iştirakçlarına** (12 aprel 2004-cü il)
- **Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının təsis konfransının iştirakçlarına** (27 may 2004-cü il)
- **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbriki** (30 dekabr 2005-cü il)
- **Dünya Azərbaycanlıları ziyalılarının I forumuna** (2 iyun 2006-cı il)
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günü, «Qurban» bayramı və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təbriki** (31 dekabr 2006-cı il)
- **Zəmanəmizin görkəmli musiqçisi və ictimai xadimi Mstislav Leopoldoviç Rostropoviçə** (27 mart 2007-ci il)
- **Fərman Salmanovun ailəsinə** (2 aprel 2007-ci il)
- **Xanım Qalina Vişnevskayaya** (27 aprel 2007-ci il)
- **Azərbaycanın Xalq artisti Müslüm Maqomayevə** (16 avqust 2007-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan xalqına təbriki** (31 dekabr 2007-ci il)
- **Nikolay Konstantinoviç Baybakovun ailəsinə** (31 mart 2008-ci il)
- **Tamara Sinyavskayaya** (25 oktyabr 2008-ci il)
- **Azərbaycan diasporunun tanınmış xadimi Səid Qurbanova** (20 dekabr 2008-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik** (31 dekabr 2008-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik** (31 dekabr 2009-cu il)
- **Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbriki** (31 dekabr 2010-cu il)
- **Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin III Qurultayının iştirakçlarına** (23 noyabr 2011-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni İl bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik** (31 dekabr 2011-ci il)
- **Dünya Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin təsis qurultayının iştirakçlarına** (9 mart 2012-ci il)

- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik (31 dekabr 2012-ci il)**
- **Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına üzv ölkələrin diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I Forumuna (20 iyun 2013-cü il)**
- **Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti Tamara Sinyavskayaya (4 iyul 2013-cü il)**
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik (31 dekabr 2013-cü il)**
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik (31 dekabr 2014-cü il)**
- **Rusiya Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, n.n.bloxin adına Rusiya Onkoloji Elmi Mərkəzinin direktor müavini, Elmi-Tədqiqat Uşaq Onkologiya və Hematologiya İnstitutunun direktoru Məmmədbağır Cavad oğlu Əliyevə (7 aprel 2015-ci il)**
- **Dərbənd şəhərinin 2000 illiyinə həsr edilmiş təntənəli tədbirin iştirakçlarına (18 sentyabr 2015-ci il)**
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik (31 dekabr 2015-ci il)**
- **SSRİ Xalq artisti Murad Kajlayevə (15 yanvar 2016-cı il)**
- **Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin IV Qurultayının iştirakçlarına (26 dekabr 2016-cı il)**
- **Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin V Qurultayının iştirakçlarına (25 fevral 2017-ci il)**
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik (1 yanvar 2017-ci il)**
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni İl münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik (31 dekabr 2017-ci il)**
- **Prezident İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarını təbrik edib (25 dekabr 2019-cu il)**
- **Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbriki (31 dekabr 2019-cu il)**

XALQ RƏSSAMI TAHİR SALAHOVA

Hörmətli Tahir Salahov!

Sizi-rəssamlıq sənətinin görkəmli nümayəndəsini anadan olmağınızın 75 illiyi münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edirəm.

Azərbaycan təsviri sənətinin XX əsrdə çiçəklənməsi Sizin adınızla sıx bağlıdır. Mövzu və janr müxtəlifliyi, bədii forma əlvanlığı ilə yanaşı, estetik kamilliyi ilə səciyyələnən səmərəli yaradıcılığınız milli mədəniyyətimizin inkişafında xüsusi bir mərhələ təşkil edir. Yaradıcı əməyin romantikasını, bəşər övladının qurub yaratmaq əzmini, insanın daxili aləmini bütün əlvanlığı və zənginliyi ilə tərənnüm edən silsilə tablolarınız sənətsevərlər tərəfindən həmişə rəğbətlə qarşılanmışdır.

Rəngarəngliyi və orijinallığı ilə yadda qalan mənzərə və natürmortlarınız doğma Azərbaycan diyarına dərin övlad məhəbbətindən yaranmışdır. Vətən təbiətinin gözəlliklərini mahir sənətkar fırçası ilə canlandıran həmin lövhələr insana xoş ovqat bəxş edir, onu bu gözəllikləri sevməyə və qorumağa çağırır.

Teatr-dekorasiya sənəti sahəsində xidmətləriniz də təqdirəlayiqdir. Məharətli teatr rəssamı kimi, Sizin səhnə əsərlərinə verdiyiniz tərtibatlar öz novatorluğu ilə seçilir.

Dünyanın bir sıra ölkələrində təşkil olunmuş incəsənət sərgilərində nümayiş etdirilən, eləcə də muzeylərdə qorunub saxlanılan əsərləriniz Sizi Azərbaycanın hüdudlarından kənar da böyük sənətkar kimi tanıtmaqla yanaşı, çoxəsrlik ənənələrə malik milli təsviri sənətimizin də şöhrətini artırmışdır.

İnanıram ki, Sizin özünəməxsusluğu ilə seçilən yaradıcılığınızın timsalında Azərbaycan təsviri sənəti bundan sonra da dünya mədəniyyətində layiqincə təmsil olunacaqdır.

Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və uğurlar arzu edirəm.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 noyabr 2003-cü il

AVROPA AZƏRBAYCANLILARI KONQRESİ TƏSİS KONFRANSININ İŞTİRAKÇILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Sizi - Almaniyanın paytaxtı Berlin şəhərində öz təsis konfransına toplanmış Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin iştirakçılarını və qonaqları səmimiyyətlə salamlayır, toplantının işinə uğurlar diləyirəm.

Xalqımızı və Vətənimizi təmsil edən çoxsaylı azərbaycanlı icmaları neçə illərdir ki, Avropada və dünyanın müxtəlif yerlərində fəaliyyət göstərir. Onların hamısını azərbaycançılığın əsası hesab olunan milli dövlət təsisatlarına, ana dilinə, mədəniyyətə, dinə, adət-ənənələrə, milli-mənəvi dəyərlərə məhəbbət birləşdirir.

Lakin bir fakt da qeyd olunmalıdır ki, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar uzun zaman bir-biri ilə zəif əlaqəyə malik olmuş, təşkilatlanmamış, ölkələrinin ictimai-siyasi və mədəni həyatında müştəxkil qüvvə kimi çıxış etməmişlər. Əslində, bu sahədə məqsədyönlü iş aparan da olmamışdır. Yalnız müstəqil Azərbaycan Respublikası dövründə, xüsusən 1993-cü ildən başlayaraq, xaricdə yaşayan soydaşlarımızla iş dövlət səviyyəsinə qaldırılmış, bu sahədə məqsədyönlü siyasət həyata keçirilmişdir.

Dünya azərbaycanlılarının, o cümlədən Avropada yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, müştəxkil birliyinin yaranması ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Onun təşəbbüsü ilə 31 dekabr dünya azərbaycanlılarının birlik və həmrəylik günü elan edilmiş və hər il təntənəli şəkildə qeyd olunur. Xarici ölkələrə dövlət başçısı kimi səfərləri zamanı Heydər Əliyev müntəzəm olaraq azərbaycanlı icmaları ilə görüşlər keçirmiş, onların təşkilatlanmasına kömək göstərmiş, fəaliyyəti üçün tövsiyələr vermişdir. 2001-ci ildə Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı və bilavasitə rəhbərliyi ilə Bakıda Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı keçirildi. Qurultay dünya azərbaycanlılarının tarixi-mənəvi birliyinin və milli varlığını daha bir təsdiqi kimi, Azərbaycan dövlətinin və soydaşlarımızın qarşısında duran ümummilli vəzifələri müəyyənləşdirdi, dünya azərbaycanlılarının Əlaqələndirmə Şurasını formalaşdırdı. 2002-ci ildə Azərbaycan Prezidentinin Fərmanı ilə xüsusi dövlət qurumu - Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı.

Müstəqil Azərbaycan dövləti dünya azərbaycanlılarının ümumi Vətənidir, onların siyasi və mənəvi dayığıdır. Soydaşlarımız harada yaşamasından asılı olmayaraq, özlərini Azərbaycanın, xalqımızın bir parçası kimi hiss etməli, Vətənin təəssübünü çəkməli, onun qayğıları, problemləri ilə yaşamaladırlar. Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikası da dünya azərbaycanlılarının mənəvi-siyasi mərkəzi kimi, onların milli və vətəndaş hüquqlarının qorunması üçün beynəlxalq konvensiyalarda nəzərdə tutulmuş bütün imkanlardan istifadə edəcəkdir.

Bu gün xaricdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanmasında, birlik və həmrəyliyin güclənməsində yeni bir mərhələnin başladığını söyləmək olar. Hazırda bütün Avropa ölkələrində azərbaycanlıların icmaları, milli-mədəni cəmiyyətləri yaradılmış, onların arasında müəyyən əlaqələr qurulmuşdur. Avropa azərbaycanlıları Azərbaycan dilinin, mədəniyyətinin təbliğində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında və dövlətçilik maraqlarımızın qorunmasında getdikcə daha fəal rol oynayirlar.

Bununla yanaşı, düşünürəm ki, Avropada yaşayan azərbaycanlı icmalarının bütün istiqamətlər üzrə daha böyük imkanları, istifadə olunmamış potensialı mövcuddur. Bu ölkələrdə həmvətənlərimizin birləşməsi, təşkilatlanması hələ də lazımı səviyyədə deyildir. Diasporumuz sözün həqiqi mənasında, hələ tam formalaşmayıb, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar arasında əlaqələr kifayət qədər möhkəm və davamlı deyildir. Yaşadıqları ölkələrin ictimai-siyasi və mədəni həyatına onların təsiri zəif hiss olunur.

Biz Azərbaycan diasporunun, icmalarının təşkilatlanması və fəaliyyətini, Vətənlə əlaqələrini keyfiyyətcə yeni, daha yüksək səviyyəyə qaldırmaq niyyətindəyik. Bunun üçün dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar daha sıx birləşməli, mütəşəkkil, dinamik daxili strukturu olan birlik kimi çıxış etməlidirlər. Onlar həm Azərbaycanın milli mənəvi dəyərlərini və mütərəqqi adət-ənənələrini qoruyub saxlamalı, həm də etnik qapalılıqdan çıxmalı, təmsil etdikləri ölkələrin siyasi, iqtisadi, ictimai və mədəni həyatına inteqrasiya olunmalı, fəal siyasi amilə çevrilməlidirlər. Avropadakı Azərbaycan diasporu milli və dövlət maraqlarımıza aid məsələlərdə razılaşdırılmış ümumi mövqe nümayiş etdirməli, siyasi dairələrdə lobbicilik imkanlarını genişləndirməlidir. Azərbaycanla ənənəvi dostluq münasibətləri olan xalqların və dövlətlərin icmaları ilə sıx əməkdaşlıq edilməli, onların müsbət təcrübəsindən və köməyindən bəhrələnməlidir.

Avropanın mərkəzində, Berlin şəhərində öz təsis konfransına toplaşan Avropa Azərbaycanlıları Konqresi mühüm tarixi hadisədir. Əminəm ki, Konqres öz qarşısında duran vəzifələri müvəffəqiyyətlə yerinə yetirəcək, Avropada yaşayan azərbaycanlıların həyatında, dünya azərbaycanlılarının birlik və həmrəyliyinin təmin olunmasında, diasporumuzun güclənməsində əhəmiyyətli rol oynayacaqdır. Bir daha Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin işinə uğurlar diləyir, hər birinizə möhkəm cansağlığı, səadət və firavanlıq arzulayıram.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 12 aprel 2004-cü il

TÜRKİYƏ AZƏRBAYCAN DƏRNƏKLƏRİ FEDERASIYASININ TƏSİS KONFRANSININ İŞTİRAKÇILARINA

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlar!

Sizi - Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının təsis konfransının iştirakçıları və qonaqlarını səmimiyyətlə salamlayır, toplantının işinə uğurlar diləyirəm.

Hazırda dünya azərbaycanlılarının birlik və həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsində, onların azərbaycançılıq ideyaları, Azərbaycan dövləti ətrafında sıx birləşməsi işində mühüm bir mərhələ yaşanmaqdadır. Bu işdə müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ümummillə liderimiz Heydər Əliyevin tarixi rolu xüsusi qeyd olunmalıdır. Onun rəhbərliyi ilə keçən illərdə dünya azərbaycanlılarının yüksək səviyyədə təşkilatlanması, bir-biri ilə və tarixi Vətənlə əlaqələrinin möhkəmlənməsi, yaşadıkları ölkələrin siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında fəal iştirak etməsi üçün mühüm işlər görülmüşdür. Dövlət başçısı kimi xarici ölkələrə səfərləri zamanı Heydər Əliyev mütəmadi olaraq azərbaycanlı icmaları ilə görüşlər keçirir, diaspor təşkilatlarının qurulmasına kömək göstərir, fəaliyyəti üçün dəyərli tövsiyələr verir. 2001-ci ildə Dünya azərbaycanlılarının I qurultayının keçirilməsi, daha sonra Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması soydaşlarımızla işə güclü təkan oldu.

Ümummillə liderimizin əsasını qoyduğu böyük iş bu gün inamla davam etdirilir. Dövlətimiz xaricdəki azərbaycanlı icmalarının təşkilatlanması, onların birliyinin təmin edilməsi, doğma Vətənlə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, güclü Azərbaycan lobbisinin formalaşdırılması, azərbaycanlıların beynəlxalq hüquq və konvensiyalarla təsbit olunmuş milli və vətəndaş haqlarının təmin olunması üçün zəruri tədbirlər görür və bu iş bundan sonra da davam etdiriləcəkdir. Eyni zamanda xaricdəki azərbaycanlılar da mühüm ictimai amilə çevrilərək, yaşadıkları ölkələrin siyasi, iqtisadi, ictimai və mədəni həyatında fəal iştirak etməlidirlər. Müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlı icma və cəmiyyətləri ümummillə məsələlərdə razılaşdırılmış mövqe nümayiş etdirməli, Azərbaycanın xeyrinə səmərəli və davamlı lobbicilik fəaliyyətini genişləndirməlidir.

Azərbaycanlılar həmişə Türkiyənin siyasi və mədəni həyatında fəallığı ilə seçilmiş, bütün sahələrdə yüksək səviyyədə təmsil olunmuş, cəmiyyətə sıx inteqrasiya olunmuşlar. Dost və qardaş Azərbaycan və Türkiyə dövlətlərini və xalqlarını bütün sahələrdə eyni məqsədlər, ortaq mövqe birləşdirir. Strateji məqsədlərin ümumiliyi, eyni mədəni-mənəvi dəyərlər, üst-üstə düşən milli maraqlar bütün sahələrdə səmərəli əməkdaşlıq üçün gözəl zəmin yaradır. Bu mənada qardaş Türkiyədə yaşayan azərbaycanlıların, onların icma və cəmiyyətlərinin fəaliyyəti xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan və türk xalqlarını bir-birindən heç vaxt ayırmayan, "Azərbaycanın sevinci sevincimiz, kədəri kədərimizdir", "bir millət, iki dövlət" söyləyən böyük öndərlər - Mustafa Kamal Atatürk və Heydər Əliyev hər iki xalq üçün vahid fəaliyyət istiqaməti müəyyən etmişlər. Türkiyə və Azərbaycan arasında rəsmi və ictimai əlaqələrin genişlənməsində, hər iki dövləti təmsil edən qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyətinin gücləndirilməsində həm Azərbaycanın, həm də Türkiyə dövlətinin rəhbərləri xüsusi rol oynamışlar.

Bu gün təsis konfransına toplanmış Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasını qarşıda məsul və şərəfli işlər gözləyir. Bu ölkədə fəaliyyət göstərən azərbaycanlı təşkilatlarının zəngin ictimai-siyasi təcrübəsi vardır. Onlar iki xalqın birliyi üçün çox iş görmüşlər. Lakin qarşıda bu icmaları daha böyük işlər gözləyir. Azərbaycanlı cəmiyyətləri bundan sonra da iki qardaş xalqın daha da yaxınlaşması işinə fəal kömək göstərməli, Türkiyədə Azərbaycanı layiqincə təmsil və təbliğ etməli, ictimai, humanitar və elmi-mədəni əlaqələri inkişaf etdirməlidirlər. Bu sahədə onların istifadə olunmamış imkanları və geniş potensialı vardır.

Türk və azərbaycanlı icmaları istər Türkiyədə, istərsə də Avropa və Amerikada öz fəaliyyətlərini əlaqələndirməli, ortaq mövqedən çıxış etməlidirlər. Ayrıca qeyd etməliyəm ki, Türkiyəni təmsil edən təşkilatlar hər zaman və hər yerdə Azərbaycanın maraqlarını fəal müdafiə etmiş, onun təəssübünü çəkmiş, müxtəlif bədxah niyyətlərin qarşısının alınmasında mühüm rol oynamışlar. Heç şübhə etmirəm ki, bu fəaliyyət bundan sonra da davam etdiriləcəkdir.

Konfrans iştirakçılarını və qonaqları bir daha salamlayıq, onun qəbul edəcəyi qərarların, qarşısına qoyduğu nəcib məqsədlərin həyata keçirilməsində uğurlar diləyirəm.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 may 2004-cü il

**AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN
DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLİYİ GÜNÜ
VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA
TƏBRİKİ**

-Hörmətli xanımlar və cənablar!

Mən sizi Yeni il münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

2005-ci il arxada qaldı. Ölkəmiz üçün 2005-ci il uğurlu il olubdur. 2005-ci ildə qarşımızda duran bütün vəzifələr, bütün planlar həyatda öz əksini tapıbdır. Azərbaycan daha da inkişaf etdi. Azərbaycanda iqtisadi islahatlar, siyasi islahatlar uğurla davam etdirildi. Beynəlxalq əlaqələrimiz gücləndi, Azərbaycan dünyadakı mövqelərini daha da möhkəmləndirə bilmişdir. İkitərəfli və çoxtərəfli müstəvidə bütün ölkələrlə, dost ölkələrlə çox səmərəli əlaqələr qura bilmişdir. Bu əlaqələr bizə imkan verir ki, Azərbaycan dünyadakı mövqelərini daha da möhkəmləndirə bilsin və dünya birliyində öz yerini daha da gücləndirə bilsin.

Bizim üçün ən ağırlı, ən çətin problem Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və bunun həlli yollarıdır. Bu istiqamətdə də müsbətə doğru addımlar atılmışdır. 2005-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı bu məsələni öz gündəliyinə salmışdır. Eyni zamanda, Avropa Şurası 2005-ci ilin əvvəlində bu məsələyə dair çox dəyərli qətnamə qəbul etmişdir və bu qətnaməyə əsasən, Ermənistan işğalçı dövlət kimi tanındı. ATƏT öz faktaraşdırıcı missiyasını işğal olunmuş ərazilərə göndərmişdir və missiya orada ermənilərin qanunsuz məskunlaşmasını aşkar etmişdir. Eyni zamanda, Avropa İttifaqı və digər beynəlxalq təşkilatlar bu məsələ ilə bağlı öz işlərini daha da fəallaşdırmışlar. Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, ədalətli sülh razılaşmasına biz yalnız və yalnız beynəlxalq hüquq normaları əsasında yaxınlaşa bilərik.

Bildiyiniz kimi, indi danışıqlar Praqa prosesi çərçivəsində aparılır və Praqa prosesi mərhələli həll deməkdir. Azərbaycanın mövqeyi bütün zamanlarda ondan ibarət olmuşdur ki, bu məsələ yalnız və yalnız mərhələli həll çərçivəsində öz həllini tapa bilər və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danışıqlar mövzusu deyil və heç vaxt olmayacaqdır. Bu, bizim prinsipial mövqeyimizdir və danışıqlar yalnız və yalnız bu amillər üzərində qurulubdur. Bizim işimiz haqq işidir. Azərbaycan bu münaqişəyə dair öz mövqeyindən dönməyəcəkdir. Biz bu məsələnin beynəlxalq hüquq normalarına əsasən həll edilməsinin tərəfdarıyıq və ümid edirəm ki, buna nail olacağıq.

Eyni zamanda, Azərbaycan öz ordu potensialını da gücləndirməlidir. Bildiyiniz kimi, bu mənim siyasətimin prioritet istiqamətlərindən biri olmuşdur və bu gün də belədir. Bizim ordumuzun maddi-texniki bazası möhkəmlənir. 2005-ci ildə ordunun xərcləri 2004-cü ilə nisbətən 70 faiz artmışdır. 2006-cı ildə isə 2005-ci ilə nisbətən 100 faiz artacaqdır. Bizim hərbi xərclərimiz 2006-cı ildə 600 milyon dollar səviyyəsinə çatacaqdır və bu da son hədd deyildir. Bizim iqtisadi potensialımız gücləndikcə, əlbəttə ki, orduya ayrılan xərclər daha da böyük olacaqdır. Biz müharibə şəraitində yaşayırıq. Bizim torpaqlarımız işğal altındadır və belə olan halda, orduya diqqət və qayğı hər bir vətəndaşın prioritet məsələsi olmalıdır. Ölkənin Prezidenti və Silahlı Qüvvələrin

Ali baş komandanı kimi mən bu vəzifəni öz üzərimə götürmüşəm və gələcəkdə ordumuzun hazırlığı, maddi-texniki bazasının möhkəmlənməsi sahəsində öz səylərimi əsirgəməyəcəyəm.

Biz hamımız yaxşı bilirik ki, hər bir ölkənin hərtərəfli inkişafı üçün, milli maraqlarının maksimum dərəcədə qorunması üçün onun iqtisadi potensialı mühüm rol oynayır. 2005-ci ildə biz bu sahəyə də böyük diqqət göstərmişik. 2003-cü ildən başlanmış Azərbaycanın yeni iqtisadi strategiyası həyata keçirilir. Bu strategiya bizə qısa müddət ərzində Azərbaycanda iqtisadi sahədə çox böyük nailiyyətlər əldə edilməsinə imkan veribdir.

2005-ci ildə Azərbaycanın iqtisadiyyatı 26 faiz artmışdır. Yəni ümumi daxili məhsulun artımı 26 faiz təşkil etmişdir. Bu, dünyada analoqu olmayan bir göstəricidir və Azərbaycan bu göstəriciyə görə dünyada birinci ölkədir. Müqayisə üçün deyə bilərəm ki, inkişaf etmiş ölkələrdə ümumi daxili məhsul təxminən 2-3 faiz artır, MDB ölkələrində bu, orta hesabla 7 faiz, Azərbaycanda isə 26 faizdir. Sənaye istehsalı 33 faiz artıbdir. Əhalinin pul gəlirləri təxminən 30 faiz artıbdir. Azərbaycanda orta aylıq əmək haqqı artıq 140 dollara gəlib çatıbdir. Son iki il ərzində Azərbaycanda 340 min yeni iş yeri açılmışdır ki, bu da bir daha onu göstərir ki, bizim bütün planlarımız, bəyan etdiyimiz proqramlar reallığa söykənir və uğurla icra edilir.

Azərbaycanda bizi narahat edən problemlərdən biri də yoxsulluqdur. Əgər 2004-cü ilin əvvəlində yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı 49 faiz idisə, 2005-ci ilin əvvəlində bu, 40 faizə düşmüşdür və 2006-cı ilin əvvəlində 29 faiz təşkil edəcəkdir. Əlbəttə, 29 faiz də çoxdur. Mən istəyirəm ki, Azərbaycanda yoxsulluq şəraitində yaşayan bir nəfər də olmasın. Amma bu gözəl dinamika onu göstərir ki, biz düz yoldayıq. Azərbaycanın iqtisadiyyatı inkişaf edir, möhkəmlənir və gələcəkdə daha da böyük sürətlə inkişaf edəcəkdir.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin adını daşıyan və onun təşəbbüsü ilə inşa edilən Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri 2006-cı ildə işə düşəcəkdir. Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri işə düşəcəkdir. Bu, ölkəmizə böyük miqdarda əlavə maddi vəsaitin daxil olmasına gətirib çıxaracaqdır. Belə olan halda, Azərbaycanda bütün sosial məsələlər də daha da sürətlə öz həllini tapacaqdır.

Bilirsiniz ki, sosial problemlərin həlli bizim üçün başlıca vəzifədir və büdcəmiz də sosial yönümlüdür. Onu da qeyd etməliyəm ki, 2006-cı ildə büdcə xərcləri 2005-ci ilə nisbətən 70 faiz artacaqdır və bütövlükdə, büdcəmiz 4 milyard dollar təşkil edəcəkdir. Ona görə sosial məsələlərə ayrılan xərclər təbii ki, artmalıdır. 2005-ci ildə Azərbaycanda 130 ümumtəhsil məktəbi tikilmişdir. Bu da keçmişdə heç vaxt görünməmiş bir göstəricidir. İndi bölgələrdə və Bakıda yeni məktəblər tikilir, yeni müalicə-diaqnostika mərkəzləri tikilir, yeni yollar salınır, elektrik stansiyaları tikilir, su kəmərləri, qaz xətləri çəkilir. Bütün bunlar inkişafın əlamətidir, inkişafın təzahürüdür. Bütün bunların nəticəsində, görülən işlərin nəticəsində Azərbaycan xalqı yaxşı yaşayacaq, Azərbaycan daha da möhkəmlənəcək və Azərbaycanın hər bir vətəndaşı müsbət dəyişiklikləri öz gündəlik həyatında görməlidir və görəcəkdir. Bizim əsas məqsədimiz bundan ibarətdir. Mənim göstərdiyim rəqəmlər, makroiqtisadi vəziyyəti əks etdirən rəqəmlər, əlbəttə, hər bir vətəndaşın həyatında öz əksini tapmalıdır, hər bir vətəndaş bunu hiss etməlidir. Mənim məqsədim bundan ibarətdir.

Mən hesab edirəm ki, 2006-cı ildə biz bu siyasəti davam etdirməliyik. Azərbaycanda bu siyasətə alternativ siyasət yoxdur və şübhə etmirəm ki, qısa müddət ərzində Azərbaycan zəngin dövlətə çevriləcəkdir.

2005-ci ildə Azərbaycanda ictimai-siyasi sahədə də müsbət meyillər daha da güclənmişdir. Azərbaycanda sabitlik qorunub saxlanılmışdır, ictimai-siyasi asayiş qorunub saxlanılmışdır. 2005-ci ildə Azərbaycanın gələcəyi üçün mühüm rol oynayan parlament seçkiləri keçirilmişdir. Parlament seçkiləri bir daha göstərdi ki, Azərbaycan xalqı öz seçiminə sadıqdır. Müxtəlif qüvvələr, müxtəlif dairələr bu seçkilərdən, bu hadisədən istifadə edib öz məqsədlərini təmin etmək üçün səylər göstərmişlər. Ancaq Azərbaycan iqtidarı xalqın dəstəyinə arxalanaraq, Azərbaycanın milli maraqlarını maksimum dərəcədə qorudu və möhkəmləndirdi. Parlament seçkilərinin nəticələri tam şəkildə Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirir və bir daha bizim siyasətimizə nə qədər böyük dəstək verilməsindən xəbər verir.

Mən ümid edirəm ki, Azərbaycanda 2006-cı ildə və ondan sonrakı illərdə də ictimai-siyasi vəziyyət müsbət olacaqdır, xalqla iqtidar arasında olan birlik, vəhdət daha da möhkəmlənəcəkdir. Hər bir ölkənin inkişafı üçün bu, çox mühüm bir məsələdir. Harada iqtidarla xalq arasında birlik, vəhdət var, o ölkələrdə inkişaf da var. Harada ki, bu yoxdur, o ölkələr çətin vəziyyətə düşürlər. Bölgədə yerləşən ölkələrin yaxın tarixi onu göstərir ki, harada uçurum var, orada inkişafdan söhbət gedə bilməz, sabitlikdən söhbət gedə bilməz. Azərbaycanda xalqla iqtidar arasında inam var, məhəbbət var, birlik var, vəhdət var.

Mən 2003-cü ildə xalqın dəstəyi ilə prezident vəzifəsinə seçilmişəm. O vaxt bəyan etmişdim ki, mən öz həyatımı doğma xalqıma həsr edəcəyəm. O vaxtdan bu günə qədər öz əməyimlə, öz işimlə çalışmışam və çalışacağam ki, doğma xalqıma ləyaqətlə xidmət edim, Azərbaycanı möhkəmləndirək, Azərbaycanı gücləndirək, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini əbədi, dönməz edək. Azərbaycanın milli maraqlarını daha da möhkəmləndirək. Bütün bu istiqamətlərdə uğurlar var.

Mən qürur hissi ilə deyə bilərəm ki, bu gün Azərbaycan sözün əsil mənasında müstəqil siyasət aparır. Bu siyasət Azərbaycan xalqının milli maraqlarına cavab verir. Bu siyasət Azərbaycanı regionda lider dövlətə çevirir. Bu siyasət gənc, müstəqil ölkə kimi Azərbaycanı dünyada tanıdır. Ümid edirəm ki, görülən bütün işlər və görülməli işlər bizim gücümüzü daha da artıracaqdır. Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirəcək, Azərbaycan regionda daha da möhkəm yerini tutacaq və Azərbaycan xalqı, Azərbaycan vətəndaşları daha da yaxşı, rahat yaşayacaqlar, sülh, əmin-amanlıq, firavanlıq şəraitində yaşayacaqlar. Mənim məqsədim budur. Mənim başqa amalım yoxdur. Mən xalq üçün işləyirəm, xalq üçün çalışıram, xalqa xidmət edirəm. Dəfələrlə demişəm ki, Prezident başda olmaqla, bütün məmurlar xalqın xidmətçiləridir. Bizim vəzifəmiz ondan ibarətdir ki, xalqa xidmət edək, xalqla birlikdə olaq, xalqın qayğıları ilə yaşayaq. Mən buna çalışmışam, bundan sonra da çalışacağam, heç kim və heç nə məni bu yoldan döndərə bilməz.

Əziz dostlar!

Əziz bacılar və qardaşlar!

Bu gün eyni zamanda, Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günüdür. Mən bu münasibətlə də sizi ürəkdən təbrik edirəm. Dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılara xoşbəxtlik, səadət arzulayıram, onları birliyə, həmrəyliyə dəvət edirəm.

Əziz dostlar!

Sizi Yeni il münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edirəm. Sizə cəsaətliliyi, uğurlar, xoşbəxtlik arzulayıram. Sağ olun.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 dekabr 2005-cü il.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARI ZİYALILARININ I FORUMUNA

Əziz soydaşlar!

Sizi – Dünya azərbaycanlıları ziyalılarının I forumunun iştirakçılarını ürəkdən salamlayıb və forumun işinə müvəffəqiyyətlər arzulayıram.

Xalqımızın tarix boyu arzusunda olduğu müstəqil dövlətçiliyin bərpası ilə Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafı, demokratik dövlət quruculuğu və dünya birliyinə hərtərəfli inteqrasiyası sahəsində geniş perspektivlər açıldı. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü siyasət Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini qoruyub saxlayaraq, daha da möhkəmləndirdi və dinamik inkişaf yoluna çıxardı. Ölkəmizdə milli birliyin bərqərar olması ictimai-siyasi sabitliyin təmin olunmasına və sosial-iqtisadi inkişafın sürətlənməsinə mühüm təsir göstərdi.

Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət quruculuğu sahəsində əldə etdiyi uğurlar dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın həmişə diqqət mərkəzində olmuş, onları daha da ruhlandıraraq, milli hisslərini və həmrəyliklərini gücləndirərək, müstəqil dövlətimizə bağlılıqlarını möhkəmləndirmişdir. Dünya azərbaycanlılarının öz tarixi Vətəni olan Azərbaycanla sıx əlaqələrinin yaradılması, ümummilli ideyalar ətrafında birləşərək, müstəqil dövlətçilik mənafeələrini qoruması, habelə onların taleyi üçün milli dövlətimizin məsuliyyətinin artırılması Azərbaycan Respublikasının siyasətində prioritet istiqamətlərdən birini təşkil edir.

Hazırda soydaşlarımızın milli birliyi və Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması ideyası yüksək dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldırılmışdır və bu sahədə ardıcıl tədbirlər görülməkdədir. 2001-ci ilin noyabrında Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı, 2006-cı ilin martında isə II qurultayının keçirilməsi milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərləri üzvi şəkildə ehtiva edən, Azərbaycan xalqına və dövlətinə bağlılıq hissində əsaslanan azərbaycançılıq ideyasının bütün soydaşlarımız və həmvətənlərimiz arasında geniş yayılmasına güclü təkan verdi. Dünyanın müxtəlif ölkələrində on minlərlə soydaşımızı və həmvətənimizi birləşdirən 300-dən çox Azərbaycan icmasının yaradılması və ardıcıl fəaliyyət göstərməyə başlaması, onlar arasında həmrəyliyin güclənməsi bunun əyani sübutudur.

Müasir dünyada qloballaşma proseslərinin intensiv xarakter alması ilə ölkələr arasında siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələr dərinləşmiş, müxtəlif xalqların mütərəqqi dəyərlərdən bəhrələnərək, dünya sivilizasiyasına öz töhfəsini verməsi üçün yeni imkanlar açılmışdır. Planetimizdə baş verən dinamik proseslər, texnoloji yeniliklər hər bir xalqı öz inkişaf potensialından maksimum istifadə etməyə sövq edir. Belə şəraitdə beynəlxalq birlikdə layiqli yerini tutmaq üçün ümumbəşəri dəyərlərin qiymətləndirilməsi və əxz olunması ilə yanaşı, milli-mənəvi dəyərlərin, mütərəqqi ənənələrin qorunması və zənginləşdirilməsi, eləcə də təbliğ olunması mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikası ilə yanaşı, diasporumuzun da üzərinə mühüm vəzifələr düşür. İnamla qeyd edə bilərəm ki, Azərbaycan diasporunun son illərdə keçdiyi inkişaf yolu onun böyük potensiala malik olduğunu göstərir. Bu potensialın əsas daşıyıcısı xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin mütəşəkkil hissəsini təşkil edən elm, təhsil, mədəniyyət və incəsənət xadimlərindən ibarət ziyalılarımızdır. Yüksək intellektual səviyyəsi və dərin düşüncə tərzi ilə seçilən ziyalılar cəmiyyətin qabaqcıl təbəqəsi kimi proseslərə düzgün qiymət

vermək və səfərbəredici missiyanı yerinə yetirmək imkanlarına malikdir. Ona görə də dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanmasında, soydaşlarımızın öz milli varlığını dərk etməsində, milli-mənəvi dəyərlərini yaşadaraq təbliğ etməsində ziyalılarımızın üzərinə böyük vəzifə və məsuliyyət düşür. Eyni zamanda, azərbaycanlı icmalarının yaşadıkları ölkələrin ictimai, siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında fəal iştirakının təmin olunmasında və Azərbaycan lobbisinin formalaşmasında ziyalılarımız fəal rol oynamalıdırlar.

Müxtəlif sahələrdə çalışan ziyalılar dünyanın elm və mədəniyyət xadimləri, ictimai və siyasi təşkilatların nümayəndələri, dövlət orqanlarının təmsilçiləri ilə əlaqələrini daha da gücləndirməli, Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə dolğun surətdə çatdırılması və xalqımızın mənafelərinin layiqincə qorunması üçün ardıcıl səylər göstərməlidirlər. Xüsusilə qəsbkar erməni planlarının və ideoloji təxribatlarının ifşa edilməsində, Azərbaycanın tarixi və mədəniyyətinin, mütərəqqi ictimai fikrinin bütün dünyada peşəkar səviyyədə təbliğ olunmasında çoxsaylı ziyalı təbəqəsinin tükənməz potensialından səmərəli istifadə edilməlidir.

Hazırda Azərbaycan dövləti öz imkanlarını səfərbər edərək yüksək iqtisadi, siyasi, sosial və mədəni inkişaf dinamikasına nail olmuş, bölgənin bütün əhəmiyyətli transmilli layihələrinin mərkəzində dayanmışdır. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərlərinin, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun və Avropa ilə Asiyanı birləşdirən digər nəhəng beynəlxalq layihələrin tam işə düşməsi ilə regionun iqtisadi və geosiyasi həyatında ciddi dəyişikliklər baş verəcəkdir. Azərbaycan dövləti qazandığı uğurları daha da inkişaf etdirmək və onun nəticələrindən bütün xalqımızın və soydaşlarımızın mənafeləri naminə səmərəli istifadə etmək əzmindədir.

Əziz soydaşlar, hörmətli forum iştirakçıları! Sizi Dünya azərbaycanlıları ziyalılarının I forumunun keçirilməsi münasibətilə təbrik edir və qarşıda duran böyük vəzifələrin yerinə yetirilməsində uğurlar diləyirəm.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 iyun 2006-cı il.

**DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ,
«QURBAN» BAYRAMI VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
İLHAM ƏLİYEVİN
TƏBRİKİ**

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizi Yeni il münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. 2006-cı il arxada qalır. 2006-cı il bütövlükdə, Azərbaycan üçün çox uğurlu keçdi. Ölkəmiz möhkəmləndi, dünyadakı mövqelərini daha da gücləndirdi. Ölkədə çox gözəl ictimai-siyasi ab-hava vardır.

İqtisadi baxımdan 2006-cı ildə Azərbaycan çox uğurlu inkişaf sürətini saxlaya bilmişdir. İkinci ildir ki, ölkəmiz iqtisadi inkişaf sürətinə görə birinci dövlətdir. Dünyada hər hansı bir sahədə birinciliyi əldə etmək, xüsusilə, iqtisadiyyatın ən önəmli göstəricisi olan ümumi daxili məhsulun artımına görə birinci olmaq, əlbəttə ki, böyük nailiyyətdir. İqtisadiyyatımız 2005-ci ildə 26 faiz, 2006-cı ildə isə 35 faiz artmışdır. Əlbəttə ki, Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün bu göstərici əsas rol oynamışdır.

Son üç il ərzində ölkəmizdə işsizlik probleminin aradan qaldırılması üçün çox böyük işlər görülür. 500 min yeni iş yeri açılmışdır. Prezident vəzifəsinə seçiləndə bəyan etmişdim ki, 5 il ərzində Azərbaycanda 600 min yeni iş yeri açılacaqdır. Artıq onlardan 500 mini açılıbdır. Azərbaycanda yoxsulluğun səviyyəsi kəskin şəkildə aşağı düşür. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı çox sürətlə davam edir və bölgələr müasirləşir, yeniləşir, yeni infrastruktur layihələri həyata keçirilir.

Bununla bərabər, sosial siyasət Azərbaycanda çox güclüdür və sosial məsələlərə diqqət daim olmalıdır. Mənim siyasətimin, demək olar ki, əsas istiqamətlərindən biri də bundan ibarətdir. Hər il pensiyalar artırılır, əmək haqları artırılır. 2007-ci il yanvarın 1-dən minimum əmək haqqı və minimum pensiya yenə də artırılacaqdır. Əlbəttə ki, əmək haqları və pensiyaların məbləği bizi tam şəkildə qane edə bilməz, ancaq artım dinamikası çox güclüdür. Yaxın müddət ərzində Azərbaycanda yoxsulluğun aşağı salınması, işsizliyin aradan qaldırılması nəticəsində insanların həyat səviyyəsi daha da yaxşı olacaqdır. Bu, bizim əsas məqsədimizdir. Hər şey insanlar üçün, hər şey Azərbaycan xalqı üçün! Azərbaycan xalqı yaxşı yaşamalır və bunu etmək üçün mütləq və mütləq həm iqtisadi islahatlar, həm də siyasi islahatlar davam etdirilməlidir. Güclü sosial siyasət aparılmalıdır ki, ölkəmiz hərtərəfli inkişaf etsin.

Bu il çox böyük quruculuq, abadlıq işləri aparılmışdır. Yüzlərlə yeni məktəb tikilmişdir. Ən müasir dünya standartlarına cavab verən xəstəxanalar tikilib istifadəyə verilmişdir. Yeni yollar - magistral yollar, kənd yolları salınır, Bakı şəhərinin nəqliyyat probleminin həlli üçün böyük quruculuq-abadlıq işləri aparılır. Yəni, biz bunu ona görə edirik ki, insanlar daha da rahat yaşasınlar. Ölkənin infrastrukturunu möhkəmlənsin və bütövlükdə, inkişafa daha da böyük təkan verilsin.

2006-cı il bizim üçün həm də ona görə tarixi əhəmiyyət kəsb edir ki, 2006-cı ildə Azərbaycanda iki tarixi hadisə baş vermişdir. Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri istismara verilmişdir və “Şahdəniz”

yatağından ilk qazın hasil edilməsinə nail ola bilmişik. Bu iki tarixi hadisə Azərbaycanın uzunmüddətli inkişaf strategiyasını müəyyən edəcək, Azərbaycanı iqtisadi cəhətdən möhkəmləndirəcək və əlbəttə ki, dünyadakı mövqelərini möhkəmləndirəcəkdir.

Bakı-Tbilisi-Ceyhan Azərbaycan üçün tarixi nailiyyətdir. Bu, sadəcə, bir neft kəməri deyil, sadəcə, Azərbaycan neftini dünya bazarlarına daşıyan bir infrastruktur layihəsi deyildir. Bunun çox böyük geosiyasi əhəmiyyəti vardır. Azərbaycan bu kəmərin istismara verilməsi ilə artıq bunun çox gözəl nəticələrini görməkdədir. Azərbaycan Dövlət Neft Fondunda milyardlarla dollar vəsait yığılıbdır. Bizim valyuta ehtiyatlarımız 4 milyard dolları keçibdir. Son üç il ərzində büdcə gəlirləri 4 dəfə artıbdir. Əgər 2003-cü ildə Azərbaycanın büdcəsi təxminən 1 milyard 500 milyon dollar səviyyəsində idisə, 2007-ci ildə artıq bu, 6 milyard 500 milyon dollar səviyyəsindədir. Bütün bunların əsas səbəbi məhz 1994-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən, onun təşəbbüsü ilə imzalanmış “Əsrin müqaviləsi”nin icrasıdır. Biz bunun bəhrəsini görürük və görəcəyik.

Azərbaycanın iqtisadi potensialı artır. Azərbaycanın siyasi çəkisi artır. Bizim beynəlxalq mövqələrimiz möhkəmlənir və şübhəsiz, Azərbaycan dünyada çox önəmli ölkəyə çevrilir. Xüsusilə, indiki zəmanədə ki, dünyam və Avropanı ən çox düşündürən enerji təhlükəsizliyi məsələləridir, Azərbaycanın neft, qaz yataqlarının işlənilməsi, neft və qazın dünya bazarlarına çatdırılması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan “Şahdəniz” yatağından çıxarılan və Cənubi Qafqaz qaz boru xətti ilə daşınacaq qaz, əlbəttə ki, Azərbaycanın siyasi mövqelərini də möhkəmləndirməkdədir. Bu, məni çox sevindirir, mən çox şadam, çox böyük qürur hissi keçirirəm ki, Azərbaycan bu böyük transmilli və çox çətin layihələri uğurla icra etdi. Çox ağır, çətin şəraitdə öz yolundan dönmədi, iradə göstərdi. Xalqın iradəsi, iqtidarın iradəsi, Azərbaycanın müstəqil siyasətinin aparılması nəticəsində biz bu tarixi nailiyyətlərə nail ola bilmişik. Bundan sonra Azərbaycanın qarşısında heç bir iqtisadi problem qalmayacaqdır. Bizim düşünülmüş konsepsiyamız var. İqtisadi və siyasi islahatların davam etdirilməsi üçün iradə var, bunu edirik və edəcəyik.

Ona görə, bu iki hadisənin Azərbaycan tarixindəki rolu çox böyükdür. Deyə bilərəm ki, müasir Azərbaycan tarixində buna bərabər hadisələr olmamışdır.

Şübhəsiz ki, biz beynəlxalq məsələlərin həllinə də böyük diqqət göstəririk. Azərbaycanın həm daxili, həm iqtisadi, həm də xarici siyasəti çox uğurlu olmuşdur. Məhz bu siyasətlərin sintezi nəticəsində biz qarşıda duran bütün vəzifələri ləyaqətlə yerinə yetirə bilmişik.

2006-cı ildə Azərbaycanın beynəlxalq mövqeləri möhkəmlənmiş, güclənmişdir. Biz bütün qonşularla səmərəli, işgüzar şəraitdə əməkdaşlıq edirik və öz siyasətimizi çox açıq şəkildə aparırıq. Azərbaycanın müstəqil siyasət aparmaq imkanları da məhz bizim iradəmizdən qaynaqlanır, iqtisadi gücümüzdən qaynaqlanır və əlbəttə ki, Azərbaycanın gələcəyi müstəqil siyasətimizdən asılı olacaqdır. Ona görə, regional çərçivədə apardığımız işlər Azərbaycanın mövqelərini möhkəmləndirmişdir.

Bununla bərabər, beynəlxalq təşkilatlarla da əməkdaşlığımız çox uğurludur. 2006-cı ildə çox önəmli beynəlxalq təşkilatlarla bizim əməkdaşlığımız yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur. Xüsusilə, Avropa İttifaqı ilə imzalanmış qonşuluq proqramı Azərbaycanda növbəti beş il ərzində həm iqtisadi, həm də siyasi islahatların davam etdirilməsi üçün gözəl şərait yaratdı. Bununla bərabər, Avropa İttifaqı ilə enerji sahəsində Strateji

əməkdaşlıq haqqında imzalanmış memorandum Azərbaycanı Avropa istehlakçıları üçün qaz nəql edən və qazla təmin edən ölkəyə çevirir. Əlbəttə ki, bunun həm iqtisadi, həm də siyasi əhəmiyyəti göz qabağındadır.

Beynəlxalq siyasətdə bizim apardığımız işlər, əlbəttə ki, təqdirəlayiqdir. Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlarda və xarici siyasət çərçivəsində bütün səyləri məhz bir məsələnin - Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə yönəldilmişdir. Bizim mövqeyimiz dəyişməz olaraq qalır. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmalıdır.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danışıqlar predmeti deyildir və Azərbaycan heç vaxt Dağlıq Qarabağın müstəqil olmasına razılıq verməyəcəkdir. Biz öz siyasətimizi beynəlxalq hüquq normaları və prinsipləri əsasında qururuq. Dağlıq Qarabağa Azərbaycan daxilində, ərazi bütövlüyü qorunmaq şərti ilə yüksək özünüidarə imkanları verilə bilər. Bu, bizim konstruktiv mövqeyimizdir. Bundan kənar heç vaxt heç bir danışıqlar aparılmayıb və aparılmayacaqdır. Çox sevindirici hal ondan ibarətdir ki, bu məsələ ilə bilavasitə məşğul olan Minsk qrupunun həmsədrləri, Minsk qrupu, beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyirlər. Ərazi bütövlüyü artıq heç vaxt müzakirə obyektinə çevrilməyəcəkdir.

Bu yaxınlarda Dağlıq Qarabağda keçirilmiş qondarma referendum bir daha bizim mövqələrimizin nə qədər güclü və ədalətli olduğunu təsdiqlədi. Bütün dünya, bütün beynəlxalq təşkilatlar qanunsuz rejim, kriminal rejim tərəfindən keçirilmiş qanunsuz referendumu pislədilər və öz münasibətini bildirdilər.

Danışıqlar davam edir. Ümid edirəm ki, qarşı tərəf konstruktivlik nümayiş etdirəcək və beləliklə, Azərbaycan torpaqları işğalçılardan azad olunacaqdır.

Bununla bərabər, ordu quruculuğu prosesinə də böyük diqqət göstərilir. Hələ iki il bundan əvvəl mən bəyan etmişdim və söz vermişdim ki, Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistanın bütün büdcəsinə bərabər olmalıdır və 2007-cj ilin büdcəsində biz bu məqsədə nail ola bilmişik. Azərbaycanın hərbi xərcləri Ermənistanın bütün xərclərinə bərabər olub və növbəti illərdə daha da artıq olacaqdır.

Bir tərəfdən, bu onu göstərir ki, bütün verilmiş vədlər, sözlər həyatda öz əksini tapır. Digər tərəfdən, biz ordumuzu gücləndirməliyik. Biz danışıqlar aparırıq, ancaq düşmən bilməlidir ki, Azərbaycan istənilən vaxtda, istənilən yolla öz doğma torpaqlarını azad edə bilər və azad edəcəkdir. Bundan sonra da orduya diqqət artırılacaqdır. Bizim siyasətimiz bundan ibarətdir. Görəndə ki, bu siyasət xalq tərəfindən dəstəklənir, çox sevinirəm və bu dəstək mənim üçün çox önəmlidir.

Bütövlükdə, Azərbaycanda gedən işlər müsbət istiqamətdə inkişaf edir. Mən çalışıram və çalışacağam ki, xalqın inamını bundan sonra da doğruldum. Mənə həvalə edilən bütün vəzifələri ləyaqətlə yerinə yetirməyə çalışıram. Mənim bir məqsədim var - Azərbaycan xalqına xidmət etmək, Azərbaycanı möhkəmləndirmək, ölkəmizin dünyadakı mövqələrini gücləndirmək, Azərbaycan xalqının rifah halının yaxşılaşması üçün iş görmək, əməli-praktik işlərlə, müxtəlif proqramların həyata keçirilməsi ilə ölkəmizi möhkəmləndirmək və Azərbaycanı müasir güclü ölkəyə çevirmək.

Sizə deyə bilərəm ki, son üç il ərzində elə məsələ olmayıb ki, biz onu qarşımıza qoyaq və həll edə bilməyək. Bütün məsələlər öz həllini tapıb, Azərbaycan çox dinamik şəkildə inkişaf edir, bizim siyasətimiz çox çevikdir, çox məqsədyönlüdür, düşünülmüş proqram çərçivəsində aparılır. Əminəm ki, bu siyasət bundan sonra da Azərbaycana uğurlar gətirəcəkdir.

Əziz həmvətənlər!

Bu gün, eyni zamanda, hər bir azərbaycanlı üçün əziz olan Qurban bayramıdır. Bu gözəl bayram münasibətilə mən sizi ürəkdən təbrik edirəm. Biz öz milli ənənələrimizə sadıq və bu sədaqət uzun illər ərzində, Azərbaycan müstəqil olmayan dövrdə də Azərbaycan xalqı, Azərbaycan millətini birləşdirmişdir. Əlbəttə ki, milli-mənəvi dəyərlərə sadıqlıq, onlara olan hörmət mütləq davam etməlidir. Biz bu gözəl bayramı birlikdə keçiririk və bundan sonra da keçirəcəyik.

Eyni zamanda, mən sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi hər birimiz üçün çox önəmlidir, çox vacibdir. 2006-cı ildə çox yüksək səviyyədə, çox böyük ruh yüksəkliyi ilə Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı keçirilmişdir. Demək olar ki, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı azərbaycançılıq ideologiyasının təntənəsi olmuşdur. Bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılara sülh, əmin-amanlıq arzu edirəm və onlar da bilməlidirlər ki, onların bir Vətəni var, o da Azərbaycandır.

Əziz bacılar və qardaşlar!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Bir daha sizi Yeni il münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Sizə xoşbəxtlik, ailə səadəti, cansağlığı arzulayıram. Sağ olun.

31 dekabr 2006-cı il

AZƏRBAYCANIN XALQ ARTİSTİ MÜSLÜM MAQOMAYEVƏ

Əziz Müslüm Maqomayev!

Sizi, müasir dövrün görkəmli musiqi xadimini yubileyiniz münasibətilə təbrik edir, Sizə xoşbəxtlik, cansağlığı və uğurlar arzulayıram.

Milyonlarla insana Sizi sevdiren parlaq istedadınız səhnədəki ilk addımlarınızdan etibarən özünü bürüzə vermiş və Sizə ifaçılıq sənətinin nadir incilərini yaratmaq imkanı bəxş etmişdir. Yüksək zövqünüz, fitri musiqi mədəniyyətiniz və çoxşaxəli yaradıcılıq qabiliyyətiniz sayəsində Siz böyük bir dövrün əsl rəmzinə çevrilə bilmisiniz.

Qısa müddət ərzində Siz təkrarolunmaz səhnə görkəmi və olduqca populyar repertuar formalaşdırmış, sovet mahnı ifaçıları arasında öz sözünüzü deyərək unikal bir mövqe qazanmışınız. Sizin sənətinizə həm stadionlarda toplaşan çoxminli dinləyiciləriniz, həm də həmkarlarınız məftun olmuşlar.

Bəstəkarlıq fəaliyyətiniz şöhrətinizi daha da artırmış və az bir müddətdə pərəstişkarlarınızın məhəbbətini qazanmış bir çox əsərlər yazmağınıza, onları özünəməxsus tərzdə ifa etməyinizə imkan vermişdir. Azərbaycanı vəsf edən məşhur mahnınızda isə doğma diyara olan hədsiz məhəbbətiniz öz əksini tarmışdır.

Zahirən bir-biri ilə uzlaşmayan xüsusiyyətlər heyrətamiz şəkildə Sizin şəxsiyyətinizdə cəmləşərək eyni zamanda klassik və estrada musiqisinin ifaçısı, kinoaktyor və opera teatrının solisti, estrada-simfonik orkestrinin təşkilatçısı və ictimai xadim kimi fəaliyyət göstərməyinizə zəmin yaratmışdır. İfaçılıq və bəstəkarlıq fəaliyyəti ilə yanaşı, incəsənətin hər bir sahəsində qüvvənizi sınamaq həvəsinizi «Mənim məhəbbətim melodiya» kitabınız və rəsm əsərləriniz bir daha əyani surətdə nümayiş etdirir.

Biz hamımız haqlı olaraq Sizinlə fəxr edirik. Siz artıq bizim canlı tariximizsiniz. İstedadınızın misilsiz yüksəlişinin şahidləri, eləcə də yeni nəslə mənsub azərbaycanlılar Sizi həmişə həqiqi sənətin böyük ustadı kimi dəyərləndirəcəklər.

Ən xoş arzularla,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 16 avqust 2007-ci il

**DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLİYİ GÜNÜ VƏ
YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN
AZƏRBAYCAN XALQINA
TƏBRİKİ**

-Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. 2007-ci il tarixdə qalır. Bu il Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün çox uğurlu il olmuşdur. 2007-ci ildə Azərbaycan öz beynəlxalq mövqelərini möhkəmləndirmiş, böyük iqtisadi inkişafa nail ola bilmişdir. Bizim ölkəmiz çox sürətlə inkişaf edir. Ölkəmizin bütün sahələri çox uğurla və sürətlə inkişaf edir. İqtisadi inkişafda Azərbaycan üçüncü ildir ki, dünyada öz mövqelərini, liderlik mövqelərini saxlaya bilmişdir.

Bildiyiniz kimi, 2005-ci ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı 26 faiz, 2006-cı ildə isə 35 faiz artmışdır. Bu yüksək dinamika 2007-ci ildə də saxlanılmışdır. Bu il Azərbaycan iqtisadiyyatı 25 faiz artmışdır. Bu, dünyada analoqu olmayan bir göstəricidir və şübhəsiz ki, Azərbaycanın bütün inkişafına çox böyük dərəcədə müsbət təsir göstərən amildir. Azərbaycanın iqtisadiyyatı inkişaf etdikcə bütün sahələrdə irəliləyiş, canlanma müşahidə olunur. Bizim büdcə xərclərimiz artır. 2003-cü illə müqayisədə büdcə xərclərimiz 10 dəfə artmışdır. Azərbaycanın icmal büdcəsi gələn il 12 milyard dollar təşkil edəcəkdir. Bu, çox böyük rəqəmdir və bizə imkan verəcək ki, ölkənin qarşısında duran bütün vəzifələri uğurla yerinə yetirə bilək.

Bildiyiniz kimi, Azərbaycanda dörd ilə yaxındır regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramı icra olunur. Bu proqramın Azərbaycanın bölgələrinin inkişafının təmin edilməsi üçün çox böyük rolu olmuşdur. Böyük qürur hissi ilə deyə bilərəm ki, bu dörd il ərzində Azərbaycanda 600 mindən çox yeni iş yeri açılmışdır ki, onların da 460 mini daimi iş yeridir. Beləliklə, 2003-cü ildə verilən vədlər nəinki 2008-ci ilin sonunda, 2008-ci ilin əvvəlində yerinə yetirilmişdir. Yeni iş yerlərinin açılması həm məşğulluq deməkdir, həm də yeni müəssisələr, fabriklər deməkdir.

Biz Azərbaycan iqtisadiyyatını şaxələndiririk. Biz neft-qaz amilindən asılılığımızı azaldırıq, ölkə iqtisadiyyatı çoxşaxəli olmalıdır və biz buna nail olacağıq. Bütün nailiyyətlərlə yanaşı, eyni zamanda, sosial məsələlər də daim diqqət mərkəzində olmuşdur. Bu sahəyə böyük investisiyalar qoyulur və bizim büdcəmizin sosial yönümlülüyü qorunub saxlanılır. Investisiyalarla bərabər, sosial məsələlərə də böyük diqqət göstərməlidir. Çünki biz xalq üçün çalışırıq, xalq üçün yaşayırıq və işləyirik. Bizim başlıca amalımız Azərbaycan xalqının firavan yaşamasıdır.

2007-ci ildə minimum əmək haqqı və pensiyalar artırılmışdır. Büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda işləyənlərin əmək haqları artırılmışdır. Bildiyiniz kimi, 2008-ci il yanvarın 1-dən minimum əmək haqqı və minimum pensiya 20 faiz artacaq və 60 manata çatacaqdır. Bu, böyük irəliləyişdir. Ancaq, əlbəttə, bu rəqəm hələ ki, bizi tam şəkildə qane edə bilməz. Biz istəyirik ki, Azərbaycan vətəndaşları - istər dövlət təşkilatlarında işləyənlər, istərsə də pensiyaçılar normal əmək haqları və pensiyalar alsınlar. Bu əmək haqları və pensiyalar onların bütün tələbatlarını ödəyə bilsin. Biz buna gedirik və o gün uzaqda deyildir. Hələ ki, minimum əmək

haqqının və pensiyanın artım dinamikası çox ümidvericidir və bizə imkan verəcək ki, Azərbaycan vətəndaşlarının bütün tələbatlarını lazımi səviyyədə ödəyək.

Sosial məsələlərə gəldikdə, bunlar sadəcə, əmək haqları və pensiyaların verilməsi ilə məhdudlaşmır. Eyni zamanda, sosial infrastruktura qoyulan investisiyalar da bu məsələlərin həllinə böyük kömək göstərir. Sizə deyə bilərəm ki, son dörd il ərzində Azərbaycanda 1200-dən çox yeni məktəb tikilibdir, yüzlərlə məktəb təmir olunubdur və bu proses 2008-ci ildə davam etdiriləcəkdir. Onlarca yeni xəstəxana, poliklinika tikilməsi, ən ucqar yerlərdə yüksək səviyyəli tibbi xidmətin təmin edilməsi nəzərdə tutulur. Bütün bunlar Azərbaycanda sosial sahənin inkişafı üçün çox vacib olan amillərdir və şübhəsiz ki, 2008-ci ildə bu sahəyə daha da böyük diqqət göstəriləcəkdir. Bizim iqtisadi imkanlarımız, iqtisadi qüdrətimiz artır. Azərbaycanın bölgədəki mövqeləri möhkəmlənir və əlbəttə, növbəti illərdə sosial məsələlərin həllinə daha da böyük səylər göstərəcəyik.

2007-ci ildə Azərbaycanın gələcək inkişafı üçün çox böyük və tarixi hadisələr baş vermişdir. Daha doğrusu, bu hadisələri biz yaradıırıq. Öz siyasətimizlə, öz iradəmizlə Azərbaycan üçün, xalqımız üçün lazım olan bütün şəraiti yaradıırıq. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri, demək olar ki, tam gücü ilə işləməyə başlamışdır. Vaxtilə bu layihəyə şübhə ilə yanaşan, yaxud da ona əngəllər törətmək istəyənlər artıq görürlər ki, buna nail ola bilmədilər. Biz qarşıda duran bütün vəzifələri uğurla icra etmişik. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin tikintisi və uğurla fəaliyyət göstərməsi, əlbəttə ki, Azərbaycanın iqtisadi potensialını artırır.

Bu il biz Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinin istismarına nail olmuşuq. Bu gün Azərbaycan qazı həm ölkə əhalisinin tələbatını ödəyir, - gələcək illərdə daha da böyük həcmdə ödəyəcəkdir, - həm də qonşu ölkələrə ixrac edilir. Bu gün biz öz qaz imkanlarımızdan istifadə edib bölgədə siyasi və iqtisadi gücümüzü möhkəmləndiririk. Artıq üç ölkəyə Azərbaycan qazı ixrac edilir və gələcəkdə bu ölkələrin coğrafiyası genişlənəcəkdir. Bu, bizə həm iqtisadi dividendlər gətirəcək, həm də siyasi mövqələrimizi əhəmiyyətli dərəcədə möhkəmləndirəcəkdir. Azərbaycan artıq Avropanın enerji təhlükəsizliyi üçün çox önəmli ölkəyə çevrilir və biz bundan olduqca məmnunuq. Əlbəttə ki, Azərbaycan xalqının milli maraqlarının qorunması üçün bu amildən uğurla istifadə edəcəyik.

2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun təməli qoyulmuşdur. Bu layihə uzun illər idi ki, müzakirə mövzusu idi. Ancaq biz bunu həyata keçirdik, biz bunu reallığa çevirdik. Baxmayaraq ki, bu layihəyə beynəlxalq maliyyə qurumları tərəfindən o qədər də böyük dəstək yox idi, əksinə, bəzi xarici qüvvələr bu layihəni əngəlləmək üçün böyük səylər göstərmişlər. Amma bizim iradəmiz, qonşu, dost ölkələrin birgə fəaliyyəti imkan verdi ki, biz buna da nail olduq. Bunun Azərbaycan üçün və xalqımız üçün çox böyük tarixi əhəmiyyəti olacaqdır. Biz bu dəmir yolunun tikintisi ilə özümüzü Türkiyə ilə birləşdiririk, Avropanı Asiya ilə birləşdiririk və beləliklə, Azərbaycan tranzit ölkə kimi nəinki enerji, eyni zamanda, nəqliyyat baxımından əvəzolunmaz ölkəyə çevrilir. Bunun nə demək olduğunu izah etməyə ehtiyac yoxdur. Bu, o deməkdir ki, Azərbaycan daha da güclü mövqələrə malik olacaq, Azərbaycanın maraqları daha da böyük dərəcədə qorunacaq, Azərbaycanla daha da çox hesablaşacaqlar və bizim sözüümüz daha çox əhəmiyyət kəsb edəcəkdir.

Energetika sahəsində bu illərdə daha da böyük işlər görülür. Yeni elektrik stansiyaları tikilir, elektrik xətləri çəkilir. Son iki il ərzində 450 meqavat gücündə elektrik stansiyaları tikilmişdir və 2008-ci ildə 800

meqavat gücündə elektrik stansiyalarının işə düşməsi nəzərdə tutulur. Bu, ölkənin elektrik enerjisinə olan tələbatını tam şəkildə ödəyəcək və Azərbaycanın gələcək iqtisadi inkişafı üçün də çox güclü şərait yaradacaqdır.

Bildiyiniz kimi, nəqliyyat sektoruna çox böyük investisiyalar qoyulur. Həm Bakıda, həm də Azərbaycanın bölgələrində bu sahəyə çox böyük diqqət var. Bakının nəqliyyat problemlərinin aradan qaldırılması üçün qısa müddət ərzində və çox böyük keyfiyyətlə nə qədər böyük işlər görülübür. Bakını müasir şəhərə çevirmək üçün təkə tarixi binaların təmiri yetərli deyil, eyni zamanda, müasir infrastruktur yaradılmalıdır. İnsanların rahatlığı üçün nəqliyyatın hərəkəti tənzimlənməlidir və bildiyiniz kimi, bu sahəyə böyük investisiya qoyulur və qoyulacaqdır.

Əziz dostlar, bir sözlə, 2007-ci ildə görülən bütün işləri sadalamaq üçün bir neçə saat vaxt lazımdır. Sadəcə olaraq, mən əsas məqamları sizin diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm. Çünki ölkə daxilində proseslər çox uğurla gedir, ölkədə ictimai-siyasi sabitlik tam bərqərar olunmuşdur. Xalqla iqtidar arasında birlik tam şəkildə təmin olunmuşdur və bizim bütün işlərimizin məqsədi, bütün amalımız xalqa xidmət etməkdir. Mən bu vəzifəni icra edirəm və bundan sonra da öz səylərimi əsirgəməyəcəyəm.

Azərbaycanın beynəlxalq, xarici müstəvidə olan mövqeləri də möhkəmlənmişdir. 2007-ci ildə xarici ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının Azərbaycana səfərləri və mənim xarici ölkələrə səfərlərim, eyni zamanda, beynəlxalq təşkilatlarla uğurlu əməkdaşlığımız Azərbaycanın inkişafı üçün çox gözəl şərait yaratmışdır. Biz daha da çox müttəfiqlər qazandıq, daha da çox dost ölkələr qazandıq. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bütün dünya ictimaiyyəti tərəfindən dəstəklənir və ikitərəfli müstəvidə keçirdiyim bütün görüşlərdə və imzaladığım sənədlərdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü prinsipi öz əksini tapmışdır.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, əfsuslar olsun ki, 2007-ci ildə öz həllini tapmadı. Amma günah bizdə deyil, günah Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyindədir. Biz danışıqlara hazırıq və bu danışıqları aparırıq. Baxmayaraq ki, danışıqların hələ heç bir nəticəsi yoxdur. Sadəcə olaraq, biz çalışırıq ki, bu məsələni sülh yolu ilə həll edək, beynəlxalq hüquq əsasında həll edək. Əfsuslar olsun, Ermənistan tərəfinin qeyri-konstruktiv mövqeyi, işğalçı siyasəti imkan vermədi ki, biz 2007-ci ildə bu məsələni həll edək.

Biz öz ərazi bütövlüyümüzü heç vaxt güzəştə getməyəcəyik. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü toxunulmazdır, Dağlıq Qarabağa heç vaxt müstəqillik verilməyəcəkdir. Azərbaycan rəhbərliyi və Azərbaycan xalqı heç vaxt bununla razı olmayacaqdır. Beynəlxalq ictimaiyyət isə Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini heç vaxt tanımayacaqdır. Biz danışıqları bu istiqamətdə aparırıq. Sizə deyə bilərəm ki, danışıqların əsas mahiyyəti ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın zəbt olunmuş bütün torpaqları işğalçılardan azad edilsin, Azərbaycan vətəndaşları – məcburi köçkünlər həmin torpaqlara qayıtsınlar, o cümlədən də Dağlıq Qarabağa qayıtsınlar. Bu, bizim prinsiplial mövqeyimizdir və bu mövqedən bir addım da kənara çıxmayacağıq. Ermənistan bunu nə qədər tez başa düşsə, onlar üçün bir o qədər yaxşıdır. Biz heç vaxt imkan verə bilmərik ki, Azərbaycan torpağında ikinci erməni dövləti yaradılsın. Əgər Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər öz müqəddəratını həll etmək istəyirlərsə, onu Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll etsinlər, yaxud da əgər bunu istəməyirlərsə, onda Dağlıq Qarabağdan çıxıb başqa yerdə özləri üçün ikinci dövlət yaratsınlar. Hər halda, Azərbaycan torpağında ikinci erməni dövlətinin yaradılması qeyri-mümkündür. Bizim prinsiplial mövqeyimiz günü-gündən daha da çox

beynəlxalq dəstək qazanır. Eyni zamanda, bir daha demək istəyirəm ki, biz danışıqlar prosesini bu istiqamətdə davam etdirəcəyik.

Bununla yanaşı, ordu potensialımızı da gücləndiririk. Biz danışıqlara sadıq, danışıqlar prosesi gedir və hələ bir müddət gedəcəkdir. Hələ ki, bizim ümidlərimiz tam tükənməyibdir. Ancaq biz hər şeyə hazır olmalıyıq. Siz mənim bu barədəki mövqeyimi yaxşı bilirsiniz. Mən hər şeyi xalqa olduğu kimi deyirəm.

Artıq bir neçə ildir ki, Azərbaycanın ordu potensialı böyük dərəcədə artırılır. Artıq bir neçə ildir ki, hərbi xərclərə yüz milyonlarla dollar yönəldilir. Bu il bizim hərbi xərclərimiz təxminən bir milyard dollar səviyyəsində idi. Gələn il bu, ən azı, 1 milyard 200 milyon dollar səviyyəsində olacaqdır. Hər halda, Azərbaycanın dövlət büdcəsində bu məbləğ nəzərdə tutulmuşdur. Biz yeni silahlar alırıq, yeni avadanlıq alırıq, ordumuzun peşəkarlığını yüksəldirik. Müdafiə sənayesi yaratmışıq və artıq müdafiə sənayesi ordumuz üçün lazım olan silah-sursatı istehsal edir. Deyə bilərəm ki, bu sənaye məxfi xarakter daşıyır, ona görə ictimaiyyət bu barədə böyük bilgilərə malik deyildir. Ancaq bilin ki, bu sahədə lazımı səviyyədə işlər görülür və Azərbaycanın ordu potensialı möhkəmləndirilir. Biz ordumuzu ona görə gücləndiririk ki, öz doğma torpaqlarımızı işğalçılardan istənilən yolla azad etməyə hər an hazır olmalıyıq.

Əziz dostlar!

Əziz bacılar və qardaşlar!

Bildiyiniz kimi, bu gün Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günüdür. Bu bayram bizim üçün çox əzizdir. Mən əminəm ki, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar 2008-ci ildə daha da sıx birləşəcəklər. Azərbaycan dövləti buna nail olmaq üçün əlindən gələni edir. Azərbaycanda keçirilən dünya azərbaycanlılarının qurultayları, müxtəlif tədbirlər azərbaycanlıların birləşməsinə xidmət göstərir. Azərbaycanlılar müxtəlif ölkələrdə yaşayırlar, ancaq bizim hamımızın, bütün azərbaycanlıların bir dövləti var – müstəqil Azərbaycan Respublikası. Bir vətəni var - Azərbaycan. Biz öz doğma xalqımıza daha da böyük xidmət göstərməliyik, öz doğma dövlətimizi gücləndirməliyik. Mən əminəm ki, 2008-ci ildə bu istiqamətdə işlər uğurla gedəcəkdir və biz güclü Azərbaycan dövlətini yaradacağıq.

Əziz dostlar!

Əziz həmvətənlər, bacılar və qardaşlar!

Sizi qarşıdan gələn bayramlar münasibətilə bir daha təbrik edirəm, sizə cəsağlığı, xoşbəxtlik, yeni-yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

AZƏRTAC

31 dekabr 2007-ci il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLİYİ GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

2008-ci il başa çatır. Ölkəmiz üçün, Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün 2008-ci il çox uğurlu olmuşdur. 2008-ci ildə iqtisadiyyatımız yüksək sürətlə inkişaf etməkdə davam etmişdir. Deyə bilərəm ki, son 4 il ərzində Azərbaycan iqtisadi artım baxımından dünyada birinci ölkədir. Bu, böyük nailiyyətdir və bizə imkan verir ki, bütün iqtisadi, infrastruktur və sosial məsələləri uğurla həll edək.

Təsadüfi deyil ki, 2008-ci ildə Dünya Bankı Azərbaycanı bir nömrəli islahatçı ölkə kimi tanıdı və bunu bəyan etdi. Bu onu göstərir ki, Azərbaycanda aparılan ciddi, düşünülmüş iqtisadi islahatlar öz bəhrəsini verir və dünya miqyasında Azərbaycan çox böyük nüfuza, çox böyük hörmətə malikdir.

Azərbaycanda iqtisadiyyatın inkişafı üçün bütün lazımı tədbirlər görülür. Dövlət sahibkarlığın inkişafını dəstəkləyir və növbəti illərdə bu dəstək daha da böyük olacaqdır. Bunun nəticəsində bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatının 85 faizi özəl sektorda formalaşır. Bu, böyük nailiyyətdir və onu göstərir ki, Azərbaycanda siyasi və iqtisadi islahatlar ölkəmizin hərtərəfli inkişafına xidmət edir və ölkəmizi gücləndirir. Biz bundan sonrakı illərdə də iqtisadi inkişafa böyük diqqət göstərəcəyik və əminəm ki, qarşıda duran bütün vəzifələrə nail olacağıq.

Ölkəmizdə son 5 il ərzində həyata keçirilən regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı da uğurla başa çatdı. Proqramın bütün vəzifələri icra olundu. Proqram qəbul olunanda 600 min yeni iş yerlərinin açılması nəzərdə tutulurdu. Bu gün böyük qürur hissi ilə deyə bilərəm ki, son 5 ildə Azərbaycanda 750 min yeni iş yerləri açılmışdır ki, bu da regionların inkişafına çox böyük təkan vermişdir.

Bölgələrimiz abadlaşır, gözəlləşir, yeni infrastruktur layihələri həyata keçirilir, sosial obyektlər tikilməkdədir. Bütün bunlar Azərbaycanın hərtərəfli inkişafına xidmət edir, Azərbaycanın bütün bölgələri inkişaf edir.

Kənd təsərrüfatına böyük diqqət göstərilir. Demək olar ki, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün bütün lazımı tədbirləri görmüşük və ümid edirəm ki, növbəti bir-iki il ərzində özümüzü ərzaq məhsulları ilə tamamilə təmin edəcəyik. Kənd təsərrüfatında aparılan islahatlar, fermerlərə verilən güzəştlər, dövlət qayğısı, dövlət tərəfindən verilən kreditlər – bütün bunlar bizim uğurlarımızı şərtləndirən amillərdir.

Azərbaycanda sosial siyasətə böyük diqqət göstərilir. Bəli, biz bazar iqtisadiyyatı əsasında yaşayırıq və uğurumuzun da əsası bundan ibarətdir. Ancaq bununla bərabər, bütün sosial proqramların icrası üçün Azərbaycan iqtidarında iradə var və biz bunu edirik.

Azərbaycanda sosial obyektlərin tikintisi geniş vüsət almışdır. Son 5 il ərzində Azərbaycanda 1600 yeni məktəb tikilmişdir və növbəti illərdə yeni məktəblərin tikintisi davam etdiriləcəkdir. Bütün bölgələrdə, demək olar ki, hər yerdə yeni müasir tibb müəssisələri yaradılır. Onlar ən müasir avadanlıqlarla təchiz olunur ki,

insanlara gözəl tibbi xidmət göstərsin. Bu da bizim sosial siyasətimizin təzahürüdür. Ünvanlı sosial yardım proqramı icra olunur və bunun da çox böyük əhəmiyyəti var. Baxmayaraq ki, Azərbaycanda yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı son 5 il ərzində 49 faizdən 16 faizə düşmüşdür və əminəm ki, 2008-ci ilin yekunlarına görə bu rəqəm daha da aşağı düşəcəkdir, hələ ki, yoxsulluq şəraitində yaşayan vətəndaşlar var və dövlət onlara kömək üçün hər şeyi etməlidir. Ona görə ünvanlı sosial yardım proqramı bundan sonra da davam etdiriləcək və əminəm ki, Azərbaycanda yoxsulluq kimi ictimai bəla aradan qaldırılacaqdır.

2008-ci ildə minimum əməkhaqqı və minimum pensiyanın həcmi 50 faiz artırılmışdır və bundan sonrakı illərdə bu siyasət davam etdiriləcəkdir. Elə etməliyik ki, insanlarımız yaxşı yaşasınlar. Bizneslə məşğul olanlar üçün şərait yaradıq, ancaq büdcə təşkilatlarında işləyən vətəndaşlarımız dövlət tərəfindən lazımı maddi təminat almalıdırlar və biz bu istiqamətdə bundan sonra da işləyəcəyik.

2008-ci ildə məcburi köçkünlərin, qaçqınların sosial problemlərinin həlli və məşğulluğunun artırılması üçün bütün lazımı tədbirlər görülüb. 2003-cü ildə mən söz vermişdim ki, Azərbaycanda bir dənə də çadır şəhərciyi qalmayacaqdır. Biz buna nail olduq. Bu gün Azərbaycanda bir dənə də çadır şəhərciyi yoxdur. Əvvəllər dözülməz şəraitdə yaşayan soydaşlarımız bu gün gözəl evlərlə təmin olunublar. Onlar üçün qəsəbələr salınıb, məktəblər, tibb ocaqları tikilib, yollar salınıb, işıq xətləri çəkilibdir. Beləliklə, biz bu böyük, ağır sosial bəlanın aradan qaldırılması üçün mühüm addım atdıq. Bundan sonrakı illərdə biz bu siyasəti davam etdirəcəyik.

Biz Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həlli üçün öz söylərimizi göstəririk. 2008-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Məclisində Azərbaycanın işğal altında qalan torpaqlarında vəziyyətlə bağlı çox önəmli qətnamə qəbul edilmişdir. Baxmayaraq ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının beş daimi üzvündən üçü – Minsk qrupunun həmsədrləri bu qətnamənin əleyhinə çıxmışdı, qətnamə böyük səs çoxluğu ilə qəbul edildi. Bir tərəfdən, bu, Azərbaycanın gücünü göstərir, Azərbaycanın artan nüfuzunu göstərir. Digər tərəfdən, onu göstərir ki, haqq-ədalət öz yerini tutmalıdır.

Bütün dünya ictimaiyyəti Azərbaycanı dəstəkləyir və mən şübhə etmirəm ki, Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yalnız və yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunacaqdır. Bunun başqa yolu yoxdur. Azərbaycan dövləti və Azərbaycan xalqı heç vaxt Dağlıq Qarabağa müstəqillik verməyəcəkdir. Dağlıq Qarabağ əzəli Azərbaycan torpağıdır və biz Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün bütün səyləri göstərəcəyik. Həm siyasi, həm diplomatik və lazım gələrsə, hərbi üsullardan da istifadə etmək olar. Bu haqq bizdə var. Beynəlxalq hüquq bunu təmin edir.

Bildiyiniz kimi, bu istiqamətdə böyük işlər görülüb. 2008-ci ildə ordu quruculuğu üçün lazımı tədbirlər görülüb. Bizim bütün hərbi xərclərimiz 2 milyard dollara çatıbdır və 2009-cu ildə bu rəqəm daha da artacaqdır. Biz bunu edirik, bunu etməliyik, çünki biz müharibə şəraitində yaşayırıq, müharibə hələ bitməyibdir. Müharibənin birinci mərhələsi başa çatıb və biz hər an hazır olmalıyıq ki, öz doğma torpaqlarımızı istənilən yolla işğalçılardan azad edək. 2008-ci ildə keçirilən hərbi parad bizim hərbi gücümüzü hamıya göstərdi.

Azərbaycan 2008-ci ildə öz enerji siyasətini uğurla davam etdirmişdir. Biz enerji təhlükəsizliyi məsələlərinə nail olduq və bu gün başqa ölkələrin enerji təhlükəsizliyi üçün fəaliyyət göstəririk. Bu bizə həm siyasi, həm iqtisadi dividendlər gətirir, bizim üçün yeni imkanlar açır. Bakı–Tbilisi–Ceyhan, Bakı–Tbilisi–Ərzurum neft-

qaz kəmərləri uğurla fəaliyyət göstərir. Azərbaycan, demək olar ki, qarşıda duran bütün neft-qaz məsələlərini uğurla həll edibdir. İxracın şaxələndirilməsinə nail olubdur. Bu gün Azərbaycan nefti və qazı həm də ölkəyə xidmət göstərir – Azərbaycanda qazlaşdırma artıq 85 faizə çatıbdir – bu bizə iqtisadi imkanlar yaradır, siyasi imkanlarımızı genişləndirir. 2008-ci ildə Bakıda keçirilən enerji sammiti bunun bariz nümunəsidir. Bakıda qəbul edilmiş qərarlar nəinki Azərbaycanın gələcək enerji siyasətini möhkəmləndirir, bölgədə, Avropada, geniş mənada dünyada yeni vəziyyətə gətirib çıxarılmasına xidmət edəcəkdir. Biz bu imkanlardan uğurla istifadə edirik, şübhə etmirəm ki, növbəti illərdə Azərbaycanın uğurlu neft strategiyası davam etdiriləcəkdir.

Energetika sektoruna çox böyük vəsait qoyuruq. Son 5 ildə Azərbaycanda 6 elektrik stansiyasının tikintisinə nail olduq. Bir neçə elektrik stansiyası bərpa edildi, təmir olundu və bizim enerji gücümüzü artırdı. Bu da böyük nailiyyətdir. Yəni, bu sahədə vəziyyət çox qənaətbəxşdir. Əminəm ki, növbəti illərdə bu uğurlu siyasət davam etdiriləcəkdir.

2008-ci ildə biz böyük tarixi əhəmiyyət kəsb edən Bakı–Tbilisi–Qars dəmir yolunun tikintisinə başladıq. Uzun illərdən, uzun müzakirələrdən sonra biz dəmir yolunun tikintisinə nail olduq və bu gün Azərbaycan şirkətləri bu işlərdə fəal iştirak edirlər. Dəmir yolunun tikintisində Avropa ilə Asiyanın birləşməsi nəticəsində, Azərbaycanın həm iqtisadi, həm də geosiyasi mövqeləri daha da möhkəmlənəcəkdir. Azərbaycan nəqliyyat üçün əvəzolunmaz ölkəyə çevriləcəkdir. Bu bizim uzunmüddətli milli maraqlarımızın təmin olunmasına xidmət edir.

Nəqliyyat sektorunda digər vacib hadisələr baş vermişdir. 2008-ci ildə Lənkəranda və Zaqatalada iki gözəl aeroport istifadəyə verilmişdir. Yeni tankerlər alınır, avtomobil yolları salınır.

Əziz dostlar, bu gün Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günüdür. Bu günü bütün azərbaycanlılar bütün dünyada qeyd edirlər. Azərbaycan dövləti dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması üçün, həmrəyliyinə güclənməsi üçün öz səylərini göstərir və göstərməkdədir. Mən çox şadam ki, azərbaycanlıların yaşadıkları bütün ölkələrdə soydaşlarımız müvafiq təşkilatlarda fəaliyyət göstərilir. Azərbaycan diaspor təşkilatları möhkəmlənir, güclənir və ölkəmizin maraqlarını təmin etmək üçün çox müsbət fəaliyyət göstərilir. Azərbaycan dövləti xaricdə yaşayan azərbaycanlıların məsələlərinin həlli üçün öz səylərini göstərir. Biz həmişə onları dəstəkləyəcəyik və bütün başqa ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar doğma Vətənə həmişə arxalana bilirlər.

2008-ci ildə prezident seçkiləri keçirilmişdir. Azərbaycan xalqı demokratik, azad şəkildə öz iradəsini ortaya qoymuşdur. Bu fürsətdən istifadə edərək, mənə göstərdiyi böyük etimada görə bir daha bütün Azərbaycan xalqına öz dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bu böyük etimad və xoş münasibət məni daha da ruhlandırır. Mən 5 il əvvəl Azərbaycan xalqına söz vermişdim ki, ölkənin hərtərəfli inkişafı üçün əlimdən gələni edəcəyəm. Mən Azərbaycan xalqının rifahı naminə, inkişafı naminə, dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsi naminə çalışacağam. Bir daha demək istəyirəm ki, mənə göstərilən böyük etimad və inam məni çox ruhlandırır, sevindirir. Bir daha Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bundan sonra da əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm ki, doğma xalqıma ləyaqətlə xidmət edim.

Əziz dostlar!

Əziz xanımlar və cənablar!

Əziz bacılar və qardaşlar!

Mən bir daha sizin hamınızı Yeni il bayramı və Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Sizə cansağlığı, xoşbəxtlik, yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 31 dekabr 2008-ci il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Yeni ildə sizə cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

2009-cu il tarixdə qalır. 2009-cu il bütün ölkələr üçün sınaq ili olmuşdur. 2009-cu ildə dünyanı bürümüş maliyyə və iqtisadi böhran, demək olar ki, bütün ölkələrə mənfi təsirini göstərmişdir. 2009-cu ildə ölkələr öz imkanları, təbii ehtiyatları, apardıqları islahatlar hesabına nəyə qadir olduqlarını nümayiş etdirmişlər.

Azərbaycan 2009-cu ildə bütün çətinliklərə baxmayaraq, uğurlu inkişafı davam etdirmişdir. 2009-cu ildə ölkəmizdə iqtisadi artım 9 faizdən çox olmuşdur. Bu, böhranlı ildə çox böyük göstəricidir. Bütün bölgədə yaşanan böhran hər bir ölkənin iqtisadi və siyasi potensialını ortaya qoydu. Böhran göstərdi ki, Azərbaycan öz hesabına yaşaya bilən və yaşayan ölkədir. Biz Azərbaycan xalqının iradəsinə arxalanırıq.

2009-cu ildə Azərbaycanda bütün istiqamətlərdə irəliləyiş, inkişaf müşahidə olundu. Sənaye istehsalı da təxminən 9 faiz artmışdır. Ölkəmizdə inflyasiya 2 faizdən aşağı səviyyədədir. Təsadüfi deyil ki, beynəlxalq maliyyə qurumları Azərbaycanın iqtisadi və siyasi islahatların aparılması istiqamətində gördüyü işləri yüksək qiymətləndirir. 2008-ci ildə Dünya Bankı Azərbaycanı bir nömrəli islahatçı ölkə kimi qəbul etdi və bunu bəyan etdi. 2009-cu ildə Dünya İqtisadi Forumu Azərbaycanı iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliliyinə görə dünyada 51-ci yerə layiq gördü. Azərbaycan MDB məkanında bu parametrlər üzrə lider ölkədir.

2009-cu ildə bütün planlar, nəzərdə tutulmuş bütün tədbirlər icra edildi. Bölgələrdə canlanma vardır, abadlıq, quruculuq işləri aparılır. Ölkəmizdə regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair ikinci proqram icra olunur. Bu proqramın icrası nəticəsində 2013-cü ilə qədər ölkə qarşısında duran əsas iqtisadi və sosial məsələlər öz həllini tapmışdır.

Azərbaycanda böyük abadlıq-quruculuq işləri aparılır. Həm Bakıda salınan, həm də bizi qonşu ölkələrlə birləşdirən magistral yollar ən yüksək standartlara cavab verir. Elektrik stansiyalarının tikintisi uğurla davam edir. Bunu etməklə Azərbaycan öz enerji təhlükəsizliyini tam şəkildə təmin edib və biz gələcək illərdə diqqətimizi daha çox bərpa olunan enerji növlərinin yaradılmasına yönəldəcəyik. Azərbaycanda bütün bölgələrin qazlaşdırılması prosesi davam etdirilir. Görülən təxirəsalınmaz tədbirlər nəticəsində yüz minlərlə vətəndaş içməli su ilə təmin edilə bilər. Bu proses davam edir və nəhəng infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi bizə imkan verəcək ki, Azərbaycan əhalisi içməli su ilə Dünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına uyğun şəkildə təmin edilsin.

Sırr deyil ki, iqtisadiyyatımızın müəyyən hissəsi neftdən əldə olunan gəlirlər hesabına formalaşır və 2009-cu ildə neftin qiyməti dünyada kəskin şəkildə aşağı düşmüşdür. Lakin 2008-ci ilin sonunda bu il üçün – 2009-cu il üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş bütün sosial proqramlar icra edildi.

Erməni işğalından əziyyət çəkən soydaşlarımızın yaşayış səviyyəsinin yaxşılaşdırılması və onların məşğulluğunun artırılması işində əməli addımlar atılmışdır. Yeni qəsəbələr salınır, gözəl evlər, hündürmərtəbəli binalar tikilir.

2009-cu ildə kənd təsərrüfatının inkişafı sahəsində böyük işlər görülmüş, 3 milyon ton taxıl yığılıbdır. Bu, rekord göstəricidir. Azərbaycan tarixində bu günə qədər heç vaxt bu qədər taxıl istehsal olunmurdu. Başqa kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı üçün də praktiki işlər görülür, subsidiyalar, kreditlər verilir, soyuducu anbarlar, taxıl anbarları tikilir, suvarma tədbirləri görülür. Kənd təsərrüfatını daha da inkişaf etdirmək üçün bizim düşünülmüş proqramımız vardır. Biz bu gün özümüzü, demək olar ki, əsas kənd təsərrüfatı məhsulları ilə təmin edirik. Gələcəkdə bu daha da böyük həcmə təşkil ediləcəkdir. Həm öz daxili tələbatımızı ödəmək, həm də ixrac potensialımızı artırmaq üçün əlavə imkanlar yaradılacaqdır.

Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı üçün gözəl şərait vardır. Sahibkarlar dövlət tərəfindən hərtərəfli dəstək alırlar. Əgər kreditlər təşkil edilməsəydi, kənd təsərrüfatının inkişafı üzrə böyük problemlərimiz yaranardı. Amma kreditlərin verilməsi və sahibkarlığın inkişafı üçün görülən bütün tədbirlər sahibkarlara da çox gözəl şərait yaradır. Gələcəkdə Azərbaycanın iqtisadiyyatı daha çox sahibkarlığın fəaliyyətindən asılı olacaqdır. Sahibkarlığın inkişafı bizim üçün prioritet məsələdir və bu istiqamətdə növbəti illərdə də lazımi tədbirlər görülməcəkdir.

Azərbaycan enerji təhlükəsizliyi məsələlərini tam şəkildə təmin edib. Azərbaycan nefti və qazı dünya bazarlarına müxtəlif yollarla çıxarılır və ixrac coğrafiyası gələn ildən başlayaraq daha da genişlənəcəkdir.

2009-cu ildə Azərbaycanda 50 milyon ton neft, 25 milyard kubmetr qaz hasil edilə bilər. Gələn il bu rəqəmlər daha da artacaq və beləliklə, ölkəmizə əlavə maliyyə resursları gələcək, ixrac imkanlarımız genişlənəcəkdir.

Xarici siyasətə gəldikdə, 2009-cu ildə Azərbaycan bu istiqamətdə çox vacib işlər görmüşdür. Mənim müxtəlif ölkələrin dövlət və hökumət başçıları ilə apardığım danışıqlar, keçirdiyim görüşlər Azərbaycanın dünyadakı mövqeyini daha da gücləndirmişdir. Azərbaycanla dost olmaq istəyən ölkələrin, strateji tərəfdaşlarımızın sayı artır. Sırr deyil ki, bu gün Azərbaycan dünya miqyasında çox böyük hörmətə malik olan ölkədir. Bizim xarici siyasətimiz Azərbaycanın milli maraqlarının tam şəkildə müdafiə edilməsinə yönəldilibdir. Bütün qonşu ölkələrlə qarşılıqlı surətdə faydalı və qarşılıqlı hörmət əsasında qurulmuş dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri mövcuddur.

Biz xarici siyasətimizin əsas problemi olan Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzərində çox fəal işləyirik. 2009-cu ildə məsələnin həlli üçün çox vacib addımlar atılmışdır. Bütün dünya birliyi və bu məsələ ilə birbaşa məşğul olan tərəflər problemin hansı yollarla həll olunması haqqında öz iradələrini ortaya qoyurlar. Çox sevindiricidir ki, Azərbaycanın uzun illərdir müdafiə etdiyi mövqe üstünlük təşkil edir. Məsələ öz həllini beynəlxalq hüquq əsasında, ölkələrin ərazi bütövlüyü çərçivəsində tapmalıdır. Bizim həmişə ortaya qoyduğumuz prinsiplər məhz bunlardır.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danışıqlar mövzusu deyildir, olmayıb və heç vaxt olmayacaqdır. Dağlıq Qarabağ heç vaxt müstəqil ölkə olmayacaqdır, Azərbaycanın razılığı olmadan bu mümkün deyildir. Azərbaycan isə buna heç vaxt öz razılığını verə bilməz. Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər və orada yaşayacaq azərbaycanlılar muxtariyyət statusu çərçivəsində yaşamaladırlar və bu sahədə dünyanın ən qabaqcıl təcrübəsi

tətbiq edilməlidir. Bizim prinsiplial mövqeyimiz bundan ibarətdir və biz bu mövqedən bir addım geri atmayacağıq. Çalışacağıq bütün imkanları işə salaraq, bu məsələni tezliklə, ədalətli, beynəlxalq hüquq normalarına uyğun şəkildə həll edək ki, Azərbaycan vətəndaşları öz doğma torpaqlarına tezliklə qayıda bilsinlər.

Bununla bərabər Azərbaycan öz hərbi potensialını da gücləndirir. Bu bizim suveren hüququmuzdur və biz bu hüquqdan istifadə edirik. Nəzərə alaq ki, Azərbaycan ordu quruculuğu prosesini daxili imkanları hesabına aparır. Azərbaycan Ordusu son illər ərzində böyük və uğurlu yol keçmişdir. Bu gün ordumuz qarşıda duran bütün vəzifələri icra etməyə qadirdir. Torpaqları işğaldan azad etmək üçün bütün imkanlarımız vardır. Həm döyüş qabiliyyəti, həm vətənpərvərlik ruhu, həm də silah-sursat baxımından imkanlarımız genişlənir. Azərbaycanda müdafiə sənayesi artıq 4 ildir ki, fəaliyyət göstərir və bu istiqamətdə böyük uğurlar əldə etmişik. 2010-cu ildə bu məqsədləri təmin etmək üçün əlavə böyük vəsait nəzərdə tutulur. Biz Dağlıq Qarabağ məsələsini, Ermənistan–Azərbaycan münaqişəsini həll etmək üçün bütün imkanlardan istifadə edə bilərik.

Əziz həmvətənlər, əziz dostlar!

Bu gün eyni zamanda, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günüdür. Bütün azərbaycanlılar bu günü qeyd edirlər. Mən dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılara uğurlar, cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram. Onlar bilməlidirlər və bilirlər ki, arxalarında qüdrətli Azərbaycan dövləti dayanır. Onların yaşadıkları ölkələrdə səmərəli fəaliyyəti Vətənimizi – Azərbaycanı daha da gücləndirir. Mən çox şadam ki, bu gün müxtəlif ölkələrdə, dünyanın, demək olar ki, əksər bölgələrində güclü Azərbaycan təşkilatları formalaşmış, fəaliyyət göstərir. Onlar bizneslə məşğul olurlar, müxtəlif vəzifələrdə, dövlət vəzifələrində çalışırlar, qanunvericilik orqanlarına seçilir. Bu da çox vacibdir.

Dünyada yaşayan azərbaycanlıların sayı çoxdur və bizim mütəşəkkil qaydada fəaliyyətimiz bizi gücləndirir. Son vaxtlar Azərbaycana qarşı ədalətsiz qərarlar çıxarılmış, Azərbaycanın diaspor nümayəndələri öz güclərini göstər-dilər, kütləvi aksiyalarda iştirak etdilər, müxtəlif etiraz aksiyalarına əl atdılar, mədəni, sivil qaydada öz etiraz səslərini ucaldılar.

Əziz dostlar!

Əziz bacılar və qardaşlar!

Əziz həmvətənlər!

Bir daha sizi Yeni il bayramı və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Sizə cansağlığı, uğurlar arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 31 dekabr 2009-cu il

**PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ
HƏMRƏYLİK GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ
AZƏRBAYCAN XALQINA
TƏBRİKİ**

- Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, sizə cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

2010-cu il arxada qalır. 2010-cu il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur. Baxmayaraq ki, 2010-cu ildə dünyada iqtisadi və maliyyə böhranı hələ də davam edirdi, Azərbaycan 2010-cu ildə böyük uğurlara nail olmuşdur. Bizim iqtisadiyyatımız artmışdır, ölkədə bütün sosial proqramlar öz həllini tapmışdır, bütün infrastruktur layihələri icra edilmişdir, bir sözlə, 2010-cu ildə ölkə qarşısında duran bütün vəzifələr şərəflə yerinə yetirildi. İqtisadiyyatımız təxminən 5 faiz, əhalinin pul gəlirləri 12 faiz artmışdır, inflyasiya cəmi 5,7 faiz təşkil etmişdir. Ölkəmizə 15 milyard dollar sərmayə qoyulmuşdur, bizim valyuta ehtiyatlarımız 20 milyard dollardan 29 milyard dollara qalxmışdır. Bütün bunlar, bu nəticələr onu göstərir ki, Azərbaycanın seçdiyi yol düzgün yoldur, Azərbaycanın seçdiyi yol tərəqqi və inkişaf yoludur.

2010-cu ildə sosial sahədə böyük işlər görülmüşdür. 45 səhiyyə müəssisəsi, 70-dən çox məktəb tikilmiş və təmir edilmişdir, 5 Olimpiya-İdman Mərkəzi tikilmişdir. Minimum əməkhaqqı və pensyanın baza hissəsi qaldırılmışdır, ünvanlı sosial yardım proqramı uğurla icra edilir. Bu, onu göstərir ki, bizim siyasətimiz sosialyönümlü siyasətdir. Biz bazar iqtisadiyyatı şəraitində yaşayırıq və iqtisadiyyatımız tam şəkildə bazar iqtisadiyyatı prinsipləri üzərində qurulubdur. Ancaq bununla bərabər, güclü sosial siyasət bizim əsas vəzifəmizdir.

2010-cu ildə ölkəmizdə siyasi proseslər müsbət istiqamətdə inkişaf etmişdir. Azərbaycanda demokratiyanın inkişafı yolunda böyük və uğurlu addımlar atılmışdır. 2010-cu ildə Azərbaycanda parlament seçkiləri şəffaf, ədalətli şəkildə keçirilmişdir. Azərbaycan xalqının iradəsi parlament seçkilərinin nəticələrində tam şəkildə öz əksini tapmışdır. Bu, onu göstərir ki, biz nəinki iqtisadi sahədə çox böyük uğurlara nail olmuşuq, eyni zamanda, siyasi islahatların aparılması işində Azərbaycan çox uğurla inkişaf edir. Bu, bizə imkan verir ki, ölkəmiz hərtərəfli inkişaf etsin, ölkəmiz sözün əsl mənasında, müasir dövlətə çevrilsin və bu istiqamətdə atılmış addımlar bizi ruhlandırır.

Xarici siyasət sahəsində 2010-cu ildə böyük uğurlara nail olduq. Bizim dostlarımızın, Azərbaycanla əməkdaşlıq etmək istəyən ölkələrin sayı artır. Biz həm ikitərəfli müstəvidə, həm regional formatda, həm çoxtərəfli formatda uğurlu xarici siyasət aparırıq. Beynəlxalq təşkilatlarla bizim əlaqələrimiz artıq oturmuş əlaqələrdir, qarşılıqlı hörmət, qarşılıqlı inam, qarşılıqlı maraqlar üzərində qurulmuş münasibətlərdir.

2010-cu ildə Avropa Parlamenti Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair çox əhəmiyyətli və ədalətli qətnamə qəbul etmişdir. Beləliklə, münaqişənin həlli ilə bağlı gedən işlərdə bizim siyasi və diplomatik mövqelərimiz daha da möhkəmləndirilmişdir.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli bizim üçün ən başlıca vəzifədir, ən böyük problemdir. Biz çalışırıq ki, məsələni sülh yolu ilə, danışıqlar yolu ilə həll edək. Azərbaycan öz tərəfindən bütün səyləri göstərir ki, bu məsələ tezliklə həll olunsun. Beynəlxalq birlik tərəfindən tanınmış ərazi bütövlüyümüz bərpa olunsun. Bizim ərazi bütövlüyümüzün bərpası mütləq baş verməlidir. Azərbaycan heç vaxt bu vəziyyətlə barışmayacaq, heç vaxt bizim əzəli torpağımız olan Dağlıq Qarabağda ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına icazə verməyəcəkdir. Biz hamımız yaxşı bilirik ki, bugünkü Ermənistan dövləti tarixi Azərbaycan torpaqlarında yaradılıbdır. İrəvan xanlığı, Zəngəzur mahalı, digər bölgələr bizim tarixi torpaqlarımızdır. İkinci erməni dövlətinin Azərbaycan torpağında yaradılmasına Azərbaycan dövləti və Azərbaycan xalqı heç vaxt icazə verməyəcəkdir. Bu münaqişə yalnız beynəlxalq hüquq normaları əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Dağlıq Qarabağda yaşayan əhali və ora qayıdacaq azərbaycanlılar muxtariyyət statusu çərçivəsində yaşayacaqlar və bu, məsələnin həlli üçün yeganə variantdır.

2010-cu ildə ölkəmizdə böyük infrastruktur layihələri icra edilmişdir. Nəqliyyat sektorunda, inşaat sektorunda, elektrik enerjisi güclərinin yaradılması işində böyük və önəmli addımlar atılmışdır. 2010-cu ildə Bakıda böyük gəmiqayırma zavodunun tikintisi başlanmışdır. Bakıda Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının tikintisi başlanmışdır. Bu layihələr bölgədə gedən əməkdaşlıq proseslərinə çox güclü təkan verəcək, Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun inkişafına çox müsbət təsir göstərəcək və ölkəmizin inkişafına xidmət edəcəkdir. Bütün bu layihələr böyük maliyyə vəsaiti tələb edən layihələrdir. Ancaq iqtisadi vəziyyətimiz imkan verir ki, biz bu layihələri öz gücümüzlə, öz pulumuzla icra edək.

2010-cu ildə Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin tikintisi başa çatmışdır. Bu, ölkəmiz üçün tarixi bir hadisədir. Yeni böyük su kəməri Bakını təmiz, keyfiyyətli içməli su ilə təmin edəcək və Bakının demək olar ki, əsas problemlərindən biri olan su təchizatının yaxşılaşdırılmasına böyük töhfə verəcəkdir. Bu tarixi layihənin həyata keçirilməsi Azərbaycan xalqının, Azərbaycan dövlətinin böyük uğurudur və bir daha onu göstərir ki, bizim siyasətimiz insanların yaşayış səviyyəsinin qaldırılmasına, rifah halının yaxşılaşdırılmasına yönəldilibdir.

Bildiyiniz kimi, 2010-cu il Azərbaycanda “Ekologiya ili” elan edilmişdir. Bu, sadəcə olaraq şüar naminə atılmış bir addım deyildi. Sözünlə əsl mənasında, biz 2010-cu ildə ekoloji məsələlərin həlli ilə çox ciddi məşğul olurduq. Mən əminəm ki, bundan sonrakı illərdə də bu məsələ daim diqqət mərkəzində olacaqdır. Təkcə bir il ərzində görülmüş işlər və irəli sürülmüş təşəbbüs nəticəsində Azərbaycanda 6 milyondan çox ağac əkilmişdir. Bu, tarixdə misli görünməmiş bir nəticədir. Biz ilin əvvəlində qarşıya hədəf qoymuşduq ki, 3 milyon ağac əkilsin. Ancaq 6 milyon ağacın əkilməsi onu göstərir ki, hər bir bölgədə, hər bir kənddə insanlar bizim təşəbbüsümüzdə qoşularaq Azərbaycanda ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına öz töhfələrini vermişlər.

Əhalini, xüsusilə çaylar boyu yerləşən kəndlərdə yaşayan insanları içməli su ilə təmin etmək üçün təmizləyici qurğular tikilmişdir. Artıq o çaylar boyu yerləşən kəndlərdə yaşayan 300 min Azərbaycan vətəndaşı təmiz, Dünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına uyğun içməli su ilə təchiz edilir.

2010-cu ildə bizim iqtisadiyyatımızın aparıcı sahəsi olan neft-qaz sektorunda da böyük uğurlar əldə edilmişdir. Ölkəmizdə 51 milyon ton neft, 27 milyard kubmetr qaz hasil edilmişdir. Biz dünyanın enerji təhlükəsizliyi məsələlərinin həlli üçün öz töhfəmizi veririk. Azərbaycan çox etibarlı tərəfdaşdır və bizim neft-qaz resurslarımız ölkəmizi, ölkə iqtisadiyyatını gücləndirir, eyni zamanda, bizim beynəlxalq mövqələrimizi də

gücləndirir. 2010-cu ildə Azərbaycanda böyük qaz yatağı kəşf edilmişdir. “Ümid” yatağı Azərbaycan neftçiləri tərəfindən kəşf edilmişdir və bu yataq bizim enerji potensialımıza böyük dəstək verəcəkdir. Artıq yatağın aşkarlanması dünyada böyük səs salıb və Azərbaycanın enerji potensialının dünya bazarlarına təqdim edilməsi üçün bu hadisənin böyük əhəmiyyəti olacaqdır.

Əziz dostlar, bu gün, eyni zamanda, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günüdür. Mən dünyada yaşayan bütün soydaşlarımızı bu bayram münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Onlar bilməlidirlər və bilirlər ki, onların arxasında güclü, qüdrətli, müasir, azad Azərbaycan dövləti dayanır. Azərbaycan onların dayağıdır, onların arxasıdır. Onlar da yaşadıkları ölkələrdə Azərbaycanı təmsil edirlər və ölkəmizin maraqlarının təmin edilməsinə gündəlik fəaliyyətləri ilə öz töhfələrini verirlər. Dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar bilirlər ki, Azərbaycan dövləti daim onlarla bərabərdir, onların fəaliyyətini izləyir, onların qayğıları ilə yaşayır. Dünyada mövcud olan Azərbaycan diaspor təşkilatları da öz səmərəli fəaliyyətləri ilə bizim gücümüzü artırır.

Əziz dostlar, 2010-cu ildə ölkəmizdə, ölkəmizin paytaxtında çox əlamətdar hadisə baş vermişdir. Bakıda Dövlət Bayrağı Meydanı yaradılmışdır və dünyanın ən böyük, ən hündür bayrağı Bakıda ucaldılmışdır. Bizim bayrağımız milli rəmzimizdir, dövlət rəmzimizdir, qürur mənbəyimizdir. Bizim bayrağımız bu gün işğal edilmiş torpaqlarda qaldırılmalıdır və qaldırılacaqdır. Şuşada, Xankəndidə bizim milli bayrağımız dalğalanmalıdır və dalğalanacaqdır. Bu günü biz hamımız yaxınlaşdırmalıyıq, bu günə biz hamımız nail olacağıq. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək və Azərbaycan dövləti bundan sonra da ancaq və ancaq inkişaf və tərəqqi yolu ilə gedəcəkdir.

Bir daha sizi bu gözəl bayramlar münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, hər birinizə cəsağlığı, xoşbəxtlik, ailə səadəti arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

Xalq qəzeti.-2011.- 1 yanvar.-№ 01.-S. 1.

**DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLİK GÜNÜ VƏ
YENİ İL BAYRAMI MÜNASİBƏTİLƏ
AZƏRBAYCAN XALQINA
TƏBRİK**

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm.

2011-ci il arxada qalır. 2011-ci il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur. 2011-ci ildə ölkə qarşısında duran əsas vəzifələr öz həllini tapmışdır. Azərbaycanın uğurlu iqtisadi inkişafı təmin edilmişdir. 2011-ci ildə ölkə iqtisadiyyatının qeyri-neft sektoru böyük templərlə artmışdır. Qeyri-neft iqtisadiyyatımız 10 faizdən çox artmışdır və bu da əvvəlki illərdə aparılan islahatların bariz nümunəsidir.

İqtisadiyyatın bütün sahələri inkişaf edir. Ölkəmizdə böyük quruculuq-abadlıq işləri aparılır. Azərbaycan bölgədə öz mövqelərini möhkəmləndirir. İqtisadi inkişafı göstərən bütün statistik göstəricilər çox müsbətdir. Ölkəmizin valyuta ehtiyatları artır. 40 milyard dollardan çox valyuta ehtiyatlarımız vardır. Ölkə iqtisadiyyatına milyardlarla dollar investisiya qoyulur və bu proses davam edir. İldən-ilə investisiya qoyuluşu daha da artır.

Bölgələrin inkişafı uğurla aparılır. Bu il ölkədə 100 minə qədər yeni iş yeri açılmışdır. Bütövlükdə son 8 il ərzində 1 milyondan artıq yeni iş yeri açılmışdır ki, onların mütləq əksəriyyəti daimi iş yeridir. Əhalinin pul gəlirləri təxminən 20 faiz artmışdır. İnflyasiyanın səviyyəsi təxminən 8 faiz civarındadır. 2011-ci ilin yekunlarına görə, yoxsulluq 8 faizdən aşağı olacaqdır. İşsizlik aşağı düşür. Azərbaycanda işsizlik 5,5 faizdir. Bu göstəricilər onu deməyə əsas verir ki, ölkəmiz çox dinamik və uğurla inkişaf edir. Dünyada və Avropada iqtisadi sahədəki mənfəi proseslərə baxmayaraq, Azərbaycan inamla qabağa gedir.

Ölkədə bütün sosial məsələlər öz həllini tapmaqdadır. Bu il 900 minə yaxın pensiyaçının orta pensiyası təxminən 40 faiz artmışdır. Dekabrın 1-dən minimum əməkhaqqı artmışdır. Digər sosial proqramlar uğurla icra edilir. Məktəblər, xəstəxanalar, idman kompleksləri tikilir. Azərbaycan dinamik şəkildə inkişaf edir. Siyasi islahatlar uğurla aparılır. Ölkənin modernləşdirilməsi üçün konkret addımlar atılır. Korrupsiyaya, rüşvətxorluğa qarşı amansız mübarizə aparılır. Bu mübarizənin gözəl nəticələrini görürük. Gələcək illərdə bu mübarizə daha da məqsədyönlü və ciddi olmalıdır. Bütün lazımı göstərişlər verilmişdir. Bir sözlə, biz müasir dövlət qururuq. Dərin milli-mənəvi dəyərlər, köklər üzərində müasir, dünyəvi, gələcəyə inamla baxan dövlət qururuq. Bu proses uğurla davam edir.

Bizi ən çox narahat edən Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunmamasıdır. Azərbaycan bütün dövrlərdə, xüsusilə son dövrdə öz səylərini daha da gücləndirir. Ancaq bildiyiniz kimi, bu məsələnin həlli tək-cə bizdən asılı deyildir. Əfsuslar olsun ki, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi, danışıqlar prosesində göstərdiyi riyakarlıq, danışıqlardan faktiki olaraq imtina etməsi bu prosesə böyük zərbə vurmuşdur. Əfsuslar ki, hələ də dünya birliyi və bu məsələ ilə birbaşa məşğul olan tərəflər birmənalı şəkildə danışıqların pozulmasında günahkarın kim olduğunu açıq demirlər.

Müsbət bəyanatlar vardır. Biz bu bəyanatları eşidirik, onları dəstəkləyirik. Xüsusilə bu il yenilik ondan ibarətdir ki, həmsədr ölkələr status-kvonun qəbuledilməz olduğu haqqında dəfələrlə bəyanatlar vermişlər. Biz bu bəyanatları dəstəkləyirik. Ancaq bəyanatlardan sonra konkret addımlar atılmalıdır. Əfsuslar ki, bu addımlar atılmır.

Biz diplomatik və siyasi söylərimizi davam etdirəcəyik. Danışıqlarda bizim prinsiplial mövqemiz vardır. Biz bu mövqedən bir addım da geri çəkilməyəcəyik. Dağlıq Qarabağ əzəli, tarixi Azərbaycan torpağıdır. Beynəlxalq birlik, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır, dəstəkləyir. Dağlıq Qarabağ beynəlxalq birlik tərəfindən Azərbaycanın ərazisi kimi tanınır. Münaqişə məhz bu prinsiplər üzərində öz həllini tapmalıdır. Ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. İşğalçı qüvvələr işğal edilmiş bütün torpaqlardan çıxarılmalıdır. Azərbaycan vətəndaşları işğal edilmiş bütün torpaqlara, o cümlədən Dağlıq Qarabağa, Şuşaya qayıtmalıdır. Ancaq ondan sonra uzunmüddətli sülh təmin edilə bilər. Biz heç vaxt imkan verə bilmərik ki, əzəli Azərbaycan torpağında ikinci dəfə qondarma erməni dövləti yaradılsın. Bu bizim prinsiplial mövqemizdir. Bu mövqe həm tarixə, həm hüquq normalarına, həm də ədalətə əsaslanır.

Bununla bərabər, biz iqtisadi sahədə olduğu kimi, hərbi sahədə də köklü islahatlar aparırıq. Hərbi gücümüz, hərbi potensialımız artır. 2011-ci ildə hərbi xərclərimiz 3 milyard dolları keçmişdir. Bu, Ermənistanın bütün xərclərindən çoxdur. Gələcək il hərbi xərclər yenə də artacaqdır. Ən müasir silahlar, texnikalar, döyüş təyyarələri, döyüş helikopterləri, sursatlar gətirilir və gətiriləcəkdir. Bununla bərabər, bir neçə il bundan əvvəl yaradılmış Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin xətti ilə Azərbaycanda 600 növ hərbiyönümlü məhsullar istehsal edilir. Biz gələcəkdə də hərbi potensialımızı gücləndirmək üçün söylərimizi əsirgəməyəcəyik. Bu gün Azərbaycanın hərbi potensialı bizə imkan verir ki, doğma torpaqlarımızı işğalçılardan istənilən yolla azad edək. Sadəcə olaraq, danışıqlara hələ ki, ümidlərimiz tükənməyib və bu danışıqlar davam etdirilməlidir.

2011-ci ildə ölkəmiz üçün çox vacib olan enerji sahəsində böyük uğurlar əldə edilmişdir. Azərbaycan öz mövqələrini möhkəmləndirə bilmişdir. İlin əvvəlində Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında strateji enerji əməkdaşlığına dair çox vacib bəyannamə imzalanmışdır. Azərbaycan artıq Avropanı enerji, xüsusilə təbii qazla təmin edə biləcək ölkə kimi tanınır. Bizim imkanlarımız artır.

Bu il aşkar etdiyimiz yeni qaz yataqları və keçən il aşkarlanmış qaz yataqlarımız qaz potensialımızı xeyli dərəcədə artırma bilmişdir. Biz uzun illər bundan sonra böyük qaz dövləti kimi, dünyada öz sözümlüyü deyəcəyik.

2011-ci ildə bütün lazımi tranzit müqavilələri imzalanmışdır. Artıq Azərbaycan qazını dünyaya müxtəlif yollarla nəql etmək üçün bütün imkanlar vardır. Hesab edirəm ki, 2012-ci ildə zəngin qaz yataqlarımıza yeni böyük investisiyalar qoyulmalıdır. Bir neçə ildən sonra qaz potensialımız ölkəmiz üçün çox böyük dəyər kimi özünü göstərəcəkdir.

İqtisadiyyatın digər sahələrində inkişaf vardır. Kənd təsərrüfatı, sənaye və qeyri-neft sənayesi artır. 2011-ci ildə Azərbaycanda humanitar məsələlər də çox uğurla öz həllini tapmışdır. Azərbaycan tolerant, dözümlü ölkə kimi, dünyada öz sözünü deyir. Bu il I Beynəlxalq Humanitar Forum keçirilmişdir. Forumda iştirak etmiş bütün qonaqlar ölkəmizdən çox gözəl təəssüratlarla ayrılmışlar. Azərbaycanın nadir təcrübəsi – dinlərarası, millətlərarası, sivilizasiyalararası dialoqun aparılması üçün bizim nadir təcrübəmiz dünyanın diqqətini cəlb edir. Bizim müsbət təcrübəmiz, Azərbaycanda, cəmiyyətdə yaşanan gözəl ab-hava, bütün millətlərin, bütün konfessiya

nümayəndələrinin bir ailə kimi yaşaması indiki dünyada nadir hadisədir. Əfsuslar olsun ki, dünyanın müxtəlif bölgələrində, müxtəlif qitələrdə ayrı-seçkilik, qarşılıqlı inamsızlıq, apatiya meyilləri güclənir. Bu çox təhlükəli meyillərdir. Azərbaycanın müsbət təcrübəsi öyrənilməlidir və geniş mənada bu təcrübədən başqa ölkələr də istifadə etməlidir.

2011-ci ildə ölkəmiz üçün çox vacib hadisə baş vermişdir. İlk dəfə olaraq Azərbaycan Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasına üzv seçilmişdir. Bu, böyük tarixi qələbədir. Hesab edirəm ki, 20 illik müstəqillik dövründə ən böyük qələbəmizdir. Çətin mübarizədə biz bütün dünya birliyinin inamını qazana bilmişik. İlk turdan başlayaraq sonuncu tura qədər Azərbaycan bu səsvermədə liderlik edirdi. Nəticə etibarilə dünyanın 155 ölkəsi Azərbaycana səs verdi, inandı, bizim siyasətimizi dəstəklədi. Azərbaycana çox böyük inam, etimad vardır. Çünki bizim siyasətimiz ədalətə söykənir. Bizim siyasətimiz müstəqil siyasətdir. Mən son 8 ildə dəfələrlə bu barədə demişəm ki, Azərbaycan müstəqil siyasət aparır. Azərbaycanın öz yolu vardır. Bu, inkişaf, tərəqqi, demokratiya yoludur. Bu yol Azərbaycan xalqının iradəsi ilə seçilibdir. Bizim bütün addımlarımız Azərbaycan xalqının iradəsinə əsaslanır.

Gördüyümüz bütün işlərin təməlinə Azərbaycan vətəndaşdır, Azərbaycanın maraqlarıdır. Biz dövlət quruculuğu prosesində böyük uğurlar əldə etmişik. İndi bütün dünya Azərbaycanı dəstəkləyir. Dünya ictimaiyyəti deyəndə, ilk növbədə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yada düşür. Çünki budur dünya ictimaiyyəti. Dünya ictimaiyyətinin rəyi hər hansı bir kiçik təşkilatın, regional təşkilatın, yaxud da ki, hər hansı bir qeyri-hökumət təşkilatının rəyi deyildir. Dünya ictimaiyyətinin rəyi BMT-nin rəyidir, 155 ölkənin rəyidir. Bu dəstək, bu inam bizi daha da ruhlandırır. Biz növbəti iki ildə Təhlükəsizlik Şurasında ədalət prinsiplərini müdafiə edəcəyik.

Bu il müstəqilliyimizin bərpasının 20 illiyidir. İyirmi il ərzində ağır günlərimiz də, gözəl günlərimiz də olub. Gözəl günlərimiz daha da çox olub. Mən tam əminəm ki, gələcəkdə bizi ancaq gözəl günlər gözləyir. Azərbaycan daha da inkişaf edəcək, öz gücünü daha da artıracaqdır. 20 il müstəqillik onu göstərdi ki, Azərbaycan xalqı müstəqil xalq kimi yaşaya bilər və yaxşı yaşaya bilər. Azərbaycan dövləti bu gün bölgədə sabitləşdirici amil kimi özünü təqdim edir. Azərbaycanın iştirakı olmadan bölgədə heç bir layihə icra edilə bilməz. İqtisadi, enerji, siyasi, diplomatik, regional əməkdaşlıq məsələlərində Azərbaycan bölgədə söz sahibidir. Biz bunu yaratmışıq, biz bunu qorumalıyıq. Ölkəmizi qorumalıyıq və qoruyacağıq.

Əziz dostlar!

Bu gün eyni zamanda, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Mən bu gün dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıları salamlayıram, onlara hörmət və məhəbbətimi ifadə edirəm. Azərbaycan xalqı böyük xalqdır. Bizim böyük tariximiz və gözəl gələcəyimiz vardır. Dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar bilirlər ki, müstəqil və güclü Azərbaycan dövləti vardır. O dövlət ki, öz soydaşları haqqında daim düşünür, onların problemləri ilə yaşayır və onların rahat yaşaması üçün öz səylərini göstərir. Mən bütün dünya azərbaycanlılarını bu gözəl bayram münasibətilə təbrik edirəm.

Əziz həmvətənlər!

2012-ci il başlayır. Mən tam əminəm ki, 2012-ci ildə də ölkəmizi yalnız və yalnız uğurlar gözləyir. Bizim gördüyümüz bütün işlərin məqsədində, bir daha demək istəyirəm ki, Azərbaycan vətəndaşı, Azərbaycan ailəsi dayanır.

Mən bütün vətəndaşlara, bütün Azərbaycan xalqına cansağlığı, xoşbəxtlik, ailə səadəti arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 31 dekabr 2011-ci il

ÜMUMRUSİYA AZƏRBAYCAN KONQRESİNİN III QURULTAYININ İŞTİRAKÇILARINA

Hörmətli qurultay nümayəndələri və qonaqlar!

Sizi öz tarixi Vətəninizin müstəqilliyinin bərpa edilməsinin 20 illiyinin bayram edildiyi ildə keçirilən Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin III qurultayında səmimi salamlayıram.

Azərbaycan bu yubileyi müxtəlif sahələrdə sanballı nailiyyətlərlə qarşılayır. Davamlı inkişaf sahəsində uğurlarımız nüfuzlu beynəlxalq qurumlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Biz öz tarixi-mədəni irsimizi qoruyub saxlamaqla və ona qayğıkeş münasibət sahəsində çoxəsrlik ənənələri inkişaf etdirməklə yanaşı, eyni zamanda, milli-mənəvi dəyərlərimizin ümumbəşəri ideallarla harmonik əlaqəsində varisliyi təmin edə bilmişik. Biz Azərbaycan cəmiyyətinin tolerantlığının və açıqlığının yüksək səviyyəsi ilə haqlı olaraq fəxr edirik. Respublikanın sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi və elmi-mədəni həyatının bütün sahələrində təmsil olunmuş Azərbaycanın 120 minlik rus icmasının fəaliyyəti ölkəmizdə millətlərarası münasibətlər sahəsində yaranmış vəziyyətin parlaq təzahürüdür.

Bu gün Rusiya Federasiyası ilə siyasi, iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə strateji tərəfdaşlığın səviyyəsi olduqca yüksək qiymətə layiqdir. Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu qarşılıqlı fəaliyyətə çoxlu sübutlar göstərmək, o cümlədən bu faktı vurğulamaq olar ki, bu il Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvü seçilərkən dost Rusiya da bizim namizədliyimizi dəstəkləmişdir.

İkitərəfli münasibətlərimizin inkişafında və dərinləşməsində Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların rolu böyükdür. Sevindirici haldır ki, onlar çoxmillətli Rusiya cəmiyyətinin ayrılmaz hissəsidir; Rusiya Federasiyasının inkişafına və tərəqqisinə layiqli töhfə verirlər.

Azərbaycanlıların diaspor təşkilatları və ilk növbədə Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi Rusiya vətəndaş cəmiyyətinin ayrılmaz hissəsinə çevrilmişdir. Ölkənin, demək olar ki, bütün regionlarında öz strukturlarını yaratmış Konqres qısa müddətdə nüfuzlu ictimai birliklərdən birinə çevrilə bilmişdir. Bununla bərabər, Dünya azərbaycanlılarının qurultayında göstəridiyi kimi, xalqımızın tarixinin və mədəniyyətinin təbliği, Azərbaycan haqqında həqiqətin Rusiya ictimaiyyətinə çatdırılması da onun işinin prioritet istiqamətlərindən biridir.

Əziz dostlar!

Əminəm ki, III qurultay Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin, eləcə də bütün Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində mühüm hadisə olacaq, hərtərəfli Rusiya–Azərbaycan əlaqələrinin möhkəmlənməsinə və inkişafına kömək edəcəkdir. Qurultayın bütün iştirakçılarna uğurlu iş, xoşbəxtlik, cəsaətliliyi və firavanlıq arzu edirəm.

Hörmətlə,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 23 noyabr 2011-ci il

**DÜNYA AZƏRBAYCANLI GƏNCLƏR BİRLİYİNİN
TƏSİS QURULTAYININ
İŞTİRAKÇILARINA**

Əziz gənclər!

Sizi – Dünya Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin təsis qurultayının iştirakçılarını səmimi-qəlbdən salamlayıram və xoş arzularımı çatdırıram.

Müstəqil dövlət kimi, 20 illik yol keçmiş Azərbaycan Respublikası qısa dövr ərzində milli dövlətçiliyini möhkəmləndirmiş, iqtisadi qüdrətini və siyasi nüfuzunu artırmış, dünya birliyinin layiqli üzvünə çevrilmişdir. Yeni ideyaları və quruculuq həvəsi ilə seçilən Azərbaycan gəncliyi qazanılan bütün uğurlara öz töhfəsini vermiş, ölkəmizin ictimai-siyasi, sosial-mədəni inkişafında fəal rol oynamışdır.

Azərbaycanın gələcəyi gənclərimizin təhsilindən, yeniliyi tətbiq etmək bacarığından, vətənpərvərliyi və milli-mənəvi dəyərlərə sədaqətindən asılıdır. Gənclərin hərtərəfli inkişafı, sosial problemlərinin həlli və cəmiyyətdə layiqli yer tutması üçün əlverişli şəraitin yaradılması dövlət siyasətinin başlıca istiqamətlərindəndir. Respublikamızda gənclərlə bağlı son illərdə mühüm qanunlar, xüsusi dövlət proqramları qəbul olunmuş və hazırda uğurla icra edilir.

Gənclərimizin təhsilə, elmə və müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarına artan marağı, vətənpərvərliyi və yüksələn ictimai fəallığı gələcəyə daha böyük ümidlərlə baxmağa əsas verir. Sevindirici haldır ki, harada yaşamasından və ictimai statusundan asılı olmayaraq, hər bir azərbaycanlı gənc öz doğma Vətəni ilə qürur duyur, milli maraqların qorunması naminə səyini əsirgəmir.

Düşünürəm ki, Dünya Azərbaycanlı Gənclər Birliyi gənc nəslin mütəşəkkilliyinin artırılması, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, diasporun möhkəmləndirilməsi və mədəni irsimizin təbliği istiqamətində gənclərimizin fəaliyyətini daha yaxşı əlaqələndirməyə imkan verəcəkdir. İnanıram ki, bu mötəbər məclisin keçirildiyi gün Azərbaycan gənclər hərəkatının tarixinə əlamətdar hadisə kimi daxil olacaqdır.

Sizi bir daha təbrik edir, qurultayın işinə uğurlar arzulayıram.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 9 mart 2012-ci il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

Bir neçə dəqiqədən sonra 2013-cü il başlayır. 2012-ci il isə ölkəmiz üçün çox uğurlu il olmuşdur. 2012-ci ildə Azərbaycanın uğurlu, dinamik inkişafı təmin edilmiş, ölkə qarşısında duran bütün vəzifələr müvəffəqiyyətlə icra edilmişdir.

2012-ci ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı uğurla inkişaf etdi. İqtisadiyyatda yenə də inkişaf özünü göstərir. Ən sevindirici hal ondan ibarətdir ki, qeyri-neft iqtisadiyyatımız təxminən 10 faiz artmışdır. Bu onu göstərir ki, bizim iqtisadi islahatlarla bağlı siyasətimiz çox uğurludur, çox təsirlidir. İqtisadiyyatımız çoxşaxəli iqtisadiyyatdır. Əminəm ki, gələcək illərdə ölkəmizin dayanıqlı iqtisadi inkişafı üçün əlavə imkanlar yaranacaqdır. Bütün iqtisadi göstəricilər çox yüksək səviyyədədir. Yoxsulluq 6 faizə düşmüşdür. İşsizlik 5,2 faizdir. Bu il 100 mindən artıq yeni iş yeri açılmışdır. Son 9 ildə 1 milyon 100 mindən çox iş yeri açılıb. İş yerlərinin açılması işsizliyin aradan qaldırılmasına xidmət göstərir.

Beynəlxalq reyting agentlikləri 2012-ci ildə ölkəmizin kredit reytinglərini artırmışdır. Bu da böhranlı il üçün çox gözəl, əlamətdar bir hadisədir. Azərbaycan iqtisadiyyatı dünya miqyasında rəqabətqabiliyyətliliyinə görə 46-cı yerdədir. Əminəm ki, gələcək illərdə yerimiz daha yüksək olacaqdır. İqtisadi sahədə aparılan islahatlar, düşünülmüş siyasət bizə imkan verir ki, sosial məsələlərin həllində də böyük nailiyyətlərə imza ataq. 2012-ci ildə maaşlar, pensiyalar qaldırılmış, ünvanlı sosial yardım 10 minlərlə ailəni əhatə edir. 2012-ci ildə sovet əmanətlərinin qaytarılması prosesi başlamışdır. Əminəm ki, gələn il bu proses başa çatacaq. Azərbaycanda bu sahədə aparılan siyasət MDB məkanında ən yüksək qiymətə malikdir. Çünki bu əmanətlərin ən yüksək əmsalla və ən qısa müddət ərzində qaytarılmasına nail olacağıq. Bu məsələlər onu göstərir ki, həm iqtisadi, həm sosial sahədə düşünülmüş siyasətimiz konkret nəticələrini verməkdədir.

2012-ci ildə məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli üçün çox böyük işlər görüldü və 20 min köçkün yeni mənzillərlə təmin edildi. Gələn il 20 mindən artıq köçkünün yaşayış şəraiti yaxşılaşdırılacaq və beləliklə, Dövlət Proqramının icrası nəticəsində soydaşlarımızı gözəl şəraitlə təmin edəcəyik. Əlbəttə, torpaqlarımız işğalçılardan azad olunandan sonra biz bu torpaqlarda yeni binalar, qəsəbələr, şəhərlər salacağıq ki, vətəndaşlarımızı gözəl şəraitlə təmin edək. Əminəm ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Bizim gücümüz artır, həm iqtisadi sahədə, həm hərbi sahədə. Beynəlxalq mövqelərimiz möhkəmlənir.

2012-ci ildə Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində çox ciddi siyasi hadisələr baş vermişdir. Mən ilk növbədə, bu məsələ ilə məşğul olan Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin dövlət başçılarının bəyanatını qeyd etmək istəyirəm. O bəyanatda deyilmişdir ki, status-kvo qəbul edilməzdir. Bu onu göstərir ki, artıq heç kim, hətta bu məsələ ilə məşğul olan, vasitəçi funksiyalarını öz üzərinə götürən ölkələr də bu işgala, bu vəziyyətlə barışmaq istəmir. Status-kvonun dəyişdirilməsi işğala son qoyulması deməkdir.

2012-ci ildə Azərbaycanın qoşulduğu «Qoşulmama Hərəkatı»nın zirvə toplantısında Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı çox tutarlı və ədalətli qətnamə qəbul edildi. Həmin qətnamədə deyilir ki, bu münaqişə yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır.

2012-ci ildə NATO-nun zirvə görüşündə də qəbul edilmiş qətnamədə Ermənistan–Azərbaycan münaqişəsinin ərazi bütövlüyü əsasında həll edilməsi haqqında məsələ qoyuldu. Yəni «Qoşulmama Hərəkatı»nda və NATO-da birləşən ölkələr dünya birliyinin mütləq əksəriyyətini təşkil edir və bu ölkələrin mövqeyi birmənalıdır: Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Münaqişənin başqa həlli yoxdur.

Onu da qeyd etmək və bir daha demək istəyirəm ki, Azərbaycan heç vaxt öz əzəli torpağında ikinci qondarma erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməyəcəkdir. Bugünkü Ermənistan tarixi Azərbaycan torpaqlarında yaranmışdır. Bu tarixi biz yaxşı bilirik. İrəvan xanlığı, Zəngəzur, Göyçə mahalı – bütün bunlar bizim tarixi torpaqlarımızdır. Azərbaycan torpağında ikinci erməni dövlətinin yaradılması heç vaxt mümkün olmayacaqdır. Azərbaycan heç vaxt buna imkan verməyəcəkdir. Dağlıq Qarabağa heç vaxt müstəqillik verilməyəcəkdir. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəkdir və bu gün işğal altında olan bütün şəhərlərdə, o cümlədən Şuşada, Xankəndidə Azərbaycan bayrağı dalğalanacaqdır.

Mən hesab edirəm ki, 2013-cü ildə vasitəçilər tərəfindən məsələnin həlli ilə bağlı daha konkret təkliflər verilməli və işğalçı məcbur edilməlidir ki, işğal edilmiş torpaqlardan tezliklə çıxsın. Bununla bərabər, heç kəs üçün sirr deyildir ki, biz ordu quruculuğu prosesi ilə çox ciddi məşğuluq. Azərbaycan Ordusu Cənubi Qafqazın ən böyük qüvvəsidir. Ordunun inkişafı üçün bütün lazımi tədbirlər görülür. 2012-ci ildə böyük miqdarda hərbi texnika, silah-sursat, təyyarələr, helikopterlər, artilleriya qurğuları, hava hücumuna qarşı qurğular gətirilmiş, daxildə 40-dan yuxarı sənaye müəssisəsində hərbi təyinatlı məhsulların istehsalı təşkil edilmişdir. Biz ordumuzu 2013-cü ildə daha da gücləndirəcəyik. Ordumuza xərclənən vəsait Ermənistan büdcəsindən 50 faiz çoxdur və bundan sonra da bu istiqamətdə məqsədyönlü, hərtərəfli siyasət aparılacaqdır ki, Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tezliklə öz həllini tapsın, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etsin.

Enerji təhlükəsizliyi məsələlərinə gəldikdə, 2012-ci ildə çox əlamətdar hadisə baş vermişdir, TANAP layihəsi imzalanmışdır. TANAP layihəsi bizə imkan verəcəkdir ki, Azərbaycan zəngin qaz resurslarını dünya bazarlarına böyük həcmdə nəql etsin. Hesab edirəm ki, TANAP layihəsi son illər ərzində nəinki ölkəmizdə, regionda, Avropa qitəsində enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı olan məsələlər arasında ən böyük addımdır. TANAP layihəsinin təşəbbüskarı da Azərbaycan olmuşdur. Əminəm ki, TANAP layihəsini Azərbaycan öz tərəfdaşları ilə vaxtında icra edəcək və beləliklə, Avropanın enerji xəritəsi böyük dərəcədə dəyişdiriləcəkdir.

2012-ci ildə digər vacib layihə – Bakı–Tbilisi–Qars dəmir yolu layihəsi uğurla icra edilmişdir. Əminəm ki, yaxın illərdə biz bu dəmir yolunun açılışını qeyd edəcəyik. 2012-ci ildə humanitar sahədə böyük işlər görülmüşdür. Bakı sivilizasiyalararası dialoqun təşkili, genişləndirilməsi üçün artıq dünya mərkəzinə çevrilmişdir. Uğurla keçirilmiş II Beynəlxalq Humanitar Forum, onun nəticələri, bu sahədə əldə edilmiş nailiyyətlər ölkəmizi həm də dünyaya təqdim edir. Bizim təcrübəmiz mən əminəm ki, başqa ölkələrdə öyrənilir. Çünki Azərbaycanda bütün millətlərin, dirlərin nümayəndələri bir ailə kimi, mehribanlıq şəraitində yaşayırlar və yaşayacaqlar. Milli və dini dözümlülük, tolerantlıq Azərbaycanın böyük sərvətidir. 2012-ci ildə idman sahəsində böyük qələbələr əldə edilmişdir. London Yay Olimpiya oyunlarında Azərbaycan tarixi qələbə qazanmışdır. 10 medal qazanmışıq – 2 qızıl, 2 gümüş, 6 bürünc. Tarixdə ilk

dəfə olaraq biz 10 medala imza atdıq. Beləliklə, Olimpiya oyunlarının yekunlarına görə Azərbaycan dünya miqyasında 30-cu, Avropada 15-ci, müsəlman aləmində isə 3-cü yerə layiq görüldü.

İlin sonunda bizə bir şad xəbər də çatdı. Dekabr ayında Avropa Olimpiya Komitəsinin Baş Assambleyasında 2015-ci ildə I Avropa Olimpiya oyunlarının Bakıda keçirilməsi haqqında tarixi qərar qəbul edilmişdir. Bu da bizim böyük qələbəmizdir. Bu oyunlar tarixdə birinci oyunlar kimi qalacaq. Avropanın I Olimpiya oyunlarını Azərbaycanda keçirmək bizim üçün böyük şərəfdir, böyük məsuliyyətdir. Ölkəmizdə görülən işlərə Avropa olimpiya ailəsi tərəfindən verilmiş yüksək qiymətdir. Nəzərə alsaq ki, bu il biz Avropanın və dünyanın birinci mahnı müsabiqəsini – «Eurovision» müsabiqəsini böyük məharətlə, ustalıqla keçirmişik, əminəm ki, Avropa Olimpiya oyunlarını da yüksək səviyyədə keçirəcəyik. Bax, bütün bu dediyim sahələrdə 2012-ci il uğurlu il kimi tarixdə qalır və əldə edilmiş bu nailiyyətlər bizə imkan verir ki, 2013-cü ilə də böyük nikbinliklə baxaq. Əminəm ki, gələn ildə də ölkə qarşısında duran bütün vəzifələr uğurla icra ediləcəkdir.

Bu gün biz eyni zamanda, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününü qeyd edirik. Bu fürsətdən istifadə edərək, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıları səmimi-qəlbdən salamlayıram və təbrik edirəm. Onlar fəxr edə bilirlər ki, bu gün dünyada müstəqil Azərbaycan dövləti vardır. O Azərbaycan dövləti ki, bu gün dünyanın bir nömrəli beynəlxalq qurumunun – BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvüdür. O dövlətdir ki, hətta böhranlı illərdə öz iqtisadi inkişafını davam etdirmiş, öz daxili resursları üzərində güclü iqtisadi zəmin yaratmış və gələcəyə böyük ümidlərlə, böyük nikbinliklə baxır.

Mən dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıları bu gözəl bayramlar – həm Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü, həm Yeni il bayramı münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edirəm, hər bir Azərbaycan ailəsinə cəsağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 31 dekabr 2012-ci il

TÜRKDİLLİ DÖVLƏTLƏRİN ƏMƏKDAŞLIQ ŞURASINA ÜZV ÖLKƏLƏRİN DİASPOR TƏŞKİLATLARI RƏHBƏRLƏRİNİN I FORUMUNA

Hörmətli forum iştirakçıları!

Sizi Azərbaycanda ürəkdən salamlayır və forumun işinə uğurlar arzulayıram.

Fərqli coğrafi məkanda məskunlaşmış, keşməkeşli inkişaf yolu qət etmiş türkdilli xalqlar bəşəriyyətin çoxəsrlik təkamül prosesində daim mühüm rol oynamış, öz zəngin mədəni ənənələri ilə tarix səhnəsində öncül yerlərini qoruyub saxlamışlar. Türkdilli xalqlar və onları təmsil edən dövlətlər bu gün də dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması, sivilizasiyalararası dialoqun dərinləşməsi, beynəlxalq iqtisadi, siyasi və mədəni əlaqələrin genişlənməsinə əhəmiyyətli töhfələr verirlər.

Qloballaşan dünyanın diktə etdiyi hazırkı reallıqlar türkdilli ölkələrin xalqlarını və hökumətlərini sıx əməkdaşlığa, qarşılıqlı əlaqələri daha da gücləndirməyə, xarici siyasət fəaliyyətini uyğunlaşdırmağa və birgə taktika müəyyənləşdirməyə sövq edir. Bu istiqamətdə xalqlarımızın diaspor təşkilatları arasında tərəfdaşlıq münasibətlərinin qurulması və inkişafına yönəlmiş təşəbbüslər təqdirəlayiqdir. Türkdilli dövlətlər arasında əlaqələrin inkişafında, ortaq mənafeələrimizin etibarlı qorunmasında dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarının rolu xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan hər zaman həmin təşəbbüsləri dəstəkləmiş və gələcəkdə də bu siyasəti davam etdirmək əzmindədir.

Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına üzv ölkələrin diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I Bakı Forumunun keçirilməsi dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, soykökünə, tarixinə, milli mənəvi dəyərlərinə ehtiram, doğma vətənin maraqlarına bağlılıq nümayiş etdirən diasporun formalaşmasının bariz nümunəsidir. Düşünürəm ki, biz bu potensiala güvənərək siyasi çoxqütblülük, iqtisadi, mədəni və informasiya proseslərinin global inkişafı şəraitində xalqlarımızın mənafeyinin müdafiəsi, regionda sülhün möhkəmləndirilməsi, təhlükəsizlik və sabitliyin təmin edilməsinə birgə töhfə verə bilərik.

Bir daha forum çərçivəsindəki müzakirələrin və qəbul ediləcək qərarların dövlətlərimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin inkişafına təkan verəcəyinə dərin inamımı ifadə edir və hər birinizə bu yolda uğurlar diləyirəm.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 20 iyun 2013-cü il

ZƏMANƏMİZİN GÖRKƏMLİ MUSİQİÇİSİ VƏ İCTİMAİ XADİMİ MSTİSLAV LEOPOLDOVIÇ ROSTROPOVIÇƏ

27 mart 2007-ci il

Hörmətli Mstislav Leopoldoviç!

Sizi 80 illik yubileyiniz münasibətilə təbrik edir, Sizə xoşbəxtlik, cansağlığı və bənzərsiz fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Sizin sənətiniz violonçel ifaçılığı tarixində yeni bir dövr açmışdır. Yaradıcılığınızı tədqiq edənlər xüsusi vurğulayırlar ki, ifanızda nəinki bütünlüklə dünya violonçel musiqisinin repertuarı, eləcə də Sizin üçün bəstələnmiş yüzdən artıq əsər səslənmişdir. Hazırda dünyanın müxtəlif guşələrindəki istedadlı və gənc violonçelçalanları bir araya gətirən ən nüfuzlu müsabiqənin şərəfinə keçirilməsi vurğunu olduğunuz çalğı aləti haqqında mövcud təsəvvürləri dəyişə bilməyinizin bariz göstəricisidir.

Dirijor kimi fəaliyyətiniz müasir musiqi sənətini özünəməxsus duyumunuzun təzahürüdür. Dünyanın ən tanınmış simfonik orkestrləri ilə çıxışlarımızla Siz incəsənət xəzinəsinə dəyərli töhfələr bəxş etmişiniz. Mötəbər teatrlarda klassik və müasir musiqi incələrinin səhnə təcəssümü ilə bağlı layihələriniz də Sizə böyük şöhrət qazandırmışdır.

Totalitarizmə qarşı atduğunuz addımlar, Berlin divarı və Moskvada parlament binası önündəki çıxışlarımız siyasi fəaliyyətinizin yaddaqalan nümunəsi olmuş və XX əsrin tarixinə aid dərsliklərə daxil edilmişdir. Əldə etdiyiniz uğurları bəşər övladının mənafeyi naminə yönəltməyiniz yalnız Sizə xas olan xüsusiyyətlərdəndir. Bütün dünyada, o cümlədən Azərbaycanda mədəniyyət, təhsil və səhiyyə sahələrində gördüyünüz xeyriyyəçilik işləri bunu bir daha təsdiq edir.

İnanıram ki, yaradıcılığımızı səciyyələndirmək cəhdi bütün hallarda ifadəsi qeyri-mümkün olan ucsuz-bucaqsız bir aləmi anlatmaq istəyindən başqa heç nə olmayacaqdır. Sizin fəaliyyətiniz, şübhəsiz, elə bir fenomendir ki, onu həm musiqiçilər, həm də siyasətçilər zaman keçdikcə dərk edəcəklər. Yalnız onu deyə bilərəm ki, şəxsən məndən ötrü Sizinlə hər ünsiyyətim hamını təkrarsız şəxsiyyəti, müdrikliyi, cazibəsi və iti zəkası ilə heyran edən qeyri-adi bir insanın dünyasına nüfuz etmək imkanındır. Dmitri Şostakoviçin 100 illik yubileyinə həsr edilmiş Bakı festivalı günlərindəki son görüşümüz zamanı mən buna bir daha əmin oldum.

Azərbaycanda musiqi mədəniyyətinin inkişafı naminə etdiklərinizi olduqca yüksək qiymətləndirirlər. Bakıda Sizinlə görüşmək fürsəti tapan hər kəs qeyd edir ki, musiqiləriniz müxtəlif səs yazılarında nə qədər gözəl səslənsə də, canlı ifanız onun təsir gücünü daha da artırır. Bütün həmyerliləriniz əmindirlər ki, konsertlərinizdə, ustad dərslərinizdə və ya Sizinlə istənilən görüşdə yaratdığınız heyrətamiz ab-hava hər şeyi kökündən dəyişdirməyə qadirdir.

Unudulmaz Heydər Əliyevlə Sizi dərin dostluq telləri bağlayırdı. Filarmoniyada onun xatirəsinə ithaf etdiyiniz musiqinin səsləndiyi konsert bizim yaddaşımızdan heç zaman silinməyəcəkdir.

Siz tərcüme-yi-halı, həyat yolu Bakı şəhərindən başlayan bir dünya vətəndaşısınız. Bu gün ev-muzeyinizin yerləşdiyi bu şəhər həm də, sadəcə olaraq, Sizin evinizdir. Bu doğma evinizdə gözəl insan kimi daim yolunuzu gözləyir, dahi musiqiçi kimi Sizi sevir və görkəmli ustad-müəllim kimi şəxsiyyətinizə pərəstiş edirlər.

Ən səmimi və xoş arzularla!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 mart 2007-ci il.

FƏRMAN SALMANOVUN AİLƏSİNƏ

Fərman Qurban oğlu Salmanovun vəfatı xəbəri məni dərinləndirdi.

Azərbaycan xalqı adından və şəxsən öz adımdan Sizə, Fərman Salmanovun bütün qohumlarına və yaxınlarına ən dərin hüznə başsağlığı verirəm.

Görkəmli dövlət xadimi və ictimai xadim, məşhur neft ustası, böyük tədqiqatçı alim və nadir istedadlı praktik neftçi olan Fərman Salmanovun adı Azərbaycanın, Rusiyanın neft və qaz sənayesinin, bütün dünyanın yanacaq-energetika kompleksinin inkişafının şanlı salnaməsində layiqli yer tutur.

Fərman Salmanov gözəl insan, özünün bütün həyat və fəaliyyətini xalqa sədaqətlə xidmətə, seçdiyi işə - planetin neft-qaz sərvətlərinin axtarışına və işlənilməsinə xidmətə həsr etmiş yorulmaz və fədakar əmək adamı kimi xatirəmizdə əbədi qalacaqdır.

Ağır itki ilə əlaqədar dərdinizi ürəkdən bölüşür, Sizinlə birlikdə kədərlənirəm.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 2 aprel 2007-ci il.

XANIM QALİNA VİŞNEVSKAYAYA

Hörmətli Qalına Pavlovna.

Həyat yoldaşınız, böyük həmyerlimiz, dünya musiqi mədəniyyətinin görkəmli xadimi Mstislav Leopoldoviç Rostropoviçin vəfatı xəbəri məni dərinləndirdi.

Azərbaycan xalqı adından və şəxsən öz adımdan Sizə, Mstislav Rostropoviçin bütün doğmalarına və yaxınlarına ən dərin hüznə başsağlığı verir və dərdinizə şərik çıxıram.

Dünyaşöhrətli musiqiçi-ifaçı, Tanrı vergisi olan violonçelçalan, dirijor, planetin ən yaxşı simfonik orkestrləri ilə misilsiz uğurla çıxış etmiş Mstislav Rostropoviçin adı dünya musiqi sənətinin xəzinəsinə əbədi daxil olmuşdur.

Mstislav Rostropoviç, həqiqətən, dünya vətəndaşı, görkəmli ictimai xadim, humanizmin və ümumbəşəri dəyərlərin ülvi amallarını həmişə və hər yerdə qoruyan ən yüksək mənəviyyətə malik insan olmuşdur. O, bizim xatirəmizdə həmişə parlaq, qeyri-adi şəxsiyyət, gözəl, son dərəcə cəzbedici və xariqülədə bir insan kimi qalacaqdır.

Bizim hamımıza ağır, əvəzsiz itki üz vermişdir. Mən və Mehriban xanım bu dərdi Sizinlə bölüşür, dərinləndiririk və Sizə səmimiyyətlə başsağlığı veririk.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 27 aprel 2007-ci il.

NİKOLAY KONSTANTİNOVIÇ BAYBAKOVUN AİLƏSİNƏ

Əziz həmyerlimiz Nikolay Konstantinoviç Baybakovun vəfat etməsi xəbəri məni dərinləndirdi.

Azərbaycan xalqı adından və şəxsən öz adımdan Sizə, Nikolay Konstantinoviçin bütün qohumlarına və yaxınlarına səmimi qəlbədən başsağlığı verirəm.

Görkəmli dövlət xadimi və ictimai-siyasi xadim, Azərbaycanın və Rusiyanın neft sənayesinin görkəmli təşkilatçısı Nikolay Konstantinoviç Baybakov qeyri-adi şəxsiyyət, parlaq və mənalı həyat yolu keçmiş və yüksək vətəndaşlıq keyfiyyətləri ilə, son dərəcə peşəkarlığı, tükənməz əməksevərliyi və əzmkarlığı, seçdiyi işə sədaqəti ilə fərqlənən gözəl insan kimi daim xatirimizdə qalacaqdır.

Bu əvəzsiz itki ilə əlaqədar dərdinizə ürəkdən şərik olduğumu bildirir, Sizinlə birlikdə kədərlənirəm.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 31 mart 2008-ci il.

TAMARA SİNYAVSKAYAYA

Əziz Tamara İlyiniçna.

Həyat yoldaşınız, zəmanəmizin görkəmli musiqi xadimi Müslüm Maqomayevin vaxtsız vəfatı barədə faciəli xəbəri ürək ağrısı ilə qarşıladım. Bu ağır itki ilə əlaqədar bütün Azərbaycan xalqı ilə birlikdə mən də kədər içindəyəm və sizə dərin hüznə başsağlığı verirəm. Biz hamımız bu ölüm xəbərini böyük şəxsi itki, bütün azərbaycanlılar üçün, bütün musiqi aləmi üçün əvəzsiz itki kimi qəbul edirik. Müslüm Maqomayev bizim üçün bütöv bir dövrün rəmzi, əsl sənətin təcəssümü, milyonlarla insanın sevimlisi idi.

Unudulmaz Heydər Əlirza oğlu Əliyevin Maqomayevə necə böyük məhəbbət və qayğı ilə yanaşmasını Azərbaycanda yaxşı xatırlayırlar. Heydər Əliyev Müslümü musiqi sənətinin canlı əfsanəsi adlandırır və onu babası Müslüm Maqomayevin Azərbaycanda təməlini qoyduğu ənənələrin layiqli davamçısı hesab edirdi.

Bu böyük müğənnini və güclü rəğbət hissi doğuran insanı tanıyanların və sevənlərin hamısı Sizin kədərinizə şərik olur.

Allah Sizə yar olsun.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 oktyabr 2008-ci il.

AZƏRBAYCAN DİASPORUNUN TANINMIŞ XADİMİ
SƏİD QURBANOVA

Hörmətli cənab Səid Qurbanov!

Sizi - Dağıstan azərbaycanlılarının görkəmli nümayəndəsini anadan olmağınızın 80 illiyi münasibətilə səmimi qəlbdən təbrik edirəm. Sizə möhkəm cansağlığı, səadət və nəcib fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Sizin Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikası arasında qarşılıqlı əlaqələrin daimi inkişafındakı xidmətləriniz təqdirəlayiqdir. Müxtəlif dövrlərdə Siz olduqca mötəbər qurumlara başçılıq edərək vətənpərvərlik ruhu və əzmkarlıq nümayiş etdirmişsiniz. Yüksək təşkilatçılıq bacarığınız Dərbəndə rəhbərlik etdiyiniz dövrdə özünü, xüsusilə, büruzə vermişdir. Sizin müdrikiyiniz və böyük həyat təcrübəniz müxtəlif nəsillərin nümayəndələri tərəfindən dərin rəğbət və ehtiramla qarşılanmışdır. Azərbaycan diasporunun təşkilatlanmasında misilsiz xidmətlər göstərmiş ulu öndər Heydər Əliyev həmişə fəaliyyətinizi və şəxsiyyətinizi yüksək dəyərləndirmişdir.

Sizin gərgin və məhsuldar əməyiniz lazımcına qiymətləndirilmiş və Siz bir çox mükafatlara, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının ali mükafatına - “Şöhrət” Ordeninə layiq görülmüşsünüz. Bununla yanaşı, sözsüz ki, Sizin ən böyük mükafatınız el ağsaqqalı kimi qazandığınız nüfuz və hörmətdir. Əminəm ki, Siz bundan sonra da özünüzə xas uzaqgörənliklə dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi işinə layiqli töhfələr verəcəksiniz.

Ən xoş arzularla,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 20 dekabr 2008-ci il.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ XALQ ARTİSTİ
TAMARA SİNYAVSKAYAYA

Əziz Tamara İlyiniçna!

Sizi – görkəmli musiqi mədəniyyəti xadimini, gözəl müğənni və istedadlı pedaqoqu yubileyiniz münasibətilə təbrik edirəm. Sizə möhkəm cansağlığı və uzun ömür arzulayıram.

Sizin opera səhnəsinə ilk gəlişinizdən başlayaraq sənətşünaslar səsinizin bənzərsiz tembrini, böyük fitri istedadınızı və şəxsiyyətinizin heyrətamiz cazibəsini qeyd etmişlər. Nüfuzlu beynəlxalq müsabiqələrdə qazandığınız mükafatlar nadir istedadınızın və yüksək peşəkarlığınızın təsdiqidir. Böyük metso-sopranoların ənənələrinin davamçısı kimi, Siz məxsusi ifaçılıq tərzinizi formalaşdırmağa, opera teatrı salnaməsində həmişəlik yaşayacaq parlaq səhnə obrazları yaratmağa nail olmuşunuz.

Sizə xas olan incə musiqi zövqü konsert fəaliyyətinizdə klassik repertuarı rus xalq mahnıları və müasir estrada ilə harmonik şəkildə əlaqələndirməklə, müxtəlif janrlarda uğur qazanmaq imkanı vermişdir. Bu gün Sizin zəngin təcrübənizin gənc müğənnilərə çatdırılmasına yönəlmiş pedaqoji fəaliyyətiniz, heç şübhəsiz, yeni mədəni elitanın formalaşmasına şərait yaradır.

Siz Azərbaycanın böyük dostu kimi, bizim musiqi mədəniyyətimizi həmişə ləyaqətlə təmsil etmiş, Azərbaycan–Rusiya mədəni əlaqələrinin inkişafına və genişlənməsinə töhfə vermişsiniz. Əminəm ki, bundan sonra da belə olacaqdır.

Ən xoş arzularla,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 4 iyul 2013-cü il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

2013-cü il arxada qalır. 2013-cü ildə ölkəmizin dinamik inkişafı təmin edilmişdir. Qarşımızda duran bütün məsələlər öz həllini tapmış və ölkəmizin hərtərəfli inkişafı davam etmişdir.

2013-cü il ölkəmiz üçün çox uğurlu il olmuşdur. Ölkəmizin bütün istiqamətlər üzrə inkişafı hər bir Azərbaycan vətəndaşını sevindirir. Bizim beynəlxalq mövqelərimiz möhkəmləndirilmişdir. Azərbaycanın həm ikitərəfli və həm də çoxtərəfli formatda beynəlxalq əlaqələri artmış, güclənmişdir. Biz iştirak etdiyimiz bütün beynəlxalq təşkilatlarda fəal siyasət aparmışıq və böyük beynəlxalq dəstək qazanmışıq. Bu il Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasındakı fəaliyyətini başa çatdırır. 2 il ərzində Azərbaycan dünyanın bir nömrəli qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurasında çox fəal iştirak etmişdir. Beynəlxalq hüququ, ədaləti müdafiə etmişdir.

Əfsuslar olsun ki, dünyada beynəlxalq hüquq normaları pozulur. Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunmaması bunu bir daha göstərir. Əfsuslar olsun ki, bizim torpaqlarımız uzun illərdir işğal altındadır. Beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri icra edilmir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi vardır ki, erməni işğalçı qüvvələrinin işğal edilmiş torpaqlardan qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edir. Ancaq Ermənistan buna məhəl qoymur. ATƏT, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının da bu məsələ ilə bağlı qərar və qətnamələri var. Ancaq əfsuslar olsun ki, onlar da icra edilmir.

Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Başqa variant ola bilməz. Azərbaycan heç vaxt imkan verməyəcək ki, bizim torpağımızda ikinci sünü erməni dövləti yaradılsın. Əminəm ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa ediləcək və işğal edilmiş bütün torpaqlarda Azərbaycan vətəndaşları yaşayacaqdır. Gələcəkdə isə azərbaycanlılar bütün tarixi torpaqlara qayıdacaqlar. Mən buna əminəm, buna şübhə etmirəm. Buna nail olmaq üçün biz daha da güclü olmalıyıq, daha da güclü orduya malik olmalıyıq və iqtisadi inkişafı təmin etməliyik.

Ordu quruculuğu işində böyük uğurlarımız vardır. Azərbaycan Ordusu bu gün dünyanın güclü orduları sırasındadır. Bu istiqamətdə hələ görüləcək işlər çoxdur, islahatlar davam etdirilməlidir. Ancaq deyə bilərəm ki, ölkəmizin hərbi potensialı kifayət qədər güclüdür. Ən müasir texnika, silah-sursat alınır. Azərbaycanda müasir hərbi məhsullar istehsal olunur. Bir sözlə, ordumuzun hərbi potensialı, döyüş qabiliyyəti artır və bu bizi sevindirir. Çünki hər bir güclü dövlətin güclü ordusu olmalıdır. Biz bu istiqamətdə bundan sonra da fəal siyasət aparacağıq.

İqtisadi siyasətə gəldikdə, bu sahədə son 10 il ərzində Azərbaycan kimi inkişaf edən ikinci ölkə olmamışdır. Bütün beynəlxalq maliyyə qurumları və statistik məlumatlar bunu təsdiqləyir. Son 10 il ərzində iqtisadiyyatımız 3,4 dəfə artmışdır ki, bu, dünya miqyasında ən böyük göstəricidir. 1 milyon 200 mindən artıq yeni iş yeri açılmışdır. Yoxsulluğun azaldılmasında böyük nailiyyətlər əldə edilmişdir. Hazırda yoxsulluğun səviyyəsi 5

faizdən bir qədər çoxdur. İşsizliyə qarşı mübarizə gözəl nəticələr vermişdir. Azərbaycanda işsizliyin səviyyəsi 5 faizdən aşağıdır.

Beynəlxalq aparıcı reyting agentlikləri hətta böhranlı illərdə Azərbaycanın kredit reytinglərini artırmışlar. Dünyanın bir nömrəli iqtisadi forumu olan Davos İqtisadi Forumu ölkələrin rəqabətqabiliyyətliliyinə görə Azərbaycanı 39-cu yerə layiq görmüşdür. Bu çox böyük nailiyyətdir, çox böyük nəticədir, onu göstərir ki, ölkəmiz uğurla inkişaf edir. İqtisadiyyatımız çoxşaxəli iqtisadiyyatdır, təkcə neft amilinə bağlı deyildir. Son illər ərzində apardığımız iqtisadi islahatlar, iqtisadi siyasət ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə gətirib çıxarmışdır. Əminəm ki, növbəti illərdə iqtisadi sahədə daha da böyük uğurlar əldə ediləcəkdir. Bizim iqtisadi siyasətlə bağlı proqramımız ardıcıl şəkildə icra edilir.

Eyni zamanda, güclü iqtisadiyyat, əlbəttə ki, sosial məsələlərin həllinə də kömək edir. Azərbaycan bu sahədə də ardıcıl siyasət aparır. Mən dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Ona görə güclü sosial siyasət bizim əsas istiqamətimizdir. 2013-cü ildə maaşlar, pensiyalar qaldırılmış, sovet vaxtlarından qalmış əmanətlər tam olaraq əhaliyə kompensasiya şəklində verilmişdir. Digər sosial proqramlar uğurla icra edilir. Əminəm ki, sosial sahədə siyasətimiz növbəti illərdə davam etdiriləcəkdir. Bunu deməyə əsas verən bizim güclü iqtisadi potensialımızdır. İqtisadi müstəqillik olmadan heç bir ölkə özünü tam azad, müstəqil hesab edə bilməz. Ona görə hesab edirəm ki, iqtisadi sahədə müstəqilliyin əldə olunması bizim ən böyük nailiyyətimizdir.

Eyni zamanda, ölkəmizdə siyasi islahatlar davam etdirilir və davam etdiriləcəkdir. Azərbaycanda demokratik cəmiyyətin qurulması istiqamətində çox müsbət addımlar atılır, qanunun aliliyi təmin edilir, bütün azadlıqlar vardır. Azərbaycan siyasi islahatların aparılması istiqamətində də qabaqcıl ölkələrin birinə çevrilməkdədir.

Cəmiyyəti ən çox narahat edən korrupsiyaya və rüşvətxorluğa qarşı mübarizə 2013-cü ildə daha da böyük miqyasda aparılıb. Biz daha da böyük uğurlara nail olmuşuq. Korrupsiyaya və rüşvətxorluğa qarşı mübarizə bizim siyasətimizin əsas istiqamətlərindən biridir. Burada həm cəza tədbirləri, inzibati tədbirlər öz rolunu oynayır, eyni zamanda, sistem xarakterli islahatlar da bu sahədə böyük irəliləyişə nail olmaq üçün bizə imkan yaradıb. İlin əvvəlində yaradılmış «ASAN xidmət»in fəaliyyətini mən xüsusilə qeyd etmək istəyirəm. Qısa müddət ərzində cəmiyyətdə böyük rəğbət qazanmış «ASAN xidmət» bu gün dünyada da özünü Azərbaycan brendi kimi təsdiqləyir. İl ərzində bu xidmətə 500 mindən artıq vətəndaş müraciət edib. Gələcəkdə «ASAN xidmət»də göstərilən xidmətlərin sayı artırılacaq və eyni zamanda, elektron xidmətlərin sayı da artırılmalıdır.

Azərbaycan bu il dünyanın humanitar mərkəzi kimi, özünü bir daha təsdiq etdi. Bu il Azərbaycanda III Beynəlxalq Humanitar Forumu, II Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu keçirilmişdir. Bu 2 tədbir dünya ictimaiyyətinin diqqətini özünə cəlb etmişdir. Azərbaycan artıq dinlərarası, millətlərarası dialoqun aparılması üçün özünü bir mərkəz kimi göstərir. Ölkəmizdə mövcud olan dini və milli dözümlülük, tolerantlıq, bütün xalqların bir ailə kimi yaşaması bizim böyük nailiyyətimizdir, böyük sərvətimizdir, böyük üstünlüyümüzdür. Deyə bilərəm ki, ölkəmizin bu sahədə təcrübəsi dünyada öyrənilir və təqdir edilir.

Əlbəttə ki, neft-qaz sektoru da ölkəmizin gələcək inkişafı üçün çox böyük məna daşıyır. 2013-cü ildə bir neçə vacib məsələ öz həllini tapmışdır. Onlardan biri də Trans–Adriatik kəməri layihəsinin seçilməsidir. TAP layihəsi artıq əsas qaz ixrac marşrutu kimi təsdiq edilmişdir. 2012-ci ildə Trans–Anadolu qaz kəmərinin tikintisi

ilə bağlı razılıq əldə edilmişdir və bu il bu istiqamətdə böyük işlər görülmüşdür. Dekabrın 17-də «Şahdəniz-2» layihəsinə start verildi. Bu, tarixi layihədir, tarixi hadisədir. Bu layihə XXI əsrin layihəsidir, Avropanın ən böyük infrastruktur və ən böyük enerji layihəsidir. TANAP, TAP, «Şahdəniz-2» layihələri Azərbaycanın tarixi uğurudur, tarixi nailiyyətidir. Bir daha Azərbaycan xalqını bu böyük qələbə münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Bu layihə xalqımızın uğurlu gələcəyi, yaşaması, ölkəmizin dayanıqlı inkişafı üçün müstəsna əhəmiyyətə malik olan bir layihədir.

Bu il Azərbaycanda prezident seçkiləri azad, ədalətli şəkildə keçirilmişdir. Seçkiləri müşahidə edən xarici qonaqlar seçkilərə çox yüksək qiymət vermişlər. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, Azərbaycan xalqı seçkilərin keçirilməsinə yüksək qiymət vermişdir. Seçkilərdə Azərbaycan xalqının iradəsi tam şəkildə öz əksini tapmışdır. Mənə yenidən böyük diqqət və dəstək göstərdiyi üçün doğma xalqıma minnətdaram. Azərbaycan xalqını bir daha əmin etmək istəyirəm ki, mən bundan sonra da ölkəmizin uğurlu inkişafı, gələcəyi üçün var gücümlə çalışacağam.

Bu il Azərbaycan kosmik dövlətə çevrildi. İlin əvvəlində «Azerspace-1» peykinin fəzaya buraxılması tarixi nailiyyətdir. Bu onu göstərir ki, ölkəmiz böyük işlərə, böyük uğurlara imza atır. Kosmik sənayenin inkişafı ölkəmizin ümumi, intellektual və iqtisadi potensialını bir daha təsdiqləyir.

Əziz bacılar və qardaşlar, bu gün eyni zamanda, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Əminəm, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar fəxr edirlər ki, bu gün güclü Azərbaycan dövləti var. O dövlət ki, öz vətəndaşları üçün çalışır, vətəndaşlarının qayğıları ilə yaşayır. Müasir, dinamik, demokratik dövlət ki, bu gün bütün azərbaycanlıların Vətənidir.

Mən bütün Azərbaycan xalqını bir daha Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, hər bir Azərbaycan ailəsinə xoşbəxtlik, firavanlıq, əmin-amanlıq arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 31 dekabr 2013-cü il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

2014-cü il arxada qalır. 2014-cü il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur. Ölkə qarşısında duran bütün vəzifələr uğurla icra edilmiş, ölkəmizin dinamik inkişafı təmin edilmiş, beynəlxalq mövqelərimiz daha da möhkəmlənmişdir. Azərbaycan dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınır və bizim təsir imkanlarımız da genişlənir.

Bildiyiniz kimi, 2012–2013-cü illərdə Azərbaycan dünyanın ən mötəbər qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurasında təmsil olunub.

155 ölkənin dəstəyi ilə biz bu haqqı qazanmışdıq. Bu il isə Azərbaycan Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinə sədrlik etmiş, Avropada demokratiyanın inkişafına, insan haqlarının qorunmasına öz dəyərli töhfəsini vermişdir.

Biz bütün ölkələrlə bərabərhüquqlu münasibətlər qurmuşuq. Qonşu dövlətlərlə və bütün digər dövlətlərlə səmərəli əməkdaşlıq edirik. İkitərəfli əlaqələrimiz inkişaf edir. Eyni zamanda, Azərbaycan çoxtərəfli formatda öz müsbət rolunu oynayır. Xüsusilə regional inkişaf məsələlərində Azərbaycanın rolu danılmazdır. Azərbaycanın iştirakı olmadan regionda heç bir layihə – siyasi, iqtisadi, enerji və digər layihələr icra edilə bilməz.

2014-cü ildə iqtisadi inkişaf təmin edilmişdir. Bu da çox önəmlidir, çünki bildiyiniz kimi, dünyada hələ də iqtisadi, maliyyə böhranı davam edir. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatı uğurla inkişaf edir və bu inkişafın təməlinə islahatlarımız dayanır. Təsədüfi deyil ki, dünyanın ən mötəbər iqtisadi qurumu olan Davos Dünya İqtisadi Forumu rəqabətqabiliyyətliliyinə görə Azərbaycanı 38-ci yerə layiq görmüşdür. Bu, böyük və tarixi nailiyyətdir.

Qeyri-neft sektorumuzun inkişafı bizim üçün prioritet olaraq qalır. Şadam ki, bu il qeyri-neft sektorumuz təxminən 7 faiz artmışdır. Ölkə iqtisadiyyatına 27 milyard dollar sərmayə qoyulmuşdur. Bu da çox önəmli hadisədir. Çünki indi dünyada sərmayələrin cəlb edilməsi üçün mübarizə gedir. Azərbaycanda sərmayə qoyuluşu yüksək səviyyədədir. Əminəm ki, gələn il də belə olacaq.

Yoxsulluğun, işsizliyin səviyyəsi 5 faizdir. Bu da dünya miqyasında çox gözəl göstəricidir. Dövlət xarici borcumuz ümumi daxili məhsulumuzun cəmi 8 faizini təşkil edir. Bu da nadir göstəricidir. Makroiqtisadi vəziyyət sabitdir. Valyuta ehtiyatlarımız 50 milyard dollardan çoxdur. Manatın məzənnəsi isə sabit olaraq qalır.

Siz yaxşı bilirsiniz ki, dünyada neftin qiymətinin düşməsi ilə əlaqədar müəyyən gərginliklər yaşanır, o cümlədən bizim bölgəmizdə. Azərbaycan isə sabitlik adasıdır, nümunəvi ölkədir. Ölkəmizdə istər siyasi, istər iqtisadi sabitlik təmin edilir və ediləcək. Azərbaycan xalqı təhlükəsizlik şəraitində yaşayacaq və ildən-ilə xalqımızın rifah halı yaxşılaşacaqdır.

Sosial siyasətimiz bütün dövrlərdə bizim üçün əsas vəzifə olub. Bu il Azərbaycanda sosial infrastrukturun yaradılmasına böyük vəsait qoyulub, 60-dan çox tibb ocağı, 50-yə yaxın məktəb, uşaq bağçası tikilib, təmir edilib. Əminəm ki, gələn il də bu müsbət proseslər gedəcək.

Azərbaycanda inflyasiya 1,4 faizdir. Əhalinin pul gəlirlərinin artımı isə 5 faizə yaxındır. Maaşların, pensiyaların, sosial müavinətlərin ildən-ilə artırılması, əlbəttə ki, insanların rifah halını yaxşılaşdırır.

Ən ağır vəziyyətdə olan soydaşlarımızın – məcburi köçkünlərin problemləri də uğurla həll edilir. Hər il 20 mindən çox köçkün yeni evlərə köçürülür. Bu il də bu məqsədlər üçün böyük vəsait ayrılmışdır və biz bu məsələni də tədricən həll edirik.

Ancaq əfsuslar olsun ki, Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bu il də öz həllini tapmamışdır. Buna səbəb Ermənistanda kriminal, qanlı diktatura rejiminin mövcudluğudur. Ermənistan sülh istəmir. Bütün səylərini ona qoyub ki, sülh danışıqları aparılmasın, yaxud da ki, imitasiya naminə aparılsın. Bu il vasitəçilər fəallıq göstərmişdilər, bunu biz qeyd etməliyik. Rusiya, Amerika, Fransa – bu ölkələrin rəhbərləri ardıcılıqla avqust, sentyabr, oktyabr aylarında üçtərəfli görüşlər keçirmişlər. Mən bunu yüksək qiymətləndirirəm və bu ölkələrə minnətdaram. Ancaq Ermənistan bu görüşlərdə özünü səmimi aparmamışdır. Bundan əlavə, Paris görüşündən 2 həftə keçməmiş işğal edilmiş torpaqlarda genişmiqyaslı hərbi təlimlərə başlamışdır. Bu təlimlərin bir məqsədi var idi – Azərbaycanı provokasiyaya çəkmək, təxribat törətmək və danışıqlar prosesinə zərbə vurmaq. Eyni hadisəni biz yay aylarında görmüşdük. O vaxt da erməni təxribatçı qrupları Azərbaycan mövqelərinə hücum çəkmişdilər. Ancaq Azərbaycan Ordusu onlara layiqli cavab vermişdi, 50-dən çox işğalçı məhv edilmişdi. Bu ilin sonlarında da buna oxşar hadisə baş vermişdi. Yenə də Azərbaycan Ordusu düşməni layiqli cavab verərək, onu yerinə oturtdu. İşğalçı dövlət bilməlidir ki, qüdrətli Azərbaycan Ordusu istənilən vaxtda öz ərazi bütövlüyünü bərpa edə bilər. Sadəcə olaraq, biz hələ ümid edirik ki, danışıqlar prosesi müsbət nəticə verə bilər və bu ümidi gücləndirən amillər kifayət qədər çoxdur. Bizim siyasi gücümüz, iqtisadi potensialımız, qüdrətli ordumuz var. Gələcək il ordu quruculuğuna, ordumuzun inkişafına 5 milyard dollara yaxın vəsait ayrılacaq ki, bu da yoxsul, dilənçi Ermənistanın ümumi büdcəsindən 2 dəfədən çoxdur.

Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yalnız beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında öz həllini tapa bilər. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri icra edilməlidir. İşğalçı qüvvələr Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarından çıxarılmalıdır, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Bu, əsas prinsiplərdir. Biz bu prinsiplər əsasında istənilən müqavilənin imzalanmasına hazırıq. Bu il Azərbaycanda «Sənaye ili» elan edilmişdir. Bildiyiniz kimi, sənaye potensialımız gündən-günə güclənir. Azərbaycan bu istiqamətdə çox böyük uğurlara imza atmışdır və bu sahədə görülən işlər bu il də istisna olmamışdır. Beləliklə, bu il 230-dan çox yeni sənaye müəssisəsi açılmışdır və bu da həm işsizliyin aradan qaldırılmasına, həm də ixrac potensialımızın inkişafına öz müsbət təsirini göstərir. Biz özümüzü əsas ərzaq məhsulları ilə artıq təmin edirik. Eyni mənzərəni tikinti materialları bazarında da görmək istəyirik və biz bu məqsədə çatırıq. Bildiyiniz kimi, icra edilən regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramının əsas məqsədi də məhz bundan ibarətdir.

Azərbaycan eyni zamanda, yüksək texnologiyalara böyük investisiyalar qoyur və bu il bu sahədə yaddaqalan il olmuşdur. Bu il Azərbaycan ikinci peykinə sahib oldu. Noyabr ayında bu peyk Azərbaycana təhvil verildi və beləliklə, bizim indi 2 peykimiz var: «Azerspace» və «Azersky». «Azersky» peykinin xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, – dünyada cəmi 20 ölkə belə peyklərə malikdir – bu peyk yer səthini yüksək dəqiqliklə müşahidə edir. Beləliklə, Azərbaycanın milli maraqları, təhlükəsizliklə bağlı maraqları tam şəkildə təmin olunur, eyni zamanda, kosmik sənayemiz də inkişaf edir. Korrupsiya və rüşvətxorluğa qarşı ciddi mübarizə aparılır. «ASAN xidmət» bu sahədə xüsusi yerə malikdir. Artıq 7 mərkəz yaradılıb, 3 milyon 500 min müraciət edilib. «ASAN xidmət» ictimai xidmətlər sahəsində,

korrupsiya və rüşvətxorluğa qarşı mübarizədə xüsusi rol oynayır. Bu xidmətin yaradılmasından cəmi 2 il keçdiyini nəzərə alsaq, görürük ki, biz nə qədər böyük irəliləyişə nail ola bilmişik. Korrupsiya və rüşvətxorluğa qarşı bundan sonra da ciddi mübarizə aparılacaq, cəza tədbirləri, inzibati tədbirlər və sistem xarakterli tədbirlər görülməkdir.

Azərbaycan dünyada multikulturalizm mərkəzi kimi tanınır. Bu il mən Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin yaradılması ilə əlaqədar müvafiq sərəncam imzalamışam. Dünyada Azərbaycanın nadir rolu yüksək qiymətləndirilir. Azərbaycan sivilizasiyalararası bir körpüdür, həm coğrafi, həm siyasi, həm bütün başqa cəhətlərdən nadir bir ölkədir. Bizim təcrübəmiz öyrənilir. Əminəm ki, başqa ölkələrdə Azərbaycan təcrübəsi tətbiq olunduqda, o ölkələrdə də dinlərarası, millətlərarası münasibətlər sağlam zəmində öz həllini tapacaqdır.

Bu il sentyabrın 20-də biz «Əsrin müqaviləsi»nin 20-ci ildönümünü qeyd etmişik. Simvolik haldır ki, məhz 2014-cü il sentyabrın 20-də «Cənub Qaz Dəhlizi»nin təməli qoyulmuşdur. «Cənub Qaz Dəhlizi» Avropanın ən böyük infrastruktur layihəsidir. Bu nəhəng transmilli layihənin icrasında Azərbaycan öz liderlik keyfiyyətlərini bir daha nümayiş etdirmişdir. Məhz Azərbaycanın uzun illər ərzində apardığı enerji siyasəti nəticəsində, qətiyyətli siyasət nəticəsində bu böyük layihə artıq reallaşır. «Şahdəniz-2», TANAP və TAP Azərbaycan üçün nadir və əvəzolunmaz layihələrdir və uzun illər, onilliklər bundan sonra bizim milli maraqlarımızı, iqtisadi və siyasi maraqlarımızı təmin edəcək. Azərbaycan beynəlxalq əməkdaşlıq məsələlərində olduğu kimi, bu layihədə də liderliyi öz üzərinə götürüb və bu missiyanı şərəflə yerinə yetirəcəkdir.

Əziz dostlar, bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Əminəm, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar haqlı olaraq fəxr edirlər ki, bu gün qüdrətli, müstəqil Azərbaycan dövləti vardır. Müstəqillik bizim üçün ən böyük xoşbəxtlikdir, ən böyük sərvətdir. Biz 23 ildir ki, müstəqillik və müstəqil siyasət aparırıq. Milli maraqlar, milli dəyərlər üzərində qurulmuş bu müstəqil siyasət bugünkü Azərbaycan reallıqlarını təmin edir. Bu gün Azərbaycan dinamik, sürətlə inkişaf edən ölkədir. Azərbaycan demokratiya, azadlıq, müstəqillik, tərəqqi, inkişaf yolu ilə uğurla gedən ölkədir. Əminəm, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar fəxr edirlər ki, bu gün dünya xəritəsində Azərbaycan kimi dövlət var, öz sözünü deyir, deyəcək və bizim uğurlu inkişafımız bundan sonra da təmin ediləcəkdir.

Mən bütün azərbaycanlıları Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Hər bir Azərbaycan ailəsinə səadət, xoşbəxtlik, yeni uğurlar arzulayıram.

Bayramımız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 31 dekabr 2014-cü il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Əziz həmvətənlər!

2015-ci il arxada qalır. 2015-ci ildə yaşadığımız regionda iqtisadi, siyasi, hərbi böhran daha da dərinləşdi, risklər artdı, təhlükələr artdı, yeni çağırışlar meydana gəldi.

Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan 2015-ci ildə uğurla inkişaf etmişdir. Bizim əsas vəzifəmiz ondan ibarət idi ki, Azərbaycan xalqının təhlükəsiz həyatını təmin edək, ölkəmizin dinamik inkişafına nail olaq. Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitlik təmin edildi. Azərbaycan xalqı təhlükəsizlik şəraitində yaşayır və yaşayacaqdır. Eyni zamanda, 2015-ci ildə neftin qiyməti kəskin şəkildə – 3 dəfə aşağı düşmüşdür. Bunu ilin əvvəlində təsəvvür etmək mümkün deyildi. Ancaq bu reallıqdır və yenə də Azərbaycanda aparılan düşünülmüş iqtisadi siyasət nəticəsində iqtisadi artım təmin edildi, Azərbaycanda qeyri-neft sektoru inkişaf etdi. Qeyri-neft sənayesinin 7 faizdən çox artması məni xüsusən sevindirir. Bu onu göstərir ki, əvvəlki illərdə apardığımız siyasət öz bəhrəsini verir. Azərbaycan iqtisadiyyatı dayanıqlı iqtisadiyyatdır və neftdən asılılığımız getdikcə daha da azalacaq.

Ancaq təbii ki, bizim gəlirlərimiz kəskin şəkildə azaldı, milli valyutamız – manat devalvasiyaya uğradı. Ancaq yenə də biz çalışırıq, çalışırıq və çalışacağıq ki, bu vəziyyət insanların yaşayış səviyyəsinə təsir etməsin. Xüsusilə istehlak qiymətlərinin sabit saxlanması bizim əsas vəzifəmizdir.

Bu il «Kənd təsərrüfatı ili»dir. Şadam ki, kənd təsərrüfatı təxminən 7 faiz artıb. Bütövlükdə götürəndə bizim iqtisadi sahədə apardığımız siyasət mötəbər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Davos Dünya İqtisadi Forumunun hesablamalarına görə, Azərbaycan iqtisadiyyatı rəqabətqabiliyyətliliyinə görə dünya miqyasında 40-cı yerdədir. Bu, böyük və tarixi nailiyyətdir. Bu onu göstərir ki, biz düzgün siyasət aparırıq və gələcəkdə, əlbəttə, Azərbaycan xalqının maraqlarını daim təmin edəcəyik.

Azərbaycanda sosial məsələlər öz həllini tapır. Baxmayaraq ki, gəlirlərimiz kəskin şəkildə azalıb, bir dənə də olsun sosial proqram təxirə salınmayıb. Bütün sosial layihələrimiz icra edilib. Bu da siyasətimizin mahiyyətini, yəni mənasını göstərir. Onu göstərir ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Biz güclü dövlət qururuq, güclü iqtisadiyyat qururuq, eyni zamanda, insanların rifahı bizim üçün həmişə prioritet məsələ olubdur və olacaqdır.

2015-ci ildə ölkəmizin beynəlxalq nüfuzu daha da artıb. Mənim xarici səfərlərim, xarici dövlət və hökumət başçılarından Azərbaycana səfərləri bunu bir daha təsdiqləyir. 2015-ci ildə rəsmi səfərlərdə və beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmək üçün müxtəlif ölkələrdə olmuşam, 20 xarici səfər həyata keçirmişəm və bu il Azərbaycanda 15 dövlət və hökumət başçısı rəsmi və qeyri-rəsmi səfərlərdə olmuşlar.

Eyni zamanda, bizim apardığımız xarici siyasət dünya birliyi tərəfindən yüksək qiymətləndirilir, rəğbətlə qarşılır. Çünki biz müstəqil siyasət aparırıq. Bizim hər bir məsələ ilə bağlı prinsiplial mövqemiz vardır. Heç bir kənar qüvvə bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Azərbaycan müstəqil siyasət aparır. Bu siyasət Azərbaycan xalqının maraqlarını müdafiə edir. Bizə qarşı olan təzyiqlər, hədə-qorxular bizim siyasətimizə zərrə qədər təsir

etmir və etməyəcək. Biz heç kimdən və heç nədən qorxmuruq. Bizim əsas vəzifəmiz xalqa xidmət etməkdir və ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunu qaldırmaqdır.

Sizi əmin edirəm ki, 2016-cı ildə də və bundan sonrakı illərdə də Azərbaycan prinsipial siyasətdən dönməyəcək, müstəqil siyasət aparacaq və bizə qarşı kampaniya aparmaq istəyənlər bunu nəzərə alsınlar. Onların söyləri əbəsdır, bizim siyasətimizə təsir etmir və heç vaxt etməyəcəkdir.

Xarici siyasətimizin əsas prioriteti Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllidir. Əfsuslar olsun ki, 2015-ci ildə bu istiqamətdə heç bir irəliləyiş olmamışdır. Bunun da səbəbi xalq üçün aydındır. Ermənistan sülh istəmir. Münaqişəni uzatmaq istəyirlər, vaxt udmaq istəyirlər. Danışqlarda özlərini qeyri-səmimi aparırlar və müxtəlif bəhanələrlə çalışırlar ki, bu danışıqlar prosesi daim davam etsin.

Bizim siyasətimiz bundan ibarətdir ki, bu münaqişə beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında öz həllini tapmalıdır, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. İşğalçılar işğal edilmiş bütün torpaqlardan çıxarılmalıdır və Azərbaycan vətəndaşları doğma torpaqlara qayıtmalıdır.

Münaqişənin həlli üçün BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qətnamə qəbul etmişdir. Bu qətnamələrdə göstərilir ki, işğalçı qüvvələr işğal edilmiş torpaqlardan qeyd-şərtsiz və dərhal çıxarılmalıdır. Bu qətnamələr münaqişənin həlli üçün əsas sənəddir və bu məsələ məhz bu çərçivədə öz həllini tapmalıdır. Azərbaycan heç vaxt imkan verməyəcək ki, bizim torpağımızda ikinci süni erməni dövləti yaransın. Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini heç vaxt heç kim qəbul etməyəcək. Biz çalışacağıq ki, həm siyasi, diplomatik, həm iqtisadi və digər vasitələrlə ərazi bütövlüyümüzü bərpa edək. Haqq-ədalət bizim tərəfimizdədir, siyasi və iqtisadi güc bizim mövqemizi dəstəkləyir, gücləndirir. Əminəm ki, biz istədiyimizə nail olacağıq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa ediləcəkdir.

Buna nail olmaq üçün, əlbəttə ki, diplomatik söylərlə yanaşı, güclü hərbi potensial olmalıdır və biz bunu yaradıırıq. Artıq Azərbaycan xalqı da görür ki, Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır.

2015-ci ildə düşmənin bütün təxribatlarına tutarlı cavab verilib. Düşməne sarsıdıcı zərbələr endirilib və döyüş meydanında yaranmış vəziyyət bir daha bizim üstünlüyümüzü göstərir. Biz münaqişəni sülh yolu ilə həll etmək istəyirik. Ancaq öz prinsipial mövqemizdən dönməyəcəyik və lazım olarsa, hərbi gücdən istifadə etmək bizim suveren hüququmuzdur.

2015-ci ildə də məcburi köçkünlərin problemləri öz həllini tapıb. Hər il minlərlə köçkün yeni evlərə, mənzillərə köçürülür. Bu siyasət gələn il də davam etdiriləcəkdir.

2015-ci ildə enerji sahəsində önəmli addımlar atılıb. TANAP layihəsinin icrasına başlanılıb. Artıq TANAP layihəsinin həyata keçirilməsi reallıqdır. Burada Azərbaycan tərəfdaş ölkələrlə çox mühüm rol oynayır, böyük işlər aparır. TANAP layihəsinin əsas səhmdarı və əsas investoru Azərbaycandır. Bu layihə bizə imkan verəcək ki, zəngin qaz resurslarımızı bundan sonra onilliklər ərzində dünya bazarlarına çatdıraraq və beləliklə, ölkəmizin siyasi və iqtisadi maraqlarını daha dolğun şəkildə təmin edək.

Bu il nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması ilə bağlı çox ciddi işlər aparılıb. Şərqi–Qərbi nəqliyyat dəhlizi artıq reallaşır. Çindən, Orta Asiyadan Azərbaycana, Azərbaycandan Gürcüstan, Türkiyə vasitəsilə Avropaya uzanan yeni «İpək yolu» layihəsi reallaşır və burada Azərbaycanın rolu kifayət qədər önəmlidir. Eyni zamanda, Şimal–Cənub nəqliyyat dəhlizinin yaradılması üçün Azərbaycan konkret addımlar atır. Əminəm ki, bu layihə də uğurla reallaşacaq və beləliklə, bun-

dan sonra – bu 2 mühüm layihə reallaşandan sonra Azərbaycan dünya miqyasında əvəzolunmaz tranzit ölkəsinə çevriləcəkdir. Bu nə deməkdir, bunu izah etməyə ehtiyac yoxdur.

Bu il tarixdə ilk dəfə olaraq Avropa oyunları keçirilmişdir. Azərbaycan burada da öz gücünü göstərdi. 6000-dən çox idmançı, minlərlə qonaq ölkəmizə gəlmiş və ölkəmizin reallıqları ilə özləri tanış ola bilmişdir. Avropa oyunları Yay Olimpiya oyunlarının səviyyəsində keçirildi. Avropa oyunları Azərbaycan dövlətinin təntənəsidir. Eyni zamanda, Azərbaycan idmanının təntənəsidir. Çünki bizim idmançılarımız, milli komandamız 56 medal qazanaraq – onlardan 21-i qızıl medaldır – komanda hesabında 2-ci yerə layiq görüldü. Bu doğrudan da ölkəmizin böyük zəfəridir və hər bir Azərbaycan vətəndaşı fəxr edir ki, biz bu uğura imza ata bildik.

2015-ci ildə parlament seçkiləri keçirildi. Bu da ölkəmizin inkişafı üçün çox önəmli hadisə idi. Parlament seçkiləri şəffaf, ədalətli keçirildi. Bütün beynəlxalq müşahidəçilər bunu qeyd etmişlər. Azərbaycan xalqının iradəsi öz əksini tapmışdır. Parlament seçkilərinin nəticələri xalq tərəfindən bizim siyasətimizə verilən yüksək qiymətin təzahürüdür. Mən bunu belə qəbul edirəm.

Azərbaycan demokratiya yolu ilə gedir, inkişaf yolu ilə gedir və bu bizim şüurlu seçiminizdir. Xalq – iqtidar birliyi, milli həmrəylik bu gün ən yüksək səviyyədədir.

Əziz dostlar, bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Fərsətdən istifadə edərək, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıları salamlayıram, onlara ən xoş arzularımı çatdırıram. Onlar və Azərbaycan vətəndaşları, bütün dünya azərbaycanlıları bilirlər ki, bu gün Azərbaycan müstəqillik və inkişaf yolu ilə uğurla gedir. Bu gün müstəqil Azərbaycan güclü dövlətdir. Bizim əsas vəzifəmiz ondan ibarətdir ki, dövlətimizi daha da gücləndirək, Azərbaycan xalqının daha da yaxşı həyatını təmin edək.

Mən bütün Azərbaycan vətəndaşlarını, dünya azərbaycanlılarını Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, hər bir Azərbaycan ailəsinə yeni uğurlar, xoşbəxtlik arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 31 dekabr 2015-ci il

**RUSIYA ELMLƏR AKADEMİYASININ HƏQİQİ ÜZVÜ, N.N.BLOXİN ADINA
RUSIYA ONKOLOJİ ELMİ MƏRKƏZİNİN DİREKTOR MÜAVİNİ,
ELMİ-TƏDQIQAT UŞAQ ONKOLOGIYA VƏ HEMATOLOGIYA
İNSTITUTUNUN DİREKTÖRÜ
MƏMMƏDBAĞIR CAVAD OĞLU ƏLİYEVƏ**

Hörmətli Məmmədbağır Cavad oğlu!

Sizi, müasir təbabət sahəsində tanınmış alimlərdən birini 60 illik yubileyiniz münasibətilə təbrik edir, Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və yeni-yeni uğurlar diləyirəm.

Siz həkimlik fəaliyyətinə Azərbaycanda başlamış, sonra Rusiyanın görkəmli alimlərinin rəhbərliyi ilə gözəl elmi məktəb keçmişiniz. Sizin Əməkdar elm xadimi, Dövlət mükafatı laureatı, Rusiya Federasiyası Hökuməti mükafatı laureatı kimi yüksək adlar almağınız, habelə Rusiya Elmlər Akademiyasına üzv seçilməyiniz Sizin tibb elmində nailiyyətlərinizin etirafıdır. Sevindirici haldır ki, Siz Azərbaycan üçün yüksəkixtisaslı tibbi kadrlar hazırlanmasına lazımi diqqət yetirmisiniz və yetirirsiniz.

Yaradıldığı andan Sizin rəhbərlik etdiyiniz Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresi Azərbaycan diasporunun nüfuzlu ictimai təşkilatlarından birinə çevrilməyə və Rusiya–Azərbaycan münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə inkişafına layiqincə töhfə verməyə nail olub. Konqresin Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların Rusiya cəmiyyətinin tərkib hissəsinə çevrilə bilməsi və özlərinin ikinci Vətəninin inkişafına və çiçəklənməsinə kömək etməsi üçün gördüyü bütün işləri Azərbaycanda yüksək qiymətləndirirlər. Ümidvaram ki, bu strategiya gələcəkdə də Konqresin səmərəli işini təmin edəcək.

Əminəm ki, Siz bundan sonra da elmi və ictimai fəaliyyətinizi ahəngdar şəkildə əlaqələndirəcək, həm insanların sağlamlığının qorunması sahəsində uğurlar qazanacaq, həm də cəmiyyətdə tolerantlığın və qarşılıqlı anlaşmanın yüksək səviyyəsinin bərqərar olmasına kömək edəcəksiniz. Sizə ən xoş arzularımı bildirirəm.

Hörmətlə,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 7 aprel 2015-ci il

DƏRBƏND ŞƏHƏRİNİN 2000 İLLİYİNƏ HƏSR EDİLMİŞ TƏNTƏNƏLİ TƏDBİRİN İŞTİRAKÇILARINA

Hörmətli tədbir iştirakçıları!

Sizi, habelə qədim Dərbənd şəhərinin sakinlərini əlamətdar tarix – şəhərin əsasının qoyulmasının 2000 illiyi münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edirəm. Dərbənd şəhərinin – böyük İpək yolu üzərində yerləşən, həmişə sivilizasiyalararası dialoq məkanı olmuş, müxtəlif xalqların və etnik qrupların nümayəndələrinin daim səmimi bir ailə kimi yaşadığı bu böyük yaşayış məntəqəsinin adına ən nüfuzlu tarixi mənbələrdə rast gəlirik.

Ən qədim dövrlərdən Qafqazın «dəmir qapısı» kimi məşhur olan Dərbənd orada yaşayan çoxsaylı millətlərin və xalqların nümayəndələrinin sevgisini qazanıb. Bu şəhəri haqlı olaraq özlərinin vətəni sayan sakinlər ona xas olan çoxəsrlik multikultural ənənələri və tolerantlığı qoruyub saxlayırlar. Bizim tarixi yaddaşımızda alınmaz qala kimi iz qoymuş Dərbənd əsrlərboyu bu şəhərə gələnlərin hamısını öz möhtəşəmliyi ilə heyran edirdi. O özünün bənzərsiz memarlıq nümunələri, mənəvi və mədəni sərvətləri ilə bu gün də bizi heyran qoyur, Dağıstanın sosial-iqtisadi həyatında mühüm rol oynamaqda davam edir.

Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikası çox sıx iqtisadi, siyasi və mədəni əlaqə saxlayırlar. Bizim dostluğumuz çoxəsrlik tarixə malikdir. Hər iki ölkənin siyasi rəhbərliyi və vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları həm Azərbaycanda, həm də Dağıstanda yaşayan, soy-kökləri eyni olan, eyni dinə etiqad bəsləyən, ortaq etnomədəni dəyərlərə, adət və ənənələrə malik olan xalqların qardaşcasına qarşılıqlı münasibətlərini daha da gücləndirməyə çalışırlar.

Əziz dərbəndlilər, əziz dağıstanlılar!

Dərindən əmin olduğumu bildirirəm ki, Azərbaycan ilə Rusiya və Dağıstan Respublikası arasında münasibətlər bundan sonra da əcdadlarımızın bizə vəsiyyət etdikləri dostluq və qardaşlıq ruhunda inkişaf edəcək.

Sizin hamınızı Dərbənd şəhərinin 2000 illiyi münasibətilə bir daha təbrik edirəm. Sizə sülh və firavanlıq, Dərbənd şəhərinin isə daha da çiçəklənməsini arzu edirəm.

Hörmətlə,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 18 sentyabr 2015-ci il

SSRİ XALQ ARTİSTİ MURAD KAJLAYEVƏ

Hörmətli Murad Kajlayev!

Sizi – istedadlı musiqiçi və pedaqoqu 85 illik yubileyiniz münasibətilə təbrik edir, cansağlığı, firavanlıq və yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram.

Sizin bütün ailəniz ölkəmizdə elmin, təhsilin, səhiyyənin və mədəniyyətin inkişafına layiqli töhfələr vermiş Bakı ziyalıları nəslinə mənsubdur. Siz Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının məzunu kimi, Azərbaycan musiqiçiləri ilə səmərəli əməkdaşlıq etmişiniz. Sizin ən müxtəlif janrlarda və üslublarda yazdığınız əsərlər sovet musiqi mədəniyyətinin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilib. «Fərhad və Şirin», «İmam Şamil» kimi parlaq simfonik musiqi nümunələri, caz konsertləri, kinofilmlərə yazdığınız musiqi və aktiv dirijorluq fəaliyyətiniz Sizə haqlı olaraq şöhrət qazandırb.

Dağıstanın müasir musiqi mədəniyyətinin təşəkkülünə yönəlmiş çoxşaxəli fəaliyyətiniz öz xalqımıza fədakarcasına xidmət nümunəsidir. Mahaçqalada Sizin rəhbərlik etdiyiniz xüsusi istedadlı uşaqlar üçün incəsənət məktəbi Qafqazın musiqi irsi ənənələrinin qorunub saxlanılmasına yönəlmiş nadir bir missiyanı reallaşdırır.

Ümidvaram ki, Sizin yaradıcılığınız gələcəkdə də Azərbaycan–Rusiya mədəni əlaqələrinin daha da inkişafına şərait yaradacaq.

Ən xoş arzularla,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 15 yanvar 2016-cı il

ÜMUMRUSİYA AZƏRBAYCANLILARI KONQRESİNİN IV QURULTAYININ İŞTİRAKÇILARINA

Hörmətli qurultay nümayəndələri!

Əziz dostlar!

Sizi Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin növbəti IV Qurultayının işə başlaması münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edir, ali toplantınıza uğurlar arzulayıram.

Uzun tarixi dövr ərzində Rusiya ilə siyasi-iqtisadi və humanitar sahələrdə təşəkkül tapmış dostluq əlaqələri bu ölkədə çoxsaylı Azərbaycan diasporunun formalaşmasını şərtləndirən əsas amillərdən olmuşdur. Hazırda Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi dünya azərbaycanlılarının diaspor təşkilatları sırasında xüsusi yer tutur. 15 il əvvəl ümummilli lider Heydər Əliyevin və Rusiya Federasiyasının Prezidenti cənab Vladimir Putinin xeyir-duası ilə təsis edilmiş bu qurum təşkilati səviyyəsinə və əhatə dairəsinə görə Azərbaycan diaspor hərəkatının avanqardı sayıla bilər. Konqres ötən illər ərzində Rusiyadakı soydaşlarımızın mənəvi əlaqələrinin genişləndirilməsi, yaşadıkları regionların ictimai-siyasi və mədəni həyatında fəal iştirakının təmin edilməsi, Rusiya ilə Azərbaycan arasında mövcud olan dostluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin daha da gücləndirilməsi və digər sahələrdə səmərəli fəaliyyət göstərmişdir.

Diaspor quruculuğu məsələsinə daim böyük önəm verən Azərbaycan dövləti Rusiya Federasiyasında məskunlaşmış azərbaycanlı icmalarının pozitiv, yaradıcı və əhəmiyyətli sosial fəaliyyətini yüksək dəyərləndirir. Hesab edirəm ki, hər bir azərbaycanlı ilk növbədə, yaşadığı ölkənin layiqli vətəndaşı olmalı, cəmiyyətin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında yaxından iştirak etməli, onun inkişafına öz dəyərli töhfəsini verməlidir. Məhz belə insanların daxil olduğu diaspor təşkilatları soydaşlarımızı sıx birləşdirər, xalqımızı ləyaqətlə təmsil edə və qarşılıqlı əlaqələrin möhkəmlənməsinə daha faydalı xidmət göstərə bilər.

2016-cı ildə Bakıda keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayı və VII Azərbaycan–Rusiya Regionlararası Forumda Azərbaycan diasporunun Rusiya Federasiyasında gördüyü işlərə qiymət verildi, əldə edilmiş nailiyyətlər, qazanılmış təcrübə, müasir dövrün tələb və çağırışları nəzərə alınmaqla, yeni vəzifələr müəyyən edildi. Əminəm ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin bugünkü ali toplantısı da işgüzar şəraitdə və konstruktiv ruhda keçəcək, irəli sürülən ideyalar və qəbul edilən qərarlar qurumun işini keyfiyyətcə daha yüksək mərhələyə qaldırmağa, azərbaycanlıların dost Rusiyanın çoxmillətli cəmiyyətinə sıx inteqrasiyasına, iki ölkə arasında strateji əməkdaşlığın inkişafına əlavə imkanlar açacaqdır.

Qurultay iştirakçlarına bu yolda əzmkarlıq, rəhbər orqanlara seçiləcək yeni heyətə ardıcıl, məqsədyönlü və uğurlu fəaliyyət arzulayıram. Fürsətdən istifadə edərək, hamınızı 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və qarşıdan gələn Yeni il münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edirəm.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 26 dekabr 2016-cı il

AVROPA AZƏRBAYCANLILARI KONQRESİNİN V QURULTAYININ İŞTİRAKÇILARINA

Hörmətli qurultay nümayəndələri!

Əziz dostlar!

Sizi Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin növbəti ali toplantısının işə başlaması münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm. Təqdirəlayiq haldır ki, 2004-cü ildə təsis olunmuş Konqres Avropa ölkələrində məskunlaşan soydaşlarımızın təşkilatlanması və diaspor qurumlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi istiqamətində ardıcıl iş aparmış, qarşıya qoyduğu vəzifələrin yerinə yetirilməsində uğurlar qazanmışdır.

Müstəqillik illərində Azərbaycanın Avropa dövlətləri ilə siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə sıx əməkdaşlıq münasibətləri formalaşmışdır. Ölkəmizin əlverişli coğrafi mövqeyi, təbii ehtiyatları, xalqımızın zəngin mədəniyyəti qitə dövlətləri ilə hərtərəfli əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli yer tutur. «XXI əsrin müqaviləsi» adlandırılan «Cənub Qaz Dəhlizi» və Bakı–Tbilisi–Qars dəmir yolu kimi, nəhəng transmilli layihələrin təşəbbüskarı və əsas icraçılarından biri olan Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində, Asiya ilə Avropanı birləşdirən Şərq–Qərb nəqliyyat infrastrukturunun yaradılmasında müstəsna rol oynayır. Ölkəmiz həm də mədəniyyətlərarası dialoqun, multikulturalizm və tolerantlığın təşviqinə, qlobal humanitar problemlərin həllinə sanballı töhfələr verir, Avropa mədəniyyətinə və dəyərlər sistemində yeni çalarlar qatır.

Hazırda Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları əsasında ədalətli həllinə nail olmaq qarşımızda duran ən mühüm ümummilli vəzifədir. Bu günlərdə biz erməni işğalçılarının törətdiyi Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ilə bağlı faciə qurbanlarının xatirəsini bir daha dərin hörmətlə yad edirik. Vaxtilə bu qanlı aksiyanı həyata keçirənlər Azərbaycan xalqını sarsıtmaq və mübarizədən çəkəndirmək məqsədi güdürdülər. Lakin əminliklə demək olar ki, düşmən öz istəyinə nail ola bilmədi. Ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra xalqımız öz qəddini düzəltdi, daxili potensialına güvənərək, güclü və müasir dövlət qurdu. Ötən ilin aprelinə Ermənistanın cəbhə xəttindəki təxribatlarına ordumuzun layiqli cavab verməsi və torpaqlarımızın bir hissəsinin azad edilməsi əyani şəkildə göstərdi ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməyə tam qadirdir.

Lakin müasir dövrdə qələbələr tək hərbi yolu ilə deyil, həm də siyasi-intellektual vasitələrlə təmin edilir. Bu sahədə malik olduğumuz vacib resurslardan biri də xarici ölkələrdə yaşayan həmvətənlərimiz və onların yaratdıqları təşkilatlardır. Ona görə də Azərbaycan diasporu, o cümlədən Avropadakı icmalar öz fəaliyyətini daha da genişləndirməli, işlərin koordinasiyasını və dost ölkələrin analoji təşkilatları ilə əlaqələrini gücləndirməlidirlər. Diaspor nümayəndələri ölkəmizlə bağlı məlumatların, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair həqiqətlərin Avropa ictimaiyyətinə daha çevik və dolğun çatdırılması, mədəniyyətimizin təbliği və başqa istiqamətlərdə yeni metod və vasitələrdən səmərəli istifadə etməlidirlər. Əminəm ki, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin bu ali toplantısı yüksək işgüzarlıq şəraitində keçəcək, irəli sürülən təkliflər və qəbul edilən qərarlar qurumun işini keyfiyyətə daha yüksək mərhələyə qaldırmağa xidmət edəcəkdir.

Qurultay iştirakçlarına bu yolda nailiyyətlər, Konqresin yeni seçiləcək rəhbər heyətinə ardıcıl və məhsuldar fəaliyyət arzulayıram.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 25 fevral 2017-ci il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Əziz həmvətənlər!

2016-cı il tarixdə qalır. 2016-cı il ölkə iqtisadiyyatı üçün ən ağır illərdən biri olmuşdur. Azərbaycan iqtisadiyyatı dünya iqtisadiyyatının bir parçasıdır. Dünyada isə iqtisadi böhran 2016-cı ildə davam etmişdir. Bundan əlavə, neftin qiymətinin dünya bazarlarında 3-4 dəfə aşağı düşməsi nəticəsində gəlirlərimiz kəskin şəkildə aşağı düşmüşdür. Belə bir vəziyyətdə biz ancaq ciddi islahatlar apararaq, vəziyyətdən çıxış yolunu tapa bilərdik və buna da nail olduq.

Azərbaycan iqtisadiyyatı öz dayanıqlılığını saxlaya bildi, iqtisadi sabitlik təmin edildi və bu il aparılan ciddi və hərtərəfli iqtisadi islahatlar gələcək inkişafımız üçün çox gözəl üfüqlər, perspektivlər açır. Onu da qeyd etməliyəm ki, bütün çətinliklərə baxmayaraq, ölkəmizin qeyri-neft sənayesi bu il 5 faiz, kənd təsərrüfatı isə 2 faizdən çox artıb. Biz bu il valyuta ehtiyatlarımızı qoruya bildik. Bu da çox mühüm məsələdir. Çünki bizim iqtisadi potensialımız, maliyyə resurslarımız həm iqtisadi, həm siyasi müstəqilliyimizi müəyyən edir.

2016-cı ildə bütün sosial proqramlar artıqlaması ilə icra edilib. Köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində yeni qəsəbələr, şəhərciklər salınıb. Əhalinin pul gəlirləri – baxmayaraq ki, 2016-cı il böhranlı ildir – 7 faiz, orta əməkhaqqı isə 9 faiz artıb.

Bir sözlə, bütün çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan 2016-cı ildə də inamla inkişaf edib. Bir daha qeyd etmək istəyirəm, bu il qəbul etdiyimiz qərarlar, xüsusilə ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi istiqamətində atılmış addımlar öz nəticəsini verəcəkdir. Eyni zamanda, biz ixracın şaxələndirilməsi istiqamətində çox önəmli addımlar atmışıq. Çünki neft gəlirlərinin aşağı düşməsi nəticəsində bizim valyuta gəlirlərimiz azalıb və biz qeyri-neft ixracının inkişafı ilə bu boşluğu bərpa edə bilərik.

2016-cı ildə bizim beynəlxalq mövqelərimiz daha da möhkəmlənib. Bizim dostlarımızın sayı artıb, bizi istəməyən, bizə qarşı vaxtaşırı kampaniyalar aparan qüvvələr isə siyasi səhnədən gedirlər. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlarda böyük uğurlar qazana bilib. Xüsusilə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, «Qoşulmama Hərəkatı» çərçivəsində Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı çox vacib sənədlər qəbul edilib. Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli xarici siyasətimizin əsas prioritetidir. Deyə bilərəm ki, bizim siyasi və diplomatik mövqelərimiz il ərzində daha da möhkəmlənib. Qondarma «Dağlıq Qarabağ» qurumunu heç bir ölkə tanımır və tanımayacaq. Münaqişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Bunun başqa yolu yoxdur. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi icra edilməlidir. Status-kvonun qəbul edilməzliyi haqqında artıq həm bu məsələ ilə bağlı fəaliyyət göstərən həmsədr ölkələrin prezidentləri, eyni zamanda, ATƏT və digər qurumların rəhbərləri dəfələrlə bəyanatlar vermişlər.

2016-cı il bizim şanlı hərbi qələbə ili kimi tarixdə qalacaqdır. 1994-cü ildən bu günə qədər ilk dəfə idi ki, Azərbaycan işğal edilmiş torpaqların bir hissəsini işğalçılardan azad etmişdir. Aprel ayında erməni silahlı təxribatının qarşısını alaraq, bizim ordumuz düşməyə sarsıdıcı zərbələr vurmuş və işğal edilmiş torpaqların bir hissəsini azad etmişdir. Ağdərə, Füzuli,

Cəbrayıl rayonlarının minlərlə hektar torpağı işğalçılardan azad edilmişdir. On minlərlə hektar torpağa indi Azərbaycan Ordusu tam nəzarət edir.

Biz şəhidlər də vermişik. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Azərbaycan xalqı, Azərbaycan əsgəri, zabiti əsl qəhrəmanlıq göstərmişdir. Bizim bayrağımız bu gün Ağdərə, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarının işğaldan azad edilmiş torpaqlarında dalğalanır. Azad edilmiş torpaqlarda olarkən Azərbaycan bayrağı altında mən bir daha dedim ki, Azərbaycan xalqı və Azərbaycan dövləti öz torpağında ikinci erməni dövlətinin yaranmasına heç vaxt icazə verməyəcəkdir. Aprel döyüşləri bizim şanlı tariximizdir. Aprel döyüşləri bizim tarixi qələbəmizdir. Bu qələbə münafiqşənin həllini yaxınlaşdırır.

2016-cı ildə bizim böyük idman qələbəmiz də olub. Rio Olimpiya oyunlarında idmançılarımız tarixi qələbə qazanıblar. 18 medal qazanaraq, Azərbaycan bir daha sübut etdi ki, Azərbaycan idman ölkəsidir və Azərbaycan idmançıları güclülərin sırasındadır. Medalların sayına görə Azərbaycan dünya miqyasında 200 ölkə arasında 14-cü yerə layiq görülüb. Azərbaycan Avropa ölkələri arasında 7-ci, postsovet məkanı ərazisində 2-ci, müsəlman aləmində isə 1-ci yerdədir. Bu bizim böyük idman qələbəmizdir və eyni zamanda, bu qələbə xalqımızın, dövlətimizin gücünü göstərir.

Bu il biz müstəqilliyimizin 25 illiyini qeyd etdik. Hərbçilərimiz, idmançılarımız bu bayram ilində bizə qələbə sevinci bəxş etdilər.

2016-cı ildə enerji təhlükəsizliyi istiqamətində də önəmli addımlar atılıb. «Cənub Qaz Dəhlizi» layihəsi uğurla icra edilir. Bu ilin əvvəlində ölkəmizin təşəbbüsü ilə artıq ikinci dəfə idi ki, «Cənub Qaz Dəhlizi»nin Məşvərət Şurası Bakıda keçirildi və iştirak edən bütün ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar qəbul edilmiş yekun qətnamədə Azərbaycanın liderlik rolunu bir daha vurğuladılar. «Cənub Qaz Dəhlizi» Azərbaycanın təşəbbüsü və böyük maliyyə dəstəyi ilə icra edilən qlobal, beynəlxalq enerji layihəsidir. Bu, tarixi layihədir. Layihə icra olunandan, bütün işlər başa çatandan sonra Azərbaycan çox böyük mənfəət görəcəkdir. Beləliklə, bu il proqram üzrə bütün işlər yüksək səviyyədə aparılıb və əminəm ki, bu nəhəng transmilli layihə vaxtında istifadəyə veriləcəkdir. Eyni zamanda, bu il bizim yeni qaz yataqlarımızdan çıxarılaçaq qazın həcmi də müəyyən edilibdir və beləliklə, «Cənub Qaz Dəhlizi»ni qidalandıracaq layihələr arasında təkə «Şahdəniz» layihəsi deyil, eyni zamanda, «Abşeron» qaz yatağı da olacaqdır.

Hesab edirəm ki, bu il biz nəqliyyat təhlükəsizliyi istiqamətində tarixi addımlar atmışıq. Bildiyiniz kimi, uzun illər davam edən Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin icrası artıq başa çatır və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin istifadəyə verilməsi istiqamətində Azərbaycan çox önəmli addımlar atıb. Demək olar ki, Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərinin Azərbaycan tərəfinə düşən payı üzrə görüləcək işlər artıq başa çatdırılıbdır. Biz qısa müddət ərzində bütün işləri başa çatdırdıq və beləliklə, gələcəkdə əlavə səylər qoyaraq, çalışacağıq ki, bu 2 önəmli magistral tezliklə işə düşsün.

2016-cı ildə Azərbaycanda referendum keçirilmişdir. Referendum azad, şəffaf şəkildə aparılmışdır. Bütün «exit-poll»lar referendumun rəsmi nəticələrini təsdiqləmişdir. Beynəlxalq müşahidəçilər də qeyd etmişlər ki, referendum azad, şəffaf şəkildə həyata keçirilmiş, heç bir pozuntu olmamışdır və Azərbaycan xalqının iradəsi referendumun nəticələrində öz əksini tapmışdır. Referendumun nəticələri bizim siyasətimizə xalq tərəfindən verilən böyük dəstəkdir. Mən bu dəstəyə, bu inama görə Azərbaycan xalqına bir daha öz minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bir

daha Azərbaycan xalqını əmin etmək istəyirəm, bütün söylərimi qoyacağam ki, bundan sonra da dövlətimizin, xalqımızın maraqları layiqincə qorunsun.

2016-cı il Azərbaycanda «Multikulturalizm ili» elan edilmişdi. Bu il ölkəmizdə bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlər keçirildi. Azərbaycan bir daha dünyaya sübut etdi ki, müxtəlif dinlərin, millətlərin, etnik qrupların nümayəndələri bir ölkədə, bir səma altında rahat, ləyaqətlə yaşaya bilərlər. Azərbaycan multikulturalizm ideyalarının dünyada təbliği işində müstəsna rol oynayan bir ölkədir.

Əziz həmvətənlər, bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Mən bütün dünya azərbaycanlılarını səmimi-qəlbdən salamlayıram, onlara ən xoş arzularımı çatdırıram. Onlar bilirlər və bilməlidirlər ki, onların arxasında möhkəm, güclü Azərbaycan dövləti dayanır.

Əziz bacılar və qardaşlar, mən sizi Yeni il bayramı və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, sizə cənsağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 1 yanvar 2017-ci il

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ AZƏRBAYCAN XALQINA TƏBRİK

Əziz həmvətənlər!

2017-ci il arxada qalır. İlin əvvəlində qarşımıza qoyduğumuz bütün vəzifələr icra edilib, Azərbaycanda sabitlik təmin olunubdur. Sabitliyin mənbəyi xalq–iqtidar birliyidir. Dünyada gedən xoşagəlməz proseslər, qanlı toqquşmalar, müharibələr, münafişlər göstərir ki, sabitlik olmayan yerdə inkişafdan söhbət gedə bilməz. Azərbaycan xalqı 2017-ci ildə sabitlik şəraitində yaşamışdır.

Bizim beynəlxalq əlaqələrimiz bu il daha da genişləniib. Bizimlə əməkdaşlıq etmək istəyən ölkələrin sayı gündən-günə artır. Azərbaycan dünyada özünü ləyaqətli və etibarlı tərəfdaş kimi göstərir. Qonşu ölkələrlə əlaqələrimiz daha yüksək pilləyə qalxıbdir. Bu əlaqələr hər bir ölkə üçün olduğu kimi, bizim üçün də çox önəmlidir. Bütün qonşularımızla qarşılıqlı hörmət əsasında dostluq əlaqələrimiz regional sabitliyə müsbət təsir göstərir.

Azərbaycan bu il İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində fəal iştirak edib və islam həmrəyliyi inkişafına, güclənməsinə öz dəyərli töhfəsini veribdir. Bildiyiniz kimi, 2017-ci il Azərbaycanda «İslam həmrəyliyi ili» elan olunmuşdur və bu il ərzində həm ölkə daxilində, həm xaricdə bir çox önəmli tədbirlər keçirilmişdir. Eyni zamanda, bu il Avropa İttifaqı ilə əlaqələrimiz yeni pilləyə qalxıb, yeni saziş üzərində danışıqlar başlanıbdir. Keçən il isə Azərbaycanda «Multikulturalizm ili» elan olunmuşdu. Azərbaycan dinlərarası, mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafında öz dəyərli rolunu oynayır və hesab edirəm ki, dünya miqyasında bu sahədə mərkəzlərdən birinə çevrilibdir.

Mən bu il 20-dən çox xarici səfər etmişəm. Bu səfərlər çərçivəsində Azərbaycanın milli maraqlarını müdafiə etmişəm. Deyə bilərəm ki, xarici tərəfdaşlarla əlaqələrimiz bir daha göstərir ki, Azərbaycanın dünya miqyasında çox müsbət imici və reputasiyası vardır.

Xarici siyasətimizin əsas məsələsi Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllidir. Bu istiqamətdə nəticələr olmasa da, hesab edirəm ki, 2017-ci ildə bizim mövqələrimiz daha da möhkəmlənib. Birinci onu qeyd etməliyəm ki, separatist rejim tərəfindən keçirilmiş qondarma «referendum» dünya ictimaiyyəti tərəfindən qəbul edilmədi. Nə qonşu ölkələr, nə Avropa İttifaqı, nə də bütün başqa ölkələr bu qondarma «referendum»u tanımadılar və beləliklə, bir daha göstərdilər ki, bütün dünya birliyi Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır. Bu da təbiidir. Çünki Dağlıq Qarabağ bizim əzəli, tarixi torpağımızdır. Əsrlərboyu Azərbaycan xalqı bu torpaqlarda yaşayıb, yaradıb, qurubdur. Sadəcə olaraq, mənfur qonşular tərəfindən bizim tarixi, dini abidələrimiz məhv edilib və uzun illərdir ki, bu torpaqlar işğal altındadır.

İkinci önəmli məsələ ondan ibarətdir ki, Ermənistan qeyd-şərtsiz danışıqlara qoşuldu, baxmayaraq ki, şərt qoyurdu. Aprel məğlubiyyətindən sonra Ermənistan tərəfindən irəli sürülmüş heç bir şərt Azərbaycan tərəfindən qəbul edilmədi. Danışıqlar qeyd-şərtsiz bərpa edildi. Ümid edirəm ki, danışıqlar nəticəsində biz məsələnin həllinə nail ola bilərik. Əlbəttə ki, danışıqlarda bizim mövqemizi güclü iqtisadi və hərbi potensial daha da gücləndirir.

Aprel məğlubiyyətindən sonra Ermənistan hələ də özünə gələ bilməyib. Hesab edirəm, bu məğlubiyyət onlar üçün yaxşı dərs olmalıdır, bir daha bütün dünyaya göstərməlidir ki, Azərbaycan xalqı heç vaxt işğalla barışmayacaqdır.

Aprel qələbəmizdən sonra Ağdərə, Cəbrayıl, Füzuli rayonlarında vaxtilə işğal altında olmuş torpaqlarda Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Gün gələcək bizim bayrağımız bu gün hələ də işğal altında olan bütün torpaqlarda, o cümlədən Şuşada dalğalanacaqdır. Bunu deməyə əsas verən Azərbaycan xalqının əyilməz iradəsidir, Azərbaycan rəhbərliyinin siyasətidir.

Bu il Cocuq Mərcanlı kəndinə uzun fasilədən sonra həyat qayıdıb. Cocuq Mərcanlının inkişafı bizim əyilməz ruhumuzun rəmzidir. Uzun illər o kəndin sakinləri başqa yerlərdə yaşamışlar. Ancaq Azərbaycan dövləti orada qəsəbə salandan sonra onlar öz doğma torpaqlarına qayıtmışlar. Cocuq Mərcanlının bərpası bizim qürur mənbəyimizdir. Bu gün orada 150 evdən ibarət gözəl qəsəbə salınıb, məktəb, tibb məntəqəsi, uşaq bağçası və Şuşa məscidinin – vəhşi qonşular tərəfindən dağıdılmış Şuşa məscidinin bənzəri olan məscid tikilibdir.

Qeyd etməliyəm ki, bu il məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli işində digər çox önəmli və deyə bilərəm ki, tarixi hadisə baş verib. Vaxtilə işğal altında olan Şıxarx qəsəbəsində 1170 ailə üçün tikilmiş şəhərcik açılıbdır. Bu önəmli hadisə bir tərəfdən, onu göstərir ki, məcburi köçkünlərin problemləri daim diqqət mərkəzindədir. Digər tərəfdən, onu göstərir ki, işğaldan azad edilmiş torpaqlarda Azərbaycan yeni həyat qurur, yeni ictimai binalar, yaşayış binaları salınır və minlərlə köçkün bu torpaqlara qayıdır.

Bizim hərbi potensialımız bu il də diqqət mərkəzində olubdur. Ordumuz üçün nə lazımdırsa onu da biz həll etdik. Bu gün bütün beynəlxalq reytinglər göstərir ki, Azərbaycan Ordusu nəinki bölgədə, dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Düşmən bunu bilir və bilməlidir. Bundan sonra da ordu quruculuğu üçün bütün lazımı tədbirlər görülməkdir, yeni texnika, silahlar, ən müasir döyüş vasitələri alınır və alınacaqdır.

Əlbəttə, qarşımızda duran bütün vəzifələri icra etmək üçün güclü iqtisadiyyat lazımdır. Biz bu istiqamətdə də bu il çox fəal işləmişik. 2017-ci il tarixdə dərin, köklü və nəticə verən iqtisadi islahatlar ili kimi qalacaqdır. Baxmayaraq ki, neftin qiyməti hələ də aşağı səviyyədədir və Azərbaycanda neftin hasilatı düşür, Azərbaycan apardığı islahatlar nəticəsində çətin vəziyyətdən şərəflə çıxma bilmişdir. Bunu beynəlxalq mötəbər təşkilatlar da qeyd edir. Davos Dünya İqtisadi Forumunun hesablamalarına görə, ölkələrin iqtisadiyyatlarının rəqabətqabiliyyətliliyi reytingində Azərbaycan dünya miqyasında 35-ci yerdədir. Bu, ilk növbədə, onu göstərir ki, ölkəmizdə aparılan çox ciddi islahatlar gözəl nəticələr verir.

Bu il iqtisadiyyatın qeyri-neft sektoru 2 faizdən çox, iqtisadiyyatımızın qeyri-neft sənayesi 3 faizdən çox, kənd təsərrüfatı isə 4 faizdən çox artıbdır. Hesab edirəm ki, indiki şərait üçün bu çox yaxşı nəticədir. Əminəm ki, 2018-ci ildə rəqəmlər daha da böyük olacaq. Eyni zamanda, biz öz valyuta ehtiyatlarımızdan da çox səmərəli şəkildə istifadə etdik. Baxmayaraq ki, neftin qiyməti aşağı düşüb, biz valyuta ehtiyatlarımızı artırma bilmişik, özümüz də xeyli dərəcədə. Valyuta ehtiyatlarımız 4,5 milyard dollardan çox artıbdır. Bu da bizim strateji ehtiyatımızdır, bizə həm iqtisadi, həm də siyasi müstəqillik verən və onu gücləndirən amillərdən biridir.

Bu il neft-qaz sektorunda tarixi hadisələr baş veribdir. «Azəri-Çıraq-Günəşli» neft yataqları blokunun istismar müddətinin uzadılması məsələsi həll olunubdur. Bu kontrakt 2050-ci ilə qədər qüvvədə olacaq və ölkəmizə milyardlarla dollar gəlir gətirəcəkdir. Sadəcə olaraq, Azərbaycana verilən bonus 3 milyard dollardan çoxdur. «Cənub Qaz Dəhlizi»nin icrası, demək olar ki, son mərhələyə qədəm qoyub. Gələn il TANAP la-

Yihəsinin açılışı gözlənilir. Bu da tarixi hadisədir. Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində çox önəmli tərəfdaşa çevrilir.

Bu il digər tarixi layihə öz həllini tapıb, Bakı–Tbilisi–Qars dəmir yolunun açılışı mərasimi Bakıda keçirilibdir. Bu dəmir yolu layihəsi qitələri birləşdirir. Bakı–Tbilisi–Qars Asiya ilə Avropa arasında ən qısa və etibarlı yol olacaq, bundan sonra onilliklər ərzində Azərbaycana həm iqtisadi, həm siyasi dividendlər gətirəcəkdir. Azərbaycan önəmli tranzit ölkəsinə çevrilir. Əgər biz Şimal–Cənub nəqliyyat dəhlizini də qeyd etsək görərik ki, Azərbaycan dünya miqyasında – baxmayaraq ki, bizim açıq dənizə çıxışımız yoxdur – strateji nəqliyyat mərkəzinə çevrilir.

Bu il idmançılarımız bizi qələbələrlə sevindirmişlər. Bakıda ən yüksək səviyyədə keçirilmiş IV İslam Həmrəyliyi oyunlarında Azərbaycan idmançıları 1-ci yerə layiq görüldülər. Bütün müsəlman aləmində birinci yeri qazanmaq çox böyük tarixi nailiyyətdir. Əgər biz 2015-ci il Avropa oyunlarını yada salsaq, orada da Azərbaycan komandası 2-ci yerdə idi. Bu bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan güclü idman ölkəsidir.

Bu il Azərbaycanda «İslam həmrəyliyi ili» elan olunmuşdur. Hər zaman olduğu kimi, Azərbaycan bütün məsələlərdə islam həmrəyliyinin güclənməsinə öz töhfəsini verir. Bu il də istisna olmamışdır.

Bir sözlə, 2017-ci il ölkəmiz üçün uğurlu olub, əminəm ki, gələn il də uğurlu olacaqdır. Bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. Fərsətdən istifadə edərək, bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıları bu bayram münasibətilə təbrik edirəm.

Hörmətli həmvətənlər, mən sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edirəm, sizə cəsağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, 31 dekabr 2017-ci il

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV DÜNYA AZƏRBAYCANLILARINI TƏBRİK EDİB

25 dekabr 2019-cu il

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqının milli-mənəvi bütövlüyünü təcəssüm etdirən 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə dünya azərbaycanlılarını təbrik edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı təbrikdə ilk dəfə ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə qeyd olunmuş bu tarixi günün xarici ölkələrdə məskunlaşıb yaşayan milyonlarla soydaşımızın azərbaycançılıq məfkurəsi ətrafında sarsılmaz birliyinin və Vətənə sədaqətinin rəmzi kimi hər il xalqımız tərəfindən ruh yüksəkliyi ilə bayram edildiyini bildirib.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra yaxın keçmişimizin bir çox tarixi sınaq anlarında mütəşəkkil birlik və həmrəylik nümayiş etdirərək, bütün sahələrdə böyük inkişafa və uğurlara nail olmuşdur.

Bu gün Azərbaycan dövləti müstəqil daxili və xarici siyasəti, artan beynəlxalq nüfuzu, iqtisadi, siyasi və hərbi gücü ilə yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Bir çox qlobal transmilli və regional layihələrin təşəbbüskarı və iştirakçısı olan ölkəmiz dünyanın enerji təhlükəsizliyinə sanballı töhfələr verməklə, regionda mühüm tranzit və logistika mərkəzinə çevrilmişdir. Zəngin təbii resurslarımız və iqtisadi potensialımız Azərbaycanın geostrateji mövqelərinin daha da güclənməsinə etibarlı zəmin yaradır və biz bu istiqamətdə ardıcıl siyasətimizi davam etdirəcəyik.

Sosial-iqtisadi, siyasi-hüquqi sahələrdə və dövlət idarəetməsində həyata keçirilən sistemli islahatlar, milli müstəqillik ideallarına sadıq, müasir dünyagörüşlü gənclərimizin bu prosesə daha fəal cəlb edilməsi bizi inamla qarşıya qoyduğumuz inkişaf strategiyasının hədəflərinə yaxınlaşdırmaqdadır. Uğurlu siyasətin nəticəsidir ki, ölkədə möhkəm ictimai-siyasi sabitlik və milli-mənəvi həmrəylik təmin edilmiş, insanlarımızın maddi rifahı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmışdır.

Dünyanın ayrı-ayrı bölgələrində mürəkkəb etno-siyasi proseslərin, din və məzhəb qarşıdurmalarının, humanitar fəlakətlərin baş verdiyi bir vaxtda Azərbaycan sabitliyin, etnik-dini tolerantlığın və multikultural ənənələrin qorunub saxlanıldığı unikal məkandır. Müasir dövrdə insanları narahat edən sülh və təhlükəsizlik məsələlərinin, sivilizasiyalararası dialoq problemlərinin müzakirə edildiyi bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlərə, o cümlədən Dünya dini liderlərinin II Sammitinə, Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının XVIII Zirvə Görüşünə ev sahibliyi etməsi və növbəti üç ildə bu Hərəkata sədrliyin Azərbaycan Respublikasına keçməsi dövlətimizin beynəlxalq nüfuzunun bariz nümunəsidir. Təsadüfi deyil ki, bu gün dünyanın ən gözəl şəhərləri sırasında yer alan paytaxtımız Bakı qlobal miqyasda sülhün və əmin-amanlığın təminatı üçün önəmli çağırışlar mərkəzinə çevrilmişdir.

Dahi Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycanda “Nəsimi İli”nin elan edilməsi ictimai-mədəni həyatımızın builki əlamətdar səhifələrindən biridir. “Nəsimi İli”

çərçivəsində ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarında keçirilmiş rəngarəng tədbirlər Azərbaycan mədəniyyətinin ümumbəşəri əhəmiyyətinin daha bir nümayişi olmuşdur.

Ermənistan–Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli və ərazi bütövlüyümüzün bərpası taleyüklü bir vəzifə olaraq qarşıda durur. Dövlətimizin iqtisadi-hərbi qüdrəti, beynəlxalq aləmdə getdikcə güclənən mövqelərimiz və fəal siyasi-diplomatik səylərimiz bu ağırlı problemin Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun həlli üçün səfərbər edilmişdir. Son illər ordumuzun cəbhədə qazandığı uğurlar da göstərir ki, əzəli və əbədi Azərbaycan torpağı Qarabağın düşmən tapdağından azad ediləcəyi və tarixi ədalətin zəfər çalacağı gün uzaqda deyildir.

Azərbaycan Respublikası hazırda özünün parlaq və davamlı inkişaf dövrünü yaşayır. Dünyanın müxtəlif guşələrində məskunlaşan, lakin qəlbi daim Azərbaycan eşqi ilə döyünən soydaşlarımız da bu tarixi prosesdən kənarında deyil və onların xalqımızın tərəqqisində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində təqdirəlayiq xidmətləri yüksək qiymətləndirilməlidir.

“Ümidvaram ki, harada yaşamalarından asılı olmayaraq, soydaşlarımız məskunlaşdıqları ölkələrin həyatına inteqrasiya ilə yanaşı, öz milli kimliyini, mənəvi-əxlaqi dəyərlərini, tarixi Vətənlə bağlılığı qoruyacaq, Azərbaycanın bu günü və aydın sabahı naminə əməl və əqidə birliyi, sarsılmaz həmrəylik nümayiş etdirəcəklər. Xarici ölkələrdəki çoxsaylı diaspor təşkilatlarımızın gələcəkdə də əzmkar iradə və yüksək vətənpərvərliklə bu amallar uğrunda çalışacağına, xalqımızın və dövlətimizin şərəfli adını daim uca tutacağına inanıram”, - deyərək Prezident bildirib.

Dövlətimizin başçısı dünya azərbaycanlılarına uğurlar, cansağlığı, xoşbəxtlik və firavanlıq arzulayıb.

AZƏRTAC
2019, 25 dekabr

**PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ
HƏMRƏYLİK GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİLƏ
AZƏRBAYCAN XALQINA
TƏBRİKİ**

31 dekabr 2019-cu il

-Əziz həmvətənlər.

2019-cu il arxada qalır. Bu il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur. İlin əvvəlində qarşımıza qoyduğumuz bütün vəzifələr uğurla icra edildi, Azərbaycan öz inkişaf yolu ilə uğurla gedib.

2019-cu ildə ölkəmiz sabitlik, əmin-amanlıq şəraitində yaşamışdır. Dünyada gedən proseslər göz qabağındadır. Dünyanın müxtəlif yerlərində, bizim yerləşdiyimiz regionda, postsovet məkanında, Avropada, Asiyada, Latın Amerikasında münaqişələr, müharibələr, qanlı toqquşmalar, kütləvi etiraz aksiyaları, polis zorakılığı, insan haqlarının tapdalanması geniş vüsət almışdır. Azərbaycan isə sabitlik məkanındır, inkişaf məkanındır. Bu, bizim böyük nailiyyətimizdir. Azərbaycan xalqı 2019-cu ildə təhlükəsizlik şəraitində yaşamış, qurmuş, yaratmışdır.

Bizim beynəlxalq mövqelərimiz daha da möhkəmləndi. İl ərzində 40-dan çox dövlət və hökumət başçısı Azərbaycana səfər etmişdir. Bizim ikitərəfli əlaqələrimiz böyük dərəcədə genişlənmişdir, çoxtərəfli formatda uğurla əməkdaşlıq edirik, ölkəmizdə bir neçə mötəbər beynəlxalq tədbir keçirilmişdir. Onların arasında Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Zirvə Görüşünü qeyd etməliyəm. Zirvə Görüşü nəticəsində Azərbaycan Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına sədrlik etməyə başlamışdır. Qoşulmama Hərəkatının Zirvə Görüşü Azərbaycanda keçirilmişdir və 120 ölkənin yekdil qərarı ilə Azərbaycan bu böyük təsisata 3 il ərzində sədrlik edəcəkdir. Bu, bizə göstərilən böyük etimaddır. Bu, onu göstərir ki, dünya birliyinin böyük əksəriyyəti Azərbaycanı dəstəkləyir və bizə böyük hörmətlə yanaşır.

Bu il Bakıda Dünya dini liderlərinin Zirvə görüşü keçirilmişdir, 70 ölkədən gəlmiş dini liderlər Azərbaycanda gedən proseslərə çox müsbət qiymət vermişlər. Azərbaycan multikultural, öz ənənələrinə, milli, dini dəyərlərinə sadıq ölkə kimi özünü bu Zirvə görüşündə təqdim etdi.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı bizim mövqeyimizdə heç bir dəyişiklik yoxdur. Bizim prinsiplial mövqeyimiz ondan ibarətdir ki, bu münaqişə ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Dağlıq Qarabağ tarixi əzəli Azərbaycan torpağıdır, beynəlxalq hüquq baxımından Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir. Bütün aparıcı beynəlxalq təşkilatlar münaqişə ilə bağlı qərarlar, qətnamələr qəbul etmişlər, öz mövqeyini ortaya qoymuşlar. BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qətnamə qəbul etmişdir, orada açıq-aydın göstərilir ki, işğalçı qüvvələr işğal edilmiş torpaqlardan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, ATƏT, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası Parlament Assambleyası və digər təşkilatlar oxşar qərar və qətnamələr qəbul etmişlər. Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında imzalanmış “Tərəfdaşlıq prioritetləri” sənədində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə, sərhədlərinin toxunulmazlığına böyük dəstək ifadə edilmişdir. Beləliklə, həm tarixi baxımdan, həm beynəlxalq hüquq baxımından Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir.

İl ərzində münaqişə ilə bağlı Ermənistandan çox ziddiyyətli, bir-birini təkzib edən və cəfəng bəyanatlar səslənirdi. Gah deyirdilər ki, qondarma “Dağlıq Qarabağ respublikası” müstəqil dövlətdir və Azərbaycan bu dırnaqarası müstəqil dövlətlə danışıqlar aparmalıdır. Bu, yalandır, Dağlıq Qarabağ müstəqil dövlət deyil, heç bir ölkə bu qanunsuz qurumu tanımayıb, o cümlədən Ermənistan da tanımayıb və bu il ərzində danışıqlar prosesi Ermənistan və Azərbaycan arasında aparılmışdır. Beləliklə, bu cəfəng tezis tamamilə darmadağın edilmişdir. Gah deyirdilər ki, Dağlıq Qarabağ Ermənistandır və nöqtə. Belə populist bəyanatlar vermək olar, amma bu populist bəyanatların arxasında dayanmaq mümkün deyil. Bu da yalandır, Dağlıq Qarabağ Ermənistan deyil, bütün dünya bilir və mən bunu bir daha bəyan etmişəm ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi.

Əminəm ki, bizim ardıcıl, düşünülmüş siyasət münaqişənin həllinə gətirib çıxaracaq. İqtisadi gücümüz, hərbi gücümüz, siyasi gücümüz, demoqrafik artım - bütün bu amillər bizim mövqeyimizi gücləndirir. Əminəm, gün gələcək ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəkdir. Buna nail olmaq üçün biz daha da güclü olmalıyıq və bu istiqamətdə bu il böyük addımlar atılmışdır.

2019-cu il tarixdə dərin islahatlar ili kimi qalacaq. Siyasi islahatlar, kadr islahatları, struktur islahatları, iqtisadi, siyasi və sosial sahələrdə aparılan islahatlar bizim gücümüzü artırmışdır. Bu il iqtisadiyyat artmışdır, iqtisadiyyatın qeyri-neft sektoru 3 faizdən çox artmışdır. Bizim xarici dövlət borcumuz ümumi daxili məhsulun cəmi 17 faizini təşkil edir. Bu da dünya miqyasında 9-cu göstəricidir və bundan sonrakı illərdə xarici borcumuz daha da aşağı düşəcək. Bizim valyuta ehtiyatlarımız bu il 4,5 milyard dollar artmışdır və rekord həddə - 50 milyard dollara çatmışdır. Bizim valyuta ehtiyatlarımız xarici dövlət borcumuzdan 5 dəfədən çox artıqdır. Yəni, bu, ölkəmizin iqtisadi və maliyyə imkanlarının dayanıqlılığını ifadə edir. Sənaye istehsalı artmışdır, xüsusilə qeyri-neft sektorunda sənaye artımı 14 faiz təşkil etmişdir. Kənd təsərrüfatında 7 faiz artım vardır. Yəni, bütün əsas istiqamətlər üzrə ölkəmizin uğurlu inkişafı reallıqdır.

Biz Beynəlxalq İnkişaf Assosiasiyasının hesabatında donor ölkəyə çevrildik. Biz indi borc alan yox, borc verən ölkəyik. Bütün bunlar düşünülmüş siyasətin təzahürüdür. Bütün bu uğurlu nailiyyətlər imkan verir ki, biz sosial sahəyə daha böyük həcmdə vəsait ayıraq və bunu etdik. Bu il də bu baxımdan çox yaddaqalan il olmuşdur. Çox geniş, hərtərəfli sosial paket təqdim edildi və bu sosial paket 4 milyon 200 min əhalini əhatə etdi. Bəzi müavinətlər 50 faiz, bəzi müavinətlər 100 faiz, yəni, 2 dəfə artmışdır. Minimum əməkhaqqı 2 dəfə, minimum pensiya 70 faiz artmışdır. Minimum pensiyanın alıcılıq qabiliyyətinə görə biz bu gün MDB məkanında birinci yerdəyik. Bizim sosial siyasətimiz bir daha onu göstərir və mən dəfələrlə bəyan etmişəm ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Əminəm ki, gələcək illərdə iqtisadi imkanlarımız genişləndikcə sosial sahəyə bundan da böyük diqqət göstəriləcək.

Şəffaflıq baxımından bu il çox uğurlu il olmuşdur. Vergi və gömrük orqanları xəzinəyə plandan əlavə 1 milyard manatdan çox vəsait daxil etmişlər və əlbəttə, bu, imkan verir ki, - əminəm, bu meyil gələn il də müşahidə olunacaq, - biz daha geniş miqyasda sosial və infrastruktur layihələri icra edək.

Məcburi köçkünlərin problemləri həll olunur. Bu il 5 mindən çox məcburi köçkün ailəsi, 800-ə yaxın şəhid ailəsi üçün yeni mənzillər, evlər tikilmişdir. Zəlzələdən əziyyət çəkmiş Şamaxı, İsmayıllı, Ağsu rayonlarının sakinləri üçün minlərlə ev tikilmişdir. Bu böyük zəlzələnin fəsadlarının mütləq əksəriyyəti cəmi 10

ay ərzində aradan qaldırıldı. Bu da unikal məsələdir, çünki bu, bizim niyyətimizi, gücümüzü göstərir. Azərbaycan dövləti və rəhbərlik bir daha göstərdi ki, hər zaman vətəndaşların yanındadır.

Bu il TANAP layihəsi istismara verildi, bu, tarixi layihədir. TANAP artıq Avropa İttifaqı sərhədinə çatdırıldı. Biz bu tarixi hadisəni bu ilin noyabr ayında böyük təntənə ilə qeyd etmişik. TANAP Cənub Qaz Dəhlizinin bir hissəsidir. Cənub Qaz Dəhlizi 4 layihədən ibarətdir və onlardan 3-ü – “Şahdəniz-2”, Cənubi Qafqaz Qaz Kəməri və TANAP artıq reallığa çevrildi. Dördüncü layihə - TAP, o da artıq uğurla icra edilir və bu layihənin icra səviyyəsi 90 faizi ötürdü. Biz Avropanın, Avrasiyanın energetika və nəqliyyat xəritəsini yenidən cızırıq. Biz bu layihənin təşəbbüskarı olmuşuq. Biz əsas yükü - həm maliyyə, həm texniki məsuliyyəti öz üzərimizə götürmüşük və tərəfdaşlarla birlikdə bu nəhəng və böyük əhəmiyyət kəsb edən layihəni uğurla icra edirik.

Bu il turizm sahəsində rekord il olmuşdur. Bizim apardığımız siyasət, ölkəmizin inkişafı, ölkəmizdə hökm sürən təhlükəsizlik, əmin-amanlıq, Azərbaycanda keçirdiyimiz böyük mötəbər tədbirlərin nəticəsində bu il tarixdə ilk dəfə olaraq 3 milyondan artıq turist Azərbaycana səfər etmişdir.

Bu il 10 milyonuncu vətəndaş dünyaya gəldi. Bu da böyük tarixi hadisədir. Müstəqillik dövründə bizim əhalimiz 3 milyondan çox artmışdır. Bu, bizim həm gücümüzü, həm də məsuliyyətimizi artırır. Çünki artan əhali böyük üstünlükdür, eyni zamanda, iqtisadi artım artan əhalini daim qabaqlamaladır. Artan əhali o deməkdir ki, yeni məktəblər, yeni uşaq bağçaları, yeni xəstəxanalar tikilməlidir, yeni iş yerləri yaradılmalıdır. Beləliklə, Azərbaycanın əhalisi artdıqca gücü də artır. Bu il dünyaya gələn gözəl Mehriban balamız bizim hamımızı sevindirdi. Allah onu xoşbəxt eləsin, Allah bütün uşaqlarımızı xoşbəxt eləsin, Allah bütün balalarımızı qorusun.

Bu gün, eyni zamanda, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günüdür. Mən fürsətdən istifadə edərək, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılara öz səmimi salamlarımı çatdırıram. Onlar bilməlidirlər və bilirlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanıb.

Əziz həmvətənlər, mən sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, sizə cəsağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

AZƏRTAC
2019, 31 dekabr

**“AVROPA AZƏRBAYCANLILARI KONQRESİ”NİN
TƏSİS TOPLANTISI İŞTİRAKÇILARININ
PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVƏ
MÜRACİƏTİ**

26 aprel 2004-cü il

Zati aliləri, cənab Prezident!

Biz, «Avropa Azərbaycanlıları Konqresi»nin (AAK) təsis toplantısının iştirakçıları 2004-cü il 17 aprel tarixində Almaniya Federativ Respublikasının paytaxtı Berlin şəhərində toplanaraq Azərbaycan diaspor quruculuğunun çağdaş durumunu və gələcək perspektivlərini geniş müzakirə etdik. Bütün toplantı iştirakçılarının fikri bir məsələdə tam yekdil oldu ki, bu gün dünya azərbaycanlılarının ümummilli ideya – azərbaycançılıq, müstəqil dövlətçilik və milli-mənəvi dəyərlər ətrafında birləşməsi prosesi uğurla davam edir. Biz, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar, doğma vətənimizdə bərqərar olmuş ictimai-siyasi sabitliyin, iqtisadi yüksəlişin, başlanmış siyasi kursun davamlı olmasını istəyir, hər sahədə Azərbaycana xidmət etməyə və Sizin fəaliyyətinizi dəstəkləməyə hazır olduğumuzu bəyan edirik.

Möhtərəm Prezident!

Toplantı iştirakçıları hesab edir ki, dünyanın müxtəlif güşələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan cəmiyyətlərinin təşkilatlanma prosesinin geniş vüsət alması və birgə iş birliyi naminə icma və birliklərin Azərbaycan federasiyaları şəklində formalaşdırılması artıq günün tələbinə çevrilmişdir.

Toplantı iştirakçıları Avropada fəaliyyət göstərən Azərbaycan icma və birliklərinin mövcud imkanlarını, qayğı və problemlərini də geniş müzakirə edərək, belə bir ortaq fikrə gəldilər ki, Avropa ölkələrində məskunlaşmış soydaşlarımızın tarixi Vətənləri ilə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, dünya azərbaycanlıları arasında mənəvi, siyasi birliyin və həmrəyliyin təmin olunması, onların milli, sosial və vətəndaş hüquqlarının müdafiəsi, milli-mənəvi dəyərlərin birgə qorunması və Azərbaycan icma və birliklərinin regionda fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi məqsədi ilə «Avropa Azərbaycanlıları Konqresi»ni təsis etsinlər.

Toplantı iştirakçıları əminliklə qeyd etdilər ki, vətənin hüdudlarından kənarada olan Azərbaycan icmalarının birliyi ideyasının gerçəkləşməsi yalnız Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin milləti və dövləti dirçəltmək naminə apardığı böyük və müqəddəs işə ürəkdən inanları sayəsində mümkün olmuşdur.

Sizi əmin edirik ki, «Avropa Azərbaycanlıları Konqresi» doğma Vətənimizin şərəf və ləyaqətini həmişə yüksək tutacaq və quruma daxil olan Azərbaycan icma və birliklərinin xətti ilə Azərbaycan həqiqətlərini, müxtəlif sahələrdə əldə etdikləri uğurları, təmsil etdikləri ölkə əhalisinə və eləcə də dünya ictimaiyyətinə çatdıracaq, Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin inkişaf etməsi yolunda fəal iştirak edəcəklər. «Avropa Azərbaycanlıları Konqresi» bütün azərbaycanlıları bir araya gətirmək istiqamətində öz fəaliyyətlərini bundan sonra daha da genişləndirəcək və soydaşlarımızın həyatında mühüm əhəmiyyət kəsb edən digər problemlərin həllinə öz töhfəsini verəcəklər

AzərTAc

2004, 26 aprel

309

